

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen om statsbudgeten för 2018

Regeringens proposition till riksdagen om komplettering av budgetpropositionen för 2018 (RP 106/2017 rd)

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen om statsbudgeten för 2018 (RP 106/2017 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Regeringens proposition till riksdagen om komplettering av budgetpropositionen (RP 106/2017 rd) för 2018 (RP 176/2017 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande

Utskottet har behandlat propositionerna gemensamt och ger ett gemensamt betänkande om dem.

Budgetmotionerna och åtgärdsmotionen

I samband med propositionerna har utskottet behandlat budgetmotionerna BM 1—535/2017 rd och åtgärdsmotionen AM 51/2017 rd.. En förteckning över motionerna ingår som bilaga till betänkandet.

Utlåtanden

Enligt 38 § 3 mom. i riksdagens arbetsordning kan ett fackutskott på eget initiativ lämna utlåtande om budgetpropositionen inom sitt behörighetsområde till finansutskottet inom 30 dagar från det budgetpropositionen remitterades till finansutskottet.

Utlåtande har lämnats av

- utrikesutskottet UtUU 8/2017 rd
- revisionsutskottet ReUU 3/2017 rd
- förvaltningsutskottet FvUU 30/2017 rd
- lagutskottet LaUU 13/2017 rd
- kommunikationsutskottet KoUU 20/2017 rd
- jord- och skogsbruksutskottet JsUU 22/2017 rd
- försvarsutskottet FsUU 9/2017 rd
- kulturutskottet KuUU 17/2017 rd
- social- och hälsovårdsutskottet ShUU 9/2017 rd

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Motivering

- ekonomiutskottet EkUU 46/2017 rd
- framtidsutskottet FrUU 6/2017 rd
- arbetslivs- och jämställdhetsutskottet AjUU 8/2017 rd
- miljöutskottet MiUU 25/2017 rd

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets samtliga delegationer enligt sakinhåll.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Ekonomiska utsikter

De ekonomiska utsikterna har förbättrats avsevärt i år och vår ekonomi har kommit in i en period av snabb ekonomisk tillväxt efter en lång tid av dåliga utsikter. Enligt den prognos från finansministeriet som budgetpropositionen bygger på kommer vår BNP att växa med 2,9 procent i år och med 2,1 procent nästa år.

Efter att regeringen lämnade budgeten till riksdagen har ny statistik visat att den ekonomiska tillväxten har stärkts ytterligare. Förhandsinformation från Statistikcentralen (1.12.2017) ger vid handen att den arbetsdagsjusterade BNP ökade med 3,0 procent det tredje kvartalet i år jämfört med samma tid ifjol. I takt med att statistiken har preciserats prognosmakarna varit snabba med att justera sina kalkyler uppåt. Den mest iögonfallande prognosen kom EU-kommissionen med (9.11.2017) och bedömde att Finlands BNP stiger med 3,3 procent i år och att tillväxten kommer att vara 2,7 procent nästa år.

Tillväxten vilar på en mer hållbar grund än den förra spirande tillväxtperioden (2010 och 2011) eftersom den inte bara bygger på konsumtion utan också på tilltagande investeringar och ökande export. Finlands har bättre konkurrensförmåga vad beträffar kostnader, särskilt tack vare konkurrenskraftsavtalet, och konkurrenskraften förväntas bli ännu bättre nästa år. Det finns också tecken på att omställningen i produktionsstrukturen har stärkts, och det i sin tur stöder en produktivitetsoökning.

Sysselsättningen förbättras, men de arbetslösa minskar trots det långsamt. Enligt Statistikcentralen var 197 000 personer arbetslösa i oktober och det är 20 000 färre än vid samma tidpunkt i fjol. I oktober var det 46 000 fler som hade arbete än i oktober 2016. Statistiken kan emellertid i någon mån ge en felaktig bild eftersom arbets- och näringscentralerna aktivt kontaktar arbetssökande och kan upptäcka att personerna redan har fått arbete eller av någon annan anledning inte längre finns kvar i statistiken. Finansministeriet räknar med att arbetslösheten sjunker till 8,1 procent nästa år och att sysselsättningen därmed stiger till 70,1 procent.

Det stora underskottet i de offentliga finanserna har minskat och skuldkvoten började peka en aning neråt i fjol. De närmaste åren avtar skuldsättningstakten och skulden minskar i förhållande

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Motivering

till BNP. Den beräknas dock ligga kvar på drygt 60 procent i förhållande till BNP fram till 2021. Beträffande 2016 anser EU-kommissionen att Finland uppfyllde skuldkriterierna eftersom den så kallade konjunkturrensade skulden låg en aning under 60-procentsgränsen och Finland hade följt den proaktiva delen av stabilitets- och tillväxtpakten. Finansministeriet räknar med att den offentliga skuldsättningen upphör senast när valperioden går mot sitt slut, precis som målet är i regeringsprogrammet. Trots den avtagande skuldsättningen kommer både statsfinanserna och den kommunala ekonomin fortfarande att uppvisa underskott.

Den gynnsamma konjunkturen räcker inte till för att undanröja den statsfinansiella obalans som beror på ett strukturellt problem, eftersom i synnerhet den åldrande befolkningen kommer att försämra de offentliga finanserna i tilltagande takt de kommande decennierna. De offentliga finanserna lider av ett hållbarhetsgap som enligt finansministeriet beräknas vara omkring 3 procent i relation till BNP. Det betyder att statsfinanserna måste anpassas med 7–8 miljarder euro räknat i nivån 2021.

I år beräknas underskottet inom offentlig sektor sjunka till 1,2 procent i relation till BNP. Det finansiella saldot har förbättrats tre år i rad, men den gynnsamma utvecklingen förväntas ta slut nästa år. Därmed ökar underskottet i de offentliga finanserna till 1,4 procent i relation till BNP. Detta tyder på en risk för procykliska effekter i finanspolitiken, och detta är något som regeringen bör vara uppmärksam på. I vilket fall som helst uppfyller Finland också 2018 EU:s kriterier för underskottet i de offentliga finanserna.

Däremot kommer vi inte att nå upp till det medelfristiga målet för det strukturella underskottet enligt den finanspolitiska pakten, enligt Statens revisionsverk.¹ Det beror huvudsakligen på att inkomstbeskattningen minskar nästa år. Underskottet beräknas ligga cirka 0,8 procentenheter högre än målet och rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken har räknat ut att det skulle kräva anpassningsåtgärder motsvarande cirka 2 miljarder euro senast 2019 för att vi ska nå målet.

Den ekonomiska omvärlden kommer knappast att bli så mycket gynnsammare än i dagsläget. Prognoser visar att tillväxten i den internationella ekonomin utvecklas långsammare från och med 2019. Dessutom finns det riskfaktorer som kan göra att utvecklingen går i en betydligt sämre riktning. Bland dem märks hög skuldsättning inom både privat och offentlig sektor, bräcklig finansiell sektor i många länder och utbredd protektionism. Å andra sidan finns det faktorer som talar för fortsatta ekonomisk tillväxt i Finland. Totalproduktionen är fortfarande lägre än i de närmaste jämförelseländerna. Detta hänger samman med den svaga produktionsutvecklingen efter 2008, lägre sysselsättningsnivå än i de övriga nordiska länderna och minskande befolkning i arbetsför ålder.

I det rådande läget är det enligt utskottet av största vikt att upprätthålla och stärka den nuvarande tillväxten. Regeringens allmänna finanspolitiska linje har varit att balansera upp ekonomin genom att gradvis skära i de offentliga utgifterna, men utan att sätta den ekonomiska tillväxten på spel. I detta läge är den linjen fortfarande en gångbar kompromiss. Samtidigt gäller det att se till

¹ Finanssijoitustietojen valvonnasta arvio julkisen taloudenhoitosta, 3.11.2017, Valtiontalouden tarkastusviraston muistio Dnro 328/56/2017.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Motivering

att finanspolitiken inte drabbas av konjunkturförstärkande effekter. Högkonjunkturen är dessutom är bra tidpunkt för att satsa på reformer som stärker de offentliga finanserna på lång sikt.

Åtgärder för att stärka statsfinanserna

Det är bra att regeringen håller sig till sparprogrammet och har en disciplinerad utgiftspolicy, menar utskottet. Budgetpropositionen tar hänsyn till de anpassningsåtgärder för 2018 som ingår i regeringsprogrammet och planen för de offentliga finanserna. Därmed minskar statens utgifter med omkring 300 miljoner euro. Trots sparbetning i den statsfinansiella ramen har regeringen kunnat göra nödvändiga satsningar på bland annat sysselsättning, minskad ojämlikhet, åtgärder mot social marginalisering, kompetens, säkerhet och genomförande av energi- och klimatstrategin.

I detta sammanhang understryker utskottet att den ekonomiska tillväxten inte legitimerar någon ökning av de offentliga utgifterna, utan i stället måste insatserna för att skapa jämvikt i de offentliga finanserna fortsätta. Detta är en nödvändighet eftersom vi inom kort står inför stora frågor med åldrande befolkning, eftersom utgifterna för pensioner ökar i tilltagande takt när de stora årskullarna har gått i pension och vård- och omsorgsutgifterna för äldrebefolkningen samtidigt håller på att skjuta i höjden. Dessutom är en rad andra utgifter att vänta, bland annat enorma investeringar i försvaret. Enligt vissa av de sakkunniga talar läget för en ännu stramare ekonomisk politik och större ansträngningar för att skapa jämvikt i de offentliga finanserna.

Utskottet välkomnar de sysselsättningsfrämjande åtgärderna, som avser att avskaffa marginaleffekterna och förbättra skyddet vid arbetslöshet. För att få en bättre fungerande arbetsmarknad införs en så kallad aktiv modell. Dessutom tillåts det att personer är arbetslösa och samtidigt startar företagsverksamhet eller studerar kortvarigt. Också satsningarna på att reducera ungdomsarbetslösheten är mycket nödvändiga. Vidare planerar regeringen en reform av familjeledigheterna. Efterfrågan på arbetskraft backas upp med skattesänkningar som infaller i år och nästa år och avser att kompensera för att sociala trygghetsavgifter har lyfts över från företagen till löntagarna.

Finansministeriet bedömer att regeringens mål om en sysselsättning på 72 procent inte kommer att nås, utan att sysselsättningen kommer att stiga till 70,5 procent 2019. För att målet ska nås krävs det att ytterligare 52 000 personer får jobb.

Utskottet understryker att regeringen således fortfarande bör arbeta för att förbättra sysselsättningen. I synnerhet den strukturella arbetslösheten på 7,8 procent måste kunna fås ner eftersom den tyder på att arbetslösheten fortsatt är hög trots ekonomisk tillväxt i landet. Åtgärderna måste riktas in på befolkningsgrupper och regioner med låg sysselsättning. Därutöver behövs det mer kraftfulla verktyg för att få bukt med matchningsproblemen inom arbetskraften och undanröja marginaleffekterna samt insatser för att öka flexibiliteten i arbetskraftsutbudet och på arbetsmarknaden. Vidare är det av stor vikt att på ett betydligt tidigare stadium ta tag i problemen bland ungdomar som riskerar att hamna i marginalen.

Samtidigt behövs det åtgärder för att säkerställa tillgången till kvalificerad arbetskraft, exempelvis tillräckligt stort utbud på examensinriktad fortbildning, inskräper utskottet. Åtgärden fick extra anslag redan i den tredje tilläggsbudgeten för i år, men som utskottet framhöll då (FiUB 16/2017 rd) måste regeringen i utgiftsramen ha beredskap att göra en större bedömning av behovet

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Motivering

av examensinriktad fortbildning. Detta är viktigt för att bristen på kvalificerad arbetskraft inte ska bli en käpp i hjulen för ekonomisk tillväxt i regioner med så kallad positiv strukturomvandling.

Också i övrigt vill utskottet framhäva betydelsen av kompetens och kunnande och noterar med tillfredsställelse att regeringen i budgeten för nästa år avsätter extra resurser för ett kompetenslyft. Där ingår tilläggsanslag för bland annat småbarnspedagogisk verksamhet, grundläggande utbildning, lärarutbildning, forskning och innovationer. Likaså är det positivt att skattefriheten för utbildning ordnad av arbetsgivaren förtydligas och utvidgas.

Med hänvisning till det som sägs under huvudtitlarna 29 och 32 framhåller utskottet också här betydelsen av utbildning, kompetens och innovationer och understryker att vi inom dessa områden behöver långsiktig utveckling och finansiering. Utskottet understryker att Finland på sikt bara kan sticka ut och klara sig med hjälp av kompetens och utbildning som skapar en plattform för ny tillväxt.

Samtidigt är det viktigt att vi tidigarelägger de strukturella reformerna för att bereda marken för en produktivitetsutveckling. Högsta prioritet har vård- och regionförvaltningsreformen. Om den genomförs med framgång, kan den dämpa den offentliga utgiftsökningen avsevärt och stärka de offentliga finanserna. Men många viktiga frågor återstår fortfarande och konsekvenserna för tillgång, kvalitet och kostnader för tjänster går än så länge inte att bedöma.

Utskottet vill också hänvisa till det som sägs under huvudtitel 31 och understryker vikten av att utveckla trafiklederna. Det är viktigt för bland annat den regionala ekonomin, näringslivet och Finlands konkurrenskraft att finansieringen är långfristig. I detta läge är nödvändigt att den parlamentariska arbetsgruppen för trafiknätet kommer fram till lösningar som säkerställer att trafiknätet kan utvecklas kostnadseffektivt och långsiktigt och garanterar att det finns medel för att upprätthålla trafiklederna.

Vidare är det viktigt att den parlamentariska arbetsgruppen för en översyn av företagsstöden i överensstämmelse med sitt uppdrag utarbetar en plan för att ta fram överskådligare företagsstöd som bättre stöder förnyelse och produktivitet i företagen, är mer kostnadseffektiva i ett statsfinansiellt perspektiv och väger in målen i energi- och klimatstrategin. Avsikten är att reformen ska träda i kraft stegvis 2019–2023.

Anslagen till spetsprojekt

Under regeringsperioden avsätts 1 miljard euro till regeringens spetsprojekt och nästa år kommer cirka 450 miljoner att användas. Regeringsprogrammet innehåller 26 spetsprojekt och i halvtidsöversikten i våras kompletterades och sågs de över. Det är positivt att regeringen har förbättrat uppföljningen av projekten och att uppföljningen är intensiv och systematisk. Projekten avancerar i stort sett i överensstämmelse med tidsramen och största delen av dem blir klara i slutet av 2018.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Motivering

Statens ekonomiska åtaganden

Utskottet noterar att statens exponeringar har stigit kraftigt de senaste åren och att Finlands borgensförbindelser är stora sett i ett internationellt perspektiv². Enligt den nyaste tillgängliga informationen (2015) från Eurostat är borgensförbindelserna inom Finlands offentliga finanser störst bland EU-staterna i förhållande till totalproduktionen. Värdet av statens borgensförbindelser uppgick 2016 till 46 miljarder euro (21 procent i relation till totalproduktionen) och deras nominella värde har därmed fördubblats på några år. I synnerhet Finnveras och statens bostadsfonds borgensförbindelser har stigit. Därutöver steg de infordringsbara kapitalåtagandena gentemot internationella finansiella institut till 18 miljarder euro (8,4 procent i relation till totalproduktionen) av åtgärderna inom ramen för den ekonomiska krisen i EU.

Utskottet understryker att det kan bli en betydande belastning för samhällsekonomin om statens exponeringar realiseras, även om bara en del av riskerna brukar realiseras vid normala konjunkturväxlingar. Det visar hur viktigt det är att statens ekonomiska åtaganden följs upp och hanteras med stor omsorg.

Balansen inom statsfinanserna samt statsskulden

Budgetpropositionen för 2018 uppgår till 55,8 miljarder euro. Den uppvisar ett underskott på 3,1 miljarder euro, som kommer att täckas med ny upplåning. Statsskulden (inklusive skulden inom fondekonomin) beräknas uppgå till cirka 110 miljarder euro i slutet av 2018, vilket är cirka 47 procent i relation till BNP.

Finansutskottets ändringar

Finansutskottet ökar anslagen i budgeten med 40,295 miljoner euro och största delen avsätts under kommunikationsministeriets huvudtitel för att förbättra trafiklederna och under kulturundervisnings- och kulturministeriets huvudtitel för att stödja utbildning, bildning, kultur och idrott. Dessutom har utskottet avsatt extra resurser för att förebygga social marginalisering, utveckla den inre säkerheten, främja exporten och höja lönsamheten inom jordbruket. Tilläggsanslagen har riktats in på vissa smärtpunkter.

² Katsaus valtion taloudellisiin vastuisiin ja riskeihin, kevät 2017, Valtiovarainministeriön julkaisuja 20/2017.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 24

DETALJMOTIVERING

ANSLAG

Huvudtitel 24

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Utrikesförvaltningen

01. Utrikesförvaltningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

För utrikesförvaltningens omkostnader föreslås ett anslag på 219,338 miljoner euro. Av det allokeras cirka 135 miljoner euro för nätverket av beskickningar som omfattar 90 verksamhetsställen. Utskottet välkomnar att beskickningsnätet efter att ha blivit nedbantat åter har kunnat utvidgas. Det senaste tillskottet är ambassaden i Bogota i Colombia som öppnades i oktober 2017.

Utskottet konstaterar att ett omfattande och välfungerande nätverk av beskickningar är mycket viktigt för Finland. En flexibel och ändamålsenlig närvaro ute i världen innebär en betydande informationskälla och ökar Finlands möjligheter att utöva inflytande. Det är bra att utrikesförvaltningens resurser koncentreras till de länder vars politiska och ekonomiska betydelse ur Finlands perspektiv växer. För att säkra en effektiv användning av resurserna bör Finland fortfarande utnyttja också alla samarbetsmöjligheter med de nordiska länderna, Baltikum och Europeiska utrikestjänsten samt stärka verksamhetsmodellen för Team Finland.

Utskottet uttrycker oro över att beskickningarnas säkerhetshot jämte kostnader har ökat. Finlands närvaro i de mest otrygga objekten såsom Kabul måste absolut följas upp noggrant. Nyttan med närvaron måste vara större än konsekvenserna av att dra sig ur. Enligt utredning till utskottet har närvaron i Kabul ansetts vara befogad med avseende på områdets säkerhetsutveckling och migrationsrörelsen, och beslut om att eventuellt upphöra med närvaron fattas som en del av det internationella samfundet. Utskottet framhåller att de anställdas säkerhet ovillkorligen måste ombe-sörjas. Dessutom bör det bedömas om mängden serviceresor och perioder för återhämtning och vila för personalen är på rätt nivå i ambassader med hög risknivå.

Utskottet är också i övrigt orolig över personalens arbetshälsa och arbetsarrangemangen vid utrikesförvaltningen. Flera ambassader har blivit av med sin andreman, varvid det blir problematiskt bland annat att ordna med semestrar. Också uppgifterna i beskickningarna har ökat. Det är i sig positivt att beskickningarnas roll i främjandet av export och investeringar stärks genom utvecklingen av verksamheten kring Team Finland. Samtidigt bör det också beaktas att utrikesförvaltningens resurser inte har stärkts på motsvarande sätt.

Utskottet välkomnar att turismen till Finland åter ökar i synnerhet från Ryssland och Kina. Inkomsterna för utrikesministeriets förvaltningsområde (12.24.99) beräknas öka bland annat på grund av visuminkomster till cirka 37,5 miljoner euro 2018. Utskottet vill betona att visumpro-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 24

cesserna fortsatt bör göras smidigare och snabbare för att Finland ska kunna svara mot den ökande efterfrågan och utnyttja också till buds stående kommersiella möjligheter.

Utskottet lyfter dessutom fram den information till migrationsrörelsens ursprungs- och transitländer som utrikesministeriet aktivt har genomfört och vars syfte är att dämpa obefogad asylansökan. Genom de 250 000 euro som riksdagen har avsatt för ändamålet har välfungerande mekanismer genomförts, och utskottet anser att anslaget har använts ändamålsenligt. Utskottet ser det som befogat att både fortsätta migrationsinformationen och delta med samma mekanismer i informationen mot radikaliserings och terrorism.

Utskottet ökar momentet med 150 000 euro för information mot radikaliserings och terrorism.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 219 488 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 106/2017 rd)

74. Husbyggen (reservationsanslag 3 år)

Det största enskilda projektet som ska genomföras under momentet är bytet av kansliets hyreslokal i New York jämte ombyggnadsarbeten. Enligt utredning till utskottet kräver flera av de fastigheter som används av utrikesförvaltningen ombyggnad. Investeringsfinansiering på 7,47 miljoner euro som föreslås under momentet räcker inte för att upprätthålla det utländska byggnadsbeståndet vars bokföringsvärde är cirka 200 miljoner euro. Utskottet ser det som angeläget att fastigheterna kan hållas i skick och att en tillräcklig finansiering för byggnads- och reparationsprojekt tryggas.

10. Krishantering

20. Utgifter för underhåll av Finlands krishanteringsstyrkor (reservationsanslag 2 år)

Under momentet betalas löne- och utbildningsutgifter för militär krishantering. Materiel- och förvaltningsutgifter betalas ur försvarsministeriets huvudtitel (moment 27.30.20). Civilpersonalens deltagande i krishantering finansieras i sin tur under moment 24.10.21 och beredskapen i Finland för civil krishantering ingår i huvudtiteln för inrikesministeriets förvaltningsområde (moment 26.01.04).

Utskottet konstaterar att momentets punkt om reserv har strukits helt. Tilläggsfinansiering för alla nya och pågående insatser sker således genom tilläggsbudgetpropositioner. Det avkräver förvaltningen en föregripande lägesuppfattning och snabb handlingsförmåga vilket inte med nödvändighet är möjligt i alla situationer.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 24

30. Internationellt utvecklingssamarbete

66. Egentligt utvecklingssamarbete (reservationsanslag 3 år)

Statens utgifter för utvecklingssamarbete beräknas uppgå till totalt 886,3 miljoner euro 2018, alltså enligt prognoserna från hösten 2017 cirka 0,38 procent av bruttonationalinkomsten. Utskottet anser det positivt att finansieringens eurobelopp stiger (5 miljoner euro). Den i sig positiva ökningen av bruttonationalinkomsten medför ändå att den procentuella andelen av finansieringen för utvecklingssamarbete minskar. För att behålla andelen på 2017 års nivå som är 0,39 procent behövs en tilläggsfinansiering på uppskattningsvis 16,6 miljoner euro.

Utskottet konstaterar att Finland har förbundit sig till att genomföra FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling. I detta sammanhang har Finland bekräftat att landet förbinder sig att delta i utvecklingsfinansieringen med en andel på 0,7 procent av bruttonationalinkomsten vilket regeringen anser vara ett långsiktigt mål. Finland har också lovat inrikta 0,2 av bruttonationalinkomsten på de minst utvecklade länderna (LDC-länderna). Enligt budgetpropositionen beräknas denna andel utgöra 0,16 procent 2018.

För egentligt utvecklingssamarbete föreslås från det aktuella momentet en finansiering på totalt 549,846 miljarder euro, alltså nästan ca 14,7 miljoner euro mer än 2017. Utskottet noterar med tillfredsställelse att Finland med större precision än förr riktar in sina begränsade medel för utvecklingssamarbete både regionalt och enligt användningsändamål. Regionalt fokuserar Finland på Afrika vilket utskottet anser vara befogat bland annat för att dämpa migrationsströmmar. Att stödja regionens utveckling har hög prioritet för att människor inte ska behöva lämna sina hem på grund av ökade våldsamma konflikter, terroristorganisationers verksamhet eller allmän brist på framtidsutsikter.

Utskottet anser det positivt att Finland fäster särskild uppmärksamhet vid flickors och kvinnors rättigheter inklusive reproduktiv hälsa. Andra föremål för satsningar är utvecklingsländernas ekonomi och hållbara arbetstillfällen, demokratiska och funktionsdugliga samhällen, en hållbar tillgång till vatten och energi samt matsäkerhet. Av anslaget anvisas för multilateralt utvecklingssamarbete 169 miljoner euro, för stöd till enskilda länder och regioner 135 miljoner euro, för humanitärt bistånd 72,5 miljoner euro, för stöd till frivilligorganisationer 65 miljoner euro, för Europeiska utvecklingsfonden 56,5 miljoner euro och för räntestödsinstrumentet 13,2 miljoner euro.

Utskottet understryker att resultaten och genomslaget hos utvecklingssamarbetet måste ägnas mer uppmärksamhet genom att utveckla uppföljnings- och evalueringsverksamheten. Resurserna bör i överensstämmelse med det styras till de sektorer där nyttan och mervärdet starkast stöder Finlands utvecklingspolitik. Färdiga evalueringar visar exempelvis att program för utvecklingssamarbete inom organisationsfältet har lett till mångsidiga resultat, och utvecklingssamarbetet genom dem anses vara ändamålsenligt.

Utskottet ser det som befogat att Finnfunds kapital föreslås bli höjt med 10 miljoner euro för tecknandet av nya aktier (moment 24.30.88). Enligt utredning till utskottet är Finnfund fortfarande en av utrikesförvaltningens mest tillförlitliga partner. Staten har rekapitaliserat Finnfund med cirka 165 miljoner euro sedan grundandet, efter 1980. Bolagets kapital har vuxit till

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 24

över 250 miljoner euro, vilket i överensstämmelse med utvecklingspolitikens prioriteringar har omplacerats under utrikesministeriets styrning och tillsyn. År 2015 skapade de företag som finansierades av Finnfund direkt arbetstillfällen för 25 600 människor av vilka över en tredjedel (36 procent) var kvinnor. Utvecklingseffekterna för 2016 är under sammanställning och publiceras i december 2017.

För finansplaceringar för utvecklingssamarbetet föreslås 130 miljoner euro (moment 24.30.89). Anslaget ska användas till placeringar i exempelvis internationella utvecklingsbanker eller fonder som förvaltas av andra utvecklingsaktörer och som stöder den privata sektorn, eller i deras kreditinstrument. I 2017 års budget anvisades ett lika stort anslag för ändamålet. Största delen av det placeras i en klimatfond hos IFC (International Finance Corporation), som hör till Världsbanksgruppen. För 2018 föreslås totalt sett 165 miljoner euro för utvecklingssamarbete som främjar klimatmässig motståndskraft.

Utskottet konstaterar att största delen av Finlands utvecklingssamarbete fortfarande riktas till egentligt utvecklingssamarbete trots att dess mängd sammantaget har sjunkit efter 2015 och anslagen för annat utvecklingssamarbete såsom finansiella investeringar har ökat. Utskottet vill betona att utrikesförvaltningen bör styra alla aktörer i överensstämmelse med Finlands utvecklingspolitiska mål, gemensamma värderingar och internationella spelregler för resultatbringande verksamhet, såsom insyn och redovisningsskyldighet. Kringgående av skatt och överföring av kapital via skatteparadis bör bemötas med största allvar. Finland bör målmedvetet påverka och främja också samarbetsparternas verksamhet i enlighet med de uppställda målen.

Utskottet vill ytterligare lyfta fram att rapporteringspraxis för ODA-redovisning bör förenhetligas. Olika länder tolkar anvisningarna för ODA-redovisning på olika sätt. Exempelvis definitionen av flykting har varit omstridd. Flyktingar är enligt Finlands tolkning kvotflyktingar och sökande som fått positivt asylbeslut. Så gör också Förenta staterna, Belgien och Holland. Sverige, Tyskland och Danmark för sin del räknar med också kostnaderna för asylsökande som fått avslag ända till asylbeslutet.

Utskottet ökar momentet med 400 000 till räntestödsinstrumentet anvisat till investeringsstödet PIF (Public Sector Investment Facility). Genom stödet främjas finländska företags export till projekt inom den offentliga sektorn i utvecklingsländer.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 550 246 000 euro.

(Stycke 2—7 som i RP 106/2017 rd)

Dispositionsplan (euro)

1.	Multilateralt utvecklingssamarbete	168 758 000
2.	Utvecklingssamarbete med enskilda länder och regioner ^a	134 805 000
3.	Europeiska utvecklingsfonden	56 517 000

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 24

4.	Utvecklingssamarbete som inte inriktats enligt land	33 025 000
5.	Humanitärt bistånd	72 500 000
6.	Planering av utvecklingssamarbetet, stödfunktioner och utvecklingspolitisk information	4 160 000
7.	Evaluering av utvecklingssamarbetet och intern revision	1 850 000
8.	Stöd till frivilligorganisationernas utvecklingssamarbete och information om utvecklingssamarbetet samt den kommunala sektorns utvecklingssamarbete	65 000 000
9.	Räntestödsinstrumentet	13 631 000
Sammanlagt		550 246 000

a. Inkluderar 6 000 000 euro utgifter för ett samarbetsprojekt mellan ministeriet och Europeiska kommissionen.

Tabellen Fördelningen av fullmakter att bevilja medel och ingå avtal

(Som i RP 106/2017 rd)

90. Övriga utgifter inom utrikesministeriets förvaltningsområde

50. Vissa statsunderstöd (fast anslag)

Under momentet föreslås 1,341 miljoner euro, alltså samma belopp som för 2017. Av anslaget reserveras 370 000 euro för frivilligorganisationernas Europainformation.

År 2017 övergick man i fråga om anslaget under momentet till öppet ansökningsförfarande. Utskottet noterar med tillfredsställelse att det öppnades möjligheter också för nya organisationen att omfattas av understödet. Öppet ansökningsförfarande motsvarar de allmänna principerna för att bevilja statsunderstöd. Utskottet framhåller ytterligare att det är viktigt att de organisationer som får understöd i sin verksamhet iaktar principerna för rättsstaten. Vid fördelningen av anslaget bör också aktuella teman beaktas, såsom det euroatlantiska samarbetet och fredsmedling.

Huvudtitel 25

JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Ministeriet och förvaltningen

03. Omkostnader för myndigheter som verkar i anslutning till justitieministeriet (reservationsanslag 2 år)

Övervakning av avlägsnande ur landet. Utskottet ser med tillfredsställelse att regeringen i kompletteringspropositionen till budgetpropositionen har föreslagit en förhöjning på 300 000 euro till diskrimineringsombudsmannen för övervakningen av avlägsnande ur landet. För övervakningen

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Huvudtitel 25

hade ursprungligen föreslagits ett anslag på endast 100 000 euro och projektpengar från EU till mitten av nästa år. Det skulle ha varit otillräckligt eftersom antalet personer som ska avlägsnas ur landet kommer att öka under 2018 och 2019 när ändringssökanden i asylärenden har behandlats av förvaltningsdomstolarna.

Utskottet understryker att det i den plan för de offentliga finanserna som ska utarbetas nästa vår ska ses till att det för diskrimineringsombudsmannens lagfästa uppdrag anvisas ett tillräckligt stort permanent anslag. I ramfinansieringen ska även i övrigt beredskap skapas för sådana övervakningsuppgifter som redan är kända, och anslagsbehoven för dem.

Utskottet konstaterar att diskrimineringsombudsmannen har en lagfäst skyldighet i direktivet (2008/115/EG) att övervaka avlägsnandet av utlänningar ur landet. Dessutom förutsätter Frontex-förordningen, som är förpliktande för Finland, att det i medlemsländerna ska finnas tillgång till utbildade övervakare när det gäller alla Frontex (Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån) gemensamma tvångsåtersändandeoperationer. En opartisk övervakares deltagande är också förutsättningen för finansiering från Frontex. Övervakares närvaro gör det lättare att lyckas särskilt i svåra återsändandesituationer både med tanke på polisen som ansvarar för verkställande och den som ska återsändas.

05. Rättsregistercentralens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

I kompletteringspropositionen till budgetpropositionen har anslaget under momentet höjts med knappa 0,5 miljoner (472 000) euro som närmast är avsett för utgifter för upprätthållande och utveckling informationssystem för Rättsregistercentralens myndighetsverksamhet. På detta sätt vi-
lar verksamheten för nästa år på stabil grund.

Det svåra anslagsläget för Rättsregistercentralen var aktuellt också i fjol och riksdagen tog in ett engångsanslag på 500 000 för att hjälpa upp det akuta anslagsunderskottet. Under innevarande år har den ekonomiska situationen förbättrats bl.a. tack vare olika utvecklingsåtgärder. En revision av Rättsregistercentralens verksamhet har också slutförts och som bäst utreds hur ekonomin ska kunna stärkas i fortsättningen. Utmaningen för finansieringen har särskilt varit hur informations-systemens basfunktioner tryggas samtidigt som man bereder sig för ändringar i lagstiftningen och andra myndigheters förnyande av informationssystem.

Det är nödvändigt att finansieringen för Rättsregistercentralen fås permanent på en hållbar nivå. Informationssystemen i myndighetsverksamhet måste absolut fungera och vara tillförlitliga och detta förutsätter tillräckliga resurser för upprätthållande och utveckling av systemen.

10. Domstolar och rättshjälp

För handläggning av besvär från asylsökande anvisas tilläggsresurser (sammanlagt 2,5 miljoner euro) såväl till högsta förvaltningsdomstolen som till förvaltningsdomstolarna för att minska anhopningen av besvär som gäller asylsökande.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Huvudtitel 25

I övrigt minskar domstolarnas, också förvaltningsdomstolarnas basfinansiering. Detta försvårar situationen för många domstolar som sedan tidigare är överbelastade. Utöver en stor ärendemängd finns det vid tingsrätterna i huvudstadsregionen flera omfattande och komplicerade mål som binder upp ett betydande antal årsverken och påverkar behandlingstiderna. Arbetsbelastningen återspeglar sig också på personalen och arbetshälsan.

Det är viktigt att de aktuella reformerna framskrider för att domstolarnas arbetsbörda ska minska och för att skapa balans mellan resurser och arbetsuppgifter så att basfinansieringen räcker till för skötseln av kärnfunktionerna. Det är också ytterst viktigt att kostnadseffekterna av de planerade ändringarna analyseras omsorgsfullt eftersom reformerna ofta har gett en mindre besparing än man på förhand beräknat. En ytterligare utmaning orsakas också av att spareffekten av en utvidgning av strafforderförfarandet (-1,75 miljoner euro) beaktas redan i nästa års budget trots att lagändringen sker först 2019.

Utskottet understryker också betydelsen av utveckling av domstolarnas elektroniska tjänster och adekvata resurser för informationssystemprojekt. Systemen ska stöda domstolarnas kärnfunktioner och de ska vara lätta att använda och stöda användarnas arbete. Elektroniska arbetsmetoder införs och t.ex. ett databasprojekt (AIPA) som tillsattes 2010 framskrider stegvis. Målet är att övergå till elektroniska arbetsmetoder i lagskipningen och skapa ett system där åklagarämbetena och de allmänna domstolarna behandlar alla funktioner i lagskipningsärenden elektroniskt från att ärendet har blivit väckt tills det har avgjorts och registrerats. Det är dock beklagligt att AIPA i sin helhet beräknas vara färdigt först mot slutet av 2021 när den tidigare målsättningen var slutet av 2018.

Utskottet konstaterar att omstruktureringen av tingsrätterna är en omfattande ändring och riksdagen godkände lagstiftningen om den 22.11.2017 (LaUB 11/2017rd — RP 270/2017 rd). I och med reformen, som träder i kraft i början av 2019, minskar antalet tingsrätter från 27 till 20 och dessutom ska tingsrätternas domkretsar utvidgas och verksamhetsställena ska bli färre. Syftet med reformen är att säkra kvaliteten på rättskipningen och domstolarnas funktionsförmåga när tingsrätternas omvärld förändras och de ekonomiska ramarna stramas åt.

När reformen träder i kraft blir tingsrättsnätet glesare varvid fungerande elektroniska system ökar i betydelse. Utskottet understryker vikten av tryggad regional tillgång till rättssäkerhet och ett tillräckligt utbud av juridiska tjänster, vilket har betonats i riksdagens uttalande som ingår i det ovan nämnda betänkandet av lagutskottet.

04. Rättshjälps- och intressebevakningsdistriktens och konsumenttvistenämndens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

I anslaget under momentet ingår ett tillägg på 4 miljoner euro för att bereda en överföring av den ekonomiska rådgivningen och skuldrådgivningen från arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde till justitieministeriets förvaltningsområde 2019. Målet är att det elektroniska ärendeportalet och ärendehanteringssystemet ska utvecklas huvudsakligen under nästa år (LaUB 12/2017 rd – RP 102/2017 rd).

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Huvudtitel 25

Utskottet välkomnar anslagsökningen men understryker samtidigt att den ekonomiska rådgivningen och skuldrådgivningen måste få tillräckliga resurser. För att spara på kostnaderna borde speciellt resurserna för förebyggande arbete, dvs. den ekonomiska rådgivningen, stärkas, eftersom man i skuldrådgivningen koncentrerat sig på rådgivning till gäldenärer i problemsituationer och biträdande i skuldsaneringsärenden. Det är också viktigt att se till att det finns adekvata resurser för inrättande av en distansserviceenhet för den ekonomiska rådgivningen och skuldrådgivningen.

30. Åklagarna

Åklagarväsendets basfinansiering (44,2 miljoner euro) för nästa år är rimlig och åklagarväsendet kan behålla sin nuvarande personalvolym (523 årsverken). Resurserna för åklagarväsendet ökas med 0,4 miljoner euro för bekämpning av terroristbrott och realisering av straffansvaret, men å andra sidan minskas anslagen med motsvarande summa på grund av utvidgning av tillämpningsområdet för strafforderförfarandet som träder i kraft 2019. Den ovan nämnda tilläggsatsningen ökar inte resurserna i praktiken utan det är fråga om en omfördelning av resurserna.

Åklagarväsendet bedömer att det nästa år kan uppnå högst ett försvarligt resultat och att man inte lyckas få ner antalet ärenden som länge har varit anhängiga. Ärenden har blivit mycket mer komplicerade, vilket avspeglar sig särskilt i att antalet ärenden som har varit anhängiga länge, dvs. mer än ett år, har ökat med 10 procent. Åklagarväsendet har också fått nya uppgifter såsom europeisk utredningsorder.

Utskottet understryker att de aktuella reformerna, som omorganiseringen och reformen av informationssystemen, ska ge operativa vinster och kostnadsbesparingar, eftersom ramarna för de kommande åren krymper ytterligare. Utan konkurrenskraftsavtalets effekter minskar anslagen ännu med 1,8 miljoner euro under ramperioden.

Utskottet understryker att åklagarväsendets verksamhetsbetingelser måste säkerställas. Det är viktigt att granska hur åklagarväsendets basfinansiering räcker till och beakta bl.a. ändringarna i fråga om ärendenas komplexitet och reformernas ekonomiska och operativa effekter. Det är också angeläget att följa upp omorganiseringens effekter och resursbehov för genomförandet av den.

40. Verkställighet av straff

Anslagen för Brottpåföljdsmyndigheten minskar med en dryg miljon, men enligt erhållen utredning skapar dock budgetpropositionen förutsättningar att upprätthålla den nuvarande servicenivån. Situationen är bättre än under många tidigare år, eftersom Brottpåföljdsmyndigheten efter långvariga anpassningsåtgärder anvisades en tilläggsfinansiering på 35 miljoner euro för 2017—2020 för att säkerställa dess funktionsförmåga och för att upprätthålla nätverket av fängelser. Av denna summa anvisas en tilläggsfinansiering på 5,1 miljoner euro för nästa år.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Huvudtitel 26

I budgetpropositionen ingår också ett tillägg på 378 000 euro för identifiering och förebyggande av våldsam radikaliserings och extremism i fängelserna. Ett pilotprojekt har redan genomförts och på basis av erfarenheterna ska verksamheten permanentas.

Utskottet anser att tilläggssatsningen är viktig. Enligt Europeiska unionens råds slutsatser förbinder sig Finland nämligen att genomföra en övervägd och skräddarsydd strategi för att förhindra radikaliserings som leder till terrorism och våldsam extremism i fängelser.

I betänkandet om budgeten för i år lyfte utskottet bland annat fram behovet av reparation av Pelso fängelse. Lokalfrågorna var särskilt akuta för ett år sedan, när man tvingades stänga en del av fängelselokaler på grund av problem med inomhusluften. Nu har anskaffningen av ersättande lokaler avancerat så långt att byggandet inleds i slutet av året och de tillfälliga lokalerna bör vara i bruk i juni 2018.

Enligt utredning till utskottet utarbetas just nu en bestående lösning för de slutna fängelseplatserna i norra Finland, vilket i synnerhet gäller Pelso och Uleåborgs fängelser där det finns akuta investeringsbehov. Utredningen ska bli klar före utgången av den 15 januari 2018, och i samband med den utvärderas anordnandet av slutna fängelseplatser antingen på grundval av den nuvarande anstaltsstrukturen eller genom att förena dem till ett nytt, större fängelse.

Finansutskottet vill betona att fängelseplatserna ska vara regionalt täckande och ser det som viktigt att lösningen tryggar tillräckliga fängelseplatser i nora Finland. Konsekvenserna av alternativen för genomförande ska utvärderas i stor skala bland annat med avseende på funktion, ekonomi och personal, och dessutom bör lösningens regionalekonomiska konsekvenser beaktas i planen.

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

För inrikesministeriets förvaltningsområde föreslås ungefär 1,5 miljarder euro i anslag i budgeten för 2018. Det är cirka 45 miljoner euro mindre än i 2017 års ordinarie budget. Anslagsändringen är till största delen en följd av att de anslag som behövs för mottagandet av flyktingar och asylsökande har minskat. Polisens andel av anslagen under huvudtiteln är ungefär hälften.

Utskottet ser positivt på att resurserna för den inre säkerheten har kunnat utökas, även om sparbetingen enligt regeringsprogrammet minskar effekterna av tillskotten. Det finns dessutom skäl att minnas att ramen för förvaltningsområdet minskar och att ramnivån 2021 är 1,3 miljarder euro. Omvärlden ställer aktörerna inom inre säkerhet inför många utmaningar och det krävs nya, effektivare och mer produktiva handlingsmodeller. Verksamheten är i hög grad personalrelaterad, så ramen innebär svåra beslut när den ska genomföras.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 26

10. Polisväsendet

01. Polisväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 725,682 miljoner euro, alltså 29 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2017. Enligt rambeslutet i april 2017 ska polisen tilldelas en nivåhöjning med sammanlagt 34,5 miljoner euro för att kärnfunktionerna ska säkerställas och kapaciteten höjas. I höstas beslutade regeringen om en ytterligare höjning med 17,5 miljoner euro i omkostnaderna för 2018. Men omkostnaderna minskar till följd av bortfallet av tidigare tillägg av engångsnatur och de sparbeting som ingår i regeringsprogrammet. Överföringsposten från 2017 väntas sjunka till mindre än hälften än året innan och uppgå till knappt 14 miljoner euro.

Det är positivt att antalet poliser tack vare anslagshöjningarna inte minskar. Antalet kan ligga kvar på nivån 7 200 personer 2018. Den övriga personalen minskar till 2 243 årsverken (-20 årsverken). Utskottet framhåller att polisens kapacitet att reagera på plötsliga situationer står i direkt proportion till antalet poliser.

För att antalet poliser ska garanteras måste finansieringen av utvecklingsprojekt dock enligt uppgift minskas, likaså de samlade finansiella resurser som används för IKT-utgifter, fordonsupphandlingar och betydande serviceavtal såsom Valtori och Palkeet. IKT-utvecklingen spelar en betydelsefull roll när det gäller att ta fram nya handlingsmodeller och öka mobiliteten, så utskottet ser det som nödvändigt att regeringen ser till att de behövliga resurserna finns tillgängliga.

Utskottet befarar att antalet nya poliser inte kommer att räcka till. Nybörjarplatserna inom polisutbildningen utökades 2017 för att tillgodose resursbehoven. Men de här studerandena kommer att bli utexaminerade först 2020, så tillskottet inverkar inte på dagens brist på poliser. Dessutom fanns det bara 340 personer som uppfyllde ansökningskriterierna. Samtliga 400 nybörjarplatser kom alltså inte till nytta. Vi har inte råd att göra avkall på kvaliteten i fråga om de studerande men utskottet ser det ändå som behövligt att utreda om det vid ansökningen går att vara flexibel med vissa kriterier och att ge de studerande stöd för färdigheterna under studietiden. Dessutom behövs det åtgärder för att främja rekryteringen av svenskspråkiga studerande och studerande med invandrarbakgrund samt branschens attraktionskraft över lag.

Utskottet påpekar att polisens anslag har utvecklats kortsiktigt hela 2000-talet. Följaktligen har planmässig myndighetsverksamhet omöjliggjorts, likaså utveckling av verksamheten efter omständigheterna. Det fastlagda målet för inre säkerhet är (SRR 5/2016 rd) att Finland ska bli världens tryggaste land. Polisstyrelsens bedömning är att detta inte är möjligt med de anslag som avdelats polisen i rambeslutet. Med den nuvarande ramen väntas antalet poliser minska redan 2019. Utskottet ser det som nödvändigt att antalet poliser och överhuvudtaget en långvarig finansiering av omkostnaderna säkerställs och att planeringen av verksamheten för en period som är längre än regeringsperioden möjliggörs.

Utskottet konstaterar att det är en grundläggande uppgift för polisen att förebygga brott och menar att besparingarna för samhället blir stora om polisen på förhand kan ingripa mot brottslighet, i extremfall mot terrorism. Det här arbetet bör lämpligen utvecklas och styras med hjälp av en riksomfattande styrgrupp. Vi behöver bland annat överväga om det på lokal nivå bör finnas poli-

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Huvudtitel 26

ser som på heltid har till uppgift att förebygga brott. I nuläget utförs det här arbetet vid sidan av andra uppdrag. Dessutom går det att motverka vardagsbrott effektivt genom att polisen är synlig ute på fältet.

Även resurserna för utredning bör vara adekvata. När utredningstiderna blir längre påverkas effektiviteten och den förebyggande effekten minskar. Förtroendet för polisen minskar om tillgången till de polisiära tjänster som är viktiga för medborgarna och standarden på servicen och utredningarna av vardagsbrott försämras. Med tanke på säkerheten i samhället och befolkningens trygghetskänsla är det ytterst viktigt att brottsutredningen är tillräckligt effektiv och rättssäker och att straffansvaret fullföljs.

Utskottet välkomnar regeringens förslag om extra resurser för att effektivare bekämpa och förebygga terrorism. Plötsliga händelser åtgärdas vanligtvis av den närmaste tjänstgörande polispatrullen i inledningsfasen. Således är det nödvändigt att alla polispatruller vid sidan av kompetens har den utrustning och de redskap som behövs för att säkerställa arbetarskyddet och ingripa i situationen. Det tillskott som regeringen föreslår ska också användas för att höja kapaciteten för bekämpning av cyberbrott och ta fram modeller för förebyggande verksamhet mellan myndigheter och organisationer.

Inom polisens verksamhet visar sig förändringarna i omvärlden i synnerhet som ökad gränsöverskridande brottslighet, cyberbrottslighet och internationellt samarbete mellan kriminella. Inom bekämpningen av allvarigare brottslighet har framför allt utredningarna av krigsbrott och terroristbrott ökat polisens arbetsbörda. Finansieringen av terrorism utreds av polisen som ett led i bekämpningen av penningtvätt. Det har också framförts att olika områden av kriminalitet i ökande utsträckning blir sammankopplade. Olika nya former av bedrägeri tar över som mest produktiva sektorer inom den organiserade brottsligheten. Vidare är det viktigt att satsa på bekämpningen av olaglig verksamhet som bedrivs av våldsbejakande extremistrelser, hatbrott och kriminalitet på nätet.

Illegal invandring och vistelse i landet ställer polisen inför nya utmaningar. Avlägsnande ur landet har visat sig vara svårt och tidskrävande. Framför allt finns det nu större risk för att personer som fått eller hotas av negativa asylbeslut olagligt stannar kvar i landet, även om detta ännu inte syns i statistiken. Utskottet välkomnar den pågående tvärsektoriella åtgärdsplan som godkänts av ministerarbetsgruppen för invandring (16.12.2016) och som för närvarande genomförs för att förebygga och hålla kontroll över illegal vistelse i landet.

De som vistas illegalt i landet förblir lätt utom räckhåll för myndigheterna. Det får i allt större utsträckning återverkningar på brott som de här personerna begår, såsom narkotikahandel på gatan. Det är angeläget att effektivisera den utlänningsövervakning som polisen och Gränsbevakningsväsendet utför också för att utsatta personer inte ska utnyttjas av kriminella. Det finns således behov att utöka arbetet för att ingripa mot människohandel med arbetskraft och människohandel relaterad till sexuellt utnyttjande samt att avslöja och utreda anknytande brott. De som uppehåller sig illegalt i landet söker sig i första hand till olika organisationer och till kyrkan, så det är också viktigt att samarbeta med dessa.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Huvudtitel 26

I och med att omvärlden förändras blir det allt viktigare att överväga om det finns andra aktörer som kunde ta över någon av polisens uppgifter. Exempelvis har social- och hälsovården i Tammfors på ett lyckat sätt övertagit uppgiften att ta lugna berusade personer i förvar. Tillnyktringsstationen finns bredvid polisstationen, så polisen kan snabbt tillhandahålla assistans om det behövs. Det är ändå mer väsentligt att hälso- och sjukvårdspersonalen finns på plats med sina kunskaper. På så sätt har också dödsfallen i häkte kunnat minskas. Polisens kompetens behövs heller inte nödvändigtvis i uppgifter som gäller att förvara hittegods.

Det finns också skäl att lyfta fram bekymren med de stigande lokalkostnaderna. En översikt över renoveringsbehoven i lokalerna de närmaste åren kommer att bli klar i slutet av 2017. Polisen har beställt översikten från Senatfastigheter. I många av polisens lokaler har massiva problem med inomhusluften upptäckts och läget är enligt uppgift oroväckande.

Utskottet noterar dessutom att polisen liksom även andra tjänstemän allt oftare utsätts för olagliga handlingar på grund av sina tjänsteuppgifter. Risker för sådana handlingar bör minimeras. Med tanke på tjänstemännens integritetsskydd måste det enligt utskottet övervägas om emblem kunde användas i större utsträckning i stället för namnbrickor. När straffen för gärningarna ska mätas ut bör det undersökas hur strafflagens kriminaliseringar till skydd för privatliv, hemfrid och heder kan nyttiggöras.

Utskottet ökar momentet med totalt 470 000 euro, varav 250 000 euro för övervakning av narkotikahandel på gatan och för utlänningsövervakning i syfte att hitta försvunna personer och 220 000 euro till olika polisinrättningar för att säkerställa och utveckla skolpolisverksamheten.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 726 152 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 106/2017 rd)

02. Skyddspolisens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 33,341 miljoner euro, alltså 5,95 miljoner euro mer än för 2017. Enligt rambeslutet våren 2017 ska skyddspolisen få en nivåhöjning med 3,5 miljoner euro och ett engångstillägg på 5,7 miljoner euro.

Utskottet anser att tillskotten behövs och noterar utifrån en utredning att de utgör en bra grund för utvecklingen av ämbetsverket i en omvärld som förändras. Förändringarna i den säkerhetspolitiska miljön har påverkat alla sektorer inom skyddspolisen, såsom bekämpning av terrorism, bekämpning av illegal underrättelseverksamhet samt underrättelse i syfte att främja säkerheten i samhället och utforma beslutsunderlag för statsledningen. Skyddspolisen bör på lång sikt få bättre resurser så att den klarar av sina uppgifter.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 26

20. Utgifter för transporter i samband med avlägsnande ur landet och hämtning (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 9,168 miljoner euro, alltså 8,49875 miljoner euro mindre än för 2017. Största delen av anslaget under momentet används för att ur landet avlägsna personer som fått negativt asylbeslut.

Systemet för återsändande måste fungera för att den olagliga vistelsen i landet inte ska öka. Om personer som fått negativt asylbeslut blir kvar i Finland trots beslutet blir systemet och dess trovärdighet lidande samtidigt som riskerna för den inre säkerheten ökar. Antalet personer som ska återsändas ökar och för att återsändningen ska lyckas är det viktigt hur mållandet förhåller sig till frågan. Utskottet vill därför uppmana regeringen att ingå återsändningsavtal med målländerna. Enligt inrikesministeriet är det särskilt viktigt att få till ett fungerande återsändningsavtal med Irak.

20. Gränsbevakningsväsendet

01. Gränsbevakningsväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 235,292 miljoner euro. Utskottet välkomnar de ökade resurserna och noterar att också gränssäkerheten står i fokus när det gäller förändringar i omvärlden.

Budgetpropositionen gör det möjligt att anställa 55 nya gränsbevakare för att öka övervakningen av östgränsen. Dessutom dirigerar Gränsbevakningsväsendet 80 gränsbevakare till gränsövergångsställena vid östgränsen genom interna överföringar. På det sättet kan största delen (135 personer) av ökningen med 160 gränsbevakare genomföras för att säkerställa övervakningen av östgränsen på grundnivå i linje med redogörelsen för den inre säkerheten. Utskottet ser också positivt på att extra resurser har satts in för att garantera smidigheten i den växande utrikestrafiken till och från Helsingfors–Vanda flygplats.

Tilläggsanslagen är uttryckligen avsedda att användas för att sköta de ökande uppgifterna och förpliktelserna. De råder alltså inte bot på anpassningsbehovet i fråga om Gränsbevakningsväsendets övriga uppgifter. Enligt utredning behövs ett ytterligare tilläggsanslag på 2 miljoner euro för att garantera servicestandarden. Då skulle det heller inte finnas behov av anpassningar 2018. Bland de planerade anpassningsåtgärderna finns nedläggning av sjöbevakningsstationer och begränsningar i öppettiderna vid gränsövergångsställena. Dessutom effektiviseras den interna förvaltningen genom koncentration av och gallring i stabsfunktionerna. Antalet transportfordon minskas och livslängden förlängs.

70. Anskaffning av luft- och bevakningsfarkoster (reservationsanslag 5 år)

Utskottet ser positivt på att anslaget för Gränsbevakningsväsendets fartygsupphandling föreslås bli höjt till 15,5 miljoner euro. I propositionen ingår också en fullmakt på 22,5 miljoner euro för upphandling av sju båtar (Merivene). Enligt ett förhandsbeslut av Europeiska kommissionen finns det möjlighet att få 8,1 miljoner euro i EU-finansiering för tre båtar och dessutom kommer

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 26

ansökan om 4 miljoner euro för fartygsupphandlingen att lämnas till Oljeskyddsfonden. Följaktligen kommer behovet av budgetfinansiering de närmaste åren att minska i samma proportion.

30. Räddningsväsendet och nödcentralerna

02. Nödcentralens verkets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 48,788 miljoner euro, alltså ungefär 1 miljon euro mindre än för 2017. I och med anslagsminskningarna har verkets personalstyrka minskat från 763 till 580 personer 2011—2017. Tack vare en post som överförs från 2017 kommer antalet 2018 att kunna förbli nästan detsamma som 2017.

Utskottet uttrycker stor oro över Nödcentralens verkets resurser och personalmängd. I redogörelsen för den inre säkerheten bedömer regeringen att en nödcentralens verksamhet på nuvarande nivå kräver minst 600—630 årsverken. I och med det reducerade personalantalet har sjukfrånvaron vid verket nästan fördubblats jämfört med genomsnittet i statsförvaltningen. Dessutom har klagomålen på verkets verksamhet börjat öka.

Enligt uppgift kommer verket inte med dagens jourpersonal att kunna nå sina resultatmål för 2018. De operativa resultaten har försämrats i några års tid nu. Kapaciteten att reagera vid arbetstoppar och störningssituationer såsom stormar har försvagats.

Utskottet uttrycker också sin oro över rekryteringen av nya nödcentralens operatörer och anser att det finns ett stort behov av den föreslagna höjningen med 265 000 euro för att öka utbildningsvolymen (mom. 26.30.01). Det behövs satsningar på utbildningen, framför allt måste attraktionskraften förbättras. På senare år har det blivit ett problem för Nödcentralens verk att dagens utbildningssystem inte tillgodoser verkets behov av utbildad personal.

Utskottet ser det som nödvändigt att regeringen tillförsäkrar Nödcentralens verk resurser som åtminstone ligger i linje med redogörelsen för den inre säkerheten. Det måste också ses till att det nya datasystemet (Erica) tas i drift utan störningar 2018. Nödcentralens verk är en av de viktigaste aktörerna när det gäller att upprätthålla samhällets kristalighet. Verket spelar en viktig roll bland annat för att polisens utryckningsfunktion ska vara framgångsrik men också vid brådskande sjuktransporter. När servicestandarden sjunker får det genast återverkningar på de andra säkerhetsmyndigheternas aktionsberedskap.

Utskottet ökar momentet med 400 000 euro för att åtgärda personalbristen vid Nödcentralens verk.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 49 188 000 euro.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 26

40. Invandring

För mottagande av flyktingar och asylsökande plus stöd till de sökande reserveras ungefär 187 miljoner euro för 2018 (mom. 26.40.01 och 26.40.21). Utgifterna har minskat i takt med att antalet nya asylsökande har jämnats ut och Migrationsverket har vidtagit effektiviseringsåtgärder. Kostnaderna är dock fortfarande höga och den viktigaste orsaken är att det finns så många personer som omfattas av mottagandet.

Enligt utredning hade sammanlagt 5 325 asylansökningar lämnats in fram till slutet av september 2017. Av dem var 3 000 helt nya ansökningar, medan 525 ansökningar hade kommit in på grundval av Dublinförordningen och 1 800 hade lämnats på nytt av personer som tidigare hade fått beslut. Den vanligaste orsaken till en ny ansökan var omvändelse till kristendom eller byte av sexuell läggning. Att de här orsakerna uppges är enligt uppgift specifikt för ansökningar i Finland. Inget liknande förekommer i andra länder.

Utskottet ser det som motiverat att ansökningar som lämnas på nytt handläggs enligt förfarandet för snabba beslut och att de uppgivna orsakerna utreds noggrant. I praktiken överklagas alla negativa beslut hos förvaltningsdomstolen, som hade 8 600 besvärssärenden under behandling i slutet av augusti. Till högsta förvaltningsdomstolen hade det kommit in 1 000 besvärssärenden.

Utskottet ser det som nödvändigt att också rättsväsendet har de resurser som behövs för att snabbt behandla besvär. De sökande har rätt till mottagningstjänster ända tills det att beslutet har vunnit laga kraft, så kostnaderna för mottagandet minskar om processen snabbas upp. Ungefär 14 800 personer omfattades av mottagande i september 2017. År 2018 beräknas antalet uppgå till ca 9 500 i genomsnitt.

Mottagningskapaciteten avpassas efter läget, så utskottet understryker att ambitionen fortfarande bör vara att verksamheten även i övrigt är kostnadseffektiv. I år har totalt 65 enheter lagts ner, det vill säga ungefär 6 700 platser på inkvarteringar. Migrationsverket har tvingats senarelägga anpassningsåtgärder som planerats infalla mot slutet av året, eftersom de personer som omfattas av mottagandet avlägsnar sig långsammare än väntat.

22. Frivillig återresa (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 6,8 miljoner euro. Fram till slutet av augusti 2017 hade 1 034 personer frivilligt återvänt till sitt hemland. Av dem återvände 79 procent till Irak.

Finland har kunnat genomföra fler återsändanden än de andra europeiska länderna. Exempelvis har fler än 5 000 personer frivilligt återvänt till Irak sedan 2015. Men intresset för frivillig återresa har nu minskat betydligt. Det kan till viss del bero på att asylprocessen för många har dragit ut på tiden och att det har uppstått en anknytning till Finland.

Utskottet ser positivt på att regeringen försöker göra det mer lockande att återvända frivilligt genom att temporärt höja bidraget för återresa fram till slutet av 2018. Med hjälp av EU-finansiering (asyl-, migrations- och integrationsfonden) har dessutom ett projekt startats för att effektivisera

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 27

sera vägledningen kring frivillig återresa. Syftet är att utveckla och effektivisera förläggningarnas vägledning och rådgivning i fråga om frivillig återresa.

Främjandet och finansieringen av frivillig återresa är ytterst viktiga, menar utskottet. Ur statsfinansiell synvinkel är systemet betydligt mer fördelaktigt än påtvingat återvändande. Systemet bidrar också till att minska antalet papperslösa som stannar i Finland.

Huvudtitel 27

FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

För försvarsministeriets förvaltningsområde föreslås anslag på ca 2,872 miljarder euro, vilket är ca 42,3 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2017. Utgifterna under huvudtiteln väntas uppgå till ca 1,24 procent av bruttonationalprodukten.

Utskottet välkomnar att de behov som anges i försvarsredogörelsen (SRR 3/2017 rd) har beaktats på ett heltäckande sätt i budgetförslaget för förvaltningsområdet. Enligt uppgifter till utskottet kan målen inom förvaltningsområdet nås genom det föreslagna anslaget.

10. Militärt försvar

01. Försvarsmaktens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

För det militära försvaret föreslås anslag på ca 2,426 miljarder euro, varav 1,941 miljarder euro riktas till försvarsmaktens omkostnader.

Utskottet anser att det är motiverat att propositionen i enlighet med försvarsredogörelsen (SRR 3/2017 rd) innehåller ett tillägg på 50 miljoner euro för förbättring av beredskapen till följd av den förändrade säkerhetspolitiska miljön. Med anslaget hjälp kan man bland annat höja beredskapen när det gäller användning av krigsmateriel och förbättra beredskapen för snabba insatser. Det är också positivt att omkostnaderna innehåller ett extra anslag på 2 miljoner euro för att anställa kontraktsanställda militärer. Syftet med systemet med kontraktsanställda militärer är att säkerställa ett tillräckligt antal utbildare i de trupper som ger bevaringsutbildning.

Utskottet konstaterar att det är en viktig del av en trovärdig försvarspolitik att utbilda en tillräcklig reserv. Med anslaget hjälp kan man nå målet med 18 000 repövningar för reservister.

Meningen är att använda 46 miljoner euro för försvarsmaktens forskning och utveckling 2018. Det är 1,9 procent av utgifterna för militärt försvar och 1,6 procent av försvarsbudgeten. Enligt uppgift till utskottet gör anslagen det möjligt att bevara organisationens förmåga till innovationer och anteciperande, stödet till utvecklandet av kapaciteterna, förutsättningarna för internationellt forskningssamarbete samt volymen på det kritiska kunnandet som är viktigt för försvaret.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Huvudtitel 27

Utskottet anser att det är motiverat att nivån på den totala finansieringen av försvarsmaktens forskning och utveckling höjs enligt det uppställda målet så att den är 2 procent av utgifterna för militärt försvar 2021. Utskottet anser att man behöver överväga en separat beställningsfullmakt för forskning och utveckling som enligt utskottet är en väsentlig del av försvarsmaktens riskhantering.

Utskottet framhåller också att de utgifter för stödjandet av den inhemska försvarsindustrins exportvillkor och internationalisering som betalas med medel under momentet är av stor betydelse. Den inhemska industrin är en viktig del av vår försörjningsberedskap. Den inhemska efterfrågan räcker ändå inte i sig för att upprätthålla en tillräcklig orderingång. En jämn orderingång för företagen och kontinuiteten i verksamheten kan tryggas genom export.

18. Anskaffning av försvarsmateriel (reservationsanslag 5 år)

Under momentet föreslås ca 478 miljoner euro. Till anskaffning av försvarsmateriel räknas även det anslag på 4,6 miljoner euro som föreslås för modifiering av Hawk Mk 51-plan (moment 27.10.19). De egentliga försvarsmaterielanskaffningarna uppgår till ca 20 procent av anslaget för militärt försvar (exklusive moms). Det är fortfarande mindre än före försvarsmaktsreformen. Från omkostnadsmomentet finansieras också utrustandet av trupper (78 miljoner euro) och utgifter för underhåll av materiel (380 miljoner euro). Inklusiva dessa uppgår utgifterna för materiell beredskap till sammanlagt 38,8 procent (941 miljoner euro) av anslagen för militärt försvar.

Utskottet anser att det är bra att propositionen innehåller en anslagsökning för att avhjälpa bristerna i försvarsmaktens kapacitet, i linje med det som sägs i regeringsprogrammet. Anslaget ökar från innevarande års 80 miljoner euro till 110 miljoner euro 2018. Genom de stegvisa höjningarna stiger anslagen för försvarsmaterielanskaffningar 2020 till den nivå de var på före försvarsmaktsreformen.

I beställningsfullmakterna under momentet ingår marinens strategiska kapacitetsprojekt Flottilj 2020 (värde 1,01 miljarder euro) nästan i sin helhet. Utskottet anser att det är bra att det i de uppgifts- och anbudsfrågningar som gäller projektet ingår ett krav på industriellt samarbete. Det är nödvändigt att säkerställa en tillräckligt stort inhemsk kompetens så att man kan använda, underhålla och vid behov göra ändringar i det upphandlade systemet i alla situationer under dess livscykel.

Utskottet anser att det är viktigt att sträva efter kostnadsinbesparingar genom gemensam nordisk upphandling och välkomnar att de första stegen mot ett konkret samarbete nu har tagits. För närvarande pågår en gemensam upphandling av utrustning för soldaterna i fyra länder. Finland har också föreslagit gemensam nordisk upphandling av ammunition till stridsvagnarna Leopard 2, och svaren väntas komma före årets slut.

50. Stödjande av försvarsorganisationernas verksamhet (fast anslag)

Utskottet anser att det är positivt att regeringen har beaktat riksdagens vilja och inte skurit ner anslagen under momentet. Det relativt låga stöd som föreslås under momentet (2,029 miljoner euro) är ett mycket kostnadseffektivt sätt att stödja upprätthållandet av reservens kapacitet och all-

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Huvudtitel 27

mänhetens kristalighet vid störningar i samhället. Det frivilliga försvaret har stor betydelse för ett trovärdigt finländskt försvarssystem och en hög försvarsvilja.

Merparten av stödet under momentet går till Försvarsutbildningsföreningen rf (MPK). Utskottet anser att det är bra att man utvecklar föreningen i enlighet med riktlinjerna i försvarsredogörelsen och stärker det frivilliga försvarets roll i det lokala försvaret samt i handräckningsuppdrag. Den utredning om Försvarsutbildningsföreningens ställning som Försvarsministeriet samordnar blir klar i slutet av 2017. I utredningen uppskattas också resurskonsekvenserna. Utskottet anser att det är viktigt att regeringen beaktar utredningen 2018 och tryggar resurserna för det frivilliga försvaret också i fortsättningen.

30. Militär krishantering

20. Utrustnings- och förvaltningsutgifter för militär krishantering (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 57,024 miljoner euro. Dessutom betalas från utrikesministeriets huvudtitel ca 58 miljoner euro för utgifter för underhåll av styrkor, såsom löner. De finländska truppernas sammanlagda styrka i olika insatser ska enligt planerna uppgå till ca 520 årsverken.

Utskottet anser att de föreslagna anslagen för militär krishantering är ytterst viktiga och poängterar också att det är viktigt att det finns tillräckliga reserver så att man kan svara på plötsliga förändringar i insatserna. Genom internationell krishantering förebygger och begränsar man kriser och stävjar migration. Den militära krishanteringen har också ansetts vara till nytta för utvecklandet av det nationella försvaret.

Huvudtitel 28

FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Beskattningen och Tullen

02. Tullens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 163,018 miljoner euro, alltså 3 miljoner euro mer än för 2017. Avsikten är att 1 miljon euro av denna summa anvisas för tullklareringssuppgifter och uppgifter för att skydda samhället. Dessutom ska inkomsterna från den avgiftsbelagda tullverksamheten nettobudgeteras under det aktuella momentet, som innebär en anslagsökning på ca 2 miljoner euro.

Enligt utredning till utskottet kan Tullen genom det föreslagna anslaget i fortsättningen lägga fast personalvolymen på samma nivå som i slutet av 2017 (ca 1 850 årsverken), med det räcker inte till en förnyelse av teknologi som behövs samtidigt. Införande av ny teknologi förkortar kontrollerna och gör dem träffsäkrare samt möjliggör att upprätthålla den nuvarande nivån på övervakningen med tillgänglig personal och en smidig utrikeshandel när varuvolymer ökar.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 28

Tullens omvärld har förändrats i och med att t.ex. näthandeln har ökat kraftigt och nya teknologier utnyttjas för olagliga syften. Detta kräver också kompetens av myndigheterna och förnyelse av handlingsmodeller och kontrollutrustning. Tullen föreslog för 2018 ett tilläggsanslag på 5,5 miljoner euro för utvecklingsprogram för bevakningsteknik, som innehåller huvudsakligen pris- mässigt värdefulla produkter som genomlysningstrustning för tung trafik, ett system för identifiering av registreringsskyltar och ett automatiserat övervakningstransportband som planerats för Posttullen.

Utskottet anser att det är nödvändigt att genomföra utvecklingsprogrammet. Särskilt en automatisering av tullövervakning av posttransportbandet är helt nödvändigt att genomföra så snabbt som möjligt med tanke på den ökande näthandeln och tullövervakning av ca 40 miljoner postförsändelser på ett övertygande sätt. Dessutom är det ekonomiskt rationellt att fatta beslut om en investering på 1,5 miljoner euro samtidigt som det även i övrigt planeras ändringar i verksamhetslokaler. Utskottet understryker att Tullens arbete består så gott som uteslutande av bekämpning av svart ekonomi. En effektiv tullövervakning ökar skatteinkomsterna och effektiviteten i brottsbekämpningen.

Utskottet ökar momentet med 1 500 000 euro för en automatiserad tullövervakning av posttransportbandet.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 164 518 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 106/2017 rd)

Fullmakt

(Som i RP 106/2017 rd)

90. Stöd till kommunerna

Budgeten för 2018. Enligt budgetpropositionen uppgår statsbidrag till kommuner och samkommuner nästa år till 10,6 miljarder euro och största delen (8,6 miljoner euro) avsätts för statsandelen för kommunal basservice. Undervisnings- och kulturministeriets kalkylerade statsandelar uppgår 2018 till 933 miljoner euro och statsbidragen för övriga förvaltningsområden till sammanlagt 1,2 miljarder euro.

Statsandelen för basservice motsvarar nivån för i år, eftersom den är bara ca 21 miljoner euro mindre än i den ordinarie budgeten för i år. I enlighet med regeringsprogrammet görs det ingen indexhöjning i statsandelen för basservicen, men statsandelen ökar bl.a. på grund av kompensationserna för sänkta avgifter för småbarnspedagogiken och kompensationer för förlorade skatteinkomster samt det ökade antalet studerande inom studerandevården. Däremot minskar statsandelen bl.a. på grund av konkurrenskraftsavtalet, administrativa utgifter i samband med utbetalningen av skyddet för grundläggande försörjning och den regionala effektiviseringen av den specialiserade sjukvården.

Betänkande FiUB 22/2017 rd Huvudtitel 28

I budgetpropositionen för 2018 väntades de statliga åtgärderna försvaga den kommunala ekonomin med ca 129 miljoner euro som huvudsakligen berodde på kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna. Denna siffra baserade sig på uppgifter om utfallet i kommunerna 2015 enligt vilka kommunerna hade fått nästan 177 miljoner euro för mycket i statsandelar. Senare har det kommit fram att kostnader på ca 430 miljoner euro som hörde till justeringskalkylen inte fanns med i den. När dessa kostnader beaktas sänks den minskning i statsandelen (177 miljoner euro) som hänför sig till en justering av kostnadsfördelningen till ca 68 miljoner euro. I kompletteringspropositionen till budgetpropositionen ökades momentet med 119 miljoner euro och där efter försvagar budgeten kommunekonomin med ca 70 miljoner euro.

Det är viktigt att utreda hur kompensationen för de sänkta klientavgifterna för småbarnspedagogik räcker till och att detta vid behov ska beaktas i planen för de offentliga finanserna i vår. Avsikten var att de sänkta klientavgifterna för småbarnspedagogik delvis skulle kompenseras till kommunerna genom att höja fastighetsskattens nedre gräns, men riksdagen beslöt hålla skattens nedre gräns oförändrad (FiUB 9/2017 rd—RP 133/2017 rd). Avsikten var att täcka sammanlagt 110 miljoner euro av kompensationen genom att höja fastighetsskattens nedre gräns.

Tillståndet för den kommunala ekonomin. Tillståndet för kommunekonomin var förra året mycket bra, eftersom kommunernas och samkommunernas resultat för räkenskapsperioden var 1,1 miljarder euro och det sammanlagda årsbidraget 3,4 miljarder euro, vilket är över 700 miljoner euro mer än föregående år. Den positiva utvecklingen beror främst på att kommunernas omkostnader har ökat historiskt sett måttligt (0,5 procent). Det berodde speciellt på kommunernas egna anpassningsåtgärder men också på inbesparingar i anknytning till bland annat konkurrenskraftsavalet.

Kommunernas skattefinansiering utvecklades också måttligt och det var endast 45 kommuner som höjde inkomstskattesatsen för 2016. Kommunernas lånestock fortsatte att öka men långsammare än under föregående år. Också kommunekonomin nettoinvesteringar ökade måttfullt jämfört med föregående år, dvs. endast med 20 miljoner euro eller 0,7 procent, som kan förklaras framför allt med baskommunernas minskade investeringar. Däremot ökade samkommunernas investeringar med över 90 miljoner euro jämfört med 2015.

Resultatet för den kommunala ekonomin kommer att stärkas ytterligare under 2017 och på grund av den måttliga utgiftsutvecklingen kommer kommunekonomin sammanlagda resultat och finansiella ställning bli rekordstarka i år. Kommunekonomin kommer, om den rådande utvecklingen fortsätter, nå målet för det strukturella saldoto, som regeringen ställt upp i planen för de offentliga finanserna, och enligt det får lokalförvaltningens nettokreditgivning uppgå 2019 till högst -0,5 procent i förhållande till bruttonationalprodukten. Enligt utredningen till utskottet uppnåddes det målet redan förra året då nettokreditgivningen uppgick till 0,4 procent av bruttonationalprodukten.

Utskottet vill ändå fästa uppmärksamhet vid att prognosen för kommunekonomin också innehåller risker. Arbetslöshetsgraden beräknas förbli ganska hög på grund av strukturella faktorer och därför sjunker utgifterna för arbetsmarknadsstödet, som delvis finansieras av kommunerna, mycket långsamt. Dessutom ökar förändringen i befolkningens åldersstruktur behovet av vård- och omsorgstjänster och därigenom växer utgiftstrycket på kommunekonomin. Utgiftstrycket på

Betänkande FiUB 22/2017 rd Huvudtitel 28

kommunekonomin beräknas dock bli lättare på grund av vårdreformen från och med 2020 och skuldsättningen förväntas avta.

Differentieringen av kommunerna oroar, eftersom samtidigt som den ekonomiska utvecklingen var gynnsam i de flesta kommuner hade ungefär var tredje kommun ett negativt resultat för räkenskapsperioden förra året.

Den ekonomiska situationen är ofta svår särskilt i kommuner där befolkningen minskar. Till exempel i Nyslott har flyttningen av universitetets funktioner betydande effekter på stadens och hela regionens ekonomi. Nerläggningen av lärarutbildningen i Nyslott påverkar särskilt bostadsmarknaden. Enigt inkommen utredning minskar behovet av bostäder betydligt och hyresbostadsbeståndet bör minskas med sammanlagt 500 bostäder. Anpassningen av hyresbostadsbeståndet måste huvudsakligen göras genom att riva hyreshusfastigheter med omfattande kostnader som följd. Enligt uppskattningarna uppgår enbart rivningskostnaderna till 14,5 miljoner euro och i ett hyresbostadsbolags eventuella konkurs skulle staten och staden förlora sammanlagt ungefär 17 miljoner euro i låneförluster.

Motsvarande situationer finns också på andra orter och i regioner där befolkningen minskar. En arbetsgrupp som tillsatts av miljöministeriet har i sin färsk rapport (30.10.2017) föreslagit åtgärder för att förbättra statligt stödda hyreshussamfunds ekonomiska ställning och invånarnas boendeförhållanden samt utveckla bostadsbeståndet till att motsvara efterfrågan. Utskottet anser att det är viktigt att också situationer som den i Nyslott ska beaktas i det fortsatta arbetet.

Minskning av kommunernas uppgifter. Enligt regeringsprogrammets skrivning är målet att minska kommunernas uppgifter och skyldigheter med ca 700 miljoner euro på 2019 års nivå och med en miljard euro fram till 2029. För att uppnå målet på en miljard euro har regeringen förnyat och utvidgat reformen till att täcka hela den offentliga ekonomin. Det gäller bl.a. digitaliseringen inom kommunerna och staten, statens produktivitetsbesparingar och den offentliga sektorns lokalprogram. Åtgärdernas sammanlagda sparpotential är en miljard euro, men i fråga om enskilda åtgärder råder det en betydande osäkerhet.

Enligt Finlands Kommunförbunds kommunenkät från juni har regeringens planerade besparingar inte genomförts fullt ut i kommunerna. Däremot bedömer kommunerna att endast 220 miljoner euro i besparingar eller ökade inkomster på 2019 års nivå realiseras inom kommunekonomin i stället för de planerade 700 miljoner euro.

Utskottet konstaterar att effekten av regeringens åtgärder för att stärka kommunekonomin också beror på hur kommunerna och samkommunerna utnyttjar sparmöjligheterna och med vilken tidsplan effekterna av de åtgärder som staten beslutat om realiseras. Med tanke på en hållbar kommuneekonomi är det dock viktigt att kommunerna genomför strukturella reformer, ökar produktiviteten och ser till att investeringar genomförs ekonomiskt.

Utskottet menar att det är viktigt att kommunerna förbereder sig omsorgsfullt för landskaps- och vårdreformen, som har en betydande effekt på kommunernas roll, uppgifter, verksamhet och ekonomi. Utskottet poängterar också vikten av att projektet Framtidens kommun fortskrider. I detta sammanhang fastslås kommunernas roll och uppgifter i förhållande till landskapen och en vision

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 29

om framtidens kommun 2030. Fokus sätts på kommunens roll som en aktör som främjar livskraften, företagsverksamheten och sysselsättningen samt kommundemokratin perspektiv.

Resurserna för beredning av landskapsreformen och social- och hälsovårdsreformen. Under finansministeriets huvudtitel föreslås 180,1 miljoner euro för beredningen och genomförandet av landskapsreformen och social- och hälsovårdsreformen (mom. 28.70.05). Största delen (130 miljoner euro) avsätts för olika åtgärder som stöder landskapens och vårdreformens IKT-projekt.

Enligt utredningen till utskottet är anslaget för beredning och genomförande av reformen knappt tilltaget, men räcker ändå för fortsatt beredning. Utskottet framhåller att finansieringen måste följas noggrant och att behovet av finansiering för beredning och genomförande som landskapen behöver 2019 och 2020 ska bedömas i samband med planen för de offentliga finanserna i vår.

Utskottet konstaterar att för att landskapsreformen och social- och hälsovårdsreformen ska lyckas är det helt avgörande hur IT-projekten lyckas och hur man kan få kostnadsbesparingar och förbättra tjänsternas kvalitet och tillgänglighet. Utskottet hänvisar till uttalandet under moment 33.01.25 och konstaterar att målet ska vara kundinriktade, interoperabla, kostnadseffektiva och informationssäkra tjänster. Utskottet understryker också statens starka roll och ledarskap i styrningen och genomförandet av digitaliseringsprojekt.

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Undervisnings- och kulturministeriets anslag i budgeten för nästa år uppgår till 6,6 miljarder euro. Det är något mindre (164 miljoner euro) än i den ordinarie budgeten för 2017, men minskningarna beror främst på att medlen för universitetens kapitalplaceringar av engångsnatur minskar och på att studerandena börjar omfattas av det allmänna bostadsbidraget.

I enlighet med regeringsprogrammet ska statsandelarna inte indexhöjas nästa år. Dessutom ingår vissa minskningar till följd av konkurrenskraftsavtalet och tidigare sparbeslut. Å andra sidan innehåller propositionen en lång rad viktiga extra satsningar på utbildning och forskning. Inom ramen för spetsprojekt som regeringen genomför är avsikten att anslag ska avdelas för ändamål som främjar översyner av rutiner och effektivitet och genomslagskraft för utbildningen.

Basfinansieringen av kultur och konst förblir i huvudsak densamma som tidigare, men medel som frikopplats från fonden för outdelade vinstmedel från penningspelsverksamhet har använts för att göra vissa extra satsningar av engångsnatur, såsom en donation till Finsk-estniska kulturstiftelsen med anledning av Finlands och Estlands respektive 100-årsjubileum och finansiering av en multifunktionsarena i Tammerfors.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 29

01. Förvaltning, kyrkliga ärenden och gemensamma utgifter inom ansvarsområdet

50. Vissa understöd (fast anslag)

Program för att vitalisera det karelska språket

Utskottet ökade årets budget med 100 000 euro i anslag för att starta ett program för att vitalisera det karelska språket. Enligt utredning har projektet nu inletts, men den egentliga verksamheten kommer att starta nästa år när Karjalan Kielen Seura ry startar ett projekt för effektivare undervisning i det karelska språket och kulturen. Syftet är att utöka undervisningen i det karelska språket och den vägen bland annat få fler karelska språkliga och kulturella produkter och tjänster. Utan vitaliseringsprogram bedöms karelskan löpa risk att dö ut, trots att den fått minoritetsspråksstatus.

Utskottet ökar momentet med 200 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 1 537 000 euro.

Dispositionsplan (euro)

1.	Statsunderstöd enligt lagen om Svenska Finlands folkting (1331/2003)	573 000
2.	Paasikivi-Samfundet	10 000
3.	Traditionsförbundet Eklövet	63 000
4.	Programmet för att vitalisera det finlandssvenska teckenspråket	131 000
5.	Understödjande av den minoritetsspråkiga tidningspressen	500 000
6.	OKKA-stiftelsen	60 000
7.	<i>Programmet för att vitalisera det karelska språket</i>	<i>200 000</i>
Sammanlagt		1 537 000
		0

10. Allmänbildande utbildning och småbarnspedagogisk verksamhet

30. Statsandelar och statsunderstöd för driftkostnader för allmänbildande utbildning och småbarnspedagogik (förslagsanslag)

Utskottet välkomnar *de extra satsningarna på småbarnspedagogisk verksamhet*. Det gäller framför allt tillskottet med 70 miljoner euro, som möjliggör en sänkning av klientavgifterna för småbarnspedagogik från och med ingången av nästa år. Ungefär 6 700 familjer kommer då att få avgiftsfri småbarnspedagogik. Tack vare sänkningen får fler kvinnor stöd för att övergå eller återvända till arbetslivet och mängden barn som deltar i småbarnspedagogiken ökar. Det är också po-

Betänkande FiUB 22/2017 rd Huvudtitel 29

sititvt att regeringen inleder ett försök med avgiftsfri småbarnspedagogik för femåringar i samarbete med kommunerna. Dessutom utökas universitetsutbildningen för barnträdgårdslärare. Avsikten är att en extra satsning med 28 miljoner euro under hela ramperioden ska generera ungefär 1 000 nya universitetsutbildade barnträdgårdslärare.

Utskottet framhåller betydelsen av högkvalitativ småbarnspedagogik. Bra och professionell småbarnspedagogik kan stödja lärandet för alla barn, minska framtida skillnader i kunskaper och motverka problem senare i livet. Småbarnspedagogiken jämnar ut de skillnader som beror på uppväxt i hemmet och gör det också möjligt att tidigt identifiera problem hos barnet och familjen och att sätta in hjälp i rätt tid.

Småbarnspedagogik av hög kvalitet kräver framför allt tillräcklig och kompetent personal med heltäckande regional tillgång. Därför är det viktigt att universitetsutbildningen för barnträdgårdslärare nu ska utökas. Utbildningsbehovet måste utvärderas också i fortsättningen, eftersom det på många orter råder brist på universitetsutbildade barnträdgårdslärare och pensioneringarna de närmaste åren kommer att öka utbildningsbehovet.

Utskottet ser det som viktigt att deltagarfrekvensen inom småbarnspedagogiken stiger, eftersom Finland fortfarande är långt från EU:s mål att 95 procent av alla fyraåringar ska delta i småbarnspedagogik senast 2020. År 2016 var deltagarfrekvensen ungefär 68,1 procent, vilket är mindre än till exempel i de andra nordiska länderna.

Utskottet påskyndar den fortsatta beredningen av lagstiftningen om småbarnspedagogik och vill se att den slutförs så snart som möjligt.

Utskottet är även tillfreds med de extra satsningarna på *grundläggande utbildning*. Tilläggsresurserna går bland annat till utveckling av lärarutbildningen, försök med digitalt lärande i grundskolan och utvecklingsarbete. De finansiella resurserna för att stärka jämlikheten i grundskolan och för att stödja skolor i krävande områden ökas med 25 miljoner euro. Således finns det nästa år sammanlagt 40,2 miljoner euro att använda för insatser som främjar jämlikhet inom utbildningen, utveckling av specialundervisningen inom förskola och grundläggande utbildning samt anknäytande minskning av undervisningsgrupper, anställning av skolgångsbiträden och bekämpning av regional ojämlikhet i grundskolan.

Utskottet ser det som angeläget att resurser dirigeras till bekämpningen av regional ojämlikhet i grundskolan, för det finns tydliga regionala skillnader mellan skolorna. Det bedöms bland annat bero på att kommunerna har varierande möjligheter att kompensera nedskärningarna i den statliga finansieringen. Bland faktorerna bakom särutvecklingen finns också utsatthet såsom arbetslöshet, utanförskap och fattigdom i familjen. På stora tillväxtorter, i synnerhet i Helsingfors, har skillnaderna mellan skolorna blivit så stora att variationen i fråga om bra och dåliga levnadsförhållanden i skolornas elevupptagningsområden nu är lika stor som variationen mellan alla kommuner i hela landet.

Skillnader mellan skolor kan motverkas genom finansiella resurser för så kallad positiv diskriminering till skolor som arbetar i en krävande miljö. En färsk undersökning gjord av Statens ekonomiska forskningscentral gällande skolor i Helsingfors (Sillman 2017) visar att det tack vare pd-fi-

Betänkande FiUB 22/2017 rd Huvudtitel 29

nansieringen blir avsevärt mycket mer sannolikt att eleverna söker till studier efter den grundläggande utbildningen. Nyttan är störst för elever med invandrarbakgrund och finskspråkiga pojkar. Enligt uppgift ger också internationell forskningslitteratur belägg för att de reducerade gruppstorlekarna har lett till bättre inlärningsresultat, framför allt bland de elever som har den svagaste socioekonomiska bakgrunden.

Utskottet ser det som angeläget att resurserna sätts in på den verksamhet där de får störst genomslag.

Utskottet ökar momentet med 2 000 000 euro för kvalitetsutvecklande åtgärder inom den grundläggande utbildningen och småbarnspedagogiken samt med 40 000 euro för småbarnspedagogik på samiska.

Utskottet ser det som viktigt att *översynen av gymnasielagen* bereds noggrant och enligt en tidsplan som medger att propositionen kan lämnas till riksdagen på våren. Utskottet lyfter fram finansieringen av gymnasieutbildningen. Enligt utredning är de faktiska kostnaderna för gymnasieutbildningen betydligt större än det kalkylerade priset per enhet som staten medfinansierar. Det betyder att kommunerna tvingas kompensera den här skillnaden, som nu beräknas vara uppe i nästan 20 procent. Alla kommuner och utbildningsanordnare har inte råd att lappa över underskottet, vilket bidrar till ökad ojämlikhet i utbildningen.

Klubbverksamhet

Bidraget till klubbverksamhet är 2,9 miljoner euro, alltså ungefär 3 miljoner euro mindre än för 2017. Den kraftiga minskningen beror på att det engångstillägg som riksdagen gjorde i fjol har slopats.

Utskottet bedömer att en så här stor anslagsminskning markant kommer att försämra möjligheterna att ordna klubbverksamhet. Trots allt har klubbverksamheten stor betydelse bland annat i barnens och hemmens vardag och gör det möjligt att stödja hobbygarantin. Klubbverksamheten är värd att stödja också ur ett ekonomiskt perspektiv, eftersom det är en viktig stödtjänst för familjerna och bland annat bidrar till att förebygga utslagning.

Utskottet ökar momentet med 3 000 000 euro för stöd till klubbverksamhet.

Utskottet vill också framhäva betydelsen av morgon- och eftermiddagsverksamheten och ser det som viktigt att avgifterna förblir skäliga.

Den finländska grundskolan i utlandet

I finländska grundskolor utomlands tillhandahålls grundläggande utbildning för läropliktiga finska medborgare som tillfälligt bor utomlands. Utbildningen följer den finländska läroplanen. För närvarande bedrivs verksamhet i sex olika skolor utomlands. Enligt uppgift har verksamheten försvårats av att de ekonomiska resurserna är så knappt tilltagna. Elevantalet varierar, vilket försvårar anknytande prognoser och en långsiktig budgetering. Dessutom får skolorna extra kostnader på grund av digitalisering och modernisering av undervisningen.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 29

Utskottet ser det som angeläget att undersöka behovet av, verksamhetsförutsättningarna för och en hållbar verksamhetsfinansiering av de finländska grundskolorna i utlandet.

Bättre läs- och skrivkunnighet

Läskunnigheten bland finländska barn, unga och vuxna håller hög nivå i internationell jämförelse, men den har försämrats sedan millennieskiftet och därmed också skrivkunnigheten. På senare tid har försämringen av läskunnigheten avstannat, men skillnaderna mellan pojkar och flickor har ökat och barnens sociala bakgrund har fått större betydelse (Pisa 2015).

Enligt utredning visar Pisaundersökningen att ungefär 6 000 unga varje år avslutar grundskolan utan tillräcklig läskunnighet. Dessutom har de multimodala färdigheterna, alltså förmågan att förstå budskapet i olika slags texter, bilder och grafik, blivit sämre. Utöver de unga har också en del av de vuxna bristfälliga läs- och skrivefärdigheter. Vidare har läskunnigheten bland personer som avlagt yrkesexamen visat sig vara svag. Den har konstaterats vara lite bättre än läskunnigheten hos personer som slutfört den grundläggande utbildningen, men betydligt sämre än personer som slutfört gymnasieutbildning.

En bred läskunnighet utgör grunden för allt lärande och är en förutsättning för att man ska klara sig i skolan, arbetslivet och livet överhuvudtaget. Högläsning för barn har enligt utredning en koppling till bättre skolframgång och positivare attityd till skolan. Samtidigt får barnen bättre förutsättningar att klara sig i livet. Men undersökningar visar att så lite som en fjärdedel av de finländska föräldrarna ofta läser högt för sina barn.

Utskottet anser att uttryckligen föräldrarna bör få mer information om vikten av högläsning. Här spelar rådgivningsbyråerna en viktig roll, för de når ut till föräldrarna till nästan hela årskullen och de har goda förutsättningar att ge föräldrarna relevant information om betydelsen av läs- och skrivkunnighet ända från barnets födelse. Enligt utredning har tio orter redan medverkat i en utredning som organiserades av Läscentrum för att via rådgivningsbyråerna dela ut material om läsning till föräldrarna.

Utskottet ökar moment 29.80.52 med 100 000 euro till Läscentrum för ett projekt som ska genomföras via rådgivningsbyråerna för att till föräldrarna dela ut information om betydelsen av högläsning.

Utskottet ser det som viktigt att undervisnings- och kulturministeriet har startat utvecklingsprogrammet Inläring av multilitteracitet med glädje (MOI) som syftar till att utveckla en bred läs- och skrivkunnighet hos små barn (0–8 år). Dessutom har undervisnings- och kulturministeriet tillsatt ett läskunnighetsforum som före den 31 augusti 2018 ska ta fram riktlinjer för utveckling av läskunnigheten och intresset för läsning bland barn och unga.

Momentet ökas med totalt 5 040 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 704 808 000 euro.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 29

Anslaget får användas

(Punkt 1—7 som i RP 106/2017 rd)

8) till ett belopp av högst 42 228 000 euro till statsunderstöd enligt 44 § 1 mom. i den ovan nämnda lagen för åtgärder som främjar jämlikhet inom utbildningen, för utvecklande av kvaliteten på specialundervisningen inom förskoleundervisningen och grundläggande utbildningen samt i anknytning till detta för minskande av undervisningsgruppernas storlek, anställning av skolgångsbiträden och bekämpning av regional ojämlikhet i grundskolan

(Punkt 9 som i RP 106/2017 rd)

10) till ett belopp av högst 5 865 000 euro till statsunderstöd enligt 44 § i den ovan nämnda lagen för stödjande av klubbverksamhet för skolelever

11) till ett belopp av högst 240 000 euro till sametingets förfogande för betalning av statsunderstöd till de kommuner inom samernas hembygdsområde som avses i 4 § i sametingslagen (974/1995) för tryggnad av småbarnspedagogiska tjänster för samiska barn

(Punkt 12—17 som i RP 106/2017 rd)

(Stycke 3 och 4 som i RP 106/2017 rd)

31. Statsandelar och statsunderstöd för driftkostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete (förslagsanslag)

Undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde tar över ansvaret för utbildningen i läs- och skrivkunskap för invandrare den 1 januari 2018 och därför överförs 4,9 miljoner euro i anslag till momentet från arbets- och näringsministeriets huvudtitel. Utbildningen ska inledas inom ramen för det fria bildningsarbetet och tillhandahållas personer för vilka det är omöjligt eller oändamålsenligt att studera inom den grundläggande utbildningen för vuxna. Läroanstalterna får 100 procent i statsandel för läs- och skrivundervisning och undervisning i finska eller svenska enligt planen för integration av invandrare.

Utskottet anser att reformen är befogad och understryker att resurserna måste räcka till. Även i övrigt vill utskottet framhäva betydelsen av fritt bildningsarbete, eftersom det i vårt land finns fler än 300 läroanstalter som tillhandahåller fritt bildningsarbete och i vars verksamhet var femte finländare deltar årligen. Läroanstalterna kunde nyttjas ännu mer till exempel för att förbättra medborgarnas it-kunskaper och utöka demokratifostran.

51. Statsunderstöd till organisationer (fast anslag)

Utskottet ökar momentet med 580 000 euro, varav

- 125 000 euro för statsunderstöd enligt lagen om statsbidrag till vissa kvinnoorganisationer (663/2007)
- 125 000 euro till Marttaliitto ry för Miesliesi-verksamhet som främjar välbefinnande i familjer
- 30 000 euro till Karjalan Liitto ry
- 150 000 euro till Finlandsskolorna

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 29

— 150 000 euro till Etäkoulu Kulkuri som drivs av Kansanvalistusseura.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 7 843 000 euro.

Anslaget får användas

1) till ett belopp av 393 000 euro för statsunderstöd enligt lagen om statsbidrag till vissa kvinnoorganisationer (663/2007)

2) till ett belopp av 6 174 000 euro till betalning av understöd till Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry, Marttaliitto ry och Förbundet för hemslöjd och hantverk TAITO rf och för vidareutdelning till dessas distrikts- och medlemsorganisationer, Finlands svenska Marthaförbund rf, Sami Duodji ry, organisationer för bildningsarbete, Karjalan Liitto ry, Sofian kannatusyhdistys ry samt till Kriittinen korkeakoulu ry

3) till ett belopp av 1 276 000 euro till betalning av understöd till organisationer som handhar samarbetet mellan hem och skola, till Utvecklingscentralen Lärarik rf, till stödjande av fri hobbyverksamhet i skolor, till Förbundet för konstskolor för barn och unga i Finland rf, till Sällskapet för Miljöfostran i Finland rf, till Kesälukioseura ry, till Suomi-koulujen tuki ry, till Finlands skolornas verksamhet och utveckling samt till kotiperuskoulu/hemgrundskola-verksamheten och till stödjande av verksamheten inom utbyteselevsorganisationer och till stödjande av verksamheten för deltagande i vetenskapsolympiader för gymnasieelever.

20. Yrkesutbildning

30. Statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningen (förslagsanslag)

Reformen av yrkesutbildningen träder i kraft vid ingången av 2018, då lagstiftningen, finansierings- och styrsystemen samt examenssystemet för utbildningen förnyas. Ungefär 60 miljoner euro finns avdelat för stödprogrammet för att genomföra reformen 2017–2020. I finansieringsystemet kommer också finansieringen av examensinriktad arbetskraftsutbildning att ingå från och med nästa år, likaså en del av finansieringen av arbetskraftsutbildning som inte leder till examen. Därför överförs 50,7 miljoner euro från arbets- och näringsministeriets huvudtitel till undervisnings- och kulturministeriets huvudtitel.

Dessutom utökas utbildningsutbudet med 1 000 studerandeår för att minska ungdomsarbetslösheten och svara på kompetensbehoven. För att finansiera detta överförs 9,4 miljoner euro från arbets- och näringsministeriets huvudtitel till undervisnings- och kulturministeriets huvudtitel. Å andra sidan kommer kompetensprogrammet för unga vuxna att upphöra stegvis och de finansiella resurserna minskar med 20 miljoner euro nästa år.

Yrkesutbildningsreformen är en massiv reform med många bra, studerandeorienterade element som höjer kvaliteten på utbildningen. Finansieringen av yrkesutbildningen har dock kraftigt skurits ner, vilket utgör en stor utmaning för en lyckad reform. Enligt utredning har många utbildningsanordnare räknat med att ekonomin kommer att återfå balansen först efter 2020, för anpass-

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Huvudtitel 29

ningen går långsamt framför allt i fråga om verksamhetslokaler och fastigheter. Man har också varit tvungen att minska på undervisningspersonalen.

Utskottet ser det som viktigt att genomföra reformen på så sätt att en högkvalitativ och tillräckligt omfattande närundervisning garanteras och att utbildningen ger de studerande goda färdigheter för arbetslivet och fortsatta studier. Det är också angeläget att tillgängligheten säkerställs trots att nätverket av utbildningsanordnare komprimeras.

Utskottet ser positivt på att resultaten av och effektiviteten i verksamheten tillmäts större vikt i den nya finansieringsmodellen. Avsikten är att öka genomströmningen. För att det här målet ska nås måste en utvecklingsåtgärd vara att minska avhopp. I yrkesskolorna är det vanligast att studierna avbryts redan under det första året, och risken för avhopp kan öka i fortsättningen, om det inte går att ordna tillräckligt omfattande närundervisning. De utbildningsanordnare som effektivt har satsat på att minska avhopp har enligt uppgift fått siffrorna för avhopp att sjunka till ungefär 5 procent, medan de i övrigt har legat mellan 2,3 och 19,6 procent enligt uppföljningen 2013–2014.

Utskottet noterar att en lyckad reform kräver ändringar i verksamhetskulturen plus kompetent och stark ledning. När reformen ska genomföras behöver också utbildningsanordnarna vägledning och stöd. Dessutom måste det säkerställas att de lärare som anställs är behöriga och att det görs satsningar på en tillräckligt omfattande fortbildning av hög kvalitet för lärare.

40. Högskoleundervisning och forskning

Utskottet lyfter fram betydelsen av basfinansiering av högskolor och forskning. En hög kvalitet på forskning och undervisning kan uppnås bara genom långsiktig och tillräckligt hög basfinansiering. Dessutom behövs det separata investeringar för att utveckla verksamheten och snabba upp närmare angivna åtgärder som främjar forskning och undervisning.

Utskottet välkomnar de nya viktiga extra satsningar som ingår i budgetpropositionen för att ge högskoleutbildningen och forskningen högre kvalitet och effektivitet och göra dem mer internationella.

En av de viktigaste extra satsningarna är den föreslagna anslagsfullmakten på 25 miljoner euro till Finlands Akademi för att genomföra forskningskluster som ska bli flaggskepp. Anslaget ingår också i utgiftsramen för 2019. Flaggskeppen ska inrättas i anknytning till universitet och forskningsinstitut och syftet ska vara att stärka topparna i den finländska vetenskapen och tillsammans med innovationsnätverken stödja forskningens genomslag i termer av att stödja samhällelig och ekonomisk tillväxt. Staten bereder sig på att medfinansiera flaggskeppsklustren genom en kapitalisering med 60 miljoner euro.

Utskottet anser att resurserna (12 miljoner euro) för datahantering och högprestandaberäkning är betydande. Det nya utvecklingsprogrammet kommer att lyfta forskningsinfrastrukturen till en internationell nivå och stärka forskning och utbildning baserad på artificiell intelligens. Grundutbildningen och fortbildningen för lärare ska utvecklas (+23 miljoner euro), studieplatserna inom

Betänkande FiUB 22/2017 rd Huvudtitel 29

högskoleutbildningen för barnträdgårdslärare blir fler (+5 miljoner euro) och kvaliteten på undervisningen i naturvetenskap och matematik höjs (+5 miljoner euro). För kapitalisering av yrkeshögskolor och universitet avdelas 70 miljoner euro. På FUI-verksamhet vid yrkeshögskolor sätts 5 miljoner euro. I budgeten för nästa år ingår också 2 miljoner euro i tillskott för att främja nätverksbaserat samarbete mellan universitet och 6 miljoner euro i anslag för att svara mot behovet av högskoleutbildad arbetskraft i regioner med positiv strukturomvandling.

De här extra satsningarna är motiverade och välkomna och de bidrar till att höja kvaliteten på utbildning och forskning och öka tillgången på kompetent arbetskraft, vilket finns bland de viktigaste framgångsfaktorerna för framtiden. I sin analys av det finländska innovationssystemet och behoven att utveckla det rekommenderar också OECD att de finansiella resurserna för forskning och innovationsverksamhet stärks. Analysen gjordes i juni i år och ledde till att en översyn av innovationssystemet startades. Relationen mellan FoU-utgifterna och BNP ligger hos oss fortfarande över genomsnittet i både EU och OECD. Andelen FoU-utgifter har dock sjunkit klart under 2010-talet: år 2009 uppgick de till 3,8 procent av BNP medan siffran nu har sjunkit till 2,81 procent.

I sin analys betonade OECD även att internationaliseringen av forskning och innovationsverksamhet behöver ökas. Det är alltså viktigt att satsa på att de finländska högskolorna och forskningsinstituterna är tillräckligt lockande både i Finland och utomlands. Anslagsnedskärningarna har lett till att universitetspersonalen har minskat och det är möjligt att de har bidragit till att forskare flyttar utomlands. Finland har inte kunnat locka till sig något motsvarande antal utländska forskare, så bytesbalansen i fråga om vetenskaplig kompetens är negativ. (Mellan 2005 och 2015 flyttade ungefär 3 100 utbildade forskare från Finland, medan knappt 2 000 utbildade forskare flyttade till Finland.) Från Finland flyttar forskarna ofta till de länder som klarar sig bättre än Finland inom vetenskap.

I början av 2019 kommer det att ske en stor strukturell högskolereform i vårt land, när nuvarande *Tammerfors universitet* och Tampereen teknillinen yliopisto slås samman. Universitetet blir samtidigt största ägare i Tampereen ammattikorkeakoulu på så sätt att universitetet och yrkeshögskolan bildar en ny högskolegemenskap.

Utskottet ser det som angeläget att finansieringsbehovet bedöms noggrant. Enligt uppgift finansieras projektet av undervisnings- och kulturministeriet, huvudsakligen genom en fyraårig strategifinansiering som på årsnivå uppgår till 5,5 miljoner euro (sammanlagt 22 miljoner euro). Stiftelsen Tampereen korkeakoulusäätiö bedömer själv att det årliga finansieringsbehovet emellertid är 11 miljoner euro mer, alltså 16,5 miljoner euro per år. Det betyder att finansieringsbehovet för 2018—2025 blir totalt 132 miljoner euro.

55. Statlig finansiering av yrkeshögskolornas verksamhet (reservationsanslag 2 år)

Det är välkommet att yrkeshögskolorna kapitaliseras och får 5 miljoner euro i särskilt anslag för FUI-verksamhet. Men utskottet ser allvarligt på att basfinansieringen av yrkeshögskolorna har skurits ner med en femtedel (22 %) de senaste sex åren. Det har fått återverkningar på utbildningskvaliteten och på FUI-verksamheten, som i större utsträckning än nu kunde nyttiggöras för att

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 29

stärka det regionala näringslivet. Utskottet anser att yrkeshögskolorna också bör ha tillgång till allsidiga finansiella instrument.

80. Konst och kultur

För ändamålet föreslås 456,6 miljoner euro, alltså 6,7 miljoner euro mindre än för 2017. Av finansieringen utgör penningsspelverksamhetens vinstmedel 244,3 miljoner euro, vilket är 10,7 miljoner euro mer än i år. Tillskottet har lösgjorts från fonden för outdelade vinstmedel, och av det ska en miljon euro användas för att planera en ombyggnad av Finlands Nationalteaters lilla scen, sex miljoner euro för kapitalisering av Finsk-estniska kulturstiftelsen och tre miljoner euro för anslagsöverföringar till arbets- och näringsministeriets huvudtitel för att finansiera en stimulansordning för den audiovisuella branschen.

Konsten och kulturen blir mer tillgängliga för alla tack vare regeringens spetsprojekt och principen om en procent till konsten utvidgas till icke visuella konstgrenar och ska täcka in användningen av konst- och kulturtjänster inom social- och hälso- och sjukvården. För åren 2016—2018 har sammanlagt 10 miljoner euro reserverats för åtgärder, varav andelen för 2018 är 2,6 miljoner euro.

Ämbetsverken inom konst- och kultursektorn har fortsatt stramt anslagsläge. Omkostnaderna för Centret för konstfrämjande, Museiverket och Biblioteket för synskadade har skurits ner och det är krävande att klara av de grundläggande uppgifterna. Även Nationella audiovisuella institutets verksamhet har underkastats betydande anpassningar och enligt utredning kommer institutet att tvingas inleda samarbetsförhandlingar genast i början av 2018.

Det är viktigt att återställa balansen mellan de här ämbetsverkens uppgifter och finansiering.

Även konstnärernas försörjning är osäker. Det är en viktig åtgärd att kulturministern i oktober 2017 tillsatte en arbetsgrupp som ska utforma riktlinjer och mål för konst- och konstnärspolitiken. Arbetsgruppens mandattid upphör den 30 september 2018 och syftet är att undersöka förändringar i konsten och dess omvärld plus åtföljande behov av ändringar i stödet till konst och konstnärer. Frågor som kommer att tas upp är bland annat utveckling av konstnärernas försörjning, utbildning i branschen samt distribution och spridning av konst.

Utskottet ökar moment 29.80.52 med 50 000 euro för utredningar kring alliansmodellen för konstnärernas försörjning. Bildkonstnärernas försörjning främjas för sin del genom ett fortsatt försök med utställningsarvode. För ändamålet avdelas 250 000 euro i anslag för nästa år (mom. 29.80.52).

30. Statsunderstöd för verksamhet vid allmänna bibliotek (fast anslag)

Bibliotekens omvärld har genomgått förändringar de senaste åren i och med att digitaliseringen i samhället har fört med sig nya uppgifter för biblioteken, såsom informationstjänst, stöd till bred läskunnighet och främjande av dialog i samhället. Kommunernas möjligheter att ordna tjänsterna

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 29

är dock mycket varierande, likaså bibliotekspersonalens beredskap att tillhandahålla digital vägledning för allmänheten.

Utskottet ser det som viktigt att bibliotekens kompetens och vägledningsmöjligheter stärks, eftersom biblioteken har en naturlig roll som kultur- och informationscentrum i den digitala eran och deras lokaler, material, tjänster och expertis ska kunna komma till nytta så bra som möjligt. Det kräver bland annat att bibliotekspersonalen får bättre digital kompetens, att hårdvaran moderniseras och att plattformar tas fram för övning i de tjänster som ska digitaliseras. Dessutom måste det vara en ambition att tillgängligheten och användningsmöjligheterna i fråga om digitala innehåll förbättras. I och med att undervisningen digitaliseras behövs det enligt uppgift också en riksomfattande samling med e-böcker, bland annat för skolor.

Utskottet lyfter fram bibliotekens betydelse för att förbättra läskunnigheten bland barn och unga och ser det som angeläget att samverkan mellan bibliotek, skolor och daghem intensifieras för att bibliotekstjänsterna ska bli mer tillgängliga.

Vid ingången av nästa år kommer de nuvarande 18 landskapsbiblioteken att ersättas med nio bibliotek som ska ha hand om regionala utvecklingsuppdrag. Regionerna är omfattande och omfattningen varierar stort efter region, vilket gör att utvecklingsbibliotekens uppdrag blir mycket olika varandra.

Utskottet anser det vara viktigt att följa upp och bedöma hur reformen genomförs och fungerar.

31. Statsandel och statsunderstöd för driftkostnader för teatrar, orkestrar och muséer (förslagsanslag)

Utskottet hänvisar till det som sägs under moment 29.80.52 och ökar anslaget under momentet med 1 950 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 48 565 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 106/2017 rd)

50. Vissa understöd (reservationsanslag 3 år)

Utskottet ökar momentet med 240 000 euro, varav 100 000 euro anvisas för verksamhetsunderstöd till organisationer som bedriver fredsarbete, 100 000 euro för Förbundet för mänskliga rättigheter rf:s verksamhet och 40 000 euro för Suomalaisuuden liitto ry:s verksamhet.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 7 880 000 euro.

Anslaget får användas till beviljande av understöd för

(Punkt 1 som i RP 106/2017 rd)

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 29

2) verksamhet som bedrivs av organisationer för fredsarbete, Förbundet för mänskliga rättigheter rf, *Fritänkarnas förbund rf och Suomalaisuuden liitto ry*

(Punkt 3 och 4 som i RP 106/2017 rd)

(Punkt 5 som i RP 176/2017 rd)

(Stycke 3 som i RP 176/2017 rd)

52. Penningspelsverksamhetens vinstmedel för främjande av vetenskap (förslagsanslag)

Kulturexport

Vid sin halvtidsöversyn den 28 april 2017 beslutade regeringen att främja den kreativa ekonomin genom att låta de kreativa branscherna ingå i företagsamhets- och sysselsättningspaketen. Bakgrunden till beslutet var en publikation utgiven av en arbetsgrupp om de kreativa branschernas roll i att stärka ekonomin och sysselsättningen i Finland (Undervisnings- och kulturministeriets publikation 2017:18). Förslagen i publikationen syftar till att bidra till uppfyllelsen av regeringens mål för sysselsättning och konkurrenskraft. Arbetsgruppen räknar med att de föreslagna åtgärderna kan leda till att antalet personer som är sysselsatta inom kreativa branscher kan ökas med fler än 10 000, vilket utgör nästan 10 procent av regeringens sammantagna sysselsättningsmål.

För att de kreativa branscherna ska kunna hävda sig på den internationella marknaden krävs bland annat internationellt nätverkande och närvaro på marknaden i mälländerna. Dessutom behövs mer satsningar på marknadsföring och arbete med att bygga varumärken.

Utskottet ökar momentet med 950 000 euro för att främja kulturexport.

Utställningsarvoden

I juni i år startade undervisnings- och kulturministeriet ett försök med utställningsarvoden genom att ledigförklara ett anslag på 250 000 euro. Genom anslaget ska museer som sköts yrkesmässigt och på heltid och som har regelbundna utställningar kunna täcka utställningsarvoden som betalas till konstnärer i samband med att utställningar ordnas. Bakgrunden till försöket var en rekommendation från en arbetsgrupp tillsatt av ministeriet beträffande avtals- och ersättningspraxis för konstutställningar (undervisnings- och kulturministeriets publikation 2016:4).

Utskottet ser det som viktigt att försöket pågår i flera år. Utskottet ökar momentet med 250 000 euro för att fortsätta med försöket. Då går det att få erfarenheter av hur systemet fungerar och vilka effekter det får bland annat på bildkonstnärernas försörjning.

Utredningsarbete kring modellen med konstnärsallians

Utskottet ökar momentet med 50 000 euro för utredningar kring modellen för konstnärsallians.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 29

Lusto – Finlands skogsmuseum

Utskottet ökar momentet med 250 000 euro för att utveckla Lusto – Finlands skogsmuseum, i synnerhet för att bygga en modern miljö för produktion och förevisning av förnybar energi och modernisera tekniken för utställningar och i lokalerna. Lusto är ett riksomfattande specialmuseum för skogskultur och också ett viktigt turistmål i östra Finland. Tillsammans med Naturresursinstitutets forskningsstation i Punkaharju med tillhörande park för olika trädslag tar museet emot inhemska och internationella besökare som vill få en inblick i den finländska skogssektorn.

Centret Muisti för krig och fred

Centret Muisti för krig och fred ska inrättas i S:t Michel och avses bli ett informationscentrum och en webbtjänst som berättar om kriget och finländarnas liv under kriget. Det ska bli ett internationellt och nationellt betydelsefullt informations- och lärandecentrum som åskådliggör krigstida händelser och erfarenheter med hjälp av nyaste utställningsteknik. Där ingår också en arkivtjänst som bevarar och distribuerar krigshistoriskt digitalt material som kan användas separat eller i anknytning till andra arkiv-, historie- eller utställningstjänster. Centret kommer att bli en del av en krigshistorisk enhet där bland annat Päämajamuseo och Infanterimuseet ingår. Projektkostnaderna för Muisti blir enligt uppgift 6 miljoner euro.

Utskottet ökar momentet med 300 000 euro för att inrätta centret Muisti för krig och fred.

Verk om samisk-lappländsk kultur

Utskottet ökar momentet med 50 000 euro för ett aktuellt kulturellt verk om samisk-lappländsk kultur och historia. Verket bygger på material insamlat av Samuli Paulaharju, författare och upptecknare av folkliga traditioner.

Bättre läskunnighet

Utskottet hänvisar till det som sägs under moment 29.10.30 och ökar anslaget under momentet med 100 000 euro för att förbättra läskunnigheten. Anslaget dirigeras till Läscentrum, som i samverkan med rådgivningsbyråerna ska gå ut med information till föräldrar om läskunnighet och vikten av högläsning. Läscentrum har genomfört pilotprojekt i 10 kommuner men nu avses verksamheten bli utvidgad till hela landet.

Sammanfattning

Momentet ökas med totalt 1 950 000 euro, varav

- 950 000 euro för att främja kulturexport
- 250 000 euro för fortsatt försök med utställningsarvode
- 50 000 euro för utredningar kring modellen för konstnärsallians
- 250 000 euro för att utveckla verksamheten vid skogsmuseet Lusto
- 300 000 euro för att inrätta centret Muisti för krig och fred
- 50 000 euro för ett verk om samisk-lappländsk kultur med avstamp i Samuli Paulaharjus uppteckningar av folkliga traditioner

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 29

— 100 000 euro till Läscentrum för att främja läskunnighet i samverkan med rådgivningsbyråerna.

Momentet minskas med 1 950 000 euro, vilket belopp läggs till moment 29.80.31. Momentets slutsumma förändras inte till följd av detta.

96. Donation till Finsk-estniska kulturstiftelsens kapital (reservationsanslag 2 år)

Regeringen föreslår en donation på 6 miljoner euro till Finsk-estniska kulturstiftelsens kapital. Anslaget står utanför ramen och innehåller medel som lösgjorts från Veikkaus Ab:s fond.

Finansutskottet har lyft fram kapitaliseringen av fonden bland annat i sitt betänkande om budgeten för 2017 (FiUB 35/2016 rd), eftersom det nu är aktuellt när Finland och Estland firar 100 år av självständighet 2017 respektive 2018.

Enligt en utredning som utskottet fått tidigare beräknas kapitalbehovet uppgå till 7–10 miljoner euro. Regeringen föreslår 6 miljoner euro i anslag. Estland har beslutat att kapitalisera stiftelsen med 700 000 euro. Vid sidan av detta avses kapitalet öka med hjälp av privat finansiering. Hittills har stiftelsen fått så mycket medel i form av privata donationer att kapitalet nu är nästan 7 miljoner euro (6 850 000 euro).

Utskottet ser det som nödvändigt att regeringen bedömer behovet av kapitalisering av stiftelsen i tilläggsbudgetpropositionen för 2018. Dessutom är det viktigt att stiftelsens förvaltningsmodell blir så fungerande och transparent som möjligt.

90. Idrottsverksamhet

30. Understöd till programmet Skolan i rörelse (reservationsanslag 3 år)

Projektet Skolan i rörelse får 7 miljoner euro i anslag med allmänna budgetmedel. Projektet startade i början av 2016 och finansieringen kommer att upphöra nästa år. Projektet har varit lyckat och ska utvidgas till småbarnspedagogiken och andra stadiet.

När det upphör nästa år måste det finnas beredskap att fortsätta genomföra den praxis som bedöms vara bäst inom ramen för normal finansiering.

50. Penningspelsverksamhetens vinstmedel för främjande av fostran inom motion och idrott (förslagsanslag)

För att främja fostran inom motion och idrott används 164,9 miljoner euro av vinstmedlen från penningspelsverksamhet. Syftet är att förbättra tillgången till motion och öka deltagandet i motions- och idrottsverksamhet, främja motion för hela befolkningen och stärka kompetensen och faktaunderlaget i fråga om motion. De största summorna går till medborgarverksamhet inom motion och idrott (45,1 miljoner euro) och byggande av idrottsplatser (37,3 miljoner euro).

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Huvudtitel 29

Utskottet vill särskilt lyfta fram insatserna för att få befolkningen att motionera mera, eftersom motionen har påvisade obestridliga kopplingar till hälsa, välbefinnande, arbetsförmåga och äldre människors funktionsförmåga och möjligheter att klara sig i hemmet. Dessutom är effekterna på skolelevernas inlärning positiva. Enligt WHO:s bedömning går typ 2-diabetes och kranskärlsjukdom till stor del att förebygga genom att man gör enkla ändringar i sina mat- och motionsvanor och slutar röka.

Ändå motionerar bara en liten del av befolkningen tillräckligt. Ungefär en tredjedel av barnen och de unga, en femtedel av de vuxna och bara några procent av de äldre motionerar tillräckligt med tanke på hälsan. Bristen på motion avspeglas i form av direkta och indirekta samhällsekonomiska kostnader. I Finland uppskattas priset för fysisk inaktivitet ligga på 1–2 miljarder euro av de årliga totalkostnaderna för hälso- och sjukvård.

Dessutom bör ojämlikhetsutvecklingen ägnas mer uppmärksamhet och resurser bör dirigeras till hälsofrämjande för de grupper som har de sämsta möjligheterna att motionera själva. Personer med funktionsnedsättning, äldre med försämrad funktionsförmåga och barn i mindre bemedlade familjer finns bland de grupper som har störst nytta av motions- och idrottsverksamhet.

Utskottet ser det som viktigt att den statliga styrningen av verksamheten blir tydligare. Behovet finns eftersom motions- och idrottsrelaterade beslut fattas inom många olika förvaltningsområden. Dessutom måste finansieringen bli effektivare och mer öppen för insyn, så att samma pengar bättre kan användas för att nå de mål som ställs upp för idrottsväsendet. Utskottet ser det som viktigt att de här frågorna tas upp i den idrottspolitiska redogörelsen som är under beredning.

Stöd till unga idrottare

För stöd till toppidrott föreslås 12,9 miljoner euro nästa år. De viktigaste stödformerna är idrottsstipendier, stöd till idrottsakademier och träningscentra samt stöd till Urheilijoiden Ammattienedistämissäätiö (URA).

I budgeten för 2017 ökade utskottet anslaget med 965 000 euro, varav 500 000 euro för idrottssstipendier, 165 000 euro till URA och 300 000 euro för expertstöd till idrottsakademierna. Anslagen var av engångsnatur, så de ingår inte i budgetpropositionen för nästa år.

Enligt utredning fanns det behov av tillskott och det ökade anslaget gjorde det möjligt att bland annat öka idrottsstipendierna, stärka experttjänsterna för idrottsakademierna, stödja hälso- och sjukvård för idrottare och förbättra idrottande studerandes socioekonomiska ställning.

Utskottet ser det som motiverat att det ekonomiska stödet till unga idrottare med framgångspotential höjs också för nästa år, eftersom den stödbaserade verksamheten då blir mer långsiktig och besluten mer förutsebara.

Utskottet ökar momentet med 965 000 euro, varav 500 000 euro för träningsstipendier till idrottare, 300 000 euro för stöd till idrottare via idrottsakademiernas expertverksamhet och 165 000 euro för bidrag till Urheilijoiden Ammattienedistämissäätiö (URA).

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 29

Momentet ökas med totalt 965 000 euro.

Momentet minskas med 965 000 euro. Momentets slutsumma förändras inte till följd av detta.

Momentet får följande lydelse:

(Stycke 1 som i RP 176/2017 rd)

Anslaget får användas

(Punkt 1 och 2 som i RP 106/2017 rd)

3) till ett belopp av högst 2 200 000 euro till betalning av träningsstipendier till idrottare

(Punkt 4—11 som i RP 106/2017 rd)

(Stycke 3—6 som i RP 106/2017 rd)

(Stycke 7 som i RP 176/2017 rd)

(Stycke 8 som i RP 106/2017 rd)

52. Statsandel till idrottsutbildningscenter och finansiering av kalkylerade kostnader för idrottsvetenskapliga projekt (fast anslag)

Utskottet hänvisar till det som sägs under moment 29.90.50 och ökar anslaget under momentet med 965 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 1 494 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 106/2017 rd)

91. Ungdomsarbete

Resurserna för ungdomsarbete uppgår till sammanlagt 75,8 miljoner euro, varav 54,8 miljoner euro är vinstmedel från penningsspelsverksamhet. Utskottet ser positivt på att budgetfinansieringen av verkstadsverksamhet och uppsökande ungdomsarbete ligger kvar på 2017 års nivå hela ramperioden 2018—2021, för det möjliggör långsiktig verksamhetsplanering. Finansieringen av spetsprojektet Ungdomsgarantin ändras i riktning mot en kollektiv garanti fortsätter också nästa år och dirigeras bland annat till uppsökande ungdomsarbete. Avsikten är att i stor omfattning utveckla tjänsterna för unga samt att fördjupa samarbetet mellan den offentliga, den privata och tredje sektorn för att stödja de unga.

Utskottet välkomnar det åtgärdsprogram med 19 punkter som regeringen godkände vid ramförhandlingarna i våras. Syftet är att motverka utanförskap och främja välbefinnande för barn och unga. För att förbättra samordningen har programmet senare tagits med i samma paket som ungdomsgarantin och åtgärderna mot ungdomsarbetslöshet.

Betänkande FiUB 22/2017 rd Huvudtitel 29

Trots många insatser är utanförskapet fortfarande ett stort problem. Tjänsterna når fortfarande inte ut till alla hjälpbehövande unga, och de unga vill inte alltid göra något åtagande för att omfattas av tjänsterna.

Enligt en utredning som nyligen publicerats av stiftelsen Me-sätiö finns det nu 69 000 marginaliserade unga under 30 år. Utanförskapet beräknas orsaka kostnader på 1,4 miljarder euro per år, vilket motsvarar ungefär 20 000 euro per person. En ung person i den värsta riskkategorin kostar ungefär 400 000 euro för samhället under hela sitt liv. Siffrorna är indikativa, för de unga har mycket varierande situation och bakgrund, men vittnar i vilket fall som helst om hur massivt problemet är på individuell nivå men också om vilka konsekvenser det får på samhällsekonomin.

Utskottet lägger vikt vid multidisciplinära, fungerande servicekedjor som syftar till att aktivt nå ut till de unga som inte omfattas av utbildning, arbetsliv och tjänster och som redan har marginaliserats eller löper risk att bli marginaliserade. Hjälp bör erbjudas så tidigt som möjligt och alla tjänster bör finnas tillgängliga över en disk. Särskild uppmärksamhet bör ägnas olika slags övergångsfaser såsom inledningen av studier på andra stadiet, då risken är störst för att den unga blir utan tjänster.

Utskottet ser det som angeläget att effekterna av åtgärderna och arbetsformerna bevakas, så att resurserna sätts in på den verksamhet där de får störst genomslag.

Avslutningsvis vill utskottet också peka på den stora betydelsen av högkvalitativ småbarnspedagogik, grundläggande utbildning och fortsatt utbildning när det gäller att förebygga utanförskap.

50. Penningspelsverksamhetens vinstmedel för främjande av ungdomsarbete (förslagsanslag)

Utskottet hänvisar till det som står under kapitel 29.91 och lyfter fram insatserna för att förebygga och minska utanförskap. Bekämpningen av utanförskap kräver allsidiga åtgärder och också försök med nya handlingsmodeller.

Utskottet ökar momentet med 400 000 euro för arbete mot utanförskap bland unga. Anslaget är avsett för förebyggande av utanförskap, hjälp till marginaliserade unga och unga som löper risk att bli marginaliserade för att de ska kunna ta sig ut ur den onda cirkeln av utanförskap genom att utveckla verksamheten enligt principen att tröskeln för att mötas ska vara låg och att alla tjänster ska finnas tillgängliga över en disk. Syftet är att generera arbetsförmåga via delaktighet och anknytande hälso- och sjukvård samt nya kanaler till sysselsättning genom samarbete mellan tredje sektorn, social- och hälsovårdsdistriktet och andra aktörer. Först bör det lämpligen ordnas regionala försök och därefter bör lyckad praxis spridas över hela landet.

Momentet minskas med 400 000 euro, så anslaget under momentet ändras inte.

51. Verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsarbete (reservationsanslag 2 år)

Utskottet hänvisar till det som sägs under moment 29.91.50 och ökar anslaget under momentet med 400 000 euro.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 29

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 19 923 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 106/2017 rd)

52. Vissa understöd (reservationsanslag 2 år)

För stöd till samernas kultur- och språkboverksamhet föreslås 700 000 euro och dessutom finns 200 000 euro i anslag under moment 29.91.50 för stöd till kultur- och språkboverksamhet utanför sameområdet.

Men enligt utredning till utskottet är behovet av anslag betydligt större än så. Kostnadsökningen beror på att nya enheter har inrättats och att arbetstagarnas kompetensnivå har stigit tack vare den samiska utbildningen för barnträdgårdslärare, vilket gör att personalkostnaderna stiger.

Utskottet ökar anslaget för stöd till samernas kultur- och språkboverksamhet med 300 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 1 800 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 106/2017 rd)

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning och forskning

05. Naturresursinstitutets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Naturresursinstitutets anslag har minskat med mer än 25 miljoner euro under de fyra senaste åren. Minskningen beror till största delen på reformen av forskningsfinansieringen, som innebar att delar av forskningsinstitutets finansiering överfördes till anslagen för rådet för strategisk forskning och för utrednings- och forskningsverksamhet som stöder statsrådets beslutsfattande. Syftet var att de resurserna delvis ska återbetalas till forskningsinstitutet som inkomst i form av projektfinansiering. Naturresursinstitutet (Luke) har ändå finansierat instrumenten i fråga mångdubbelt mer än vad institutet fått in i finansiella resurser för instrumenten och därmed tvingats krympa sin verksamhet i snabb takt.

Utskottet är oroat över huruvida Lukes resurser räcker. Luke har ett viktigt ansvar för att förväntningarna på bioekonomin infrias. Syftet med finansieringsreformen inom forskningssektorn var inte att skära ner på verksamheten utan att rikta in forskningen bättre och höja dess kvalitet samt öka samarbetet genom en ändrad finansieringsstruktur.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 30

Utskottet lyfter också fram den forskning kring produktion, förädling och marknadsföring av specialsvampar som inleddes vid Naturresursinstitutet i decennieskiftet 2010. Världsmarknaden för specialsvampar har uppskattats till hela 20 miljarder euro. I synnerhet sprängtickan har blivit en ny produktions- och inkomstkanal både för skogsägare och för livsmedelskedjan. Det krävs ändå fortsatt utveckling av produktionsprocessen för att öka hemma- och exportmarknaden. Det brådskar också med att skaffa namnskydd.

Utskottet ökar momentet med 200 000 euro för forskning och främjande av kommersialiseringen av sprängticka tillsammans med Pro Pakuri Finland ry.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 70 004 000 euro.

Anslaget får även användas

(Punkt 1 som i RP 176/2017 rd)

(Punkt 2—6 som i RP 106/2017 rd)

(Stycke 3 som i RP 176/2017 rd)

10. Utveckling av landsbygden

50. Statsbidrag för utvecklande av landsbygdsnäringarna (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 3,466 miljoner euro, alltså 1,9 miljoner euro mindre än för 2017. Det tillskott som riksdagen gjorde i fjol har alltså dragits av från anslaget. Riksdagen har ökat anslaget i mer än tio år, med ett undantag. Utskottet anser att det är nödvändigt att regeringen beaktar riksdagens vilja och i budgetförslaget för 2019 ser till att anslaget under momentet är tillräckligt. Statsbidraget under momentet är viktigt för att hjälpa upp gårdarnas svåra ekonomiska situation. I det här läget är det inte lämpligt att hålla fast vid regeringsprogrammets beslut om att skära ner understöden till organisationer. Också de anställda inom organisationerna slipper då ovissheten om huruvida finansieringen kommer att räcka till och anställningarna att fortsätta.

En bred och oberoende rådgivning erbjuder gårdarna individuella lösningar för att utveckla företagsverksamheten och möjliggör bättre lönsamhet för företagen. Rådgivningsorganisationerna tillhandahåller konkret hjälp med bland annat utvecklande av arbetssätten, kompetenshöjning, investeringar och skuldsanering. En utomstående person kan också vara ett moraliskt stöd och en extra resurs av avgörande betydelse för att styra in gården på rätt kurs. På så sätt kan man undvika onödiga konkurser och personliga tragedier. Ett litet statsbidrag får i bästa fall mångdubbel effekt på de enskilda gårdarna och i och med en bättre lönsamhet återbetalas rådgivningsmedlen till staten i form av ökade skatteintäkter.

Statsbidraget måste leda till konkreta resultat för att gårdarna ska ta sig ur lönsamhetskrisen. Det är t.ex. viktigt att gårdarna har planer för hur de ska klara sig ekonomiskt och att företagarna får bättre kunskaper i affärsverksamhet. Också e-tjänsterna behöver utvecklas.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 30

Utskottet ökar momentet med 1 900 000 euro, varav 48 000 euro anvisas för Suomen Hevostietokeskus ry.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 5 266 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 106/2017 rd)

55. Statsbidrag för 4H-verksamhet (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 3,305 miljoner euro, alltså 600 000 miljoner euro mindre än för 2017. Det tillskott som riksdagen gjorde i fjol har alltså dragits av från anslaget. Riksdagen har ökat anslaget också under detta moment under mer än tio år. Utskottet anser att det är nödvändigt att regeringen respekterar riksdagens vilja och i budgetförslaget för 2019 ser till att riksdagen inte mera behöver ingripa i anslaget under momentet.

Ungdomsarbetet inom 4H-organisationerna stöder utveckling i arbetslivet och i företagsamhet och förebygger utslagning av unga. Kärnan i arbetet kan sammanfattas i handlingsmodellen Tre steg till arbetslivet, som stöder barn och unga så att de blir ansvarsfulla och företagsamma medborgare, både i städerna och på landsbygden. Föreningarna har 2 700 klubbar med sammanlagt nästan 50 000 ungdomsmedlemmar. I byarna på landsorten är detta allt oftare den enda hobbyen nära hemmet.

Det är viktigt att säkerställa 4H-ungdomsarbetet. Därför ökar utskottet momentet med 600 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 3 905 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 106/2017 rd)

20. Jordbruk och livsmedelsekonomi

Jordbrukets lönsamhet

Jordbrukens lönsamhet är dålig i Finland. Producentpriserna sjönk snabbt flera tiotals procent efter början av 2013 och har varit låga redan i många år. Samtidigt har produktionskostnaderna förblivit höga.

Naturresursinstitutet uppskattar att den genomsnittliga företagarinkomsten inom jordbruket är 8 700 euro per gård 2017. Om man drar av kostnaderna för företagarfamiljens eget arbete och kapital är den genomsnittliga förlusten 32 000 euro. Det finns dock stora skillnader mellan företagen. Utskottet menar därför att det är nödvändigt att man arbetar för att allt fler gårdar ska bli lönsamma.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Huvudtitel 30

Sammanlagt 1,749 miljarder euro finns att tillgå för jordbruksstöd 2018. Det är 1,2 procent mindre än 2017. EU-stöden står för 773 miljoner euro. Merparten, 33 miljoner euro, av den inbesparing enligt regeringsprogrammet som hänför sig till jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde gäller den kompensationsersättning som i sin helhet finansieras av nationella medel. Nedsänkningen minskades emellertid i den tredje tilläggsbudgeten för 2017 med 21 miljoner euro. Det betyder att kompensationsersättningarna minskar med 5 euro per hektar 2018, då minskningen annars skulle ha varit 10 euro större per hektar.

Växtperioden 2017 var synnerligen svår ända från sådden. På grund av de svåra skördeförhållandena blev skörden enligt jord- och skogsbruksministeriet obärgad på ca 100 000 hektar. Också kostnaderna för bärgning och torkning blev exceptionellt höga. Merkostnaden för gårdarna uppskattas till sammanlagt 100—150 miljoner euro, vilket är nästan en tredjedel av den totala inkomsten inom jordbruket.

Utskottet anser att det är positivt att regeringen i den tredje tilläggsbudgeten för 2017 anvisade ett anslag på 25 miljoner euro för att underlätta odlarnas situation. Meningen är att stödet ska beviljas inom ramen för systemet med återbäring av energiskatt. Staten har inte längre tydliga verktyg för att ersätta skördeskador. Det tidigare ersättningssystemet för skördeskador upphörde som planerat 2015. De frivilliga skördeskadeförsäkringarna har ändå inte visat sig fungera, eftersom priserna på försäkringspremierna har blivit höga på grund av det svaga konkurrensläget när det gäller utbudet på försäkringar. Utskottet anser att förvaltningen aktivt bör se till att man tar fram fungerande verktyg för riskhantering.

Jordbruksverksamheten kräver en relativt hög soliditet, vilket beror på den höga kapitalintensiteten och den låga omsättningshastigheten på kapitalet. Inom EU har soliditeten inom jordbruket under de senaste åren legat på i genomsnitt 85 procent. Motsvarande siffra i Finland var 73 procent 2017. Under 2000-talet ökade skulderna snabbare än kapitalet. Finansieringen av investeringar har således stött sig på främmande kapital. Skulderna inom jordbruket har börjat öka klart när gårdarna blivit större. Relationen mellan skulder och omsättning, alltså den relativa skuldsättningen, steg från 76 till 96 procent 2012—2016. De ökade skulderna har lett till en ökad finansiell risk, även om de låga låneräntorna har underlättat läget. Skillnaderna i skuldsättning är stora, både mellan gårdar och mellan olika produktionsinriktningar, men skulderna har koncentrerats till ofta unga företagare som har gjort stora investeringar.

Utskottet är oroat över att den instabila marknaden för jordbruksprodukter och de varierande skördenivåerna klart har ökat risken för att misslyckas. Mest påverkas företagarinkomsten av marknadsutvecklingen. Jordbruks- och investeringsstöden spelar ändå en viktig roll för att hålla uppe inkomstnivån och produktionsvolymen inom jordbruket. Naturresursinstitutet uppskattar att för varje euro stöd som skärs ned minskar företagarinkomsten med en euro. För att den positiva strukturutvecklingen inom jordbruket ska fortsätta och produktionsnivån inte ska sjunka krävs det stabila och långsiktiga jordbruksstöd. Utskottet konstaterar ändå att vi inte ens med höga stöd kan upprätthålla produktion och investeringar om marknadsutsikterna länge är ogynnsamma.

Det allra mest väsentliga enligt utskottet är att undersöka hur producentens andel kan ökas i livsmedelskedjan och hur lönsamheten kan förbättras permanent. Det är t.ex. viktigt att ta fram bästa lösningar för gårdarna, att förbättra primärproduktionens förhandlingsposition och ursprungs-

Betänkande FiUB 22/2017 rd Huvudtitel 30

märkningen av produkterna samt att främja exporten av livsmedel som är så högt förädlade som möjligt. En annan viktig sak är att utreda om produktionskostnaderna kunde sänkas genom myndighetsbestämmelser, t.ex. om lättare konstruktioner för djurstallar.

Särskilt oroat är utskottet över möjligheterna till generationsväxling inom jordbruket och branschens attraktionskraft. Behovet av nya företagare är stort. Man bör därför satsa på utbildning i jordbruk och ekonomisk kompetens för unga jordbrukare och skapa framtidstro. Antalet jordbruks- och trädgårdsföretag i vårt land minskade från 78 000 företag till 47 200 företag 2000—2017. Samtidigt har storleken på de gårdar som fortsätter med produktionen och produktionsvolymerna ökat, men inte heller det har ökat lönsamheten. Om minskningen av antalet gårdar tilltar så att livsmedelsproduktionen med inhemska råvaror sjunker, äventyras också försörjningsberedskapen i landet.

Utskottet anser också att det är synnerligen behövligt att regeringen föreslår satsningar för att stödja jordbruksföretagare så att de orkar med sitt arbete. Det föreslås att avgifterna för lantbruksavbytarservicens vikariehjälp sänks med 1 miljon euro och att det beviljas ett anslag om 1 miljon euro för projektet Ta hand om bonden vid social- och hälsovårdsministeriet. Samtidigt bör man komma i håg att avgifterna inom avbytarverksamheten i regel åter stiger till samma nivå som 2016.

47. Utvecklande av livsmedelskedjan (reservationsanslag 3 år)

Utskottet anser att det föreslagna anslaget på 2,869 miljoner euro under momentet är motiverat. Anslaget används för att finansiera åtgärder som stöder målen för den livsmedelspolitiska redogörelsen samt de åtgärder som ingår i utvecklingsprogrammen för ekologisk och närproducerad mat. Andra särskilda utvecklingsområden inom sektorn för ekologisk och närproducerad mat är att bl.a. öka upphandlingskompetensen och beakta de professionella kökens behov.

Av anslaget under momentet har 1,5 miljoner euro reserverats för genomförande av ett spetsprojekt (Den finländska matproduktionen ska bli lönsam, handelsbalansen bättre och den blå bioekonomin större) som ingår i regeringsprogrammets strategiska mål för bioekonomi och ren teknik med målet att öka efterfrågan på och exporten av inhemska livsmedel. När man ersätter importerad mat med finländsk närproducerad och ekologisk mat förbättras handelsbalansen för livsmedel. Den ekologiska maten har också goda exportmöjligheter, eftersom efterfrågan på den ökar både i Europa och på andra håll i världen. Finlands specialitet är att vi har världens största certifierade ekologiska plockningsareal, nästan 312 miljoner hektar. En effektivisering av användningen av områdena för produktion och export av högt förädlade produkter skapar nya affärsekonomiska möjligheter särskilt i landets norra delar.

Utskottet anser att det är bra att man med anslagen under momentet också stöder åtgärder i enlighet med åtgärdsprogrammet för naturproduktbranschen 2020. Naturproduktbranschen har stor potential, och branschomsättningen har ökat till 300 miljoner euro. Både användningen av naturprodukter i vårt land och exporten av dem ökar. De har också blivit en mycket stor attraktionsfaktor för turismen. Åtgärderna bör fortsatt stärkas.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 30

Utskottet ökar momentet med 150 000 euro till Arktiska Aroner rf för främjande av exporten av naturprodukter och 100 000 euro till Pro Luomu ry för främjande av naturenlig produktion.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 3 119 000 euro.

(Stycke 2—4 som i RP 106/2017 rd)

61. Överföring till Gårdsbrukets utvecklingsfond (reservationsanslag 3 år)

Att öka tillgångarna i Gårdsbrukets utvecklingsfond (Makera) är en del av regeringens spetsprojekt vars syfte är att förbättra den finländska matproduktionens lönsamhet bland annat genom att främja strukturutvecklingen inom jordbruket. Finansieringen för 2016—2018 uppgår till sammanlagt 90 miljoner euro. Makers betydelse har ökat i och med lönsamhetskrisen inom jordbruket.

Det största enskilda stödobjektet när det gäller Makers understöd är investeringsstöden enligt lagen om strukturstöd till jordbruket (1476/2007). Enligt en undersökning om lantbrukets strukturutveckling och investeringsbehov fram till 2030 som gjorts vid Naturresursinstitutet (Maatalouden rakennekehitys ja investointitarve vuoteen 2030, Forskning om naturresurs- och bioekonomi 19/2017) är investeringarna inom jordbruket den motor som håller igång produktivitetsökningen, livsdugligheten och den totala produktionen. När investeringarna minskar börjar dessa så småningom avta vilket senast efter några år har konsekvenser också för tillgången på inhemska råvaror inom livsmedelsindustrin. Enligt uppskattningar kunde hela två tredjedelar av investeringarna utebli utan stödet.

Makera finansierar också tillämpade forsknings-, utvecklings- och utredningsprojekt som gäller lönsamheten inom branschen och vars syfte är att utveckla konkurrenskraften på ett hållbart sätt och producera information som behövs för beslutsfattandet inom förvaltningsområdet. Dessutom har man med fondens hjälp kunnat reagera på förändringar i verksamhetsmiljön och på finansieringsbehov. Till exempel har man genom beviljad statsborgen kunnat hjälpa upp gårdarnas likviditet (lag 922/2016).

Utskottet betonar att det är viktigt att se till att Makers pengar räcker också i fortsättningen och samtidigt beakta att investeringarna eventuellt blir livligare när lönsamhetskrisen inom jordbruket lättar. Makera beräknas ha inkomster på sammanlagt 125 miljoner euro till sitt förfogande 2017, och inkomsterna väntas minska så att bara ca 17,4 miljoner euro återstår 2020.

40. Naturresursekonomi

22. Främjande av naturresurs- och bioekonomi (reservationsanslag 3 år)

Utskottet anser att det är lämpligt att 10 miljoner euro av anslaget under momentet används för spetsprojektfinansiering för insatsområdet bioekonomi och ren teknik. Av detta är det meningen att 4 miljoner euro ska gå till projektet skoglig information och elektroniska tjänster för att effek-

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Huvudtitel 30

tivisera nyttjandet av informationen om våra skogsresurser. Målet är att öka utbudet av virke genom att förbättra kvaliteten på informationen och dess rörlighet med hjälp av e-tjänster. För utvecklande av affärsverksamhet som baserar sig på vatten (blå bioekonomi) anvisas ett anslag på 1 miljon euro och för återvinning av näringsämnen samt skydd av Östersjön och vattendragen ett anslag på 5 miljoner euro.

Utskottet anser att det är viktigt att spetsprojektfinansieringen används för genuint ny och innovativ utveckling och att man samtidigt förbättrar förutsättningarna för en konkurrenskraftig affärsverksamhet som baserar sig på ett hållbart nyttjande av naturresurser. Särskilt intressanta är enligt utskottet satsningarna på internationalisering av vattensektorn. Utskottet ser stora möjligheter inom sektorn. Till exempel är det meningen att i ett projekt som genomförs av Finlands Vattenforum prova nya verksamhetsmodeller för att effektivisera internationaliseringen inom vattensektorn och intensifiera samarbetet med Finpro/Business Finland.

Av anslaget under momentet ska 4,4 miljoner euro gå till utvecklingsprojekt som stöder spetsprojekten och som är viktiga för verkställandet av den bioekonomisk strategin. Det handlar bland annat om att utveckla den cirkulära ekonomin och främja verksamheten hos nya företag inom bioekonomi.

42. Ersättning för rovdjurs skadegörelse (reservationsanslag 2 år)

Skadorna orsakade av rovdjur kommer att vara på samma nivå 2017 som 2016, då skadorna på ren uppgick till 10,4 miljoner euro och skadorna på husdjur till 0,5 miljoner euro.

Finland får ersätta skador på ren till ett belopp av högst 10 miljoner euro. Det är den betalningsfullmakt som kommissionen beviljade Finland vid notifieringen av ersättningssystemet. Ersättningarna för skador på ren skars således ner med 4 procent 2016, och detsamma tvingas man göra också 2017. Nedsärningarna gäller dock inte husdjursskador. Från momentet har man också betalat 0,5 miljoner euro för åtgärder för förebyggande av skador.

Utskottet anser att det är viktigt att anslaget under momentet räcker till ersättningar inom de gränser som kommissionen har dragit upp. Också förebyggande åtgärder måste vidtas i så stor utsträckning som möjligt för att minska skadorna. Kostnaderna ska inte bäras av enskilda personer eller kommuner. Utskottet påskyndar också åtgärder för att ersätta och förebygga skador orsakade av andra skyddade djur, till exempel vitkindad gås och kaja. Stora flockar orsakar betydande ekonomiska förluster på åkrarna. Ärendet bereds vid miljöministeriet.

44. Stöd för trygghet av virkesproduktionens uthållighet (förslagsanslag)

För finansiering av hållbart skogsbruk (Kemera) föreslås ett anslag på 56,23 miljoner euro och en bevilningsfullmakt på 59 miljoner euro.

Ett mål i Nationella skogsstrategin 2025 är att utöka användningen av inhemskt virke. Bland målen i regeringsprogrammet finns att öka den årliga virkesanvändningen med 15 miljoner kubikmeter under regeringsperioden. Skogsindustrin har startat ett flertal investeringsprojekt av vilka en del redan är i produktionsdrift. De väntas leda till att det årliga virkesbehovet ökar med totalt

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 30

nästan 10 miljoner kubikmeter. Virkesbehovet kommer att öka ytterligare om de planer inom skogsindustrin och energiindustrin som diskuterats i offentligheten realiseras.

Utskottet konstaterar att den ökade användningen av virke kräver satsningar på virkesproduktion för att ytterligare höja nivån på hållbara avverkningar. Kemera-stödet sätts in där det får största möjliga effekt på skogsvården och virkestillgången, så att målen i de regionala skogsprogrammen kan nås. Mest stöd går till tidig vård av plantbestånd och vård av ungskog. Även finansieringen av ombyggnad av skogsvägar är viktig för att främja bioekonomin. Ett vägnät i gott skick är en förutsättning för skogsvård och -användning. Anslag beviljas också för planering och genomförande av vattenvårdsåtgärder i samband med projekt för vård av torvmarksskog.

Utskottet noterar att Finlands skogscentral uppskattar att ca 9 miljoner euro av stödet för 2017 kommer att bli oanvänt. En orsak till detta är åtminstone delvis att efterfrågan på projekt för vård av torvmarksskog och ombyggnad av skogsvägar inte motsvarar det uppskattade behovet av åtgärderna. Utskottet anser att det är ytterst viktigt att jord- och skogsbruksministeriet redan innevarande år kartlägger flaskhalsarna inom planeringen av gemensamma projekt. Hindren måste undanröjas och den finansiering som inte används 2017 vara tillgänglig för genomförande av projekt 2018.

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Utskottets förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att moment 30.40.44 i tilläggsbudgetpropositionen för 2018 ökas med ett anslag motsvarande den summa som blir oanvänd av stödet för tryggnad av virkesproduktionens uthållighet för 2017.

45. Främjande av vården av skogsnatur (reservationsanslag 3 år)

Utskottet anser att det är positivt att regeringen föreslår en höjning av anslaget under momentet med 2 miljoner euro jämfört med 2017. När virkesanvändningen ökar måste allt större vikt läggas vid vård och förbättring av skogsnaturens mångfald. Av anslaget ska 3,37 miljoner euro gå till miljöstöd och 1,657 miljoner euro till naturvårdsprojekt. Genomförandet av handlingsplanen för den biologiska mångfalden i skogarna i södra Finland (METSO) kan således tryggas på ett område som omfattar 3 200 hektar. Det är också positivt att ca 0,5 miljoner euro av anslaget under moment 30.40.22 används till finansiering av METSO:s riksomfattande utvecklingsprojekt och nätverksbyggen och att finansieringen av handlingsplanen har ökat också inom miljöministeriets förvaltningsområde.

46. Statsbidrag till Finlands skogscentral (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 39,4 miljoner euro, alltså 1,8 miljoner euro mindre än för 2017. Av minskningen beror 1,4 miljoner euro på riktlinjerna i regeringsprogrammet. Dessutom har man strukit det tillägg på 0,4 miljoner euro som riksdagen beviljade för att avarbeta ärendebalansen inom Kemerasystemet och för att utveckla det elektroniska systemet för handläggning av ansökningar.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 30

Utskottet välkomnar det nya elektroniska ärendehanteringssystemet MinSkog.fi. Det har underlättat översändandet av ansökningar om Kemerafinansiering och anmälningar om verkställande till Finlands skogscentral, vars beslutsfattande också i övrigt har blivit smidigare. Systemet behöver ändå fortsatt utvecklas för att göra behandlingen ännu snabbare och öka effektiviteten.

Enligt uppgift till utskottet kommer Finlands skogscentral att behandla ca 120 000 anmälningar om användning av skog 2017. Samtidigt har antalet handlingar enligt den nya lagen om Kemera ökat med över 50 procent. Antalet anmälningar om skogsanvändning och terrängundersökningar väntas öka också 2018 när virkesanvändningen ökar. Den produktivitetshöjning som möjliggjorts av det elektroniska systemet och den smidigare behandlingen räcker inte för att klara av den ökande arbetsmängden.

Utskottet konstaterar att Finlands skogscentral är den centrala organisation som sörjer för en hållbar virkesproduktion och uppmuntrar skogsägarna till en god skogsvård och virkesförsäljning. Skogscentralen har också en viktig roll när det gäller att producera skoglig information och effektivisera nyttjandet av informationen. Med tanke på konkurrenskraften hos hela skogssektorn är det väsentligt att Finlands skogscentral har tillgång till effektiva system och tillräckliga resurser för att sköta de uppgifter som ålagts den.

Utskottet ökar momentet med 500 000 euro för att påskynda behandlingen av ansökningar om Kemera-stöd.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 39 900 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 106/2017 rd)

51. Främjande av fiskerihushållningen (reservationsanslag 2 år)

Utskottet ser det som viktigt att öka konsumtionen av inhemsk fisk. Inhemsk fisk som fångas i kommersiellt syfte utgör numera bara 6 procent av den totala konsumtionen. Antalet yrkesfiskare väntas fortsatt minska under de närmaste åren. Det är i regel inte efterfrågan som är problemet på marknaden för inhemsk fisk, utan den inhemska fisken har god åtgång. Problemet är framför allt det låga utbudet.

Utskottet anser att det är positivt att finansieringen för Europeiska havs- och fiskerifondens (EHFF) operativa program kan användas bland annat för att stödja investerings- och utvecklingsprojekt inom fiskerihushållningen och miljöprojekt inom fisket. På det sättet kan man öka utbudet av inhemsk fisk, särskilt genom vattenodling. För yrkesfiskets del bör särskild vikt läggas vid livskraftiga fiskbestånd och vid att minska de skador som orsakas av säl och skarv och öka fiskens värde, så att näringen är lönsam och attraktiv också för unga. Det är också viktigt att satsa på nya näringsmöjligheter i anslutning till fisket, till exempel utvecklande av fisketurism. Det är viktigt att fortsatt stödja det arbete som fiskerinäringen själv utför för att främja näringen.

Utskottet lyfter också fram arbetet med utrotningshotade fiskbestånd och lägger stor vikt vid regeringens spetsprojekt för att försöka återställa vandringsfiskarnas fortplantningscykel i de för

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 30

fiskenäringen viktigaste objekten i fiskvägsstrategin. Utskottet betonar särskilt åtgärderna för att stärka beståndet av insjölox och betonar att man samtidigt måste sörja för en tillräcklig övervakning av fisket.

På samma sätt som i tidigare budgetbetänkanden noterar utskottet att det med hjälp av effektiviserat karpfiske och planer för vård av fiskbestånd är möjligt att effektivt avlägsna fosfor ur eutrofierade vatten. Ambitionen bör vara att utöka det hållbara reduktionsfisket i havsområdet och i vissa eutrofierade insjöområden och främja förädlingen av karpfisk till livsmedel.

Utskottet ökar momentet med 150 000 euro, varav 50 000 euro går till bidrag till Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF rf och 100 000 euro till Pohjois-Karjalan Kalatalouskeskus ry för åtgärder inom fiskeövervakningen. Dessutom återställer utskottet i momentets beslutsdel omnämmandet att anslaget får användas för bidrag till Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF rf.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 10 250 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 106/2017 rd)

Av anslaget används 50 000 euro till bidrag till Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF rf. (Nytt)

(Stycke 4 och 5 som stycke 3 och 4 i RP 106/2017 rd)

53. Vissa statsunderstöd inom naturresursekonomin (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 1,132 miljoner euro, alltså 200 000 euro mindre än för 2017. Av anslaget används 440 000 euro till understöd för anläggning av skogsfröplantager och 692 000 euro till projektunderstöd till allmännyttiga samfund.

Utskottet konstaterar att den minskade projektfinansieringen inte får försämra den utvecklingsverksamhet som bedrivs för att främja tillväxten och konkurrenskraften inom naturresursekonomin. Till exempel har Arbetseffektivitetsföreningen rf med hjälp av finansieringen kunnat satsa på bl.a. utvecklingsinsatser för skogssektorn. Föreningen beviljades ett anslag om 201 300 euro under momentet 2017. Utskottet ser det som behövt att fortsätta projektverksamheten också 2018.

Utskottet ökar momentet med 300 000 euro, varav 200 000 euro går till Arbetseffektivitetsföreningen rf för utvecklingsprojekt inom skogsbruket.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 1 432 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 106/2017 rd)

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 30

70. Lantmäteri och datalager

40. Utgifter för understödjande av fastighetsförrättningar (förslagsanslag)

Den splittrade fastighetsstrukturen i landet undergräver lönsamheten för jord- och skogsbruksnäringarna. Genom ägoregleringar ökar man storleken på skiften och lotter och förkortar avstånden. Sedan 2012 har den årliga regleringsarealen minskat från tidigare 10 000 hektar till 6 000 hektar. Minskningen beror på den sänkta nivån på anslagen. Huvudvikten har legat på projekt som gäller åkrar och som inletts före 2015. Med den föreslagna finansieringen på 4 miljoner euro är det inte möjligt att inleda en enda ny reglering 2018.

Utskottet ser det som behövligt att fortsätta med ägoregleringarna och konstaterar att en god fastighetsstruktur omedelbart förbättrar produktionens lönsamhet. Nya regleringar av såväl åkrar som skogsägor behöver kunna inledas också i fortsättningen. Noteras bör att ungefär hälften av anslaget betalas tillbaka till staten via markägarnas avgiftsandelar efter det att ägoregleringarna blivit klara.

Utskottet ökar momentet med 200 000 euro för ägoregleringar.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 4 200 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 106/2017 rd)

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Anslagen under huvudtiteln uppgår nästa år till 3,38 miljarder euro, vilket är cirka 149 miljoner euro mer än för i år. Huvuddelen av resurserna (ca 2 miljarder euro) avsätts för underhåll och utveckling av transportnätet och på grund av programmet för eftersatt underhåll är uttryckligen finansieringsnivån för bastrafikledshållningen högre än förr. Det motsvarar prioriteringarna i regeringsprogrammet liksom också förslagen i budgetpropositionen om att främja digitalisering och utnyttja information.

I budgetpropositionen ingår också åtgärder baserade på en halvtidsrapport från den parlamentariska transportnärsarbetsgruppen i syfte att minska trafikutsläppen. För att främja lägre utsläpp från trafiken avsätts 16 miljoner euro varav 11,5 miljoner euro till kommunikationsministeriets förvaltningsområde. Finansieringen inriktas bland annat på att ta i bruk personbilar som drivs med alternativa bränslen och på gas- och etanolkonvertering av personbilar (6 miljoner euro) samt för utveckling av kollektivtrafiken i de stora stadsregionerna (3,5 miljoner euro). Också anslaget för upphandling av tågtrafik ökas (2 miljoner euro). Fler nya personbilar med låga utsläpp ska fås ut på vägarna genom att förlänga utbetalningen av skrotningspremie för den som köper en ny bil med låga eller inga utsläpp (8 miljoner euro).

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Huvudtitel 31

Utskottet konstaterar att dessa extra satsningar ger en god möjlighet att inleda olika projekt. Men de räcker inte, eftersom trafikutsläppen enligt EU:s mål för reducering av utsläpp och den nationella energi- och klimatstrategin före utgången av 2030 ska halveras jämfört med 2005 års nivå. På lång sikt ska trafik- och transportsektorn således göras ytterst utsläppsnål.

Utskottet anser att metodarsenalen för att nå utsläppsmålen ytterligare bör utvidgas och den bör kompletteras bland annat med ett program för att främja gång- och cykeltrafik, samordning av markanvändningen och transportsystemen ur ett klimatperspektiv och olika typer av effektiv informationsförmedling.

01. Förvaltning och verksamhetsområdets gemensamma utgifter

88. Aktieförvärv (reservationsanslag 2 år)

Det föreslås att det för kommunikationsministeriets förvaltningsområde inrättas ett nytt moment för aktieförvärv. Under momentet föreslås ett anslag på 2 miljoner euro. Förslaget hänför sig till två projekt som ökar antalet bolag som hör till ministeriets ansvarsområde. I det ena projektet är det meningen att den 1 januari 2019 bolagisera Trafikverkets nuvarande trafikledningsfunktioner inom väg-, sjö- och järnvägstrafiken till ett helt och hållet statsägt bolag med specialuppgifter. I det andra projektet är det meningen att öppna persontrafiken på järnvägarna för konkurrens. En förutsättning för det är att det skapas konkurrensneutrala förhållanden på järnvägsmarknaden. För att detta ska kunna genomföras differentieras tre separata statsbolag ur VR-Group Ab: ett materialbolag, ett service- och underhållsbolag och ett fastighetsbolag.

Momentets beslutsdel motsvarar till sin ordalydelse motsvarande moment för statsrådet (23.10.88) och det möjliggör användning av anslagen också för aktieförvärv eller därmed jämförbara utgifter. Enligt utredning till utskottet ska finansieringen ändå i detta skede användas till olika slag av kostnader och utredningar såsom exempelvis förvaltningskostnader för aktier, kostnader för rådgivningstjänster som ministeriet behöver och till ägarstyrningen hänförliga utbildningskostnader som gäller upprätthållande av kompetensen. Att anlita externa experttjänster ingår som ett väsentligt led i att grundligt bereda och genomföra arrangemangen.

10. Trafiknätet

20. Bastrafikledshållning (reservationsanslag 2 år)

Minskning av eftersatt underhåll. Anslaget under momentet uppgår till 1,4 miljarder euro, av vilket drygt hälften (763 miljoner euro) avsätts för väghållning, cirka 540 miljoner euro för att rusta upp bannätet och 96 miljoner euro för att restaurera farleder. Bakgrunden till den osedvanligt höga anslagsnivån är det så kallade programmet för eftersatt underhåll vars verkställande nästa år anvisas 453 miljoner euro. I programmet för eftersatt underhåll prioriteras hantering av det eftersatta underhållet, kundernas behov ur såväl näringslivets som den enskildas synvinkel samt digitalisering och nya tjänster.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Huvudtitel 31

De extra resurserna för bastrafikledshållning har delvis flyttats över från finansiering av utvecklingsprojekt, men det kommer väl till pass eftersom det eftersatta underhållet i fråga om landsvägar, järnvägar och farleder år 2016 uppgick till sammanlagt cirka 2,5 miljarder euro. Ökningen av det eftersatta underhållet har nu stoppats, många problempunkter har korrigerats och trafikledsnätets trafiksäkerhet och smidighet har förbättrats. Men det vittnar om problemens vidd att trots programmet för eftersatt underhåll ökar bland annat mängden landsvägs- och järnvägsbroar i dåligt skick, bannätets konditionsindex sjunker och antalet viktbegränsade landsvägsbroar väntas förbli oförändrat.

Åren 2018 och 2019 finns det fortfarande extra resurser för programmet för eftersatt underhåll, men utan nya beslut sjunker finansieringsnivån 2020 till momentets 2015 års nivå.

Utskottet konstaterar att en finansieringsnivå enligt rambeslutet inte i fortsättningen ger möjligheter att minska det eftersatta underhållet; efter 2019 börjar situationen återigen oundvikligen gå i en sämre riktning. För att det eftersatta underhållet också i fortsättningen ska minska, måste basfinansieringen för bastrafikledshållningen ökas också under nästa valperiod. En jämn och tillräcklig finansieringsnivå främjar också markbyggnadsbranschens verksamhet och beslutsfattandet om investeringar.

Trafikledsnätets skick förbättras i många avseenden inom ramen för programmet för eftersatt underhåll, men i vägnätet finns fortfarande rikligt med vägavsnitt, korsningar, anslutningsarrangemang och annat där trafiksäkerheten har försämrats exempelvis på grund av att vägen är i dåligt skick eller det fattas underfarter eller gång- och cykelleder. Att reparera eller slutföra dessa objekt har dock inte gått för sig inom ramen för budgetfinansieringen, programmet för eftersatt underhåll eller kommunernas egen finansiering.

Utskottet ökar momentet med 11 800 000 euro och avsätter medlen för mindre projekt inom bastrafikledshållningen som ska främja trafiksäkerheten och näringslivets omvärldsvillkor och vars kostnadsförslag varierar mellan 200 000 euro och 1 miljon euro. De är:

- Lv 132 Klaukkalantie, ombyggnad vid korsningen Ropakkotie-Kiikkaistenkuja i Nurmijärvi; 800 000 euro
- Lv 20, ombyggnad vid Välikylä i Uleåborg; 400 000 euro
- Väg 127543 (Myllytie), förbättring av beläggningen i Punkalaidun; 500 000 euro
- Lv 12, ombyggnad vid Ristola i Säkylä; 1 000 000 euro
- Lv 27, underfart för gång- och cykeltrafiken jämte trafikarrangemang i Tynkä i Kalajoki; 750 000 euro
- Tomujoki landsväg 18029, ombyggnad vid Himanka i Kalajoki; 400 000 euro
- Påbörjande av ombyggnaden av bygdevägen mellan byarna Koskela och Koivumäki i Alajärvi; 300 000 euro
- Rv 5, byggande av bullerskydd i Päiväranta i Kuopio; 700 000 euro
- Lv 15641, ombyggnad vid Ylämylly i Libelits; 1 000 000 euro
- Byggande av en gång-, cykel- och mopedväg vid centrum av kyrkbyn i Rääkkylä; 350 000 euro
- Rv 6 och lv 870, arrangemang för gång- och cykeltrafiken i Kontinjoki, Sotkamo och Kajana; 900 000 euro
- Lv 130, utveckling, belysning av vägavsnittet Valkeakoski-Lempäälä; 400 000 euro

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 31

- Ombyggnad av icke belagda vägar i västra Kuopio (5513 Lamperilantie, 5542 Riuttalantie, 5516 Vakkakuusentie, Nimisjärventie och Joutenjärvi-tie); 1 000 000 euro
- Lv 3864, ombyggnad på sträckan Sipari-Pulsa i Villmanstrand; 700 000 euro
- Lv 2951 Mommilantie, ombyggnad i Tavastehus; 700 000 euro
- Påbörjande av byggande av en gång-, cykel- och mopedväg, Koskenvarrentie 7115 på sträckan Alajärvi centrum–Väärämäentie; 600 000 euro
- Förbättring av vägen (nr 956, 9562) på sträckan Kängäs-Tepasto-Raatama i Kittilä; 500 000 euro
- Häppiläntie (14707), ombyggnad i Virolahti; 200 000 euro
- Rv 9, byggande av underfart vid Lamminpuisto i Loimaa; 600 000 euro.

Bannätet och plankorsningar. Det är angeläget att finansieringsnivån för basbanhållningen förbättras nästa år eftersom bannätets dåliga skick förhindrar den dagliga trafiken på flera banavsnitt. Problemen i bannätet har försvagat särskilt fjärrtågens punktlighet och hela det innevarande året har i fråga om punktlighet varit sämre och augusti–september har varit de svagaste månaderna på detta årtusende. Också många bangårdar är i dåligt skick, och dessutom är i synnerhet bannätets el- och säkerhetsanordningar ställvis föråldrade och i dåligt skick.

Utskottet understryker vikten av att rusta upp bannätet för att förbättra tågtrafikens säkerhet, smidighet och funktionssäkerhet. En välfungerande järnvägstrafik är en viktig faktor också i fråga om att få ner trafikutsläppen varvid tågtrafikens tillförlitlighet och säkerhet bidrar till att öka tågtrafikens attraktionskraft.

Också den förestående övergången till det europeiska passerkontrollsystemet ERTMS/ETCS medför kostnadstryck eftersom detta passerkontrollsystem (European Rail Traffic Management System/European Train Control System) ska ersätta de nationella systemen. Omställningarna väntas infalla på 2020-talet.

Utskottet ser det som viktigt att i propositionen som kompletterar budgetpropositionen anvisa ett tillägg på 2 miljoner euro för förbättring av plankorsningar. Naturligtvis är behovet av anslag mycket större, eftersom det finns synnerligen många plankorsningar inom bannätet: i början av 2017 var deras antal inom statens bannät cirka 2 800, av vilka cirka 2 100 saknade vägvarningsanordning. Plankorsningarna klassificeras enligt förhållandena i 7 klasser. Till den sämsta klassen vad beträffar förhållanden hör cirka 5 procent (ca 140 st.), och de extra åtgärderna från början av nästa år gäller uttryckligen dem.

Det är nödvändigt att säkerheten vid plankorsningarna förbättras planmässigt exempelvis inom ramen för ett separat program. Det är likaså viktigt att positionsbaserade mobila lösningar utnyttjas för att främja säkerheten vid plankorsningarna. Det försvinner också plankorsningar ifall projekt för elektrifiering av bannätet kan genomföras.

Insjöfarleder. Utskottet understryker också insjöfarledernas betydelse vid näringslivets transporter. Insjövattnens roll har länge minskat, men de har mycket outnyttjad potential.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 31

Utskottet ser med tillfredsställelse att resurser för eftersatt underhåll också har avsatts för att förnya slussportarna vid Saima kanal. Att förlänga slussarna skulle också tillföra transporterna effektivitet och möjliggöra passage i kanalen för större fartyg. Utskottet framhåller också sjötrafikens betydelse med avseende på att nå klimatmålen.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 1 406 800 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 106/2017 rd)

Fullmakt

(Som i RP 106/2017 rd)

50. Statsbidrag för underhåll och förbättring av enskilda vägar (reservationsanslag 3 år)

I Finland finns sammantaget 358 000 kilometer enskilda vägar varav cirka 90 000 kilometer vid permanent bosättning. Det finns ingen sammanställning av mängden eftersatt underhåll för enskilda vägar, men enligt erhållen utredning har det beräknats att det eftersatta underhållet för vägar, broar och vägtrummor kan uppgå till cirka 500 miljoner euro.

I nästa års budgetproposition reserveras för understöd för enskilda vägar 13 miljoner euro varav 10 miljoner euro utgörs av tilläggsfinansiering i enlighet med programmet för eftersatt underhåll. När denna tilläggsfinansiering upphör, sjunker anslaget för detta syfte till 3 miljoner euro.

Utskottet ser det som viktigt att finansieringen av enskilda vägar i och med reformen av lagen om enskilda vägar (RP 147/2017 rd) fås på hållbar grund. Skicket på enskilda vägar är av stor betydelse för bland annat landsbygdsnäringarna, bioekonomin och landsbygdens funktioner; ett väl fungerande vägnät är också en grundläggande förutsättning för virkesproduktion och virkesanskaffning.

77. Utveckling av trafikledsnätet (reservationsanslag 3 år)

I budgetpropositionen ingår sex nya trafikinvesteringar: Ring I Bredvik (fullmakt 20 miljoner euro), anslutningsförbindelser till Västmetrons förlängning (fullmakt 7 miljoner euro), Rv 4 Kirri—Tikkakoski (fullmakt 139 miljoner euro), havsfarleden till Karleby (fullmakt 45 miljoner euro), havsfarleden till Nordsjö (fullmakt 12,5 miljoner euro) och den fasta förbindelsen till Karlö som byggs som offentligt-privat partnerskap (116,9 miljoner euro), som finansiera ur moment 31.10.79.

Regeringen har också beslutat inleda en beredning i fråga om att utveckla stambanan på sträckan Böle—Riihimäki så att beslutet om projektet kan fattas vid 2018 års budgetmangling.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Huvudtitel 31

Utskottet ser det som viktigt att det sist och slutligen finns så pass många nya utvecklingsprojekt eftersom allokeringen av anslag för att minska det eftersatta underhållet har minskat möjligheterna att inleda nya trafikledsprojekt. Genom de projekt som nu inleds förbättras trafikens smidighet, trafiksäkerheten och näringslivets konkurrenskraft samt kollektivtrafikens funktion. Med avseende på transporterna inom Finlands utrikeshandel är det också positivt att det i budgeten inleds fördjupning av två havsfarleder (Nordsjö, Karleby), och dessutom fattades beslut om fördjupning av havsfarleden till Uleåborg redan i innevarande års första tilläggsbudget.

Utskottet ser det som befogat att fokus för trafikfinansieringen på grund av vägnätets dåliga skick ligger på bastrafikledshållning, men uttrycker samtidigt oro över att det inte finns någon långsiktigsplan för nya utvecklingsprojekt och de har inte reserverats finansiering i kommande finansieringsramar.

Utskottet vill framhålla att det med avseende på att främja trafikens smidighet och näringslivets konkurrenskraft är angeläget uttryckligen att beslutsfattandet och finansieringen har ett långt tidsperspektiv, vilket skulle förbättra grundvillkoren för planeringen och de långsiktiga beslutsprocedurerna för näringslivet och samhällsplaneringen. Det skulle också tillföra stabilitet och förtroende i markbyggnadsbranschens investeringar och främja drivandet av de nationella intressena i EU. Därför ser utskottet det som nödvändigt att tidsperspektivet för planeringen och finansieringen av trafikprojekt förlängs och att grunden för beslutsfattandet kan utgöras av en plan på exempelvis 10—12 år som går över valperioderna.

Vid utskottets utfrågning av sakkunniga har det också fästs uppmärksamhet vid budgeteringen av trafikprojekt som inte tillräckligt stöder genomförandet av lönsamma projekt. Det har exempelvis setts som problematiskt att trafikinvesteringar behandlas i budgeten som kostnadspost trots att investeringarna producerar stabilitet i samhället för årtionden framåt och är nödvändiga för den ekonomiska tillväxten och exporten. I praktiken har det inte heller funnits möjligheter att utöka utgiftsramen vilket har medfört tvånget att kringgå ramarna för att få igång brådskande projekt bland annat så att projekten har inletts med relativt blygsamma ingångsmedel eller någon utomstående aktör har betalat kostnaderna under byggskedet i sin helhet. På så sätt har en stor del av finansieringen förskjutits till nästa valperiod vilket i sin tur har begränsat rörelsefriheten för nästa regering.

Utskottet lägger vikt vid att den parlamentariska arbetsgruppen för trafiknätet är i färd med att diskutera vilka metoder som behövs för att underhålla och utveckla transportnätet. Arbetsgruppens tidsfrist löper ut den 28 februari 2018. Då är målet att skapa en kostnadseffektiv, långsiktig och ändamålsenlig plan för att utveckla och finansiera trafikledsnätet. Arbetsgruppen ska beakta minskningen av det eftersatta underhållet, utvecklingsinvesteringar, digitaliseringsutvecklingen och målen för att minska utsläppen.

Utskottet ser det som nödvändigt att arbetsgruppen finner nya lösningar som främjar en ändamålsenlig, tillräcklig och långsiktig finansiering och utveckling av transportprojekten. De ska också stödja hållbarheten i de offentliga finanserna på lång sikt.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 31

30. Stöd till trafiken och köp av tjänster

63. Köp och utvecklande av kollektivtrafiktjänster (reservationsanslag 3 år)

Anslaget under momentet är ungefär 90 miljoner euro vilket på grundval av ett förslag från den parlamentariska arbetsgruppen inkluderar en höjning på 5,5 miljoner euro för åtgärder enligt energi- och klimatstrategin. Av det används 3,5 miljoner euro för utvecklingen av de stora stadsregionernas kollektivtrafik och 2 miljoner euro för att ändra människors trafikvanor i spårtrafiken. I övrigt motsvarar momentets anslagsnivå de tidigare årens nivå.

Även om nivåhöjningar inte har gjorts, har kommunerna enligt erhållen utredning genom egen finansiering utvecklat stadsregionernas kollektivtrafik med ganska goda resultat. Mängden passagerare i stadsregionerna har vuxit vilket har ökat efterfrågan på tjänsterna. I trafiken utanför stadsregionerna har minskad finansiering och osäkerhet i sin tur försvårat ordnandet av trafiken. I den glest bebodda landsbygden är vanlig kollektivtrafik inte lönsam och det kan inte heller vara en hållbar lösning med avseende på de offentliga finanserna.

Den nya lagen om transportservice som träder i kraft den 1 juli 2018 ger dock möjligheter att ordna transporttjänster på ett nytt sätt. Genom den lagen undanröjs hinder för taxi och bussar för att komma ut på marknaden och exempelvis taxiverksamhet kan bedrivas på deltid vid sidan av annan näringsverksamhet. Också produktion av transporttjänster baserade på beställning blir lättare.

Den nya lagen om transporttjänster förändrar också i övrigt kollektivtrafiken och offentliga transporter betydligt och medför nya krav för kollektivtrafikmyndigheterna och branschens aktörer. Utskottet lägger vikt vid att anvisningar och rådgivning ges i tillräcklig mängd och med tillräcklig tydlighet. I synnerhet lagens konsekvenser på landsbygden bör följas upp och det bör ses till att det utvecklas nya servicemodeller för trafik och transporter, och att samarbetet löper över förvaltningsgränserna.

40. Kommunikationstjänster och kommunikationsnät samt stöd för kommunikation

Utskottet ser det som motiverat att det föreslås ett anslag på 2 miljoner euro för stöd till nyhets- och aktualitetsverksamhet vid tv-kanaler som betjänar allmänintresset (mom. 31.40.45), vilket är en fortsättning på stödet på 1 miljon euro i 2017 års första tilläggsbudget. Syftet med anslaget är att säkerställa mångfald inom nyhetsverksamheten och alternativa nyhetskällor i tv som når ut till hela allmänheten. Ett annat mål är att öka konkurrenskraften för och täckningen hos nyhets- och aktualitetsverksamheten vid de kanaler som betjänar allmänintresset och att utveckla arbetsmetoderna för produktion av medieinnehåll.

Utskottet välkomnar också att Rundradion Ab:s finansiering numera står utanför ramarna (mom. 31.40.60).

I budgetpropositionen ingår ett tillägg på 2 miljoner euro för att främja den elektroniska kommunikationens funktionssäkerhet samt säkra och utveckla integritetsskyddet. Anslaget är ett viktigt tillägg till Kommunikationsverkets resurser men enligt utredning till utskottet räcker det ännu

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 31

inte till med avseende på de praktiska behoven. Utskottet hänvisar till kommunikationsutskottets utlåtande (KoUU 20/2017 rd) där det sägs att det är av högsta vikt för säkerheten i samhället överlag att Kommunikationsverket har hög kompetens inom cybersäkerhet. Behovet av finansiering ökas väsentligen av bland annat den pågående snabba utvecklingen i fråga om automatisering av trafiken, robotik och sakernas internet. För att kunna reagera snabbt och betjäna samtliga samhällssektorer, i synnerhet näringslivet och statsledningen, måste verket beviljas betydligt större resurser än i dag.

Utskottet vill betona att nivån på anslagen måste omprövas nästa gång planen för de offentliga finanserna utarbetas, och målen i strategin för cybersäkerhet bör beaktas.

50. Väder-, havs- och klimattjänster

01. Meteorologiska institutets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

För Meteorologiska institutets omkostnader föreslås ett tillägg på 1 miljon euro för att utvidga väderradarnätet och för en ny radar med placering i norra Finland. Förslaget är befogat: radarnätet är ett centralt mättningsnät med avseende på väderleks- och situationssäkerheten inom luftfart och vägtrafik, och det bör fungera tillförlitligt och med så god täckning som möjligt.

Enligt erhållen utredning förutsätter radarnätet årligen en satsning på cirka 1 miljon euro för att uttjänt apparatur ska kunna bytas ut i tid. Utskottet anser att möjligheterna bör utredas för att höja institutets basfinansieringsnivå så att den 1 miljon euro som behövs för underhålls- och ersättningsinvesteringar för radarnätet skulle ingå i institutets normala omkostnadsbudget.

I budgetpropositionen ingår också en finansiering på 0,75 miljoner euro för finansiering av forskningsinfrastrukturen ACTRIS för forskning i små partiklar, moln och restgaser. Det är angeläget att trygga en fortsatt finansiering av projektet för att säkerställa att projektet gynnar Finland i termer av vetenskapliga och ekonomiska fördelar. ACTRIS erbjuder bland annat långvariga mättningsmaterial som gäller klimatet och bidrar till att stödja verkställandet av klimatavtalet från Paris. Högkvarteret för verksamheten kring ACTRIS är beläget i Finland, vilket ger den finländska atmosfärforskningen en internationell ledningsposition och ökar inflödet av internationella forskningsmedel till Finland.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 32

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning

02. Närings-, trafik- och miljöcentralernas omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Utskottet ser med tillfredsställelse på att närings-, trafik- och miljöcentralerna har klarat av de långvariga anpassningsåtgärderna relativt bra. För perioden 2010—2019 kommer minskningen att uppgå till cirka 1 548 årsverken eller 36 procent. De resurser Finlands arbetskraftstjänster har tillgång till sackar än tydligare efter de övriga nordiska länderna. Exempelvis i Sverige är antalet anställda per klient mångdubbelt större än hos oss. Det är angeläget att regeringen noggrant följer arbetskvaliteten och tillfredsställelsen med arbetet vid närings-, trafik- och miljöcentralerna samt fäster vikt vid att centralerna haft svårt att klara av alla sina uppgifter på grund av personalminskningarna och på grund av att personal är uppbunden bland annat vid beredningen av landskapsreformen.

I samband med landskapsreformen genomförs en reform gällande tillväxttjänster. Enligt planerna ska de nuvarande arbets- och näringsbyråerna och företagstjänsterna slås samman till en tillväxttjänst i början av 2020. Utskottet understryker att det vid genomförandet av reformen bör reserveras tillräckligt med resurser och sakkunskap för skötseln av tillväxttjänsterna i olika delar av landet och att servicenivån inte heller under övergångsperioden får sjunka. Utskottet tar med oro del av de bedömningar enligt vilka de kommande landskapen inte kommer att ha tillräckligt med sakkunniga för skötseln av alla tillväxttjänster eller att reformen allvarligt hotar den positiva utveckling som de senaste åren skett vid närings-, trafik- och miljöcentralerna (bl.a. utveckling av e-tjänster, centralisering av funktioner, specialisering). Enligt en uppskattning kan spridandet av de centraliserade uppgifterna till landskapen medföra ett ökat arbetskraftsbehov på upp till 1 000 årsverken. I de inkomna utredningarna framförs också en oro över huruvida landskapen har tillräckliga sysselsättningsincitament.

40. Statsunderstöd för främjande av företagens internationalisering samt entreprenörskap (reservationsanslag 3 år)

Viexpo är ett företag i andelslagsform som erbjuder små och medelstora företag tjänster som främjar internationaliseringen. Utskottet ökar momentet med 200 000 euro för att främja Viexpox exportprojekt i Europa.

Utskottet ökar momentet med 150 000 euro för ett projekt vars syfte är att göra en omfattande utredning av typen och lämpligheten av olika sidoströmmar till livsmedelsindustrin för produktion av biogas i Satakunta. Som en åtgärd ordnas verkstäder för att effektivisera samarbetet mellan aktörer inom livsmedelskedjan.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 18 001 000 euro.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 32

(Stycke 2—4 som i RP 106/2017 rd)

(Stycke 5 som i RP 176/2017 rd)

(Stycke 6—8 som 5—7 i RP 106/2017 rd)

20. Närings- och innovationspolitik

Utskottet ser det som viktigt att regeringen fortsätter främja exporten från Finland och företagens internationalisering. Vi måste säkerställa att finländska företag har samma verksamhetsbetingelser som företagen i de främsta konkurrentländerna. År 2016 ökade Finlands export med 1,3 procent, och enligt prognoserna kommer tillväxttakten att vara god också under de närmaste åren. Enligt exempelvis finansministeriets ekonomiska översikt från hösten 2017 kommer den sammanlagda exporten av varor och tjänster att i år öka med 4,7 procent och nästa år med 3,7 procent. Utskottet välkomnar att förlusten av marknadsandelar ser ut att vara över för exportens del. Den positiva utvecklingen i fråga om utrikeshandeln är framför allt en följd av den goda ekonomiska utvecklingen på Finlands exportmarknader.

Det finns avsevärda tillväxtmöjligheter i fråga om de små och medelstora företagens internationalisering och export. Små och medelstora företag med högst 250 anställda har stått för en ökande andel av exporten sedan 2011. Det finns redan nu uppskattningsvis cirka 62 000 små och medelstora företag som exporterar varor eller tjänster eller bedriver annan företagsverksamhet utomlands. Trots det är de finländska små och medelstora företagens andel av exporten lägre än i exempelvis Sverige, Holland och Danmark. Enligt en utredning från hösten 2017 (TEM-analys-sejå 82/2017, Pk-yritysten kansainvälistyminen) väntar sig över 60 procent av de internationella små och medelstora företagen att konjunkturerna förbättras under det kommande året. Cirka hälften förväntar sig dessutom att exporten kommer att växa. Cirka 45 procent av de internationella små och medelstora företagen tänker satsa mer på exporten.

Utskottet understryker att de offentliga internationaliseringstjänster som de små och medelstora företagen behöver måste vara lättillgängliga. Problemen med tillgång till tjänsterna är oroväckande. Enligt utredning önskar cirka en tredjedel av de internationella små och medelstora företagen ett bredare utbud av tjänster. Det finns i Finland 3 000—5 000 små och medelstora företag som är redo för en internationalisering men av en eller annan anledning ännu inte gett sig i kast med den. Utskottet välkomnar att målet med nya Business Finland (se närmare under moment 32.20.06) är att förenkla och skapa större klarhet i de offentliga internationaliseringstjänsterna för företag. Om reformen lyckas kan den bidra till att en större andel av de nya företagen bedriver internationell handel redan under sina första verksamhetsår och till att befintliga företag, särskilt små och medelstora företag, effektivare utnyttjar affärsmöjligheterna och snabbare än i nuläget bygger ut sin verksamhet på den globala marknaden.

Det är angeläget att regeringen fortsätter stärka förutsättningarna för exporten till Ryssland och effektiviserar insatserna för att lösa de praktiska problem företagen möter. Finländska produkter och finländsk teknik har gott anseende och är därför ständigt efterfrågade i Ryssland. De finländska företagen kan profilera sig bland annat genom högklassiga produkter, tillförlitliga leveranskedjor och god kundservice. Det finns tillväxtmöjligheter bland annat inom de områden som

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Huvudtitel 32

innebär utmaningar för Ryssland (bl.a. miljökompetens, modernisering av industrin, skogssektorn, marinindustrin, hälsoteknik och hälsotjänster).

I slutet av 2016 vände den finländska exporten till Ryssland uppåt. Den positiva utvecklingen berodde till stor del på att det stigande oljepriset stärkte rubelkursen. Enligt Tullens statistik över utrikeshandeln ökade exporten till Ryssland med 20 procent under perioden januari—augusti 2017 jämfört med samma period förra året. Exporten ökade inom nästan alla varugrupper men var snabbast i fråga om maskiner och anordningar. Exporten är dock fortfarande lägre än under toppåren 2008 och 2012. Under januari—augusti var Ryssland Finlands femte största exportland med en andel på 5,7 procent av den totala exporten. Över 400 finländska företag är verksamma i Ryssland, merparten av dem i S:t Petersburg och Leningrad oblast.

Enligt en enkät från våren 2017 förväntar sig över hälften av exportföretagen att exporten till Ryssland ökar under de närmaste sex månaderna. De största problemen i samband med företagsverksamheten i Ryssland var enligt företagen den instabila ekonomin, rubelns kurs och det politiska läget. Något över hälften av företagen uppskattade att Rysslands protektionistiska åtgärder har påverkat företagets agerande. Verksamheten påverkades bland annat av gynnandet av inhemska produkter och de krav som ställdes på utnyttjandet av lokal arbetskraft. Andra problem var enligt utredningen bland annat svårigheterna med exportfinansiering och betalningstrafiken, bristen på folk med kunskaper i ryska och handelssektorn, de finländska myndigheternas (Tullen och Evira) varierande tolkningar och de ryska myndigheternas överraskande och osakliga förfaranden.

06. Omkostnader för Innovationsfinansieringsverket Business Finland (reservationsanslag 3 år)

Reformen med Business Finland syftar till att från ingången av 2018 sammanföra Tekes och Finpro till ett komplex bestående av ett ämbetsverk och ett bolag som svarar för verksamheten mot kunderna. Business Finland ska samla olika funktioner för främjande av innovationsverksamhet, internationalisering, utländska investeringar samt turism. Regeringen föreslår ett omkostnadsanslag på 83 621 000 euro för Business Finland. Den nya organisationen kommer att ha cirka 600 anställda vid starten.

Reformen syftar till förbättring av många olägenheter som finansutskottet lyft fram på senare år. Sammanslagningen syftar till att skapa en nationell instans med klara och lättillgängliga offentliga internationaliseringstjänster. Business Finland ska stödja internationell forskning, utveckling och innovationsverksamhet och även tillväxttjänsterna på landskapsnivå. Avsikten är att skapa en lättare förvaltning, eliminera överlappningar och frigöra resurser till gagn för kundarbetet. Reformen förväntas stärka innovationsverksamheten och bidra till att de tjänster som riktas till företag som söker internationell tillväxt blir mer kundorienterade, kostnadseffektiva och genomslagskraftiga.

Ett utvecklingsområde är enligt utskottet stärkandet av nätverket i utlandet till stöd för företagens export och internationella tillväxt. I nuläget har Finland mindre resurser här än många konkurrentländer (t.ex. Sverige, Norge, Danmark, Holland och Irland). Det är angeläget att stärka Business Finlands utländska nätverk i de länder där särskilt de små och medelstora företagen är mest betjänade av det. Det är oroväckande att resurserna för närvarande är så små på sådana marknader i

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Huvudtitel 32

vårt europeiska närområde där det är enklast för företagen att internationalisera verksamheten och söka tillväxt. Utskottet menar att det finns anledning att rikta om resurser från Finland till målländerna, stärka beskickningarnas kommersiella kompetens och förutsätta att representationen aktivt främjar exporten.

Utskottet noterar att sammanslagningen av Tekes och Finpro innebär en betydelsefull strukturell och funktionell reform som kräver att förändringsledningen lyckas. Det gäller att se till att det reserveras tillräckliga resurser för uppstarten av den nya verksamheten, och kvaliteten på tjänsterna får inte förfalla ens under övergångsperioden. Utskottet ser det som viktigt att regeringen noga följer hur reformen lyckas och vid behov ingriper så snabbt som möjligt.

En viktig uppgift för Business Finland är att främja turismen till Finland. Enligt utskottets bedömning kan sammanslagningen av Finpro och Tekes stärka främjandet av turismen. Exempelvis kan Visit Finland bättre stödja sig på nuvarande Tekes programverksamhet.

Utskottet ser med stor tillfredsställelse på att det i budgetpropositionen för 2018 föreslås anslagsökningar för turismfrämjandet. Det nya paketet Turism 4.0 ökar anslagen med 8 miljoner euro, varav 5,4 miljoner euro anvisas arbets- och näringsministeriets huvudtitel. Turism 4.0 är ett åtgärds paket som beretts i samråd mellan olika förvaltningsområden och samarbetsgruppen för turism. Avsikten är att bidra till att turismen växer och förnyas. Det är motiverat att tilläggsanslag riktas bland annat till att marknadsföra turism, stärka turistföretagens digitala kompetens och utveckla utbudet så att turisttjänster kan erbjudas året runt. Det övergripande främjandet av turismen måste vara planmässigt och långsiktigt, samtidigt som det gäller att i god tid beakta kommande förändringar i efterfrågan på turisttjänster.

Inkvarteringsrörelserna i Finland hade under perioden januari—september 2017 närmare 17 miljoner övernattningar. Det är 5,1 procent mer än under samma period förra året. De inhemska turisternas övernattningar ökade med 1,4 procent och de utländska turisternas med 14,8 procent. De ryska turisterna utgör fortfarande den största gruppen och övernattningarna ökade för deras del med 16,8 procent. De näst största grupperna är tyskarna, svenskarna och britterna. Av de för Finland viktigaste turistgrupperna ökade kinesernas övernattningar mest (36,9 %) jämfört med motsvarande period förra året.

Utskottet framhåller att turismen är viktig för den ekonomiska tillväxten och sysselsättningen. Trots den goda utvecklingen finns det dock fortfarande stor tillväxtpotential inom branschen. Det är viktigt att vi kan utnyttja det ökande intresset för Finland som turistmål genom snabba, rätt inriktade och kundorienterade insatser. Enligt uppgift kan landets inkomster från turismen (14 miljarder euro) ökas till rentav 20 miljarder euro fram till 2025. Exempelvis skulle turismen till Helsingfors kunna fördubblas. Det betyder enligt uppskattning cirka 30 000 nya arbetstillfällen. Eftersom Helsingfors dragningskraft stärks av de goda förbindelserna till Tallinn vill utskottet uppmuntra till ett tätare samarbete mellan huvudstäderna.

Utskottet understryker att turistsektorn har en stor sysselsättande effekt och att det därför är oroväckande att tillgången till kompetent arbetskraft i hög grad begränsar tillväxten. Turistbranschens mer än 29 000 företag sysselsätter cirka 140 000 personer. Dessutom är andelen inhyrd arbetskraft stor inom branschen. Andelen anställda som är under 26 år är cirka 30 procent, och tu-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 32

rismen sysselsätter unga också i regioner där det annars kan vara svårt att hitta jobb på grund av det perifera läget. Enligt inkommen utredning bidrar en ökande efterfrågan på turisttjänster i genomsnitt till fler arbetstillfällen än efterfrågeökningar inom andra branscher.

Främjande av turismen måste sikta på att Finland inte längre förlorar marknadsandelar till exempelvis de andra nordiska länderna. Det är positivt att den internationella turismen för tillfället växer snabbare i Finland än övriga Norden. Under januari—augusti 2017 ökade antalet utländska övernattningar med 15,2 procent i Finland, med 4,2 procent i Sverige, med 1,6 procent i Norge och med 0,4 procent i Danmark. På längre sikt har dock turismnäringen i Finland förlorat avsevärda marknadsandelar jämfört med de övriga nordiska länderna. Under 2009—2016 ökade antalet utländska övernattningar i Norden (exkl. Island) med 19,4 procent. Ökningen var störst i Sverige med 35,6 procent och i Danmark med 30,4 procent. I Norge var ökningen 14,7 procent och i Finland 4,8 procent.

På lång sikt har förutsättningarna för turistfrämjandet inte varit särskilt goda i Finland. Enligt uppgift var de sammanlagda satsningarna på den nationella turistorganisationen (den s.k. Visitorganisationen) i de övriga nordiska länderna 2008—2016 två eller tre gånger så stora som i Finland. År 2016 var den totala satsningen i Danmark 30,1 miljoner euro, i Norge 39,8 miljoner euro, i Sverige 27 miljoner euro och i Finland 13,5 miljoner euro. Jämförelserna av den statliga finansieringen i de olika länderna försvåras bland annat av att den privata sektorn i Sverige, Norge och Danmark deltar i finansieringen av Visitorganisationen i klart högre grad än i Finland. I fråga om hur den statliga finansieringen utvecklats kan det konstateras att 2010, samtidigt som det gjordes avsevärda nedskärningar i anslaget till Centralen för turistfrämjande, satsade staten i de övriga nordiska länderna i stället mer på stöd till de nationella turistorganisationerna.

Utskottet ökar momentet med 400 000 euro för att förlänga tillväxtprojektet Maritima Skärgården, som upphör i slutet av 2017, och för att utnyttja programmets resultat. Med hjälp av tilläggsmedlen främjas turismen i kustregionerna och skärgården. Med kustregionen avses hela kustlinjen från Torneå till Virojoki.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 84 021 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 106/2017 rd)

40. Stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (förslagsanslag)

Utskottet framhåller att forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamheten är viktig för den ekonomiska tillväxten, och utskottet känner därför oro för hur de offentliga och de privata satsningarna på FoU ska räcka till. Totalutgifterna för forskning och utveckling har sjunkit klart på 2010-talet, vilket kan ha försämrat Finlands innovationsförmåga och uppnåendet av de mål som ställts upp för närings- och innovationspolitiken. Enligt utredning finns Finland inte längre i tätgruppen när det gäller FoU-intensitet, men vi ligger fortfarande över genomsnittet för EU och OECD-länderna.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Huvudtitel 32

Det är bra att det i budgetpropositionen för 2018 föreslås en ökning på 30 miljoner euro för den statliga FoU-finansieringen jämfört med den ordinarie budgeten för 2017 (totalt 1 828 miljoner euro). Tidigare har den statliga finansieringen minskat varje år sedan 2011. Utskottet påpekar att nedskärningarna i den statliga finansieringen av FoU-verksamheten kan leda till att innovationsskulden växer i förhållande till konkurrentländerna och att innovationsförmågan försvagas för lång tid framöver. Enligt inkommen utredning är det statliga stödet till företagens FoU-verksamhet litet i ett internationellt perspektiv.

Konsekvenserna av den minskande statliga och privata FoU-finansieringen har särskilt drabbat den tillämpade och innovationsorienterade forskningen, vilket bland annat nedskärningarna vid Teknologiska forskningscentralen VTT och Tekes utgör prov på. Det är oroväckande, eftersom effektivitetsbedömningarna visar att Tekes och VTT:s offentliga finansiering har gett goda resultat. Nedskärningarna inom statens FoU-satsningar har minskat också den privata sektorns FoU-finansiering, eftersom exempelvis cirka två tredjedelar av VTT:s forskning bedrivs inom ramen för samfinansierade projekt. På grund av nedskärningarna av finansieringen till såväl VTT som Tekes har möjligheterna till samprojekt inskränkts, vilket alltså betyder att företagens egna satsningar minskat. Å andra sidan visar forskning att en euro från Tekes leder till att företagen satsar två euro på produktutveckling och innovationer.

För att bibehålla sin konkurrenskraft behöver Finland fler nya innovationer och kanalisering av dem i den praktiska verksamheten. Innovationer kan bidra till ekonomisk tillväxt och export och till en mer ändamålsenlig näringsstruktur. Det är positivt att antalet finländska företag som bedriver innovationsverksamhet håller en god nivå i ett internationellt perspektiv och att de finländska företagen lanserar fler nya produkter än många andra europeiska länder. Finland står sig bra i jämförelse särskilt när det gäller nya tjänster. De små och medelstora företagens ringa satsningar på FoU utgör en stor utmaning för strävan att höja innovationsförmågan i Finland.

Utskottet vill lyfta fram en rapport (ANM rapporter 41/2017) om artificiell intelligens (AI) från oktober 2017. Enligt rapporten har Finland goda möjligheter att utvecklas till ett ledande land inom tillämpningen av artificiell intelligens. AI innebär ett av de mest betydande tekniska genombruten i världen. Den kommer att ha stora konsekvenser för såväl länders som företags konkurrenskraft. Såväl staternas som företagens satsningar på AI har ökat snabbt särskilt i Förenta staterna och Kina. Utvecklingen accelererar också i Europa. Utskottet framhåller att det gäller att snabbt fatta beslut och effektivt genomföra besluten om vi vill utnyttja den avsevärda tillväxtpotential som AI står för. Det är viktigt att Finland riktar in de begränsade resurserna effektivt, bedriver internationellt samarbete och utnyttjar den utveckling som sker och de innovationer som uppstår utanför landets gränser.

Det är enligt utskottet positivt att OECD gjort en internationell bedömning av Finlands forsknings- och innovationssystem och att Finland utifrån rekommendationerna i rapporten inlett en revidering av innovationssystemet. Rapporten från juni 2017 lyfte fram åtskilliga allvarliga brister och utmaningar. Enligt bedömningen har konkurrenskraften för Finlands forsknings- och innovationssystem försvagats under de senaste åren. OECD uppmanar Finland att bland annat effektivisera styrningen och effektiviteten i forsknings- och innovationspolitiken och att höja den forskningsfinansiering som är väsentlig för näringslivet. Kraftigare satsningar bör också göra på internationalisering av forskningen och innovationsverksamheten. I syfte att uppnå mångsidighet

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 32

i ekonomin uppmanar OECD Finland att prioritera radikala innovationsprojekt där det finns möjligheter att utveckla nya produkter och tjänster med högt mervärde. OECD rekommenderar också att forsknings- och innovationsverksamheten i små och medelstora företag intensifierar arbetet med stora företag.

Utskottet framhåller att företagsstödssystemet måste utvecklas. Företagsstöden har med tiden utvecklats till ett vidsträckt och spretigt komplex, och det har på senare år gjorts åtskilliga kritiska bedömningar av stödens genomslagskraft. Arbets- och näringsministeriet uppskattade 2014 att värdet av skadliga företagsstöd som dämpar den ekonomiska dynamiken (direkta och indirekta stöd) uppgår till cirka 850 miljoner euro, vilket är mer än de nyskapande, effektiva och verkningsfulla stöden. Ett av de främsta problemen är att företagsstöden inte tillräckligt stöder en förnyelse av näringslivet eller förutsättningarna för nya spetsföretag att skapa tillväxt. Hösten 2017 tillsattes en parlamentarisk arbetsgrupp med uppgift att se över företagsstöden. Arbetsgruppen ska utarbeta en gemensam färdplan för att förflytta tyngdpunkten i företagsstödsystemet i en riktning som främjar företagets och näringarnas produktivitet på lång sikt. Avsikten är att reformen ska träda i kraft stegvis 2019—2023. Utskottet välkomnar att arbetsgruppen också beaktar det internationella konkurrensläget.

43. Stöd för kommersialisering av cleantech-lösningar och bioekonomiska lösningar samt innovationer (reservationsanslag 3 år)

Utskottet ökar momentet med 150 000 euro för Tampereen Teknillinen Yliopistos och Kingspan Insulation Oy:s forskningsprojekt vars syfte är att undersöka möjligheterna till återvinning av det mycket rikliga spånavfallet från industrin för isoleringsplast exempelvis inom industri för isoleringsmaterial och annat byggmaterial.

Utskottet ökar momentet med 150 000 euro för ett nytt slags gemensamt projekt som ska genomföras i regionen för Punkalaidun och som inbegriper många olika aktörer (bland annat Punkalaiduns kommun) och vars syfte är att minska utsläpp av näringsämnen i vattendragen med påföljande eutrofiering. Projektets syfte är att finna de tekniskt och ekonomiskt bästa processerna och tillverkningssätten för att förädla näringsämnen till färdiga gödslingsprodukter som innehåller återvinningsnäringsämnen av högre förädlingsgrad. Eventuella fördelar med projektet är bland annat tillverkning av kommersiellt gödselmedel som kan utnyttjas nationellt, förbättring av lokala företags omvärldsvillkor och utveckling av verksamhetsmodeller som kan demonstreras för att i bästa fall sälja teknik och kompetens också utomlands.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 49 300 000 euro.

(Stycke 2—7 som i RP 106/2017 rd)

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 32

30. Sysselsättnings- och företagsamhetspolitik

01. Arbets- och näringsbyråernas omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Utskottet ökar momentet med 100 000 euro till arbets- och näringsbyråerna för att inrätta en gemensam riksomfattande enhet för positiv struktumvandling. Målet är att producera effektiv och sakkunnig kundvägledning på arbetsplatser, i pilotprojekt, utbildningar och olika åtgärder över landskapsgränserna.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 163 076 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 106/2017 rd)

51. Offentlig arbetskrafts- och företagsservice (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås ett anslag på 327,1 miljoner euro, vilket är 96,7 miljoner euro mindre än i den ordinarie budgeten för innevarande år. Minskningarna av anslaget under momentet förordas av en anslagsöverföring på 59 miljoner euro till undervisnings- och kulturministeriets huvudtitel i anslutning till reformen av yrkesutbildningen på andra stadiet och av en anslagsöverföring på 13,4 miljoner euro till undervisnings- och kulturministeriets och social- och hälsovårdsministeriets huvudtitlar i anslutning till minskandet av ungdomsarbetslösheten. Minskningen av anslaget för integrationsutbildning med 23 miljoner euro beror på att antalet asylsökande minskar. Anslaget under momentet ökas med 25 miljoner euro för genomförandet av en aktiveringsmodell.

Utskottet är tillfreds med att det genomförts eller planeras åtskilliga åtgärder för att höja sysselsättningen och minska arbetslösheten och därmed samtidigt främja tillväxten och stärka de offentliga finanserna. Målet att aktivera de arbetssökande är lovvärt, men de sakkunniga är oense om de bästa modellerna och metoderna för detta. Utskottet noterar oron för att de som lever på utkomststöd eller bor i regioner med hög arbetslöshet kan bli föremål för sanktioner utan egen förskyllan. Insatserna för att bättre svara på företagens arbetskrafts- och kompetensbehov är välkomna. Det är viktigt med åtgärder som ger en bättre fungerande arbetsmarknad och att det blir ekonomiskt mer lockande att arbeta och mer lönsamt att sysselsätta folk.

Utskottet välkomnar också att sysselsättningsläget har utvecklats positivt och att prognoserna visar att den goda utvecklingen kommer att fortsätta under de närmaste åren. Enligt arbets- och näringsministeriets arbetsförmedlingsstatistik hade arbets- och näringsbyråerna 272 500 arbetslösa arbetssökande i slutet av oktober, vilket är 56 400 färre än ett år tidigare. Arbetslösheten minskade inom samtliga närings-, trafik- och miljöcentralers områden samt på alla utbildningsnivåer och i alla yrkesgrupper. Situationen förbättrades också för de unga och för dem som varit arbetslösa utan avbrott i mer än ett år. Det är oroväckande att långtidsarbetslösheten enligt prognoserna länge kommer att utgöra ett allvarligt problem och att det håller på att ske en klar regional differentiering inom detta segment. Enligt utskottets bedömning kommer regeringen inte att nå upp till sitt sysselsättningsmål, trots den positiva utvecklingen.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Huvudtitel 32

Det är angeläget att regeringen noggrant bedömer effekterna av de arbetskraftspolitiska åtgärderna och anslagsanvändningen och att den reagerar snabbt om det så behövs. Det förutsätter bland annat att man utifrån uppföljningsdata för sysselsättningsläget får en tillförlitlig bild av utvecklingen. I dag är uppgifterna osäkra, och den statistik som visar att arbetslösheten minskat betydligt grundar sig inte på den faktiska utvecklingen. Enligt inkommen utredning kan de positiva effekterna av de periodiska intervjuer av arbetslösa som inleddes i början av 2017 bidra till en del av den betydande statistiska minskningen av arbetslösheten. Utskottet menar att det finns behov av att utveckla konsekvensbedömningen av och utnyttjandet av resultaten från de arbetskraftspolitiska försöken.

Det är välkommet att regeringen vidtagit åtgärder för att förbättra matchningen av efterfrågan och utbudet på arbetskraft och minska problemen med tillgången till kompetent arbetskraft. Nu är det viktigt att hitta snabba och verksamma lösningar på problemen. Utskottet noterar att företagen möter ökade rekryteringsproblem och att problemen inom ett flertal branscher och särskilt i Egentliga Finland redan i hög grad försvårar företagens tillväxt och ökar trycket på kostnadshöjningar. Enligt bedömningar kommer tillgången på arbetskraft att försämrats ytterligare i framtiden, vilket är oroväckande.

Redan nu har cirka en tredjedel av de arbetsplatser som söker arbetskraft svårigheter att hitta lämpliga personer för de lediga platserna. Enligt konjunkturbarometern från juli 2017 hade 37 procent av de företag inom byggbranschen som besvarade enkäten svårt att rekrytera folk. Rekryteringssvårigheterna utgjorde det vanligaste hindret för tillväxt. Inom teknologiindustrin uppgav 18 procent av företagen att bristen på kompetent personal begränsade tillväxten (i slutet av förra året var siffran under 10 procent). Enligt barometern för små och medelstora företag upplevde cirka 12 procent av företagen att den svaga tillgången på arbetskraft var det största hindret för utvecklingen. Tillgången på arbetskraft försvårade verksamheten särskilt för starkt tillväxtorienterade små och medelstora företag. Arbetskraftsbristen har blivit ett av de största hindren för främjandet av turismen.

Utskottet menar att det finns många möjligheter att i Finland utveckla tillgången till utländsk och kompetent arbetskraft. En planmässig och kontrollerad arbetskraftsinvandring är av nationalekonomisk vikt, eftersom arbetskraftens volym minskar betydligt utan invandring. Finland måste bli mer känt och attraktivt bland internationella specialister. Här har Business Finland ett stort ansvar. Likaså måste processerna för rekrytering utanför Finland bli snabbare och effektivare. Utskottet välkomnar det nyligen startade åtgärdsprogrammet Talent Boost — Tillväxt genom internationella talanger. Programmet ska locka internationella talanger till Finland och kanalisera expertisen hos dem som redan finns i Finland till stöd för företagens tillväxt och internationalisering samt innovationsverksamheten. För att programmet ska lyckas nå målen krävs det, som i allmänhet när det gäller att locka utländska krafter, en gemensam vilja hos ett flertal förvaltningsområden och ett fruktbart samarbete mellan staten och kommunerna. Det gäller bland annat att se till att de rekryterades familjer upplever en hög livskvalitet i den nya miljön.

För att förebygga bristen på arbetskraft är det enligt utskottet viktigt att bättre än tidigare förutse vilka kompetenser som behövs i arbetslivet. Den nya tekniken och digitaliseringen kommer att i hög grad leda till att det behövs nya kunskaper och färdigheter i arbetslivet. Därmed kommer också efterfrågan på personer inom olika yrken att förändras. Exempelvis väntas den artificiella in-

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Huvudtitel 32

telligensen under de kommande åren revolutionera arbetslivet, industrin, trafiken och hälsovården. Enligt en yrkesbarometer från hösten 2017 har antalet yrken där det råder arbetskraftsbrist ökat. På riksnivå var 32 yrken drabbade av arbetskraftsbrist i augusti—september. I 42 yrken bedömdes det råda överutbud på arbetskraft. Utskottet har också noterat det som i OECD Skills for Jobs sägs om Finland. Bland annat konstateras att 21 procent är underutbildade för sin arbetsuppgift, medan 7 procent är överutbildade. I rapporten identifieras ett flertal färdigheter och kompetensområden där de anställda i Finland har bristande kompetens. Inom vissa områden är å andra sidan överutbudet på arbetskraft kritiskt stort. Utskottet konstaterar också att hög utbildningsnivå och allmänbildande utbildning alltid erbjuder de bästa förutsättningarna för ett byte av bransch och för de nya studier detta kräver.

Utskottet välkomnar regeringens mål att förbättra effektiviteten i arbetskraftsförvaltningen. Utskottet lyfter fram vikten av att arbetsförmedlingen når resultat och fäster uppmärksamhet vid att de arbetssökande har fått en större roll vid arbetssökandet. Problemen med arbets- och näringsbyråernas elektroniska tjänster kräver brådska åtgärder. Utskottet noterar att alla arbetssökande inte nödvändigtvis kan använda dessa tjänster utan tillräckligt med rådgivning och handledning. I nuläget har det hänt att arbetssökandes jobbsökning vid arbets- och näringsbyrån har upphört därför att de inte kunnat använda tjänsten på rätt sätt eller inte märkt att det skett förändringar i de elektroniska tjänsterna och i tidsfrister som anges i tjänsterna.

40. Företagens omvärld, marknadsreglering och arbetslivet

50. Statsunderstöd till konsumentorganisationer (fast anslag)

Utskottet ökar momentet med 50 000 euro för stödjande av Konsumentförbundets verksamhet. Utskottet noterar att Konsumentförbundet utför ett värdefullt arbete för konsumenternas bästa och till skydd för deras rättigheter.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 872 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 106/2017 rd)

60. Energipolitik

44. Produktionsstöd för förnybar energi (förslagsanslag)

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om stöd till produktion av el från förnybara energikällor och 6 § i lagen om kompensationsområden för vindkraft (RP 175/2017 rd) hänför sig till kompletteringen av budgetpropositionen för 2018 och avses bli behandlad i samband med den. Eftersom denna proposition inte hinner bli behandlad enligt tidsplanen för budgetpropositionen för 2018, stryks fullmakten i momentets beslutsdel.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 32

Momentet får följande lydelse:

(Stycke 1—3 som i RP 106/2017 rd)

Fullmakt

(Utesl.)

70. Integration

För integrationen föreslås anslag på 244,2 miljoner euro, vilket innebär en ökning med 10,3 miljoner euro jämfört med den ordinarie budgeten för 2017. Tillägget föranleds av att andelen positiva asylbeslut ökat från 36 till 41 procent. Antalet asylsökande bedöms dock vara mindre än tidigare beräknats. År 2018 beräknas cirka 22 000 personer omfattas av de kalkylerade ersättningarna. Dessutom har 400 000 euro av anslaget överförs till arbets- och näringsbyråernas omkostnadsmoment för uppgifter som anknyter till främjande av invandrares integration och 170 000 euro till närings-, trafik- och miljöcentralernas omkostnadsmoment för uppdatering av webbplatsen Work in Finland.

I budgetpropositionen finns anslag för främjande av integration inte bara under arbets- och näringsministeriets huvudtitel utan också under flera andra ministeriers huvudtitel antingen som eget anslag eller ingående i andra anslag. Enligt utredning finns det anslag under åtminstone sju olika ministeriers huvudtitel. Utskottet vill framhålla vikten av en övergripande administration och utveckling av integrationen. Det har framförts att invandrings- och integrationssystemet är oenhetligt och splittrat, vilket i hög grad har gjort det svårare för dem som medverkar i integrationsprocesserna att nå goda resultat. Utskottet känner oro inför denna utveckling.

Integrationen har stora och långtgående konsekvenser för samhället och de offentliga finanserna. Det är bra att det har genomförts och pågår åtskilliga åtgärder för att stärka och underlätta integrationen. En central utgångspunkt är att säkerställa att processen löper smidigt och ger goda resultat samt att stärka kopplingen till arbetslivet. Ju snabbare och bättre vi lyckas med integreringen och sysselsättningen av invandrarna, desto lägre blir kostnaderna samtidigt som skatteinkomsterna stiger. Att invandrarna integreras och får jobb kan ha positiva effekter bland annat för matchningsproblemet på arbetsmarknaden. Framför allt bidrar en bättre integration till att allmänheten får en positivare uppfattning av invandrarna och invandringen.

Det är enligt utskottet nödvändigt att placeringen i kommunerna av personer som får internationellt skydd främjas genom att man effektiviserar systemet med ersättningar till kommunerna och intensifierar samarbetet mellan statsförvaltningens olika aktörer och kommunerna. Det lagstadgade kommunplatssystemet fungerar i dag inte effektivt, vilket leder till avsevärda kostnader för mottagningssystemet och fördröjer inledningen av integrationsåtgärderna. Trots att över 220 kommuner redan nu tar emot flyktingar är antalet kommunplatser otillräckligt och utbudet motsvarar inte efterfrågan i geografiskt hänseende. Flertalet av dem som beviljats uppehållstillstånd flyttar på egen hand eller med hjälp av förläggningen till de större städerna och i synnerhet till huvudstadsregionen. Kommunernas utmaningar i fråga om att ta emot invandrare har framför allt

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Huvudtitel 32

samband med att anordna boende och med hållbarheten och funktionen hos kommunens servicestruktur.

Problemen med placeringen av invandrare i kommunerna har dessutom lett till att det i förläggningarna finns många som beviljats uppehållstillstånd. I budgeten för 2017 och i budgetpropositionen för 2018 är målsättningen att placeringen i en kommun ska göras inom två månader. I början av oktober hade 484 personer väntat i över mer än två månader. Enligt budgetpropositionen är förläggningarnas årliga enhetskostnad 19 200 euro per person. Enligt vissa uppfattningar finns det stora skillnader mellan förläggningarnas serviceutbud och i vissa fall har integrationen försvårats på grund av otillräckliga tjänster, vilket är oroande.

Det är angeläget att förbättra invandrarnas tillgång till integrationsutbildning och stärka språkundervisningen, förbättra utnyttjandet av invandrarnas kompetens och höja sysselsättningen bland invandrare. I dag har invandrarna en lång och krokig väg till studierna och arbetslivet. Ibland händer ingenting, i andra fall förekommer överlappningar och en del styrs till oändamålsenliga studier. Det händer att invandrare styrs till en utbildning utifrån vad som erbjuds i stället för utifrån de individuella behoven och den tidigare inhämtade kompetensen. Enligt arbetsgruppen för snabbare utbildningsstigar och flexibla övergångar för invandrare (slutrapport 26.6.2017) utreds och inventeras invandrarnas kunnande vid flera tillfällen, men informationen går inte vidare från en instans till nästa. Inventeringarna kan också vara onödiga och överlappande.

Utskottet poängterar vikten av att sysselsättningsåtgärderna för invandare ger bättre resultat. Arbetslösheten bland invandrare är på lång sikt ungefär 2,5 gånger så stor som bland den övriga befolkningen. I exempelvis Helsingfors är arbetslösheten bland vissa språkgrupper till och med över 60 procent. För många med flyktningbakgrund tar det åtskilliga år att få en stabil ställning på arbetsmarknaden. Å andra sidan har det noterats att invandrarnas bakgrund (t.ex. ursprungsland och kön) har stor betydelse för möjligheterna att få jobb och skapa en karriär. En av de största utmaningarna i fråga om integrationen anknyter till invandrabarnens och invandrarungdomarnas samt hemmamammornas situation. Utskottet känner oro över att de som står utanför arbetslivet ofta inte får någon rådgivning och handledning alls. Enligt Statens revisionsverk är skillnaderna i inlärningsresultat bland 15-åringar med invandrabakgrund respektive jämgamla som hör till den övriga befolkningen större i Finland än i övriga Europa (Maahanmuuttajaoppilaat ja perusopetuksen tuloksellisuus; tuloksellisuustarkastuskertomus 12/2015).

Utskottet uppmanar regeringen att i enlighet med regeringsprogrammet göra en utredning över invandringens kostnader och effekter för samhället. Det möjliggör en faktabaserad diskussion och en bättre integrationspolitik samt ett bättre beslutsfattande. Utskottet välkomnar att riksdagens revisionsutskott genom ett forskningsprojekt utreder vilka integrationsåtgärder som är lönsamma och värda att genomföra särskilt med tanke på sysselsättningen av invandrare. Projektet ska lägga fram en motiverad bedömning av hur integrationspolitiken lyckats och vilka de viktigaste utvecklingsområdena är. Resultaten av studien ska enligt planerna kunna presenteras under våren 2018.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 33

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Allmänt. Social- och hälsovårdsministeriets huvudtitel slutar på 15 miljarder euro och det är ungefär 401 miljoner euro mer än i budgeten för i år. De ökade anslagen beror bland annat på konkurrenskraftsavtalet, överföringen av studerande till det allmänna bostadsbidraget och på försöket med valfrihet. Av anslagen går 31 procent till utgifter för pensioner, 29 procent till utjämning av familje- och boendekostnader och 18 procent till utkomstskydd för arbetslösa. Sjukförsäkringen står för 14 procent av anslagen.

Inga indexjusteringar görs 2017–2020 i förmåner som är kopplade till folkpensions- och konsumentindex. Därutöver innefattar budgetpropositionen också besparingar som ingår i tidigare rambeslut. Å andra sidan innehåller propositionen ett flertal reformer och anslagsbehov. Bland dem märks åtgärder för att motverka ojämlikhet, exempelvis höjningar av minimidagpenningarna, ensamförsörjarkhöjningen och garantipensionen. För att avskaffa marginaleffekterna och ge partiellt arbetsföra bättre möjligheter att få jobb höjs det lägsta beloppet för rehabiliteringspenning för unga och rehabiliteringspenningen för personer som får yrkesinriktad rehabilitering. Därmed kommer de fortfarande att ligga på samma nivå som garantipensionen. Vidare blir platserna på skyddshem fler, stärks vården av drogmissbrukande mödrar och utvecklas vården i livets slutskede. Anslagsbehoven inom förvaltningsområdet påverkas också av bland annat de reformer av bostadsbidraget och utkomstskyddet för arbetslösa som har införts för att förbättra sysselsättningen och öka motivationen att ta ett jobb.

För åtgärder inför vårdreformen avsätts ett betydande belopp, när pilotförsöken med valfrihet får 100 miljoner euro. Därutöver innehåller huvudtitel 28 ett anslag på 180,1 miljoner euro för digitalisering av offentlig förvaltning och service och för IKT-investeringar i landskapen och nationella tjänster. I satsningarna på framtiden ingår vidare resurser till en tillväxtstrategi inom hälso- och sjukvård. Anslaget ska gå till att inrätta ett neurovetenskapligt centrum. Dessutom ska det inrättas en tillståndsmyndighet som administrerar uppgifter inom social- och hälsovården och hur de används. Propositionen om detta (RP 159/2017 rd) behandlas fortfarande i riksdagen och ett anslag till tillståndsmyndigheten för social- och hälsovårdsuppgifter måste tas in i budgeten för 2018. Med dessa åtgärder eftersträvas en föregångarroll för Finland. Tanken är att Finland ska bli en internationellt eftertraktad partner för spetsforskning inom vårdsektorn som behöver neurovetenskapliga studier och informationsresurser inom social- och hälsovård.

Lagstiftningen om FPA behöver revideras. Enligt utskottet är det viktigt att det utvärderas om lagstiftningen om Folkpensionsanstalten, tillsynen över den och dess ställning behöver ses över och att lagstiftningen revideras. Under årens lopp har FPA:s roll förändrats och i dagsläget har myndigheten hand om enorma förmånsbelopp, 2016 cirka 14 miljarder euro. Via vårdreformen får FPA dessutom nya uppgifter och nytt ansvar.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 33

01. Förvaltning

25. Nationella elektroniska klientdatasystem inom social- och hälsovården (reservationsanslag 3 år)

Landskaps- och vårdreformen innebär mycket stora omställningar i informationssystemen eftersom en av de viktigaste förutsättningarna för att reformen ska lyckas är att informationssystemen fungerar och är driftssäkra. Dessutom måste åtgärderna medverka till att dämpa kostnadsökningen. En annan stor fråga är att det inte bara handlar om att utveckla vårdpersonalens arbete och serviceprocesser, utan att målet är att med digitala medel medverka till att människor är friska och behåller funktionsförmågan så länge som möjligt.

Utskottet framhåller att utvecklingsarbetet är en mångårig process som bara kan genomföras stegvis. Därmed är det klart att alla förändringar och reformer inte kan vara genomförda fram till 2020, utan arbetet kommer att fortsätta efter att vårdreformen har införts. Vården kommer alltså att hantera både nya och gamla system parallellt. Verkställigheten måste vara inriktad på att det finns kontinuitet i verksamheterna och på att servicen är smidig och garanterar informationssäkerheten samtidigt som nya IKT-tjänster tas fram.

Vidare är det viktigt att arbetet fortskrider målmedvetet eftersom tidsplanen är mycket pressad trots att vårdreformen kommer att träda i kraft senare än det ursprungligen var tänkt, enligt uppgifter till utskottet. Extra komplicerad är situationen i de landskap där utgångsläget är splittrat och där ingen regional samordning av informationssystemen ännu har gjorts.

Utskottet understryker vikten av att det tillförs adekvata resurser och att anslagen är långfristiga eftersom det kommer att behövas extra resurser i många år framöver. För nästa år föreslås anslaget till förberedelser inför landskaps- och vårdreformen vara 180,5 miljoner euro (moment 28.70.55), varav 130 miljoner euro går till att utveckla bland annat IKT för landskapen och social- och hälsovården.

Det är viktigt att aktörerna samarbetar sammanhållet och att det finns en tydlig arbetsfördelning mellan dem. Kravet på fungerande och tydlig arbetsfördelning gäller landskapen och nationella aktörer, men också arbetsfördelningen mellan de nya servicecentren (Vimana Oy, Hetli Oy, utvecklingsbolaget SoteDigi) och deras relation till övriga aktörer (bl.a. FPA, Valtori, Befolkningsregistercentralen, THL). Dessutom behövs det gott och starkt ledarskap som säkerställer att målen kan nås.

02. Tillsyn

08. Omkostnader för en tillståndsmyndighet för administrering av användningen av social- och hälsovårdsuppgifter (reservationsanslag 2 år)

Momentet stryks i budgetpropositionen eftersom behandlingen av propositionen om utnyttjande av uppgifter inom social- och hälsovården på ett informationssäkert sätt (RP 159/2017) ännu inte är avslutad i riksdagen.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 33

Momentet får följande lydelse:

(Utesl.)

03. Forskning och utveckling

Forskning kring problem med inomhusklimatet. I sitt utlåtande (MiUU 25/2017) om budgetpropositionen föreslår miljöutskottet att det inrättas en klinisk enhet för forskning kring och behandling av personer som blivit sjuka av inomhusluften och att enheten knyts till Åbo universitet.

Enligt uppgifter till finansutskottet har det i år startat två program med fokus på inomhusluften. I juni startade statsminister Sipilä åtgärdsprogrammet "Ett decennium av sunda lokaler" och det kommer enligt planerna att lyftas över till genomförandeorganisationen i februari 2018. I somras startade också Institutet för hälsa och välfärd arbetet med ett program kring inomhusklimatet och det kommer att stödja decennieprogrammet. Programmet utarbetas i samråd med berörda intressenter och nästa decennium kommer arbetet kring problematiken att koncentreras i dessa program.

Det är viktigt att programmen fortskrider och genomförs, eftersom dålig inomhusluft redan länge har ansetts vara ett av våra största problem inom miljö- och hälsoskyddet, framhåller utskottet. I alla typer av hus förekommer det fukt- och mögelskador med hälsopåverkan, oavsett användningsändamål och ägarstruktur, säger miljöutskottet i sitt utlåtande. Relativt sett flest skador finns det emellertid i byggnader ägda av kommuner eftersom drygt hälften av skolorna och daghemmen har problem med inomhusklimatet.

I dagsläget är det bäst att invänta hur programmen fortskrider och vilka förslag det läggs fram till åtgärder för att få bukt med problemen, menar utskottet. Samtidigt gäller det också att bedöma vilket behov vi har och vilka möjligheter det finns att inrätta en klinisk forskningsenhet och hur kontinuiteten i verksamheten ska ordnas. Det måste avsättas tillräckligt stora resurser för att genomföra programmen, påpekar utskottet, och detta måste bedömas när planen för de offentliga finanserna läggs upp i vår.

04. Omkostnader för Institutet för hälsa och välfärd (reservationsanslag 2 år)

Kvalitetsregister för hälso- och sjukvården

Finland har inte gått in för att systematiskt utveckla och finansiera nationella kvalitetsregister på samma sätt som de övriga nordiska länderna, men många av våra sjukhus har skaffat kvalitetsregister. De kvalitetsregister som finns eller som är under uppbyggnad täcker redan nu in 79 sjukdomsgrupper, och det är ett betydande antal också i en internationell jämförelse.

På nationell nivå finns det dock fortfarande brister i tillgången till registerdata och än så länge går det inte att göra jämförelser mellan enheterna eller ta reda på vilka exempel på bästa praxis det finns. För att samordna verksamheten har det inrättats en styrgrupp för kliniska kvalitetsregister och den har valt ett antal register för ett pilotprojekt.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 33

Det viktigt att också Finland tar fram nationella kvalitetsregister, påpekar utskottet. Informationen i dem kan utnyttjas på olika sätt för olika ändamål, som alla kan medverka till att höja kvaliteten på vården. De är till stor nytta exempelvis vid valet av behandlingsform eftersom resurserna då kan används till de mest effektiva behandlingsmetoderna. Exempelvis diabetes medför stora kostnader för samhället, men enligt uppgifter till utskottet har Finland inga systematiska metoder för att utvärdera åtgärder inom ramen för prevention och screening av typ 2-diabetes och inga möjligheter att leda verksamheten utifrån hur verkningsfull och kostnadseffektiv behandlingen är.

Planeringen och pilotverksamheten kring nationella kvalitetssystem kan påskyndas om det startas ett pilotprojekt som planerat ett koncept för en verksamhetsmodell och konceptet testas med pilotprojekt inom vissa utvalda områden, sägs det i en utredning till utskottet. Då kan man bland annat utreda med vilka medel och med vilka resurser ett kvalitetssystem kan införas och hur den uppkomna nyttan kan bedömas.

Utskottet ökar momentet med 1 500 000 euro för att förbereda och starta ett pilotprojekt kring kvalitetsregister inom hälso- och sjukvården. Utskottet understryker samtidigt att de stora folksjukdomarna måste beaktas särskilt när temana för pilotprojekten väljs ut.

Forskning om omvårdnad

Utskottet välkomnar att budgetpropositionen nu för första gången innehåller medel för omvårdnadsforskning i och med att Stiftelsen Hoitotyön tutkimussäätiö föreslås få ett anslag. Målet med forskningen inom omvårdsarbete är att undanröja vårdpraxis som genom evidensbaserad forskning har påvisats vara felaktig och utan effekt för patienten och att på så sätt förbättra behandlingseffekterna.

Utskottet anser att anslaget är för litet i relation till forskningsbehoven och höjer momentet med 200 000 euro för att stärka forskningen i omvårdsarbete, bland annat för att förbättra kvaliteten på omvårdnadsarbetet, ta fram samordnad praxis och undanröja vårdåtgärder som är utan effekt.

Momentet ökas med totalt 1 700 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 52 479 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 106/2017 rd)

31. Främjande av hälsa och välfärd (reservationsanslag 3 år)

Det strategiska målet välfärd och hälsa i regeringsprogrammet backas upp med fem spetsprojekt som avser att förbättra servicen till äldre, närståendevårdare, familjevårdare, barn och familjer och till partiellt arbetsförmögna, kombinera tjänsterna till klientorienterad och sammanhållen verksamhet, främja hälsa och välfärd och minska ojämlikheten.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Huvudtitel 33

Det främsta målet med projekten är att dämpa kostnadsökningen inom social- och hälsovården, när fokus i servicen koncentreras på preventiva och hälsofrämjande insatser. Därmed minskar behovet av hälso- och sjukvård. I det här sammanhanget understryker utskottet att i synnerhet fysisk aktivitet spelar en stor roll eftersom forskningsevidens pekar på dess hälsofrämjande effekt. Motion är bra för funktionsförmågan i alla åldrar eftersom motion förbättrar bland annat muskelstyrka, balans, rörlighet och gångförmåga. I Finland uppskattas priset för fysisk inaktivitet ligga på 1–2 miljarder euro av de årliga totalkostnaderna för hälso- och sjukvård. Vidare bedömer WHO att upp till 27 procent av diabetes beror på fysisk inaktivitet. Om vi vill sätta människor i rörelse krävs det insatser på bred front, bland annat på daghem, i skolor och läroanstalter, inom hälso- och sjukvården, på arbetsplatser och i äldrebefolkningens vardag.

Det är enligt utskottet viktigt att bevaka hur spetsprojekten avancerar bland annat vad beträffar tidsplaner, kostnader och kvalitet. Eftersom vårdreformen träder i kraft senare än planerat, är det också viktigt att undersöka möjligheterna att fortsätta med projekten efter 2018 för att det inte ska uppstå avbrott i utvecklingsarbetet. Vidare är det angeläget att exempel på god praxis nyttiggörs i hela landet och att nya verksamhetsmodeller förankras och integreras i vården när projekten tar slut.

63. Vissa specialprojekt (reservationsanslag 3 år)

Program för suicidprevention

Självmoden har minskat, men trots den nedåtgående trenden är antalet fortfarande större i relation till befolkningen än exempelvis i de övriga nordiska länderna. Årligen begår drygt 700 människor självmord och på varje person som avlidit på grund av självmord beräknas det finnas 10–20 självmordsförsök. Självmod är en stor dödsorsak bland befolkningen i arbetsför ålder. Utöver de mänskliga förlusterna har självmorden således betydande samhällsekonomiska effekter. Också bland unga personer har självmorden minskat, men självmord är fortfarande en av de vanligaste dödsorsakerna bland personer i åldrarna 15–19 år.

I motsats till många andra länder har Finland inget program för att förebygga själv och inget program är under planering. Däremot pågår det eller planeras det ett flertal åtgärder för att förebygga självmord. Bland dem märks regeringens spetsprojekt God praxis blir bestående som innefattar fungerande praxis och åtgärder för att förebygga självmord. Dessutom har social- och hälsovårdsministeriet och Institutet för hälsa och välfärd ett pågående projekt, som ska ge personalen inom primärvården bättre färdigheter att upptäcka självmordsrisk. Vidare är en rekommendation för god medicinsk praxis under arbete. Den tar sikte på att stödja och behandla personer som försökt begå självmord och deras närstående inom hälso- och sjukvården. Suicidförebyggande insatser ingår också i de kommande långsiktiga riktlinjerna för att främja hälsa och välfärd.

Det är enligt utskottet trots det motiverat att starta ett särskilt program för suicidprevention. Detta för att säkerställa att förvaltningsområdena har gemensamma, samordnade och systematiska suicidförebyggande åtgärder. Också mentalhelsopolitiska delegationen och de organisationer för psykisk hälsa som ingår i den har föreslagit att Finland ska införa ett nationellt suicidförebyggande program i överensstämmelse med en rekommendation från WHO. Ett nationellt preventions-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 33

program vore en viktig fortsättning på de tidigare programmen för att förebygga självmord (1986–1996) och den nationella planen för mentalvårds- och missbruksarbete (2009–2015).

Utskottet ökar momentet med 300 000 euro för ett suicidförebyggande program. Det är viktigt att programmet tar hänsyn till de som gjort suicidförsök och deras närstående.

Vård av drogmissbrukande mödrar

Utskottet välkomnar att ett anslag på 3 miljoner euro avsätts för vård av drogmissbrukande mödrar eftersom finansieringen redan i flera år har varit beroende av att riksdagen beviljar ett särskilt anslag. Också för 2019 har ett lika stort tilläggsanslag avsatts för att säkerställa vård och rehabilitering av drogmissbrukande mödrar under en övergångsperiod innan vårdreformen träder i kraft.

Utskottet understryker vikten av att insatser för drogmissbrukande mödrar integreras i servicesystemet i landskapen.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 6 602 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 106/2017 rd)

10. Utjämning av familje- och boendekostnader, grundläggande utkomststöd samt vissa tjänster

54. Bostadsbidrag (förslagsanslag)

Riksdagen har ändrat regeringens proposition om det allmänna bostadsbidraget och det innebär att normen för en del av en bostad avskaffas (MiUB 15/2017 rd—RP 161/2017 rd). Till följd av ändringen behövs det 4 miljoner till på momentet, medan behovet av grundläggande utkomststöd minskar med 1,6 miljoner euro. Nettoeffekten (-2,4 miljoner euro) kommer att täckas dels genom att anslaget för anskaffning av vaccin (moment 33.70.20) minskas som engångsåtgärd med 0,6 miljoner euro, dels genom att moment 33.02.08 stryks, vilket ger en anslagsminskning på 1,8 miljoner euro.

Momentet ökas med 4 000 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 1 486 500 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 106/2017 rd)

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 33

57. Grundläggande utkomststöd (förslagsanslag)

Med hänvisning till det som sägs om moment 33.10.54 beräknas anslagsbehovet minska. Momentet minskas med 1,6 miljoner euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 818 800 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 106/2017 rd)

50. Stöd till veteraner

56. Utgifter för rehabilitering av frontveteraner (reservationsanslag 2 år)

Utskottet välkomnar att anslagen till rehabilitering av veteraner har höjts med anledning av självständighetens 100-årsjubileum. I fjol fattade regeringen beslut om att höja anslagen till rehabilitering av veteraner med 40 miljoner euro. Anslaget ska gå till avgiftsfria tjänster i hemmet. Tilläggsanslaget slås ut över tre år. I år var tilläggsanslaget 20 miljoner euro, nästa år är det 15 miljoner euro och 2019 uppgår det till 5 miljoner euro. Dessutom höjdes rehabiliteringsanslagen med ytterligare 11,6 miljoner euro i den andra tilläggsbudgeten för i år. Det sammanlagda anslaget till rehabilitering av veteraner har i år således varit 52,9 miljoner euro.

Enligt budgetpropositionen uppgår de tillgängliga rehabiliteringsmedlen till 32,7 miljoner euro. Utöver det höjdes anslaget ytterligare med 9 miljoner euro i kompletteringspropositionen. Nästa år är det tillgängliga anslaget alltså 42 miljoner euro och det är cirka 11 miljoner mindre än för i år.

Det kalkylerade anslaget per veteran var 1 935 euro 2016, medan det i år är 4 201 euro och nästa år 3 956 euro. Kalkylen för nästa år ger vid handen att beloppet ökar eftersom frånfallet bland veteranerna har blivit snabbare. Anslaget för nästa år motsvarar således anslaget för i år. Därutöver kan kommunerna använda anslaget (11,6 miljoner euro) i den andra tilläggsbudgeten för i år ännu 2018.

När riksdagen godkände budgeten för i år förutsatte den dessutom att regeringen bevakar att anslaget för rehabilitering av veteraner och service i hemmet räcker till och att servicen fungerar samt i förekommande fall vidtar åtgärder för att alla veteraner ska kunna få den service som är avsedd enkom för dem (FiUB 35/2016 rd – RP 134/2016 rd, RP 249/2016 rd). I samband med den andra tilläggsbudgeten för i år godkände riksdagen ett nytt uttalande med samma innehåll (RSk 28/2017 rd).

Med hänvisning till uttalandena understryker utskottet att anslagen för service till veteraner måste säkerställas för att alla veteraner ska ha möjligheter att bli delaktiga av tjänsterna. Också nästa år måste det bevakas att anslaget räcker till och åtgärder måste i förekommande fall vidtas för att höja anslagen.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Huvudtitel 33

Utskottet understryker att tjänster i hemmet är det primära sättet att hjälpa veteraner att bo kvar hemma. Det är angeläget att anslaget används effektivt och fullt ut kommer veteranerna till godo och att tjänsterna är anpassade efter veteranernas behov.

Det är enligt utskottet motiverat att sänka invaliditetsgraden från nuvarande 20 procent ner till 15–10 procent för den service som krigsinvalider får i kommunal slutenvård. Den årliga kostnadseffekten bedömdes vara 7–15 miljoner euro.

60. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

Mentalvård för barn och unga. Besöken för psykisk ohälsa inom primärvården och remisserna till psykiatrisk specialistvård har ökat kraftigt, enligt information till utskottet. Exempelvis steg antalet barnpsykiatriska patienter inom öppenvården med drygt 50 procent 2006–2015 och de ungdomspsykiatriska patienterna med 37 procent under samma tid. Merparten av hälsoproblemen bland unga är psykiska störningar, och uppskattningsvis ungefär vart sjätte barn och var femte ungdom lider av psykisk ohälsa.

Enligt vad utskottet erfar ligger dock inte en ökning av de psykiska störningarna bakom de ökande besöken, utan ökningen kan förklaras med att fler söker hjälp. Problemen kunde förebyggas och åtgärdas effektivare än idag, men primärvården kan inte erbjuda tillräckligt snabb behandling och kan således inte tillgodose behovet av insatser.

Det är viktigt att mentalvård för barn och unga ingår i förändringsprogrammet för barn- och familjetjänster (LAPE), som är en översyn av tjänsterna till barn, unga och familjer. I det sammanhanget gäller det att framför allt stärka tjänsterna på basnivå och se till att psykiatrisk vård ges på familjecentralerna och därmed kan vara ett stöd för de basala tjänsterna.

Samtidigt vill utskottet lyfta fram socialhälsovårdens roll eftersom den och andra aktörer på basnivå redan på ett tidigt stadium måste tillhandahålla insatser som är till snabb hjälp vid lindriga störningar. Överlag är det viktigt att skolhälsovården tar hänsyn till att de flesta hälsoproblem bland ungdomar är psykiska störningar.

De får så gott som alltid vård inom fristen i hälso- och sjukvårdslagen (tre eller sex månader), men sjukvårdsdistrikten har varierande praxis för hur de tillämpar åldersgränserna för ungdomar. Det framgår av information som utskottet har fått. Vidare är det viktigt att den arbetsgrupp som utreder tillgång till vård och enhetliga grunder för vård ("Hoidon saatavuus ja yhtenäisen hoidon perusteet") försäkrar sig om att åldersgränserna inom ungdomspsykiatri tillämpas på samma sätt i hela landet.

31. Det nationella utvecklingsprogrammet för social- och hälsovården och vissa andra utgifter (reservationsanslag 3 år)

Utskottet gör en språklig korrigering i momentet i den finska texten. Den svenska texten påverkas inte.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 33

Momentet får följande lydelse:

(Stycke 1 som i RP 176/2017 rd)

Anslaget får användas

(Punkt 1—3 som i RP 106/2017 rd)

4) till ersättning av kostnader för utvecklande av studerandehälsovården i form av statsunderstöd till *Studenternas hälsovårdsstiftelse*.

32. Statlig ersättning till hälso- och sjukvårdsenheter för forskning på universitetsnivå (fast anslag)

Under momentet föreslås ett anslag på 15 miljoner euro, vilket är 5 miljoner euro mindre än för i år. Det minskade anslaget beror på att riksdagens engångshöjning från i fjol slopas. Momentet motsvarar nu nivån i utgiftsramen.

Anslaget har sjunkit avsevärt eftersom det 1987 var 91 miljoner euro. Sedan dess har det minskat gradvis. Anslaget för nästa år, 15 miljoner euro, leder till ännu stramare villkor för forskningen inom hälso- och sjukvårdsområdet, och det närmar sig gränsen för om det över huvud taget är värt att ge sig in i den arbetskrävande ansökningsprocessen.

Det är inkonsekvent att anslaget har minskat så kraftigt eftersom den hälsovetenskapliga forskningen har gett betydande resultat. Det har tagits fram nya behandlingsmetoder och det finns obestridlig vetenskaplig evidens för att de haft positiv effekt för hälsan. Forskningsanslaget har haft stor betydelse för utvecklingen inom medicinen och för den internationellt sett och erkänt höga nivån på läkarvetenskapen i Finland. Dessutom är synergivinsterna stora inom vetenskaplig forskning och företag inom hälsoteknikområdet.

Utskottet har ett flertal gånger understrukit att hälsovetenskaplig forskning ger goda resultat och framhåller att satsningarna på forskning inom klinisk medicin är ett viktigt instrument för att dämpa kostnaderna, effektivisera vården och förbättra behandlingsresultaten.

Vidare har utskottet framhållit vikten av forskning inom det sociala området och ser därför positivt på att den statliga ersättningen i forskning ska utvidgas inom ramen för vårdreformen och även omfatta socialvetenskaplig forskning. Det är viktigt eftersom sättet att tillhandahålla socialvård kommer att ändras i betydande omfattning när vårdreformen införs. Behovet av vetenskapligt grundad information är därför uppenbart. Utskottet påpekar att det utvidgade användningsområdet för anslaget måste vägas in i anslagsbesluten.

Utskottet ökar momentet med 6 000 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 21 000 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 106/2017 rd)

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 33

38. Statsunderstöd för kostnader i fråga om pilotprojekt för valfrihet (reservationsanslag 2 år)

Momentet föreslås få 100 miljoner euro till ett pilotprojekt om valfrihet. Projektet kan starta efter att lagstiftningen om valfrihet har trätt i kraft och det ska enligt planerna pågå till och med 2019. Pilotprojekten ska genomföras i överensstämmelse med den nya lagstiftningen om valfrihet och det är tänkt att de ska samla in information om valfriheten också för de landskap som inte deltar i pilotprojekten. Projekten får gälla social- och hälsovårdscentraler, det vill säga behandla direktval, eller behandla kundsedlar och personlig budget. Ett pilotprojekt kan vara en kombination av dessa.

Utskottet framhåller att anslaget är betydande och påpekar att det redan i budgeten för i år ingår ett anslag på 30 miljoner euro för pilotprojekt. Följaktligen är det viktigt att projekten planeras grundligt och att de genererar den typen av heltäckande regional information som bland annat främjar genomförandet av reformen i hela landet, ger en heltäckande uppfattning om kostnadseffekterna av verksamheten och klarlägger vilka behov av förbättring det finns i reformen. Utskottet understryker att ansökningskriterierna bör vara utformade så att landskap av alla storlekar kan ansöka om statligt stöd på lika villkor. Vidare är det viktigt att beakta behovet av pilotprojekt inom området munhälsovård.

Dessutom understryker utskottet att det måste ställas som krav att bidragstagarna systematiskt samlar in och analyserar nödvändiga data.

52. Statlig finansiering av utgifterna för skyddshemsverksamhet (reservationsanslag 2 år)

Skyddshemsverksamheten föreslås få 17,6 miljoner euro i anslag, dvs. 4 miljoner euro mer än för i år. Också i fortsättningen kommer medlen till verksamheten att stiga i och med att anslaget i planen för de offentliga finanserna föreslås stiga till 19,55 miljoner euro 2019. Beloppet kommer därmed att var 70 procent högre än 2015 när verksamheten övertogs av staten.

Utskottet noterar anslagsökningen med tillfredsställelse eftersom platserna på skyddshem fortfarande ligger långt från det som Europarådet rekommenderar, nämligen 500 familjeplatser på skyddshem. I dag har vi 143 familjeplatser och för nästa år planeras 40 nya platser. För att resursbehovet ska kunna bedömas tillförlitligt behövs det en utredning av det verkliga platsbehovet, anser utskottet.

Vidare är det viktigt att starta den hjälptelefon (Nollinjen) med dygnetruntservice som Istanbulkonventionen kräver. Det finns ett tydligt behov av en telefontjänst eftersom samtalen är många, exempelvis bara i augusti närmare 700. För närvarande har Nollinjen bara en telefonlinje och kan inte ta emot alla samtal när samtalen hopar sig. Följaktligen måste tjänsten utvidgas så att det finns en linje till för brådskande tider.

63. Statsunderstöd för verksamheten vid kompetenscentrum inom det sociala området (fast anslag)

Kompetenscentrens finansiering (3 miljoner euro) är fortfarande knappt tilltagen i ett läge när de centren tjänar som stöd för beredningen av lagdskapsreformen och regeringens spetsprojekt.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 33

I landskapsreformen kommer finansieringen av kompetenscentren att ske via statsandelarna till landskapen. Det kan leda till varierande praxis i landskapen och det i sin tur kan försämra möjligheterna att nyttiggöra den kompetens som redan finns. Utskottet menar att det finns anledning att utreda hur kompetenscentren på bästa möjliga sätt kan vara till nytta på forsknings- och utvecklingsverksamheten i landskapsstrukturen.

Det bör ingå i kompetenscentrens roll att bland annat bedriva likvärdig och tvärvetenskaplig forskning och att vara nära knutna till forskning och utveckling på nationell nivå. Vidare behöver det utredas om det finns behov av specialisering och om kompetenscentren har möjligheter att specialisera sig. Det kan vara ett sätt att använda resurserna effektivare och hålla forskningen på hög internationell nivå.

64. Statlig ersättning för kostnaderna för ordnande av medling vid brott (reservationsanslag 3 år)

Anslaget är 6,3 miljoner euro och det har legat på samma nivå ända sedan 2006 när medling blev lagfäst verksamhet. Med åren har den allmänna kostnadsnivån stigit samtidigt som ärendena ökat kraftigt. År 2007 hänvisades cirka 9 800 brottmål och tvistemål till medling, och 2016 var det drygt 13 000. Samtidigt har behovet av kvalificerade medlare ökat och därmed har också behovet av utbildning och vidareutveckling av arbetet ökat.

Medlingsbehovet kommer ytterligare att öka bland annat av att Institutet för hälsa och välfärd i ett utvecklingsprogram (2016–2020) går in för att effektivisera samarbetet mellan medling och polis- och åklagarmyndigheterna och av att Nationella programmet för brottsförebyggande (2016–2020) talar för medling som ett verktyg för att förhindra och kontrollera brott. Den nuvarande statliga ersättningen räcker inte till för att täcka de stigande medlingskostnaderna, trots att medling är en befogad verksamhet sett i ett statsfinansiellt perspektiv i och med att den ger samhället direkta kostnadsbesparingar jämfört med domstolsbehandling. Det beror framför allt på att medlarna bara får en kostnadsersättning för sitt arbete.

Utskottet ökar momentet med 550 000 euro. Enligt utskottet är det viktigt att det ökade anslagsbehovet också beaktas i nästa plan för de offentliga finanserna.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 6 850 000 euro.

Anslaget får användas

(Punkt 1 som i RP 106/2017 rd)

2) till ett belopp av högst 68 500 euro för betalning av de omkostnader Institutet för hälsa och välfärd har för utveckling och ordnande av medling.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 33

70. Främjande av hälsa och funktionsförmåga

20. Anskaffning av vaccin (reservationsanslag 3 år)

Utskottet hänvisar till det som sägs under moment 33.10.54 och ökar anslaget under momentet med 600 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 27 390 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 106/2017 rd)

Huvudtitel 35

MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

För miljöministeriets förvaltningsområde föreslås sammanlagt 182,2 miljoner euro, alltså cirka 4,6 miljoner euro mindre än i den ordinarie budgeten för 2017. Av anslaget ska 57 miljoner euro användas till förvaltningsområdets omkostnader, 101,6 miljoner euro till miljö- och naturvård och 23,6 miljoner euro till samhällen byggande och boende. Dessutom föreslås det att totalt 171,2 miljoner euro av statens bostadsfonds medel ska användas till understöd, ackord och utveckling inom bostadsväsendet och 7 miljoner euro till utbetalningar av räntestöd. Fonden har lånefullmakt att bevilja totalt omkring 1,8 miljarder euro för byggande och ombyggnad av bostäder.

01. Miljöförvaltningens omkostnader

04. Finlands miljöcentralers omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 22,337 miljoner euro, alltså 3,541 miljoner euro mindre än för 2017. Finansieringen av Finlands miljöcentraler (SYKE) verksamhet kommer att vara cirka 60 miljoner euro 2017. Centralen har således lyckats väl med anskaffningen av extern finansiering. Omkostnadsbortfallet gör det emellertid svårare att få projektfinansiering, eftersom det finns allt mindre medel för egenfinansiering och finansörerna ofta kräver tillskott av sådan finansiering.

Utskottet vill också påpeka att Finlands miljöcentral flyttat in i nya lokaler. Enligt uppgift ger flytten upphov till ytterligare 1,8 miljoner i engångskostnader bland annat till följd av de ändringsarbeten som laboratoriet kräver. Denna lösning på lokalfrågan uppskattas ge upphov till en årlig kostnadsbesparing på 1,5 miljoner euro, men besparingen realiseras inte förrän 2019. Utskottet anser att regeringen behöver se över omkostnaderna på nytt i detta avseende och att den överväger att lyfta in kostnaderna i tilläggsbudgetpropositionen för 2018.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 35

65. Understöd till organisationer och miljövård (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 1,73 miljoner euro. I 2017 års anslag ingick 500 000 euro för Håll Skärgården Ren rf för anskaffning av ett nytt servicefartyg. Det nya fartyget byggdes i Pargas och sjösattes i juni 2017. Priset blev 1,6 miljoner euro.

För år 2017 beviljades under momentet understöd på 930 000 euro till 36 organisationer för deras basverksamhet eller rådgivning och upplysning. För miljövård (inkl. avfallshanteringen i skärgårds- och fjällområden) användes totalt 550 000 euro och till projekt för miljöfostran och miljöupplysning 250 000 euro. Dessutom anvisades 50 000 euro till Finlands Jägarförbund för miljöarbete.

Utskottet anser att understöden under momentet behövs. Relativt små understöd har räckt till för att effektivt stödja aktörer inom det civila samhället när de förbättrar miljömedvetenheten och genomför olika åtgärder på miljö-, bygg- och bostadsområdet.

Utskottet ökar momentet med 105 000 euro för understöd till organisationer.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 1 835 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 106/2017 rd)

10. Miljö- och naturvård

20. Bekämpning av miljöskador (reservationsanslag 3 år)

Utskottet vill här peka på ett tidigare uttalande (FiUB 5/2017 rd — RP 60/2017 rd) och ser det fortfarande som nödvändigt att regeringen ser till att ansvaret i anslutning till gruvdrift inte faller på staten. Det finns skäl att komma ihåg att staten också i fråga om andra branscher onödigt ofta blivit tvungen att i konkurssituationer betala för destruktion av avfall, avloppsvatten och kemikalier som orsakar allvarlig fara (jfr moment 35.10.61, avloppsvatten från sulfitcellulosafabriken i Lievestuore).

Därför anser utskottet att det pågående arbetet för utveckling av subsidiära miljöansvarssystem behöver fortsätta vid miljöministeriet. Avsikten med finansieringssystemen för subsidiärt ansvar (Tova) är att skapa beredskap för att avvärja allvarliga miljö- och/eller hälsofaror eller hot om sådana i lägen där den ansvariga är oförmögen att betala, okänd eller oanträffbar. Dessutom behöver det utredas hur en fond särskilt för gruvdrift kan inrättas på samma sätt som i fråga om oljeskyddsfonden. Vid gruvdrift är det fråga om användning av en icke-förnybar naturresurs och då skulle staten som ersättning för permanent utarmning av marken kunna få en del av den export som hänför sig till verksamheten.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 35

22. Vissa utgifter för miljövard (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 16,025 miljoner euro, alltså 1,3 miljoner euro mer än för 2017. En höjning av anslaget är motiverad, menar utskottet.

De är meningen att 6,99 miljoner euro ska användas till främjande av skyddet av Östersjön samt sjöar och vattendrag. Vatten- och havsförvaltningsplanerna avser att minska eutrofieringen och utsläppen av skadliga ämnen och att förbättra skyddet av grundvatten och den biologiska mångfalden i sjöarna och vattendragen och den marina miljön (3,65 mn euro). Genom regeringens spetsprojekt Bioekonomi och ren teknik effektiviseras åtgärderna för vattenvårds- och havsvårdsåtgärder och genomförs programmet för återvinning av näringsämnen (2,04 mn euro). Det som särskilt behövs enligt utskottet är öppna projektansökningar som gäller återvinningsprogrammets teman, såsom effektivt utnyttjande av näringsämnena i det kommunala avloppsvattnet, främjande av konceptet en näringsneutral kommun, minskat matsvinn och utnyttjande av bioavfall. Det är också nödvändigt att fortsätta med investeringarna i programmet för kartläggning av den marina undervattensmiljön i Östersjön (Velmu) i områden som är värdefulla med avseende på den biologiska mångfalden och områden som är särskilt utsatta (1,3 mn euro).

Anslaget under momentet används med fog till klimatpanelens verksamhet och klimatprojekt, för vilka det föreslås sammanlagt 1,46 miljoner euro. I detta ingår en ökning på 1 miljon euro, som ska användas till genomförande av den klimatpolitiska planen på medellång sikt (Kaisu) för att påskynda kommunernas och regionernas klimatarbete. Dessutom används anslaget till utredningar som behövs för de internationella klimatförhandlingarna och utsläppsminskningarna samt för utveckling av klimatpolitiken.

Också arbetet för styrningen och skötseln av miljöuppgifter är viktigt, menar utskottet. Under momentet finns anslag också för det. Exempelvis genom att utveckla forsknings- och saneringsverksamheten i samband med markskyddet och förorenade områden (1,35 mn euro) stöder man arbetet med att identifiera de värsta riskobjekten och fatta ändamålsenliga beslut. Enligt Finlands miljöcentral kan betydande kostnadsbesparingar nås när verksamheten utvecklas och effektiviseras.

52. Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 30,906 miljoner euro, alltså 1,25 miljoner euro mer än för 2017. Dessutom får Forststyrelsen använda de intäkter av offentliga förvaltningsuppgifter som hör till miljöministeriets förvaltningsområde (uppskattningsvis 5,4 mn euro).

Utskottet välkomnar att propositionen innefattar en kraftig satsning på turismfrämjande åtgärder. Projektet Turism 4.0, som hör till regeringens spetsprojekt, tilldelas 1,7 miljoner euro och förbättringen av serviceutrustningen i nationalparker och på vissa rekreationsområden 650 000 euro. Avsikten är att göra om webbplatserna Utinaturen.fi och Utflyktskarta.fi och att ta fram kommunikationsmaterial som stöder företagens turismmarknadsföring. Anslaget ska också användas till att sätta i skick service- och guidningsutrustning i flera nationalparker och andra viktiga besöksplatser. Exempelvis kommer 150 000 euro att användas till skyltningen av vandringslederna och

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 35

planering av renoveringen av borgruinerna i Aulanko naturskyddsområde. Det kommer uppskattningsvis att krävas ytterligare 1,2 miljoner euro för att renovera borgen.

Utskottet påpekar att reparationsskulden för områden och fastigheter som Naturtjänster förvaltar är stor och anser att en realistisk reparationsplan måste göras för att täcka skulden. Forststyrelsen anser att det eftersatta underhållet när det gäller naturområdenas rekreations- och turisttjänster är cirka 44,2 miljoner euro och i fråga om den kulturhistoriska fastighetsförmögenheten (såsom borgruiner och befästningar) cirka 72,7 miljoner euro.

Utskottet anser att investeringarna i naturtjänster behövs och att de är ekonomiskt lönsamma. År 2016 uppskattas den samlade inkomst- och sysselsättningseffekten ha varit 232 miljoner euro och 2 300 årsverken för nationalparkernas, strövområdenas, de viktigaste kulturarvsobjektens och andra viktiga turismområdens del. Dessutom har det utifrån enkäter och beräkningar uppskattats att de hälsoeffekter som besökarna i Finlands nationalparker upplevt uppgick till 281 miljoner euro.

Utskottet ökar momentet med 900 000 euro, varav

- 250 000 euro för renovering av borgruinerna i Aulanko (Karlberg)
- 150 000 euro för utveckling av virtuell skyltning och service som gäller geologi och naturarv i Lauhanvuori, Kauhaneva-Pohjankangas och Seitsemien nationalparker och naturobjekt i deras närhet
- 150 000 euro för bättre hållbarhet och kvalitet på naturturismen i Repovesi nationalpark
- 100 000 euro för underhåll och förbättring av övernattnings- och raststugor
- 250 000 euro för sysselsättning av unga.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 31 806 000 euro.

(Stycke 2—6 som i RP 106/2017 rd)

61. Främjande av vatten- och miljövard (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 8,592 miljoner euro, alltså 2,55 miljoner euro mer än för 2017.

Av anslaget ska 2,871 miljoner euro användas till konkreta åtgärder inom vattenvård och havsvård. Åtgärderna ingår i åtgärdsprogrammen för vattenvården och havsvården, och de preciseras i strategierna för restaurering av sjöar och vattendrag och för fiskvägar. Det krävs åtgärder i flera hundra sjöar, åar, älvar, kustobjekt och grundvattenområden

Dessutom välkomnar utskottet att regeringen föreslår 2,021 miljoner euro för sanering av förorenade områden. Vidare föreslås ett separat anslag (500 000 euro) för ett projekt för sanering av Laajalahti i Lievestuore i syfte att minska de olägenheter och risker som området orsakar miljön. Den sista etappen av projektet omfattar åtgärder för att täcka över och behandla fiberslam som innehåller skadliga ämnen från avloppsvatten som släpptes ut från sulficelluosafabriken i Lievestuore. Fabriken har numera gått i konkurs.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Huvudtitel 35

Det är motiverat att fortsätta med avloppsvattenrådgivning i glesbygden, menar utskottet. För det ändamålet föreslås en miljon euro, som används till att underlätta verkställandet av statsrådets förordning om behandling av hushållsavloppsvatten i områden utanför avloppsnätet (157/2017) före den 31 oktober 2019. Bidragen fördelas mellan organisationer och andra sammanslutningar för rådgivnings- och utbildningsprojekt som genomförs i samarbete med kommuner på olika håll i landet.

Åtgärdsprogrammet för träbyggande föreslås få 2,2 miljoner euro, vilket är positivt. Det är en betydande ökning jämfört med anslaget på 200 000 euro för detta år. Syftet med programmet är att utveckla kompetens för internationellt konkurrenskraftigt byggande i trä och företagsverksamhet för industriell tillverkning i Finland och att stödja strategin för bioekonomi genom främjande av byggande i trä. Utskottet vill poängtera att programmet stärker utvecklingen i överensstämmelse med klimatpolitiken och påpekar dessutom att hinder för att bygga i trä behöver undanröjas ytterligare och utbildningen och forskningen inom området utvecklas.

63. Utgifter för förvärv av och ersättning för naturskyddsområden (reservationsanslag 3 år)

Anslaget under momentet används fortsatt delvis till genomförande av handlingsplanen för den biologiska mångfalden i skogarna i södra Finland (Metso), som grundar sig på att markägarna frivilligt erbjuder mark för skyddsändamål. Sammanlagt 23 miljoner euro får användas för det ändamålet, alltså 6 miljoner euro mer än 2017. Utskottet välkomnar att regeringen höjde anslaget dels i vårens rambeslut (3 mn euro), dels också i höstens budgetproposition (5 mn euro). I anslaget för 2018 beaktas dessutom att det engångstillägg som riksdagen gjorde för 2017 faller bort (-2 mn euro). Det är också positivt att medlen för åtgärder enligt Metso också utökas genom jord- och skogsbruksministeriets huvudtitel, där det berörda anslaget totalt uppgår till cirka 5,5 miljoner euro (moment 30.40.22 och 30.40.45).

Utskottet konstaterar att höjningarna har stor inverkan på genomförandet av Metso-programmet. Avsikten är att 2018 inom miljöministeriets förvaltningsområde godkänna 4 500 hektar värdefulla skogsområden till programmet, medan motsvarande mål för 2017 är 3 400 hektar. Statsrådet godkände programmet 2014 med målet att skydda totalt 96 000 hektar skogsområden fram till 2025. I augusti 2017 hade ungefär 62 800 hektar skyddats.

Det är bra att anslaget används till kärnområdena för skogsskydd. Ett till kvaliteten adekvat utbud måste vara målet när resurserna allokeras och detta ska uppnås särskilt genom samarbete med aktörerna inom skogssektorn och genom riktad marknadsföring.

70. Fartygsinvesteringar (reservationsanslag 3 år)

Utskottet anser att det föreslagna tilläggsanslaget för att bygga om havsforskningsfartyget Aranda behövs. Arbetet uppskattas bli klart 2018 och kostnaderna stiga till sammanlagt omkring 15,6 miljoner euro. Efter det att ombyggnaden blivit klar bör man i budgeten också vara beredd på normala driftskostnader för fartyget, såsom underhåll och service samt anskaffningskostnader när utrustningen ska uppdateras.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 35

20. Samhällen, byggande och boende

Bostadsbyggandet har ökat i flera år. År 2017 kommer uppskattningsvis omkring 43 000 nya bostäder att börja byggas. Produktionen koncentreras huvudsakligen till de större städerna och till höghuslägenheter med bra kollektivtrafikförbindelser. Också allt fler enfamiljshus byggs. Något som bör påpekas är att man observerat att bostäderna de senaste åren i snitt blivit mindre i fråga om alla hustyper.

Utskottet påpekar att bara om bostadsproduktionen motsvarar efterfrågan går det att långsiktigt stävja prisökningen för boendet. I det sammanhanget är planläggningen och tomtutbudet av central betydelse om man vill säkerställa en tillräcklig bostadsproduktion. Avtalen om markanvändning, boende och trafik (MBT) mellan stat och kommun i de fyra största stadsregionerna har visat sig fungera bra och det är viktigt att målen för planläggning och tomtutbud kan uppfyllas fullt ut också i fortsättningen. Vi måste målmedvetet försöka upprätthålla den uppnådda positiva utvecklingen i fråga om bostadsutbud och dessutom vidareutveckla MBT-samarbetet, som gett gott utfall. Det är också positivt att utvecklingen av byggkostnaderna har varit måttfull trots konjunkturuppgången inom byggbranschen.

Tudelingen inom bostadshandeln har blivit tydligare. I huvudstadsregionen har priserna på gamla aktielägenheter stigit och på annat håll i Finland har de legat kvar på samma nivå eller till och med sjunkit. Också på hyresbostadsmarknaden är de regionala skillnaderna stora och hyrorna för fritt finansierade hyresbostäder har stigit snabbare i huvudstadsregionen än på annat håll. En utjämning går emellertid att observera när det gäller nya hyresförhållanden, och i de dyraste områdena märker man till och med sjunkande hyror. Utskottet fäster dessutom uppmärksamhet vid att försäljningen av nya bostäder har påskyndats genom större bolagslån, varför utskottet uttrycker oro över hushållens skuldsättning och samtidigt ökande risker om räntorna börjar stiga.

På områden med stor utflyttning utan motsvarande inflyttning överstiger bostadsutbudet efterfrågan och värdet på bostäderna sjunker. Tomma lägenheter och underutnyttjade byggnader är problematiska för ägarna, de boende och hyreshussamfunden. Utskottet ser det som nödvändigt att miljöministeriet fortsätter med det påbörjade arbetet för att hjälpa hyreshussamfund med ekonomiska svårigheter att vara fortsatt livsdugliga och för att förbättra de boendes boendeförhållanden i regionerna utanför tillväxtcentrumen. Ändå vill utskottet påpeka att bostadspolitiken inte ensam räcker till för att lösa avfolkningsbygdernas problem, utan att det dessutom också behövs mer övergripande lösningar för att göra de regionerna mer livskraftiga och attraktiva och för att främja bostadsbeståndets anpassning till rådande efterfrågan.

Utskottet lyfter också fram den undersökning som revisionsutskottet beställde om utvecklingsobjekt inom bostadspolitiken (Asuntopolitiikan kehittämiskohteita, Eduskunnan tarkastusvaliokunnan julkaisu 1/2017 vp, med sammandrag på svenska). Där finns en översikt av nuläget på bostadsmarknaden och kommentarer om bostadspolitiska metoder. Undersökningen kommer att behandlas ingående i riksdagen. Bostadspolitiken är en viktig del av samhällspolitiken. Utskottet påpekar att en välavvägd och i synnerhet med avseende på mobilitet hållbar stadsstruktur samt användning av hållbara byggmaterial också befinner sig i klimatpolitikens kärna (se åtgärdsprogrammet för träbyggande mom. 35.10.61).

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 35

Fullmakter och understöd när det gäller statens bostadsfond går utskottet närmare in på under moment 35.20.60.

01. Omkostnader för Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (reservationsanslag 2 år)

Utskottet fäster uppmärksamhet vid att Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (ARA) tilldelats flera nya uppgifter och att inga resurser allokerats för dessa. Den sista i raden av dessa är uppdraget att bevilja äldre och personer med funktionshinder reparationsstöd, som tidigare handhades av kommunerna. Riksdagen lade till 200 000 euro i budgeten för 2017 för den uppgiften. ARA har således haft tillgång till totalt 340 000 euro för investeringar i it-system och de personella resurser som uppgiften kräver (3,5 årsverken). Understödsvolymen har motsvarat uppskattningarna (mer än 4 000 ansökningar). Av de sökande är största delen hushåll med äldre och därför är andelen ansökningar som lämnas in i pappersform stor. Centralen uppskattar att det behövs en tilläggsresurs på 245 000 euro per år för handläggningen av ansökningarna om reparationsunderstöd. Utskottet anser att ARA fungerar kostnadseffektivt, om man ser på Kommunförbundets beräkning av kommunernas tidigare utgifter för samma verksamhet, 3,5—4 miljoner euro.

Utskottet ökar momentet med 145 000 euro och understryker att regeringen måste se till att ARA har tillräckliga resurser för sina tilldelade uppgifter och även i fråga om kommande propositioner.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 4 886 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 106/2017 rd)

30. Förebyggande av ekonomiska problem bland hyresgäster (reservationsanslag 2 år)

Utskottet anser att det nya momentet och det föreslagna anslaget på 1 miljon euro under momentet behövs. Målet med försöksprojektet under momentet är att bland hyresgäster (i privatägda eller ARA-ägda bostäder) som har problem med att hantera sin ekonomi minska hyresskulder och vräkningar och bidra till att åter göra dem försäkringsbara och kreditvärdiga samt att sporra hushållen till att mer varaktigt ändra sin ekonomi- och livshantering. Projektet tar också sikte på att förebygga hemlöshet.

Det är också motiverat att ur statens bostadsfond bevilja 900 000 euro i understöd för fortsatt boenderådgivning.

52. Understöd för främjande av sådan infrastruktur i bostadshus som krävs för eldrivna transporter (reservationsanslag 3 år)

Det rör sig om ett nytt moment och under det föreslås ett anslag på 1,5 miljoner euro. Utskottet anser att utsläppssnål trafik, såsom el- och gasbilar, behöver främjas för att målen i klimat- och energistrategin ska nås. Syftet med det nya understödet för laddningsinfrastruktur är att påskynda ändringsarbeten i fastigheternas elsystem som behövs för laddningsstationer för elbilar i bostads-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 35

hus som ägs av sammanslutningar. Avsikten är att göra en utredning i ärendet och utifrån resultaten av den vid behov precisera momentets användningsändamål.

55. Understöd för reparationsverksamhet (reservationsanslag 3 år)

Understöd enligt lagen om reparationsunderstöd för bostadsbyggnader och bostäder (1087/2016) får beviljas till ett totalbelopp på 35,5 miljoner euro. Av detta belopp kommer 20 miljoner euro från statens bostadsfond. Motsvarande understöd uppgick till sammanlagt 46 miljoner euro 2017.

Utskottet konstaterar att det finns ett stort behov av reparationsunderstöd. Understöden används dels till installation av hiss i efterhand i höghus och undanröjande av hinder för tillgänglighet i bostadsbyggnader, dels för reparation av bostäder för att äldre och personer med funktionsnedsättning ska kunna bo kvar hemma. När anslagen skars ner slopade man i budgeten för 2012 anslagen för reparation av befintliga hissar eller ersättande av sådana hissar med tillgänglighetsanpassade hissar. Efter det har det ansetts att det mest kostnadseffektiva sättet att på bred bas tillgänglighetsanpassa bostadsbeståndet är att bygga hissar i efterhand. Det är också ett sätt att se till att husens nyttjandegrad hålls på en hög nivå. År 2015 bodde 104 000 personer som hade fyllt 65 år i sådana flerfamiljshus med tre eller fler våningar som saknar hiss.

Anslaget är fortfarande knappt tilltaget, men trots det anser utskottet det vara behövligt att understöd i enskilda fall också betalas för att göra befintliga hissar mer tillgängliga. Utskottet erfar att förfarandet kan ändras inom ramen för den gällande lagen.

Utskottet ökar momentet med 1 000 000 euro för installation av nya hissar och för reparation av befintliga hissar för att göra dem tillgängliga.

Mögel- och fuktskador

Fukt- och hälsoskador i byggnader betraktas som en av de främsta orsakerna till dålig inomhusluft, som länge har ansetts vara ett av vårt lands största miljöhälsoproblem. Problemen med inomhusluften är ett omfattande förvaltningsövergripande komplex, vilket är en av orsakerna till att det varit svårt att nå en integrerad lösning. Riksdagen har utifrån ett betänkande av revisionsutskottet (ReuB 1/2013 rd — RSk 5/2013 rd) godkänt 14 uttalanden som gäller mögel- och fuktskador, och uttalandena är fortfarande föremål för åtgärder.

Det är ytterst positivt att regeringen börjat planera åtgärdsprogrammet Ett decennium av sunda lokaler. Avsikten med programmet är att underlätta reparation av fukt och mögelskador och minska problemen med inomhusluft i offentliga byggnader. Programmet har ett tydligt mål: senast 2028 ska skolor, daghem, vårdinrättningar, och andra offentliga lokaler vara sunda att använda och det ska ingå i fastighetsskötselns inarbetade rutiner att identifiera, utreda och åtgärda problem. Det nya programmet ska dra nytta av tidigare projekt och program, däribland programmet för åtgärder mot fukt och mögel, som genomfördes 2010—2015 och samordnades av miljöministeriet. Avsikten är att programgenomförandet inleds våren 2018, och då måste tillräcklig finansiering anvisas.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 35

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 16 500 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 106/2017 rd)

60. Överföring till statens bostadsfond

Fullmakten att godkänna räntestödslån för hyresbostäder och bostadsrättsbostäder föreslås uppgå till 1,41 miljarder euro, vilket motsvarar 2017 års nivå. Beloppet möjliggör att 9 000 subventionerade bostäder byggs. Utskottet anser utifrån inkommen utredning att fullmakten är adekvat.

I budgetpropositionen finns också beredskap för att bygga 2 000 hyresbostäder med borgenslån där borgensansvaret uppgår till 285 miljoner euro. Modellen är emellertid inte särskilt lockande eftersom det aldrig har gått så att alla fullmakter utnyttjats under den tid som stödformen funnits. Under momentet får också bland annat 100 miljoner euro anvisas som borgen för ombyggnadslån för bostadsaktiebolag.

Utskottet konstaterar att behovet av hyresbostäder till rimligt pris växer kontinuerligt. Urbaniseringen, de allt mindre hushållen och immigrationen bidrar till att öka efterfrågan. Således anser utskottet det vara angeläget att startbidraget fortsätter inom Helsingforsregionens MBT-område (totalt 250 mn euro) och att man också överväger att utvidga dess användning till andra tillväxtcentrum, om än till halverat stöd. Också infrastrukturbidragen i MBT-områdena har visat sig vara en fungerande stödform. Beloppet föreslås ligga kvar på 2017 års nivå (15 mn euro).

Behovet är också allt större för anpassning av hyresbostadsbeståndet i avfolkningsområden. I de fallen måste det berörda områdets hela bostadsmarknad beaktas med framförhållning när man planerar stödåtgärder för hyreshusbolag med ekonomiska svårigheter. Också rivningsackordens tillräcklighet måste garanteras.

Utskottet understryker att det bästa sättet att främja en fungerande bostadsmarknad, förebygga segregation och bidra till boende till skäligt pris är ett mångsidigt utbud av bostäder med olika former av besittningsrätt. Effekterna av de uppställda inkomstgränserna måste fortsatt följas noga i syfte att undvika stigmatisering av det statligt stödda bostadsbeståndet.

Utskottet vill dessutom lyfta fram det utvecklingsarbete som pågår vid miljöministeriet med att ta fram en modell med långvarigt räntestöd. Syftet är bland annat att permanent sänka självrisikandelen av räntan och att göra avbetalningsprogrammet mer degressivt. Modellen bör utvecklas, menar utskottet. Många bolag brottas med svårigheter till följd av problem med det regressiva lånesystemet. Det föreligger sannolikt också ett behov att på lång sikt genomföra en mer genomgripande reform av statens lånesystem.

Investeringsunderstöd för grupper med särskilda behov

Enligt förslaget ska byggande, anskaffning och ombyggnad av bostäder för grupper med särskilda behov stödjas med ett investeringsunderstöd på 105 miljoner euro. Fullmakten är 14 miljoner euro mindre än för 2017. Av fullmakten för 2017 hade omkring 81 miljoner euro bundits upp till

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Huvudtitel 35

utgången av september, och vidare fanns det reservationer utan beslut om understöd till ett belopp av cirka 112 miljoner euro.

Enligt uppgift bör understödet vara tillräckligt stort för att täcka behovet 2018. En väsentligen påverkande faktor i sammanhanget är dock hur stor finansieringsandelen är för de bostäder som hör till en högre stödkategori.

När understöden beviljas kommer de bostadsprojekt att ha företräde som är avsedda för de grupper med särskilda behov som har den allra svåraste bostadssituationen. I de projekten accentueras behovet av stöd och service för boendet. Bland de här grupperna finns långvarigt bostadslösa, personer med intellektuell funktionsnedsättning som får psykisk rehabilitering och minnessjuka äldre. Antalet projektansökningar har totalt sett minskat sedan 2015. Många kommuner har redan nu med hjälp av statligt stöd lyckats bygga tillräckligt med bostäder för serviceboende med heldygnsomsorg. Åtgärdsprogrammet för att förebygga bostadslöshet (Aune) prioriterar i dagens läge decentraliserat boende och användning av det vanliga bostadsbeståndet för att ge bostadslösa bostad.

I slutet av 2016 fanns det 6 664 ensamstående bostadslösa i Finland och av dessa var 2 045 långtidsbostadslösa. Det fanns totalt 325 bostadslösa familjer. Finland är det enda landet i Europa som lyckats få bostadslösheten att minska. Det finns således alla skäl att fortsätta med det målinriktade och framgångsrika arbetet. Långtidsbostadslösheten har nästan halverats sedan 2008.

När det gäller personer med intellektuell funktionsnedsättning är målet att ingen med funktionsnedsättning ska bo på anstalt efter 2020 (statsrådets principbeslut från 2012). I slutet av 2017 beräknas dock fortfarande cirka 700 personer med intellektuell funktionsnedsättning få långtidsvård. Men det har också hänt att personer med intellektuell funktionsnedsättning valt att återgå till anstalt när de inte fått adekvat service och stöd på annat håll. I synnerhet antalet barn i institutionsvård har ökat oroväckande under de senaste åren. Dessutom har det framkommit att ensamheten blivit vanligare. Utskottet konstaterar att stödet för grupper med särskilda behov måste kunna garanteras utanför anstalt. Olika former av grupper har konstaterats vara välfungerande lösningar som medger ökade sociala kontakter och ökad trygghetskänsla.

Det är positivt att miljöministeriet och undervisnings- och kulturministeriet avser att starta en utredning av behovet av nya och renoverade studentbostäder och av hur bostadstyperna behöver ändras under de kommande tio åren. Samtidigt är det ytterst väsentligt att också beräkna hur många bostäder som tas ur bruk så att rivningsbidragen och rivningsackorden räcker till också i detta avseende.

Utskottet vill påpeka att det just nu byggs många privatfinansierade bostäder i omsorgssektorn till följd av den planerade vårdreformen och därför finns det risk för att det totala bostadsbehovet kan komma att överskridas. De aktörer som bygger fritt finansierade bostäder är i färd med att bygga fler bostäder för serviceboende för äldre med heldygnsomsorg och bostäder för personer med intellektuell funktionsnedsättning och rehabiliteringsklienter inom mentalvården än de aktörer som ansökt om finansiering av ARA (enl. översikten ARA:n Erityisryhmien asuntomarkkinakatsaus 2017). Denna situation måste uppmärksammas och kommunerna måste få mer information om

Betänkande FiUB 22/2017 rd

det omsorgsrelaterade bostadsbehovet i den egna kommunen. Då kan tomtplaneringen motsvara det långsiktiga behovet. Det ligger inte i någons intresse att bygga bostäder som ingen flyttar in i.

Utskottet understryker att staten fyller en central funktion när det gäller att styra bostadsbyggnandet för grupper med särskilda behov. Investeringsunderstöden beviljas med beaktande av det lokala behovet för varje separat grupp av personer med särskilda behov och av kommande förändringar i servicestrukturen plus möjligheterna att använda vanliga bostäder och andra byggnader och att bygga om dem för grupper med särskilda behov.

INKOMSTPOSTER

Avdelning 15

LÅN

03. Statens nettoupplåning och skuldhantering

01. Nettoupplåning och skuldhantering

Utskottet föreslår att momentet ökas med 40 295 000 euro för nettoupplåning till nominellt värde. Beloppet för nettoupplåning till nominellt värde är då 3 129 932 000 euro.

Ökningen beror på de ändringar som utskottet föreslår på utgiftsmomenten.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 3 079 932 000 euro i nettoinkomster.

(Stycke 2 och 3 som i RP 106/2017 rd)

SAMMANFATTNING

Enligt utskottets förslag uppgår både inkomstposter och anslag till 55 813 849 000 euro.

Utskottet har ökat anslagen med 40 295 000 euro. Ett motsvarande tillägg har gjorts i inkomstposterna under moment 15.03.01.

Skillnaderna mellan inkomsterna i propositionen och betänkandet framgår av följande tabell:

	Propositionen €	Utskottet €
Avd. 11	44 011 981 000	44 011 981 000
Avd. 12	5 539 528 000	5 539 528 000

Betänkande FiUB 22/2017 rd

	Propositionen €	Utskottet €
Avd. 13	2 769 190 000	2 769 190 000
Avd. 15	3 452 855 000	3 493 150 000
Totalt	55 773 554 000	55 813 849 000

Skillnaderna mellan anslagen i propositionen och betänkandet framgår av följande tabell:

	Propositionen €	Utskottet €
Ht. 21	124 743 000	124 743 000
Ht. 22	19 030 000	19 030 000
Ht. 23	210 341 000	210 341 000
Ht. 24	1 102 541 000	1 103 091 000
Ht. 25	941 091 000	941 091 000
Ht. 26	1 475 320 000	1 476 190 000
Ht. 27	2 871 971 000	2 871 971 000
Ht. 28	17 218 149 000	17 219 649 000
Ht. 29	6 595 819 000	6 605 494 000
Ht. 30	2 602 429 000	2 606 429 000
Ht. 31	3 376 395 000	3 388 195 000
Ht. 32	2 821 026 000	2 822 226 000
Ht. 33	15 000 635 000	15 009 185 000
Ht. 35	182 154 000	184 304 000
Ht. 36	1 231 910 000	1 231 910 000
Totalt	55 773 554 000	55 813 849 000

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner förslaget till statsbudget för 2017 i enlighet med propositionen RP 106/2017 rd och den kompletterande propositionen RP 176/2018 rd med de föreslagna ändringarna.

Riksdagen godkänner det ovan föreslagna uttalandet.

Riksdagen förkastar budgetmotionerna BM 1—535/2017 rd.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Riksdagen förkastar åtgärdsmotion AM 51/2017 rd.

Riksdagen beslutar att budgeten för 2018 tillämpas från 1.1.2018.

Helsingfors 11.12.2017

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Timo Kalli cent
vice ordförande Ville Vähämäki saf
medlem Timo Heinonen saml
medlem Eero Heinäluoma sd
medlem Kauko Juhantalo cent
medlem Toimi Kankaanniemi saf
medlem Krista Kiuru sd
medlem Esko Kiviranta cent
medlem Kari Kulmala blå
medlem Elina Lepomäki saml
medlem Outi Mäkelä saml
medlem Mats Nylund sv
medlem Aila Paloniemi cent
medlem Antti Rantakangas cent
medlem Markku Rossi cent
medlem Sari Sarkomaa saml
medlem Maria Tolppanen sd
medlem Matti Torvinen blå
medlem Kari Uotila vänst
medlem Pia Viitanen sd
medlem Ozan Yanar gröna
ersättare Olavi Ala-Nissilä cent
ersättare Li Andersson vänst
ersättare Markku Eestilä saml
ersättare Timo Harakka sd
ersättare Lasse Hautala cent
ersättare Anne Kalmari cent
ersättare Emma Kari gröna
ersättare Pauli Kiuru saml
ersättare Timo V. Korhonen cent
ersättare Riitta Myller sd
ersättare Martti Mölsä blå
ersättare Mika Niikko saf
ersättare Markku Pakkanen cent
ersättare Joakim Strand sv
ersättare Eero Suutari saml
ersättare Kaj Turunen blå

Betänkande FiUB 22/2017 rd

ersättare Harry Wallin sd
ersättare Juhana Vartiainen saml
ersättare Peter Östman kd

Sekreterare var

utskottsråd Hellevi Ikävalko
utskottsråd Mari Nuutila
utskottsråd Maarit Pekkanen
överinspektör Arto Mäkelä

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

RESERVATION 1 sd

Allmän motivering

Äntligen växer ekonomin i Finland. Tillväxten började 2015 och har skjutit fart i år. Också utsikterna för nästa år är relativt goda. Tillväxten är hållbar och vilar på en bred grund i och med att världsekonomin ger Finland god draghjälp.

Exporten gynnas särskilt av att tillväxtstrukturen i euroområdet har förändrats och blivit mer fördelaktig för Finlands export: den ökade efterfrågan i euroområdet har också satt fart på investeringarna vilket syns i en ökad efterfrågan på den finländska exportindustrins produkter. Det bidrar till att den strama finanspolitiken gradvis lättas upp i euroområdet.

SDP:s ekonomisk-politiska linje har klart inriktats på exportdriven, kompetensbaserad tillväxt. Analysen bakom denna linje har visat sig vara korrekt. Export är den bästa medicinen för Finland.

Men trots de goda konjunkturerna är landets ekonomiska framtid inte särskilt ljus. På längre sikt ser tillväxten ut att fortsatt vara rätt anspråkslös. Efter en kortvarig spurt förefaller tillväxten under de närmaste åren ligga på ungefär 1—1,5 procent. Det är långt ifrån de siffror som man var van med före finanskrisen. Sysselsättningen vilar inte på en hållbar grund och de offentliga finanserna dras fortfarande med ett strukturellt underskott.

Regeringen kommer inte att nå sina viktigaste ekonomisk-politiska mål.

Sysselsättningsmålet glider regeringen ur händerna

I och med den accelererade ekonomiska tillväxten är sysselsättningsläget i färd med att långsamt förbättras. Men regeringen ser inte ut att nå sitt mål, som är en sysselsättningsnivå på 72 procent och 110 000 nya arbetstillfällen. Enligt prognoserna kommer sysselsättningen att ligga på drygt 70 procent i slutet av regeringsperioden. Arbetslösheten är fortfarande alltför hög.

Sysselsättningspolitiken kan inte stanna vid att vänta in att läget korrigeras av sig självt. Att sysselsättningspolitiken försummats har lett till förlängda arbetslöshetsperioder för många, vilket har ökat den strukturella arbetslösheten och minskat möjligheterna att finna arbete ens när konjunkturen stiger.

Nedskärningspolitiken tär på vår framtid

Regeringens budgetförslag saknar hjärta. Man går fortfarande in för en hård ekonomisk politik och skär i anslagen för utbildning, service och social trygghet. Tidigare år har regeringen sänkt skatterna i synnerhet för höginkomsttagare och snott ihop diverse lösningar som gagnat deras väljare men försvagat skattebasen och därmed beskattningsresultatet. Den färskaste budgetpropositionen visar upp en passiv linje, vilket emellertid inte ändrar den allmänna bilden. Oberoende kalkyler visar hur den förda politiken drabbar låginkomsttagare men är givmild mot höginkomsttagarna. Regeringens beslut ökar den ekonomiska ojämlikheten. Situationen blir inte heller bättre

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

av att man skär ned på servicen. Samhällsfreden naggas i kanterna. när alla inte längre hänger med.

Nedskärningarna i utbildning, forskning och produktutveckling tär på möjligheterna till tillväxt. I budgetpropositionen för 2018 föreslår regeringen i efterskott vissa bra men otillräckliga och temporära återtaganden av nedskärningar samt satsningar. De massiva nedskärningar som gjorts på samma områden kommer nu att bli permanenta. Det här försämrar möjligheterna till ekonomisk förnyelse, urholkar möjligheterna till ökad produktivitet och försvagar samhällets möjligheter att svara på strukturförändringarna.

Regeringen håller sig med ett rykte om att vara noga med pengarna men så är det inte i verkligheten. Regeringen gör ett stort nummer av att skära ner på utgifterna med summa summarum blir anpassningen av de offentliga finanserna under en tredjedel jämfört med föregående regering. Det här är en följd av att de besparingar som uppkommit har använts för att ge regeringens egna stödtrupper skraddarsydd skattelättnader i stället för att man skulle ha betalat av på statsskulden. I stället har man skurit i service, utbildning och social trygghet och sänkt i synnerhet höginkomsttagarnas skatter.

Vändningen i ekonomin är ett bevis på regeringens ansvarslöshet. Betydande skattelättnader försvagar de offentliga finanserna med två miljarder och ökar statsskulden vid en tidpunkt då man borde agera precis tvärtom.

Regeringen har medvetet uteslutit inkomstökningar ur sitt metodsortiment. Bland annat rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken har kritiserat regeringen för detta. Om även inkomstsidan skulle utnyttjas som ett sätt att balansera de offentliga finanserna kunde de mest orättvisa nedskärningarna lämnas ogjorda.

Samtidigt håller den bestående skillnaden mellan inkomster och utgifter, det vill säga det konjunkturoberoende underskottet, på att öka. Det strukturella underskottet i de offentliga finanserna kommer under de närmaste åren att ligga långt ifrån målet på 0,5 procent på medellång sikt, i motsats till vad som avses i stabilitets- och tillväxtpakten. Finland har erbjudits viss flexibilitet för åren 2017—2019, varefter det strukturella underskottet får vara 1,1 procent av bni. Det strukturella underskottet förutspås överskrida också denna gräns 2018. Finland torde ändå inte bryta mot utgiftsregeln i paktens förebyggande del eftersom överskridningen ligger under 0,5 procentenheter. Det här bekräftar å andra sidan än en gång ramverkets olämplighet i praktiken eftersom reglerna i den förebyggande delen inte styr in politiken på en för det rådande konjunkturläget konstruktiv väg. SDP har föreslagit minskad procyklikaltet.

Regeringens finanspolitik är kraftlös

Det finns två stora svagheter i regeringens ekonomiska politik. Den förvägrar en enorm mängd människor frukterna av tillväxten och leder till misär för många. Den andra svagheten är att regeringen försummar stärkandet av tillväxt och sysselsättning både på lång och kort sikt.

Regeringens politik saknar visioner och hjärta. Politiken inskränker sig till att genomföra regeringsprogrammets exceltabeller. Den innehåller inga trovärdiga framtidsvisioner.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Det förbättrade konjunkturläget korrigerar inte de långsiktiga trenderna i Finlands ekonomi och offentliga finanser. För att nå sysselsättningsmålen behöver vi en uppenbart mer aktiv politik som ingriper i arbetslösheten starkare här och nu. Under nuvarande omständigheter när den åldrande befolkningen blir en allt större grupp kan välfärdssamhällets service utvecklas bara om antalet sysselsatta ökar och sysselsättningsnivån stiger märkbart.

Det här vore det effektivaste och hållbaraste sättet att säkerställa de offentliga finanserna. En enda procent högre sysselsättningsnivå innebär ett förbättring på cirka 800 miljoner euro i balansen. Dessutom bör vi genomföra omstruktureringar som stöder sysselsättning och tillväxt på ett rättvist sätt som minskar ojämlikheten. Nu står regeringen med hängande armar och väntar sig att läget ska korrigera sig självt.

En högklassig utbildning, en välutbildad befolkning och målmedvetna satsningar på forskning och produktutveckling ligger bakom Finlands ekonomiska framgångar. Nu håller denna grund på och vittrar sönder. Finland håller i snabb takt på och förlorar sin relativa position bland länder med hög utbildningsnivå. Utgifterna för forskning, utveckling och innovationer har minskat oroväckande under de senaste åren. Bara om utgifterna för utveckling ökar kommer Finlands ekonomi att klara sig.

SDP:s alternativ:

I det rådande läget måste den ekonomiska politiken framför allt fokusera på tre saker:

1. Dags för stora reformer — stärkt kompetens och sysselsättning.
2. Mot en bättre framtid genom tillväxt — bättre kompetens, satsningar på forskning, förmåga till ekonomisk förnyelse, boende och infrastruktur.
3. Återgång till rättvisa — tillväxten hör till alla.

Social kohesion, minskad ojämlikhet och hållbara offentliga finanser kräver en avsevärt högre sysselsättningsgrad, särskilt under de kommande decennierna. Det behövs reformer som stärker sysselsättningen, och de måste inledas nu.

Den ekonomiska tillväxten bygger framför allt på ökad produktivitet. Dess kärna är hög kompetens och en utbildad befolkning, satsningar på forskning och produktutveckling och en aktiv näringspolitik som stöder förnyelse. Vi måste ta ett fast grepp om dessa element.

Alla reformer som stödjer tillväxt och sysselsättning måste genomföras rättvist så att de stärker människornas delaktighet i samhället, minskar otrygghet och osäkerhet och ger tilltro till framtiden. Alla måste inkluderas. Lyckas vi inte med det och den ekonomiska och sociala osäkerheten i stället ökar, smulas förtroendet för de politiska institutionerna och andra samhälleliga institutioner sönder. Följderna av det kan bli överraskande och allvarliga, vilket vi de senaste åren kunnat bevittna på olika håll i världen. Det är framför allt en fråga om ekonomisk-politiska val.

Regeringens åtgärder har visat att inkomstskillnaderna och ojämlikheten ökar om man försöker stärka de offentliga finanserna enbart med att hyvla här och där. SDP vill trygga en stabil grund

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

för de offentliga finanserna genom strukturella reformer som på lång sikt förbättrar sysselsättningen.

För att anpassa de offentliga finanserna måste också inkomsterna ökas inom den offentliga sektorn. Inkomstsidan får inte av ideologiska skäl glömmas bort som en metod. SDP vill att beskattningen ska gå i en socialt rättvisare och samtidigt ekonomiskt effektivare riktning. Skattebaserna måste förtätas och beskattningen bättre än nu bestämmas utifrån betalningsförmåga. På så sätt kan vi trygga offentlig service för alla på en hållbar grund.

Regeringen har varit passiv och kortsynt när det gällt att bekämpa grå ekonomi, aggressiv skatteplanering och skatteflykt. Insatser mot dessa missförhållanden har varit bleka jämfört med problemen och dessutom initiativlös i synnerhet när det gäller EU:s skattepolitik. Det satsas inte heller tillräckligt på att stärka myndigheternas resurser. Att aktivt bekämpa grå ekonomi och aggressiv skatteplanering kan ge betydande statsekonomiska fördelar och främja en sund och rättvis konkurrens mellan företag.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 1

Riksdagen förutsätter att regeringen styr in sin politik som bara ökar ojämlikheten och misären på en ny kurs och erkänner att den nuvarande linjen är ett misstag som får inkomstskillnaderna att öka. I all verksamhet måste regeringen rikta in sig på att öka sysselsättningen och minska inkomstskillnaderna.”

Reservationens förslag till uttalande 2

Riksdagen förutsätter att regeringen ändrar sin ekonomiska och finanspolitiska linje i en mer rättvis riktning som stärker sysselsättningen och förutsättningarna för tillväxt.

Reservationens förslag till uttalande 3

Riksdagen förutsätter att regeringen genomför sysselsättningsförbättrande reformer på lång sikt och att det sker genom åtgärder som minskar ojämlikheten och osäkerheten och ökar delaktigheten i samhället.

Reservationens förslag till uttalande 4

Riksdagen förutsätter att regeringen stärker förutsättningarna för produktivitetstillväxt genom långsiktiga investeringar i utbildning, forskning och produktutveckling.

Reservationens förslag till uttalande 5

Riksdagen förutsätter att regeringen korrigerar de offentliga finanserna på ett rättvist sätt, både genom att öka inkomsterna och genom att minska utgifterna.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Reservationens förslag till uttalande 6

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att semesterpenningen inom den offentliga sektorn betalas ut på normalt sätt 2018.

Reservationens förslag till uttalande 7

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en genomgripande reform av beskattningen, där tyngdpunkten förskjuts från beskattning av arbete och förvärvsinkomster till den underbeskattade finanssektorn, kapital, kapitalinkomster och förmögenhet.

Reservationens förslag till uttalande 8

Riksdagen förutsätter att regeringen aktivare går in för att bekämpa grå ekonomi och aggressiv skatteplanering samt skatteflykt, lämnar behövliga propositioner om saken och tryggar myndigheternas resurser.

Reservationens förslag till uttalande 9

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder beskattningen så att pensionärer och löntagare skattemässigt behandlas lika.

Reservationens förslag till uttalande 10

Riksdagen förutsätter att VR fortsatt köper trafiktjänster ute i landet.

Reservationens förslag till uttalande 11

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart vidtar effektiva åtgärder för att minska arbetslösheten.

Reservationens förslag till uttalande 12

Riksdagen förutsätter att regeringen genast inleder trepartsberedning av en översyn av det passiva utkomstskyddet för arbetslösa för att det ska bidra till större aktivitet och högre sysselsättning i enlighet med den så kallade Rinnemodellen.

Reservationens förslag till uttalande 13

Riksdagen förutsätter att regeringen genast börjar bereda en reform med en aktiv arbetskraftspolitik, där kommunerna får större ansvar för sysselsättningen och samtidigt tillförsäkras nödvändiga resurser.

Reservationens förslag till uttalande 14

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer de anslag som behövs för en effektiv systerpolitik och genomföra ungdomsgarantin.

Reservationens förslag till uttalande 15

Riksdagen förutsätter att regeringen bemöter arbetssökande på ett jämlikt sätt och garanterar arbetslösa fullt utkomstskydd utan de byråkratiska kriterier som sammanhänger med den så kallade aktiveringsmodellen.

Reservationens förslag till uttalande 16

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar nedskärningarna i utbildning och forskning eftersom de är förödande för landets framtid.

Reservationens förslag till uttalande 17

Riksdagen förutsätter att regeringen behandlar universiteten och yrkeshögskolorna likvärdigt.

Reservationens förslag till uttalande 18

Riksdagen förutsätter att regeringen minskar gruppstorlekarna i den småbarnspedagogiska verksamheten genom lagstiftningsåtgärder.

Reservationens förslag till uttalande 19

Riksdagen förutsätter att finansieringsbasen för kulturen stärks så att tillgången till kultur- och tjänster tryggas på bred bas och för alla befolkningsgrupper och att den kreativa ekonomin främjas.

Reservationens förslag till uttalande 20

Riksdagen förutsätter att regeringen genast förbereder en avsevärt effektiviserad bostads- och infrastrukturpolitik för att öka produktionen av bostäder till rimligt pris och för att starta betydande trafikprojekt, framför allt på tillväxtorter.

Reservationens förslag till uttalande 21

Riksdagen förutsätter att regeringen förbereder en översyn av incitamenten för att bygga hyresbostäder till rimligt pris, särskilt villkoren för långa räntestöd, och en utvärdering av incitamenteffekterna. Riktade stöd till byggverksamhet är ett effektivt medel för att stimulera produktionen av hyresbostäder till rimligt pris och att samtidigt motverka att utgifter för bostadsbidrag stiger.

Reservationens förslag till uttalande 22

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Riksdagen förutsätter att regeringen i samarbete med kommunerna främjar reparation av skolor, daghem och andra offentliga byggnader så att inomhusluften blir sund och att den bereder föreskrifter som förtydligar ansvarsfördelningen mellan byggarna och de som har hand om byggnaderna på det sätt som framgår av riktlinjerna i revisionsutskottets rapport.

Reservationens förslag till uttalande 23

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar de mest orättvisa och oskäligen nedskärningarna i inkomstöverföringarna och höjningarna av avgifterna eftersom de redan nu drabbar de mest utsatta.

Reservationens förslag till uttalande 24

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar de ineffektiva skatteavdrag som gynnar förmögna personer, det vill säga företagavdraget, skogsgåvoavdraget och ändringen av skatten på arv och gåva. De medel som bli tillgängliga bör regeringen använda till åtgärder som på riktigt förbättrar förutsättningarna för företagsamhet, bland annat införa skatteavdrag för den första som anställs och höja momsgränsen till 30 000 euro.

Reservationens förslag till uttalande 25

Riksdagen förutsätter att regeringen bedömer konsekvenserna av sina ekonomisk-politiska vägval för kvinnor och män, för olika generationer, regioner och befolkningsgrupper och för inkomstfördelningen både på kort och lång sikt.

Reservationens förslag till uttalande 26

Riksdagen förutsätter att regeringen vässar sin ekonomiska politik för att skuldspiralen ska kunna brytas på ett hållbart sätt.

Reservationens förslag till misstroende

Riksdagen konstaterar att regeringen har misslyckats i sin ekonomiska politik. Regeringens värderingar ökar ojämlikheten och minskar förtroendet i samhället. Dess politik negligerar behovet av ekonomisk tillväxt och bättre sysselsättning. Reformerna som skulle främja sysselsättning och ökad kompetens lämnas ogjorda. Tillväxten hör till alla. Därför kräver riksdagen att regeringen omedelbart förelägger riksdagen nya korrigerande åtgärder för att förbättra en rättvis fördelning av tillväxten, minskar ojämlikheten och stärker den ekonomiska tillväxten och sysselsättningen på lång sikt. Riksdagen konstaterar att regeringen har misslyckats och därför inte har riksdagens förtroende.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 24

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

30. Internationellt utvecklingssamarbete

66. Egentligt utvecklingssamarbete (reservationsanslag 3 år)

Hoten mot freden och säkerheten i världen har ökat under de senaste åren och även nått Europa bland annat i form av en flyktingkris. I en föränderlig värld är det desto viktigare att kunna förutse och avvärja kriser och orsakerna till dem.

Under den pågående regeringsperioden har nedskärningarna varit så kraftiga att anslagen redan nu ligger långt efter 2015 års nivå. Nu föreslår vår regering 546,3 miljoner euro för egentligt utvecklingssamarbete medan beloppet var drygt 920 miljoner euro 2015. Nästa år antas hela vårt utvecklingssamarbete ligga under 0,4 procent av bni. Det här står i konflikt med att vi såväl i EU som i FN har förbundit oss att på lång sikt komma upp till 0,7 procent.

Vår ekonomi och vår sysselsättning vilar på internationell handel och internationellt samarbete. I det läget kan vi inte dra oss tillbaka och vända oss inåt. Både regionalt och globalt bygger internationellt utvecklingssamarbete på att parterna följer gemensamma uppförandekoder. Finland måste handla så att våra internationella nätverk genererar expanderande ekonomiskt samarbete och så att vår trovärdighet som tillförlitlig samarbetspartner inte får sig en törn. Utöver det måste vi vara beredda att åta oss att genomföra bland annat FN:s agenda för hållbar utveckling och klimatavtalet från Paris, att satsa på fördjupat samarbete och att genomföra både nya och tidigare internationella överenskommelser.

År 2016 minskades frivilligorganisationernas utvecklingssamarbete med 43 procent och regeringen föreslår nu att anslaget till frivilligorganisationerna hålls på samma nedskurna nivå, det vill säga 65 miljoner euro 2018. Frivilligorganisationernas möjligheter att utföra utvecklingssamarbete har försämrats avsevärt. Likaså har Finlands bidrag till utvecklingsländernas egna frivilligorganisationer minskat klart.

En opartisk lägesbedömning som utrikesministeriets lät göra i fjol fastställer att frivilligorganisationernas utvecklingssamarbete är effektivt och ger resultat. Konklusionerna i rapporten ger vid handen att neddragningarna i stödet till organisationerna var en felbedömning och att anslaget i stället bör höjas. Organisationerna har hamnat i en trängd situation på grund av nedskärningarna. Dessutom strider åtgärderna mot god förvaltningen eftersom de kommit så plötsligt. Sammantaget kan man konstaterar nedskärningarna skadar Finlands rykte som en pålitlig och långsiktig samarbetspartner i internationella sammanhang. Finlands stöd är särskilt viktigt eftersom demokrati och medborgarsamhällets möjligheter att agera stramas åt i allt fler länder.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Medborgarorganisationernas Utvecklingskommunikations och utvecklingsfostran är en viktig del av utvecklingspolitiken. Vi föreslår att 65 miljoner euro fördelas på följande sätt under punkt 8 i momentets dispositionsplan: "Stöd till frivilligorganisationernas utvecklingssamarbete och information om utvecklingssamarbetet samt den kommunala sektorns utvecklingssamarbete." Anslaget kan numera också användas till frivilligorganisationernas utvecklingskommunikation och globaluppfostran som sker i Finland. Anslaget administreras av utrikesministeriet. Det stöd som på ansökan betalas till organisationerna är på sin nuvarande nivå och i sin nuvarande form viktiga för deras eget arbete inom kommunikation och globalfostran. Utan stödet skulle många organisationers arbete försvåras märkbart eller rentav upphöra helt.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 24.30.66 med 100 000 000 euro för egentligt utvecklingssamarbete och att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 27

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar nödvändiga åtgärder för att höja anslaget till egentligt utvecklingssamarbete.

Reservationens förslag till uttalande 28

Riksdagen förutsätter att frivilligorganisationernas utvecklingssamarbete ges större resurser och att tillräckliga anslag reserveras för att organisationerna ska kunna fortsätta sin utvecklingskommunikation och globalfostran i nuvarande form.

90. Övriga utgifter inom utrikesministeriets förvaltningsområde

50. Vissa statsunderstöd (fast anslag)

Utrikesministeriets finansiering av organisationer som är verksamma inom Finlands utrikes- och EU-politik har minskat med en dryg tredjedel åren 2008—2016 samtidigt som kostnadsnivån stigit. Ministeriet ändrade dessutom ansökningsgrunderna inför budgetförslaget 2017 så att det av budgetboken inte längre framgår vilka frivilligorganisationer som stöds. Denna linje fortsätter även i år. Anslagen ligger på samma nivå som i början av 2000-talet. I fjol breddades bevilningskriterierna på ett sådant sätt att antalet sökande ökade med en tredjedel och trenden verkar fortsätta även i år. Bristen på förutsebar finansiering, projektupplägget och de korta finansieringsperioderna försvårar en långsiktig verksamhet och möjligheten till partnerskap.

I 2018 års budgetproposition har det ställts alltför stränga villkor för stödet så att endast organisationer som arbetar med Europainformation. De statsunderstöd som beviljas under momentet ska anknyta till Finlands utrikes- och säkerhetspolitiska riktlinjer och internationella åtaganden samt allmänt till utrikesministeriets ansvarsområde och av anslaget reserveras 370 000 euro för frivilligorganisationernas Europainformation. Finlands utrikes- och säkerhetspolitik gagnas inte av att användningsändamålet i momentet begränsas enbart till organisationer som sysslar med Europainformation. Däremot borde kriteriet knytas till Finland informationsåtaganden som med-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

lem av FN och EU. Resten av anslaget reserveras för åtgärder som stödjer Finlands utrikes- och säkerhetspolitik och åtgärderna ska vara i balans dels med verksamhetsområdets bredd och andra motsvarande aktörer. När det gäller information om FN bör reserveringen säkerställa en tillräcklig basfinansiering för FN-förbundet och andra aktörer inom FN-informationens område. I det här sammanhanget bör avseende också fästas vid verksamhetsområdets omfattning i förhållande till EU-informationen eller exempelvis OSSE-informationen.

I budgetpropositionen sägs att det ordnas en separat ansökningsomgång för statsunderstöden. I själva verket borde det ordnas fler omgångar. Stödet borde också vara projektbaserat. På så sätt kan man stödja information i anslutning till Finlands internationella åtaganden och därigenom främja medborgarnas stöd till internationell verksamhet och multilateralt samarbete. Informations- och utbildningsarbetet borde hellre systematiseras och planeras på lång sikt med skolor, universitet och andra aktörer i stället för att snuttifiera det ytterligare.

Villkoren för de organisationer som från stöd enligt det aktuella momentet skulle dessutom vara i behov av en stabilare finansiering. Om planeringen kan ske i längre cykler än ett år och finansieringen klar före årsskiftet blir verksamheten effektivare. Propositionen borde därför kompletteras med ett reservationsanslag på 2 000 000 euro för perioden 2019—2020.

Våra frivilligorganisationer utför ett viktigt arbete utifrån bred expertis som inte finns någonstans i statsförvaltningen. En rapport från utrikesministeriet visar att frivilligorganisationernas verksamhet ger resultat och är effektiv. Också globalt har den finländska utrikespolitiska kompetensen och våra nätverk rönt uppskattning. Uppskattningen gäller också organisationsfältet. Vi ska därför undvika att försvaga organisationernas ställning utan hellre stärka den.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 24.90.50 med 1 000 000 euro till stöd för organisationer som arbetar med frågor som anknyter till viktiga teman inom Finlands utrikespolitik. I momentet bör dessutom nämnas att av anslaget får 700 000 euro användas för frivilligorganisationernas FN-information och 500 000 euro för frivilligorganisationernas Europainformation, och att det ordnas separata ansökningsomgångar för statsunderstöden.

Huvudtitel 25

JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Domstolar och rättshjälp

03. Omkostnader för övriga domstolar (reservationsanslag 2 år)

Effektiv bekämpning av ekonomisk brottslighet och grå ekonomi kan medföra betydande statsfinansiella vinster. Satsningarna på bekämpning av grå ekonomi är tyvärr otillräckliga också i den nu aktuella budgetpropositionen.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Handläggningen av ekonomiska brott kräver resurser också i domstolarna. Ärendebalansen och de allt längre behandlingstiderna är ett stort problem, särskilt i de större allmänna domstolarna. En stor del av de mycket långa och omfattande rättegångar som belastar domstolarna gäller uttryckligen komplicerade ekonomiska brott.

Riksdagen godkände den 22 november en proposition om ändring av domstolslagen och vissa andra lagar. Lagändringen leder till en betydande gallring i tingsrättsnätet, vilket har negativa konsekvenser för medborgarnas jämlikhet, rättssäkerhet och tillgång till rättstjänster.

Regeringens proposition bereddes på synnerligen bristfälliga grunder. Exempelvis underlät man att göra en ordentlig utvärdering av konsekvenserna av den föregående ändringen av tingsrättsnätet som genomdrevs 2010. Dessa ändringar, som inte är obetydliga, inträffar samtidigt som justitieministern har meddelat om ett förslag om att inrätta en domstolsmyndighet, vilket innebär att hela förvaltningsmodellen för Finlands domstolssystem kommer att ändras. Det nya domstolsverket borde ha haft som en viktig uppgift att utvärdera vilka alternativa möjligheter det hade funnits att omorganisera tingsrättsnätet. I en sådan situation hade det varit motiverat att skjuta fram beslutet om att lägga ner delar av tingsrättsnätet varvid den nya myndigheten utifrån en adekvat konsekvensbedömning hade kunnat göra besluta om lämpliga åtgärder i fråga om tingsrättsnätet.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 25.10.03 med 3 100 000 euro för köp av kollektivtrafiktjänster och att följande uttalande godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 29

Riksdagen förutsätter att antalet tingsrätter inte minskas förrän adekvata konsekvensbedömningar har gjorts. Det bör ankomma på den nya domstolsmyndigheten att fatta beslut om nätverkets omfattning.

20. Betalningsstörningar, utsökning och konkursbevakning

01. Utsökningsväsendets och konkursbevakningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Effektiv bekämpning av ekonomisk brottslighet och grå ekonomi kan medföra betydande statsfinansiella vinster. Satsningarna på bekämpning av grå ekonomi är tyvärr otillräckliga också i den nu aktuella budgetpropositionen.

En effektiv verksamhet med tillräcklig resurstilldelning vid utsökningsväsendet och konkursbevakningen bidrar till att förhindra ekonomisk brottslighet och svart ekonomi.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 25.20.01 ökas med 2 000 000 euro för utsökningsväsendets och konkursbevakningens omkostnader.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

30. Åklagarna

01. Åklagarväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Effektiv bekämpning av ekonomisk brottslighet och grå ekonomi kan medföra betydande statsfinansiella vinster. Satsningarna på bekämpning av grå ekonomi är tyvärr otillräckliga också i den nu aktuella budgetpropositionen.

Åklagarväsendet har framgångsrikt bekämpat grå ekonomi. De senaste årens ekonomiska vinning av brott som konfiskerats till staten i processer om grå ekonomi har uppgått till cirka etthundra miljoner euro per år. Förhållandet mellan input och output är således synnerligen bra från statsfinansiell synpunkt. I praktiken handlar det om grova skatte-, gäldenärs- och bokföringsbrott, där ekobrottsutredningens genomslag i hög grad beror på hur bra åklagarväsendet förmår sköta de ärenden som kommer till handläggning. En tilläggsfinansiering för åklagarväsendet för bekämpning av grå ekonomi skulle stärka förverkligandet av det straffrättsliga ansvaret och innebära extra inkomster till staten i form av konfiskering av vinning av brott.

Vi föreslår

att moment 25.30.01 ökas med 2 100 000 euro för åklagarväsendets omkostnader.

40. Verkställighet av straff

01. Brottspåföljdsmyndighetens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Efter att man sommaren 2016 upptäckte strukturella brister i fängelset i Pelso har de äldsta byggnaderna tagits ur bruk Därmed har fängtalerna och fängelsets funktioner tillfälligt reducerats till under 60 fångar när det normala antalet är 120.

Det är angeläget att säkra fängelsets verksamhet, för fängelset är en betydande arbetsgivare i regionen och tar emot fångar från ett exceptionellt stort område. Avsikten är att den begränsade verksamheten till följd av stängda lokaler ska vara tillfällig och redan nu finns det planer på ersättande lokaler. Vi oroar oss emellertid för att de anvisade budgetmedlen inte räcker till för att påbörja byggnadsarbetet och återgå till en verksamhet av normal omfattning. Vi anser att regeringen måste ta ett större ansvar för att ombyggnaden av fängelset ska kunna slutföras.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 30

Riksdagen förutsätter att fängelset i Pelso bibehålls som en sluten anstalt med 120 platser och att byggandet av ett nytt fängelse påbörjas så snart som möjligt.

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

10. Polisväsendet

01. Polisväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Den senaste tidens satsningar på resurserna för inre säkerhet har räddat situationen hos många myndigheter. Till exempel har antalet poliser antligen kunnat höjas till en nivå där nästan alla utbildade, tillgängliga poliser är anställda. Men antalet poliser kräver ett långsiktigt åtagande för adekvata resurser. Här spelar också utbildningsvolymerna och utbildningens attraktionskraft en nyckelroll.

Effektiv bekämpning av ekonomisk brottslighet och grå ekonomi kan medföra betydande statsfinansiella vinster. Satsningarna på bekämpning av grå ekonomi är tyvärr otillräckliga också i den nu aktuella budgetpropositionen. Förebyggandet och utredningen av svart ekonomi kräver resurser också för polisväsendet som tidigare funnits under ett särskilt anslag. Regeringen har dessvärre strukit de särskilda anslagen för bekämpning av grå ekonomi. För att effektivisera bekämpningen måste polisens resurser tvärtom ökas.

Ändringarna i alkohollagen kommer också de att öka polisens arbetsbörda. I synnerhet restaurangernas förlängda öppettider och ett eventuellt störande beteende som kan följa på en ökad alkoholkonsumtion kommer att öka polisens arbete. Detta bör beaktas i resurstilldelningen.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 26.10.01 ökas med 3 000 000 euro för bekämpning av svart ekonomi och godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 31

Riksdagen förutsätter att regeringen redan före den nya alkohollagen träder i kraft tar ansvar för polisens behov av tilläggsresurser och ser till att behovet fylls.

20. Gränsbevakningsväsendet

01. Gränsbevakningsväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

I likhet med andra aktörer inom området inre säkerhet har gränsbevakningsväsendet på senare tid fått kämpa för att klara av verksamheten med underdimensionerade resurser. De otillräckliga anslagen hotar gränsbevakningsstationernas öppettider. Gränsbevakningsväsendet avser att minska antalet sambandsmän i utlandet, sin medverkan i PTG-verksamhet och brottsbekämpningen främst med fokus på olaglig inresa vid de inre gränserna. Detta samtidigt som det internationella läget gör att uppgifterna ökar.

Även om staten ökar de finansiella resurserna för nya myndighetsuppgifter kommer den kroniska undermåliga finansieringen av den basala verksamheten oundvikligen att leda till att servicestandarden sjunker.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Vi föreslår

att regeringen ökar moment 26.20.01 med 2 000 000 euro för Gränsbevakningsväsendets omkostnader.

30. Räddningsväsendet och nödcentralerna

02. Nödcentralverkets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Enligt budgetpropositionen minskar anslaget för nödcentralverket nästa år med ca en miljon euro. Följden blir eventuellt personalnedskränningar. Det visar sig som sämre servicestandard och ohållbar arbetsmotivation bland personalen. När nödcentralernas funktionsförmåga blir sämre blir följderna betydande för det arbete som utförs av de andra aktörerna inom den inre säkerheten. Det leder till ineffektivitet, ökade uppdrag och felaktig resursfördelning. Nedskränkningarna i fråga om nödcentraler får vi betala dyrt hos andra myndigheter. Samtidigt försämras medborgarnas säkerhet.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 26.30.02 med 1 000 000 euro för Nödcentralverkets omkostnader.

Huvudtitel 27

FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Militärt försvar

01. Försvarsmaktens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Den allmänna värnplikten och en utbildad reserv är kritiska faktorer med avseende på försvarsmakten uppgifter. Inte bara antalet beväringar och reservister utan också längden och nivån på deras utbildning är väsentliga för landets försvarsförmåga. I samband med reformen av försvarsmakten skars anslagen för reservens repövningar ner. År 2014 var den parlamentariska arbetsgruppens gemensamma vilja att anslagen ska höjas.

Antalet utbildare

Under de senaste åren har omvärldsförändringarna påverkat försvaret i hög grad och arbetsbördan har blivit ohållbar inom försvarsmakten. Av officerarna uppger 43 procent att de har drabbats av utmattning i arbetet. För 2018 har det anvisats ett anslag på 2 miljoner euro för att anställa kontraktsanställda militärer, vilket emellertid inte är tillräckligt för att lindra den press försvarsmaktens personal upplever. Normalt anställs en kontraktsanställd på 3—6 månader. Deras tillstånd och kunskapsbas med avstamp i beväringutbildning är avsevärt snävare än yrkesunderofficerarnas. De kontraktsanställda kan inte kompensera bristen på yrkesmilitärer.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Bristen på utbildare borde åtgärdas med en gång och yrkesmilitärernas löner borde höjas. Dessutom bör ordinarie tjänster tillsättas. I relation till hela försvarsbudgeten skulle personalfrågorna kunna åtgärdas redan med mindre men rätt inriktade extra insatser. För att tillsätta 100 ordinarie underofficerstjänster krävs det exempelvis 4 miljoner euro. Det finns sammanlagt 600 otillsatta tjänster vilket är mer än 20 procent av hela underofficerskåren. Detta är ohållbart. Gränsbevakningen sticker inte heller under stol med att dess personal är överarbetad. Följden har blivit att den avlönade personalen är för liten i relation till de ständigt ökande arbetsuppgifterna.

Finansiella konsekvenser för den basala verksamheten av deltagandet i internationella utbildningar och övningar

Medverkan i internationell utbildnings- och övningsverksamhet bygger på ett långsiktigt samarbete. Syftet med övningsverksamheten är att förbättra beredskapen, försvarsförmågan, samarbetet samt personalens kompetens och förmåga. Också deltagandet i internationell krishantering stödjer de långsiktiga målen. Deltagandet handlar framförallt om krävande internationella övningar där man under 2017—2019 satsar på att utveckla försvarsmaktens förmåga på dess kärnområden och det internationella militära samarbetet. Kostnaderna för deltagandet i denna verksamhet bestrids med anslagen för försvarsmaktens omkostnader. Det är helt rätt att delta i verksamheten. Men om avsikten är att öka dimensionen i deltagande kommer det samtidigt att innebära ökade kostnader. Eftersom det inte finns några anslag för stora militärövningar kan det sluta med att de resurser som läggs på övningarna har negativa konsekvenser för försvarsmaktens basala verksamhet. Stora militärövningar får inte äventyra balansen mellan finansieringen av den basala verksamheten och omkostnaderna.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 32

Riksdagen förutsätter att regeringen avsätter tillräckligt stora resurser för att hålla kvaliteten och kvantiteten för repetitionsövningar på tillräckligt hög nivå.

Reservationens förslag till uttalande 33

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att säkerställa att det ständigt finns ett tillräckligt antal utbildare inom försvarsmakten.

Reservationens förslag till uttalande 34

Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att försvarsmaktens deltagande i internationell utbildnings- och övningsverksamhet inte äventyrar finansieringen av den basala verksamheten.

Huvudtitel 28

FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 1 sd

Det skattefel som den svarta ekonomin ger upphov till är enligt en utredning som riksdagens revisionsutskott har låtit göra uppskattningsvis 4—8 miljoner euro om året. Det här försvagar finansieringen av välfärdssamhället och stör en sund och hederlig konkurrens mellan företag vilket i förlängningen försvagar de anställdas position och kan leda till låga löner och usla arbetsvillkor.

Kampen mot svart ekonomi har under senare år på initiativ av socialdemokratiska riksdagsgruppen tagit många steg framåt. Resultaten har varit lovande. Enligt Skatteförvaltningens rapport har enbart de reformer som gjorts i byggbranschen minskat olagligheterna och ökat skatteintäkterna med 100 miljoner euro.

Ett inslag i den grå ekonomin är internationell skatteflykt som har lett till att Finland årligen förlorat flera hundra miljoner i skatteintäkter.

Hösten 2017 lade vi fram ett program mot aggressiv skatteplanering och skattefusk genom skatteparadis och i vår skuggbudget för 2018 presenterade vi ett åtgärdsprogram på 13 punkter mot grå ekonomi. Vi lade fram konkreta förslag till hur man kan ingripa mot ekonomisk brottslighet, grå ekonomi och internationell skatteflykt. Vid sidan av de förslag till översyn av lagstiftningen och andra åtgärder som SDP har föreslagit är det viktigt att myndigheterna ges tillräckliga resurser för att motarbeta den svarta ekonomin. Vi föreslår att resurserna för att bekämpa svart ekonomi höjs med sammanlagt 20 miljoner euro inom ett flertal förvaltningsområden.

10. Beskattningen och Tullen

01. Skatteförvaltningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Kampen mot svart ekonomi är ett av de prioriterade insatsområdena inom Skatteförvaltningen. Ändå är skatteinspektörerna alldeles för få. Skattemyndigheten bekämpar den svarta sektorn bland annat genom skattegranskningar, olika typer av projekt, kampanjer och genom styrning och övervakning vid beskattningen. Åtgärderna har intensifierats, särskilt inom branscher där det bevisligen finns stora skatterisker, bland annat hotell- och restaurangbranschen, transportsektorn och byggbranschen. Skatteförvaltningen måste absolut få tillräckligt stora resurser för att bekämpa svart ekonomi och skattesmitning.

Skatteförvaltningens möjligheter att bedriva forskning och rapportera måste ökas för att de politiska beslutsfattarna, forskarna och medborgarna ska ha bästa möjliga faktaunderlag om aggressiv skatteplanering och grå ekonomi.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 28.10.01 med 1 700 000 euro för bekämpning av ekonomisk brottslighet och grå ekonomi.

02. Tullens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Kampen mot svart ekonomi är ett genomgående tema i Tullens organisation. Idag kämpar Tullen mot svart ekonomi med förebyggande insatser och genom övervakning i realtid och i efterskott.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Tullen har goda möjligheter att bekämpa den svarta ekonomin och det är därför viktigt att resurserna är tillräckliga. Det har visat sig att förhållandet input-output har varit positivt i Tullens bekämpningsinsatser.. Tullverket måste garanteras tillräckliga resurser också med avseende på att bekämpa internationell brottslighet och smuggling och det eventuella merarbete som ändringarna i alkohollagstiftningen leder till.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 28.10.02 med 3 100 000 euro för Tullens omkostnader för bekämpning av ekonomisk brottslighet och grå ekonomi.

70. Utvecklande av statsförvaltningen

Digitaliseringsåtgärder inom förvaltningen och dataadministrativa utvecklingsprojekt är i allmänhet dyra, långvariga och dras ofta med förseningar. Statens årliga kostnader för dataadministrationen uppgår till nästan 800 miljoner euro och hela den offentliga förvaltningens rentav till 2 miljarder. Ofta leder projekten bara till blygsamma förbättringar i funktionerna som varken effektiviserar verksamheten eller stödjer digitaliseringen. Digitaliseringen saknar ett bra ledarskap som nu måste bli bättre. De dataadministrativa strukturerna måste förenklas för att ge förvaltningen större slagkraft som resulterar i besparingar. Kompetensen inom digitalisering och upphandling bör stärkas och överlappande arbete får inte förekomma. Om tidsspannet för utvecklingsprojekt kortas ner och lättare upphandlingsmetoder införs kan det gå snabbare att åstadkomma resultat av god kvalitet och till en lägre kostnad. Om merparten av kostnaderna riktas in på att utveckla i stället för att underhålla system kan besparingarna bli betydande.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 35

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att åstadkomma en bättre styrning av digitaliseringen inom den offentliga sektorn, för att öka upphandlingskompetensen och minska överlappande arbete.

90. Stöd till kommunerna

30. Statsandel till kommunerna för ordnande av basservicen (förslagsanslag)

Vår skuggbudget rättar till de mest flagranta missarna i regeringens politik, det vill säga nedskärningarna med flera hundra miljoner i utbildningen, sysselsättningen och hjälpen till allra mest utsatta. Vi stoppar de gigantiska neddragningarna i de basala tjänsterna och utbildningen och ger kommunerna betydligt mer i statsandelarna än regeringen gör.

Ekonomin är på uppgång men nedskärning av semesterpenningen inom den offentliga sektorn kvarstår. Regeringen har fråntagit kommunerna ett belopp som motsvarar nedskärningarna i semesterpenningen. I synnerhet lågavlönade kvinnor såsom sjukskötare, kokerskor, barnträdgårdslärare och bibliotekarier drabbas av detta. När andra få se sina inkomster öka stampar deras köp-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

kraft på stället. Många familjer kan bara drömma om semesterresor. Att ta tillbaka nedskärningarna skulle vara det första steget mot rättvisa. Det skulle skapa förtroende.

Kommunerna upprättar sina budgetar och ekonomiplaner i ett exceptionellt osäkert läge. Den största osäkerhetsfaktorn är den haltande landskapsreformen. Kommunerna har på ett exemplariskt sätt axlat sitt ansvar för att anpassa de offentliga finanserna. Omkostnaderna i kommunsektorn kommer fortsatt att öka mycket måttligt nästa år. De närmaste årens utmaningar är trots det stora.

Konkurrenskraftsavtalet leder till besparingar, som dock fräntas kommunerna. Likaså fortsätter regeringen med indexfrysningarna av statsandelar, vilket i praktiken innebär nedskärningar i den kommunala ekonomin. Dessutom är det oklart hur besparingarna kommer att utfalla i fråga om bland annat småbarnspedagogiken och den specialiserade sjukvården. Trots det skär staten i kommunernas statsandelar för såväl småbarnspedagogik som specialiserad sjukvård redan innan man vet hur besparingarna utfaller. Enligt en enkät som Kommunförbundet gjort räknar kommunerna med att besparingarna till följd av konkurrenskraftsavtalet kommer att bli betydligt mindre och realiseras långsammare än vad de beräkningar som ligger till grund för motiveringen till nedskärningarna visar.

Den kommunala ekonomin kommer i år att försvagas med 82 miljoner euro på grund av konkurrenskraftsavtalet. Det är ohållbart att nedskärningarna tar avstamp i osäkra besparingar och antaganden om hur kommunerna väljer att göra. I samband med behandlingen av nästa års budget har vi föreslagit att nedskärningen i de kommunalt anställdas semesterpengar återtas.

Nedskärningarna och de övriga försämringarna till följd av konkurrenskraftsavtalet drabbar de olika kommunerna på mycket varierande sätt. Det är viktigt att konkurrenskraftsavtalet inte försätter enskilda kommuner i en orimlig situation och inte heller äventyrar målet för kommunekonomin finansiella ställning. Enligt finansministeriet kommer statens åtgärder 2018 att försämra den kommunala ekonomin med 129 miljoner euro. När höjningen av den nedre fastighetsskattegränsen återtogs kringskars den kompensation som kommunerna utlovats för de sänkta avgifterna för småbarnspedagogik med 25 miljoner euro. Detta bör vägas in i exempelvis kommunernas andelar av samfundsskatterna.

Beredningen av landskapsreformen har i väsentliga delar skett med kommuners och kommunala bolags resurser. Det är inte säkert att den statliga finansieringen 2018 kommer att räcka till. Regeringen bör ge akt på behovet av resurser för beredningen och i förekommande fall se till att den statliga finansieringen räcker till.

I sin skuggbudget förslög SDP mera resurser för att minska gruppstorlekarna i småbarnspedagogiken, sänkta avgifterna för småbarnspedagogik, återinför subjektiva rätt till småbarnspedagogik, hemservice till barnfamiljer och justering av vårdardimensioneringen inom äldreomsorgen och anslag för rehabilitering. I skuggbudgeten föreslogs en ökning med 90,65 miljoner euro av statsandelarna för den kommunala basservicen. Utöver detta föreslog vi att konkurrenskraftsnedskärningarna skulle återtas med en anslagsökning på 137 miljoner euro.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 1 sd

År 2017 minskades den kommunala finansieringsandelen för yrkesutbildningen med 190 miljoner euro. Vi har yrkat på att nedskärningen återtogs. Trots att budgetförslaget inte tar hänsyn till ändringarna i den kommunala finansieringen, vill vi med höjda statsandelar se till att yrkesutbildningen får adekvata resurser.

Vid sidan av de skattebeslut som socialdemokratiska riksdagsgruppen föreslår i sin skuggbudget skulle de ovan presenterade ökningarna av statsandelarna stärka den kommunala ekonomin med 63 miljoner euro.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 36

Riksdagen förutsätter att regeringen ökar statsandelarna med det belopp som krävs för att semesterpenningen ska kunna betalas ut normalt under 2018.

Reservationens förslag till uttalande 37

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att ändra lagstiftningen så att den statsandel som anvisas kommunerna för ordnande av basservicen höjs på ett sätt som gör det möjligt att återta nedskärningarna av semesterpenningen och de nedskärningar i index som gjorts 2018 och tidigare, att stärka finansieringen av utbildningen på andra stadiet och för att kompensera sänkningarna av avgifterna för småbarnspedagogik och införandet av nya skyldigheter för kommunerna samt för att säkerställa en tillräcklig service för barnfamiljer och äldre.

91. Stöd för sysselsättningen och näringslivet

41. Energiskattestöd (förslagsanslag)

Systemet med återbäring av energiskatt måste bli effektivare för att vi ska få ner energikostnaderna inom industrin och kunna förbättra konkurrenskraften i kostnadshänseende inom exportindustrin. Skatteåterbäringen till energiintensiva företag bör höjas till 90 procent av punktskattebeloppet för den del som överstiger 0,5 procent av förädlingsvärdet. De beräknade kostnaderna är 20 miljoner euro.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 38

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition med förslag att se över systemet med återbäring av energiskatt till energiintensiv industri för att stärka konkurrenskraften inom exportsektorn.

Huvudtitel 29

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

På lång sikt är utbildningspolitiken den viktigaste tillväxtpolitiken. Utbildning ökar produktiviteten och är den bästa försäkringen mot riskerna på arbetsmarknaden. Utbildning är också ett fruktbart sätt att motarbeta ojämlikhet och att inkludera alla i samhället.

Ju bättre grundläggande utbildning desto bättre utsikter att hålla kompetensen uppe under hela arbetskarriären och att bevara förmågan att anpassa sig till förändringar på arbetsmarknaden.

Nedskärningar i utbildningen undergräver tillväxten

De sparåtgärder som regeringen gjort för undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde äventyrar fundamentet för hela den finländska utbildningen och försämrar avsevärt Finlands möjligheter att utveckla forskning och innovation. Finländska ekonomiska experter och vetenskapsvärlden i övrigt har kritiserat nedskärningarna i utbildningen.

För att kunna lyfta Finland måste vi vara ett föregångsland inom utbildning och forskning. SDP godkänner inte de nedskärningar som regeringen gör i utbildningen.

Regeringens sparåtgärder ställer upp strikta ramar för verksamheterna under undervisnings- och kulturministeriet. Jämlika utbildningstjänster av hög kvalitet från småbarnspedagogik till högskola måste tillförsäkras alla också när resurserna minskar. Förvaltningsområdet är föremål för en betydande anslagsminskning fram till 2020. Oroväckande är att i detta läge har Finlands proportionella ställning som kompetenssamhälle försvagats och ökningen av utbildningsnivån har stannat av. De ungas kunskapsnivå sjunker och den finländska vetenskapen hotar sacka efter de konkurrerande ländernas.

Trots löftena blev effekterna av konkurrenskraftsavtalet inte kostnadsneutrala för kommunerna eller för ett flertal andra utbildningsanordnare. Regeringen beslutade att exempelvis universiteten, yrkeshögskolorna och privata utbildningsanordnare inte får tillgång till de lättnader i arbetsgivaravgifterna som konkurrenskraftsavtalet medför.

Regeringen skär också i statsandelarna för småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen till följd av konkurrenskraftsavtalet. Indexsänkningarna i fråga om statsandelarna för bas servicen har lett till att regeringen gör ytterligare nedskärningar i resurserna för bland annat småbarnspedagogiken och kulturen. Också högskolorna drabbas av stora indexnedskärningar.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 39

Riksdagen förutsätter att regeringen följer konsekvenserna av nedskärningarna i utbildningsanslagen och i förekommande fall vidtar korrigeringar.

Regeringen har anvisat 300 miljoner euro som spetsprojektfinansieringen för kompetens och utbildning. En sådan satsning är bra men kan intet ersätta permanenta besparingar.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Regeringen leder landet in på en väg som äventyrar all förnyelse. Den här politiken gör att utbildningsnivån inte längre stiger. Nedsänkningarna, som sträcker sig över hela utbildningskedjan från småbarnspedagogiken ända till universitetens undervisnings- och forskningsarbete, undergräver en hållbar ekonomisk tillväxt, utveckling av exporten, uppkomsten av nya högproduktiva arbetstillfällen och förändringar i näringsstrukturen.

Regeringen har genom besluten redovisat sin värdegrund. Trots alla löften har den gått in för att skära i utbildningsanslagen. Besluten om nedsänkningar är alldeles för omfattande både i absoluta siffror och i relation till förvaltningsområdet för undervisning och utbildning. De beslut om att skära i utbildningen som regeringen Sipilä har fattat kommer i det långa loppet att stå Finland och finländarna mycket dyrt.

En hållbar balansering av de offentliga finanserna kräver en omsorgsfull planering och lagberedning där de sakkunnigas insikter utnyttjas och det civila samhället hörs. Vill man verkligen nå de eftersträvade målen måste åtgärdernas konsekvenser bedömas i ett brett perspektiv och beredarna sätta sig in i lagstiftningen innan besluten fattas. Tyvärr har regeringen valt en annan väg.

Att skära i pedagogik, utbildning och forskning har inte varit befogat med avseende på finländarnas andliga och materiella framtid.

Utbildning och forskning är grunden för ekonomisk tillväxt och delaktighet

I stället för nedsänkningar, utarmning och segregering vill SDP utveckla det finländska skolsystemet i ett brett perspektiv och på lång sikt. Målet är att inleda en beredning var syfte är att skapa en övergripande och obruten studieväg från småbarnspedagogik till slutet av andra stadiet med utnyttjande av den främsta forskningen och internationella erfarenheter samt resultat av försök i Finland.

Övergången från dagvård till förskola, från förskola till nybörjarundervisning och från lågstadiet till högstadiet och vidare till andra stadiet är viktiga skeden i barnens och ungdomarnas liv och ofta är de avgörande övergångsfaser. Övergångsfaserna har upprepade gånger konstaterats vara det största problemet vid skolavhopp, avbrott i skolgången och utslagning. Redan under decennier har man letat efter en lösning på problemet men resultatet har varit magert. Fortfarande saknar nästan 10 000 unga i varje årsklass examen på andra stadiet.

Varje ung person behöver tillräckliga kunskaper och färdigheter för att klara sig i en värld i förändring. Det handlar framförallt om möjligheterna till framgång i arbetslivet och livslångt lärande. För närvarande förebådar utslagning från utbildning på andra stadiet jämfört med högutbildade sämre hälsotillstånd, fler arbetslöshetsperioder och en betydligt kortare karriär i arbetslivet. Denna utveckling kan stärkas ytterligare när kompetenskraven i arbetslivet växer.

För att rättigheter och skyldigheter ska vara i balans bör vi som samhälle kunna kräva att de unga satsar på sin kompetens och erbjuda dem stöd för att nå målet. Läroplikten bör därför förlängas till 18 år och utbildning på andra stadiet göras avgiftsfritt.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Det är oroväckande att antalet unga med svag läs- och skrivförmåga har ökat under snart två decennier. Detta framgick av Pisa-utvärderingen 2015 då läsförmågan testades. Finland ligger visserligen fortfarande i topp, dvs. på fjärde plats bland 73 länder, när det gäller läsförmåga men hela 11 procent eller ungefär 6 000 ungdomar är så svaga på att förstå och omfatta texter att de inte klarar av vardagliga situationer. Unga personers läsförmåga är så dålig att de har svårt att klara av vardagssysslor och oförmågan kan vara ett hinder för fortsatta studier och framgång i arbetslivet. Antalet svaga läsare har ökat bland såväl pojkar som flickor men mest bland pojkar.

Ett ytterligare bekymmer är att också de psykiska problemen hos barn och unga har ökat. Enligt uppgift till finansutskottet mår rentav en femtedel av barn och unga dåligt.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 40

Riksdagen förutsätter att regeringen börjar bereda grundande av ett centrum för läs- och skrivkunnsighet.

Reservationens förslag till uttalande 41

Riksdagen förutsätter att regeringen ger ett löfte om att främja välmående och vidtar konkreta åtgärder för att förbättra skolhälsovården på ett sätt som gör det möjligt att genom multiprofessionellt samarbete reagera i tid på psykiska problem hos barn och unga.

Förläng läroplikten och stärk ungdomsgarantin

Sysselsättningen för personer med bara grundläggande utbildning är cirka 40 procent, medan siffran för högskoleutbildade är över 85 procent och för personer med examen på andra stadiet är cirka 70 procent. De som enbart har gått ut grundskolan har en arbetskarriär på nätt och jämt 20 år medan personer med högskoleutbildning har cirka 35 år i arbetslivet. Det är absolut nödvändigt att höja utbildningsnivån om vi vill få till stånd bättre sysselsättningstal.

Det finns fortfarande nästan 100 000 personer under 30 år som saknar examen efter grundskolestadiet. Nästan 10 000 unga i varje årsklass saknar examen på andra stadiet. För dem blir det allt svårare att komma in på arbetsmarknaden. Särskilt marginalisering bland pojkar är ett betydande problem och syns i ökad arbetslöshet bland unga män.

Strukturförändringarna i ekonomi och arbetsliv höjer kompetenskraven i arbetslivet. Under de senaste 30 åren har 600 000 arbetstillfällen där grundskoleutbildning räckt till för jobbet försvunnit från arbetsmarknaden. Däremot har arbetstillfällena för personer med högre utbildning blivit allt fler.

Det är till syvende och sist ett positivt fenomen eftersom en högre kompetensnivå innebär högre produktivitet, snabbare ekonomisk tillväxt och en högre levnadsstandard. Fenomenet är värt allt stöd. När arbetsmarknaden står inför en omvälvning är satsningar på utbildning det bästa sättet att se till att Finland hålls på benen.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 1 sd

Numera, och i synnerhet i framtiden, klarar man sig inte med enbart grundskolan. Målet måste därför vara att hela årsklassen får utbildning på andra stadiet och att livslångt lärande vinner terräng. Läroplikten måste således förlängas och utbildning på andra stadiet vara gratis. Ingen ska av ekonomiska skäl hindras från att avlägga examen på andra stadiet.

Övergången till andra stadiet är en viktig fas där de unga för första gången tvingas göra val som gäller hela deras utbildningskarriär. Utbildningsgarantin har i någon mån korrigerat läget, men fortfarande inleder ungefär åtta procent av de som gått ut grundskolan inte en examensinriktad utbildning följande höst. Många av de som inleder utbildningen slutför den dessutom inte. Ett sätt att komma åt missförhållandet är att förlänga läropliktsåldern till 18 år.

Det och gratis utbildning på andra stadiet är en relativt fördelaktig reform jämfört med nyttan. Statens ekonomiska forskningscentral VATT har gjort den bedömningen att ett år till av läroplikt innebär kostnader på 17—27 miljoner euro per år. Spridningen beror på i vilken mån läromedlen kan cirkuleras. Satsningen skulle återbetala sig mångfaldigt i form av ökad sysselsättning och minskad marginalisering.

Det krävs förvisso också andra åtgärder för att få in unga och unga vuxna på arbetsmarknaden. Åtgärder som stöder sysselsättning och utbildning hör till de allra effektivaste för att motverka marginalisering.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 42

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition som innebär att läroplikten förlängs till 18 år och att utbildning på andra stadiet ges gratis.

Regeringen tänker kraftigt köra ned ungdomsgarantin och ersätta den med ett spetsprojekt för en kollektiv garanti. I praktiken innebär det här att finansieringen av ungdomsgarantin kan minska med hela 96 procent. På denna punkt, som i så många andra frågor, bildar spetsprojektet en dimridå för att dölja det faktum att man av rent ideologiska skäl vill köra ned ett fungerande system och i stället erbjuda blott smulor. SDP lade vintern 2017 fram sin modell för hur ungdomsgarantin kan utvecklas.

Regeringen är i färd med att skära bort 20 miljoner euro, dvs. 80 procent, av anslagen för ett kompetensprogram för unga vuxna. En följd av detta blir att många som saknar examen efter grundskolan i verkligheten lämnas åt sitt öde. Programmet har lyckats väl med att ta fram skraddarsydda studievägar och anslagen för programmet måste därför tryggas.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 43

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att aktivare inkludera unga människor, bekämpa marginalisering och höja utbildnings- och sysselsättningsnivån.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Tillgången till utbildning på andra stadiet måste tryggas

Ansvar för att tillgången till utbildning på andra stadiet ska vara tillräcklig i regionalt och kvantitativt hänseende har inte lagts på någon bestämd aktör. Enligt grundlagen ska det allmänna, enligt vad som närmare bestäms genom lag, säkerställa lika möjligheter för var och en att oavsett medellöshet enligt sin förmåga och sina särskilda behov få även annan än grundläggande utbildning och utveckla sig själv.

Den geografiska tillgången till gymnasieutbildning har under de senaste åren varit tämligen jämn. Men ungdomarna i östra Finland har klart sämre geografisk tillgång till yrkesutbildning än andra ungdomar i genomsnitt. I synnerhet i Norra Karelen och Södra Savolax är avståndet mellan hemmet och läroanstalter som erbjuder yrkesutbildning klart längre än i landet i genomsnitt.

Utbudet av yrkesutbildning är klart sämre i östra Finland. I östra Finland har under 54 procent av ungdomarna under 16 år tillgång till tre olika yrkesutbildningar på ett avstånd om 10 kilometer från hemmet medan motsvarande siffra för samma ålderskategori i Fastlandsfinland är nästan 70 procent.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 44

Riksdagen förutsätter att det finns ett tillräckligt antal nybörjarplatser inom utbildningen på andra stadiet, geografiskt jämt fördelade över hela landet.

Bättre småbarnspedagogik

En högkvalitativ småbarnspedagogik är ett av de lönsammaste investeringsobjekten för samhället. Nobelpristagaren i ekonomi James Heckman har sagt att utbildningsinvesteringar ger störst avkastning när de sätts in i ett tidigt skede av livscykeln. Enligt OECD:s beräkningar ger varje euro som satsas på småbarnspedagogik en sex-sjufaldig avkastning.

Småbarnspedagogikens positiva verkningar på individens utveckling, skolframgång och senare integration i samhället är tveklösa. Forskning visar också att barn med svagare socioekonomisk bakgrund drar störst nytta av satsningarna. En euro som satsas på särskilt utsatta barn ger enligt senare forskning en trettonfaldig avkastning.

Högklassig småbarnspedagogik ökar jämlikheten och stärker humankapitalet i samhället och därmed också förutsättningarna för ekonomisk tillväxt.

En fungerande småbarnspedagogik stödjer utbudet på arbete. Lägre avgifter är ett effektivt sätt att öka incitamenten för att arbeta.

Men nyttan av småbarnspedagogiken ger avkastning bara om den håller hög klass och om alla barn har samma rätt till den. Allt detta kräver en kompetent och välutbildad personal. Grupperna

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

måste vara tillräckligt små för att barnen ska kunna bemötas som individer och få en fostran och förskoleundervisning som håller hög kvalitet.

De nedskärningar som regeringen har gjort och begränsningen av den subjektiva rätten till dagvård äventyrar grunderna för Finlands högkvalitativa småbarnspedagogik. I sin skuggbudget föreslår SDP att gruppstorlekarna minskas och att den subjektiva rätten återinförs.

En högkvalitativ småbarnspedagogik kan effektivt stoppa upp kretsloppet av social utsatthet och förbättra barnens inlärningsmöjligheter i skolgången. Trots det ligger deltagandet i småbarnspedagogik bland finländska barn på en låg nivå i ett europeiskt perspektiv. År 2013 deltog 84 procent av 4–6-åringarna i Finland i småbarnspedagogiken. Graden av deltagande i småbarnspedagogik måste fås upp på europeisk nivå, 90–95 procent, eftersom deltagandet i småbarnspedagogik skapar grund för senare studier. Särskilt för utvecklingen hos barn med annan språk- och kulturbakgrund har småbarnspedagogiken en avgörande betydelse för språkinläring, integration och senare skolf framgång. En högre grad av deltagande förbättrar också kvinnornas ställning på arbetsmarknaden och höjer sysselsättningsgraden.

I början av sin mandatperiod föreslog regeringen en kännbar förhöjning av avgifterna för småbarnspedagogik. Efter att ha satt sig in i problematiken gjorde den en U-sväng och föreslår nu att avgifterna sänks. Det är i sanning en bra reform. Men den modell för avgiftssänkningen som regeringen nu gått in för kommer inte riktigt till skott och uppvisar vissa fundamentala brister.

För det första sjunker avgiften för enföräldersfamiljer med bara ett barn klart mycket mindre än för andra föräldrar. Dessutom har avgiftsprocenten harmoniserats så att procenttalet stiger i familjer med tre personer och uppåt. Det här innebär att avgifterna stiger snabbare än nu om inkomsterna ökar, det vill säga att det effektiva marginalskatteuttaget stiger på sina ställen. Den följden fungerar inte som någon uppmuntran.

I sin skuggbudget lade SDP fram en egen mall för hur avgifterna skulle sänkas. I den mallen rättas de inbyggda felen till. Bland annat skulle avgiften för enföräldersfamiljer med ett barn sjunka mer än vad regeringen föreslår. SDP vill också höja gränsen för så kallad 0-avgiftsklass, vilket skulle befria fler familjer från avgift och innefatta exempelvis familjer med två medelinkomsttagarföräldrar. SDP har föreslagit att kommunerna ska kompenseras i statsbudgeten med 38 miljoner euro för bortfallet av avgiftsintäkter.

SDP har sedan länge haft som mål att småbarnspedagogiken ska vara avgiftsfri.

Den första augusti 2014 trädde en ny lag elev- och studerandevård i kraft som garanterar psykologtjänster för alla utbildningsstadier, det vill säga inom småbarnspedagogik, grundläggande utbildning samt gymnasier och yrkesskolor. Elev- och studerandevården borde utsträckas också till småbarnspedagogiken. Det här är nödvändigt både med hänsyn till barn inom småbarnspedagogiken och deras familjer och den yrkesutbildade personalen inom den krävande småbarnspedagogiken.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Reservationens förslag till uttalande 45

Riksdagen förutsätter att regeringen återinför de tidigare gruppstorlekarna inom småbarnspedagogiken.

Reservationens förslag till uttalande 46

Riksdagen förutsätter att regeringen återinför den subjektiva rätten till småbarnspedagogik.

Reservationens förslag till uttalande 47

Riksdagen förutsätter att regeringen sänker avgifterna inom småbarnspedagogiken ytterligare och korrigerar felen i sin avgiftsmodell och att avgifterna stegvis sänks med sikte på att slopas helt.

Reservationens förslag till uttalande 48

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja graden av deltagande i småbarnspedagogik.

Reservationens förslag till uttalande 49

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att införa en modell för tidigt ingripande inom småbarnspedagogiken.

Sanera mögelskadade skolor och daghem och deras gårdar, samt bibliotek

Kommunerna investerar alltför lite trots att det finns gott om angelägna objekt och brådskande reparationsarbete. Framför allt skolor, daghem och bibliotek med mögelskador måste genast saneras så de blir trygga arbetsmiljöer. Vi har inte råd att låta barn eller anställda bli sjuka.

Staten erbjuder kommunerna stöd för kostnaderna för reparationsinvesteringar som en morot. De 100 miljoner euro som är öronmärkta för kommunerna kunde vara en grogrund för kommunens egen satsning och skulle bidra till att starta ett reparationsbygge på en miljard euro.

Tros att det eftersatta underhållet är stort behöver det inte vara en självklar lösning att reparera gamla byggnader enligt det tidigare konceptet. Grundskolelokalerna måste redan nu svara på framtidens utmaningar. De här groddpengarna kan också användas för nya handlingsmodeller i fråga om kommunernas servicebyggande. Byggnadernas användningssyfte bör kunna variera flexibelt. Daghem och servicehus kan placeras i varandras närhet till glädje för både barn och äldre. Också ombyggnad av bibliotek och placering av dem i dessa serviceenheter kan stödjas.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 50

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att påskynda investeringarna i reparation av mögelskadade skolor, daghem och bibliotek.

Kulturen tillhör alla

Kultur och konst får större betydelse i den postindustriella världen. Kreativt arbete och kulturgegenerat välbefinnande är kittet som håller ihop samhället och ger livet mening. Kultur och kreativt arbete står för 4,2 procent av bnp i hela EU, och omsättningen uppgår till drygt 500 miljarder euro i EU-staterna. Kultur sysselsätter mer än 7 miljoner människor i EU. I Finland arbetar ungefär 100 000 personer med kultur.

Socialdemokraterna stöder en mångfaldig kultur där tjänsterna är gratis eller förmånliga. Den offentligt finansierade kulturen måste finnas nära människorna. Alla ska ha möjlighet att njuta av kultur eller att själv utöva den oberoende av plånbokens tjocklek. Också de som har konsten som sitt yrke måste garanteras en hygglig inkomst, något som i förlängningen tryggar konstens frihet.

Alla kommuner över hela landet måste kunna bjuda invånarna på kulturella upplevelser. Kommunerna ska erbjuda förmånliga eller avgiftsfria lokaler för kultur och idrott. Att utveckla konstfostran och att erbjuda grundundervisning i konst är ett hållbart sätt att främja välmåendet. Biblioteken är städernas vardagsrum som kan utvecklas till mångsidiga kulturella centra. En livskraftig kommun erbjuder också dem kultur som har svårt att själva komma till kulturen. Också vårdinrättningar serviceboende, daghem och skolor ska få ta del av kultur.

En revidering av statsandelssystemet för kultur är på gång. Det är en viktig reform som syftar till att bättre beakta de pågående förändringarna på konstfältet och i samhället. Det är klart att den kostnadsneutrala modell som regeringen driver i det här sammanhanget inte är hållbar utan skulle leda till minskade resurser. Reformen måste tvärtom sikta på att öka resurserna.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 51

Riksdagen förutsätter att finansieringsbasen för kulturen stärks så att tillgången till kultur-tjänster tryggas på bred bas och för alla befolkningsgrupper.

Tillväxtprogram för kreativa branscher

Företag i kreativa branscher är i typfallet mycket små. Affärsverksamheten i kreativa branscher kan mångfaldigas om man bara finner de rätta ämnena för affärsverksamhet, sammanför dem som producerar och dem som produktifierar och lär sig att skapa värde för upphovsrättigheter.

Inom bokbranschen har det under senare år uppstått agenturer, förmedlingsorganisationer som sammanför, produktifierar och marknadsför verkportföljer runtom i världen. Inom många andra branscher tvingas upphovsmännen själva sälja sina produkter. Inom Tekes projekt som kompletterar programmet för de kreativa branscherna skapas produktifieringsföretag som kan produktutveckling och export. De förmår effektivt utnyttja satsningar i kulturexport som återställs i under-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

visningsministeriets anslag. De kreativa branschernas affärsverksamhet och internationalisering kan också gynnas genom att ändra beskattningen av upphovsrättsinkomster. Vi har föreslagit 5 miljoner euro i programmet för tillväxt inom de kreativa branscherna.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 52

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att inrätta ett tillväxtprogram för de kreativa branscherna.

Fritidsaktivitetslöfte

Föräldrarnas inkomster och utbildning styr i hög grad de ungas möjligheter till fritidsaktiviteter. Över en tredjedel av de unga har inte kunnat skaffa sig en fritidsaktivitet på grund av penningbrist. I fråga om ungdomar med utländskt modersmål är andelen nästan hälften. En del unga (17 procent) har inte träffat vänner på grund av ekonomiska skäl. Av barnen till de högst utbildade föräldrarna har 95 procent något slag av fritidsaktivitet medan siffran för barn till föräldrar med bara grundläggande utbildning är 74 procent. Sammanlagt 87 procent av 15—29-åringarna uppger att de har ett fritidsintresse.

Låga inkomster hos föräldrar får inte vara ett hinder för att ha fritidsintressen och utveckla sig själv. Tröskeln för självständiga fritidsaktiviteter måste göras lägre och det måste ses till att särskilt barn och ungdomar som riskerar bli utslagna får tillfälle att aktivera sig. Idrott och fritidsaktiviteter med låg tröskel bör ökas. Varje barn och ungdom ska ha minst en fritidsaktivitet.

För att avgifterna och utrustningen för fritidsaktiviteter inte ska öka ojämlikheten mellan familjerna, föreslår vi att kommunerna och organisationerna avger ett löfte om fritidsaktiviteter. Vi garanterar alla finländska barn en möjlighet att ha ett fritidsintresse. Vi har föreslagit 4 miljoner euro för att uppfylla löftet om fritidsaktiviteter.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 53

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att genomföra löftet om fritidsaktiviteter.

En avgiftsfri museimånad

Museerna ger alla en möjlighet att stanna upp och minnas gångna generationer, det vardagliga livet och vår kultur — och öppna fönstren mot internationella vindar inom konsten. Ett anslag på 2 miljoner euro reserveras för museernas jubileumsmånad.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Reservationens förslag till uttalande 54

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att ordna en avgiftsfri museimånad.

10. Allmänbildande utbildning och småbarnspedagogisk verksamhet

30. Statsandelar och statsunderstöd för driftkostnader för allmänbildande utbildning och småbarnspedagogik (förslagsanslag)

Det finländska skolsystemet är känt för sin lyckade kombination av goda kunskaper, jämlikhet och effektivitet. På senare år har det dock skett en klar försämring i fråga om studieresultat, trivsel i skolan, studiemotivation och attityder. För att stoppa denna oönskade utveckling och uppgadera den grundläggande utbildningen har samtliga riksdagsgrupper och hundratals sakkunniga och intressenter genomfört ett parlamentariskt baserad genomgripande reform av grundskolan. Baserat på gedigen forskning och politisk samsyn ger denna färdplan, godkänd av samtliga riksdagsgrupper, stöd för behovet av fortsatt finansiering för större jämlikhet och mindre grupper och av särskilda anslag för utveckling av grundskolan.

Inlärningsresultaten har försämrats också enligt internationella forskningsrön, och skillnaderna mellan skolorna håller på att öka. Men regeringen har ruinerat de anslag som den förra regeringen hade avsatt för att förbättra kvaliteten på den grundläggande utbildningen och minska undervisningsgrupperna. Det gör skolorna mindre jämlika bland annat eftersom skolor, där det finns många invandrare och barn som behöver större uppmärksamhet bland annat i undervisningen i finska, kan anställa färre lärare och andra medarbetare.

Ökad ojämlikhet och social marginalisering är allt starkare fenomen i vårt samhälle. Pisaundersökningarna har visat att de regionala skillnaderna och föräldrarnas bakgrund inverkar allt mer på inlärningsresultaten. En sådan utveckling äventyrar hela tanken med grundskolan och grundskolans styrka. Vi måste arbeta långsiktigt och konsekvent för att vända trenden och minska ojämlikheten och utslagningen. Det råder ännu ingen nolltolerans mot mobbning eftersom 7 procent av alla elever i grundskolan fortfarande mobbas. Vi behöver ett systematiskt och långsiktigt nationellt program mot mobbning, som alla skolor måste åta sig att följa. Det är också det bästa sättet att bekämpa marginalisering och skolavhopp.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.10.30 med 40 000 000 euro för bidrag till en högkvalitativ och jämlik grundläggande utbildning och godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 55

Riksdagen förutsätter att de nedskärningar som gjorts i den grundläggande utbildningen och den övriga allmänbildande utbildningen till följd av indexändringar och konkurrenskraftsavtalet stoppas och att nedskärningarna i anslagen till mindre undervisningsgrupper, större jämlikhet och utveckling av grundskolan återtas.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Reservationens förslag till uttalande 56

Riksdagen förutsätter att regeringen utarbetar ett nationellt program för att förebygga mobbning och utslagning i den småbarnspedagogiska verksamheten och i skolorna.

Reservationens förslag till uttalande 57

Riksdagen förutsätter att regeringen avsätter ett extra anslag för att minska undervisningsgrupperna för att de minskade grupperna inte ska inkräkta på jämlikhetsanslaget som går till flera olika ändamål och har gett de bästa resultaten.

31. Statsandelar och statsunderstöd för driftkostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete (förslagsanslag)

Det fria bildningsarbetet syftar till att öka jämlikheten genom större tillgänglighet till utbildning. Det finns risk för att informationssamhället, som betonar öppenhet, stängs för i synnerhet seniorer, lågutbildade och personer utanför arbetsliv och utbildning.

Det fria bildningsarbetet producerar inte direkt validerad kompetens för fortbildning eller arbetsliv. I stället har det fått ta hand om utbildning av personer utanför arbetslivet, bland annat för att bevara deras arbetsförmåga och förebygga marginalisering och för att hjälpa äldre att bevara sin funktionsförmåga och lindra deras ensamhet.

I och med migrationen har det fria bildningsarbetet också återfått en del av sitt ursprungliga folkbildningsuppdrag. För första gången på flera årtionden bor det i Finland en hel folkgrupp, invandrarna, med låg utbildningsnivå. En del av invandrarna saknar helt och hållet grundläggande utbildning. På grund av den snabba informationstekniska utvecklingen finns det också bland den övriga befolkningen hos oss personer som inte är jämställda med andra i informationssamhället vad beträffar kunskaper och färdigheter.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.10.31 med 5 000 000 euro för understöd till läroanstalter för fritt bildningsarbete.

51. (29.10.51 och 52) Statsunderstöd för organisationer (fast anslag)

Resurserna till jämställdhetsarbete måste tryggas

Kvinnoorganisationernas Centralförbund och Naisjärjestöt yhteistyössä – Kvinnoorganisationer i Samarbete NYTKIS ry är paraplyorganisationer för föreningar och förbund som arbetar för jämställdhet mellan könen, kvinnors rättigheter och mänskliga rättigheter för flickor och kvinnor. Monika-Naiset liitto ry är en mångkulturell paraplyorganisation som tar fram och tillhandahåller särskilda tjänster för invandrarkvinnor och invandrabarn som upplevt våld. Kvinnoorganisationernas verksamhet finansieras med budgetmedel. Statsunderstödet till kvinnoorganisationerna är litet i jämförelse med stödet till andra nationella paraplyorganisationer för samhällsaktiviteter

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

bland allmänheten. Dessutom har anslaget minskat de senaste åren. Vi förutsätter att riksdagen ser till att de som arbetar för ökad jämställdhet får adekvata resurser.

Vi föreslår

Att riksdagen ökar moment 29.10.51 med 200 000 euro till statsunderstöd enligt lagen om statsbidrag till vissa kvinnoorganisationer (663/2007) för att säkerställa arbetet för större jämställdhet.

20. Yrkesutbildning

30. Statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningen (förslagsanslag)

Vi socialdemokrater stöder strukturella reformer på andra stadiet, men i motsats till regeringen utgår vi från att reformen av andra stadiet måste genomföras genom att spara in på förvaltning och lokaler, och inte på undervisning. De besparingar som den förra regeringen i sin helhet skulle ha gjort på utbildningen på andra stadiet drabbar nu bara yrkesutbildningen. Också många experter inom området har kritiserat neddragningarna inom yrkesutbildningen. Besparingarna äventyrar kvaliteten på yrkeskompetensen, den allmänna behörigheten för fortsatta studier och ungdomsgarantin.

Närundervisningen inom yrkesutbildningen har redan tidigare reducerats enormt, vilket försämrar undervisningskvaliteten. Så sent som på 1990-talet fick eleverna närundervisning motsvarande en full arbetsvecka, dvs. 38 timmar. I dag ligger man på många håll under 28 timmar. De som studerar till ett yrke får alltså inte mer undervisning än grundskoleeleverna. De omfattande nedskärningarna kommer utan vidare att märkas i utbildningskvaliteten och därigenom också i de ungas yrkesfärdigheter.

Vi socialdemokrater föreslår att det avsätts tillräckligt stora anslag för kommunerna för att anordna yrkesutbildning. Statsandelarna till kommunerna måste höjas för att stoppa den tidigare nedskärningen på 190 miljoner euro. Dessutom måste de nedskärningar återtogs som gjorts i yrkesutbildningen till följd av indexsänkningar och konkurrenskraftsavtalet.

Yrkesinriktad arbetskrafts- och integrationsutbildning

Arbetslivet förändras i snabb takt. Yrkesinriktad arbetskraftsutbildning är ett effektivt verktyg för att uppdatera de arbetslösas kompetens och komplettera kompetensbehovet på arbetsmarknaden. Utbildningen gör det möjligt att snabbt reagera på omstruktureringar på det regionala planet.

Dessutom kan yrkesinriktad arbetskraftsutbildning vara ett effektivt verktyg för att möta matchningsproblemen på arbetsmarknaden. Nu ska den examensinriktade utbildningen flyttas över till undervisnings- och kulturministeriet och det gör utbildningsutbudet mer tungrovt. Man kan inte nog understryka betydelsen av ett nytt yrke och kompletteringsutbildning. Det bygger en bro mellan olika arbeten och medverkar till att människor kan behålla jobbet. Den arbetskraftspolitiska utbildningen blir helt enkelt en bro mellan arbetslöshet och arbete.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Den positiva omstruktureringen inte minst i sydvästra Finland, men också på andra ställen, har gjort att det råder mycket stor brist på utbildad arbetskraft. I värsta fall kan det bli en käpp i hjulen för ekonomisk tillväxt.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.20.30 ökas med 10 000 000 euro för yrkesinriktad arbetskrafts- och integrationsutbildning och godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 58

Riksdagen förutsätter att nedskärningarna inom yrkesutbildningen återtogs och att det avsätts tillräckligt stora statsandelar för kommunerna så att de kan anordna yrkesutbildning också i fortsättningen.

33. Kompetensprogrammet för unga vuxna (fast anslag)

Det är mycket oroväckande att ungdomsarbetslösheten ökar och att unga människor tvingas ut i marginalen. Under den förra regeringsperioden togs en ungdomsgaranti fram och regeringen avsatte 60 miljoner euro varje år för att genomföra den. Ett av den nuvarande regeringens spetsprojekt har som mål att utveckla ungdomsgarantin och ge den karaktären av kollektiv garanti. För hela valperioden har regeringen avsatt 10 miljoner euro för spetsprojektet.

Tyvärr verkar regeringen inte satsa på att genomföra ungdomsgarantin och höja sysselsättningsnivån, utan man ger tvärtom upp målsättningen att höja kompetensnivån för dem som bara har grundskola i bagaget. I Finland finns det fortfarande 300 000 vuxna med bara grundskolekompetens. Dessutom har Finland fortfarande 100 000 unga vuxna under 30 år som saknar examen på andra stadiet. Sysselsättningen kan höjas genom att alla garanteras åtminstone examen på andra stadiet. Då har var och en en möjlighet att upprätthålla och utveckla sin kompetens och allmänbildning oberoende av ålder, kön och förmögenhet. I kompetensprogrammet för unga vuxna har personer i 20—29-årsåldern som bara har gått ut grundskolan möjligheter att avlägga yrkes- eller specialyrkesexamen eller yrkesinriktad grundexamen.

Nu vill regeringen dra in programmet helt och hållet före slutet av nästa år, det vill säga regeringen vill göra det ännu svårare för de som löper störst risk att hamna i marginalen. Anslaget föreslås bli minskat med hela 80 procent, det vill säga 20 miljoner euro.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.20.33 med 20 000 000 euro för kompetensprogrammet för unga vuxna.

40. Högskoleundervisning och forskning

20. Gemensamma utgifter inom högskoleväsendet och vetenskapens område (reservationsanslag 3 år)

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Högskolorna har praktiskt orienterad verksamhet inom forskning, utveckling och innovationer som är integrerad i undervisningen. Den vänder sig till arbetslivet i respektive regioner och avser att utveckla företagens konkurrenskraft och innovationer. Denna verksamhet måste få större synlighet och nyttiggöras i betydligt högre grad. Verksamheten behöver backas upp av relevanta finansiella instrument, alltså också av annat än bara innovationssedeln. Just nu är stöd till forskning och innovationer extra viktigt i områden där ekonomisk tillväxt kan skönjas tack vare positiv strukturomvandling.

Dessutom måste högskolorna snabbt och flexibelt kunna svara mot behovet av arbetskraft inom sina regioner. I ett flertal regioner ökar i synnerhet behovet av utbildning av ingenjör och diplomingenjör.

Flera internationella utvärderingar visar att de största problemen med forskning och innovation i Finland ska sökas i finansiering av och incitament för tillämpade forskning, utveckling av innovationer och samarbete mellan arbetsliv och näringsliv. Dessutom hotar flaskhalsarna i tillgången på kvalificerad arbetskraft göra tillväxten långsammare inom vissa sektorer och regioner.

Om vi vill se över vårt välfärdssamhälle och företagens konkurrenskraft gäller det att bättre ta vara på den FoU-verksamhet och de innovationer som yrkeshögskolorna sitter inne med. Yrkeshögskolorna satsar på lösningsinriktad verksamhet inom FoU och innovationer baserad på hög kompetens och interaktion. Det är där vi ska söka ett viktigt svar på utmaningarna inom vårt forsknings- och innovationssystem. Yrkeshögskolornas styrka finns i stark samverkan med intressenterna, bland annat med företag och arbetsliv, och samtidig involvering av de studerande. Finland behöver nya satsningar särskilt för att utnyttja yrkeshögskolornas kompetens inom FoU och innovationer, eftersom våra nationella finansiella instrument för innovationer och tillämpad forskning i yrkeshögskolorna är ganska små.

Finland upplever en positiv ekonomisk utveckling och det har ökat efterfrågan på arbetskraft. Flera av de viktigaste tillväxtbranscherna lider så stor brist på arbetskraft att det inkräktar på möjligheterna att utnyttja tillväxtpotentialen. De här farhågorna aktualiserades först i Egentliga Finland, där tillväxtbranscherna framför allt är marinindustrin och bilindustrin, men kompetent arbetskraft saknas också inom andra branscher. Exempelvis i Satakunta har det år funnits runt 700 nya lediga platser för ingenjörer och diplomingenjörer, men de sökande har varit bara 5—20 procent av antalet lediga platser. I Jyväskyläregionen råder det stor brist särskilt på kunnigt folk inom IKT-sektorn.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.40.20 med 5 000 000 euro till stöd för högskolorna inom regioner med positiv strukturomvandling.

50. Statlig finansiering av universitetens verksamhet (reservationsanslag 2 år)

Vi socialdemokrater vill skapa förutsättningar för bättre nationell konkurrenskraft genom att höja kompetens- och utbildningsnivån ytterligare, inte genom att medvetet sänka den. Bara så kan vi få verkliga besparingar.

Betänkande FiUB 22/2017 rd Reservation 1 sd

En innovationsdriven och kompetensbaserad ekonomi kan inte fungera utan framgångsrika universitet. Nedskärningarna äventyrar högskolornas möjligheter att erbjuda högkvalitativ utbildning, sänker kunskapsnivån och krymper framför allt resurserna för den livsviktiga grundforskningen, som utgör grunden för framtidens innovationer. Om utbildningsnivån slutar stiga, har det stora följder för näringsstrukturen och för möjligheterna att skapa högkvalificerade arbetstillfällen.

Ändå säger regeringen att Finland ska lyftas genom innovationer och samtidigt skär den ned på grundforskning och vetenskap. Utbildningsnivån bland Finlands befolkning stiger inte längre på samma sätt som förr. I fråga om antal högt utbildade har vi ramlat från Europas topp till den mittersta kasten. Anslagen till spetsprojekt och enskilda anslagsökningar ändrar inte på det faktum att nedskärningarna i anslagen till universiteten den här valperioden varit så stora att toleransgränsen har överskridits. Därför måste regeringen återta de nedskärningar som drabbat basfinansieringen till följd av indexjusteringar och konkurrenskraftsavtalet.

Det behövs fler nybörjarplatser i högskolorna

Unga studerande arbetar hårt för sina studier och sin försörjning för att bygga sig en framtid och stötta vårt samhälle. Med avgiftsfri utbildning, finansiellt stöd till studier och smarta studierangemang ger vi studerande med varierande bakgrund möjligheter att bedriva högskolestudier. Vår utbildningspolitik måste tillförsäkra alla möjligheter att oavsett bakgrund få tillgång till den högsta utbildningen.

Internationella jämförelser har länge visat att Finland håller på halka efter i kompetens och utbildningsnivå vad beträffar både ungdomar och arbetsför befolkning. Högst utbildade var 40–44-åringarna 2015 och av dem hade 46 procent högskoleexamen, visar uppgifter från Statistikcentralen. I åldersgruppen 35–39 år var andelen 45 procent och i åldersgruppen 30–34 år 40 procent.

Samtidigt har utbildningsnivån upphört att öka och Finland har i det avseendet sjunkit ner till OECD-ländernas medelnivå. Pisaresultaten pekar på att de grundläggande färdigheterna bland ungdomarna har försämrats och att de lågpresterande eleverna har blivit. I Finland anses kompetensen bland de unga åldersklasserna överlag uppvisa en sjunkande trend.

Den stora anstormningen av sökande mellan andra och tredje stadiet kan ibland fördröja studiestarten med flera år. Om vi vill göra något åt anstormningen och höja utbildningsnivån i vårt land, måste vi få fler nybörjarplatser i högskolorna.

Projektet Tampere3

Tammerfors tekniska universitet, Tammerfors universitet och Tampereen ammattikorkeakoulu bygger tillsammans upp en ny modell för finländsk högskoleutbildning. Det nya högskolekomplexet inleder verksamheten den 1 januari 2019. Där möts forskning inom ekonomi, teknik, hälsa och samhälle. Tampere3 skapar en sektorsövergripande, entusiasmerande och globalt intressant forsknings- och lärmiljö som drar nytta av kontaktytorna mellan vetenskapsgrenarna.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

De senaste decennierna har högskolorna i Tammerforsregionen intagit en central roll för vitaliteten och konkurrenskraften i regionen. Regionen har en stark utbildningsinfrastruktur. Starka branscher är bland annat ICT, programvara och produktionsteknik. VTT är i färd med att koncentrera sin kompetens inom tillverkningsindustri och sin forskning till Tammerfors. De tre högskolorna i Tammerfors, i synnerhet yrkeshögskolan och tekniska universitetet, har fokusområden och profileringar med en klar koppling till toppkompetenserna i regionen.

Direkt statlig finansiering är av stor betydelse för ekonomin i alla tre högskolor. Andelen kompletterande anslag är normalt sätt större för de universitet som går samman än för yrkeshögskolan. I bokslutet för Tammerfors tekniska universitet har bidragen från Tekes, som alltså ingår i bidragsintäkterna, utgjort en betydande andel av de totala intäkterna. Åren 2012—2016 var andelen cirka 13,5 procent av intäkterna för den egentliga verksamheten. Tillsammans motsvarar refinansieringen för Tammerfors universitet och Tammerfors tekniska universitet ungefär 11 procent av refinansieringen för universiteten i Finland.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.40.50 med 69 000 000 euro för finansieringen av universitetens verksamhet,

ökar moment 29.40.50 med 10 000 000 euro för fler nybörjarplatser på högskolenivå, och

ökar moment 29.40.50 med 10 000 000 euro för egentligt utvecklingssamarbete och att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 59

Riksdagen förutsätter att regeringen inför fler nybörjarplatser inom högskoleutbildningen för att avhjälpa anstormningen av sökande och höja utbildningsnivån.

Reservationens förslag till uttalande 60

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar de nedskärningar i basfinansieringen av universiteten som beror på indexjusteringar och konkurrenskraftsavtalet.

55. Statlig finansiering av yrkeshögskolornas verksamhet (reservationsanslag 2 år)

En innovationsdriven och kompetensbaserad ekonomi kan inte fungera utan framgångsrika yrkeshögskolor. Regeringen fortsätter på sin linje att skära i anslagen till yrkeshögskolorna. Nedskärningarna äventyrar yrkeshögskolornas möjligheter att erbjuda högkvalitativ utbildning, och det sänker kompetensnivån. Om utbildningsnivån slutar stiga, har det stora följder för näringsstrukturen och för möjligheterna att skapa högkvalificerade arbetstillfällen.

Ändå säger regeringen att Finland ska lyftas genom innovationer samtidigt som den skär ner på hela högskoleutbildningen. För varje euro som skärs ned inom forskning och undervisning reduceras ekonomin och arbetstillfällena med sex euro.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

För vår konkurrenskraft behöver vi en stark högskolesektor av världsklass och yrkeshögskolorna är en väsentlig del. Regeringens kortsiktiga nedskärningslinje har satt den långsiktiga utvecklingen av yrkeshögskolorna på spel. Därför måste regeringen återta de nedskärningar som drabbat basfinansieringen till följd av indexjusteringar och konkurrenskraftsavtalet.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.40.55 med 44 000 000 euro för Tekes verksamhet och att följande uttalande godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 61

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar de nedskärningar i basfinansieringen av universiteten som beror på indexjusteringar och konkurrenskraftsavtalet.

70. Studiestöd

55. Studiepenning och bostadstillägg (förslagsanslag)

De studiesociala förmånerna är en del av den sociala tryggheten och inte någon lön till studerande. De ska ge alla möjlighet att studera på heltid. Men för att alla ska ha möjlighet att studera på lika villkor måste det studiesociala stödsystemet vara välordnat och studiestödet vara indexbundet. Redan nu är studiepenningen mycket liten. I synnerhet det allra lägsta stödet, som studerande på andra stadiet får, är så litet att det inte räcker till för den grundläggande försörjningen. När studiepenningen släpar efter den allmänna höjningen i kostnadsnivån måste de studerande arbeta mer och mer vid sidan av studierna. Då drar studierna ut på tiden.

Det här ligger inte i linje med regeringens planer på förkortade studietider. Det står klart att den kraftigt nedskurna studiepenningen på sikt knappast kommer att räcka till, samtidigt som detta får konsekvenser för den grundlagsfästa möjligheten att oavsett medellöshet enligt förmåga och behov få utbildning, när kostnadsnivån stiger.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 62

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar nedskärningarna i studiepenningen.

80. Konst och kultur

04. Museiverkets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Nationalmuseum har redan länge haft planer på en utbyggnad och de preliminära planerna är klara. En utbyggnad är motiverad för att museet bättre ska kunna ta emot det nuvarande antalet besökare och för att samlingarna ska kunna visas för allmänheten utifrån dagens krav.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 63

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att främja en utbyggnad av nationalmuseum.

06. Omkostnader för Nationella audiovisuella institutet (reservationsanslag 2 år)

Mellan 2014 och 2018 har anslagen till Nationella audiovisuella institutet skurits ner med drygt en femtedel. Därmed har verksamheten krympt avsevärt och institutet har sett sig tvunget att stänga museet för levande bilder. Om nedskärningarna fortsätter i samma takt har institutet inga möjligheter att uppfylla de mål som lagts upp för det eller att utföra sina lagfästa uppgifter. Anslaget måste alltså höjas för att säkerställa verksamheten.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.80.06 med 1 100 000 euro för Nationella audiovisuella institutets omkostnader och att följande uttalande godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 64

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer att Nationella audiovisuella institutet kan fortsätta med sin verksamhet och får adekvata resurser.

31. Statsandel och statsunderstöd för driftkostnader för teatrar, orkestrar och museer (förslagsanslag)

Konst ger livet mening i flera hänseenden och konst består av verk som skapats av människor och de genererar estetiska upplevelser. Konst är också ett verktyg för att uttrycka sig, ta ställning och skapa välbefinnande. Via konst kan människan glömma vardagen för en stund och uppleva att livet består av något som höjer sig över det alldagliga. I en människas liv är konst nära förknippat med värderingar och betydelser. Konst kan lära oss att visa större mänsklighet och bry oss om varandra. För att lära oss förstå konst måste vi stanna upp och ge oss en möjlighet att uppleva konst.

Teatrar, orkestrar och museer har en enorm betydelse för kulturutbudet i hela landet, tillgången till kultur och funktionen som nationens kollektiva minne. Nedskärningarna minskar sysselsättningen inom kulturområdet och ökar kraven på kommunerna att höja sin medfinansiering.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.80.31 med 3 000 000 euro i stöd till teatrars och orkestrars verksamhet och godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 65

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Riksdagen förutsätter att regeringen tilldelar konsten och kulturen bidrag i sysselsättningsfrämjande syfte ur de outdelade tippningsvinstmedlen.

50. Vissa understöd (reservationsanslag 3 år)

Världen över lyfter man fram tillståndet i det civila samhället som ett led i demokrati, mänskliga rättigheter, delaktighet och välfärd. Också EU tillerkänner de icke-vinstsyftande medborgaraktörerna, tjänsteleverantörerna och frivilligarbetarna en viktig roll för att manifesteras medborgaraktiviteten.

Den civila aktiviteten kan främja delaktigheten, den sociala sammanhållningen på det lokala planet och dialogen mellan generationerna. På EU-nivå främjar aktiviteterna hållbar utveckling, sysselsättning, social rättvisa, ekonomisk tillväxt och miljöaspekter. Vi har också här i Finland känt oro över tillståndet för demokratin och i det civila samhället i dessa tider av stora förändringar. Ju större mångfalden i samhället är, desto bättre beredskap har det att klara av kriser.

Samtidigt som undervisnings- och kulturministeriet har slagit samman anslagen till organisationerna under ett enda moment har det också gjort neddragningar i dem. Förklaringen till användningsändamålen har blivit allt mer diffus. Till exempel nämns inte fredsarbetet längre särskilt.

Extra oroväckande är läget för Förbundet för mänskliga rättigheter. Förbundet är den enda organisationen i landet som heltäckande följer upp människorättssituationen i Finland. I sin utrikespolitik understryker Finland människorättsorganisationernas betydelse och hur viktigt det är att de som försvarar mänskliga rättigheter får arbeta under säkra förhållanden. Förbundet har genererat viktig information om bland annat diskriminering i Finland och det undersöker för närvarande så kallat hedersrelaterat våld som är ett mycket aktuellt problem i Finland just nu, vilket varit önskemålet från ett flertal myndigheter. Flera ministerier lutar sig mot förbundets expertis och förbundet ombeds ofta lämna officiella yttranden. På begäran av internationella organ (OSSE, Europarådet etc.) som besöker Finland lämnar Förbundet för mänskliga rättigheter rapporter om läget i Finland och rapporterar dessutom till de FN-kommittéer som övervakar konventionerna om mänskliga rättigheter.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.80.50 med 1 700 000 euro för statsunderstöd till organisationer och att följande uttalande godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 66

Riksdagen förutsätter att regeringen dels säkerställer förutsättningarna för ett civilt samhälle präglad av mångfald och för frivilligorganisationernas verksamhet, dels ökar anslagen till frivilligorganisationerna.

90. Idrottsverksamhet

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

52. Statsandel för idrottsutbildningscenter samt finansiering för kostnader för utvärdering av idrottsvetenskapliga projekt (fast anslag)

Idrottsutbildningscentren (idrottsinstituterna) ordnar grundläggande yrkesutbildning och tilläggsutbildning samt utbildning med fri inriktning inom idrottsområdet. I Finland finns det elva riksomfattande och tre regionala idrottsutbildningscenter.

Inom det fria bildningsarbetet ordnar idrottsutbildningscentren bland annat träningsutbildning och utbildning för idrottsföreningar, instruktörer, tränare och föreningsaktiva i samarbete med idrottsorganisationerna. De fungerar dessutom som utbildningscenter inom motionsidrott och hälsofrämjande motion för hela befolkningen. Därför måste nedskärningarna i anslagen under momentet återtå.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.90.52 med 174 000 euro till idrottsutbildningscentren.

91. Ungdomsarbete

51. Verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsarbete (reservationsanslag 2 år)

Det är mycket oroväckande att ungdomsarbetslösheten ökar och att unga människor tvingas ut i marginalen. Under den förra regeringsperioden togs en ungdomsgaranti fram och regeringen avsatte 60 miljoner euro varje år för att genomföra den. Ett av den nuvarande regeringens spetsprojekt har som mål att utveckla ungdomsgarantin och ge den karaktären av kollektiv garanti. Regeringen har inte avsatt mer än 10 miljoner euro för spetsprojektet för hela valperioden.

Tyvärr verkar regeringen inte satsa på att genomföra ungdomsgarantin och höja sysselsättningsnivån, utan man ger tvärtom upp målsättningen att höja kompetensnivån för dem som bara har grundskola i bagaget. Dessutom har Finland fortfarande 100 000 unga vuxna under 30 år som saknar examen på andra stadiet. Sysselsättningen kan höjas genom att alla garanteras åtminstone examen på andra stadiet. Då har var och möjlighet att upprätthålla och utveckla sin kompetens och allmänbildning oberoende av ålder, kön och förmögenhet.

Det uppsökande ungdomsarbetet hjälper de unga som löper allra störst risk att marginaliseras. Antalet unga som nås av det uppsökande ungdomsarbetet har ökat klart på 2010-talet, så dess roll i det förebyggande arbetet har stärkts.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.91.51 med 3 000 000 euro för verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsarbete.

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Skogen är en av Finlands viktigaste naturresurser. Skogen är inte bara en omfattande och mångsidig källa till råvaror för industrin och för finansiell verksamhet i bred bemärkelse, den är också grunden för naturens mångfald och för ekosystemtjänster samt ryggraden för naturrelaterade fritidsintressen och rekreation samt turismnäringen. Finlands samhällsekonomi är beroende av hur vår skogssektor klarar sig. Det nationella skogsprogrammet och riktlinjerna i den skogspolitiska redogörelsen styr skogspolitiken. Skogssektorns framgång måste säkerställas över valperioderna parlamentariskt och i samförstånd. Skogssektorn behöver stabila riktlinjer för att trygga handlingsramarna och för att fortsatt kunna förnyas.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 67

Riksdagen förutsätter att regeringen inrättar en parlamentarisk arbetsgrupp som kartlägger skogsbranschens framtid över regeringsperioderna. Den ska föreslå reformer genom vilka en motiverande skogsbeskattning tryggar industrins virkesanskaffning, ser till skogsnaturens mångfald och främjar skogsbranschens utbildning i Finland.

01. Förvaltning och forskning

01. Jord- och skogsbruksministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

En tjänst som djurskyddsombudsman inrättades förra regeringsperioden på initiativ av SDP för att samordna den rikstäckande djurskyddspolitiken. Det var en visstidstjänst som upphörde vid utgången av 2015. Tjänsten finansierades med medel från jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde. Kostnaderna har uppgått till cirka 100 000 euro per år. Ärenden som anknyter till djurrättigheter såsom djurens välbefinnande, frågor kring matens ursprung samt intresse för att hålla keldjur skapar ett behov för en självständig statlig myndighet. En djurskyddsombudsman behövs också i fortsättningen för att koordinera samhällsagendan, debatten och politiken i anslutning till djurens rättigheter samt samarbetet mellan olika parter i djurskyddsfrågor. Tjänsten som djurskyddsombudsman bör inrättas på nytt och göras permanent.

SDP hyser oro över regeringens djurskyddspolitik. Totalreformen av djurskyddslagen har dragit ut på tiden och övrig lagstiftning om bättre djurhållning kämpar i motvind. Skrivningarna i regeringsprogrammet aktualiserar oro över hur ambitiös djurskyddslagen ska kunna göras om jordbruksproducenternas kostnader inte ska få stiga under innevarande regeringsperiod. Finland behöver både en djurskyddsombudsman för att koordinera den nationella djurskyddspolitiken och en ambitiös djurskyddslag, som svarar mot medborgarnas uppfattning om en god behandling av keldjur och produktionsdjur.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 68

Riksdagen förutsätter att tjänsten som djurskyddombudsman inrättas på nytt och att 100 000 euro anvisas för det ändamålet i 2018 års första tilläggsbudget.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

10. Utveckling av landsbygden

55. Statsbidrag för 4H-verksamhet (reservationsanslag 2 år)

4H-organisationen utför ett nationellt betydande ungdomsarbete och är landets största ungdomsorganisation. 4H-verksamheten stödjer de ungas livskompetens, stödjer sysselsättning bland unga och sporrar till företagsamhet. Det är viktigt att jobba för att hålla organisationens resurser på en skälig nivå. Resurserna för 4H-verksamhet måste absolut tryggas också för 2018.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 69

Riksdagen förutsätter att regeringen tryggar tillräcklig finansiering för 4H-verksamheten.

63. Utvecklande av landsbygden (reservationsanslag 3 år)

Landsbygdens livskraft kan ökas genom att främja en självständig lokal verksamhet där invånarna är initiativtagare. Byaverksamhet är en verksamhetsform som har ökat i popularitet under de senaste åren. Byföreningar har ofta en viktig roll för bibehållande av lokal gemenskap och identitet och organiseringen av verksamhet. I byarna görs ett värdefullt och även ekonomiskt betydelsefullt arbete för trivsel, företag, tjänster och säkerhet i området.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 70

Riksdagen förutsätter att regeringen tryggar byaverksamheten också fortsättningen genom ett tillräckligt anslag.

40. Naturresursekonomi

51. Främjande av fiskerihushållningen (reservationsanslag 2 år)

Regeringen höjer fiskevårdsavgiften med cirka 15 procent från och med 2018. Förslaget till höjning väntas öka det årliga inflödet från avgifterna med 1,4 miljoner euro.

De extra medel som insamlas genom höjningen ska användas för att förbättra vårderna av fiskevattnen. Men av summan föreslås det i jord- och skogsbruksutskottets betänkande att 70 procent ska gå till ägarna av vattenområdena som ersättning för fiskebelastningen.

Det har inte framgått några grunder för att öka ersättningarna till ägarna. När den nya lagen om fiske har trätt i kraft betalas ersättningar inte längre för avgiftsfritt mete och pilkfiske. Belastningen av avgiftsbelagt handredskapsfiske har i sin tur inte ökat.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Ägarna till fiskevattnen kan använda sina ersättningspengar utan någon som helst skyldighet att vårda sina vatten. Det finns inga garantier för att medlen för ersättningar till ägarna används för att vårda fiskevattnen i överensstämmelse med målen enligt lagen om fiske.

Reformen garanterar inte att inflödet från avgifterna ökar som önskat. Att höja priser minskar alltid betalningsbenägenheten och ökar samtidigt populariteten för kortvariga tillstånd på bekostnad av årstillstånd.

Vi anser att regeringen i stället för att höja avgiften ska fästa särskild uppmärksamhet vid att öka intresset för fiske och vid att effektivisera rådgivningen och övervakningen i fråga om de fiskare som har lämnat fiskevårdsavgiften obetald för att öka inflödet från avgifterna till målnivån enligt reformen av lagen om fiske.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 71

Riksdagen förutsätter att höjningen av fiskevårdsavgiften för 2018 återtas och att avgifterna återställs till 2017 års nivå.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Genom en stark, konsekvent och långsiktig trafikpolitik kan vi skapa förutsättningar för en hållbar ekonomi och ökad sysselsättning. Det främsta problemet i trafikpolitiken är för närvarande att den är så ryckig och saknar klara framtidsutsikter. Utifrån regeringsprogrammet och rambeslutet anslår regeringen pengar för basstrafikledshållningen på bekostnad av nya projekt. Den parlamentariska arbetsgruppens vilja var att det eftersatta underhållet ska åtgärdas, men regeringen kan inte berömmas för helheten. Den största satsningen i fråga om det eftersatta underhållet görs under 2018, medan anslagen för 2019 minskar avsevärt. Det långsiktiga perspektivet saknas och eftersom anslaget så kraftigt fokuserar på ett enskilt år kan regeringens grepp bidra till att höja entreprenadkostnaderna och därigenom försämra effekterna av satsningen.

De sakkunniga har fäst allvarlig uppmärksamhet vid att Sipiläs regering i praktiken lägger alla nya trafikprojekt på is för regeringsperioden. Den nuvarande regeringen driver exceptionellt få nya projekt som gagnar sysselsättningen, den ekonomiska tillväxten och boendet. Regeringen låter kommande regeringar ta hand om problemen. Vi hoppas därför att trafikarbetsgruppen lyckas nå samförstånd om hur det finska trafiknätet ska kunna utvecklas på lång sikt, gärna i ett tids spann som sträcker sig över flera valperioder.

En planmässig och långsiktig beslutsprocess och finansiering när det gäller trafikleder och utveckling av trafiken är nödvändiga förutsättningar för en effektiv samhällspolitik och för näringslivets konkurrenskraft. En planmässig utveckling av lederna gör det dessutom lättare att söka och få EU:s TEN-T-stöd.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Finland har i sina klimatmål förbundit sig att sänka trafikens CO₂-utsläpp till hälften av nuläget. Det lyckas inte enbart genom digitalisering, utan det krävs också investeringar i kollektivtrafik och i ett bättre fysiskt trafikledsnät. I fråga om kollektivtrafiken uppnådde riksdagen i samband med interpellationsdebatten samförstånd om att exempelvis en ökad spårtrafik kräver snabba investeringar i nya spår och renovering av bangårdar. Tågtrafiken tål inte en negativ utveckling. I dagsläget tvingas man exempelvis på Karelenbanan förlänga restiderna på grund av skador på banan. Vi har ingen tid att förlora, 2030 är snart här.

Kollektivtrafiken måste utvecklas. Det lyckas inte utan ett starkt stöd och god styrning från statsmaktens sida. Vi kan inte förlita oss enbart på marknaden för att uppnå klimatmålen. Regeringens politik tog fel kurs redan genom sin första budget. Genom en inbesparing på mindre än 13 miljoner euro skadade den bland annat tågtrafiken så att passagerarvolymen fortfarande inte har återhämtat sig på alla rutter. För att få till en positiv utveckling vore det viktigt att höja stödet till kollektivtrafiken.

En utveckling av trafiknätet skulle också i väsentlig grad stärka sysselsättningen och den ekonomiska tillväxten. Ur ett europeiskt perspektiv är Finland en östat, och trafikförbindelserna har stor betydelse för exportindustrin. Angående de anspråkslösa trafikledsprojekt som regeringen tänker starta nästa år kan det konstateras att de i alla fall stöder den internationella trafiken och de viktiga MBT-projekten, vilka i sin tur rör såväl kollektivtrafiken som planläggningen. Ett av regeringens mål har varit att förbättra arbetskraftens rörlighet. Också det målet skulle stödjas av en utbyggnad av den snabba stomtrafiken i pendelregionerna.

Regeringen föreslår att halveringen av farledsavgiften och slopandet av banavgift för godstrafik ska fortsätta nästa år, vilket stöder exportindustrin och är välkommet. Vägarna måste fås i sådant skick att de tål industritransporter också i framtiden.

I fråga om vägtrafiken bör den av regeringen föreslagna och av transportbranschen eftertraktade vinjettavgiften för tung trafik befrämjas. Då EU uppenbarligen kommer att förenkla cabotagereglererna bör tillsynsmyndigheterna ges bättre resurser och utbildning så att de kan bekämpa verksamhet som snedvrider konkurrensen. Det bör genom lag föreskrivas om klara straff för regelbrott.

Den skrotningspremie som införs på nytt nästa år har redan tidigare visat sig ge positiva effekter på vår ålderstigna bilpark. Vi uppmuntrar ändå regeringen till en vidareutveckling i syfte att skapa ett incitament med en jämnare effekt för hela bilbeståndet. De förändringar som sker i det stora beståndet av äldre bilar har en gynnsam effekt på miljön och trafiksäkerheten.

Regeringen har resolut gripit sig an de möjligheter som öppnat sig genom digitaliseringen. Det är därför beklagligt att regeringen underbudgeterat för cybersäkerheten, som utgör ett basalt villkor i det digitaliserade samhället. På grund av den finansiella basen har Kommunikationsverket inga möjligheter att lägga om den nuvarande resursfördelningen. Dagens resurser är helt otillräckliga med hänsyn till den digitala utvecklingen och dess behov. I ett internationellt perspektiv ligger Finlands resurser för cybersäkerhet på en betydligt lägre nivå än referentländerna. Vi uppmanar därför regeringen att se till att Cybersäkerhetscentret får de anslag som behövs för att svara på morgondagens utmaningar.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 72

Riksdagen förutsätter att regeringen höjer anslaget för Cybersäkerhetscentret till den nivå som behövs för att svara på morgondagens utmaningar.

01. Förvaltning och verksamhetsområdets gemensamma utgifter

88. Aktieförvärv (reservationsanslag 2 år)

Regeringen föreslår ett anslag på 2 miljoner euro för bolagisering av Trafikverkets trafikledningsfunktioner och till att öppna persontrafiken på järnvägarna för konkurrens samt i anslutning till ägarstyrningsarrangemangen, exempelvis betalning av teckningspriset för aktier, för de bolag som lyder under kommunikationsministeriets ägarstyrning.

Motiven för att stycka upp VR och bolagisera Trafikverkets trafikledningsfunktioner vilar på lös grund. Beredningen av projekten är inte transparent och principerna för god förvaltning har inte följts. Det har inte klargjorts för riksdagen vilken nytta en bolagisering av Trafikverkets trafikledningsfunktioner skulle ge. Inte heller har det presenterats några alternativa planer. Likaså är nyttan av en spjälkning av VR oklar, medan riskerna däremot är stora. Det är därför oansvarigt att på de grunder regeringen anför godkänna att projekten går vidare. De bör alltså inte beviljas sådana särskilda anslag som föreslås under momentet.

Under den sista fasen av den parlamentariska arbetsgruppens mandat är avsikten att gruppen ska utreda vilka strukturella alternativ den framtida utvecklingen av trafiken kräver. Nu bildar regeringen ensidigt ett bolag för styrning av vägtrafiken utan att den parlamentariska arbetsgruppen kan ta ställning till de framtida strukturerna.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 31.01.88 med 2 000 000 euro och att momentet stryks i statsbudgeten samt att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 73

Riksdagen förutsätter att regeringen avhåller sig från att ensidigt bolagisera Trafikverkets ledningsuppgifter och ger den parlamentariska trafikarbetsgruppen arbetsro så att den inom den fastställda tidsplanen kan dra upp de framtida strukturella linjerna för trafiken.

10. Trafiknätet

20. Bastrafikledshållning (reservationsanslag 2 år)

Det är centralt med tanke på Finlands internationella konkurrenskraft att vi kan erbjuda en snabbare och mer fördelaktig logistik och närhet på den stora marknaden i Asien. Vi föreslår att re-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

geringen omedelbart börjar planera en för nuvarande och kommande näringar nödvändig järnvägslinje till Ishavet — Narvik, Skibotn eller Kirkenes — tillsammans med Norge. Målet är att byggandet av ”Nordens sidenväg” ska inledas i början av 2020. Finland måste agera aktivt och bygga en konkret handlingsmodell med exempelvis ett nytt konsortium tillsammans med nyckelföretag som aktör. Projektet görs till en internationellt attraktiv affärsmöjlighet.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 31.10.20 med 15 000 000 euro för bastrafikledshållning till Trafikverket för planering av en järnvägsförbindelse till Ishavet.

77. Utveckling av trafikledsnätet (reservationsanslag 3 år)

Regeringen har förbundit sig att iaktta förslaget från den parlamentariska arbetsgruppen för eftersatt underhåll om anslagsnivån för bastrafikledshållningen under regeringsperioden. I sin egen plan skär dock regeringen kraftigt ned på anslagen till utveckling av trafikledsnätet för att finansiera insatserna mot det eftersatta underhållet. Regeringens val ökar vår investeringsskuld i fråga om trafikledsnätet och många investeringar som skulle behövas med tanke på trafiken, boendet och näringspolitiken kommer nu att falla på de kommande regeringarnas ansvar. Också den nytta investeringarna ger samhället skjuts nu upp eller går helt förlorad på grund av den internationella konkurrensen. Därför föreslår vi en ökning på 100 000 000 euro för utveckling av vägnätet till de bästa nya projekten för att främja ekonomisk tillväxt och sysselsättning. På så sätt förhindrar vi också att utvecklingen av vägnätet avstannar.

En planmässig och långsiktig beslutsprocess och finansiering när det gäller trafikleder och utveckling av trafiken är nödvändiga förutsättningar för en effektiv samhällspolitik och för näringslivets konkurrenskraft. En planmässig utveckling av lederna gör det dessutom lättare att söka och få EU:s TEN-T-stöd.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 31.10.77 med 100 000 000 euro för utveckling av trafikledsnätet.

30. Stöd till trafiken och köp av tjänster

63. Köp och utvecklande av kollektivtrafiktjänster (reservationsanslag 3 år)

Regeringen skar i sin budgetproposition för 2016 ner köptjänsterna för tågtrafiken med 12,8 miljoner euro, vilket skulle ha lett till nedlagd passagerartrafik på åtskilliga banavsnitt och nedskärningar av turer på många andra banavsnitt. Efter påtryckning från riksdagen och medborgare har trafiken på dessa banavsnitt dock fortsatt och fortsätter som trafikplikt till den 14 december 2019. Därefter är det på grund av att regeringen bereder en konkurrensutsättning av tågtrafiken återigen oklart hur trafiken kommer att se ut.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

En långsiktig utveckling av tågtrafiken behövs med tanke på Finlands klimatmål. Vi har förbundit oss till en betydande minskning av utsläppen från trafiken fram till 2030. Därför föreslår vi en ökning på 10 000 000 euro för köp av kollektivtrafiktjänster, varigenom tågtrafiken återställs till en nivå som betjänar pendling, regionutvecklingen och klimatmålen.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 31.30.63 med 10 000 000 euro för köp av tågtrafiktjänster.

40. Kommunikationstjänster och kommunikationsnät samt stöd för kommunikation

45. Stöd till nyhets- och aktualitetsverksamhet vid tevekanaler som betjänar allmänintresset (reservationsanslag 3 år)

Mångfaldiga och pluralistiska medier är en grundförutsättning för att kunna utöva yttrandefriheten. De kommersiella medierna har en viktig roll när det gäller information till medborgarna och analys av samhällseliga frågor. Det är viktigt att det finns en tillräcklig och kontinuerlig nyhets- och aktualitetsverksamhet. Också innehållet bör finnas tillgängligt på de inhemska språken på ett mångsidigt sätt. I dagens brytningsläge är det därför också motiverat att delvis trygga utvecklingen av verksamheten och ett mångsidigt innehåll hos kommersiella medier med offentliga medel. Vid den fortsatta beredningen av stödformerna bör man beakta den samhällseliga nyttan av olika medier.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 74

Vid den fortsatta beredningen av stödformerna för kommunikation bör man beakta den samhällseliga nyttan av olika medier.

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Konjunkturerna har stärkts och tillväxten har i år varit snabb. En långsiktigt hållbar tillväxt kräver dock att förutsättningarna för tillväxt stärks. För att stödja sysselsättningen på längre sikt behövs det strukturella reformer, en effektiv och aktiv arbetskraftspolitik och stöd för tillväxt som bygger på kompetens, innovationer och export.

Även staten måste satsa mer på forskning, utveckling och innovationer (FUI)

Andelen högteknik och förädlingsvärde inom vår export har minskat oroväckande. I nästa års budget borde regeringen med fast hand ha beslutat om insatser för att framför allt stödja en snabbare exportdriven ekonomisk tillväxt, investeringar och sysselsättning. Utan extra satsningar på forskning och produktutveckling riskerar Finland att förpassas till periferin i de globala värdekedjorna.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

En ökad export av högteknik kräver djärvare tag. Även om exporten och därmed hela landets ekonomi har börjat växa med god fart måste fokus vara längre fram i tiden.

För att förnyas behöver våra företag avsevärda satsningar på forskning, utveckling och innovationer. Den industriella omvälvningen, exempelvis nya digitala typer av affärsverksamhet, produkter och tjänster, maskininlärning och artificiell intelligens, kräver att företagen gör massiva FUI-investeringar för att klara sig i den allt hårdare konkurrensen på världsmarknaden. Med tanke på klimatförändringen och den excessiva förbrukningen av naturresurser måste vi snabbt ändra våra vanor gällande produktion, konsumtion, boende och resande så att de bli mer hållbara. Den här struktumvandlingen ger oss enorma möjligheter till ren och energieffektiv teknik, men utan betydande offentliga FUI-satsningar riskerar vi att gå miste om den här potentialen. FUI-finansieringen måste ses som en investering i framtiden, inte som en kostnad. Därför hade det varit viktigt att regeringen drar sitt strå till stacken och höjt budgetsatsningarna på FUI.

Den här regeringsperioden har vi varje år föreslagit extra FUI-anslag.

Service- och turismsektorn växer

Inkomsterna från turismen kan öka när det kommer fler internationella turister till landet och konsumtionen följaktligen ökar. Vi kan också utöka inkomsterna genom att producera lönsamma tjänster med mervärde för finländska och internationella turister. De globala trenderna bidrar till att turismpotentialen växer i Finland. I utvecklingen av turismen är det väsentligt att se till att de ökande strömmarna av turister och byggandet av infrastruktur för turismen inte äventyrar naturvärdena och miljöns hållbarhet.

Turisterna har allt större förväntningar. För att de upplevelser som erbjuds ska vara av hög kvalitet över hela linjen måste alla aktörer samarbeta och vara innovativa på lång sikt. Branschen måste produktifiera och bättre kunna nyttja hela året och inte bara två säsonger.

Det är viktigt att de små aktörerna inom branschen samarbetar så att turisterna kan garanteras breda och samlade tjänster, upplevelser och programtjänster med hög standard. Dessutom behövs kommunala och statliga insatser för att programtjänsterna ska vara av hög kvalitet.

Bra kommunikationer är nödvändiga för turismen. Hur omfattande och i vilket skick vägnätet är har stor betydelse för turismens regionala konkurrenskraft och utvecklingsmöjligheter. När vägnätet utvecklas och repareras bör fortsättningsvis inte bara industrins behov beaktas utan också turismens möjligheter att fungera.

Bannätet är inte av modern standard på alla håll. Vi måste snabba upp elektrifieringen och se till att tågförbindelserna mellan de stora turismcentrumen räcker till. Kust- och inlandssjöfarten måste nyttiggöras mer inom turismen. Flygtrafiken måste få bättre verksamhetsbetingelser med tanke på turistresorna till Finland från utlandet. Med avseende på främjandet av turismen kräver den regionala flygtrafiken i vårt land samverkan bland annat för att matartrafiken ska bli smidigare när det gäller flygtrafik, järnvägar och landsvägar. Turismsektorn bereder sig på ökande efterfrågan och kommer att investera kraftigt de närmaste åren. Staten och kommunerna bör tillsammans med turistföretagen också satsa på attraktiva destinationer som får turisterna att stanna kvar längre i

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Finland. Vi måste ge Finland mer synlighet i världen för att locka hit utländska turister. Staten bör höja anslagen till Visit Finland.

Det är livsviktigt för sektorn att få kunnig arbetskraft. Om vi vill ha fler turister från nya länder måste vi stärka utbildningen inom turism på alla stadier och göra utbildningen mer arbetslivsorienterad. Språkraven kommer att öka.

Vi måste få fart på den cirkulära ekonomin och delningsekonomin

Cirkulär ekonomi och delningsekonomi måste bli ett högprioriterat spetsprojekt inom regeringen eftersom tillväxtpotentialen är mångdubbelt större än inom bioekonomin. I Finland begränsar sig bioekonomin och användningen av virke i stor utsträckning till skogsindustrins råvaruförsörjning, energiproduktion och jordbruk. Utgångspunkten ska vara att förädla virke till en produkt med så högt förädlingsvärde som möjligt. Utifrån detta behöver vi en ambitiös vision för att bättre nyttiggöra den cirkulära ekonomin. Cirkulär ekonomi och delningsekonomi bör vara bättre förankrade som teman i regeringens spetsprojekt. Det breda samarbetet ska inte bara gälla ministerier utan också företag, kommuner, forskningsinstitut, hushåll och civilt samhälle. Färdplanen och åtgärdsprogrammet för cirkulär ekonomi, som tagits fram med Sitras hjälp och i ett brett samarbete, utgör en bra grund för fortsatt arbete.

Finland bör profileras som ett ledande land i kretsloppsekonomi i EU-kommissionens riktning, vilket skulle tillföra Finland inflytande i EU-beslutsfattandet. Finland bör också ta en aktiv roll i beredningen av EU:s framtida program och finansiella instrument. Jyrki Katainen, vice ordförande i EU-kommissionen, manade redan i december 2016 Finland till krafttag för att bli ledande land inom cirkulär ekonomi, eftersom inget annat land i Europa ännu blivit föregångare. Den cirkulära ekonomin måste bli ett av de främsta målen under Finlands period som EU-ordförande-land.

Målen måste integreras i all politik för näringar och ekonomi och visa vägen för finansiering av innovationer och offentliga investeringar. De innovativa investeringarna måste stärkas inom den offentliga upphandlingen. Lagstiftningen måste också medverka till att nya lösningar på området kan kommersialiseras. SDP har föreslagit ett tilläggsanslag på 2,5 miljoner euro för ett program för cirkulär ekonomi.

På grundval av det ovanstående föreslår vi att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 75

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att inrätta ett program för främjande av cirkulär ekonomi och delningsekonomi och reserverar tillräckliga medel för detta.

Stöd internationalisering inom små och medelstora företag

Ett syfte med stödsystemet bör vara att stödja tillväxt på lång sikt. Samhället bör arbeta effektivare för att nå det här målet framför allt genom att möjliggöra internationalisering i små och medelstora företag. Business Finland, som är under beredning, kommer att tillhandahålla tjänster

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

kring internationalisering. Men i anknytning till detta behövs en aktör som flexibelt kan hjälpa små och medelstora företag vars resurser inte räcker till för att växa på nya marknader. Det här särskilda exportbolaget ska ha till uppgift att hjälpa exportföretag att effektivare nyttja potentiella nya marknader. Det särskilda exportbolaget ska backa upp företagens marknadsföring och tillhandahålla tjänster för marknadsanalys och kontakter i målländerna.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 76

Riksdagen förutsätter att statsrådet snabbt bereder en modell för effektivisering av de små och medelstora företagens export, varvid ett särskilt, samlande bolag samlar ett konsortium för anbudstävlingarna och erbjuder konsortiet behövliga allmänna tjänster, och att tillräckliga resurser reserveras för verksamheten.

Reservationens förslag till uttalande 77

Riksdagen förutsätter att statsrådet omedelbart börjar bereda ett sektorsövergripande program för att främja rekryteringen av internationella experter till Finland i syfte att stärka verksamhetsförutsättningarna för tillväxtföretag och öka de små och medelstora företagens export. Särskild uppmärksamhet måste fästas vid service till de anställdas familjer.

Stärka den positiva strukturförändringen och regionernas ekonomi i hela landet

Den ekonomiska tillväxten och det lilla uppsvinget i sysselsättningen har fördelats ojämnt mellan landskapen, och det finns risk för att skillnaderna i sysselsättningen mellan olika områden ökar ytterligare. För att hindra denna utveckling måste regeringen i högre grad beakta hela landet i sin finans- och sysselsättningspolitik. Genom att utveckla regionernas starka sidor och stödja utbildningen samt genom samarbete mellan offentlig och privat finansiering kan man betydligt effektivare än i dag påverka den ekonomiska utvecklingen i hela landet i en positiv riktning.

Regeringens satsningar på att stödja den ekonomiska tillväxten i Egentliga Finland är välkomna, även om man inte gav Åbo universitet rätt att utbilda diplomingenjörer. Nu måste det ändå säkerställas att också de övriga regionerna får ta del av den spirande tillväxten. Nu är det hög tid att satsa på investeringar som höjer sysselsättningen men också sätter fart på tillväxten på längre sikt. Det gäller såväl trafikleder som forskning och utbildning.

Satsningarna på trafikprojekt och underhåll av trafikledsnätet stärker sysselsättningen lokalt och stärker också på längre sikt näringslivets potential och landskapens vitalitet. Många områden och orter har redan klara planer på viktiga trafikprojekt som kan startas mycket snabbt. Samtidigt sätter de också fart på de privata investeringarna, till exempel för bostadsproduktion, vilka även de har positiva effekter.

Den ekonomiska tillväxten i Finland grundar sig på hög kompetens och förädlingsgrad och utbildad arbetskraft. Det är viktigt att man satsar på utbildning och forskning, med tanke på både den regionala ekonomin och samhällsekonomin. Nätet av yrkeshögskolor och den forskning, utveck-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

ling och innovationsverksamhet som bedrivs vid dem är viktiga för att svara på näringslivets kompetensbehov.

SDP föreslog i sin alternativa budget ett anslag på 7,5 miljoner euro för projekt som stöder de regionala ekonomierna.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 78

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att stärka den regionala ekonomin, det lokala näringslivet och en positiv strukturomvandling på lika villkor i hela Finland.

Sysselsättningspolitiken

I och med den tilltagande ekonomiska tillväxten är sysselsättningsläget i färd med att långsamt förbättras. Trots det har regeringen inte nått sitt sysselsättningsmål, utan sysselsättningen är enligt prognoserna i färd med att stanna vid drygt 70 procent i slutet av regeringsperioden.

Sysselsättningspolitiken kan inte stanna vid att vänta in att läget korrigeras av sig självt enbart genom tillväxten. Arbetslösheten och särskilt långtidsarbetslösheten ligger ännu på en alltför hög nivå. Att sysselsättningspolitiken försumrats har lett till förlängda arbetslöshetsperioder för många, vilket har fördjupat den strukturella arbetslösheten och minskat möjligheterna att finna arbete ens när konjunkturen stiger. En passiv politik äventyrar dessutom tillgången till kompetent arbetskraft.

För att effektivt kunna ingripa i arbetslöshetsperioder behöver vi tillräckliga resurser för en aktiv arbetskraftspolitik. I Finland ligger resurserna på en undermålig nivå exempelvis jämfört med de övriga nordiska länderna vilket försvagar genomslaget för och kvaliteten på arbetskraftspolitiken väsentligt. Om arbetslöshetsperioderna förkortas med en dag stärks de offentliga finanserna med över 20 miljoner euro.

Den offentliga arbetsförmedlingen i Finland har dessutom bara en bråkdel av de resurser som motsvarande funktioner i de andra nordiska länderna får. En grundläggande förutsättning för en effektiv arbetskraftspolitik är att de arbetssökande får tillräckligt med personlig service när den behövs. I dag har arbets- och näringsbyråerna och kommunernas sysselsättningstjänster begränsade möjligheter att ge kunderna en god och effektiv service, eftersom inte har tillräckligt med personal.

Medan de övriga nordiska länderna satsar på en aktiv arbetskraftspolitik, går pengarna i Finland mer till passiva förmåner. Det enklaste sättet att öka resurserna för en aktiv arbetskraftspolitik är att använda utgifterna för de nuvarande passiva förmånerna i större utsträckning exempelvis för att finansiera lönesubvention.

Socialdemokraternas riksdagsgrupp har länge föreslagit införandet av en sysselsättningsedel enligt den så kallade Rinne-modellen. Den arbetssökande skulle automatiskt få en sysselsättnings-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

sedel (700 euro/månad) som motsvarar arbetslöshetsförmånens grundskydd eller den inkomstrelaterade trygghetens grundbelopp. Sedeln skulle kunna utnyttjas som stöd för arbetsgivarens lönekostnader. Det skulle göra det lättare att hitta jobb för de svårssysselsatta och det skulle förskjuta kostnaderna för sysselsättningsinsatserna från passiva utgifter mot en mer aktiv riktning.

Regeringen har gjort det möjligt att under fyra månader arbeta som företagare med bevarat utkomstskydd för arbetslösa, men studiemöjligheterna har stramats åt och trots löften har det inte blivit lättare att bedriva frivilliga studier.

Den planerade överföringen av arbetskrafts- och företagstjänsterna till landskapen i kombination med den omfattande privatiseringen av tjänsteproduktionen hotar leda till grava störningar i arbetskraftstjänsterna. Genom rätt dimensionerade åtgärder skulle den ekonomiska uppgången tillåta de åtgärder som med tanke på det strukturella hållbarhetsunderskottet är nödvändiga för att höja deltagandet i arbetslivet. Den centrala uppgiften är att målmedvetet sänka långtidsarbetslösheten och ungdomsarbetslösheten. Det får inte äventyras genom ett nytt system som inte är utforskat och vars konsekvenser därför är okända — i synnerhet som det finns ett bevisligen fungerande alternativt som kan byggas ut. Resultaten från kommunförsöken med arbetskraftstjänster är mycket lovande och försöket bör förlängas och ges tillräckliga anslag.

Kommunerna känner bäst till de lokala omständigheterna. SDP föreslår att kommunerna ges en mer omfattande roll i hanteringen av sysselsättningen. Kommunerna måste tillförsäkras en bred autonomi att ordna tillväxttjänsterna som de vill och också att i tillämpliga delar producera dem själv eller i mellankommunalt samarbete. Lokala aktörer måste ges frihet att fortsätta de kommunala försöken som gett utmärkta resultat. För mindre kommuner skapas en flexibel mall baserad på ömsesidiga överenskommelser. Främjande av sysselsättningen lyfts i SDP:s mall upp till en av kommunens mest centrala uppgifter. Det gäller särskilt att stärka de välfungerande sektorsövergripande servicecentrerna för arbetskraft.

Kommunerna bör ges starka incitament att föra en aktiv arbetskraftspolitik, och riksdagen bör säkerställa att det reserveras tillräckliga resurser för detta ändamål. Instrumenten för den konjunkturpolitiska och strategiska styrningen av arbetskraftstjänsterna måste säkras på riksnivå. Sysselsättningen måste lyftas upp som en av kommunernas viktigaste uppgiftsområden. I en kommunledd modell som grundar sig på samarbete mellan kommunerna och landskapen kan man utnyttja de kommunala aktörernas lokalkännedom och relationer till näringslivet.

Den kommunledda modellen ska trygga de tjänster som produceras av kommunerna och tredje sektorn. Organisationernas verksamhetsförutsättningar måste säkras. Servicenätet för dem som har den svagaste ställningen på arbetsmarknaden måste förenklas.

Organisationerna har en stor roll särskilt när det gäller att erbjuda jobb åt de mest svårssysselsatta. Organisationernas möjligheter att erbjuda de svårssysselsatta jobb har inskränkts på konstlad väg i och med regeringens val att begränsa antalet personer som kan sysselsättas med lönesubvention till 3 000. Det finns i och för sig resurser inom många områden, men de kan inte utnyttjas eftersom gränsen för antalet årsverken har nåtts. Den här onödiga regeln måste omedelbart slopas.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Invandrarna måste ges möjlighet att komma ut i arbetslivet snabbare. Integrationsutbildningen måste effektiviseras och sättas in tidigare, och utbildningsvägarna måste individualiseras i högre grad. Integrationsutbildningen måste få större resurser. SDP lade år 2016 fram sitt eget integrationspolitiska program. Programmet omfattar över 160 åtgärder som ger en effektivare integration.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 79

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar riksdagen en proposition om att arbetslöshetsförmånen kan utnyttjas som sysselsättningssedel i enlighet med Rinne-modellen.

Reservationens förslag till uttalande 80

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om förlängning av kommunförsöket för sysselsättning och om att det gradvis utvidgas till hela landet så att alla kommuner som så önskar kan delta i det. Tillräckliga anslag måste anvisas för förlängningen av försöket.

Reservationens förslag till uttalande 81

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar effektivare åtgärder för att främja integrationen i alla delar av landet.

Det är nödvändigt att satsa på kompetens

Under regeringen Sipiläs period hittills har långtidsarbetslösheten bland unga under 30 år ökat med 3 000 personer. Det är motiverat att samhället känner ett särskilt ansvar för att de unga har förutsättningar att få jobb. För 2018 har regeringen likväl beslutat lägga ned kompetensprogrammet för unga vuxna trots att det gett goda resultat. Vi måste fortsätta värna om de ungas studievägar och deras möjligheter att etablera sig i arbetslivet. Vi förutsätter att kompetensprogrammet för unga vuxna får fortsätta och att det anvisas tillräckliga anslag för det.

Regeringen planerar underlätta frivilliga studier med hjälp av utkomstskyddet för arbetslösa. Det är positivt. I samband med den reformen gäller det att se till att de studerande har faktisk möjlighet att slutföra studierna och avlägga en examen. Frivilliga studier bedrivs främst av de mer aktiva arbetslösa och av dem som har en studieplats.

Det är ofta svårt för en arbetslös att få studieplats. I de fallen har den arbetskraftspolitiska utbildningen varit en bra lösning. Tack vare den har också de som inte fått studieplats via de andra systemen kunna stärka sin kompetens och få fäste i arbetslivet. Den arbetskraftspolitiska utbildningen har en viktig roll när det gäller att svara på kompetensbehoven och matchningsproblemen på arbetsmarknaden, och den kan snabbt reagera på strukturförändringar i regionen. Regeringen har dragit ned på den arbetskraftspolitiska utbildningen. Utvecklingen måste gå i motsatt riktning. Vi måste utöka den yrkesinriktade arbetskraftspolitiska utbildningen.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 1 sd

Sammanfattningsvis måste vi trygga att de arbetslösa har flexibla möjligheter att studera och tillgång till behövliga stödåtgärder. Det måste anslås tillräckliga resurser för särskilda behov som kan uppstå under året i samband med såväl positiva som negativa strukturförändringar.

Matchningsproblemet på arbetsmarknaden kräver snabba insatser

Svårigheterna att matcha arbete och arbetstagare kan bli oförutsedda flaskhalsar för tillväxt och sysselsättning. Det finns inga enkla lösningar utan här behöver vi åtgärder inom flera politikområden samtidigt.

Med matchningsproblem avses vanligtvis skillnaderna mellan efterfrågan och utbud på arbete. Orsakerna är många, men oftast är det fråga om följande: De lediga arbetstillfällena och de arbetslösa arbetssökande finns inom olika branscher och i olika geografiska områden. De arbetslösas utbildning svarar inte nödvändigtvis mot arbetsgivarnas krav och önskemål. Långa arbetslöshetsperioder har kanske lett till att de arbetslösas arbetsförmåga och kompetens har försvagats. Yrkesstrukturerna har förändrats och kommer fortsatt att förändras till följd av den kraftiga strukturomvandlingen.

Nu bör vi tillsätta en brett förankrad arbetsgrupp som ska tänka igenom matchningsproblemen och försöka hitta genomförbara sätt att lösa dem. Syftet ska vara att på längre sikt bedöma svårigheterna med matchningen. Arbetet ska ta avstamp i värden som gäller arbetsplatser och strukturomvandling. Tidsplanen kunde läggas upp på så sätt att det finns färdiga förslag före ingången av nästa valperiod. Då kan förslagen tas med i den nya regeringens program och bli genomförda den vägen.

En av de viktigaste principerna ska vara att den negativa strukturomvandlingen ses som en chans. Vi behöver positiv regional och yrkesmässig rörlighet och bättre hänsyn till familjernas livssituationer.

Arbetskraftens rörlighet kan också främjas genom trafiklösningar och nya bostäder till skäligt pris i huvudstadsregionen och andra tillväxtcentrum. Vidare måste det ordnas tillräckligt med kollektivtrafik för resorna till och från arbetet, och befolkningsökningen i huvudstadsregionen måste beaktas genom bland annat en utveckling av huvudbanan. Det behövs massiva satsningar på grundläggande yrkesutbildning, omskolning, examensinriktad fortbildning och bättre engagemang och uppbackning hos företag och arbetsgivare när det gäller att hitta bostad och pendla till jobbet.

I och med den nya landskapsförvaltningen kommer de olika landskapen att behöva närings-, investerings- och utbildningspolitiska mål över kommungränserna. Bristen på kompetent arbetskraft och den höga arbetslösheten är utmaningar som måste tacklas samtidigt. Utmaningarna kommer att öka också därför att befolkningsökningen koncentreras till städerna och centrumen i landskapen.

01. Förvaltning

01. Arbets- och näringsministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Finland förlorar varje år hundratals miljoner i skatter och avgifter på grund av ekonomisk brottslighet och svart ekonomi. Det försämrar den finansiella basen för välfärdsstaten och skadar sund företagsverksamhet. Målet bör vara att Finland ligger i framkant i kampen mot svart ekonomi och ekonomisk brottslighet. Bekämpningen av den svarta ekonomin är ett långsiktigt arbete, varför de insatser som i form av ett spetsprojekt genomfördes förra valperioden bör få fortsätta och arbets- och näringsministeriet tilldelas behövliga anslag.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.01.01 med 2 000 000 euro för arbets- och näringsministeriets omkostnader för bekämpning av grå ekonomi.

20. Närings- och innovationspolitik

40. Stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (förslagsanslag)

Andelen högteknik och förädlingsvärde inom vår export har minskat oroväckande. I nästa års budget borde regeringen med fast hand ha beslutat om insatser för att framför allt stödja en snabbare exportdriven ekonomisk tillväxt, investeringar och sysselsättning. Utan extra satsningar på forskning och produktutveckling riskerar Finland att förpassas till periferin i de globala värdekedjorna.

Den framtida ekonomiska tillväxten uppstår genom innovationer, så det är absolut nödvändigt att nu satsa mer på forskning och produktutveckling. Vi måste snabba upp den tekniska utvecklingen och fokusera kraftigare på en kompetensbaserad tillväxt.

Vetenskaplig forskning visar att stöd till forskning, utveckling och innovation är effektivast bland stödformer. Stöd till nya innovationer kan i bästa fall ha betydande konsekvenser för tillväxt, sysselsättning och ekonomisk förnyelse.

Trots att stöden för FoUI i fältet av företagsstöd är den enda stödformen som det i det nuvarande statsfinansiella läget kan hittas grunder för, har den sittande regeringen agerat rakt tvärtom och skurit ner i den mest effektfulla delen av företagsstöden. Vid sidan av nedskärningarna i forskning och utbildning har regeringen också skurit ner betydligt i finansieringen för Tekes. Att rikta in nedskärningarna på den sektor där stöden fungerar är ohållbart.

Stöden för forskning och utveckling bör höjas kännbart och samtidigt bör det ske en omvärdering i allokeringen av stöden för FoUI. Eftersom stöd för nya och små företag har bedömts vara de effektivaste stöden, bör också FoUI-stöd i fortsättningen allokeras med större tyngd för denna sektor.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.20.40 med 60 000 000 euro för stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet och företagens internationalisering.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

30. Sysselsättnings- och företagsamhetspolitik

01. Arbets- och näringsministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Regeringen föreslår att arbets- och näringsbyråernas omkostnader sänks med 6 procent, det vill säga 10,555 miljoner euro jämfört med 2017. Minskningen ger negativa återverkningar på byråernas verksamhet och servicen till de arbetslösa. Genom nedskärningen kan inte ens tjänster och befattningar som blir lediga i samband med pensioneringar besättas, så resultatet blir omfattande minskningar av antalet årsverken.

Fler digitala tjänster kan inte ersätta tjänsterna till de mest utsatta arbetslösa. Vi vill påminna om att ett flertal uppskattningar gör gällande att cirka 20 procent av de långtidsarbetslösa inte använder elektroniska tjänster, antingen på grund av bristande kunskaper eller på grund av att de inte har tillgång till utrustning eller fungerande nätverk.

Många arbetslösa har upplevt att de intervjuer som görs med tre månaders mellanrum har gjort det lättare att komma ut på arbetsmarknaden. Samtidigt har människor som inte längre är arbetssökande avförts ur registren, vilket har minskat arbetslösheten enligt arbets- och näringsministeriets statistik. Nu har bara ungefär hälften av de arbetslösa intervjuats, trots att intervjuerna är lagfästa. De minskande personalresurserna hotar intervjuerna, för att inte tala om den behovsorienterade servicen.

Vi vill framhålla vikten av tillräckliga personalresurser och att personalens arbetshälsa måste tryggas. Personalen inom förvaltningen står under ett orimligt tryck på grund av dels resursbristen, dels de ständiga lagändringarna som förskjuter förvaltningsstrukturerna och arbetskraftspolitiken fram och tillbaka.

Genom landskapsreformen tänker regeringen bygga upp en marknadsstyrd beställar-utförarmodell och privatisera merparten av den offentliga arbetskraftstjänsterna. Vi menar att bland annat den sektorsövergripande servicen äventyras i den marknadsbaserade modellen. Det leder oestridligen till att servicen till de mest utsatta arbetslösa försvagas. Regeringen tänker upphäva lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen, det vill säga den lag som gäller sektorsövergripande servicecenter för arbetskraft. Men samtidigt ska navigatorverksamheten för de unga göras permanent med motiveringen att den gett goda resultat. Navigatorverksamheten är till sin anda uttryckligen ett servicekoncept som avses i lagen om sektorsövergripande samservice. Vi vill bibehålla kommunernas tydliga roll särskilt i fråga om tjänster till långtidsarbetslösa och godkänner inte upphävande av lagen.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.30.01 med 10 000 000 euro för arbets- och näringsbyråernas omkostnader och att momentets motivering ändras så att anslaget kan användas också för arbetskraftstjänster som produceras av kommunen.

51. Offentlig arbetskrafts- och företagsservice (reservationsanslag 2 år)

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Lönesubvention och arbetskraftsutbildning

Regeringen föreslår att arbets- och näringsbyråernas anslag för lönesubvention sänks med 96,703 miljoner euro, varav en del kompenseras genom överföring till undervisnings- och kulturministeriets och social- och hälsovårdsministeriets utgiftsklasser. Beslutet minskar medlen för aktiva sysselsättningsåtgärder. Regeringen har de senaste åren dragit ned särskilt på den arbetskraftspolitiska utbildningen, trots att det inom vissa branscher redan råder brist på kompetens arbetskraft.

Arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte är avsedd för att stärka sysselsättningsmöjligheterna för långtidsarbetslösa och hjälpa dem att få bättre grepp om sitt liv. År 2016 deltog uppskattningsvis 41 700 personer i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte. Motsvarande siffra år 2013 var uppskattningsvis 24 200, så ökningen är 73 procent. Deltagandet i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte ökade mest bland personer över 25 år. Arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte har tagit skada eftersom människor som inte har behov av rehabilitering tvingas dit. Det beror delvis på felaktig servicestyrning men också på de små anslagen för lönesubvention.

Regeringen föreslår att den lönesubvention på 100 procent som ges föreningar och stiftelser begränsas till högst 3 000 årsverken. Enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012) kan till en förening eller en stiftelse som anställer en långtidsarbetslös i uppgifter som inte betraktas som näringsverksamhet, betalas lönesubvention under högst 12 månader till ett belopp av 100 procent av de lönekostnader för den som anställts med subventionen som motsvarar högst 65 procents arbetstid av den ordinarie maximiarbetstiden (7 kap. 9 § 1 mom. i lagen). Dessa uppgifter är viktiga för dem som har det allra svårast att få arbete. För många är möjligheten att få arbete i en organisation med full lönesubvention det enda realistiska alternativet att hitta ett första arbete efter en lång tid av arbetslöshet.

Kvoten på 3 000 personer med 100 procents lönesubvention i den tredje sektorn har lett till att organisationer inte längre sysselsätter lika många av de arbetslösa som är mest utsatta. Det är positivt att lönesubventionerat arbete styrs i större utsträckning till företag, eftersom de har de bästa resultaten i fråga om sysselsättning i fortsättningen. Men det att man samtidigt avvecklar sysselsättningen i organisationerna leder till mindre möjligheter till lönearbete för dem som är mest utsatta och till nedläggning av organisationernas betydande arbete för samhällelig välfärd.

Därför föreslår vi att taket på 3 000 personer för organisationernas hundra procentiga lönesubvention slopas och resurserna för arbetskraftspolitik ökas.

Ungdomsgarantin

Arbetslösheten bland unga under 30 år är fortfarande alldeles för hög. I stället för att köras ned bör ungdomsgarantin utvecklas så att inte en enda ungdom längre blir utan utbildningsplats på andra stadiet, fortsatta studier eller arbete. Regeringens planer och budgetnedskärningarna reducerar ungdomsgarantins serviceutbud, vilket hotar göra det svårare för unga att få studieplats eller jobb och planera framtiden.

SDP:s mål är att säkerställa anslagen för ungdomsgarantin och utveckla den så att den täcker hela barndomen och ungdomen. Vi vill tillföra programmet ett nytt element, nämligen att de unga ges

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

stöd i livets brytningsskeden, exempelvis när de börjar den grundläggande utbildningen eller avslutar högskolestudierna och går ut i arbetslivet. I SDP:s ungdomsgarantimodell har kommunerna det övergripande ansvaret för att garantin uppfylls och de unga känner trygghet i alla faser av livet.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.30.51 med 20 000 000 euro för ungdomsgarantin och kompetensprogrammet för unga vuxna,

att riksdagen ökar moment 32.30.51 med 10 000 000 euro för lönesubventioner till organisationer,

att riksdagen ökar moment 32.30.51 med 60 000 000 euro för lönesubventioner,

att riksdagen ökar moment 32.30.51 med 20 000 000 euro för yrkesinriktad arbetskraftsutbildning och integrationsutbildning, och

att beslutdelen i andra stycket 3 punkten i momentets motivering ändras så att maximigränsen på 3 000 sysselsatta personer och lönetaket stryks samt att följande uttalande godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 82

Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt vidtar åtgärder för att slopa den i beslutdelen till moment 32.30.51 angivna begränsningen till 3 000 årsverken för lönesubventioner till aktörer inom den tredje sektorn.

40. Företagens omvärld, marknadsreglering och arbetslivet

01. Konkurrens- och konsumentverkets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Ett mål för konkurrens- och konsumentpolitiken är en sund och välfungerande marknad där företag och andra verksamhetsutövare fungerar ansvarsfullt och beaktar också konsumenternas intressen. Under de senaste åren har målet varit att öka konkurrens- och konsumentärendenas samhälleliga vikt och genomslag. Konkurrens- och konsumentverket stödjer för sin del arbetet för att gynna kampen mot ekobrottslighet och svart ekonomi.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.40.01 med 1 500 000 euro för Konkurrens- och konsumentverkets omkostnader.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 1 sd

Regeringens politik drabbar allvarligt dem som har de lägsta inkomsterna. Samtidigt fattas det politiska beslut som ökar höginkomsttagarnas inkomster medan det skärs ned i utgifterna för utbildning och service. Finland är på väg mot en allt större ojämlikhet. Det här tär på det ömsesidiga förtroendet och gör många människor osäkra på sin framtid. Det måste till en ändring i politiken. Politiken måste befästa de starka sidorna i vårt samhälle. Den ekonomiska politiken måste vara rättvisare och öka människors inbördes förtroende och förtrostan inför framtiden.

I budgetpropositionen serverar regeringen nedskärningar i förmåner och service. Samtidigt driver den på social- och hälsovårdsreformen med dess massiva mål på en kostnadsbesparing om 3 miljarder euro. Detta i kombination med den marknadsvillkorade valfrihetsmodellen kan enligt sakkunniga inte innebära mycket annat än att servicen försämras eller att självriskandelarna ökar avsevärt.

I sin skuggbudget lade fram SDP ett omfattande reformprogram som skulle innebära ökad rättvisa och vända utveckling till ökad jämlikhet. I SDP:s alternativ betalas semesterpenningen ut på normalt sätt, förmånerna indexjusteras, pensionärer med små inkomster får se sina folk- och garantipensioner höjda och nedskärningarna i läkemedelsersättningarna återtas. Servicen för barnfamiljer, äldre och veteraner förbättras. Köpkraften ökas genom att beskattningen av små- och medelinkomsttagare lindras och genom att bibehålla barnavdraget oförändrat. Enligt beräkningar gjorda av riksdagens utredningstjänst skulle SDP:s alternativ minska inkomstskillnaderna och öka små- och medelinkomsttagarnas disponibla inkomster jämfört med regeringens proposition.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 83

Riksdagen förutsätter att regeringen gör en samlad analys av vad nedskärningarna, åtstramningarna och avgiftshöjningarna kostar vårt samhälle och hur individens och olika människogrupper ställning och sociala välfärd påverkas och att den utifrån det vidtar åtgärder för att hindra ojämlikheten från att öka.

Reservationens förslag till uttalande 84

Riksdagen förutsätter att regeringen fäster allvarlig vikt vid att snabbt stoppa de sociala problem som följer av utslagningen och tryggar mentalvårdstjänsterna och missbrukarvården.

Oskäligen indexfrysningar

Regeringen tänker med avsteg från den permanenta lagstiftningen frysa folkpensionsindex vid 2017 års nivå. Redan tidigare lät regeringen nivån för förmåner som ska justeras med folkpensionsindex sjunka efter att indextalet landat på minus 2016. Dessutom gjorde regeringen 2017 en nedskärning på 0,85 procent i förmåner som är bundna till folkpensionsindex. Nu tänker alltså regeringen frysa index vid den sänkta nivån för innevarande år. Det betyder en nedskärning av förmånerna med cirka 0,9 procent. Ändringen av indexjusteringarna avses bli bestående och ska inte

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

kompenseras i samband med kommande indexjusteringar av pensionerna. Förmånerna kommer alltså i fortsättningen att vara lägre än tidigare.

Indexnedskränningarna kumuleras dels genom de olika förmånerna, dels tidsmässigt. Regeringen konstaterar själv i budgetpropositionen att det ofta blir så att de olika ändringarna drabbar samma personer och hushåll och i synnerhet dem som länge åtnjutit vissa förmåner. Dessutom kan effekterna kumuleras beroende på livssituationen. För den som får flera olika förmåner ger också en enskild nedskränning kumulativa effekter, eftersom en indexsänkning samtidigt drabbar flera av de förmåner som personen får.

Vi kan inte acceptera regeringens linje där man utan en övergripande konsekvensanalys upprepade gånger riktar flera förmånsnedskränningar mot samma personer och därmed driver in dem i fattigdom och tvingar dem att bli mottagare av utkomststöd.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 85

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att köpkraften för de förmåner som är knutna till folkpensionsindex och konsumentprisindex tryggas i enlighet med hur levnadskostnadsindexet utvecklas.

Reformen av familjeledigheterna

Det nuvarande systemet för familjeledigheter har inte beaktat de förändringar som har skett i familjestrukturen och i arbetslivet. I synnerhet mödrarna är numera borta långa perioder från arbetslivet, något som dels sänker sysselsättningsnivån, dels befäster löneskillnaderna mellan könen.

En översyn av familjeledigheterna på barnens och familjernas villkor är ett effektivt sätt att öka jämställdheten på arbetsmarknaden och öka sysselsättningen. Familjerna är betjänta av större flexibilitet i utnyttjandet av ledigheter och förmåner. De måste fungera för alla typer av familjer, från regnbågsfamiljer och enföräldersfamiljer till traditionella kärnfamiljer.

SDP offentliggjorde 2017 sin egen modell för familjeledigheterna. Modellen utgår från individuella och flexibla ledigheter för alla familjer, stöd för kvinnors arbetskarriärer, bättre möjligheter för pappor att vårda barn och möjlighet att överföra en förmån till någon annan än en förälder, beroende på familjens behov.

I SDP:s modell för ledighet av familjeskäl garanteras bägge föräldern en tre månaders inkomstbunden ledighet. Dessutom kan en sex månaders andel av den inkomstbundna ledigheten delas mellan föräldrarna på det sätt som familjen själv väljer. Ytterligare garanteras genom graviditetspeng ett 28 dagars förhöjt stöd genast i samband med födseln. Om förmånstagaren inte har haft några arbetsinkomster, betalas förmånerna till minimibelopp precis som nu. Utöver det får föräldrarna enligt eget val under ett år dela på en föräldrapenning till eurobelopp som de, om de så önskar, också kan halvera, varvid det utbetalas under en motsvarande längre tid.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

För att familjeledighetsreformen verkligen ska ge den önskade nyttan för sysselsättningen måste den stödjas genom en fungerande småbarnspedagogik och en fungerande sysselsättningspolitik. Över hälften av de mammor som sköter sina barn hemma saknade jobb, enligt en utredning gjord av Institutet för hälsa och välfärd. Det är för många av dem svårt att hitta jobb. Sysselsättningen måste därför stödjas genom aktiva arbetskraftspolitiska åtgärder, exempelvis utbildning.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 86

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att genomföra en reform av familjeledigheterna. Reformen måste ge smidigare familjeledigheter på familjernas och barnens villkor, erbjuda papporna bättre möjligheter att sköta barnen och stärka jämställdheten i arbetslivet.

Vård- och landskapsreformen innebär väldiga risker.

Den av regeringen planerade social- och hälsovårdsreformen och i synnerhet den till reformen kopplade valfriheten är förknippad med stora risker och kostnadsökningar. De ekonomiska riskerna sammanhänger särskilt med bristen på konkurrens, att kostnaderna för tjänsteproducenter på basnivå läggs ut på landskapet, valet av kunder, hanteringen av tjänstenätet och ett bristfälligt genomförande av vårdintegrationen och en okontrollerat öppnande av marknaden.

Den främsta risken med den senaste valfrihetsmodellen är att den äventyrar sjukhusens jourverksamhet och på grund av den oförutsägbara användningen av kundsedlar splittrar upp den specialiserade sjukvården. Den specialiserade sjukvården i Finland är i det stora hela av mycket hög klass och dessutom kostnadseffektiv. Regeringen har uppfunnit en modell som bär i helt fel riktning.

Yttranden av sakkunniga har i hög grad lyft fram att i den valda modellen hotar kostnadsutvecklingen löpa amok och den offentliga sektorns möjlighet till övergripande styrning av servicen kommer att bli märkbart smalare. Att nå regeringens mål om en dämpning av kostnadsökningen med 3 miljarder anses allmänt orealistiskt med den valda modellen.

Samtidig ska regeringen begränsa ökningen av finansieringen för landskapen och därmed för vårdtjänsterna direkt genom en lag. När uppenbara kostnadstryck förenas med att begränsa finansieringen genom en lag, är risken uppenbar att mängden tjänster i framtiden måste gallras, eller att serviceavgifterna måste höjas märkbart.

Samtidigt uppstår det en risk att finansieringsmodellen för landskapen leder till ett tydligt finansieringsunderskott i andra områden än vårdtjänsterna. Finansieringen för landskapen ska på några undantag när ha allmän täckning, det vill säga att anslagen för uppgifter som övergår från staten och kommunerna till landskapen övergår från separata moment i statsbudgeten till moment med allmän täckning hos landskapen. På så sätt minskar riksdagens budgetmakt märkbart i fråga om de uppgifter som övergår från staten till landskapen. Finansieringsansvaret kvarstår hos staten, men möjligheterna att styra användningen av medlen utgår.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 1 sd

I trycket av växande kostnader för social- och hälsovårdstjänster är det sannolikt att landskapen förbrukar mer resurser för social- och hälsovårdstjänster än den kalkylerade finansieringen, varvid mindre pengar återstår för andra objekt.

Det har betydelse särskilt för finansieringen av arbetskraftstjänster: i fortsättningen saknar staten ett redskap för att påverka de anslag som faktiskt används för arbetskraftspolitik exempelvis enligt konjunkturläget, eftersom beslut om det ska fattas av landskapet. Ändå betalas kostnaderna för arbetslösheten också i fortsättningen huvudsakligen av staten och socialförsäkringsanstalterna. Det innebär en klar olägenhet som försvagar möjligheterna att genomföra en effektiv och ändamålsenlig sysselsättningspolitik i framtiden.

Om reformen genomförs kontrollerat och stegvis i stället för att följa regeringens planer gäller det att först få ordning på det plan där social- och hälsovården ska ordnas (landskapen), därefter kan man besluta om finansieringssystemet och till slut kan man öka valfriheten på ett sätt som tryggar medborgarnas lika rätt till goda social- och hälsovårdstjänster i rätt tid. Utanför vårdtjänsterna bör vi gå vidare först efter omsorgsfulla överväganden och grundlig planering. Bara på så sätt kan vi hålla förändringsprocessen under kontroll och trygga de tjänster som är viktiga för medborgarna.

Reformen av social- och hälsovården måste genomföras med hänsyn till att skillnaderna i hälsa och välfärd måste minska, att alla ska få service på lika villkor och att tjänster i första hand ska produceras av den offentliga sektorn kompletterad av den privata och den tredje sektorn. Integrationen av tjänster måste genomföras med målet att kostnaderna kan dämpas utan att likabehandlingen av medborgarna sätts på spel.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 87

Riksdagen förutsätter att regeringen genomför reformen av social- och hälsovården utifrån de ursprungliga målen med hänsyn till att skillnaderna i hälsa och välfärd minskar, att alla ska få service på lika villkor och att integrationen av tjänster måste genomföras med målet att kostnaderna kan dämpas utan att likabehandlingen av medborgarna sätts på spel. Det bästa sättet att uppnå detta är att servicen i första hand produceras av den offentliga sektorn kompletterad av den privata och den tredje sektorn.

02. Tillsyn

07. Omkostnader för regionförvaltningsmyndigheternas ansvarsområde för arbetarskyddet (reservationsanslag 2 år)

Arbetarskyddsmyndigheterna fyller en viktig funktion i kampen mot svart ekonomi bland annat när det gäller tillsynen av rätten att arbeta, arbetsavtalslagen och beställaransvarslagen. I årets budget slopade regeringen den tidsbundna tilläggsresursen och tilläggsanslaget har heller inte återställts i budgetpropositionen för nästa år. Arbetarskyddsmyndigheterna måste få mer pengar för sitt viktiga tillsynsuppdrag när det gäller att bekämpa svart ekonomi.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 33.02.07 med 1 500 000 euro för regionförvaltningsmyndigheternas omkostnader.

10. Utjämning av familje- och boendekostnader, grundläggande utkomststöd samt vissa tjänster

Regeringens nedskärningar och frysningar av förmåner gör att de orsaksbaserade sociala trygghetsförmånerna inte längre lika självklart kommer i första hand i relation till utkomststödet, som är den sista utvägen inom socialvården. Utkomststödet ska vara temporärt men i dagsläget används det för att täcka de otillräckliga primära förmånerna, såsom bostadsbidraget. Systemet med utkomststöd innehåller inte samma typ av aktiverande element som de primära förmånerna och det ökar marginaleffekterna. Långsiktigt beroende av stödet passiverar och gör människor och familjer fattigare plus att det ökar risken för utslagning.

Enligt Institutet för hälsa och välfärd (THL) har köpkraften när det gäller de inkomstöverföringar som är viktigast för barnfamiljer, bland annat barnbidrag, föräldradagpenning och hemvårdsstöd, sackat efter den allmänna prisstegringen och inkomstökningen. I ungefär hälften av de barnfamiljer som ligger under fattigdomsgränsen finns ingen som förvärvsarbetar. Om största delen av familjens sammanlagda inkomster utgörs av inkomstöverföringar, är risken för barnfattigdom stor.

Ekonomisk ojämlikhet visar sig i barnens dagliga liv i synnerhet i form av skillnader i konsumtion och hobbymöjligheter. Familjens låga inkomster kan leda till att barnen särbehandlas, utestängs och mobbas. Av Institutet för hälsa och välfärds kohortundersökning, som med hjälp av registermaterial följt upp barn födda 1987 fram till det att de fyllt 21 år, framgår det att antalet barn som är lågutbildade, får psykiska problem, omhändertas och gör sig skyldiga till mindre brott ökar om föräldrarna har fått utkomststöd under en längre tid. Samtidigt fick barnen problem med att klara sig ekonomiskt i vuxen ålder. Förhållandena i barndomen har således en betydande inverkan på den senare välfärden.

Vi kan inte acceptera beslut som behandlar barnfamiljerna ojämlikt. Exempel på sådana beslut är, utöver nedskärningarna i förmånerna fördubblingen av maxavgifterna för skolbarnens morgon- och eftermiddagsverksamhet, begränsningen av rätten till småbarnspedagogisk verksamhet samt nedskärningarna i utbildningen för barn och unga och särskilt i finansieringen av yrkesutbildningen på andra stadiet. Vi anser att nedskärningar i förmåner och tjänster till barnfamiljer inte får göras utan föregående, uttömmande bedömningar.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 88

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder ett familjepolitiskt program i syfte att få ett slut på ojämlikhetsutvecklingen och med hänsyn till bland annat skatter, avgifter, förmåner och service samt möjligheterna att samordna arbete och familjeliv.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Reservationens förslag till uttalande 89

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att avskaffa barnfattigdomen.

51. Barnbidrag (förslagsanslag)

Regeringen har slopat indexförhöjningen av barnbidrag och skar dessutom ner barnbidragen ytterligare med 0,91 procent 2017. Regeringen har inte heller föreslagit fortsatt barnavdrag i beskattningen trots att det i familjer med små och medelstora inkomster har fungerat som en kompensation för nedskärningarna i barnbidraget. Vi kan inte acceptera enskilda nedskärningar som påverkar barnfamiljernas utkomst så länge regeringen envetet underlåter att göra en sammantagen konsekvensanalys. Regeringens beslut försvagar köpkraften hos dem som ska komma tillrätta med små förmåner och ökar fattigdomsrisken.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 90

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar de försämringar i barnbidraget som den genomfört under regeringsperioden och gör en samlad utvärdering av hur dess politik påverkar barnfamiljernas försörjning och barnfattigdomen innan nya förmånsbeslut tas.

53. Militärunderstöd (förslagsanslag)

Regeringen tänker frysa folkpensionsindex vid 2018 års nivå. Neddragningarna gäller de minsta förmånerna som är bundna till folkpensionsindex och därmed också militärunderstödet realnivå. Vi godtar inte regeringens nedskärningar som utan täckande konsekvensbedömningar ständigt riktas mot samma grupp av människor och försämrar deras köpkraft.

54. Bostadsbidrag (förslagsanslag)

Regeringen tänker sänka nivån på det allmänna bostadsbidraget genom att förlänga frysningen av de maximala boendeutgifter som godkänns vid beviljande av bostadsbidrag. Regeringen har i budgeterna för 2016 och 2017 frusit utgifterna vid nivån för 2015. Dessutom har regeringen sänkt de maximala boendeutgifterna i kommungrupperna 3 och 4. Nästa år tänker regeringen inte bara förlänga frysningen utan också binda de maximala boendeutgifterna vid levnadskostnadsindex i stället för hyresindex.

Ett av de vanligaste problemen med det allmänna bostadsbidraget är att den godtagbara hyresnivån är så låg i jämförelse med hyrorna på bostadsmarknaden. Lösningen kan inte vara att försvaga bostadsbidraget och frysa de maximala boendeutgifterna, vilket betyder att allt fler får en ökande självriskandel. Vi ser det som viktigt att dämpa ökningen av boendeutgifterna, men det är fel att försöka nå det målet genom att försvaga den dagliga utkomsten för förmånstagarna.

Många bidragstagare måste dryga ut det låga bostadsbidraget med långvarigt utkomststöd. I propositionen uppskattar regeringen att över 40 procent av inbesparingarna inom bostadsbidraget

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

omvandlas till utgifter för utkomststödet och att propositionen kommer att höja utgifterna för utkomststöd med cirka 11,6 miljoner euro 2018. Det ökar fattigdomen och är fel väg att gå med tanke på elimineringen av flitfällorna. Samhällspolitiskt sett vore det en mer hållbar lösning med högre primära förmåner, så att utkomststödet, som är hjälp i sista hand, som regel ska kunna tillgripas vid akuta behov av ekonomiskt stöd. Regeringens nedskärningslinje, som utan större konsekvensbedömningar riktar upprepade sänkningar av de grundläggande förmåner mot samma människor, kan inte accepteras.

Socialdemokraterna vill systematiskt utveckla bostadspolitiken och boendestöden som ett element i ett hållbart samhälle. Vi ser det som positivt att regeringen förstod att avstå från sina planer på bostadsbidrag för en del av en bostad – en lösning som skulle ha varit synnerligen olämplig med hänsyn till bostadspolitiken och stödtagarna. Vi föreslår att även regeringens förslag till andra nedskärningar i det allmänna bostadsbidraget återtas.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 91

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att inte försämra situationen för dem som får bostadsbidrag.

55. Underhållsstöd (förslagsanslag)

Regeringen fryser folkpensionsindex för 2017—2019 och dessutom skar den ytterligare ned indexbundna förmåner med 0,85 procent 2017. Vi godtar inte nedskärningar som försvagar köpkraften hos dem som ska komma tillrätta med små förmåner eller som rentav ökar fattigdomsrisken.

57. Grundläggande utkomststöd (förslagsanslag)

Frysningen av och nedskärningen i index för den grundläggande tryggheten gör att de orsaksbaserade sociala trygghetsförmånerna inte längre lika självklart kommer i första hand i relation till utkomststödet, som är den sista utvägen inom socialvården. På sikt kommer de orsaksbaserade sociala trygghetsförmånerna och bostadsbidraget att förlora i betydelse och det behovsprövade och hushållsspecifika utkomststödet i stället bli viktigare för människors försörjning och boendeutgifter.

Systemet med utkomststöd innehåller inte samma typ av aktiverande element som de primära förmånerna och det ökar marginaleffekterna. Långsiktigt beroende av stödet passiverar och gör människor och familjer fattigare plus att ökar risken för utslagning.

Regeringens agerande har lett till att utkomststödet har börjat ersätta de primära förmånerna trots att avsikten är att det ska vara en stödform i sistahand. Därmed har grunderna och logiken för systemet med socialtrygghet undergått en förändring.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Om de nedskärningar i de primära förmåner som regeringen föreslår inte genomförs, minskar behovet av utkomststöd betydligt och utkomststödet återfår sin ursprungliga roll.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 92

Riksdagen förutsätter att regeringen inte genomför de föreslagna nedskärningarna i de primära förmånerna, vilket leder till att behovet av utkomststöd klart minskar.

20. Utkomstskydd för arbetslösa

De försämringar i utkomstskyddet för arbetslösa som regeringen redan har gjort och avser att göra också framöver är inte ett framgångsrecept om man vill påverka sysselsättningen. Att försämra förmånen och öka byråkratin i anslutning till den leder till att människors ekonomiska situation försvagas och att ojämlikheten ökar.

Förkasta aktiveringsmodellen för utkomstskyddet för arbetslösa

Regeringen föreslår återigen nya nedskärningar i utkomstskyddet för arbetslösa. Avsikten är att skära i utkomstskyddet genom den så kallade aktiveringsmodellen, som syftar till att aktivera när arbetslösheten blir långvarig. Utgångspunkten, det vill säga att stödja en aktiv inställning i stället för att lämna den arbetslöse åt sitt öde, är i och för sig förnuftig. Regeringens verktygspalette är dock bristfällig och delvis felaktig.

Om den arbetslöse inte får jobb och inte har tillgång till aktiveringsåtgärder kan hen i praktiken inte undvika den nedskärning på 4,65 procent som ingår i aktiveringsmodellen. Därigenom hotar modellen att innebära en nedskärning av utkomstskyddet för arbetslösa, vilket vi inte kan acceptera. Det finns också risk för att nedskärningarna drabbar de mest utsatta, för vilka det är särskilt svårt att aktivera sig genom tillfälliga jobb. I många fall försämrar arbetsförmågan arbetssökandes utsikter att få ett jobb. Om hälsotillståndet förhindrar arbete eller aktiveringsåtgärder, är nedskärningen oskälig.

Utkomstskyddet för arbetslösa är enligt en rapport om grundtryggheten från Institutet för hälsa och välfärd och enligt Europarådets utskott för sociala rättigheter otillräckligt och bör inte försämras genom ogrundade nedskärningar. Det finns andra sätt att aktivera människor och förbättra sysselsättningen än att skära i utkomstskyddet för arbetslösa. Därför kan vi inte godkänna den nedskärning av utkomstskyddet för arbetslösa som ingår i aktiveringsmodellen.

I stället för sänkta stöd föreslår vi en utveckling av arbets- och näringsbyråernas personliga service, utnyttjandet av lönesubventioner, organisationernas möjligheter att sysselsätta, arbetskraftsutbildningen etc. Till aktiveringsmodellen hör att antalet självriskdagar i början av arbetslösheten minskas från sju till fem vardagar. Vi understöder den ändringen.

50. Statsandel till grunddagpenning (förslagsanslag)

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Regeringen tänker med avsteg från den permanenta lagstiftningen frysa folkpensionsindex vid 2017 års nivå. Frysningen gäller också arbetslöshetsförmånens grundskydd. Redan tidigare lät regeringen nivån för förmåner som ska justeras med folkpensionsindex sjunka efter att indextalet landat på minus 2016. Dessutom gjorde regeringen 2017 en nedskärning på 0,85 procent i förmåner som är bundna till folkpensionsindex. Nu tänker alltså regeringen frysa index vid den sänkta nivån för innevarande år. Det betyder en nedskärning av förmånerna med cirka 0,9 procent. Ändringen av indexjusteringarna avses bli bestående och ska inte kompenseras i samband med kommande indexjusteringar av pensionerna. Förmånerna kommer alltså i fortsättningen att vara lägre än tidigare.

Förkasta aktiveringsmodellens nedskärningar och ökade byråkrati

Om den arbetslöse inte får jobb och inte har tillgång till aktiveringsåtgärder kan hen i praktiken inte undvika den nedskärning på 4,65 procent som ingår i aktiveringsmodellen. Därigenom hotar modellen att innebära en nedskärning av utkomtskyddet för arbetslösa, vilket vi inte kan acceptera. Det finns också risk för att nedskärningarna drabbar de mest utsatta, för vilka det är särskilt svårt att aktivera sig genom tillfälliga jobb. I många fall försämrar arbetsförmågan arbetssökandes utsikter att få ett jobb. Om hälsotillståndet förhindrar arbete eller aktiveringsåtgärder, är nedskärningen oskälig.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 93

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att inte försämra den inkomstrelaterade dagpenningen.

51. Statsandel till grunddagpenning (förslagsanslag)

Regeringen tänker med avsteg från den permanenta lagstiftningen frysa folkpensionsindex vid 2017 års nivå. Frysningen gäller också grunddagpenningen. Redan tidigare lät regeringen nivån för förmåner som ska justeras med folkpensionsindex sjunka efter att indextalet landat på minus 2016. Dessutom gjorde regeringen 2017 en nedskärning på 0,85 procent i förmåner som är bundna till folkpensionsindex. Nu tänker alltså regeringen frysa index vid den sänkta nivån för innevarande år. Det betyder en nedskärning av förmånerna med cirka 0,9 procent. Ändringen av indexjusteringarna avses bli bestående och ska inte kompenseras i samband med kommande indexjusteringar av pensionerna. Förmånerna kommer alltså i fortsättningen att vara lägre än tidigare.

Förkasta aktiveringsmodellens nedskärningar och ökade byråkrati

Om den arbetslöse inte får jobb och inte har tillgång till aktiveringsåtgärder kan hen i praktiken inte undvika den nedskärning på 4,65 procent som ingår i aktiveringsmodellen. Därigenom hotar modellen att innebära en nedskärning av utkomtskyddet för arbetslösa, vilket vi inte kan acceptera. Det finns också risk för att nedskärningarna drabbar de mest utsatta, för vilka det är särskilt svårt att aktivera sig genom tillfälliga jobb. I många fall försämrar arbetsförmågan arbetssökandes

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

des utsikter att få ett jobb. Om hälsotillståndet förhindrar arbete eller aktiveringsåtgärder, är nedskärningen oskälig.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 94

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att inte försämra den inkomstrelaterade dagpenningen.

52. Statsandel till arbetsmarknadsstöd (förslagsanslag)

Regeringen tänker med avsteg från den permanenta lagstiftningen frysa folkpensionsindex vid 2017 års nivå. Frysningen gäller också arbetsmarknadsstödet. Redan tidigare lät regeringen nivån för förmåner som ska justeras med folkpensionsindex sjunka efter att indextalet landat på minus 2016. Dessutom gjorde regeringen 2017 en nedskärning på 0,85 procent i förmåner som är bundna till folkpensionsindex. Nu tänker alltså regeringen frysa index vid den sänkta nivån för innevarande år. Det betyder en nedskärning av förmånerna med cirka 0,9 procent. Ändringen av indexjusteringarna avses bli bestående och ska inte kompenseras i samband med kommande indexjusteringar av pensionerna. Förmånerna kommer alltså i fortsättningen att vara lägre än tidigare.

Förkasta aktiveringsmodellens nedskärningar och ökade byråkrati

Om den arbetslöse inte får jobb och inte har tillgång till aktiveringsåtgärder kan hen i praktiken inte undvika den nedskärning på 4,65 procent som ingår i aktiveringsmodellen. Därigenom hotar modellen att innebära en nedskärning av utkomstskyddet för arbetslösa, vilket vi inte kan acceptera. Det finns också risk för att nedskärningarna drabbar de mest utsatta, för vilka det är särskilt svårt att aktivera sig genom tillfälliga jobb. I många fall försämrar arbetsförmågan arbetssökandes utsikter att få ett jobb. Om hälsotillståndet förhindrar arbete eller aktiveringsåtgärder, är nedskärningen oskälig.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 95

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att inte försämra arbetsmarknadsstödet.

56. Statsandel till altemneringsersättning (förslagsanslag)

Regeringen tänker med avsteg från den permanenta lagstiftningen frysa folkpensionsindex vid 2017 års nivå. Redan tidigare lät regeringen nivån för förmåner som ska justeras med folkpensionsindex sjunka efter att indextalet landat på minus 2016. Dessutom gjorde regeringen 2017 en nedskärning på 0,85 procent i förmåner som är bundna till folkpensionsindex. Nu tänker alltså regeringen frysa index vid den sänkta nivån för innevarande år. Det betyder en nedskärning av för-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

månerna med cirka 0,9 procent. Ändringen av indexjusteringarna avses bli bestående och ska inte kompenseras i samband med kommande indexjusteringar av pensionerna. Förmånerna kommer alltså i fortsättningen att vara lägre än tidigare. Vi kan inte acceptera en sådan nedskärning.

30. Sjukförsäkring

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av sjukförsäkringslagen (förslagsanslag)

Regeringen tänker med avsteg från den permanenta lagstiftningen frysa folkpensionsindex vid 2017 års nivå. Redan tidigare lät regeringen nivån för förmåner som ska justeras med folkpensionsindex sjunka efter att indextalet landat på minus 2016. Dessutom gjorde regeringen 2017 en nedskärning på 0,85 procent i förmåner som är bundna till folkpensionsindex. Nu tänker alltså regeringen frysa index vid den sänkta nivån för innevarande år. Det betyder en nedskärning av förmånerna med cirka 0,9 procent. Ändringen av indexjusteringarna avses bli bestående och ska inte kompenseras i samband med kommande indexjusteringar av pensionerna. Förmånerna kommer alltså i fortsättningen att vara lägre än tidigare.

Indexnedskärningarna kumuleras dels genom de olika förmånerna, dels tidsmässigt. Regeringen konstaterar själv i budgetpropositionen av det ofta blir så att de olika ändringarna drabbar samma personer och hushåll och i synnerhet dem som länge åtnjutit vissa förmåner. Dessutom kan effekterna kumuleras beroende på livssituationen. För den som får flera olika förmåner ger också en enskild nedskärning kumulativa effekter, eftersom en indexsänkning samtidigt drabbar flera av de förmåner som personen får.

Vi kan inte acceptera regeringens linje där man utan en övergripande konsekvensanalys upprepade gånger riktar flera förmånsnedskärningar mot samma personer och därmed driver in dem i fattigdom och tvingar dem att bli mottagare av utkomststöd.

Diabetespatienter drabbas oskäligt hårt

I slutet av 2016 ändrade regeringen Statsrådets förordning om sjukdomar som på medicinska grunder bedöms som svåra och långvariga (25/2013). Med stöd av ändringen sänkte regeringen ersättningen för andra läkemedel än insulin som används för behandling av diabetes. Dessa läkemedel ersattes tidigare till 100 procent (högre specialersättning), men efter ändringen endast till 65 procent (lägre specialersättning).

I praktiken har regeringens beslut drabbat de äldre, särskilt de mindre bemedlade med multipla sjukdomar. Redan nu koncentreras följsjukdomarna av diabetes till de lägsta inkomstklasserna och nedskärningen kommer att öka de socioekonomiska skillnaderna i hälsa ytterligare. Målet måste vara att förebygga de följsjukdomar som går att undvika. Allt annat blir betydligt dyrare för både individen och samhället.

Att öka klienternas avgiftsandel är inte en hållbar politik med hänsyn till att regeringen också på andra sätt har försvagat de grundläggande förmånerna och försörjningsmöjligheterna för dem med de lägsta inkomsterna. I stället för att sänka ersättningen för diabetesläkemedel vore det rättvisare att se över ersättningarna för läkemedelsbehandling vid alla sjukdomar på en gång och ut-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

ifrån likvärdiga kriterier. Vi föreslår därför att de diabetesläkemedel som sänkts till ersättningsklassen 65 procent i fortsättningen ersätts till 100 procent. Eventuella framtida ändringar av ersättningarna måste göras på lika grunder.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 96

Riksdagen förutsätter att regeringen återställer den ersättning för diabetesläkemedel som den genom en förordning har sänkt och föreskriver att läkemedlen ersätts till 100 procent och att regeringen i fortsättningen gör eventuella ändringar i ersättningsnivåerna på enahanda grunder så att enskilda patientgruppers ställning inte försämras utan grund.

40. Pensioner

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av folkpensionslagen och vissa andra lagar (förslagsanslag)

Regeringen tänker med avsteg från den permanenta lagstiftningen frysa folkpensionsindex vid 2017 års nivå. Redan tidigare lät regeringen nivån för förmåner som ska justeras med folkpensionsindex sjunka efter att indextalet landat på minus 2016. Dessutom gjorde regeringen 2017 en nedskärning på 0,85 procent i förmåner som är bundna till folkpensionsindex. Nu tänker alltså regeringen frysa index vid den sänkta nivån för innevarande år. Det betyder en nedskärning av förmånerna med cirka 0,9 procent. Ändringen av indexjusteringarna avses bli bestående och ska inte kompenseras i samband med kommande indexjusteringar av pensionerna. Förmånerna kommer alltså i fortsättningen att vara lägre än tidigare.

Neddragningarna gäller de minsta förmånerna, som alltså är bundna till folkpensionsindex. De statligt finansierade folkpensionsutgifterna skulle 2018 sjunka med 19,8 miljoner euro på grund av frysningen, garantipensionsutgifterna med 1,7 miljoner euro, Folkpensionsanstaltens familjepensioner och barnförhöjningar med 0,3 miljoner euro, utgifterna för pensionsstöd med 0,2 miljoner euro och handikappförmånerna med 5,2 miljoner euro. Likaså skulle bostadsbidraget för pensionstagare försämrast.

Indexnedskärningarna kumuleras dels genom de olika förmånerna, dels tidsmässigt. Regeringen konstaterar själv i budgetpropositionen av det ofta blir så att de olika ändringarna drabbar samma personer och hushåll och i synnerhet dem som länge åtnjutit vissa förmåner. Dessutom kan effekterna kumuleras beroende på livssituationen. För den som får flera olika förmåner ger också en enskild nedskärning kumulativa effekter, eftersom en indexsänkning samtidigt drabbar flera av de förmåner som personen får.

Vi kan inte acceptera regeringens linje där man utan en övergripande konsekvensanalys upprepade gånger riktar flera förmånsnedskärningar mot samma personer och därmed driver in dem i fattigdom och tvingar dem att bli mottagare av utkomststöd.

Pensionärer med små inkomster måste få tryggad försörjning

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 1 sd

I SDP:s skuggbudget presenterades en reform av folkpensionen och garantipensionen som skulle stärka köpkraften hos pensionärer med låga inkomster.

Samordningen av folkpensionen och arbetspensionen skulle ändras så att den som får en liten arbetspension (under 1 400 euro per månad) skulle förbättras med 30 euro per månad. Dessutom skulle garantipensionen höjas med 15 euro per månad, varvid garantipensionerna tillsammans med den höjning regeringen föreslår skulle höjas med 30 euro per månad.

I SDP:s modell skulle pensionstagarna också gagnas av en höjning av pensionsinkomstavrdraget, vilket har behandlats i samband med föreslagna ändringar i beskattningen.

Serviceutbudet är också mycket viktigt för pensionärerna. Regeringen har skurit i kommunernas finansiering av äldreomsorgen och den förefaller fortsätta på samma linje. Det innebär bland annat att kompetens och sakkunskap inom äldreomsorgen försämras vilket märks omedelbart i form av att kvaliteten sjunker. Vi accepterar inte regeringens nedskärningar utan vill försäkra oss om att vårdardimensioneringen läggs på en korrekt nivå.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 97

Riksdagen förutsätter att regeringen snabbt gör upp ett åtgärdsprogram för att minska fatigdomen bland pensionärer och säkerställa pensionärernas försörjning. Särskild uppmärksamhet ska fästas vid ställningen för äldre kvinnor och dem som får låg arbetspension. Som ett led i programmet ska regeringen bland annat utreda vilka alternativ det finns för att höja folkpensionen och utveckla beskattningen samt utreda effekterna av pensionstagarnas bostadsbidrag, service och serviceavgifter. Programmet bör skyndsamt lämnas till riksdagen för behandling.

50. Stöd till veteraner

56. Utgifter för rehabilitering av frontveteraner (reservationsanslag 2 år)

Våra krigsveteraner är värda högaktning under återstoden av livet oberoende av om de tjänade i kriget eller vid hemmafronten. Anslagen för rehabilitering för och vård i hemmet av veteraner har under en lång tid varit otillräckliga och alldeles för många har blivit utan service som de skulle ha behövt.

Trots att den grupp som får rehabilitering krymper år för år, ökar rehabiliteringen per veteran i både omfattning och intensitet. I takt med att veteranerna blir äldre ökar behovet i synnerhet av rehabiliterande tjänster och rehabilitering i hemmet, för att veteranerna ska klara sig så länge som möjligt i sitt eget hem. Det behövs tillräckligt stora anslag för att de veteraner som har nytta av rehabilitering i syfte att främja funktionsförmågan och hjälpa dem att klara sig på egen hand årligen ska få sådan rehabilitering.

Vi föreslår

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

att riksdagen ökar moment 33.50.56 med 20 000 000 euro för rehabilitering av krigsveteraner.

60. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

Regeringen har fattat många beslut som ökat ojämlikheten bland barnfamiljer. Inte bara förmånerna utan också servicen har en stor betydelse för barnfamiljernas situation. Ett sätt att underlätta familjernas vardag är att förbättra servicen. Den reform av socialvårdslagen som genomfördes under den förra regeringsperioden medförde rätt till hemservice, som numera är en rätt som alla barnfamiljer kan utnyttja. Men denna form av service har förblivit rätt okänd och aktörerna kan varken erbjuda eller efterfråga den. Vi ser det som viktigt att alla familjer som behöver service omfattas av stödet. För att säkerställa att barnfamiljerna i hela landet får lågtröskel-service och stöd i rätt tid måste tillgången till hemservice förbättras genom ökade statsandelar.

Läget inom barnskyddet är allvarligt. Kommunerna lämnar oroväckande besked om att antalet barnskyddsanmälningar håller på att öka och att antalet socialarbetare är otillräckligt i relation till den mängd familjer som utreds och får stöd. I samband med reformen av socialvårdslagen flyttade fokus i stödet till barnfamiljerna till det förebyggande arbetet men det får inte innebära att barnskyddets resurser automatiskt kan minskas i motsvarande mån. Även om syftet med det förebyggande arbetet uttryckligen är att förhindra tillspetsade lägen och dämpa kostnadsutvecklingen måste det alltid reserveras adekvata resurser för barnskyddet.

Vi föreslår att barnfamiljernas ställning förbättras inte bara genom normala indexjusteringar av förmånerna och ett orört bostadsbidrag utan också genom att öka finansieringen främst av hemservice enligt den nya socialvårdslagen. Dessutom måste barnskyddet få mer resurser.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 98

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra barnfamiljernas ställning och trygga barnets rättigheter genom ytterligare finansiering i synnerhet av hemservice enligt den nya socialvårdslagen och genom att trygga barnskyddets resurser.

Situationen inom närståendevården berör i sin mest typiska form äldres familjer och därför har man utvecklat stödet särskilt med utgångspunkt i detta. Men en del av de som behöver närståendevård är barn, i allmänhet med intellektuell funktionsnedsättning och vårdaren är nästan alltid barnets mor. Det handlar om helt vanliga barnfamiljer med ytterligare barn som ska vårdas. Enligt en enkät som Folkpensionsanstalten har gjort är över 60 procent av vårdarna yrkesverksamma men upplever det som svårt att kombinera arbetet och vårdåtagandet. I många kommuner saknas det lämpliga stödtjänster eller så är en del tjänster tillgängliga endast under arbetstid. Om en närståendevårdare i arbetsför ålder förlorar löneinkomster kan det ha många verkningar på familjens försörjning och påverkar också den framtida pensionen. Vårdsituationen kan också ha relevans för rätten till utkomstskydd. Man är medveten om problematiken men regeringen har inte gjort någonting för att åtgärda dem.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 99

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för trygga närståendevårdarnas försörjning i barnfamiljer.

Serviceutbudet är också mycket viktigt för pensionärerna. Regeringen har skurit i kommunernas finansiering av äldreomsorgen och den förefaller fortsätta på samma linje. Det innebär bland annat att kompetens och sakkunskap inom äldreomsorgen försämras vilket märks omedelbart i form av att kvaliteten sjunker. Vi accepterar inte de nedskärningar som regeringen föreslår. Dessutom vill vi satsa särskilt på rehabilitering av äldre utifrån bästa praxis. Exempelvis i Södra Karelen har man inom ramen för Eksote infört multiprofessionellt samarbete mellan rehabiliteringssjukhuset och rehabiliteringen i hemmet vilket på två år har inneburit betydande besparingar och förbättrat patienternas funktionsförmåga. Om motsvarande rehabiliteringspraxis kunde införas i hela landet skulle besparingarna kunna räknas i flera hundra miljoner euro.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 100

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att trygga kvaliteten i äldreomsorgen och kompetensen på området och dess attraktionskraft. Äldreomsorgslagen måste följas konsekvent och vi får inte längre sänka nivån på vården och omsorgen av våra äldre. Särskilda satsningar måste göras på rehabiliteringen av äldre.

Finland ratificerade 2016 FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Konventionen framhåller likabehandling av personer med funktionsnedsättning och deras rätt att delta i samhällslivet på lika villkor. Enligt konventionen har personer med funktionsnedsättning rätt att välja sin boningsort och kan inte förpliktas till ett särskilt boendearrangemang. Upphandlingen av boendetjänster för personer med funktionsnedsättning har lett till stor oro i synnerhet bland dessa personer själva och deras anhöriga. Riksdagen godkände den nya upphandlingslagen i december 2016. Vi krävde då att den särskilda personliga boendeservice för personer med funktionsnedsättning på grund av sina särdrag inte skulle upphandlas enligt den lagen bland annat på grund av att detta kan ha inhumana konsekvenser. Men regeringen gick inte på vår linje trots att problemen är väl kända. I december 2017 kommer ett medborgarinitiativ "Ingen marknadsvara" att lämnas till riksdagen. Initiativtagarna kräver att de mänskliga rättigheterna för personer med funktionsnedsättning tryggas och att för deras liv oundgänglig service ska lämnas utanför upphandlingslagen.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 101

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en proposition med förslag till att livslånga, nödvändiga tjänster för personer med funktionsnedsättning lämnas utanför upphand-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

lingslagens tillämpningsområde eller i första hand ordnas på något annat sätt än genom upphandlingsförfarande.

38. Statsunderstöd för kostnader i fråga om pilotprojekt för valfrihet (reservationsanslag 2 år)

Regeringen föreslår 100 miljoner euro för pilotprojekt med valfrihet inom ramen för vårdreformen. Förslaget till social- och hälsovårdsreform behandlas för närvarande i riksdagen men det anknytande lagpaketet om valfrihet i vården har inte kommit längre än till remissförfarande. Det är inte motiverat att i denna fas av beredningen av reformen sätta in stora pengar på dessa pilotprojekt när den rättsliga grunden är osäker. Man hinner inte heller ens utnyttja erfarenheterna av pilotprojekten vid beredningen av den nya lagstiftningen.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 33.60.38 med 100 000 000 euro.

52. Statlig finansiering av utgifterna för skyddshemsverksamhet (reservationsanslag 2 år)

I år har riksdagen enhälligt ratificerat Istanbulkonventionen och den trädde i kraft den 1 augusti. I samband med ratificeringen förutsatte riksdagen att staten ska satsa på att fullfölja de skyldigheter som konventionen för med sig. Den kräver att offer för våld i hemmet och i nära relationer ska kunna få hjälp avgiftsfritt dygnet runt. I planen för de offentliga finanserna finns det beredskap för att stegvis öka antalet skyddshemsplatser genom att anslå två miljoner euro årligen för ändamålet.

Antalet skyddshemsplatser har visserligen ökat men fortfarande blir alltför många behövande utan en plats och avstånden till skyddshemmet är långa.

Problemen är särskilt stora i Satakunta samt Östra och Norra Finland, där det i praktiken inte finns några platser alls och i huvudstadsregionen där behovet är mycket större än antalet platser. Antalet platser måste utan dröjsmål fås upp på den nivå som Istanbulkonventionen kräver.

Vi föreslår

att moment 33.60.52 ökas med 2 000 000 euro för nya skyddshemsplatser i enlighet med Istanbulkonventionen.

Huvudtitel 35

MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Regeringens budgetförslag för de miljöpolitiska och bostadspolitiska sektorerna innehåller inga överraskningar. Trots den i sig behövliga ökningen av anslaget för Metso-programmet är resurserna för förvärv av naturskyddsområden otillräckligt, till följd av de tidigare nedskärningarna. De bostadspolitiska åtgärderna är kraftlösa. De allt knappare resurserna till miljöförvaltningen, osäkerheten till följd av regionförvaltningsreformen och avvecklingen av också sådana normer som behövs väcker stor oro för det framtida miljöskyddet. SDP vill tillgodose behoven inom både

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

miljöskydd och näringsliv genom en fungerande, resursstark och självständig miljöförvaltning och ett tillräckligt antal miljötillståndsmyndigheter.

Vi måste kunna bromsa boendekostnaderna

Finland behöver en djärvare och ambitiösare bostads- och samhällspolitik. Urbaniseringen är ett globalt fenomen som vinner mark också i Finland. SDP vill få fart på bostadsbyggandet i tillväxtcentrerna.

Finland urbaniseras men det byggs fortfarande allt för få bostäder på de orter där det uppstår nya arbetstillfällen. Bostadsbristen leder till oskäligen boendekostnader. Vi kan stödja sysselsättningen, trivselen och produktiviteten genom en klok samhällspolitik. Samtidigt kan vi främja hälsan och minska utsläppen genom att utveckla kollektivtrafiken och bygga bostadsområden som binds samman av gång- och cykelleder. Trivsamma, progressiva städer skapar välfärd och tillåter högklassigt boende och högklassiga tjänster i hela landet.

Att det är dyrt att bo på tillväxtorter beror framför allt på att det finns för få bostäder. De viktigaste verktygen för att ändra detta är att öka planläggningen och därmed också byggandet. I SDP:s alternativ undanröjs de flaskhalsar som boendet och trafiken bildar genom utveckling av intentionsavtalen för markanvändning, boende och trafik (MBT) och genom att utvidga tillämpningen av dem till nya stadsregioner. Vi behöver långsiktiga mål som sträcker sig över flera valperioder och vi måste vara aktiva inom många sektorer. Byggandet ökar när tillräckligt med tomtmark planläggs. Staten kan påverka hur många bostäder som planläggs, inte minst via MBT-avtalen.

I SDP:s alternativ flätas bostads- och transportpolitiken tätare samman, särskilt med MBT-avtalen som verktyg. Den strategiska planeringen av markanvändningen stärks i stadsregionerna och därmed kan bygg- och infrastrukturprojekt planeras i ett större perspektiv som sträcker sig över kommungränserna. Staten förbinder sig långsiktigt att finansiera trafikprojekt som påskyndar bostadsbyggande. Spårvägsprojekt ges särskild uppmärksamhet. I gengäld förbinder sig kommunerna att öka planläggningen av bostäder och att särskilt beakta gång- och cykelmöjligheterna i planläggningen.

MBT-avtalen måste vid planläggningen i ökad utsträckning beakta transportformer som främjar hälsan och en hållbar utveckling. När staten kräver ökat tomtutbud, måste kommunerna i sin tur kräva att byggherrarna står till tjänst med fler bostäder till rimligt pris. En utgångspunkt måste dessutom vara att kommunerna har obebyggd och planlagd mark för bostäder för fem års behov. MBT-avtal bör i fortsättningen ingås också med nya stadsregioner.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 102

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att avsevärt öka bostadsplaneringen särskilt i tillväxtcentra genom en nära sammanbindning av markanvändnings-, bostads- och trafikpolitiken och genom att utvidga MBT-avtalen också till nya stadsregioner.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Alla har rätt till en frisk inomhusluft

Det femåriga programmet för åtgärder mot fukt och mögel upphörde i slutet av förra regeringsperioden och det har inte fått någon fortsättning trots krav från SDP. I lagen om ARA-understöd slopades understödet för sanitär olägenhet och för energireparationer utan att några ersättande stödformer infördes. Det behövs nu nya former av understöd på området. Det nya understödet för åtgärder som undanröjer sanitära olägenheter måste utan oskäligen byråkrati hjälpa dem som hamnat i en ohållbar mögelfälla. Ett omstrukturerat energiunderstöd bör stödja klimatmålen genom att uppmuntra hushållen att ta i bruk nya, energieffektiva lösningar som klart överskrider minimikriterierna.

Byggarna och de som underhåller byggnader bör i enlighet med revisionsutskottets rapport åläggas ett tydligt ansvar för att förebygga fuktskador, och kommunerna bör samtidigt ges stöd för sanningen av offentliga byggnader med inomhusluftproblem.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 103

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart inleder beredningen av nya, enkelt tillämpliga understöd för åtgärdande av sanitära olägenheter och energireparationer.

Vandringsfisker måste skyddas

Rent vatten och fiskarnas levnadsförhållanden är viktiga för den biologiska mångfalden och ekosystemens hållbarhet. Välmående fiskbestånd utgör dessutom en turistattraktion.

Vi vill i enlighet med fiskvägsstrategin främja vandringsfiskens vandring genom insatser på olika håll i landet. Kraftbolagens ansvar för att stärka hotade bestånd av vandringsfisk måste ökas. Fiskeriskyldigheter saknas i vattentillstånden för åtminstone ungefär 50 kraftbolag och verkställigheten av de nuvarande skyldigheterna haltar. Vi behöver också en revidering av vattenlagen för att kraftbolagen ska bli skyldiga att ta större ansvar för skyddet av fiskbestånden.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 104

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en revidering av vattenlagen i syfte att modernisera den på ett allmänt plan och säkerställa levnadsvillkoren för bestånden av vandringsfisk.

01. Miljöförvaltningens omkostnader

65. Understöd till organisationer och miljövard (reservationsanslag 3 år)

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Det arbete som de rikstäckande miljöorganisationerna utför är viktigt för miljöskyddet, stödet till det civila samhället och miljöutbildningen. Miljöorganisationerna utför ett värdefullt arbete för naturvården och miljön. Samtidigt är de viktiga expertorganisationer och deras expertis anlitas i många sammanhang. Arbetet är också internationellt. Att utnyttja frivilliga arbetsinsatser är ett utmärkt sätt att öka finländarnas miljömedvetenhet och göra konkreta insatser för miljöskyddet. Belastningen på myndigheterna minskar när exempelvis organisationer inom bostads- och byggnadsbranschen bedriver informations- och upplysningsverksamhet.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 35.01.65 med 200 000 euro för bidrag till miljöorganisationerna.

10. Miljö- och naturvård

52. Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter (reservationsanslag 3 år)

Forststyrelsen har utfört ett viktigt arbete för att sysselsätta unga med hjälp av särskilda anslag och lönesubvention. Åren 2010—2015 sysselsatte Forststyrelsen ungefär 550 unga på landsbygdsorter där det funnits jämförelsevis få andra sysselsättningsmöjligheter. Det har upplevts som mycket nyttigt att sysselsätta unga, och samtidigt har arbetslösa ungdomar getts möjlighet att skaffa värdefull arbetslivserfarenhet, särskilt i glesbygden. Ungdomsarbetslösheten håller lyckligtvis på att minska. Trots det förväntas i snitt 40 000 unga under 25 år vara arbetslösa i år. För nästa år är siffran 36 000 (Arbets- och näringsministeriets arbetsmarknadsprognos på kort sikt, maj 2017). Det är beklagligt att denna viktiga satsning på sysselsättning för unga har strukits i statsbudgeten.

Anslaget är av stor samhällelig vikt och bör därför bevaras.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 35.10.52 med 1 000 000 euro till Forststyrelsen för stöd för sysselsättning av unga.

63. Utgifter för förvärv av och ersättning för naturskyddsområden (reservationsanslag 3 år)

Vår skogsnatur håller på att utarmas. Finland har åtagit sig att senast 2020 stoppa utarmningen av den biologiska mångfalden, minska påfrestningen på mångfalden och använda naturresurserna hållbart. Skyddsåtgärderna via handlingsplanen för mångfald i skogarna i södra Finland (METSO) har varit ett effektivt och populärt sätt att skydda privatägda skogar. Det behövs fortfarande mer pengar trots att regeringen och riksdagen har höjt anslagen till METSO för att kompensera de enorma nedskärningar som regeringen Sipilä gjorde 2015.

För närvarande är våra finländska skogar föremål för stort politiskt och ekonomiskt intresse. Reglerna för beräkning av klimatpolitiken håller på att utformas och detta skapar en del osäkerhet inom skogssektorn. Regeringens massiva projekt inom bioekonomi och i synnerhet den stora roll

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

som biodrivmedel inom transportområdet ges i ett läge när resten av världen går mot elbilar har väckt frågor om hur det ska för skogarna och skogsnaturen i Finland i framtiden. Det vi just nu behöver mer än på länge är en vettig skogspolitik och vettiga skyddsåtgärder. Det enda som är säkert i det här läget är att vi kommer att behöva långt fler metoder för att mota klimatförändringen i grind och att Finlands skogar kommer att spela en viktig roll för måluppfyllelsen.

Mångfalden i naturen är ett värde i sig. Ekosystemtjänsterna (ren luft och rent vatten osv.) är nödvändiga och ovärderliga för människan. Vi måste se till att mångfalden i naturen bevaras för kommande generationer även om ekonomin är stram. De skyddade områdena har också ett värde med tanke på rekreation, jakt och naturprodukter.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 35.10.63 med 10 000 000 euro för förvärv av och ersättning för naturskyddsområden.

20. Samhällen, byggande och boende

60. Överföring till statens bostadsfond

Statens bostadsfonds medel ska användas till förmån för hyresboende och hyresgäster genom att ombyggnation och nybyggnation av hyresbostäder till skäligt pris utökas, boendet görs bekvämare och mer trivsamt och de anknyttande sociala problemen reduceras. Fonden ingår inte i budgeten och kanaliserade under förra perioden tack vare socialdemokraternas bostadsministrars betydande medel för ändamålet, vilket ledde till resultat. SDP föreslår ändringar i motiveringen till moment 35.20.60 i fråga om bostadsfondens bevillningsfullmakter.

Den 1 augusti 2016 trädde en lag om kortvarigt räntestöd för byggnadslån för hyreshus i kraft och den kommer att ge bostadsfonden större utgifter. Stödet är frikostigt och har därför varit populärt bland byggarna. Vi i SDP godtar inte stöd till bostadsproduktion som i verkligheten inte genererar hyresbostäder till rimligt pris utan i stället bäddar för spekulation med hyresbostäder. De statliga stöden för bostadsproduktion bör gå till allmännyttiga aktörer som långsiktigt bygger bostäder till rimligt pris. Den för år 2018 föreslagna räntestödsfullmakten på 1 410 miljoner euro för social bostadsproduktion bör i sin helhet riktas till hyresbostadslån och bostadsrättshuslån (s.k. långvarigt räntestöd) i enlighet med lagen om räntestöd (604/2001). Uppskattningsvis kan cirka 9 000 nya räntestödsbostäder då byggas.

Det behövs en heltäckande förbättring av villkoren för långvarigt räntestöd. En översyn av villkoren har inletts vid ministeriet, men någon proposition i frågan har ännu inte lämnats till riksdagen. Beredningen av en proposition måste påskyndas. Regeringen bör genast tillsätta en arbetsgrupp för att undersöka hur det ska gå att få byggherrarna att bli intresserade av att producera bostäder som länge eller permanent är uthyrda. En omedelbar åtgärd är att också sänka självriskandelen av räntan på räntestödslån till 1 procent så att den blir konkurrenskraftig i relation till marknadsröntorna.

Fortsatt sanering av bostäder och satsningar på energiinvesteringar

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 1 sd

Ett stort antal fastigheter från 1960- och 1970-talen börjar vara i behov av renovering. I socialdemokraternas alternativ föreslår vi att stöden för reparation av bostäder och energistöden höjs med 30 miljoner euro inom ramen för statens bostadsfond. Stöden ska dirigeras till låg- och medelinkomsttagare och i synnerhet till reparation av fukt- och mögelskador.

Samtidigt måste utrustningsstandarden och andra egenskaper förbättras så att de svarar mot nutida och framtida krav. Därmed avses bland annat energiprestanda, vattenbesparande åtgärder, tillgänglighetsanpassning (t.ex. Hiss installerad i efterskott) och inglasning av balkonger. Bland annat ökar kraven på tillgänglighet till följd av behoven bland den äldre befolkningen. I samband med ombyggnad kan man förbättra bostädernas energiprestanda och den vägen minska energiförbrukningen och koldioxidutsläppen i landet. Ombyggnad av energisystemen i småhus måste stödjas som ett led i arbetet för att nå energi- och klimatmålen.

Program för utveckling av förorter och bostadsområden

Programmet för att utveckla bostadsområden, det så kallade förortsprogrammet, ska fortsätta. Hela 1,5 miljoner finländare bor i förorter. Deras boendeförhållanden bör fortsatt utvecklas via programmet. Förra regeringsperioden hade programmet som mål att motverka segregation i bostadsområden, främja serviceutbud och näringsverksamhet i bostadsområden, stärka invånarnas delaktighet, hälsa och välbefinnande, förbättra kommunikationen mellan olika grupper av invånare och skapa trivsamma, trygga och intressanta boendemiljöer.

Startbidrag i områden med MBT-intentionsavtal

I regeringsprogrammet står det att regeringen tillsammans med de största stadsregionerna ska ingå ett intentionsavtal som samordnar boende, markanvändning och transport samt påskyndar bostadsproduktion och tillväxt. Det är viktigt att införa startbidrag för statligt subventionerad hyresbostadsproduktion i alla områden med gällande intentionsavtal om markanvändning, boende och trafik (MBT). Startbidragen är ett direkt incitament för kommunerna och hyreshusbolagen i kommunerna att sätta fart på bostadsproduktionen. Samtidigt sjunker hyrorna inom den statligt subventionerade hyresbostadsproduktionen.

Bidragsanslaget bör höjas till 25 miljoner euro och bidragsbeloppet bör fördelas på så sätt att det största startbidraget, 10 000 euro per bostad, beviljas i Helsingforsregionen. Startbidraget i andra MBT-stadsregioner ska vara 5 000 euro per bostad. Det gör det möjligt att sänka hyresnivån i de nya hyreshusen med upp till 1,5 euro per kvadratmeter och månad.

Den nya, onödiga byråkratin för ARA-bostäder måste slopas

De inkomstgränser som infördes för ARA-bostäder från och med 2017 var en onödig och skadlig åtgärd, som dessutom inte nämnvärt ökar utbudet på hyresbostäder till ett rimligt pris. SDP föreslår att inkomstgränserna slopas. Redan före ändringen var valet av hyresgäster ordnat på så sätt att bostäderna företrädesvis gick till låg- och medelinkomsttagare. Inkomstgränserna ökar byråkratin, underblåser segregation och skapar fler marginaleffekter.

Bostadslöshet måste avskaffas och större satsningar göras på boenderådgivning

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Vi måste helt utrota bostadslösheten i Finland. Alla har rätt att ha bostad. Bostadslöshet kan bäst motverkas med proaktivt socialt arbete, boenderådgivning och tillräckligt stor produktion av hyresbostäder till rimligt pris.

Ytterligare 1 miljon euro måste satsas på boenderådgivning. Via boenderådgivning minskas utgifterna för problem i hyresboendet samtidigt som trivseln förbättras. Rådgivningen har varit effektiv. Den har breddats och blivit en uppgift för socialväsendet. Ambitionen har varit att den också ska bidra till att förebygga utanförskap. Tack vare rådgivningen kan utgifterna för problem minska, onödiga vräkningar bli färre, trivseln förbättras, konflikter bland de boende lösas, det kulturella umgänget främjas och utanförskap motverkas.

Vi föreslår

att riksdagen ändrar beslutsdelen i moment 35.20.60 enligt följande:

år 2018 får lån enligt lagen om räntestöd för hyresbostadslån och bostadsrättshuslån (604/2001) och enligt lagen om kortvarigt räntestöd för byggnadslån för hyreshus (574/2016) godkännas som av statens bostadsfonds medel understödda räntestödslån till ett sammanlagt belopp av högst 1 410 000 000 euro,

räntestödslånen ränta ska sänkas till 1 procent,

år 2018 får det ur statens bostadsfond beviljas understöd enligt lagen om reparationsunderstöd för bostadsbyggnader och bostäder (1087/2016) och energiunderstöd till ett sammanlagt belopp av högst 50 000 000 euro,

utvecklingsprogrammet för förorter fortsätter,

år 2018 får av statens bostadsfonds medel med stöd av statsunderstödslagen (688/2001) beviljas tidsbundna startbidrag för ett sammanlagt belopp av högst 25 000 000 euro och

för boenderådgivning anvisas 1 000 000 euro år 2018, och att följande uttalanden godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 105

Riksdagen förutsätter snabba och effektiva åtgärder för att förbättra incitamenten för att producera hyresbostäder till skäliga priser, särskilt villkoren för långfristigt räntestöd. Konsekvenserna följs upp eftersom riktade anbudsstöd för byggande är ett effektivt medel för att öka produktionen av skäligt prissatta hyresbostäder och därigenom dämpa ökningen av utgifterna för bostadsbidragen.

Reservationens förslag till uttalande 106

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om att slopa inkomstgränserna för ARA-bostäder.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

INKOMSTPOSTER

Avdelning 11

SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR

Regeringen har i sina skattepolitiska avgöranden glömt de främsta principerna för ett gott skattesystem: rättvisa och ekonomisk effektivitet. Bäst kan vi garantera rättvisan genom att ta hänsyn till skattebetalningsförmågan när vi fattar skattebeslut. Den ekonomiska effektiviteten fullföljs när beskattningen är jämlik, skattebaserna täta, skattesatserna skäliga och skattelagstiftningen exakt. Dessutom bör man i skattebesluten undvika onödigt bollande och hellre rikta beskattningen till de med störst betalningsförmåga så att beskattningen medför så lite skadligt beteende som möjligt.

Regeringen har medvetet uteslutit ökning av inkomsterna från metodarsenalen, vilket exempelvis rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken har kritiserat med all orsak. Regeringens skattebeslut har otvetydigt ökat inkomstskillnaderna. De har också varit ekonomiskt ineffektiva. Exempelvis reformer som företagavdraget och skogsgåvoavdraget har punkterat skattebasen i strid med beskattningsexperternas åsikter. Genom dyra skattesänkningar har regeringspartierna närstående intressenter gynnats men för ekonomins funktion har reformerna varit skadliga.

Beskattningens huvudmål är fiskalt: att finansiera de offentliga tjänsterna. I vårt alternativ ökas skatteinkomsterna särskilt genom att förtäta skattebaserna och genom rättvis beskattning av den underbeskattade finanssektorn. Med beaktande av effekterna av bekämpningen av svart ekonomi och kringgående av skatt skulle skatteinkomsterna öka med cirka 1,1 miljarder euro.

Vi föreslår att beskattningen för låg- och medelinkomsttagare ska lindras. Barnfamiljer ska beaktas tack vare ett fortsatt barnavdrag för låg- och medelinkomsttagare. Skatteförhöjningar görs rättvist utan att det skadar ekonomin. Många av SDP:s skattelösningar, såsom bekämpning av svart ekonomi och kringgående av skatt, skulle sanera marknadens funktion och således skapa förutsättningar också för ekonomisk tillväxt.

Vi skulle säkerställa en mer rättvis och med avseende på ekonomins funktion mer effektiv beskattning genom att flytta fokus från arbete och sociala förmåner till innehav. Dessutom skulle en tätare skattebas vara en central del av skattepolitiken. Beskattningen bör användas också för att finansiera utvecklingen av offentliga tjänster och social trygghet eftersom de gynnar mindre bemidlade mest.

Beskattningens tyngdpunkt bör förskjutas från beskattning av arbete till beskattning av innehav på många sätt. SDP skulle strama upp beskattningen på arv med 59 miljoner euro genom att höja beskattningen av stora arv mest. Skattesatserna ska återställas till 2016 års nivå och dessutom ska beskattningen av gåvor och arv på över en miljon stramas åt med två procentenheter. SDP skulle höja skattesatserna på kapitalinkomstskatt från nuvarande 30 och 34 procent till 32 och 35 procent. Det skulle medföra en ytterligare skatteintäkt på 154 miljoner euro.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Finansieringsbranschen bildar en öppning i skattebasen för moms. Vi vill täppa till hålet genom att enligt norsk modell ta i bruk en skatt för finansieringsbranschens mervärde, som skulle få in 230 miljoner euro. Dessutom vill vi ta i bruk en kraftverksskatt som skulle samla in 85 miljoner euro. Den skulle gälla kraftverk som utan egen förtjänst gynnats av systemet med utsläppshandel och andra överstora vinster baserade på energistöd. I stället för sötsaksskatten bör det beredas en ny hälsobaserad skatt som ska samla in 102 miljoner euro. Riksdagens social- och hälsovårdsutskott förutsatte detta i fjol i sitt enhälliga betänkande. Dessutom vill vi återta den överdimensionerade sänkningen av bilskatten vilket skulle ge 40 miljoner mer i intäkter 2018.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 107

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om finansieringsskatt som bereds enligt modell i de övriga nordiska länderna.

Det behövs effektiva åtgärder mot svart ekonomi och aggressiv skatteplanering

Kampen mot svart ekonomi har avancerat under senare år på vårt initiativ och under partiets ledning. Det är viktigt att förebygga skattefusk, höja risken att åka fast och snabba upp myndigheternas möjligheter att ingripa vid misstanke om brott. Programmet får bättre genomslag, om följderna blir allvarigare och vinning av brott kan beslagtas effektivare.

Målet bör vara att Finland ligger i framkant i kampen mot svart ekonomi och ekonomisk brottslighet. Exempelvis genom ett utvidgat förfarande med skattenummer och effektivare tillämpning av beställaransvarslagen kan vi konkret bekämpa svart ekonomi och skattesmitning. Dessutom kan lagändringar ytterligare öka företagens ansvar för att bekämpa svart ekonomi. I den alternativa budgeten från SDPs riksdagsgrupp föreslås 13 konkreta punkter för att ingripa i svart ekonomi. Utöver dem bör resurserna för att bekämpa svart ekonomi ökas med 20 miljoner euro.

Att bekämpa aggressiv skatteplanering hos multinationella företag, fusk med skatteparadis i internationell placeringsverksamhet och övrig svart ekonomi är viktiga mål. SDP publicerade i september 2017 ett omfattande åtgärdsprogram på 23 punkter för att kringskära internationell skatteflykt. Lagändringarna som föreslås i programmet skulle kunna genomföras bland annat med att genomföra de centrala bestämmelserna i direktivet om skatteflykt med höga ambitioner.

Programmet ger precisering av lagstiftningen en central roll; genom den förbättras beskattningens förutsägbarhet och minskas företagens och myndigheternas administrativa börda. Direktivet om skatteflykt ska genomföras senast nästa år, men regeringen har ännu inte lämnat en enda proposition som gäller direktivet.

Effekterna av åtgärder mot svart ekonomi och internationell skatteplanering är svåra att förutse exakt. På grundval av undersökningar i ämnet bedömer vi att statens skatteinkomster på kort sikt skulle öka med cirka 300 miljoner euro om de åtgärder vi föreslagit blir genomförda.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Reservationens förslag till uttalande 108

Riksdagen förutsätter att regeringen effektiviserar sin bekämpning av svart ekonomi och lämnar propositioner för att bekämpa svart ekonomi och således också öka skatteinkomsterna.

Skatteändringar som främjar företagsverksamhet, sysselsättning och export

Forskningsresultat visar att beskattningens roll i utvecklingen av företagsverksamhet och investeringsbeslut är förhållandevis liten. Vi vill stödja företagsverksamhet och sysselsättning främst genom goda offentliga tjänster. Inom skattepolitiken vill vi ha enkelhet i beskattningen. Det genomförs framförallt genom omfattande skattebaser och moderat skatteuppbörd.

I den alternativa budgeten från SDPs riksdagsgrupp ingår ändå vissa sysselsättningsfrämjande åtgärder riktade till nya företag. Vi vill höja den nedre gränsen för momspliktig verksamhet till 30 000 euro per år vilket skulle minska statens skatteinkomster med 97 miljoner euro. Genom ändringen lindras den administrativa bördan för nya och små företag vilket samtidigt skulle minska också kostnaderna för det allmänna.

Vi vill stödja tillväxtföretag och sysselsättning genom ett så kallat anställningsavdrag som det reserveras 20 miljoner euro för. Företaget ska kunna dra av lönen för en ny anställd på resultatet för året därpå. Avdraget ska genomföras som ett regionalt försök som kan utvidgas till hela landet när det finns resultat.

Vi föreslår också på återbäringen av energiskatten ett tillfälligt tillägg på 20 miljoner euro till den maximala nivån som EU-lagstiftningen tillåter, för att förhindra att finländskt arbete flyttas till länder med billigare produktion. Vidare skulle SDP halvera farledsavgifterna jämfört med nivån i budgeten för 2018.

01. Skatter på grund av inkomst och förmögenhet

01. Skatt på förvärvs- och kapitalinkomster

Vi föreslår rättvisa ändringar i inkomstskatteskalorna och inkomstskattelagen för att bidra till sysselsättning och tillväxt. Bäst kan vi garantera rättvisan genom att ta hänsyn till skattebetalningsförmågan när vi fattar skattebeslut. Den ekonomiska effektiviteten fullföljs när beskattningen är jämlik, skattebaserna täta, skattesatserna skäliga och skattelagstiftningen exakt.

Vi vill lindra beskattningen för pensionärer med små och medelstora inkomster. Löntagarnas beskattning ska enligt den alternativa budgeten från SDPs riksdagsgrupp lindras med cirka 100 euro per år för dem som tjänar cirka 5 000 och mindre. För pensionärer ska beskattningen sjunka med 100 euro per år för månadsinkomster som understiger cirka 3 600 euro. För förmånstagare sjunker skatterna med ungefär 50 euro per år, om månadsinkomsterna är mindre än 1 800 euro. Barnfamiljer ska beaktas tack vare ett fortsatt barnavdrag för låg- och medelinkomsttagare. Däremot vill vi skärpa beskattningen av förvärvsinkomster på mer än 90 000 euro med två procent.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Vi vill möjliggöra hushållsavdrag för låginkomsttagare genom att slopa självrisken på 100 euro helt och hållet. Ett mer rättvist hushållsavdrag blir budgetneutralt när det maximala avdraget minskas i samma mån och den andel som ersätts blir mindre. Samtidigt bör de som bor i våningshus och radhus få mer omfattande möjligheter till hushållsavdrag.

Beskattningens tyngdpunkt bör förskjutas från beskattning av arbete till beskattning av innehav på många sätt. SDP skulle höja skattesatserna på kapitalinkomstskatt från nuvarande 30 och 34 procent till 32 och 35 procent. Det skulle medföra en ytterligare skatteintäkt på 154 miljoner euro.

Vi vill förtäta skattebasen genom att avstå från de företagaravdrag och skogsgåvoavdrag som regeringen tagit i bruk i år. Deras effekt på sysselsättning och ekonomisk tillväxt är obefintliga och de borde därför slopas som obefogade lättnader. Dessutom bör vi avgränsa rätten att avdra överlåtelseförlust och andra förluster som begränsar skattebasen, och som bland annat hör ihop med skatteplanering. Dessa reformer skulle ge cirka 160 miljoner mer i skatteinkomster av vilket statens andel skulle vara 106 miljoner.

Vi vill förbättra rättvisan och den ekonomiska effektiviteten i beskattningen genom att förnya beskattningen av icke börslistade bolag på grundval av den modell som finansministeriets expertgrupp under ledning av överdirektör Terhi Järvi-kare presenterade i februari. Det ökar skatteintäkterna med 265 miljoner euro, där statens andel är 112 miljoner euro. Som ett undantag från arbetsgruppens modell skulle vi dock inte tillämpa lindringen av utdelningsskatten på stora utdelningar som överstiger 150 000. Det är motiverat eftersom man skulle få lättnad om utdelningarna understiger en avkastning på 4 procent i förhållande till företagstillgångarna. Med de nuvarande skattesatserna som är tydligt under 4 procent skulle lättnaden fortfarande vara generös och det är därför inte befogat att utvidga den till stora placeringsavkastningar. En tyngre beskattning av stora avkastningar beaktar också bättre betalningsförmågan hos de skattskyldiga-

Vid sidan av att förtäta beskattningen av utdelningar bör skattebasen för beskattning av kapitalinkomster förtätas på många sätt. Vi vill beskatta avkastning som samlas i placeringsförsäkringar och försäkringsskal genom att introducera en måttlig skatt som baserar sig på försäkringarnas värde och bottnar i Sveriges skattemodell. Skatteintäkterna skulle således öka med cirka 115 miljoner euro. Vi vill beskatta också placeringarna faktiska intäkter när de lyfts eller man avstår från placeringar för att stora avkastningar inte ska beskattas lättare än små. Samtidigt vill vi säkerställa att eventuella placeringsförluster för försäkringar kan dras av från motsvarande avkastning.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 109

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition med förslag till ändring av inkomstskatteskalen så att inkomstskatteprocenten för de som förtjänar över 90 000 euro höjs med två procent.

Reservationens förslag till uttalande 110

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om ett barnavdrag som förlänger giltighetstiden för 126 a § i den gällande inkomstskattelagen.

Reservationens förslag till uttalande 111

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om rättvisare inriktning av arbetsinkomst- och pensionsinkomstavrdragets höjning så att låg- och medelinkomsttagare gynnas mer.

Reservationens förslag till uttalande 112

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition där maximibeloppet för grundavdraget i kommunalbeskattningen höjs till 3 300 euro.

Reservationens förslag till uttalande 113

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition med förslag till höjning av den lägre skattesatsen till 32 procent och den högre till 35 procent.

Reservationens förslag till uttalande 114

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition där gränsen för avkastningsgraden för icke börslistade bolag sänks till 4 procent, och den skattepliktiga andelen av utdelningen höjs till 40 procent på det sätt som finansministeriets expertgrupp har föreslagit.

Reservationens förslag till uttalande 115

Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål bereder ett lagförslag om beskattning av placeringsförsäkringar och försäkringsskal för att beskattningen ska bli mer jämlik i förhållande till direktinvesteringar.

Reservationens förslag till uttalande 116

Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål lämnar en proposition om strängare åtgärder mot kringgående av skatt och aggressiv skatteplanering i multinationella företag, bland annat genom att begränsa rätten till ränteavdrag på samfunds inkomster som omfattas av inkomstskattelagen på samma sätt som 18 a § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet.

Reservationens förslag till uttalande 117

Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål lämnar en proposition om att samfund ska betraktas som inhemska enligt 9 § 1 mom. i inkomstskattelagen om 1) samfundet är grundat i enlighet med finsk lagstiftning, 2) samfundet har registrerad hemvist i Finland eller 3) dess faktiska ledning finns i Finland.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Reservationens förslag till uttalande 118

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om begränsning av ränteavdrag för samfund som omfattas av inkomstskatt som motsvarar det som nu gäller i näringsbeskattningen.

Reservationens förslag till uttalande 119

Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål lämnar en proposition om upphävande av inkomstskattelagens 30 a § om företagaravdrag.

Reservationens förslag till uttalande 120

Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål lämnar en proposition om upphävande av inkomstskattelagens 55 a § och 55 b § om skogsgåvoavdrag.

Reservationens förslag till uttalande 121

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om att slopa den nedre gränsen för det hushållsavdrag som avses i 127 a § i inkomstskattelagen, att sänka det maximala avdragsbeloppet med 100 euro, att sänka de maximala avdragen enligt 127 b § i inkomstskattelagen till samma nivå som 2016 och att låta hushållsavdraget omfatta sådana renoveringar i våningshus och radhus som delägarna i bostadsaktiebolaget har finansieringsansvar för.

02. Samfundsskatt

Avdrag för anställning av en första arbetstagare för ensamföretagare

Redan i vår alternativbudget för 2016 föreslog vi i företagarpaketet ett anställningsavdrag för ensamföretagare. Företaget bör kunna göra ett avdrag på 20 000 euro på resultatet för året därpå. Sysselsättningsavdraget genomförs som regionalt försök som i fall av positiva resultat utvidgas till hela landet. Det avsätts 20 miljoner euro för stödet.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 122

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om avdrag för anställning av en första arbetstagare så att arbetsgivaren från räkenskapsperiodens beskattningsbara resultat kan avdra lönesumman för en första arbetstagare, dock högst 20 000 euro.

04. Skatt på arv och gåva

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

SDP skulle strama upp beskattningen på arv med 59 miljoner euro genom att höja beskattningen av stora arv mest. Skattesatserna ska återställas till 2016 års nivå och dessutom ska beskattningen av gåvor och arv på över en miljon stramas åt med två procentenheter.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 123

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om att strama åt beskattningen av arv och gåvor på över 1 000 000 euro med 2 procentenheter både i skatteklass I och II och om att i övrigt återföra skattesatserna för arvs- och gåvoskatt till 2016 års nivå.

04. Skatter och avgifter på grund av omsättning

01. Mervärdesskatt

Vi föreslår en strukturreform där nedre gränsen för momsplikt höjs från nuvarande 10 000 euros årlig omsättning till 30 000 euro. En reform som lockar till företagsamhet och som väsentligt underlättar för småskalig företagsverksamhet är en naturlig fortsättning på att Antti Rinne som finansminister 2015 höjde momspliktens nedre gräns från 8 500 euro till den nuvarande summan. Att höja den nedre gränsen för momsplikt kräver undantagstillstånd av EU, men det kan sannolikt fås eftersom den undre gränsen i många EU-länder är lägre än 30 000 euro.

Enligt VATT:s undersökning hindrar den nuvarande nedre gränsen små företag från att växa. VATT bedömer också att de administrativa kostnaderna för momsrapporteringen uppgår till 1 600 euro vilket är oskäligt med tanke på en liten omsättning. Detta lindringssystem som komplicerar systemet används inte i andra EU-länder och det kan frångås. Förslaget minskar skatteinkomsterna med 97 miljoner euro.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 124

Riksdagen förutsätter att regeringen söker undantagstillstånd enligt artikel 395 i rådets direktiv (2006/112/EG) för att höja den nedre gränsen för företags momsplikt från en omsättning på 10 000 till 30 000 euro.

08. Punktskatter

07. Energiskatter

Systemet med återbäring av energiskatt bör effektiviseras för att upprätthålla konkurrenskraften för energiintensiv industri. Skatteåterbäringen till energiintensiva företag bör höjas till 90 procent av punktskattebeloppet för den del som överstiger 0,5 procent av förädlingsvärdet. Kostnadseffekten är uppskattningsvis 20 miljoner euro. Samtidigt bör återbäringssystemet utvecklas så att det effektivare än nu sporrar till att förbättra energieffektiviteten och minska utsläppen. För-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

handlingar om att utveckla systemet bör föras med de centrala konkurrentländerna som har stödformer av samma typ i bruk.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 125

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om höjning av skatteåterbäringen till energiintensiva företag till den högsta möjliga nivån inom EU:s minimigränser för att stödja sysselsättningen och exporten.

10. Övriga skatter

03. Bilskatt

Regeringen föreslår i enlighet med sitt program att bilskatten sänks så att effekten på skatteintäkterna är cirka 200 miljoner euro på 2019 års nivå. Samtidigt föreslår regeringen nedskärningar i den köpta kollektivtrafiken vilket leder till att tågförbindelser som är viktiga för landskapen måste upphöra. Så här stora lättnader i bilskatten är inte befogade i det rådande ekonomiska läget och vi föreslår att en del av skattelättnaden används för att säkerställa VR:s köpta trafiktjänster och återta en del andra orättvisa nedskärningar som regeringen har gjort. Intäkterna av bilskatten kunde vara 40 miljoner euro större än vad regeringen föreslår 2018.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 126

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om att delvis återta lättnaderna i bilskatten och att skattelättnaden används för att säkerställa kollektivtrafiktjänsterna.

19. Övriga inkomster av skattenatur

06. Farledsavgifter

Farledsavgifterna halverades 2015—2018 som ett led i svavelkompensationen och arbetsmarknadsuppgörelsen så att avgifterna sänktes främst för lastfartyg och fartyg i de högsta isklasserna. För att sänka logistikkostnaderna för exportindustrin och förbättra konkurrenskraften för de finska hamnarna är det befogat att sänka farledsavgifterna ytterligare. Farledsavgifterna ska fortsatt halveras främst för fartygen i de högsta isklasserna för vilka avgiften slopas helt. Intäkterna av avgifterna minskar med 22,4 miljoner euro.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 127

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

Riksdagen förutsätter att regeringen för att främja exportens konkurrenskraft lämnar en proposition om sänkning av farledsavgifterna och i synnerhet för fartygen i de två högsta isklasserna för vilka avgifterna bör slopas helt och hållet.

09. Övriga skatteinkomster

Hälsobaserad skatt

Vissa särskilda skatter gynnar folkhälsan. Sipiläs regering har ivrigt höjt tobaksskatten men drog in godisskatten trots att den hade över ett år tid på sig att bereda en hälsobaserad skatt som bättre passar ihop med EU-reglerna. I stället för godisskatten behövs en bredare, hälsobaserad skatt som rättar till den tidigare skattens orättvisa verkningar på bland annat förädlingen av naturligt socker. Den slopade godisskatten bör ersättas med en hälsobaserad skatt som riksdagens social- och hälsovårdsutskott har förutsatt i sitt enhälliga betänkande. Det är viktigt för folkhälsan att motverka fetma och livsstilssjukdomar hos barn och unga. Förebyggande åtgärder är också positiva för samhällsekonomin.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 128

Riksdagen förutsätter att regeringen, i enlighet med social- och hälsovårdsutskottets enhälliga ståndpunkt, omedelbart inleder beredningen av bestämmelser om en hälsobaserad punktskatt på livsmedel.

Kraftverksskatt

Det är befogat att införa en kraftverksskatt på kraftverk som får oförtjänta vinster av handeln med utsläppsrätter samt den översubventionerade vindkraften. Skatten ska ha formen av en statlig fastighetsskatt och intäkterna av den kommer enligt en försiktig uppskattning att uppgå till 95 miljoner euro.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 129

Riksdagen förutsätter att regeringen börjar bereda en kraftverksskatt i form av en statlig fastighetsskatt som gäller kraftverk som får oförtjänta vinster av handeln med utsläppsrätter samt översubventionerade kraftverk.

Avdelning 12

INKOMSTER AV BLANDAD NATUR

30. Jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

44. Fiskevårdsavgifter

Regeringen höjer fiskevårdsavgiften med cirka 15 procent från och med 2018. Höjningen väntas öka det årliga inflödet från avgifterna med 1,4 miljoner euro. Reformen garanterar inte att inflödet från avgifterna ökar som önskat. Att höja priser minskar alltid betalningsbenägenheten och ökar samtidigt populariteten för kortvariga tillstånd på bekostnad av årstillstånd.

Vi föreslår att regeringen avstår från att höja fiskevårdsavgiften under moment 30.40.51 (reservationens förslag till uttalande 71). Det innebär att intäkterna av vårdavgiften förblir på innevarande års nivå.

Avdelning 13

RÄNTEINKOMSTER, INKOMSTER AV FÖRSÄLJNING AV AKTIER OCH INTÄKTSFÖRING AV VINST

03. Utdelningsinkomster och inkomster av försäljning av aktier

01. Utdelningsinkomster, kapitalåterbäringar och nettoinkomster av försäljning av aktier

Jubileumsfonden för Finlands självständighet Sitra har fått in en egendom på 800 miljoner euro av vars resultat den inte delar inkomster till staten.

Statens bolagsinnehav bör skötas omsorgsfullt så att deras värde består. Staten kan avstå från enskilda bolagsinnehav eller minska sitt innehav om det inte längre finns på statens ägarstrategi baserade orsaker. Men lönsamma innehav bör i nuläget inte säljas för att täcka behovet av budgetmedel utan medel från försäljning ska omplaceras produktivt och på ett sätt som stöder näringspolitiken. Utgångspunkten vid ägararrangemang är inte enbart försäljningspriset för bolag eller aktier, utan uppmärksamhet ägnas särskilt åt förbättring av samhällsekonomins konkurrenskraft och bättre konkurrens i ekonomin, tryggnad av sektorsspecifika verksamhetsförutsättningar för inhemsk industri och näringsliv, bevarande och ökning av kompetens och tryggnad av sysselsättningen.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 130

Riksdagen förutsätter att statens särskilt intäktsbringande egendom inte bör säljas.

04. Andel i statens penninginstitutets vinst

01. Andel i Finlands Banks vinst

Enligt lagen om Finlands Bank intäktsoversikt normalt 50 procent av resultatet, medan 50 procent lämnas kvar i balansräkningen. Enligt lagen kan det dock beslutas annorlunda, om detta är motiverat med hänsyn till bankens ekonomiska ställning eller reservfondens storlek. En större intäktso-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 1 sd

föring är motiverad eftersom Finlands banks balansräkning är stark. Därför behövs inte ytterligare reservationer. Staten kan inkomstföra 60 miljoner euro mer av Finlands Banks resultat.

Avdelning 15

LÅN

03. Statens nettoupplåning och skuldhantering

01. Nettoupplåning och skuldhantering

Den sammanlagda effekten av socialdemokraternas inkomst- och utgiftsförslag på statens nettoupplåning är en minskning med 170 miljoner euro.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till budget för 2018 enligt utskottets betänkande men med de ändringar som föreslås i reservationen,

att riksdagen godkänner de 130 uttalandena ovan och

att misstroendeförklaringen i den allmänna motiveringen ovan godkänns.

Helsingfors 11.12.2017

Krista Kiuru sd
Eero Heinäluoma sd
Maria Tolppanen sd
Pia Viitanen sd
Timo Harakka sd
Riitta Myller sd
Harry Wallin sd

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 2 gröna

RESERVATION 2 gröna

Allmän motivering

De grönas framtidsbudget är ett rättvist alternativ för morgondagens Finland. De gröna vill bygga ett djärvt, modernt och framåtblickande Finland där var och en har möjlighet till ett lyckligt liv. Ett mänskligt, nydanande och framtidsinriktat alternativ är möjligt utan att ta mer lån än regeringen. I de grönas budget tar staten upp knappt 3 miljarder euro i lån, vilket är ungefär lika mycket som i regeringens budgetproposition (2,96, miljarder euro).

Mindre inkomstskillnader

De ökade inkomstskillnaderna och ojämlikheten i samhället hör till vår tids största utmaningar. Alla drar nytta av ett samhälle med måttliga inkomstskillnader och samma möjligheter för var och en att leva ett gott liv.

Regeringen beklagar att inkomstskillnaderna ökar, men fortsätter ändå med en ekonomisk politik där de största nedskärningarna drabbar den sociala tryggheten och jämlikheten i fråga om utbildning. Det betyder mindre jämlika möjligheter och ökad ojämlikhet. Samtidigt utnyttjas det ekonomiska rörelseutrymmet för skattelättnader som gynnar höginkomsttagarna.

Vi vill stoppa ojämlikheten och minska inkomstskillnaderna. Vi föreslår att beskattningen av låga inkomster lindras genom en höjning av grundavdraget vid kommunalbeskattningen. Höjningen av grundavdraget gagnar dem som har de allra lägsta lönerna. Det är till nytta också för arbetslösa och pensionärer, som inte kan utnyttja skattelättnader i fråga om förvärvsinkomster.

Beskattningen av förvärvsinkomster är tämligen progressiv. Det mest problematiska i fråga om inkomstskillnaderna är att utdelningen från icke-börsnoterade bolag beskattas mycket lätt. Beskattningen av dessa utdelningar måste stramas åt så att inkomstskillnaderna minskar. Det är motiverat också därför att de nuvarande skattelättnaderna styr utdelningspolicyn och investeringarna i fel riktning också i ett rent ekonomiskt perspektiv.

Minska fattigdomen

Regeringen har anpassat ekonomin genom att gå åt dem som har de allra lägsta inkomsterna. De förmåner som betalas ut av FPA, exempelvis grunddagpenning, garantipension och handikappförmåner, har frusits så att de inte ökar trots att kostnadsnivån stiger. Förra året gjordes dessutom direkta nedskärningar i förmånerna. Inte heller studiepenningen följer längre index, och regeringen har skurit ned på den med hård hand. De studerande hör till de största förlorarna under den här regeringsperioden. Nästa år kommer regeringen att skära ned också på boendestöden.

Att skära i förmånerna till de fattigaste utgör ett värdeval som vi inte skulle behöva ta. Nedskärningarna i den sociala tryggheten har smärtsamma följder: De fattiga har blivit än fattigare och ojämlikheten i samhället har på det hela taget ökat.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 2 gröna

Vi föreslår att förmånerna på nytt kopplas till index och att de nedskärningar som redan gjorts kompenseras. Vi höjer studiestödet rejält och tar tillbaka nedskärningarna i bostadsbidraget. Efter höjningen binder vid studiepenningen vid index från och med 2019. Därigenom förbättrar vi de studerandes möjligheter att studera och motverkar att de som får bostadsbidrag tvingas ty sig till utkomststöd — som vi vet är den värsta flitfällan.

Regeringens försök med basinkomst är välkommet, men begränsar sig enbart till dem som får arbetsmarknadsstöd. Försöket omfattar dessutom bara 2 000 personer. Men basinkomst handlar om mycket mer än så. Därför måste samplet breddas både kvantitativt och kvalitativt så att det omfattar fler befolkningsgrupper.

Vi stärker jämställdheten

De grönas framtidsbudget främjar också jämställdheten mellan könen. Genom en skattepolitik som minskar inkomstskillnaderna jämnar vi ut skillnaderna också mellan könen. De ändringar av inkomstskatten och den sociala tryggheten som vi föreslår i vår framtidsbudget höjer kvinnornas disponibla inkomster med 0,43 procent och sänker männens disponibla inkomster med 0,17 procent.

Vi förnyar familjeledigheterna på så sätt att mammornas ställning stärks i arbetslivet och pappornas i hemmen. Pappornas ledigheter måste förlängas och det måste bli enklare för alla att utnyttja ledigheterna. Satsningarna på dagvården gör den mer attraktiv och gör det lättare för kvinnor att gå ut i eller tillbaka till arbetslivet. Vi griper oss också an våldet mot kvinnor genom att öka antalet skyddshemsplatser och bygga ut nätverket av skyddshem.

Regeringen raserar grunden för utbildningsväsendet

Finlands framgångar vilar på högklassig utbildning och hög kompetens. Hög utbildning och utbildningsmässig jämlikhet är ingen självklarhet utan kräver ständig omsorg på alla nivåer. Vi har i Finland förstått att satsa på kompetens också i ekonomiskt strama tider. I den globala ekonomin får kompetensen ständigt allt större betydelse.

Regeringen har gjort historiska nedskärningar inom utbildningen. Den har skurit ned på småbarnspedagogiken, den grundläggande utbildningen, yrkesutbildningen, yrkeshögskolorna och universiteten. Fundamenten för den finländska utbildningen har allvarligt urholkats och regeringens senaste punktinsatser kan inte rätta till de begångna misstagen. De gottgör inte för de omfattande nedskärningarna — som dessutom fortfarande är i kraft.

Nedskärningarna äventyrar jämlikheten inom utbildningen och försvagar kvaliteten på såväl undervisningen som forskningen. På längre sikt undergräver nedskärningarna förutsättningarna för en kompetensdriven ekonomisk tillväxt.

De gröna satsar en halv miljard på utbildning

I vår budget för 2018 satsar vi totalt cirka en halv miljard euro på utbildningen. Mindre tilläggsanslag räcker inte till för att korrigera regeringens hot mot kompetensbasen. Vi finansierar inves-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 2 gröna

teringarna i utbildningen genom att skära ned på företagsstöd som är antingen direkt miljöfarliga eller ineffektiva med tanke på förnyelsen av ekonomin.

Undersökningar visar att en högklassig småbarnspedagogisk verksamhet är ett effektivt sätt att främja barnens inlärningsmöjligheter och förebygga utslagning. Regeringen framtog barnen jämlik rätt till dagvård. Den rätten måste nu återställas. Samtidigt måste gruppstorlekarna minskas och kvaliteten på dagvården höjas.

I Finland deltar färre barn i småbarnspedagogik än i något annat europeiskt land. För att motverka ojämlikhet och svaga studieresultat måste vi se till att fler barn deltar.

Vi vill erbjuda alla barn en högklassig grundläggande utbildning. Resurser måste riktas särskilt till de områden och skolor där behoven är störst. Gruppstorlekarna måste hållas tillräckligt små och utbildningen måste fortgående utvecklas så att grundskolan kan svara på förändringarna i omvärlden.

Endast en god yrkesutbildning som är genuint tillgänglig för de unga kan ge de färdigheter som verkligen behövs i arbetslivet eller i den fortsatta utbildningen. Vi behöver fler nybörjarplatser, mer närundervisning och fler lärare.

Finlands framgångar är beroende av hög kompetens. De studerande måste ges möjlighet att klara av studierna med gott resultat, och det är endast genom långsiktig finansiering vi kan trygga spetsforskningen och bildningen. Högskolorna behöver en anslagsökning som samtidigt beaktar regeringens tidigare indexnedskärningar.

Stöden från Tekes spelar bevisligen en stor roll för att utveckla, kommersialisera och globalisera innovationer. Den rikliga innovativa verksamheten har varit en av Finlands styrkor, och det gäller att värna den också i fortsättningen. Därför riktar vi 40 miljoner euro till Tekes.

Vi ökar jämlikheten i utbildningen och förebygger marginalisering

Marginaliseringen av unga, studieavbrotten och den tilltagande nedvärningen av utbildning kräver nya åtgärder som stärker jämlikheten inom utbildningen.

Högklassig småbarnspedagogik och grundläggande utbildning är det effektivaste sättet att minska marginaliseringen av unga, särskilt om de som behöver extra stöd kan få det. Så kallad positiv diskriminering, där extra resurser satsas på de mest behövande daghemmen och skolorna, bör införas permanent i det nationella finansieringssystemet. Vägen till en avgiftsfri småbarnspedagogik är samtidigt vägen mot en jämlik utbildning.

De som går ut den grundläggande utbildningen utgör en riskgrupp som behöver mer stöd vid övergången till andra stadiet. De borde få lagfäst rätt till stödjande, individuell studiehandledning under övergångsfasen. Enbart en nybörjarplats på andra stadiet räcker inte, eftersom många som blivit utan stöd avbryter studierna.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 2 gröna

Av dem som avbryter studierna på andra stadiet gör var tredje det av ekonomiska skäl. Med bara grundskola klarar man sig inte på arbetsmarknaden i dag och brist på utbildning ökar risken för marginalisering. Det nästa målet måste vara en genuint avgiftsfri utbildning på andra stadiet, och de första stegen på den vägen måste tas omedelbart.

Mer energi ur solen, vinden och åkrarna

Klimatförändringen går framåt snabbare än vi trott. Temperaturerna stiger snabbare, havsnivån blir högre och vindarna blåser kraftigare än förr. Klimatkrisen kräver snabbare och mer omfattande åtgärder än regeringen nu förmår. En god klimatpolitik kan skapa möjligheter och marknader också för finländska företag. Det går rejält åt skogen om vi i en bioekonomisk eufori minskar skogarnas kolsänkor och äventyrar den biologiska mångfalden.

Regeringens klimat- och energipolitik har en blind fläck: den vill öka utnyttjandet av bioenergi på ett sätt som halverar våra skogars kolsänka. Det ointetgör utsläppsminskningarna inom alla andra sektorer. Det betyder att Finland inte alls kommer att minska sina nettoutsläpp före utgången av 2030.

Vi kan inte hållbart utöka avverkningarna jämfört med nuläget, utan måste i stället satsa mer på sol, vind, smarta elnät och energieffektivitet. De viktigaste åtgärder med tanke på nästa års budget är att få fart på den småskaliga energiproduktionen, skapa ett incitament för förnybar energi genom en ny modell för upphandlingsförfarande och inleda en utfasning av stöden för fossila bränslen. Alla de här åtgärderna stödjer en förnyelse av näringsstrukturen och en hållbar ekonomisk utveckling som stärker våra framtida möjligheter.

Vi vill 2018 införa ett teknikneutralt anbudsförfarande för förnybara energikällor — och att det görs i större skala än planerat. Vi får inte bryta den positiva utvecklingen för förnybar energi, vi får inte låta den kompetens vi byggt upp försvinna och vi får inte äventyra våra exportmöjligheter. Om vi handlar snabbt kan vi övertyga marknaden om att Finland tänker stödja sig på ett brett urval förnybara energikällor och inte enbart ty sig till bioenergi.

Vi vill i större utsträckning än regeringen främja småskalig energiproduktion i hemmen och på gårdarna. Vi föreslår att takytorna utnyttjas bättre genom att bostadsaktiebolag kan beviljas stöd för investeringar i solpaneler. Utnyttjandet av biogaserna från jordbruket bör främjas genom en särskild strategi. Kommunerna måste uppmuntras att byta ut oljepannor mot exempelvis jordvärme.

Stöden för fossila bränslen måste fasas ut. Exempelvis beskattas torven fortfarande väldigt lindrigt trots att den har värre klimateffekter än stenkol. Dieseln och den lätta brännoljan för arbetsmaskiner får fortfarande avsevärda skattesubventioner.

Sätt fart på omvandlingen av trafiksektorn

Regeringen har lagt fram vissa goda förslag som styr in trafiken på en mer hållbar väg. Åtgärderna är dock inte tillräckliga för att vi ska nå upp till utsläppsmålen för trafiken. Kollektivtrafiken får alltför lite stöd medan privatbilismen får alltför mycket. De flytande bränslena framhålls över-

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 2 gröna

drivet, medan elbilarna inte noteras i tillräcklig grad. Vi måste nu ta ett språng mot en mer hållbar mobilitet.

Biobränslena bör sparas för i första hand den tunga trafiken samt flyg- och fartygstrafiken. Elektrifieringen av persontrafiken bör snabbas upp betydligt jämfört med regeringens planer. Elbilarna bör för en period på fem år befrias från bilskatt och fordonsskatt så att bilbeståndet förnyas snabbare. Samtidigt måste laddningsnätet utvecklas så att människor vågar skaffa elbilar.

Vi vill uppdatera stöden för resor till och från arbetet utifrån målen för en minskning av utsläppen från trafiken. I nuläget uppmuntrar stöden till privatbilism också när det finns alternativ som ger mindre utsläpp. Kilometerersättningarna måste dimensioneras om så att de ersätter alla kostnader som uppstår till följd av användning av bilen, men däremot endast ersätter en del av kostnaderna för ägandet. Det behövs också en omstrukturering av avdragen för resor till och från arbetet, så att avdragen bemöter de olika trafikformerna mer rättvist.

Vi vill flytta trafiken från vägarna till spåren. Det kräver förbättringar av bannätet och satsningar på tågtrafiken. Regeringens nedskärningar av tågtrafiken tvingar de resande att använda bil och gör samtidigt rörligheten mer ojämlik. Planerna på förbättringar av bannätet måste påskyndas. Det gäller i synnerhet huvudbanan mellan Helsingfors och Tammerfors.

Regeringen anvisar extra anslag för att utveckla hållbara trafikformer i de stora stadsregionerna. Motsvarande utvecklingspengar behövs också i de medelstora städerna, där befolkningsunderlaget och samhällsstrukturen inte tillåter tunga kollektivtrafiklösningar men där det i stället är möjligt att utveckla trafiken med hjälp av digitalisering, utveckling av tjänsterna och främjande av lätt trafik.

Miljöskadliga och ineffektiva företagsstöd måste gallras ut

De gröna väljer att satsa på utbildning och kompetens och i stället gallra ut miljöskadliga stöd och ineffektiva företagsstöd. Vår ekonomi moderniseras effektivare genom satsningar på kompetens, forskning och innovation.

Vi betalar i dagsläget cirka 4 miljarder i företagsstöd. Endast 11 procent av stöden stödjer ekonomin, och det finns klara bevis för att många av stöden är ineffektiva. En del av stöden är direkt kopplade till användningen av fossila bränslen. Genom att gallra ut stöd kan vi förnya näringarna och nå upp till klimatmålen. Vi föreslår därför att åtskilliga miljöskadliga och ineffektiva företagsstöd skärs ned eller slopas helt.

Vår värdefulla natur behöver skydd

Finland har förbundit sig att stoppa utarmningen av den biologiska mångfalden senast 2020, men i stället hotar mångfalden reduceras. Regeringens stora avverkningsmål står i olöslig konflikt med målet att stoppa utarmningen. Nu behövs det betydande satsningar på naturskydd.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 2 gröna

På sistone har Forststyrelsen väckt uppseende efter avverkningar i friluftsområden och gamla skogar. Resultatmålet för affärsverket Forststyrelsen kommer att höjas ytterligare nästa år. Vi skulle i stället sänka resultatmålet för Forststyrelsen och minska på de ohållbara avverkningarna.

Vi vill satsa på förvärv av naturskyddsområden och på vård av skogsnaturen. Vi föreslår att Metso-programmet verkställs snabbare än regeringen planerar. Vi höjer också anslagen för att stärka livskraften hos hotade och sårbara fiskbestånd. Samtidigt förbättras också betingelserna för naturturism.

Miljöorganisationerna utför ett värdefullt arbete inom miljöupplysning och miljöfostran. Dessutom har de fått en ökande roll inom uppföljningen av beslut och laglighetskontrollen, så de behöver mer resurser för att kunna stärka verksamheten.

Vi måste bära vårt ansvar

I världen pågår den värsta flyktingkrisen sedan andra världskriget. Över 20 miljoner människor är på flykt utanför hemlandets gränser. Vi vill främja freden och hjälpa människorna i ursprungsländerna, så att de inte behöver lämna sina hem. Vi vill att Finland bär sitt globala ansvar och höjer flyktingkvoten till 2 500 nästa år.

De som är på flykt behöver å sin sida säkra ruttor till skyddade platser. Regeringen har de senaste åren stramat åt asylpolitiken radikalt. Erfarna asyljurister menar att de asylsökandes rättsskydd är i fara. Det finns en risk för att asylprocessen inte identifierar dem som befinner sig i en utsatt ställning.

Finlands asylprocess måste rättas till och vi måste satsa på integrationen av invandrare. För oss gröna är varje länk i den här kedjan viktig. Det måste göras en samlad bedömning av asylpolitiken och asyلفörfarandet och Migrationsverket måste få de resurser som behövs för en god asylprocess och för att säkerställa att de mänskliga rättigheterna tillgodoses.

Det är i praktiken kommunerna som svarar för integrationen av invandrare, men de ersättningar de får för detta sackar efter utvecklingen. Därför vill vi höja ersättningarna. Det ligger i hela samhällets intresse att satsa på integrationen och få ut invandrarna i arbetslivet.

Utvecklingssamarbetet är det mest humana sättet att minska fattigdomen och människors utsiktslöshet. Finlands anslag för utvecklingssamarbetet har sjunkit till under 0,4 procent av bruttonationalinkomsten. De massiva nedskärningarna gör det omöjligt att hjälpa människorna i deras hemländer. Anslagen för egentligt utvecklingssamarbete måste snabbt höjas. I dagens läge behöver också fredsarbetet och Förbundet för mänskliga rättigheter mer stöd.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 1

Riksdagen förutsätter att regeringen snabbt vidtar åtgärder för att minska inkomstskillnaderna och ojämlikheten i samhället.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 2 gröna

Reservationens förslag till uttalande 2

Riksdagen förutsätter att regeringen snabbt vidtar åtgärder för att minska fattigdomen och att den återtar frysningarna och nedskärningarna av folkpensionsindex.

Reservationens förslag till uttalande 3

Riksdagen förutsätter att regeringen förbättrar försöket med basinkomst genom att utvidga mängden personer som omfattas av försöket och genom att förlänga försökets varaktighet.

Reservationens förslag till uttalande 4

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att bredda bedömningen av sina propositioners konsekvenser särskilt för familjer, barn och jämställdheten.

Reservationens förslag till uttalande 5

Riksdagen förutsätter att regeringen snabbt reviderar familjeledighetssystemet så att familjerna får ökad valfrihet och pappornas kvoterade andel förlängs.

Reservationens förslag till uttalande 6

Riksdagen förutsätter att regeringen noggrant utreder behovet av ändringar i och utvecklingen av boendestödsystemen och tills vidare avhåller sig från att göra enskilda ändringar i bostadsbidraget.

Reservationens förslag till uttalande 7

Riksdagen förutsätter att regeringen satsar starkare på offentliga investeringar såsom reparation av mögelskolor och förbättring av spårvägsförbindelser.

Reservationens förslag till uttalande 8

Riksdagen förutsätter att regeringen stärker resurserna för att bekämpa svart ekonomi och tar en mer aktiv roll i att utrota internationell skattesmitning.

Reservationens förslag till uttalande 9

Riksdagen förutsätter att regeringen snabbt vidtar åtgärder för att stärka finansieringen av utbildnings- och forskningssystemet och göra tillgången till utbildning mer jämlik.

Reservationens förslag till uttalande 10

Riksdagen förutsätter att regeringen snabbt vidtar åtgärder för att införa avgiftsfri småbarnspedagogik för barn från 5 och uppåt.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 2 gröna

Reservationens förslag till uttalande 11

Riksdagen förutsätter att regeringen inför en modell med effektiviserad studiehandledning för att stärka stödet i samband med övergångsfaserna och reserverar finansiering för ändamålet.

Reservationens förslag till uttalande 12

Riksdagen förutsätter att regeringen snabbt vidtar åtgärder för att främja jämlikheten inom utbildningen så att studierna på andra stadiet görs avgiftsfria för de studerande också i fråga studiematerial och studieredskap.

Reservationens förslag till uttalande 13

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar de indexfrysningar som gäller statsandelsindex för olika utbildningsformer.

Reservationens förslag till uttalande 14

Riksdagen förutsätter att regeringen målmedvetet går in för att höja ambitionsnivån för Finlands klimatpolitik så att Finland når upp till målen i Parisavtalet.

Reservationens förslag till uttalande 15

Riksdagen förutsätter att regeringen i sina planer för att öka användningen av bioenergi beaktar de vetenskapliga rönen om avverkningarnas effekter på kolsänkans storlek och avstår från att eftersträva ökade avverkningar.

Reservationens förslag till uttalande 16

Riksdagen förutsätter att regeringen målmedvetet vidtar åtgärder för att gallra ut stöd för fossil energi som är skadlig för klimatet och miljön.

Reservationens förslag till uttalande 17

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att påskynda småskalig produktion av förnybar energi.

Reservationens förslag till uttalande 18

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar intensivare åtgärder för att främja elbilarna och stärka den infrastruktur som behövs för dem.

Reservationens förslag till uttalande 19

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 2 gröna

Riksdagen förutsätter att regeringen snabbt vidtar åtgärder för att stoppa utarmningen av den biologiska mångfalden bland annat genom att höja anslagen för förvärv av naturskyddsområden.

Reservationens förslag till uttalande 20

Riksdagen förutsätter att regeringen utarbetar en schemalagd plan för hur Finland ska nå en andel på 0,7 procent av bruttonationalinkomsten för anslagen till utvecklingssamarbetet.

Reservationens förslag till uttalande 21

Riksdagen förutsätter att regeringen höjer flyktingkvoten avsevärt.

Reservationens förslag till uttalande 22

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer att de mänskliga rättigheterna respekteras genom att förbättra kvaliteten på asylprocessen.

Reservationens förslag till misstroende

Regeringens nedskärningar inom utbildningen äventyrar jämlikheten inom utbildningen och försvagar kvaliteten på såväl undervisningen som forskningen. Det rörelseutrymme som den ekonomiska tillväxten ger utnyttjas av regeringen för att ge de välbeställda skattelättnader, samtidigt som den sociala tryggheten fortfarande skärs ned. Det ökar inkomstskillnaderna och ojämlikheten i samhället. Regeringens oförmåga att förnya ekonomin och gallra ut miljöskadliga stöd försvagar möjligheterna att bekämpa klimatförändringen och att dra nytta av de möjligheter till tillväxt som brytningen i energisektorn ger upphov till. Också utvecklingssamarbetet och naturskyddet behöver större resurser, om vi vill bygga upp en bättre framtid för Finland och världen. Följaktligen konstaterar riksdagen att regeringen inte har riksdagens förtroende.

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 24

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

30. Internationellt utvecklingssamarbete

66. Egentligt utvecklingssamarbete (reservationsanslag 3 år)

Budgetpropositionen vidmakthåller de omfattande nedskärningarna i egentligt utvecklingssamarbete och verkställer de tilläggsnedskärningar på 25 miljoner euro som fastställdes vid ramför-

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 2 gröna

handlingarna 2016. Genom dessa beslut faller finansieringsnivån för utvecklingssamarbetet långt från FN:s rekommendation som är 0,7 procent. Bedömningen enligt budgetboken är att andelen utvecklingssamarbete av bnp nästa år är 0,38 procent. År 2014 nådde Finland redan nivån 0,6 procent bland annat genom att styra inkomster från utauktionerade utsläppsrätter till utvecklingssamarbete.

Målet med utvecklingssamarbetet är att eliminera fattigdom och ojämlikhet och främja en hållbar utveckling. Det är viktigt att Finland på ett trovärdigt sätt eftersträvar det internationella målet på 0,7 procent i regeringsprogrammet och säkerställer att utvecklingssamarbetet fortfarande bistår de allra fattigaste människorna och att en andel av bruttonationalinkomsten på 0,2 procent i enlighet med våra internationella åtaganden styrs till de fattigaste LDC-länderna.

Många centrala medborgarorganisationer inom utvecklingssamarbete har tvingats skära ner sina funktioner när finansieringen har skurits ner med upp till 40 procent. Det strider mot resultaten av evalueringar av verksamheten inom självständiga programbiståndsorganisationer där det konstateras att frivilligorganisationernas arbete är kostnadseffektivt och når mångsidiga resultat också under svåra omständigheter. I propositionen kanaliseras 65 miljoner euro till frivilligorganisationernas utvecklingssamarbete. Det är cirka 7 procent av allt utvecklingssamarbete i Finland.

Under momentet för finansplaceringarna för utvecklingssamarbete beviljas 130 000 000 euro vilket är cirka 15 procent av Finlands totala finansiering av utvecklingssamarbete. Regeringen styr således en betydande summa som anslag utanför ramen till finansplaceringar för utvecklingssamarbete. Finansplaceringar må ha sin plats i utvecklingssamarbetet, men de bör avkrävas samma resultat, insyn och främjande av mänskliga rättigheter som annat utvecklingssamarbete.

Under 2015 upplevde också Finland en flyktkris av aldrig förr skådade dimensioner. Vid hanteringen av den har Finland betonat vikten av att ta itu med kriser redan där de börjar och ingripa i problemens fundamentala orsaker. Utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd är effektiva metoder för att förebygga och lösa kriser. Också stödet från Finlands fredsmedling kanaliseras genom anslagen för utvecklingssamarbete.

Nedskärningarna har oundvikligen konsekvenser för miljoner människors liv i utvecklingsländerna och också för bilden av Finland och landets inflytande i det internationella samfundet och för vår ställning som nordisk aktör. Med den nuvarande nivån på utvecklingsfinansieringen blir Finlands stöd till många FN-organisationer blygsamt och det inverkar också på finländarnas möjligheter att påverka FN-organisationernas verksamhet. Finland har under årtal varit en av de största finansiärerna av FN:s miljöprogram UNEP och vi har haft ett större inflytande i organisationen än vad vår storlek förutsätter. Nedgången i UNEP:s finansiering är exempel på ett illa valt sparobjekt i internationella organisationer. Miljö- och klimatfrågorna bör förbli Finlands prioritering. Nedskärningarna har häftigt drabbat också FN:s utvecklingsorganisation UNDP som har en viktig roll bland annat för koordineringen av FN:s länderprogram.

FN:s mål för hållbar utveckling samt klimatavtalet från Paris kräver att de utvecklade länderna bidrar med mer finansiering för att bekämpa klimatförändringen. Under föregående regering skapades ett av de mest innovativa instrumenten för att finansiera utvecklingssamarbetet, användning av inkomster från utauktionerade utsläppsrätter i sin helhet till utvecklingssamarbete, fram-

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 2 gröna

för allt internationella klimat- och miljöprojekt. Denna finländska innovation har rönt mycket beröm runtom i världen. I budgetpropositionen lämnas möjligheten att ens delvis kanalisera inkomsterna från utauktionerade utsläppsrätter till utvecklingssamarbetet outnyttjad.

Omfattande nedskärningar i biståndet till människor i de minst utvecklade staterna står i stark konflikt med principen att människor ska hjälpas i sina hemländer eller närområden. Utvecklingssamarbetet har skapat levnadsmöjligheter, perspektiv och hopp där omständigheterna driver människor på flykt undan krig, hungersnöd eller miljöomställningar.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 24.30.66 med 125 000 000 euro för egentligt utvecklingssamarbete.

Det är enligt utrikesutskottets budgetutlåtande motiverat att i budgeten för 2018 höja anslaget för frivilligorganisationernas utvecklingssamarbete. Stödet till organisationerna håller i praktiken åter på att minska när stödet till utvecklingsorganisationernas kommunikations- och globaliseringsfostran (VGK-stödet) överförs att förvaltas av Utbildningsstyrelsen och sökas av utbildningsanordnarna (kommuner och privata läroanstalter). Genom VGK-stödet har frivilligorganisationerna genomfört en mångsidig verksamhet för att främja ett globalt ansvar. Av detta arbete har utbildningssamarbetet varit endast en del. Stödet har också använts till kampanjer, högkvalitativ mediekommunikation och för att vägleda företag i ansvarsfull affärsverksamhet. Organisationernas arbete för globalfostran och utvecklingskommunikation har ingen annan stödform.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 23

Riksdagen förutsätter att regeringen ökar finansieringen för frivilligorganisationernas utvecklingssamarbete. Genom stödet för kommunikations- och globalfostran möjliggörs också i fortsättningen organisationernas självständiga och mångsidiga arbete kring utvecklingsfrågor och det kan fortsättningsvis i sin helhet sökas av frivilligorganisationerna.

Huvudtitel 25

JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Domstolar och rättshjälp

03. Omkostnader för övriga domstolar (reservationsanslag 2 år)

Den grå ekonomin minskar skatteinflödet och undergräver samhällets förmåga att tillförsäkra oss alla basservice och ett välfärdssamhälle. Företag som kringgår skatter får orättvisa konkurrensfördelar. De som tvingas bära upp välfärdssamhället är de vanliga människorna och de små och medelstora företagen som inte har möjligheter eller vilja till skattearrangemang.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 2 gröna

EU-länderna väntas förlora upp till 1 000 miljarder euro per år på grund av grå ekonomi och skattesmitning. Det här är mer än ländernas gemensamma hälso- och sjukvårdsbudget. I Finland omfattar den grå ekonomin 10—14 miljarder euro, vilket motsvarar mer än fem procent av bruttonationalprodukten.

Myndighetssamarbetet spelar en nyckelroll i att bekämpa grå ekonomi och ekonomisk brottslighet. En flaskhals kan spolia hela kedjan. Myndighetssamarbetet kan väsentligt förbättras genom bättre samordning och informationsutbyte. Framför allt myndighetssamarbete i realtid har visat sig vara ett effektivt sätt att ingripa mot dold brottslighet. Även riksdagen har förutsatt åtgärder för att förbättra förutsättningarna för informationsutbyte och övrig samverkan mellan myndigheterna. Men det kräver också stora resurser.

Under de senaste decennierna har vi satsat på att bekämpa grå ekonomi. Om vi vill att den här utvecklingen ska fortgå måste nivån på resurserna tryggas.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 25.10.03 med 2 000 000 euro till domstolarna för bekämpning av grå ekonomi.

30. Åklagarna

01. Åklagarväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Den grå ekonomin minskar skatteinflödet och undergräver samhällets förmåga att tillförsäkra oss alla basservice och ett välfärdssamhälle. Företag som kringgår skatter får orättvisa konkurrensfördelar. De som tvingas bära upp välfärdssamhället är de vanliga människorna och de små och medelstora företagen som inte har möjligheter eller vilja till skattearrangemang.

EU-länderna väntas förlora upp till 1 000 miljarder euro per år på grund av grå ekonomi och skattesmitning. Det här är mer än ländernas gemensamma hälso- och sjukvårdsbudget. I Finland omfattar den grå ekonomin 10—14 miljarder euro, vilket motsvarar mer än fem procent av bruttonationalprodukten.

Myndighetssamarbetet spelar en nyckelroll i att bekämpa grå ekonomi och ekonomisk brottslighet. En enda flaskhals kan spolia hela kedjan. Myndighetssamarbetet kan väsentligt förbättras genom bättre samordning och informationsutbyte. Framför allt myndighetssamarbete i realtid har visat sig vara ett effektivt sätt att ingripa mot dold brottslighet. Även riksdagen har förutsatt åtgärder för att förbättra förutsättningarna för informationsutbyte och övrig samverkan mellan myndigheterna. Men det kräver också stora resurser.

Under de senaste decennierna har vi satsat på att bekämpa grå ekonomi. Om vi vill att den här utvecklingen ska fortgå måste nivån på resurserna tryggas.

Vi föreslår

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 2 gröna

att riksdagen ökar moment 25.30.01 med 2 000 000 euro till åklagarväsendet för bekämpning av grå ekonomi.

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Polisväsendet

01. Polisväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Den grå ekonomin minskar skatteinflödet och undergräver samhällets förmåga att tillförsäkra oss alla basservice och välfärdsstaten. Företag som kringgår skatter får orättvisa konkurrensfördelar. De som tvingas bära upp välfärdssamhället är de vanliga människorna och de små och medelstora företagen som inte har möjligheter eller vilja till skattearrangemang.

EU-länderna väntas förlora upp till 1 000 miljarder euro per år på grund av grå ekonomi och skattesmitning. Det här är mer än ländernas sammanlagda hälso- och sjukvårdsbudgetar. I Finland omfattar den grå ekonomin 10—14 miljarder euro, vilket motsvarar mer än fem procent av bruttonationalprodukten.

Myndighetssamarbetet spelar en nyckelroll i att bekämpa grå ekonomi och ekonomisk brottslighet. En enda flaskhals kan spolia hela kedjan. Myndighetssamarbetet kan väsentligt förbättras genom bättre samordning och informationsutbyte. Framför allt myndighetssamarbete i realtid har visat sig vara ett effektivt sätt att ingripa mot dold brottslighet. Även riksdagen har förutsatt åtgärder för att förbättra förutsättningarna för informationsutbyte och övrig samverkan mellan myndigheterna. Men det kräver också stora resurser.

Under de senaste decennierna har vi satsat på att bekämpa svart ekonomi. Om vi vill att den här utvecklingen ska fortgå måste nivån på resurserna tryggas.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 26.10.01 ökas med 2 000 000 euro till polisen för bekämpning av grå ekonomi.

40. Invandring

01. Migrationsverkets och statliga förläggningars omkostnader (reservationsanslag 2 år)

En asylprocess av god kvalitet och baserad på mänskliga rättigheter är en nödvändighet i en rättsstat. Migrationsverket bör se till att alla asylsökandes asylansökningar behandlas utifrån de bästa och mest tillförlitliga uppgifterna och med respekt för individens rättssäkerhet. Varje sökandes ansökan måste behandlas individuellt.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 2 gröna

Asylprocessen bör vara transparent och konsekvent och den sökande bör ges adekvat information om processens fortskridande. Det måste anslås tillräckligt med resurser för detta. Systemet för asylutredning måste utvecklas för att tortyroffer bättre ska kunna identifieras, likaså bör det i fråga om minderåriga sökande uppmärksammas särskilt att barnets bästa tas i betraktande. Exempelvis tagande i förvar bör undvikas.

Varje asylsökande måste garanteras en möjlighet att få tillräcklig rättshjälp och tillgång till en kompetent assistent och tolk under hela processen, särskilt under asylsamtalet. Bristande språkkunskap, misstro mot myndigheter och många slags svåra livssituationer och traumatiska erfarenheter ökar rättshjälpens betydelse i fråga om att lämna väsentliga uppgifter och även i fråga om processens styrande verkan.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 26.40.01 med 5 000 000 euro för att förbättra kvaliteten på asylprocessen.

Huvudtitel 28

FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Beskattningen och Tullen

01. Skatteförvaltningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Den grå ekonomin minskar skatteinflödet och undergräver samhällets förmåga att tillförsäkra oss alla basservice och välfärdsstaten. Företag som kringgår skatter får orättvisa konkurrensfördelar. De som tvingas bära upp välfärdssamhället är de vanliga människorna och de små och medelstora företagen som inte har möjligheter eller vilja till skattearrangemang.

EU-länderna väntas förlora upp till 1 000 miljarder euro per år på grund av grå ekonomi och skattesmitning. Det är mer än ländernas sammanlagda hälso- och sjukvårdsbudgetar. I Finland omfattar den grå ekonomin 10—14 miljarder euro, vilket motsvarar mer än fem procent av bruttonationalprodukten.

Myndighetssamarbetet spelar en nyckelroll i att bekämpa grå ekonomi och ekonomisk brottslighet. En enda flaskhals kan spolia hela kedjan. Myndighetssamarbetet kan väsentligt förbättras genom bättre samordning och informationsutbyte. Framför allt myndighetssamarbete i realtid har visat sig vara ett effektivt sätt att ingripa mot dold brottslighet. Även riksdagen har förutsatt åtgärder för att förbättra förutsättningarna för informationsutbyte och övrig samverkan mellan myndigheterna. Men det kräver också stora resurser.

Under de senaste decennierna har vi satsat på att bekämpa grå ekonomi. Om vi vill att den här utvecklingen ska fortgå måste nivån på resurserna tryggas.

Vi föreslår

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 2 gröna

att riksdagen ökar moment 28.10.01 ökas med 2 000 000 euro till beskattaren för bekämpning av grå ekonomi.

90. Stöd till kommunerna

Kommunerna har massor av skolor, daghem och vårdanstalter med mögel- och fuktskador. Enligt utredningar finns det problem med inomhusluften i klart över hälften av skolorna och daghemmen, och betydande fuktskador finns i 12–18 procent av våningsytan i skolorna och daghemmen och i 20–26 procent av våningsytan i vårdanstalter. I mögel- och fuktskadade lokaler vistas upp till 300 000 personer av vilka en stor del är barn och ungdomar. En del av dem har tvingats vistas i mögelbyggnader i årtal och insjuknat för resten av livet. Läget är oskäligt.

Problemen med inomhusluft har varit kända i 25 år. I stället för att saken skulle ha åtgärdats har det eftersatta underhållet fördubblats under denna tid. Beloppet på eftersatt underhåll i skolor, daghem och vårdanstalter uppgår redan till cirka 4,65 miljarder euro. Nu är rätt tid att bli kvitt denna skuld när räntorna är låga och behovet av arbetstillfällen är särskilt trängande.

Gröna riksdagsgruppen föreslår att staten stödjer projekt för ombyggnad av läroanstalter och daghem samt verksamhetsenheter inom social- och hälsovårdsområdet med 100 miljoner euro under tre år. Stödet ska beviljas kommunerna på ansökan främst till projekt som säkerställer sunda och trygga verksamhetsmiljöer. Stödet per projekt ska vara 15–25 procent av projektens godtagbara kostnader. Som ett villkor för stödet ska kommunerna förbinda sig att underhålla och reparera sina fastigheter på ett långsiktigt, hållbart och föregripande sätt.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 24

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att påskynda kommunernas ombyggnadsprojekt.

30. Statsandel till kommunerna för ordnande av basservice (förslagsanslag)

Undersökningar visar att en högklassig småbarnspedagogisk verksamhet är ett effektivt sätt att främja barnens välmående och skolfärdigheter och förebygga utslagning. Regeringen bör säkra de resurser som behövs för att garantera en högklassig småbarnspedagogik, personalens arbetshälsa och små gruppstorlekar.

Deltagarfrekvensen i småbarnspedagogisk verksamhet är i Finland bland de lägsta i Europa. I synnerhet barnen till lågutbildade föräldrar och invandrare är underrepresenterade. Barnets rätt till småbarnspedagogik kan inte vara beroende av föräldrarnas arbetsmarknadsposition. Det handlar i främsta rummet om barnets rättighet, inte föräldrarnas. Särskilt därför bör man på riksni- vå fokusera på positiv särbehandling inom småbarnspedagogiken.

Utredningar visar att den subjektiva rätten till dagvård jämnar ut social ojämlikhet som relaterar till utbildning och inkomstnivå och förebygger att existerande problem fördjupas. Den är en av de

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 2 gröna

viktigaste stödåtgärderna för barnskyddets öppenvård och att begränsa den kan öka kostnaderna för barnskyddet.

Barnets rätt till småbarnspedagogik kan inte vara beroende av föräldrarnas arbetsmarknadsposition. Det handlar i främsta rummet om barnets rättighet, inte föräldrarnas. Men samtidigt stödjer den subjektiva rätten till dagvård familjer, arbetsgivare och i vidare bemärkelse hela samhället.

Inom småbarnspedagogik finns definierade mål för småbarnspedagogiken som är goda, krävande och som kräver pedagogisk kompetens. Att genomföra dem kräver barngrupper av lämplig storlek och en tillräcklig dimensionering av arbetstagare med pedagogisk utbildning för varje barngrupp. Att öka gruppstorlekarna och minska antalet professionella pedagoger i dagvården försvagar småbarnspedagogikens kvalitet.

Att försvaga vårdardimensioneringen ökar också belastningen på den redan fysiskt och psykiskt tunga, lågavlönade och kvinnodominerade branschen, och försvagar sysselsättningen i branschen. Regeringen har inte gjort en adekvat bedömning av propositionens konsekvenser för jämställdheten eller barnets bästa.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 25

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att återinföra rätten till dagvård på heltid.

Reservationens förslag till uttalande 26

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att återställa den tidigare vårdardimensioneringen i småbarnspedagogiken.

Reservationens förslag till uttalande 27

Riksdagen förutsätter att regeringen uppmuntrar/styr kommunerna till att rikta in resurser för småbarnspedagogik starkare till de daghem och regioner där stödbehovet är störst.

91. Stöd för sysselsättningen och näringslivet

41. Energiskattestöd (förslagsanslag)

Nedskärningarna i utbildningen bör ersättas genom att skära ner miljöskadliga stöd. Det finns 11 skattesubventioner som riktas enbart till energiskatteinkomster och deras totala belopp överstiger två miljarder euro.

Det tills vidare mest betydande av skattesubventionerna under energiskattmomentet är att bränslet för arbetsmaskiner beskattas under normen. Skattesubventionen uppstår av att vissa arbetsma-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 2 gröna

skiner har getts rätt att köra på lätt brännolja, som beskattas lindrigare än diesel. Lätt brännolja används bland annat i mobila arbetsmaskiner med dieselmotor och i jord- och skogsbruksmaskiner.

År 2018 väntas den här skattesubventionen uppgå till 454 miljoner euro. Vi föreslår att skattesubventionen skärs ner med en knapp fjärdedel. Tekniskt kan detta genomföras exempelvis så att de som använder lätt brännolja övergår till att använda diesel, men en del av skatten återbärs till dem i samband med beskattningen. Ett motsvarande återbäringsystem har skapats exempelvis för jordbruksföretag.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 28

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att skära ner skattestödet för lätt brännolja.

Skatteåterbärningarna för energiintensiva företag riktas nu till storföretag och huvudsakligen för att upprätthålla en förorenande ekonomi. Skattelättnader för företag som förbrukar mycket energi strider mot Finlands miljömål eftersom skattestödet urvattnar incitamenten för företagen att finna utsläppssnåla lösningar och förbättra sin energiprestanda.

Statens ekonomiska forskningscentral konstaterar i sin färsk undersökning från 2016 att återbärningar av energiskatt har blivit ett omfattande skattestöd för storföretag som förbrukar mycket energi. Staten förlorar årligen 200 miljoner euro i skatteinkomster utan att få någonting i gengäld eftersom ingenting pekar på att stödet förbättrar företagets konkurrenskraft. Företagets konkurrenskraft beror inte på energiskatten.

Att stöden från energiskatten inte stöder ekonomin beror på att industrin också annars betalar betydligt mindre för el i Finland än exempelvis i Danmark, Tyskland och Storbritannien, och att företagens energiskatter före återbärningen i genomsnitt bara utgjorde 1—2 procent av omsättningen åren 2011—2014. Sättet att beräkna energiskatteåterbärningarna gynnar stora företag och följaktligen hamnar över 95 procent av återbärningarna hos internationella storföretag.

”Stöd till jordbruket” under samma moment 28.91.41 föreslås inte bli minskat. Men detta stöd bör under de närmaste åren förnyas så att det motiverar jordbruket att övergå till att använda hållbar förnybar energi.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 29

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att eliminera skattestöd som är ineffektiva och skadliga för miljön, såsom skatteåterbärning till energiintensiva företag.

Huvudtitel 29

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 2 gröna

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Allmänbildande utbildning och småbarnspedagogisk verksamhet

30. Statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för allmänbildande utbildning och småbarnspedagogik (förslagsanslag)

Regeringen skär i den allmänbildande utbildningen. Mest känns nedskärningarna hos de studerande som behöver särskilt stöd. Genom att ge alla barn en god erfarenhet av grundskolan förebygger vi utslagning på ett kostnadseffektivt sätt. Positiv särbehandling, det vill säga att avsätta extra resurser för regioner och skolor som mest behöver det, har konstaterats vara ett mycket effektivt sätt att förlänga barnens fortsatta skolgång. Vi bör således mer än förr rikta in utbildningsfinansiering till dem som gagnas mest av den.

Den förberedande undervisningen inför grundläggande undervisning främjar integrationen och ger elever med olika bakgrund en bättre början på skolgången. Satsningar på den förberedande undervisningen underlättar vardagen för alla som studerar och undervisar i grundskolan. Samtidigt får vi besparingar på längre sikt.

Genom anslag för mindre elevgrupper har utbildningsanordnare kunnat anställa resurslärare för att för en ökning av delade lektioner och samtidig undervisning. Pengarna har använts för att anställa behöriga lärare som stöd för svagare elever, främja inläring och förbättra kvaliteten på undervisningen. Det gynnar alla barn att grupperna förblir tillräckligt små eftersom det ger möjligheter till individuellt bemötande.

Kvalitetspengarna för den allmänbildande utbildningen har använts för pedagogisk utveckling av arbetskulturen i den förberedande undervisningen och i den grundläggande utbildningen och för projekt som ökar skoltrivseln och samarbetet mellan hem och skola. Pengarna har också gått till att lära utbildningsanordnarna att använda digitala hjälpmedel i undervisningen.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.10.30 med 70 000 000 euro för allmänbildande utbildning.

31. Statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete (förslagsanslag)

Konkurrenskraftsavtalet innebär större nedskärningar av anslaget till det fria bildningsarbetet än man hittills räknat med. I konkurrenskraftsavtalet avtalades att de besparingar som kommer av längre arbetstider och nedskurna semesterpenningar används för att sänka arbetsgivaravgifterna. Men i avtalet ingick också att bara den offentliga sektorn tvingas kompensera för nyttan av sänkta arbetsgivaravgifter genom ytterligare nedskärningar. Nedskärningarna på grund av konkurrenskraftsavtalet kom som en överraskning för aktörerna inom det fria bildningsarbetet eftersom de endast skulle drabba den offentliga sektorn, och aktörerna inom det fria bildningsarbetet är inte offentliga utan privata aktörer.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 2 gröna

Till fritt bildningsarbete hör medborgarinstitut, folkhögskolor, studiecentraler, sommaruniversitet och idrottsinstitut, och vid dessa studerar årligen cirka en miljon människor. De nedskärningar som följer av konkurrenskraftsavtalet inverkar kraftigt på det fria bildningsarbetet eftersom läroanstalterna kan bli tvungna att gallra i kursutbudet eller höja kursavgifterna. Höjda kursavgifter påverkar direkt människors möjligheter att delta i utbildning och kurser. I värsta fall kan nedskärningarna leda till uppsägningar.

Det fria bildningsarbetet är mycket betydelsefullt eftersom det erbjuder alla en möjlighet att studera och utbilda sig. Det ger också en ram för ett livslångt lärande.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.10.31 med 1 000 000 euro för understöd till läroanstalter för fritt bildningsarbete.

20. Yrkesutbildning

30. Statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningen (förslagsanslag)

Att skära ned på yrkesutbildningen är alltså det samma som att skära av de ungas väg till en god framtid. En högkvalitativ yrkesutbildning ger färdigheter för fortsatta studier, arbetsliv och yrke.

De nedskärningar som redan gjorts i yrkesutbildningen syns bland annat i att lärarna och närundervisningen minskar och att utbudet på utbildning krymper. Dessutom försvagas den regionala tillgången till utbildning betydligt. För att trygga kvaliteten på yrkesutbildningen och minska ojämlikheten måste de nedskärningar i yrkesutbildningen som genomförts under regeringsperioden återtass.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.20.30 med 80 000 000 euro för yrkesutbildning.

40. Högskoleundervisning och forskning

50. Statlig finansiering av universitetens verksamhet (reservationsanslag 2 år)

Utbildningen i Finland från småbarnspedagogik till högstadiet står inför stora utmaningar: statens och kommunernas sparbeting har ansträngt resurserna till bristningsgränsen och undervisningens kvalitet lider. Undervisningsgrupperna blir större och bildningstanken förlorar terräng till en trång ekonomisk tankevärld. Högskolorna utsattes för nedskärningar redan under föregående regeringsperiod, och i förvaltningen kan det inte sparas ytterligare. Att frysa universitetsindex ökar sparbetings hævstångseffekt.

Jämlikheten i utbildningen är i fara då skillnaderna mellan skolorna ökar och det blir vanligare att utbildning går i arv. Bildning, fostran och undervisning måste också ses som ett värde. Eleverna

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 2 gröna

behöver i skolor och universitet uppmuntrande lärare som visar dem framåt och personalen behöver stabil finansiering och stöd för sitt arbete.

Nedskärningarna i universitetens basfinansiering är direkt minus för forskning, undervisning och stödtjänster och försvagar på så sätt i avgörande grad universitetsstuderandenas möjligheter till studieframgång. Konsekvenserna syns redan i universitetens verksamhet och i personalens dagliga arbete. Situationen förvärras av att utöver basfinansieringen har de index som tryggar universitetens finansiering frusits och apotekersättningen slopats, och utöver det utsätts universiteten för de nedskärningar som följer på konkurrenskraftsavtalet.

Universiteten behöver en nivåhöjning av finansieringen där alla gjorda indexnedskärningar och andra ovan nämnda åtstramningar, som drabbat universiteten, beaktas. En stabil finansiering möjliggör forskning på toppnivå på universiteten och en utveckling av finländsk kompetens och bildning. För att Finland också framöver ska klara sig på den globala marknaden måste vi satsa på hög kvalitet i utbildning och forskning. Finland behöver både basforskning på toppnivå och forskning som betjänar innovation och ekonomi. Regeringen äventyrar detta mål genom att skära av universiteten.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.40.50 med 150 000 000 euro för universitetens verksamhet.

55. Statlig finansiering av yrkeshögskolornas verksamhet (reservationsanslag 2 år)

Utbildningen i Finland från småbarnspedagogik till högskolenivån står inför stora utmaningar: statens och kommunernas sparbeting har ansträngt resurserna till bristningsgränsen och undervisningens kvalitet lider. Undervisningsgrupperna blir större och bildningstanken förlorar terräng till en trång ekonomisk tankevärld. Högskolorna utsattes för nedskärningar redan under föregående regeringsperiod, och i förvaltningen kan det inte sparas ytterligare. Att frysa yrkeshögskoleindexet ökar sparbetingens hävstångseffekt.

Jämlikheten i utbildningen är i fara då skillnaderna mellan skolorna ökar och det blir vanligare att utbildning går i arv. Bildning, fostran och undervisning måste också ses som ett värde. Eleverna behöver i skolorna uppmuntrande lärare som visar dem framåt och personalen behöver stabil finansiering och stöd för sitt arbete.

En stabil finansiering möjliggör forskning i yrkeshögskolorna och en utveckling av finländsk kompetens. För att Finland också framöver ska klara sig på den globala marknaden måste vi satsa på hög kvalitet i utbildning och forskning.

Regeringen äventyrar detta mål genom att skära av yrkeshögskolorna. Läget förvärras av att inte bara basfinansieringen utan också indexen som ska trygga finansieringen av yrkeshögskolorna är frysta och de är föremål för de nedskärningar som följer på konkurrenskraftsavtalet.

Yrkeshögskolorna behöver en nivåhöjning av finansieringen där alla gjorda indexnedskärningar och andra ovan nämnda åtstramningar, som drabbat yrkeshögskolorna, beaktas.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 2 gröna

Yrkeshögskolorna samarbetar särskilt inom sina respektive områden tätt med näringslivet och arbetslivet, liksom med finländska och utländska högskolor. Yrkeshögskolorna spelar en viktig roll när det gäller att utbilda experter för arbetslivet och att utveckla arbetslivet regionalt. De producerar teknologiska innovationer och dessutom sociala innovationer och systeminnovationer.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.40.55 med 60 000 000 euro för basfinansieringen av yrkeshögskolornas verksamhet.

70. Studiestöd

55. Studiepenning och bostadstillägg (förslagsanslag)

Regeringen svek sitt utbildningslöfte och skar ned rejält på studiestödet. Regeringen har skurit av den grupp i samhället som har de minsta inkomsterna. Regeringens studiestödsreform har försvagat jämlikheten i fråga om utbildning och förlängt studietiderna.

Regeringen har lagt om studiestödssystemet så att studielånet fått ökad tyngd. Ett lånedominerat studiestöd passar inte i dagens värld, där arbetslivet är instabilt och splittrat och inte garanterar fast anställning efter studierna.

De studerandes låga inkomster är redan i dag den faktor som bromsar upp studierna mest. De studerandes möjligheter att fokusera på studierna har blivit svagare när de i ökande grad måste försöka hitta extrainkomster genom att arbeta. När det fattas beslut om studiestöd måste man också räkna in dem som går på andra stadiet och såväl minderåriga som vuxna och såväl de som bor självständigt som de studerande som bor hos sina föräldrar.

De gröna föreslår en höjning på 100 miljoner euro för statens studiestödsanslag. Om höjningen skulle ges till alla studerande på andra stadiet och i högskolorna genom en jämn euroförhöjning, skulle det betyda en höjning i studiepenningen på cirka 50 euro.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 30

Riksdagen förutsätter att regeringen gör en nivåhöjning i studiepenningen och binder studiepenningen till indexet igen från 2019.

80. Konst och kultur

30. Statsunderstöd för verksamhet vid allmänna bibliotek (fast anslag)

Biblioteket är en plats dit alla är välkomna. Det är ett gemensamt rum där alla samhällsmedlemmar möts oberoende av om de har pengar på fickan eller inte. Biblioteket är också en samhällsin-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 2 gröna

stans som ger möjligheter till livslångt lärande, upprätthåller bildningen och bär ansvar för de inhemska språken.

Biblioteket är en viktig välfärdstjänst. Biblioteken har till uppgift att säkerställa medborgarnas lika möjligheter att utöva kultur, bättra på sin bildning och utveckla sitt kunnande.

De medborgare som utnyttjar en så basal service som den biblioteken erbjuder borde vara jämlika oberoende av boningsort. I små kommuner kan biblioteken vara de enda instanserna som erbjuder möjlighet till kulturella hobbyn och som arrangerar kulturella evenemang eller upprätthåller hemortskänslan.

Redan nu finns det skuggområden i biblioteks nät där bibliotekens omkostnader hålls nere på ett konstgjort sätt genom att servicen försämrats. De nedskärningar som regeringen föreslår är ödesdigra för biblioteken i skuggområdena.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.80.30 med 200 000 euro för bibliotekens verksamhet.

31. Statsandel och statsunderstöd för driftkostnader för teatrar, orkestrar och museer (förslagsanslag)

Konkurrenskraftsavtalet innebär en anslagsnedskärning på 583 000 euro för teatrar, orkestrar och museer. I konkurrenskraftsavtalet avtalades att de besparingar som kommer av längre arbetstider och nedskurna semesterpenningar används för att sänka arbetsgivaravgifterna. Men i avtalet ingick också att bara den offentliga sektorn tvingas kompensera för nyttan av sänkta arbetsgivaravgifter genom ytterligare nedskärningar. Nedskärningarna på grund av konkurrenskraftsavtalet kom som en överraskning för teatrarna, orkestrarna och museerna eftersom de endast skulle drabbas av den offentliga sektorn, och dessa aktörer är inte offentliga utan privata. Syftet med konkurrenskraftsavtalet var att minska personalkostnaderna och med stöd av det anser finansministeriet att man samtidigt kan skära i anslagen.

Undersökningar har visat att kulturtjänster är ekonomiskt lönsamma för samhället eftersom kulturutbudet ökar turismen, vilket i sin tur medför ökade inkomster. Det anses att kulturtjänster bidrar till att människor kommer bättre överens med varandra och har lättare att förstå varandras kulturer. Kultur främjar dessutom människors välbefinnande och ökar livskvaliteten.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.80.31 med 583 000 euro för att kompensera nedskärningarna på grund av konkurrenskraftsavtalet.

De gröna anser att kulturen tillhör alla. Kultur och konst är både ett självändamål och ett medel för ett gott liv. Kulturen ska vara nära människorna, en del av vardagen. Kulturen är också en betydande del av samhällsekonomin: branschen producerar tre procent av vår nationalprodukt, vilket

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 2 gröna

är mer än andelarna för elektronik- eller pappersindustrin, skogsbruket eller hotell- och restaurangbranschen.

Teatrar, orkestrar och museer är den finländska kulturens ryggrad. De har en central roll i att värna om vårt lands kulturarv. Teatrar, orkestrar och museer får en stor del av sin finansiering från statsandelar. Kostnaderna för arbetskraftsintensiva branscher har stigit år för år och de kalkylerade priserna per enhet som ligger till grund för statsandelen har sackat efter verkligheten med besked. I Sverige har regeringen beslutat att höja nästa års budget för konst och kultur med 78 miljoner euro och det gynnar stort framför allt konstens fria fält, som får 12 miljoner till. Finlands regering planerar tvärtom att reducera budgeten för konst och kultur.

För närvarande planeras det en reform av systemet med statsandelar för orkestrar, teatrar och museer. Reformen kan vara den mest betydande på flera decennier. Det expanderande och mångskiftande fältet av fria aktörer inom konsten ska omfattas av statsandelssystemet. Det nya statsandelssystemet garanterar att allt mångfaldigare former av konst och kultur blir tillgängliga runt om i Finland. Men reformen förblir en torso om budgeten för statsandelar inte samtidigt stiger. Det finns skäl att förbereda sig inför reformen redan nu genom att öka nivån på statsandelarna.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.80.31 med 1 000 000 euro för teatrar, orkestrar och museer.

50. Vissa understöd (reservationsanslag 3 år)

De mänskliga rättigheterna tillkommer alla människor. De är universella, oförfäddliga och basala. De är en del av den internationella rätten och flera internationella och nationella tillsynsorgan övervakar hur de förverkligas. Förbundet för mänskliga rättigheter är landets enda organisation som har heltäckande tillsyn över människorättssituationen i Finland.

Det är en kulturstats kännetecken och plikt att slå vakt om och främja de mänskliga rättigheterna. För detta behövs det ett starkt civilt samhälle. Frivilligorganisationer såsom Förbundet för mänskliga rättigheter har tillsyn över och främjar de mänskliga rättigheterna.

Förbundets arbete med att bekämpa våld mot kvinnor och människohandel och för att tillvarata barns, flyktingars och minoriteters rättigheter är värdefullt och nödvändigt. Förbundets sakkunskap har relevans för samhällsdebatten och beslutsfattandet, och det är nödvändigt att följa upp hur de mänskliga rättigheterna förverkligas.

Organisationen lämnar information om människorättskränkningar till nationella och internationella tillsynsorgan, exempelvis polisen har begärt expertstöd för att utveckla människorättsdelarna i sin utbildning och organisationen har också erbjudit OSSE beredningsstöd. År 2017 Förbundet för mänskliga rättigheter också utbildat bland annat aktörer inom Gränsbevakningsväsendet och Migrationsverket. Förbundet utför viktigt antirasistiskt arbete och verkar för att det ska vara lättare att identifiera hatbrott.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 2 gröna

Freds rörelsen har varit verksam i Finland i över hundra år. De frivilligorganisationer som är aktiva inom fredsrörelsen stöder statens mål bland annat genom att fostra människor till fred och internationalism och med sin sakkunskap är de ett bra komplement i samhällsdebatten.

Att stödja organisationerna är ett billigt sätt för staten att främja gemensamma mål. Fredsarbetet bygger i huvudsak på frivilliga insatser trots att utmaningen är anse nlig. Stöd från staten tryggar ett kontinuerligt och långsiktigt arbete.

I en tid av komplicerade internationella konflikter är det synnerligen kortsiktigt att skära i anslagen för fredsarbete. Fostran till fred och internationalism har blivit ett allt viktigare inslag i skolorna med den nya läroplanen. Anslagsnedskärningarna försvårar klart fredsorganisationernas möjligheter att bidra till denna fostran och att genomföra ett fredsarbete långt in i framtiden och för att främja stabilitet i Finland och i hela världen.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.80.50 med 200 000 euro till stöd för verksamheten inom Förbundet för mänskliga rättigheter och med 400 000 euro för främjande av fredsarbetet.

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

40. Naturresursekonomi

31. Stödjande av vattenhushållnings- och fiskeriprojekt (reservationsanslag 3 år)

För att förbättra fiskbeståndens livskraft används anslaget för genomförande av projekt som främjar fiskens vandring, den naturliga förökningen inom fiskbestånden och bevarandet av mångfalden.

Under momentet ”Stödjande av vattenhushållnings- och fiskeriprojekt” ingår en besparing på en miljon euro i överensstämmelse med regeringsprogrammet 2017, men någon ändring i momentets slutsumma för 2017 märks inte alls, eftersom man tagit upp en satsning på en miljon på spetsprojektet ”Bioekonomi och ren teknik”. Basfinansieringen av vattenhushållnings- och fiskeriprojekt har döpts om till ett spetsprojekt, vilket innebär att finansieringen av projekt som stöder fiskens naturliga livscykel inte alls ökade år 2017.

För 2018 budgeteras en höjning på 1 350 000 euro jämfört med föregående år, som fortfarande endast innebär en höjning på 1 350 000 euro jämfört med 2016 års anslag, trots att spetsprojektet redan sägs ha fått en tilläggsatsning på 2 350 000 euro.

Statsrådet godkände i mars 2012 en nationell fiskvägsstrategi för att skydda utrotningshotade vandringsfiskbestånd. Ett av fiskeristrategins viktigaste mål är att stärka livskraften hos våra hotade och sårbara vandringsfiskbestånd. Det här är möjligt genom att återupprätta vandringsvägar och vidta andra åtgärder som stödjer naturlig fortplantning. Anslaget under momentet har ti-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 2 gröna

digare använts för detta. Anslaget för att förbättra fiskbeståndens livsduglighet måste ökas med en miljon euro för att stärka livskraften hos våra hotade och sårbara vandringsfiskbestånd. Att satsa på vandringsfiskbeståndens tillstånd är också ett sätt att främja bland annat naturturismen.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 30.40.31 med 1 000 000 euro i stöd till vatten- och fiskeriprojekt.

45. Främjande av vården av skogsnatur (reservationsanslag 3 år)

Åtgärdsprogrammet Metso förenar vård och skydd av skogar. Syftet är att stoppa utarmningen av skogsbiotoper och skogsarter och att stabilisera en gynnsam utveckling av den biologiska mångfalden. Enligt programmet ska mångfalden tryggas med hjälp av naturvård som används för att förbättra naturvärdena i livsmiljöerna.

Programmet genomförs med ekologiskt effektiva, frivilliga och kostnadseffektiva metoder och det har gett goda resultat. Tack vare programmet ska tusentals nya naturskyddsområden och miljöstödsprojekt inrättas på olika håll i landet, med undantag för nordligaste Finland.

Programmet bygger på frivilliga insatser och har förbättrat acceptansen för naturvården samtidigt som samarbetet mellan aktörerna inom skogs- och miljöområdet har ökat. Naturvården säkerställer också att det i skogsnaturen finns livsmiljöer som är representativa i fråga om strukturella egenskaper hos träden och som har en mångfald av arter. Nedskärningar i Metsoprogrammet är skadliga både för miljön och för markägarna.

Ett av regeringens spetsprojekt är att främja bioekonomi. Men samtidigt gallrar regeringen i anslagen för naturvård och nedskärningar skulle drabba Metsoprogrammet särskilt hårt. Om anslagen skärs ner kommer de viktiga målen för programmet inte att nås fram till 2025, alltså att permanent skydda totalt 96 000 hektar och temporärt skydda 82 000 hektar.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 30.40.45 med 1 000 000 euro för att främja vården av skogsnatur.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Trafiknätet

77. Utveckling av trafikledsnätet (reservationsanslag 3 år)

Banavsnittet Jyväskylä—Tammerfors är inte bara viktigt för persontrafiken utan också för godstrafiken. Exporttransporterna från skogsindustrin i Jämsänjokilaakso till hamnen i Raumo är en

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 2 gröna

av de viktigaste godstrafikrutterna i Finland och trafiken beräknas öka. Banavsnittet kommer också att vara den viktigaste exportrutten för Finlands genom tiderna största investering i skogsindustri, det vill säga i fabriken för bioprodukter i Äänekoski.

Godstrafikens funktionssäkerhet och trafikkapacitet kommer att försämras klart när verksamheten kommer igång. Den genomsnittliga restiden ökar med nästan en femtedel och de icke-kommersiella fördröjningarna vid stopp fördubblas nästan samtidigt som variationerna i restiderna blir allt större. Det blir allt svårare att bemästra olika typer av störningar. I värsta fall återverkar problemen klart på det övriga bannätet.

I en preliminär utredning som gjorts av Trafikverket och Mellersta Finlands Förbund föreslås det att bansträckan förbättras så att hela sträckan blir ett snabbt dubbelspår.

Det skulle dock löna sig att med en snabbare tidtabell genomföra billigare förbättringar som ökar funktionssäkerheten och hanteringen av störningar. I anslutning till projektet ”Trafikförbindelser för Äänekoski bioproduktfabrik” ska banstrukturer, tunnelavsnitt och säkerhetsanordningar förbättras. Dessutom bör dubbelspåret på sträckan Jämsä–Jämsänköski samt ett extra mötesspår i Muurame förverkligas så snart som möjligt. Enligt Trafikverkets kalkyler är kostnaderna för dubbelspåret Jämsä–Jämsänköski ungefär 15 miljoner euro och kostnaderna för mötesspåret ca två miljoner euro.

Det ungefär två kilometer långa dubbelspåret Jämsä–Jämsänköski skulle vara en stor fördel för den livliga trafiken mellan produktionsanläggningarna och förbättra funktionssäkerheten på hela banavsnittet. Det extra mötesspåret i Muurame underlättar likaså tidtabellsplaneringen och möjligheterna att hantera störningar.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 31.10.77 med 17 000 000 euro för förbättring av banavsnittet Tammerfors—Jyväskylä.

Att gynna spårtrafiken är en av de viktigaste åtgärderna inom trafiksektorn för att bromsa upp klimatförändringen. Det måste skapas snabba och störningsfria förbindelser mellan städer. I storstadsregioner vore det viktigt att satsa på lokal spårtrafik. Extra spår på bansträckan Helsingfors–Tammerfors är ett steg i denna riktning.

Stambanan mellan Tammerfors och Helsingfors är en av de viktigaste sträckorna i Finlands bannät. Sträckan förenar norra, mellersta och västra Finland med huvudstadsregionen.

En tredjedel av finländarna bor inom järnvägsförbindelsens influensområde, där också 40 procent av landets arbetstillfällen finns. Järnvägsförbindelsen mellan Helsingfors och Tammerfors är samtidigt en del av TEN-T nätet som sträcker sig ända till Europa. Denna viktiga tillväxtkanal bör ha tillräcklig kapacitet och det måste ses till att den fungerar störningsfritt.

Antalet tåg beräknas bli mycket fler på denna järnvägslinje. Bansträckan Helsingfors–Tammerfors är redan nu den livligast trafikerade fjärravsnittet med sina 4,2–6,3 miljoner passagerare per

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 2 gröna

år. Från 2010 till 2030 bedöms antalet öka med hela 40 procent. När det gäller godstransporter är sträckan Tammerfors–Toijala en av de livligast trafikerade avsnitten med 2,43,7 miljoner ton om året. Här beräknas tillväxten vara ca 16 procent under 2013–2025. När tågtrafiken ökar med denna fart hotar järnvägsförbindelserna kapacitet sina.

Arbetet med att förbättra banavsnittet Böle–Riihimäki har redan kommit i gång och i den första fasen byggs det nya spårlösningar, växlar, perronger och infartsparkeringar. I den andra fasen ska det byggas extra spår mellan Kervo och Jokela och då kommer det att finnas ett cirka 20 kilometer långt obrutet banavsnitt med fyra spår. De gröna föreslår i sin alternativa budget att den andra fasen av förbättringen av banavsnittet Böle–Riihimäki inleds så fort som möjligt.

Efter att projektet slutförts kommer banavsnittet trots allt att till största delen ha bara två spår.

För att trygga kapaciteten och bygga ut bland annat lokaltrafiken söder om Tammerfors är följande viktiga steg att planera extra spår på sträckan Tammerfors–Riihimäki. Planeringen bör utgå från samma lösning som gällt för avsnittet Helsingfors–Åbo, det vill säga att man kan resa mellan Helsingfors och Tammerfors på en timme.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 31.10.77 med 10 000 000 euro för att planera extra spår på sträckan Tammerfors–Riihimäki.

Trafiken på stambanan mellan Helsingfors och Tammerfors beräknas öka i framtiden.

Det är fråga om en av de viktigaste tillväxtkorridorerna i Finland och en tredjedel av finländarna bor inom järnvägsförbindelsens influensområde, där också 40 procent av landets arbetstillfällen finns. Järnvägsförbindelsen mellan Helsingfors och Tammerfors är samtidigt en del av TEN-T stornätet som sträcker sig ända till Europa. Denna viktiga tillväxtkanal bör ha tillräcklig kapacitet och det måste ses till att den fungerar störningsfritt.

Bansträckan Böle–Riihimäki är för närvarande fyrspårig fram till Kervo och därefter huvudsakligen dubbelspårig. Av den fyrspåriga sträckan utgör de två östligaste spåren en från stambanan relativt fristående stadsbana, vilket betyder att det också på denna sträcka finns två tillgängliga spår för trafiken mellan Helsingfors och Riihimäki.

Den första fasen av det projekt som syftar till att förbättra trafikkapaciteten på sträckan Böle–Riihimäki innefattar bland annat reparation av trafikplatser och ett extra spår mellan Kyrölä och Purola.

I den andra fasen byggs de egentliga extra spårsträckorna så att det bildas ett obrutet banavsnitt på ca 20 kilometer mellan Kervo och Jokela. I den andra fasen ingår också byggande av två extra spår på sträckan Kytömaa–Ainola och Purola–Jokela samt extra spår från stambanan vid Kytömaa till direktbanan till Lahtis. På hållplatserna Ainola och Nuppulinna ska perrongerna förnyas och förbindelserna till stationsområdena förbättras. Kostnadskalkylen för den andra fasen av pro-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 2 gröna

jektet Böle–Riihimäki belöper sig på ca 200 miljoner euro. Själva arbetet kan utföras inom loppet av cirka tre år.

Den förbättrade trafikkapaciteten främjar också trafikkapaciteten och gör att man kan öka antalet lokal- och fjärrtåg. Den 20 kilometer långa fyrspåriga sträckan mellan Kervo och Jokela möjliggör en trafikstruktur där fjärrtågen kan passera lokaltågen tidtabellsenligt. Genom att utnyttja denna möjlighet kan lokaltrafiken mellan Helsingfors och Riihimäki ökas till fyra tågpar per timme jämfört med nuvarande två. Också godstrafiken kan erbjudas tidtabeller som betjänar kunderna bättre och antalet tåg kan vid behov ökas på kort varsel. Trafiken kan ordnas så effektivt som möjligt och dessutom blir den energieffektivare när trafiken löper smidigare. Den andra fasen av projektet för att förbättra trafikkapaciteten på sträckan Böle–Riihimäki bör därför komma igång så fort som möjligt. Projektet har också en avsevärd betydelse för sysselsättningen i byggbranschen.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 31.10.77 med 30 000 000 euro för att inleda den andra fasen i projektet för att förbättra banavsnittet Böle—Riihimäki.

30. Stöd till trafiken och köp av tjänster

43. Förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport (förslagsanslag)

Staten stödjer sjöfarten med betydande summor i form av olika stöd. Ett av stöden gäller manskapskostnader och dess syfte är att förbättra konkurrenskraften och förbättra försörjningsberedskapen för fartyg under finsk flagg. Men en del av stödet riktas ändå till passagerartransporter som är sekundära med avseende på försörjningsberedskapen, såsom kryssningar till Estland och Sverige.

Stöd betalas till alla fartyg som är införda i handelsfartygsförteckningen och seglar under finsk flagg. Ett företag som får stöd får alltså inkomstskatten på lönen till manskapet och arbetsgivaravgifterna tillbaka som återbäring. I fråga om passagerarfartyg riktas stödet också till andra lönekostnader än de som är mest väsentliga för sjöfart, exempelvis löner till personer som sköter kundtjänst och ekonomi.

Vi föreslår därför att manskapsstödet i passagerartrafiken ska begränsas. Sjöfarten får också många andra stöd som förblir i kraft. Sådana är frihet från moms och punktskatt, avgifter till sjömännens pensionskassa, investeringsstöd, stöd för miljöinvesteringar, sjöarbetsinkomstavgifter, bränsleskattestöd, skattefrihet för personalens kosthåll, halvering av farledsavgifter, varvsstöd och tonnageskatt.

I passagerartrafik går också en betydande mängd last för import och export, men stödets belopp är inte på något sätt bundet till transporter som är väsentliga för försörjningsberedskapen. Stödtagande fartyg förutsätts inte heller fortsätta segla under finsk flagg: ett fartyg kan få stöd ett år och byta hemland följande år utan hinder, om exempelvis Sverige som centralt konkurrentland justerar sitt stödsystem så att det blir fördelaktigare.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 2 gröna

Villkoren och strukturen för stödet för manskapskostnader i passagerartrafik bör därför granskas kritiskt i fråga om vilken stödnivå som vore tillräcklig för att garantera försörjningsberedskapen och vilka villkor som bör uppställas för att få stöd. Villkoren kan också vara olika för rena fraktfartyg och för fartyg som tar frakt och passagerare, eftersom fraktfartygen är primära för att garantera försörjningsberedskapen.

När den riktas till passagerartrafik snedvrider stödet för manskapskostnader också konkurrensen med inhemska producenter av underhållnings-, konferens- och inkvarteringstjänster. Kryssningspriserna hålls på konstgjord väg lägre än marknadspriset varvid inhemska passagerare lättare väljer en kryssning än en resa i hemlandet. Att skära ned stödet jämnar ut konkurrensläget mellan inhemska tjänsteproducenter.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 31

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att begränsa manskapsstödet inom passagerartrafiken.

63. Köp och utvecklande av kollektivtrafiktjänster (reservationsanslag 3 år)

År 2015 skar regeringen 15 miljoner euro från köp och utveckling av kollektivtrafiktjänster. I budgeten för 2018 lappas nedskärningarna genom att återställa två miljoner euro för upphandling av tågtrafiken.

Trots de blygsamma tilläggsmedlen som lappar nedskärningarna står det klart att tågtrafiken inte kommer att återgå till den nivå som var rådande före 2015 års nedskärningar. Ändringarna tvingar passagerarna att oftare köra privatbil eftersom busstrafiken är praktiskt taget obefintlig på en del av de nuvarande förbindelsesträckorna. Koldioxidutsläppen från trafiken och andra olägenheter kommer att öka.

En följd av indragningen av tågturer blir att jämlikheten i fråga om rörlighet äventyras. Många av de tågförbindelser som drogs in utnyttjades mycket av unga, studerande och pensionärer. För dem är privatbilism inget alternativ. Inte heller ersättande bussturer är ett faktiskt alternativ för alla som åker tåg bland annat för att de är långsammare och svårare att jobba i.

Välfungerande tågförbindelser är viktiga för landskapens livskraft. Att dra in tågförbindelserna försvårar möjligheterna till företagsverksamhet i landskapen och försvagar möjligheterna att locka investeringar. Också landskapens attraktionskraft i inflyttares ögon lider. Särskilt indragningen av tågturer kommer att försvaga attraktionskraften för högskolorna i de centrala städerna i landskapen. För turistnäringen i landskapen är indragningen av tågtrafiken ett svårt bakslag.

I den nationella energi- och klimatstrategin som blev färdig i november 2016 fastställs det att utsläppen av växthusgaser från trafiken ska minskas med hälften före 2030 jämfört med 2005. I fråga om trafikprestationen är målet med strategin att stoppa ökningen av personbilstrafiken i stadsregionerna före utgången av 2030. Dessutom eftersträvas effektivisering av användningen av per-

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 2 gröna

sonbilar, ökad användning av kollektivtrafiken och nya tjänster samt en ökning på 30 procent i mängden gång- och cykelresor. För att målen ska bli uppfyllda måste bland annat digitaliseringen och koncepten med Mobility as a Service (MaaS), det vill säga mobilitet som en tjänst, utnyttjas. Mobilitet som en tjänst avser en helhet där användarna kan köpa transporttjänster som paketlösningar enligt behov.

Regeringen avsätter 3,5 miljoner euro till de stora stadsregionerna för utveckling av transportformer som alternativ till privatbilism, som ett led i stödet för kollektivtrafik till de stora städerna. Stora stadsregioner är enligt kollektivtrafikförordningen regionerna kring Helsingfors, Tammerfors, Åbo och Uleåborg.

Projekt som främjar digitalisering och handlingsmodellen mobilitet som en tjänst bör stödjas också i mellanstora städer, vilket avser stadsregionerna Tavastehus, Joensuu, Jyväskylä, Kuopio, Lahtis och Björneborg samt städerna Kotka, Kouvola, Villmanstrand och Vasa. Extra stöd särskilt för mellanstora städer möjliggör utvecklingsverksamhet som det finns mindre privata resurser för än i de stora städerna. I mellanstora städer behövs det också annorlunda tjänstekoncept jämfört med stora stadsregioner. Eftersom folkmängden och samhällsstrukturen i mellanstora städer oftast inte medger tunga kollektivtrafiklösningar kan utnyttjandet av digitalisering och koncepten för mobilitet som en tjänst där leda till mer kostnadseffektiva lösningar.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 31.30.63 med 16 500 000 euro för köp och utvecklande av kollektivtrafiktjänster.

40. Kommunikationstjänster och kommunikationsnät samt stöd för kommunikation

01. Kommunikationsverkets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Som informationssamhälle är Finland beroende av att datanäten och datasystemen fungerar. Därför bör också myndigheterna systematiskt gå in för att bereda sig för störningar och brott som kan drabba datanäten.

Cybersäkerhetscentralen som hör till Kommunikationsverkets organisation är en nationell data-säkerhetsmyndighet som utvecklar och övervakar funktionssäkerheten och tryggheten hos kommunikationsnät och kommunikationstjänster.

Till Cybersäkerhetscentralens CERT-FI-uppgifter hör att föregripa, iaktta och lösa kränkningar av informationssäkerheten samt att informera om hot mot informationssäkerheten. I centralens NCSA-FI-uppgifter ingår ansvar för säkerhetsfrågorna vid elektronisk dataöverföring och hantering av säkerhetsklassificerat material.

Centralens verksamhet siktar på att säkra en trygg och störningsfri funktion för allmänna kommunikationsnät och kommunikationstjänster och att trygga samhällets vitala funktioner. I överensstämmelse med ett avtal med Försörjningsberedskapscentralen ansvarar Cybersäkerhetscen-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 2 gröna

tralen för sin del för att trygga funktionen hos tekniska system som är vitala med avseende på försörjningsberedskapen.

Cybersäkerhetscentralens verksamhet bör tryggas med tillräckliga resurser som ger möjligheter till snabba reaktioner på eventuella cyberhot. Regeringen ökar Cybersäkerhetscentralens omkostnader med två miljoner. Enligt sakkunnigbedömningar är Cybersäkerhetscentralens behov av resurser dock tre gånger större.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 31.40.01 med 4 000 000 euro för Cybersäkerhetscentralens omkostnader.

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

20. Närings- och innovationspolitik

40. Stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (förslagsanslag)

Världsekonometiskt forum publicerade i september 2015 en rapport om olika länders strukturella konkurrenskraft på lång sikt. I en jämförelse av 140 stater var Finland det bästa nordiska landet. Totalt sett placerade sig Finland på åttonde plats. En av Finlands styrkor var överflödet av innovationer, där låg vi på andra plats.

Statens stöd för forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (FoUI-verksamhet) har under innevarande regeringsperiod skurits med hård hand. Tekes finansiering är föremål för nedskärningar på tiotals miljoner euro vilket märks i en minskning av FoUI-projekt såväl hos företag, universitet som statens forskningsinstitut. Trots att staten i budgeten för 2018 föreslår en årlig tilläggsfinansiering för Tekes på sammanlagt 35 miljoner euro, återställer ökningen inte anslagen ens nära den tidigare nivån.

Tekes har en väsentlig roll i fältet för FoUI-verksamheten. Avsikten med innovationsstöden är att stödja radikala och ambitiösa projekt som inte lyckas hitta tillräckligt med privat finansiering. Stödet spelar en stor roll för att utveckla, kommersialisera och globalisera innovationer. I de små och medelstora företag som finansierats av Tekes och där stödprojekten avslutades 2010—2011, ökade omsättningen under 2010—2013 med 14 procentenheter mer än i motsvarande företag i genomsnitt. För företag som siktar på internationell tillväxt var motsvarande siffra 24 procentenheter.

Av Tekes hela finansiering hänför sig 85 procent till de innehållsområden som betonas i regeringsprogrammet: digitaliseringen, cleantech, bioekonomi och hälsa och välfärd. Nedskärningarna har således riktats till branscher som staten själv har definierat som spetsprojektbranscher.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 2 gröna

Sammanläggningen av Tekes och Finpro från och med ingången av 2018 förbättrar kopplingen mellan utveckling av innovationer och marknadsföring och kommersialisering, och främjar möjligheterna för finländska produkter att hitta ut på marknaden när de har utvecklats. Lagförslaget om att skapa den nya organisationen Business Finland är välkommen, men nivån på finansieringen av verksamheten och dess utveckling inger oro. När ekonomin under den senaste tiden äntligen har börjat växa är det inte vettigt att försvaga förutsättningarna för att kommersialisera nya innovationer.

Vårt system för företagsstöd måste förnyas radikalt, också i fråga om innovationsfinansieringen. Stödsystemet borde utgå från de områden där mervärdet av statsstödet är störst och där det inte finns privat finansiering att få. Dessutom borde stöden utvecklas så att det inte delas ut utan motprestation utan förskjuts i en riktning mot ett lånesystem eller ett system med statsgarantier.

Men enbart nedskärningar utan systemförändringar ökar inte resultaten av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamheten. Nedskärningarna av företagsstöden bör inte i förstone riktas till FoUI-stöden som vid en ekonomisk undersökning om företagsstöd har konstaterats vara den mest effektiva stödformen. Att minska och förnya stöden bör i stället inledas med stöd som är miljöskadliga och ineffektiva och som förtecknas exempelvis i arbets- och näringsministeriets tjänstemannarapport om företagsstöd som publicerades våren 2017.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.20.40 med 40 000 000 euro för forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet genom Tekes.

30. Sysselsättnings- och företagsamhetspolitik

51. Offentlig arbetskrafts- och företagsservice (reservationsanslag 2 år)

Trots att arbetslösheten har lättat något, behöver vi fler satsningar på bland annat arbetskraftspolitisk utbildning, sysselsättningspolitiska bidrag, lönesubvention och startpeng. För att vi ska kunna ha en aktiv sysselsättningspolitik som ger resultat behöver vi mer och uppdaterad kompetens. Med arbetskraftspolitiken kan vi bidra till att lindra också matchningsproblemet som uppstår vid strukturomvandlingen.

Regeringen har gjort många försämringar och nedskärningar i utkomstskyddet för arbetslösa: lönesubventionens maximala längd har förkortats och stödmånaderna minskats. Också den arbetskraftspolitiska utbildningen har minskats. Den nu föreslagna anslagsökningen räcker inte för att svara mot den aktuella utmaningen eller för att lappa tidigare nedskärningar.

Det ökade antalet invandrare ställer också arbetskraftspolitiken inför nya utmaningar. Det första steget till arbetslivet är ofta att lära sig språket. Att satsa på integration är rätt mänskligt sett, men också en god investering för samhället.

Målet bör vara en högklassig och fungerande språkundervisning som erbjuds i ett tidigt skede och ger resultat. En sådan undervisning kräver ekonomiska resurser. Ett alternativ kunde vara att er-

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 2 gröna

bjuda invandrarna utbildningscheckar som de kan använda för att i ett lämpligt skede skaffa sig språkutbildning. Möjligheterna till språkutbildning får inte begränsas utifrån längden på vistelsen i landet eller ställning på arbetsmarknaden utan också exempelvis föräldrar som sköter sina barn hemma ska ha möjlighet att studera språk.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.30.51 med 40 000 000 euro för stödjande av offentlig arbeidskrafts- och företagsservice.

60. Energipolitik

40. Energistöd (förslagsanslag)

Investeringarna i biogas har inte ökat på önskvärt sätt. Det finns ett outnyttjat potential i synnerhet i produktion på gårdsbruksenhets- och byastorleksnivå, där man inrättat högst ett tiotal biogasanläggningar. I Sverige, Tyskland och Österrike har man redan investerat i småskalig biogasproduktion med lovande resultat. I synnerhet i Tyskland är biogasen redan en viktig del av hela energiproduktionen.

I regeringsprogrammet föreslås det åtgärder för att utveckla bioekonomin. Men åtgärderna är otillräckliga och alltför ensidiga. Regeringsprogrammet vill i första hand utveckla bioekonomin genom att utnyttja skogarna. Man glömmer bort vilken stor råvarupotential för biogasproduktion det finns inom jordbruket, livsmedelsindustrin och reningsverken för kommunalt slam och avloppsvatten.

Gårdarna, livsmedelsföretagen och kommunerna har betydande potential att producera biogas inom ramen för enskilda och gemensamma projekt av olika storlek, både för eget bruk, som drivmedel och i framtiden möjligen också i form av el som kan matas in i elnätet. Biogasprojekt kunde hjälpa gårdsbruk som kämpar med lönsamhetsproblem att förnya och utvidga sin näringsstruktur och därmed skapa arbetstillfällen.

Finansieringen av ett treårigt projekt med investeringsstöd skulle kosta 25 000 000 euro per år. Efter tre år med understöd skulle 300 byggda reaktorer kunna producera uppskattningsvis en terawattimme energi om året och skapa 600 bestående arbetstillfällen. I byggnadsfasen skulle investeringens sysselsättande effekt vara ungefär 1 500 årsverken. Samtidigt skulle man kunna minska användningen av fossila bränslen betydligt och främja återvinning av näringsämnen.

Vi föreslår

att moment 32.60.40 ökas med 25 000 000 euro till investeringar i biogas.

Solkraftverk producerar ren energi och exportutsikterna i branschen är enorma. I takt med investeringarna ökar den finländska expertisen och produktutvecklingen, vilket skapar innovationer och hjälper företag att slå sig fram på de expanderande globala marknaderna.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 2 gröna

Enligt arbets- och näringsministeriet skulle inemot en femtedel av vår elkonsumention kunna produceras med solpaneler. Småskalig produktion av solenergi skapar en bra grund för innovationer som främjar flexibilitet i efterfrågan och ett intelligent elnät.

Hittills har i synnerhet villaägarna installerat solpaneler på sina tak men takarealen också på andra typer av byggnader borde utnyttjas för ändamålet. Bostadsaktiebolag borde stödjas och uppmuntras att skaffa solkraftverk.

Finansieringen av ett treårigt projekt för att uppmuntra bostadsaktiebolag till detta skulle kosta 15 000 000 per år. Efter tre år med understöd skulle 10 000 byggda solkraftverk kunna producera uppskattningsvis 0,24 terawattimmar energi om året. I byggnadsfasen skulle investeringens sysselsättande effekt vara ungefär 1 500 årsverken.

I nuläget kan en boende i småhus göra hushållsavdrag för sin investering medan företag och kommuner kan få energistöd. Utöver detta beviljar arbets- och näringsministeriet särskilda investeringsstöd för projekt för förnybar energi. Men detta stöd gäller endast projekt som överstiger fem miljoner euro. Bostadsaktiebolagen kommer i kläm i det här avseendet.

De som bor i villa kan få ett hushållsavdrag för installation av solpaneler som är värt ungefär 15 procent av den totala investeringen. Lagstiftningen tillåter inte att bostadsaktiebolag gör hushållsavdrag. Dessa bolag borde beviljas ett motsvarande stort investeringsstöd på 15 procent för investeringar i solkraftverk.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.60.40 med 15 000 000 euro för stöd till bostadsaktiebolagens investeringar i solpaneler.

44. Produktionsstöd för förnybar energi (förslagsanslag)

År 2018 måste ett anbudsförfarande för förnybar energi fås igång med snabb tidtabell för att den goda utvecklingen av förnybar energiproduktion inte ska brytas och den kompetens som uppstått i Finland försvinna. Ett nytt teknikneutralt system för incitament möjliggör inledning av nya upphandlingar exempelvis i fråga om vindkraft där det gamla systemet för matartariffer har slutits och nya bygglov som också skulle öka sysselsättningen därför inte beviljas för närvarande. Enligt de senaste bedömningarna är vindkraft redan den mest kostnadseffektiva energin, och det är angeläget att produktionen av den inte bromsas av administrativa skäl.

I den nya modellen för upphandlingsförfarande väljs aktörerna enligt vem som kan erbjuda förnybar energi med största kostnadseffektivitet. I systemet ordnas auktioner/anbudsförfarande för förnybar energi som kan vara teknikneutrala eller riktade exempelvis på sol- eller vindel enligt det aktuella behovet. I ett sådant anbudsförfarande erbjuder aktörerna sin elproduktion till ett visst pris varvid resultatet blir en kostnadseffektiv ökning av produktionen av förnybar energi.

Det nya systemet behövs för att få fart på förnybar energi mångsidigt och teknikneutralt. Finland bör eftersträva en föregångarposition som exportör av förnybar och ren energiteknik.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 2 gröna

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.60.44 med 5 000 000 euro för anbudsförfarande för förnybar energi.

Produktionsstödet till skogsflis har kopplats ihop med skatten på torv för att prisförhållandet och konkurrensställningen mellan dessa bränslen inte ska förändras. I en budgetmotion föreslår Gröna riksdagsgruppen att skattestödet för torv ska sänkas och därmed måste också stödet till skogsflis sänkas på motsvarande sätt. Tillsammans främjar dessa åtgärder klimatmålen.

Produktionsstöd för skogsflis betalas också för flis som har tillverkats av massaved och stockar som lämpar sig för högre förädling. Virke bör på grund av klimat- och ekonomifördelar alltid användas till högsta möjliga förädlingsgrad och till så långvariga slutprodukter som möjligt. Att stöda brännande av så kallat grovt virke är ohållbart. Från och med 2019 ska stödet också sänkas med 40 procent när skogsflis har tillverkats av massaved eller stockar från avverkningsobjekt för grovt virke. Men stödet bör slopas för brännande av sådant virke helt och redan från 2018.

Vårt förslag att minska skattestödet skulle öka statens intäkter med 12 miljoner euro och det sänkta stödet för skogsflis skulle minska statens utgifter med ca 8 miljoner euro. Den totala effekten gynnar således statsfinanserna med 20 miljoner euro. Dessutom minskar slopandet av stödet för skogsflis tillverkat av grovt virke statens utgifter med 7 miljoner euro.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 32

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar massaved och stockar som är avsedda för högre förädlingsgrad utanför produktionsstödet för skogsflis.

46. Kompensationsstöd för utsläppshandelns indirekta kostnader (förslagsanslag)

De sektorer som är särskilt utsatta för risker för kolläckage, i praktiken den tunga industrin, kan beviljas stöd som kompensation för det högre elpris som beror på priset på utsläppsätterna.

Stödet utgör kompensation för en skada vars existens inte har bevisats. Till exempel konstaterar Statens ekonomiska forskningscentral i rapporten "Ilmastopolitiikan vaikutukset Suomen kansantalouteen ja kilpailukykyyn" att den empiriska forskningen inte upptäckt något kolläckage. Forskningslitteratur visar att klimatåtgärdernas effekter på företag på sin höjd är marginella och i allmänhet obefintliga. Enligt Eurostat var dessutom elpriset för industriaktörer i Finland det näst billigaste i EU under den senare hälften av 2016. Forskning vid Aalto-universitetet har visat att de förnybara energiformernas inmarsch på marknaden har sänkt elpriset, inte höjt det.

Dessutom riktas kompensationen till sektorer som redan nu får rikliga stöd genom sänkt elskatt-sats och skatteåterbäringen för energiintensiv industri. Statens ekonomiska forskningscentral menar att ökat stöd till industrin inte förbättrar samhällsekonomin tillväxtutsikter och att binda

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 2 gröna

ytterligare resurser i sektorer med jämförelsevis svaga tillväxtutsikter tvärtom försvagar utsikterna för samhällsekonomin.

Stödet finansieras med intäkter från utsläppshandeln. Enligt utsläppshandelsdirektivet och Europeiska rådets riktlinjer ska minst 50 procent av inkomsterna från utsläppshandeln riktas till klimatgärningar. Under tidigare år har man bland annat finansierat klimatgärningar utvecklingsländer. Nu styrs pengarna till den tunga industrin i form av extra stöd i stället för att använda intäkterna till åtgärder som Parisavtalet förpliktar till såsom forskning och utveckling kring ren energi och till finansiering av klimatgärningar i utvecklingsländerna.

Reservationens förslag till uttalande 33

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att slopa kompensationsstödet för utsläppshandelns indirekta kostnader.

47. Främjande av infrastrukturen för eltrafik och användning av biogas i trafiken (reservationsanslag 3 år)

Att främja och utveckla elektrifierad trafik är viktiga metoder för att begränsa utsläppen i trafiken. Men laddningsnätet måste utvecklas kraftigt för att människor ska våga skaffa elbilar. Ett heltäckande laddningssystem intar en nyckelroll i fråga om att öka mängden elektrifierad trafik och smidighet i mobiliteten.

Laddningsnätet för elbilar måste förbättras exempelvis på servicestationer och genom att till byggbestämmelserna foga en skyldighet att förse nybyggen och saneringsobjekt med laddningsställen för elbilar. Också kommunerna bör erbjudas stöd och rådgivning för utvecklingen av en infrastruktur för elbilar. Genom försök och pilotprojekt bör den nya tekniken främjas för att de mest effektiva och lämpligaste lösningarna ska fås i bruk.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.60.47 med 3 000 000 euro för att förbättra laddningsnätet för elbilar.

70. Integration

30. Statlig ersättning för integrationsfrämjande verksamhet (förslagsanslag)

I världen pågår den värsta flyktingkrisen sedan andra världskriget. Över 65 miljoner människor har tvingats lämna sina hem. Av dem bor största delen, 84 procent, i utvecklingsländerna. I Uganda, som är mindre än Finland, uppehåller sig 1,3 miljoner flyktingar och i Libanon är var femte invånare syrisk flykting. Omständigheterna på flyktinglägren är omänskliga och bristen på lagliga invandringsmöjligheter tvingar allt fler på en livsfarlig resa mot Europa. Läget är ohållbart.

Den humanitära nöden har ändå inte haft någon bestående inverkan på Finlands flyktingkvot. Sedan 2001 har Finlands flyktingkvot varit 750 personer per år. År 2014 och 2015 höjdes kvoten

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 2 gröna

temporärt med 300 personer på grund av det svåra läget i Syrien. Nu har också denna temporära ökning skurits bort trots att den humanitära krisen i Syrien hela tiden förvärras. Genom att öka flyktingkvoten kan vi öka de säkra och kontrollerade vägarna för flyktingar att söka sig i säkerhet.

En rad ministrar i regeringen har lovat att flyktingkvoten kan höjas betydligt "bara vi får kontroll över asylsituationen först". Nu har vi kontroll över situationen. Antalet asylsökande har sjunkit till en femtedel sedan toppåret 2015. De övriga nordiska länderna har redan höjt flyktingkvoten. Norges kvot är 3 000 och Sveriges 5 000 nästa år.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 34

Riksdagen förutsätter att regeringen ökar Finlands flyktingkvot till 2 500 personer.

Kommunerna gör en hel del insatser för att stödja och främja integrationen av invandrare och för att ge dem arbete och göra dem delaktiga i vårt samhälle. Staten ersätter kommunerna för integrationskostnaderna genom att betala ersättningar för mottagandet av kvotflyktingar och asylsökande som fått uppehållstillstånd.

Målet är att invandrarna ska lära sig komma till rätta i vardagen självständigt och att själva sköta sin utkomst. Ju större del av invandrarna som sysselsätter sig permanent och ju snabbare det går desto större blir också den samhällsekonomiska nyttan. För att inte tala om den mänskliga sidan av saken. Arbete är av väsentlig betydelse för integrationen.

Ersättningarna till kommunerna är 6 845 euro för under 7-åringar och 2 300 euro för 7 år fyllda. Nivån på de kalkylerade ersättningarna bestämdes 1993. Därefter har en höjning gjorts bara två gånger och senast 2011.

Kommunernas faktiska kostnader för invandringen är betydligt större än ersättningen. I synnerhet under invandrarnas första tid i landet behövs det mycket tid och personella resurser på integrationen. Kommunernas beredskap att sköta integrationen varierar kraftigt. Hela samhället har nytta av att det satsas rejält på integrationen och att invandrarna fås med i arbetslivet och i det övriga samhällslivet.

Vi föreslår

att moment 32.70.30 ökas med 10 000 000 euro för att öka flyktingersättningarna till kommunerna.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

03. Forskning och utveckling

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 2 gröna

31. Främjande av hälsa och välfärd (reservationsanslag 3 år)

Vi behöver absolut ett försök med basinkomst. Försöket ger oss en möjlighet att se hur människors liv, sysselsättning och fattigdom samt näringslivet påverkas av basinkomst.

Regeringens försök är emellertid så begränsat att det inte kommer att generera någon information som kan användas eller generaliseras för fortsatta utredningar. Målen för regeringens försök med basinkomst begränsar sig till att öka sysselsättningen bland dem som får arbetsmarknadsstöd. Försöket omfattar endast 2 000 finländare. Men basinkomst handlar om mycket mer än så.

Samplet måste utvidgas för att man ska kunna se hur olika grupper påverkas av försöket och vilka effekter det har på människors beteende i varierande livssituationer. Resultaten snedvrids och inskränks när bara en snävt avgränsad grupp deltar i försöket.

Basinkomsten är förtjänt av ett brett upplagt försök, som följer vetenskapliga kriterier och principer för god kunskapsproduktion. Det behövs tillräckligt stora resurser för att försöket ska vara tillräckligt omfattande. Målet bör vara att ta fram generaliserbar information och resultat som kan tjäna som underlag för politiska beslut om fortsatt basinkomst.

Vi föreslår att försöket utvidgas så att samplet breddas såväl kvantitativt som kvalitativt och att det täcker in fler kategorier av människor. Ett flertal sakkunnigyttranden stöder en utvidgning av försöket. Vi föreslår att det reserveras anslag för en planering av en utvidgning av försöket och att det utvidgade försöket genomförs från och med början av 2018.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 35

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att bredda samplet i försöket med basinkomst och att försöket förlängs.

10. Utjämning av familje- och boendekostnader, grundläggande utkomststöd samt vissa tjänster

54. Bostadsbidrag (förslagsanslag)

Vid sidan av arbetslöshet är de höga boendekostnaderna den främsta orsaken till fattigdom särskilt i de större städerna. Många som får bostadsbidrag tar också emot utkomststöd.

Regeringens beslut att flytta bostadsbidraget från hyresindex till levnadskostnadsindex är en nedskärning som slår mot de mest utsatta finländarna. Levnadskostnadsindexet utvecklas långsammare än hyresindex, särskilt i de större stadsregionerna. Regeringens linje att frysa nivån för bostadsbidragets maximala boendeutgifter vid 2017 års nivå sänker likaså bostadsbidraget i de större städerna. Att bostadsbidrag för del av en bostad begränsas till 80 procent av de maximala boendeutgifterna skär ned stödet för de behövande.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 2 gröna

De gröna framhåller att utgifterna för bostadsbidrag kan sänkas genom att det byggs tillräckligt många förmånliga hyresbostäder. Regeringens åtgärder gör det svårare för dem som får bostadsbidrag att flytta när de kunde få jobb på annat håll, eftersom den enskildes boendeutgifter ökar ytterligare och incitamentet för att ta det nya jobbet minskar.

Enligt en utredning av statsrådet höjer nedskärningen av bostadsbidraget utgifterna för utkomststödet med 11,6 miljoner euro och bidrar till ökade flitfällor.

Reservationens förslag till uttalande 36

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar nedskärningarna i bostadsbidraget och inleder en totalreform av boendestöden.

60. Folkpensionsanstaltens omkostnader för socialskyddsfonderna (reservationsanslag 2 år)

För närvarande beviljar Folkpensionsanstalten ersättning för arvode, behandling och undersökning hos privata läkare och tandläkare. Den som inte vill köa till offentlig hälsovård kan betala ett högre belopp för besök hos privat läkare, varvid Folkpensionsanstalten återbetalar en del till kunden.

FPA-ersättningar för privatläkararvoden skapar större ojämlikhet i hälsa och delar upp befolkningen i förmögna som anlitar privat vård och mindre bemedlade som anlitar offentlig vård. Samtidigt ökar skillnaderna i hälsa och försämras den offentliga hälso- och sjukvården. Dessutom får alla högre försäkringsavgifter när den privata vården gör överflödiga undersökningar och låter kunderna stå för dyra hjälpmedel.

Vi inser att den föreslagna anslagsminskningen för FPA-ersättningar för besök hos privata läkare ökar trycket på den offentliga hälso- och sjukvården. Vi är likväl övertygade om att de medborgare som har råd att anlita privata läkare gör det trots nedskärningen av FPA-ersättningen. FPA-ersättningen för privata läkare är en direkt inkomstöverföring till privata läkarstationer och styr inte i nämnvärd grad människornas beteende. Det är inte alls bra att rika människor har en gräddfil till hälso- och sjukvård.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 37

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att sänka FPA-ersättningarna för privatläkararvoden.

Enligt regeringsprogrammet ska läkemedelskostnaderna skäras ner med 150 miljoner euro från och med 2017. Nedskärningarna inleddes redan 2016, och 2017 höjdes självriskerna för läkemedelsersättningar till 50 euro. Den läkemedelsspecifika självriskerna för läkemedel i den högsta specialersättningsklassen höjdes från 3 euro till 4,50 euro, och den läkemedelsspecifika självriskerna efter överskridning av årssjälvriskerna från 1,50 euro till 2,50 euro. Självriskerna för resekostnader höjdes från 16 till 25 euro.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 2 gröna

Dessa nedskärningar slår hårdast mot sjuka låginkomsttagare och pensionärer. Enligt uppgifter från FPA steg självriskerna för läkemedel för fler låginkomsttagare än höginkomsttagare. Bland människor med de allra lägsta inkomsterna fanns flest som fick sina utgifter höjda med hela 100—200 euro om året. Att reseersättningarna sänks drabbar särskilt äldre personer bosatta i glesbygden.

Ett av de viktigaste målen med läkemedelsförsörjningen är att möjliggöra effektiv, säker, ändamålsenlig och kostnadseffektiv läkemedelsförsörjning för alla behövande. Systemet för läkemedelsersättning bör säkerställa att i synnerhet de som använder mycket läkemedel och låginkomsttagare får korrekt läkemedelsbehandling. Att skära ned på läkemedelsersättningarna kan ge oönskade konsekvenser för såväl folkhälsan som den allmänna jämlikheten. I en välfärdsstat bör ingens hälsa vara beroende av vilka tillgångar man har.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 38

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja patienternas läkemedels- och reseersättningar och för att reformera apotekssystemet genom att slopa regleringen av antalet apotek.

60. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

38. Statsunderstöd för kostnader i fråga om pilotprojekt för valfrihet (reservationsanslag 2 år)

Regeringen kommer att som ett led i valfrihetslagstiftningen genomföra pilotprojekt om valfriheten. Riksdagen behandlar lagarna om vårdreformen och landskapsreformen våren 2018, och lagarna avses träda i kraft först sommaren 2018, medan pilotprojekten genomförs enligt den nya valfrihetsmodellen från och med den 1 juli 2018.

Syftet med pilotverksamheten är att göra en bred och övergripande testning av den nya valfrihetsmodellen. Det har i statsbudgeten för 2018 reserverats 100 miljoner euro för pilotprojekten. En del av anslagen används för en breddning av försöken med servicesedel. I budgeten för 2017 reserverades 20 miljoner euro för valfrihetsförsöken.

Eftersom avsikten är att pilotprojekten ska startas först sommaren 2018 och det inte alls är säkert att lagstiftningen hinner behandlas färdigt före det, föreslår vi att anslaget minskas med 50 miljoner euro.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 33.60.38 med 50 000 000 euro för ett pilotprojekt om valfrihet.

52. Statlig finansiering av utgifterna för skyddshemsverksamhet (reservationsanslag 2 år)

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 2 gröna

Finland har ratificerat Istanbulavtalet som förpliktar att ingripa mer effektivt i diskriminering och våld mot kvinnor. I Finland har var tredje kvinna upplevt våld eller hot om våld i en parrelation. Våld i hemmet är ett hot inte bara mot kvinnor utan också mot många män. Förutom mänskligt lidande orsakar våld mot kvinnor kostnader på över 2 miljarder euro årligen enligt uppgifter från Europeiska jämställdhetsinstitutet.

Skyddshemmen erbjuder skydd och krishjälp för dem som inte kan vistas i sina hem på grund av omedelbart våld eller hot om våld. Alla som söker hjälp i en sådan situation bör få det så snabbt som möjligt, för bara på så sätt kan man effektivt bryta en våldsspiral.

Antalet skyddshemsplatser i Finland motsvarar varken Europarådets rekommendation eller det verkliga behovet. Enligt en uppskattning tvingas skyddshemmen varje år avvisa cirka en fjärdedel av alla som söker hjälp hos dem. Det faktiska antal som inte får plats i ett skyddshem är ännu större, för i många fall är det även barnen till den hotade personen som blir utan plats.

Institutet för hälsa och välfärd har uppskattat att ett heltäckande nätverk av skyddshem skulle kräva ett anslag på 40 miljoner euro per år. I synnerhet i storstäderna är behovet av platser akut. Skyddshemsnätet borde täcka in hela landet bättre eftersom långa avstånd kan hindra behövande från att söka hjälp.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 33.60.52 med 3 000 000 euro för skyddshemmens omkostnader.

Huvudtitel 35

MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Miljöförvaltningens omkostnader

65. Understöd till organisationer och miljövard (reservationsanslag 3 år)

Under den pågående regeringsperioden har miljöorganisationernas anslag skurits ned med sammanlagt 270 000 euro. Detta har klart försvarat organisationernas verksamhet och deras arbete för miljöupplysning och fostran i miljöfrågor.

Organisationerna ökar dialogen i samhället och ger människor påverkansmöjligheter. Organisationernas roll inom miljörådgivningen och när det gäller att följa upp verksamhet och beslut har blivit allt större när miljöförvaltningen har fått minskade resurser. Laglighetskontrollen av miljöbeslut förefaller i allt högre grad vara beroende av överklaganden, i och med att närings-, trafik- och miljöcentralernas och miljöministeriets styrande makt och besvärsmöjligheter har försvagats i fråga om planläggningen.

Med hjälp av projektstöd som hittills har beviljats av anslaget har man genomfört högkvalitativ och för hela landet betydelsefull miljöfostran som bland annat har stött arbetet i skolor och dag-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 2 gröna

hem för en hållbar utveckling. Projektstöd för miljöfostran har varit ett kostnadseffektivt sätt att främja en ansvarsfull attityd till miljön.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 35.01.65 med 300 000 euro för stöd till organisationer.

10. Miljö- och naturvård

63. Utgifter för förvärv av och ersättning för naturskyddsområden (reservationsanslag 3 år)

I 2018 års budgetproposition (19.9.2017) föreslår regeringen ett anslag på 26,6 miljoner euro för förvärv av och ersättning för naturskyddsområden. I början av regeringsperioden sänktes utgifterna dramatiskt, nämligen från 38 till 18 miljoner euro. Nu minskas nedskärningen men vi ligger fortfarande över 11 miljoner euro under den tidigare nivån.

Nedskärningarna har förstört en stor del av betingelserna för handlingsplanen för den biologiska mångfalden i skogarna i södra Finland (Metso), som bygger på frivillighet och stöds av både markägarna och miljöorganisationerna. Dessutom har nedskärningarna lett till att det kompletterande programmet för skydd av myrar på privat mark inte har kunnat genomföras.

Regeringen äventyrar arbetet för skogarnas mångfald när den skär stort i anslagen för anskaffning av naturskyddsområden och samtidigt främjar avverkning i sina spetsprojekt. Denna oro har också framförts i förklaring publicerad av meriterade finländska forskare (BIOS 2017). Finland har åtagit sig att följa FN-konventionen om biologisk mångfald och EU:s strategi för biologisk mångfald, och enligt den ska mångfalden inte längre minska från och med år 2020. Regeringen har dock redan medgett att målet inte kommer att nås.

Metso och myrskyddsprogrammet har hört till de viktigaste inslagen när det gäller att uppfylla åtagandena rörande den biologiska mångfalden. De tidigare årens massiva nedskärningar kan inte gottgöras enbart genom att återställa utgifterna för förvärv av och ersättning för naturskyddsområden till den tidigare nivån. Det krävs extra anslag för att täcka de senaste årens underskott.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 35.10.63 med 20 000 000 euro för anskaffning av naturskyddsområden och utgifter för ersättningar.

20. Samhällen, byggande och boende

60. Överföring till statens bostadsfond

I budgetpropositionen föreslår regeringen att det ska betalas ett tidsbundet startbidrag på högst 10 000 euro per bostad för byggande av hyresbostäder som omfattas av MBT-avtalet för Helsingforsregionen och som genomförs med hjälp av långvarigt räntestöd (lag 688/2001).

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 2 gröna

I Helsingforsregionen råder det stor brist på hyresbostäder till skäligt pris. Räntestöd är i praktiken det enda redskapet som verkligen genererar bostäder till skäligt pris. För att sätta fart på bostadsproduktion med detta räntestöd och för att öka träbyggandet borde stödet höjas till 15 000 euro per bostad vid träbyggande.

Vi har mycket skog i landet och därför är träbyggande ett naturligt alternativ. Om vi får fart på träbyggandet öppnas nya möjligheter till export och sysselsättning. I programmet för byggande i trä ställer arbets- och näringsministeriet som mål att höja andelen träbyggande inom byggandet av nya flervåningshus från 1 procent till 10 procent. Genom förhöjt stöd kan vi sätta fart på tillkomsten av ett behövligt anknytande kompetensnätverk inom skogsindustri och träbyggande. Stödet ska vara temporärt och snedvrider därför inte marknaden i någon betydande grad.

Träbyggande ingår också som ett viktigt element i hållbar bioekonomi, där virkesråvaran ska användas för så långvariga ändamål som möjligt för att det ska vara hållbart med tanke på klimatet. Träbyggandet minskar byggsektorns koldioxidavtryck jämfört med andra byggmaterial.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 39

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att främja träbyggande genom att höja startbidraget för bostadshus i trä.

INKOMSTPOSTER

Avdelning 11

SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR

01. Skatter på grund av inkomst och förmögenhet

01. Skatt på förvärvs- och kapitalinkomster

Regeringen har under innevarande valperiod sänkt beskattningen av arbetsinkomster med cirka en miljard euro. Utöver det föreslår regeringen nästa år en genuin skattesänkning på 300 miljoner euro för alla inkomstklasser.

Men även om målet på längre sikt bör vara att lindra beskattningen är det ännu inte nästa år dags för så här stora allmänna lättnader. Skattelättnaderna bör tydligare dirigeras till låg- och medelinkomsttagarna. Det skulle bättre motverka ökningen av inkomstskillnaderna och minska fattigdomen.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 40

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 2 gröna

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att sänka beskattningen av låginkomsttagare och höja grundavdraget vid kommunalbeskattningen, vilket gagnar också pensionstagare och förmänstagare.

Regeringen ökar statens skatteintäkter genom att minska rätten att dra av ränta på bostadslån. Enligt budgetpropositionen skulle 35 procent av räntorna på bostadslån som 2018 tagits för förvärv av egen bostad vara avdragbar.

Rätten att göra ränteavdrag förvränger bostadsmarknaden eftersom den uppmuntrar till att ta lån. Att avstå från avdragsrätten skulle stödja målet att förtydliga beskattningen.

Regeringen har för avsikt att införa en moderat minskning av avdragsrätten men nu när räntorna är så låga kunde man agera med en snabbare tidtabell så att avdragsrätten redan 2018 skulle sänkas till 20 procent.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 41

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att snabbare sänka avdragsrätten för ränta på bostadslån och i slutändan helt slopa den.

Arbetsgivaren kan betala ut ersättning till en arbetstagare som reser till och från jobbet med egen bil. Ersättningen är skattefri och beloppet läggs årligen fast av Skatteförvaltningen. I år uppgår basbeloppet till 0,41 euro per kilometer.

Anställda måste få betalt för sina resor till jobbet, men den nuvarande ersättningsnivån är klart och tydligt förknippad med överkompensation. Med andra ord är ersättningarna högre än de verkliga kostnaderna för att använda egen bil.

Överkompensation uppstår av flera anledningar. För det första beaktas det i uträkningen av ersättningar inte alls hur stor andel som är privata resor och de står ju ändå för merparten av antalet körkilometer. För det andra ersätts inköp av egen bil också efter att de fasta kostnaderna i snitt har ersatts. För det tredje kan man med fog påstå att de fasta kostnaderna har satts ganska högt när utgångspunkten är medelpriset på sålda nybilar och det är nästan 30 000 euro.

Årligen har det betalats ut något över en miljard euro i skattefria kilometerersättningar. Också efter justeringarna återstår det cirka 120 miljoner euro i direkta överkompensationer och i det beloppet ingår inte ens alla element såsom det relativt höga anskaffningspriset.

Vi föreslår att såväl kompensationsnivån som hela modellen justeras så att compensationen ersätter alla löpande kostnader för användning av bil men att bara en del av anskaffningspriset kompenseras.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 2 gröna

Reservationens förslag till uttalande 42

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att grunda en nationell fond för att främja koldioxidsnåla lösningar.

Arbetstagare har rätt att göra avdrag i beskattningen på kostnader för resor som beror på arbetet. Självrisken för resor mellan bostaden och arbetsplatsen är 750 euro om året och avdraget är högst 7 000 euro om året.

Avdraget minskar skatten och därmed också den beskattningsbara inkomsten. Nettoeffekten för inkomsterna till stat och kommuner var cirka 630 miljoner euro 2013, säger miljöministeriet i en rapport om skadliga stöd.

Avdrag för resor mellan bostad och arbetsplats betalas enligt billigaste möjliga färdväg, men i verkligheten handlar det om ett klart stöd till persontrafiken. Ungefär 80 procent av avdragen styrs till privatbilisterna. I motsats till den allmänna uppfattningen är privatbilismens andel av avdragen särskilt stor i de stora tillväxtcentrumens kranskommuner.

Det nuvarande avdragssystemet leder till ökad trafik eftersom det är ett indirekt incitament till att flytta längre bort från arbetsplatsen. Det finns många orsaker till att markanvändningen splittras men avdraget är ett av dem. Avdraget kan därför betraktas som ett miljöskadligt stöd, även om det också kan anses motiverat.

Målet på längre sikt måste vara att övergå till ett mindre byråkratiskt kilometerbaserat system som ligger i linje med klimatpolitiken. Grunden för avdraget borde vara avståndet till arbetsplatsen. Avdraget borde också vara beroende av om det finns kollektivtrafik på orten. Avdraget skulle då vara större på landsbygden än i städer. Inom 800 000 personer berörs av avdragen och de har stor betydelse för många ekonomier. Därför måste justeringen vara moderat. Vi föreslår att avdragsnivån i det här skedet sänks så att självrisken höjs från 750 euro till 900 euro medan maximalbeloppet sänks till 6 000 euro.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 43

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om sänkning av avdraget för arbetsresor och översyn av systemet så att det inte uppmuntrar till privatbilism.

I dag beskattas utdelning från onoterade bolag ganska lindrigt upp till en viss gräns. Gränsen går vid 150 000 euro om gränsen för avkastningsgraden (8 %) tillåter det.

Vi föreslår att skatten på utdelning från onoterade bolag ses över på det sätt som finansministeriets expertgrupp föreslagit, så att gränsen för avkastningsgraden sänks till 4 procent, vilket bättre motsvarar gränsen för så kallad normal avkastning, och den skattepliktiga andelen av utdelningen höjs från 25 till 40 procent. Samtidigt slopas gränsen i euro för skattelättnaden.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 2 gröna

Expertgruppen motiverar reformen bland annat med att den nuvarande skatten på utdelning leder till att investeringarna inte riktas till de bäst avkastande objekten i ekonomin. Med strängare beskattning av utdelning från onoterade bolag blir det dessutom olönsammare att omvandla förvärvsinkomster till utdelningsinkomster. Samtidigt dämpas ökningen av inkomstskillnaderna.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 44

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att strama åt beskattningen av utdelning från icke-börsnoterade företag på det sätt som finansministeriets expertgrupp föreslagit.

På förslag av regeringen Sipilä infördes det i början av 2017 ett företagaravdrag på 5 procent. Syftet med avdraget är att stödja företagsamhet och utsträcka det tidigare avdraget på samfundsskatten också till personföretagen. En stor del av små- och mikroföretagen är personföretag och står i en nyckelställning när det gäller att stärka sysselsättningen.

Nackdelen med det jämna, schablonmässiga företagaravdraget är dock att nyttan koncentreras hos stora och framgångsrika personföretag, exempelvis apotek och juridiska byråer.

De gröna föreslår i sin alternativa budget för 2018 att det i syfte att jämna ut effekterna på inkomstfördelningen införs ett tak på 50 000 euro för företagaravdraget. Alla personföretag kan alltså göra avdraget upp till den gränsen, men på inkomster över 50 000 euro beviljas inte längre företagaravdraget på 5 procent. Förslaget ingick också i de grönas alternativa budget för 2017.

Inkomsttakat eliminerar nyttan av avdraget för de mest framgångsrika företagen, men den sporrande effekten kvarstår oförändrad för övriga företag. Enligt beräkningar gjorda av riksdagens utredningstjänst skulle den här modellen öka skatteinkomsterna med cirka 23 miljoner euro.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 45

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att begränsa företagaravdraget till den del en viss inkomstgräns överskrids.

02. Samfundsskatt

Staten får år 2018 in uppskattningsvis 4,2 miljarder euro i samfundsskatt. Inom näringsbeskattningen finns det ett flertal skatteutgifter (skattesubventioner). En av de viktigaste är skatteutgiften inom avskrivningssystemet för lösa anläggningstillgångar. Storleken av den skattesubventionen kan bara uppskattas kalkylmässigt, men år 2017 beräknades den vara cirka 565 miljoner euro och 2018 uppskattas den till 610 miljoner euro. Det är alltså fråga om stora pengar.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 2 gröna

Ett företag kan genom avskrivningar dra av anskaffningsutgiften för lösa anläggningstillgångar under nyttighetens användningstid. Det ekonomiskt viktigaste sättet att göra avskrivningen är att dra av anskaffningsutgiften till en viss maximiprocent av den vid var tid återstående utgiftsresten. Maxbeloppen för avskrivningarna fastställs i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet, enligt vilken avskrivningen för skatteåret får vara högst 25 procent av utgiftsresten. Företaget kan också tillämpa en lägre avskrivningsprocent eller helt avstå från avskrivningar.

Avskrivningarna är schematiska och motsvarar ofta inte tillgångens ekonomiska värdeminskning. Företaget får en skattesubvention om avskrivningen överskrider nyttighetens faktiska värdeminskning. Betalningen av skatten skjuts då upp längre än den skulle göra enligt en avskrivning som motsvarar den faktiska värdeminskningen. Enligt finansministeriet är denna på den faktiska värdeminskningen baserade avskrivningsprocenten 15 procent. Uppskattningarna av skattesubventionens storlek antyder därför att det skulle bli en förändring av skatteinkomsterna för ett år, i det fall att den maximala avskrivningsprocenten för maskiner och inventarier ändrades från nuvarande 25 procent till 15 procent. Beräknat över tid är alltså skattesubventionen en fördel som uppstår genom att betalningen av skatten skjuts upp (ränta på skattecredit).

Lagstiftningen om avskrivning av lösa anläggningstillgångar bör ses över så att avskrivningarna återger den verkliga ekonomiska värdeminskningen. Vi föreslår att skattesubventionerna minskas med målsättningen att öka skatteintäkterna med 100 miljoner euro för 2018.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 46

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att revidera systemet för avskrivning av lösa anläggningstillgångar och minska den skatteutgift avskrivningarna ger upphov till.

04. Skatt på arv och gåva

Regeringen ändrade 2016 skatteskalorna för arvs- och gåvoskatt särskilt med tanke på generationsväxling inom jordbruket och i företag. Till arvs- och gåvobeskattningen hänför sig dock 15 olika skattesubventioner, av vilka beloppet av skattelättnaden i samband med generationsväxling i företag, som är den mest betydelsefulla skatteutgiften, beräknas vara cirka 141 miljoner euro 2018. Generationsväxlingar får således redan nu stöd genom betydande skatteförmåner och dessa förmåner kan anses vara tillräckliga.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 47

Riksdagen förutsätter att regeringen omvärderar behovet av att lindra arvs- och gåvobeskattningen och återtar de redan gjorda ändringarna.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 2 gröna

Införandet av skogsgåvoavdraget innebar att skogsegendom fick en helt annan ställning än andra egendoms- och placeringsformer. Avdraget är också ansevärt, cirka 18 miljoner euro per år. Det finns visserligen relevanta grunder för avdraget, exempelvis målet att öka skogsfastigheternas storlek och utbudet av virke, men det var ändå en reform som gick i fel riktning och innebar att vi fick ytterligare ett företagsstöd. Vi borde snarare sträva efter att minska antalet företagsstöd.

Reservationens förslag till uttalande 48

Riksdagen förutsätter att regeringen som ett led i utgallringen av företagsstöd vidtar åtgärder för att slopa skogsgåvoavdraget.

08. Punktskatter

05. Punktskatt på läskedrycker

Punktskatten på sötsaker och glass slopades vid ingången av 2017. Det fanns goda, hälsorelaterade grunder för skatten och den borde inte ha slopats utan en ersättande skatt.

Regeringen bör snabbt bereda en sockerskatt som ersätter godisskatten. Skattens storlek ska kopplas till mängden tillsatt socker i produkten. Sockerskatten skulle dämpa användningen av tillsatt socker och bidra till att förebygga våra folksjukdomar. Vid beredningen måste det noteras att det finns naturligt socker i vissa matvaror som rekommenderas av hälsoskäl, däribland frukt och bär.

Också Evira och Institutet för hälsa och välfärd förordar en hälsobaserad sockerskatt, eftersom den skulle gynna folkhälsan.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 49

Riksdagen förutsätter att regeringen börjar bereda en sockerskatt som ska ersätta sötsaksskatten.

07. Energiskatter

Nedskärningarna i utbildningen bör ersättas genom att skära ner miljöskadliga stöd. Det finns 11 skattesubventioner som riktas till energiskatteinkomster och deras totala belopp överstiger två miljarder euro.

Det tills vidare mest betydande av skattesubventionerna under energiskattemomentet är att bränsle för arbetsmaskiner beskattas under normen. Skattesubventionen uppstår av att vissa arbetsmaskiner har getts rätt att köra på lätt brännolja, som beskattas lindrigare än diesel. Lätt brännolja används bland annat i mobila arbetsmaskiner med dieselmotor och i jord- och skogsbruksmaskiner.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 2 gröna

År 2018 väntas den här skattesubventionen uppgå till 454 miljoner euro. Vi föreslår att skattesubventionen skärs ner med en knapp fjärdedel. Tekniskt kan detta genomföras exempelvis så att de som använder lätt brännolja övergår till att använda diesel, men en del av skatten återbärs till dem i samband med beskattningen. Ett motsvarande återbäringsystem har skapats exempelvis för jordbruksföretag.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 50

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att sänka skattesubventionen för brännolja som används i arbetsmaskiner.

Dieselbränsle beskattas lindrigare än motorbensin. Där ingår en skattesubvention på totalt cirka 775 miljoner euro. I fråga om persontrafiken skärs skattesubventionen bort med hjälp av drivkraftsskatten, som ingår i fordonsbeskattningen.

För att bekämpa klimatförändringen och i synnerhet för att genomföra Parisavtalet måste alla metoder för att minska koldioxidutsläppen tas i bruk. En minskning av skattestödet för dieselbränsle gynnar klimatmålen och stärker dessutom statsfinanserna.

Diesel används inte bara i tung godstrafik och kollektivtrafik utan också i personbilstrafik. En minskning av skattesubventionen för diesel höjer dieselpriiset. Denna höjning bör kompenseras genom en sänkning av den i fordonsskatten ingående drivkraftsskatten för dieseldrivna bilar.

I tung godstrafik förorsakar minskningen av skattesubventionen för diesel en lindrig ökning av dieseltransporterna. Samtidigt är det här också en orsak att försöka ta fram alternativa drivmedel för den tunga godstrafiken, såsom flytande natur- eller biogas. Tekniken för detta kan ännu inte tas i bruk i stor skala, men att minska skattesubventionen skulle försnabba utvecklingen av alternativa bränsletekniker. Å andra sidan förbättrar minskningen av skattesubventionen för diesel järnvägstransporternas konkurrenskraft mot vägtrafiken.

Inom kollektivtrafiken — särskilt inom stadsregionerna — finns det redan alternativ. Det finns gasbussar på marknaden, och elbussarna kommer stort. Att minska skattesubventionen för diesel förbättrar incitamenten och försnabbar övergången till alternativa miljövänliga bussar.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 51

Riksdagen förutsätter att regeringen stegvis går in för att minska skatteutgiften i anknytning diesel och samtidigt lindrar drivkraftsskatten för dieseldrivna personbilar så att vanliga bilisters kostnader inte stiger.

Skattesubventionen för torv har ökats genom att sänka beskattningen av torv från nivån 4,9 euro/MWh först till nivån 3,40 euro/MWh 2015 och ytterligare till 1,9 euro/MWh 2016, vilket sporrar

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 2 gröna

till ökad användning av torv, som ger höga koldioxidutsläpp, som bränsle särskilt vid kraftvärmeproduktion. I samma sammanhang har subventionen för energiåtervinning av skogsflis höjts för att prisförhållandet mellan torv och flis inte ska förändras. Dessa insatser har sammantaget försvagat statsfinanserna med cirka 20 miljoner euro.

De gröna föreslår att skattesubventionen för torv ska minskas genom att skatten återförs till nivån 3,4 euro/MWh. De gröna har lämnat en separat budgetmotion för en analog sänkning av skattesubventionen för skogsflis.

Enligt gjorda bedömningar är skattestödet för torv jämfört med jämförbara bränslen för närvarande i storleksklassen 148 miljoner euro per år. Men denna för miljön skadliga skattesubvention kan ändå inte slopas helt med en gång eftersom det i sin tur skulle locka till användning av stenkol och andra fossila importbränslen i stället för bränttorv och även skogsflis.

För att motverka klimatförändringen och inte minst nu efter klimatkonferensen i Paris måste vi på alla sätt försöka minska koldioxidutsläppen. Att minska skattesubventionen för torv stöder uppnåendet av klimatmålen och förbättrar dessutom läget för statsfinanserna.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 52

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att minska skatteutgiften i anknytning till bränttorv.

Den el som förbrukas vid gruvdrift och utvinning av mineraler återfördes från den högre elskatteklass I till industrins lägre elskatteklass II.

Gruvdrift och utvinning av mineraler är mycket energiintensivt och en ytterst förorenande industri. Att sänka gruvornas elskatt minskar gruvindustrins elräkning med statens stöd. När klimatet blir varmare och statens finanser är strama är detta en ohållbar ekvation.

Sänkningen av gruvornas elskatt har en koppling till en mer omfattande skattedebatt: hur mycket och vad vi ska beskatta. Det är hållbart att skärpa beskattningen av konsumtion och miljöskadlig verksamhet och att lindra beskattningen av arbete och utkomst.

I stället för skattelättnader för gruvorna bör vi snarare införa en gruvskatt. Det skulle vara en slags mineralutvinningsskatt som kan fonderas i likhet med Norges oljefond. Medlen ska användas till förmån för kommunerna i gruvområdet och för staten. I sin alternativa budget föreslår de gröna dessutom en utvinningsskatt.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 53

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 2 gröna

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att återföra gruvorna till elskatteklass I.

10. Övriga skatter

Utvinningsskatten är en skatt på gruvverksamhet och är bunden till den mängd marksubstans som utvinns. Det finns erfarenhet och kunskap om denna typ av skatt i ett flertal länder i Afrika och Sydamerika samt i Australien, USA, Kina och Polen. Utvinningsskatten tas ut av gruvbolagen som ersättning för att de får utnyttja mineralerna i marken.

Skatten skulle styra gruvpolitiken så att utvinning skulle inledas om undersökningarna visar att mineralförekomsten är tillräckligt värdefull. Exempelvis skulle en skatteinkomst på 20 000 000 euro per år förutsätta att det tas ut 40 cent per utvunnen marksubstans, eftersom det i Finland bryts cirka 50 miljoner ton per år.

Skatten skulle sannolikt också öka återanvändningen av mineraler. Mineralförekomsterna i Finland är relativt knappa, men mineralerna, bland annat nickel och fosfor, kan också utvinnas exempelvis ur gruvavfall och gruvavloppsvatten. En utvinningsskatt skulle göra dessa alternativa metoder att anrika malm mer lönsamma.

I och med att utvinningsskatten minskar den miljöbelastande mängden stenmaterial, minskar också behovet av markområden för gruvverksamhet. När markarealerna minskar, reduceras gruvbrytningens konsekvenser för naturen och landskapet. Vissa faktorer som ger miljöolägenheter är i särskilt hög grad kopplade till brytningsvolymen. Till dessa hör vattenhanteringen, mängden vatten och avloppsvatten vid malmanrikningen samt användningen av anrikningskemikalier.

Utvinningsskatten skulle kunna utnyttjas för ersättningar till staten och kommunerna för exempelvis byggande av trafikleder och för kostnaderna för tillståndprocesserna. Intäkterna kan också användas för att främja medborgarnas välfärd i ett bredare perspektiv. Skatten kan motiveras med att det är fråga om utnyttjande av en icke-förnybar tillgång som kan anses höra till vår nationalförmögenhet.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 54

Riksdagen förutsätter att regeringen börjar bereda införandet av en utvinningsskatt.

03. Bilskatt

Bilbeskattningen lindras stegvis. De första skattelättnaderna trädde i kraft vid ingången av 2016 och 2017 och de följande lättnaderna träder i kraft stegvis vid ingången av 2018 och 2019.

De gröna anser att de av regeringen föreslagna skattelättnaderna för 2018 och 2019 bör återtas. De intäkter detta gör bör satsas på stöd för en mer miljövänlig trafik.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 2 gröna

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 55

Riksdagen förutsätter att regeringen inte fortsätter sänka bilskatten.

Utsläppen från trafiken måste sänkas snabbt för att vi ska kunna nå Parisavtalets mål om en begränsning av temperaturhöjningen till högst 2 grader.

I fråga om personbilstrafiken främjas det övergripande målet bäst genom en snabb elektrifiering, medan biobränslena kan utnyttjas av den tunga trafiken och flygtrafiken så länge det inte finns några realistiska alternativ.

Elbilarna står än så länge för en relativt ny teknik. Tekniken är dyr och tröskeln att köpa en elbil kan vara hög. Många länder stöder därför inköp av elbilar genom direkta statliga stöd. Regeringen har föreslagit att den som köper en helt eldriven bil får en skrotningspremie på 2 000 euro för sin gamla bil. Det räcker förmodligen ändå inte för att snabbt göra elbilen allmän.

De gröna föreslår en tidsbunden (högst 5 år) skattefrihet för renodlade elbilar. Bilskatten på personbilar är i genomsnitt 6 900 euro. För 2018 är målet 5 000 nya elbilar, vilket betyder att staten förlorar fordonsskatteintäkter på cirka 35 000 000 euro.

Det är angeläget att snabbt höja antalet elbilar till en nivå där det finns tillräckligt med användare av det växande nätverket av laddstationer. På längre sikt kan elbilarnas batterikapacitet också utnyttjas för effektutjämning i elnätet och som elenergilagring.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 56

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att befria elbilar från bilskatt för viss tid.

07. Fordonsskatt

Utsläppen från trafiken måste sänkas snabbt för att vi ska kunna nå Parisavtalets mål om en begränsning av temperaturhöjningen till högst 2 grader.

I fråga om personbilstrafiken främjas det övergripande målet bäst genom en snabb elektrifiering, medan biobränslena kan utnyttjas av den tunga trafiken och flygtrafiken så länge det inte finns några realistiska alternativ.

Elbilarna står än så länge för en relativt ny teknik. Tekniken är dyr och tröskeln att köpa en elbil kan vara hög. Många länder stöder därför inköp av elbilar genom direkta statliga stöd. Regeringen har föreslagit att den som köper en helt eldriven bil får en skrotningspremie på 2 000 euro för sin gamla bil. Det räcker förmodligen ändå inte för att snabbt göra elbilen allmän.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 2 gröna

De gröna föreslår en tidsbunden (högst 5 år) skattefrihet för renodlade elbilar. Fordonsskatten för personbilar är i genomsnitt 340 euro per år, så en skattefrihet skulle ge elbilsägare en skatteförmån på cirka 1 700 euro under fem år. För 2018 är målet 5 000 nya elbilar, vilket betyder att staten förlorar fordonsskatteintäkter på cirka 800 000 euro.

Det är angeläget att snabbt höja antalet elbilar till en nivå där det finns tillräckligt med användare av det växande nätverket av laddstationer. På längre sikt kan elbilarnas batterikapacitet också utnyttjas för effektutjämning i elnätet och som elenergilagring.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 57

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att befria elbilar från fordonsskatt för en viss tid.

Avdelning 13

RÄNTEINKOMSTER, INKOMSTER AV FÖRSÄLJNING AV AKTIER OCH INTÄKTSFÖRING AV VINST

05. Intäktsföring av de statliga affärsverkens vinst

01. Intäktsföring av de statliga affärsverkens vinst

Skyddet av den biologiska mångfalden i de finska skogarna utgör ett centralt element i ett hållbart skogsbruk. På senare tid har dock Forststyrelsen väckt uppseende efter avverkningar i friluftsområden och gamla skogar. Höjningen av resultatmålet för affärsverket med nio miljoner euro för 2018 är inte hållbart med tanke på att den nuvarande avverkningsverksamheten på många platser kan ifrågasättas.

Regeringen har ett hårt tryck på sig att öka utnyttjandet av skogarna och minska kolsänkorna för att därigenom nå upp till de kvantitativa målen för bioekonomin. Det är ändå inte motiverat att försöka nå upp till det höjda resultatmålet genom ohållbara metoder som ökar utsläppen. Tvärtom bör Finland med alla medel försöka minska utsläppen så att målen i Parisavtalet kan nås. Att öka antalet ohållbara avverkningar är inte rätt väg.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 58

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att sänka resultatmålet för Forststyrelsen.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 2 gröna

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till budget för 2018 enligt utskottets betänkande men med de ändringar som föreslås i reservationen,

att de 58 uttalandena ovan godkänns och

att misstroendeförklaringen i den allmänna motiveringen ovan godkänns.

Helsingfors 11.12.2017

Ozan Yanar vihr

Emma Kari vihr

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

RESERVATION 3 vänst

Allmän motivering

Finlands ekonomiska läge ser ljusare ut för första gången på länge. Tillväxten baserar sig inte längre bara på privat konsumtion utan också exporten och investeringarna har ökat och trenden verkar hålla i sig. Också prognoserna om utvecklingen av ekonomin i Europa och världen stärker de positiva utsikterna. I ljuset av färsk statistik verkar finansministeriets prognos om en tillväxt på 2,1 procent för nästa år vara i underkant.

Å andra sidan utgör skuldsättningen med den åtföljande ökningen av egendomsvärden en växande risk för hela världsekonomin.

Trots att tillväxten skjuter fart är exempelvis långtidsarbetslösheten i Finland fortsättningsvis seg. Regeringens politik ökar skillnaderna mellan människogrupper i utbildning, hälsa, förmögenhet, livscirklar och möjligheter. Många av skillnaderna är generationsöverskridande, det vill säga att den för välfärdsstaten typiska sociala rörligheten inte längre fungerar. Barn till arbetslösa blir arbetslösa mer sannolikt än andra. Vi har redan 47 000 hushåll utan inkomster.

I Finland syns skillnaderna i inkomster och förmögenhet uttryckligen i att extremlägena fjärras från varandra. Till följd av nedskärningarna i grundläggande och social trygghet har de som tjänar minst sackat efter i förtjänstutvecklingen, och analogt har inkomsterna hos de som tjänar mest ökat klart snabbare än hos andra. Beskattningslösningarna har gett de rikaste bland de rika högre inkomster.

Det talas om uppsving, men trots det fortsätter regeringens budget för nästa år med den från tidigare år bekanta nedskärningslinjen som ökar ojämlikheten och gynnar höginkomsttagarna. Skattesänkningarna ökar samhällsekonomin strukturella underskott nästa år.

Finland måste även i fortsättningen vara ett land där alla oavsett familjebakgrund eller samhällsklass har möjlighet till ett bra liv.

Heltäckande offentliga tjänster av hög kvalitet, rättvisa spelregler i arbetslivet och ett rättvist system för beskattning och inkomstfördelning garanterar att ingen lämnas vind för våg och att samhällets resurser kommer till nytta för alla.

Vänsterförbundets budgetförslag för 2018 erbjuder ett alternativ som främjar jämlikhet och en hållbar strukturomvandling i samhället.

Nivån på grundtrygghet, de lägsta pensionerna, utkomstskydd för arbetslösa och studiepenning- en höjs, avgifterna för välfärdstjänsterna gallras och jämlikheten ökas i utbildning och pedagogik. Vi satsar en dryg miljard euro på förmånsförhöjningar som jämnar ut välfärds- klyftor och på förbättring av offentliga tjänster. Exempelvis folk- och garantipension vill vi höja med 50 euro i månaden. Utbildningssystemet och de studerandes ställning vill vi stärka med en halv miljard euro.

Betänkande FiUB 22/2017 rd Reservation 3 vänst

Vi vill öka progressiviteten i skattesystemet. Det kan ske genom att skärpa inkomstskatteskalans övre ända och beskattningen av utdelningar och genom att öka grundavdraget i kommunalskatten, vilket hjälper låginkomsttagarna. I vår reservation återtas regeringens skattelindringar som gynnar höginkomsttagare.

På anpassning till klimatförändringen och främjande av en hållbar strukturförändring i samhället satsar vi likaså närmare en halv miljard euro mer än regeringen. Samtidigt gallrar vi bland skatte- och andra stöd som konstaterats vara ineffektiva och skadliga för miljön.

I nuläget finns det ännu många oanvända produktionsresurser (arbetslöshet) och ekonomin kan ännu inte anses vara ”överhettad” trots konjunkturuppgången. Därför vore en något mer expansiv finanspolitik än regeringens och finansutskottets linje motiverad för att främja viktiga strukturomvandlingar. I vårt alternativ är relationen mellan utgifter och inkomster ändå på samma nivå som i regeringens proposition. På så sätt visar vi att en annorlunda politik kan bedrivas utan att ändra statens finansiella ställning.

Det vittnar om skillnader i politikens ideologi, värderingar och prioriteringar att vänsterförbundets alternativ skulle minska ginikoefficienten, som beskriver inkomstskillnaderna, med 0,7 procentenheter. Fattighetsgraden skulle sjunka med 0,88 procentenheter. Skillnaderna mellan disponibla inkomster för män och kvinnor skulle minska. Regeringen Sipiläs budget för 2016—2018 har däremot ökat ginikoefficienten med 0,2 procentenheter och fattighetsgraden med 0,3 procentenheter.

Konkurrenskraft byggs med kompetens, inte genom att skära i löner

Vänsterförbundet har som enda parti motsatt sig 2016 års så kallade konkurrenskraftsavtal. Senare har många andra konstaterat att kritiken var berättigad.

Det avtal som regeringen med tvång dikterade för arbetsmarknadsorganisationerna innebar en inkomstöverföring i miljardklassen till företagen på arbetstagarnas och den offentliga sektorns bekostnad. Särskilt hårt har arrangemanget drabbat anställda med låga löner inom den offentliga sektorn: de fick semesterpenningen nedskuren. Företagens pensions-, arbetslöshetsförsäkrings- och sjukförsäkringspremier minskades totalt med cirka 2,4 procentenheter och arbetstagarnas avgifter höjdes nästan lika mycket. Att ”kompensera” avgiftsändringarna med skattelättnader har försvagat den offentliga ekonomins finansiella ställning med hundratals miljoner euro.

Grunderna för konkurrenskraftsavtalet var från början ganska svaga och i ljuset av den utveckling som följt ser de ännu svagare ut. Tanken på ett samband mellan en förlängning av arbetstiden och bättre konkurrenskraft representerar en gången världs logik. Att försvaga anställningsvillkor är inte en medicin mot Finlands ekonomiska problem, liksom alldeles för stora löner inte är orsaken till dem.

Arbetet är inte dyrare i Finland än i våra centrala konkurrentländer — tvärtom. Styckkostnaden för arbete påverkas inte bara av löner utan av arbetets produktivitet. Problem hos vissa traditionella exportbranscher med hög förädlingsnivå och minskningen av arbetstillfällen med hög produktivitet har i Finland under de senaste åren lett till lägre produktivitet. Bakgrunden till den sva-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

ga produktiviteten är också nedskärningarna i forskning, utveckling och innovationer. Men det verkar ändå som om produktiviteten uppvisar stigande trend. Produktiviteten är också starkt konjunkturbunden och förbättras med det allmänna ekonomiska läget.

Lösningen på problemen i Finlands arbetsmarknad är inte billigare arbete — den tävlingen kan Finland aldrig vinna — utan satsning på våra styrkor: bred kompetens, utbildning, forskning, kvalitetsprodukter, välfärd och en välfungerande infrastruktur. Däremot har förlängningen av arbetstiden enligt konkurrenskraftsavtalet rentav kunnat försena ökningen av sysselsättningen.

Konkurrenskraftsavtalet har skenbart träffats mellan arbetsmarknadens parter, men utan regeringens tvångsåtgärder hade det inte kommit till. Ansvar för dess negativa effekter ligger således också hos regeringen.

Vi föreslår att de budgetlagar och avgiftsändringar som hänför sig till konkurrenskraftsavtalet ska återtas. Vi vill återställa semesterpenningen för den offentliga sektorn. Sammanlagt skulle dessa ändringar förbättra den offentliga sektorns finansiella ställning med cirka 650 miljoner euro.

Vi tar klimatförändringen på allvar och påskyndar en hållbar strukturomvandling.

Att bromsa klimatförändringen och leva i harmoni med jordens kapacitet är en av de största utmaningarna för mänskligheten. Genomsnittsfinländarens ekologiska fotavtryck är tre eller fyra gånger större än vad en hållbar utveckling klarar av.

Att utforma en hållbar struktuurförändring är en lika viktig ”mission” som att skapa ett välfärds-samhälle. En övergång till en koldioxidsnål livsstil kräver enorma förändringar med avseende på produktion, konsumtion, boende och trafik. Vi måste få en mer tvingande miljöreglering, en pris-sättning för externa effekter (t.ex. via beskattning) som motsvarar hur negativa de faktiskt är, samt enorma offentliga satsningar på infrastruktur och forskning. Samtidigt måste vi värna jämlikheten i samhället genom beskattningsåtgärder och tillräcklig social trygghet.

Såväl den offentliga sektorn som företag, föreningar och hushåll måste stödja förnybar energi, effektiv resursanvändning, cirkulär ekonomi och överhuvudtaget lösningar som stödjer hållbara modeller.

Vänsterförbundets alternativ satsar hundratals miljoner mer än regeringen på att främja en hållbar strukturomvandling. Vi satsar på kollektivtrafik, cykling och gångtrafik samt energiprestanda i boendet. Vi ökar stödet för förnybar energi och energieffektivitet och möjliggöra stöd för energiombyggnad också för låginkomsttagare och för bostadsaktiebolag och bostadsandelslag. Vi vill gallra bland miljöskadliga och ekonomiskt ineffektiva stöd för fossil energi och satsa på FoUI-stöd som är hållbara och skapar nya lösningar.

Vi föreslår också inrättande av en offentlig utvecklingsbank eller investeringsinrättning. Dess uppgift ska vara att sammanställa och kanalisera finansiering som främjar hållbar utveckling på lång sikt i överensstämmelse med ett övergripande missionstänk och en samhällsvision.

Vi måste få bukt med svart ekonomi och skattesmitning

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 3 vänst

Svart ekonomi, ekonomisk brottslighet och skatteflykt förorsakar en dryg räkning för de offentliga finanserna och utgör ett väldigt strukturellt problem.

Den svarta ekonomin har i olika utredningar bedömts motsvara 5—14 procent av Finlands bruttonationalprodukt. Enligt en annan uppskattning går Finland årligen miste om 430—1 400 miljoner euro i samfundsskatteinkomster när multinationella företag bedriver aggressiv skatteplanering. Att täta läckorna i skattebasen och bromsa upp skatteflykten skulle lyfta upp de offentliga finansernas finansiella ställning, effektivisera marknadsmekanismens funktion och förbättra konkurrensläget för ärliga och små företag.

Under de senaste åren har arbetet mot svart ekonomi effektiviserats, och satsningarna har betalat sig själv tillbaka många gånger om. Men ändå finns det många funktioner nationellt och inom EU där svart ekonomi, ekobrottslighet och skattesmitning kunde motarbetas effektivare än nu.

Regeringen gick våren 2017 i samband med planen för de offentliga finanserna in för ”kompletterande strategier” i arbetet mot svart ekonomi. Men huvudsakligen nöjde sig regeringen också då med att konstatera de pågående EU-regleringsprojekten och att beredningen av den nationella implementeringen av det så kallade direktivet mot skatteundandragande har inletts. Med stöd av direktivet gäller exempelvis begränsningen av rätten att dra av räntor från 2019 också räntor som betalats till en aktör utanför koncernen, vilket är välkommet. Också så kallade hybridarrangemang åtgärdas enligt regeringen mer beslutsamt ”senast från och med 2020”.

Många EU-reformer är steg i rätt riktning och det är bra om Finland faktiskt tillämpar direktivet mot skatteundandragande strängt. Exempelvis reformerna som gäller rätten till ränteavdrag och hybridarrangemang har tidigare förutsatts av vänsterförbundet.

Tyvärr har Finland ändå inte i själva verket haft vilja att exempelvis utsträcka sin offentliga rapporteringsskyldighet till andra än verkligt stora företag med en omsättning på över 750 miljoner euro (det vill säga att den övervägande majoriteten av företagen inte berörs av rapporteringsskyldigheten) eller förutsätta att land-till-land-uppgifterna analyseras i fråga om koncernens samtliga verksamhetsländer vilket hade varit en grundläggande förutsättning för att bedöma aggressiv skatteplanering eller kringgående av skatt.

Finland bör därför med större eftertryck främja normerna bland annat för en heltäckande land-till-land-rapportering, skattemässigt informationsutbyte och öppenhet i information om ekonomi och förmånstagare i EU-direktiven och det nationella genomförandet av dem. Exempelvis genomförandet av direktivet mot skatteundandragande är det motiverat att förhålla sig skeptisk mot i ljuset av de tidigare utspelen från regeringen Sipilä: Finland har inte drivit ambitiösa bestämmelser inom EU, och i nationell lagstiftning har man valt de enklaste utvägarna.

Dessutom tvingade regeringen i år igenom en lagändring som utvidgar möjligheten till så kallad förvaltningsregistrering och som minskar insynen i finansmarknaderna och myndigheternas möjlighet att få information och gör kringgående av skatt och ekonomisk brottslighet lättare än förr. De ”kompletterande” tilläggsförslag som riksdagen förutsätter att regeringen gör avlägsnar inte problemen helt och hållet och det är oklart om allt som riksdagen har förutsatt ens har främjats.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 3 vänst

På nationell nivå kunde vi oberoende av EU också självständigt genomföra många åtgärder som främjar en rättvis och effektiv skatteuppbörd.

Med avseende på bekämpning av svart ekonomi och ekonomisk brottslighet är det också viktigt att trygga tillräckliga myndighetsresurser och att underlätta samarbetet mellan myndigheterna. I Västerförbundets alternativ höjs anslagen för dessa funktioner med totalt 12 miljoner euro.

Det är positivt att regeringen har lovat utvidga skattenumret, som redan används i byggbranschen, också till andra sektorer (exempelvis varv, restaurangbranschen och städbranschen). Denna reform bör påskyndas.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 1

Riksdagen förutsätter att regeringen ändrar sin finanspolitiska linje så att skattelättnaderna för höginkomsttagarna ersätts med åtgärder som är välfärdsalstrande och bidrar till att förbättra köpkraften för låginkomsttagarna.

Reservationens förslag till uttalande 2

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att lagförslag och viktiga planer för statsfinanserna, såsom planerna för de offentliga finanserna och de årliga budgetarna, ska inkludera en heltäckande bedömning av de föreslagna åtgärdernas konsekvenser för inkomstfördelningen och för olika befolkningsgrupper, jämställdheten mellan könen, miljöbelastningen och välfärden.

Reservationens förslag till uttalande 3

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att återta de lagändringar som förorsakas av konkurrenskraftsavtalet och som hör till riksdagens beslutanderätt.

Reservationens förslag till uttalande 4

Riksdagen förutsätter att regeringen börjar främja introduktionen av en europeisk skatt på finansiella transaktioner.

Reservationens förslag till uttalande 5

Riksdagen förutsätter att regeringen främjar normer för en heltäckande och offentlig land-till-land-rapportering av skatter, skattemässigt informationsutbyte och öppenhet i ekonomisk information vid beredning av EU:s direktiv och tillämpar dem på den nationella lagstiftningen på högsta ambitionsnivå som möjliggörs av direktiven.

Reservationens förslag till uttalande 6

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

Riksdagen förutsätter att regeringen i enlighet med med bokföringslagen förutsätter att alla storföretag om sin verksamhet lämnar en heltäckande land-till-land-rapport i fråga om alla länder där de har dotterbolag eller permanent verksamhetsställe.

Reservationens förslag till uttalande 7

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar för behandling till riksdagen en proposition som minskar möjligheterna till aggressiv skatteplanering för att begränsa företagens möjligheter till ränteavdrag.

Reservationens förslag till uttalande 8

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar för behandling till riksdagen ett lagförslag med stöd av vilket det av räntor som betalas till utlandet tas ut 30 procent källskatt när den faktiska förmånstagare bor i ett skatteparadis eller i ett land med mycket låg beskattning.

Reservationens förslag till uttalande 9

Riksdagen förutsätter att regeringen tryggar tillräckliga myndighetsresurser för att tygla svart ekonomi, ekonomisk brottslighet och aggressiv skatteflykt.

Reservationens förslag till uttalande 10

Riksdagen förutsätter att statsrådet skyndsamt lämnar för behandling till riksdagen lagändringar som tryggar offentligheten för uppgifter om innehav av värdepapper som motsvarar direkt innehav, såsom riksdagen har ålagt statsrådet tidigare i form av en kläm.

Reservationens förslag till uttalande 11

Riksdagen förutsätter att regeringen med det snaraste lämnar för behandling till riksdagen en lagändring med stöd av vilken finländare med hot om sanktion avkrävs direkt innehav i fråga om finländska företag, och företagen åläggs att identifiera sina innehavare och lämna uppgifter om dem till ett offentligt register som fungerar i realtid.

Reservationens förslag till uttalande 12

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar till riksdagen alla centrala ärenden som gäller EU:s ekonomiska yttre förbindelser — såsom affärs- och investeringsavtal — i ett så tidigt skede som möjligt, ger riksdagen en aktiv roll och tillräckligt med information om de ärenden som behandlas och säkerställer att alla ståndpunkter som gäller EU:s yttre förbindelser är kommensurabla med Finlands åtaganden i fråga om hållbar utveckling och mänskliga rättigheter.

Reservationens förslag till uttalande 13

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 3 vänst

Riksdagen förutsätter att regeringen börjar främja gemensamma externa koltullar för den inre marknaden inom EU och en mer omfattande harmonisering av beskattningen av växthusgaser inom EU-området.

Reservationens förslag till misstroende

Regeringen har misslyckats i sin sysselsättnings- och finanspolitik, genom kortsiktiga nedskärningar försvagat Finlands kompetensbas och förutsättningar för framtida framgång, ökat finländarnas ojämlikhet, sölat med att dämpa klimatförändringen, flytt sitt globala ansvar, förbigått information från expertisen, bundit sig till att gå i intresseorganisationernas koppel och visat oförmåga till en grundlig politisk beredning. Riksdagen anser att regeringen inte har riksdagens förtroende.

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 23

STATSRÅDETS KANSLI

10. Ägarstyrningen

Statens utvecklingssamarbete

Regeringen Sipilä har genomfört stora förändringar i statens ägarpolitik. I den nya linjen ingår att statsägandet minskar i bolag som staten nu äger helt eller delvis. För detta uppdrag har en helt ny aktör skapats, ”statens utvecklingsbolag” Vake Oy (Valtion kehitysyhtiö). I bolaget ägo övergår enligt uppgift i första skedet statligt innehav för 2,4 miljarder euro i nio företag, för vilka staten har fått cirka 72 miljoner euro i utdelning per år.

Det ter sig kortsiktigt att minska det statliga ägandet i exempelvis Neste Abp. Neste är ett mycket lönsamt och även strategiskt viktigt företag vars framtid dessutom ser ljus ut till följd av en lyckad modernisering av produktionen. Det skulle inte ens nödvändigtvis ha varit möjligt att långsiktigt utveckla och kommersialisera nya produkter inom ren teknik utan en tålmodig statlig ägare. Det skulle vara viktigt att bevara ett offentligt majoritetsäggande för att Neste fortsatt ska kunna utveckla sin produktion i en mer miljövänlig riktning på grundval av förnybara energikällor. Om det statliga ägarandelen minskar till en tredjedel såsom planerna är, kommer det offentliga intresset inte att kunna säkerställas. Dessutom har kapitalavkastningen i Neste varit mer än 20 procent. Utdelningen från bolaget var i fjol omkring en tredjedel av all utdelning staten fick på sitt aktieinnehav.

Vänsterförbundet var det enda partiet som motsatte sig att Vake bildas eftersom regeringen Sipilä inte på ett trovärdigt sätt lyckades motivera varför ett nytt holdingbolag behövs. Den kritiken är fortfarande berättigad. Det verkar som om regeringen avser att fortsätta sälja lönsamma och stra-

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 3 vänst

tegiskt viktiga innehav via bolaget för att regeringen ska kunna genomföra sina favoritprojekt utanför den av skattenedskärningar försvagade budgeten och utan den demokratiska kontroll som gäller för budgetmedlen. Risker är att arrangemanget med utvecklingsbolaget är ett steg i ett utvecklingsförlopp där staten av ideologiska skäl säljer fler strategiskt viktiga och/eller ekonomiskt rationella innehav än vad som vore motiverat.

Ett annat exempel på att ägarstyrningen misslyckats är det oskäligen och mot statens egna strategier stridande belöningsarrangemanget för Finnairs verkställande direktör. Verkställande direktören belönades i form av tilläggs pension. Dessutom har exempelvis den digitala dimensionen av vårdreformen (sote-digi), ett egendomsarrangemang som är kopplat till vårdreformen, väckt frågor som inte besvarats på ett tillfredsställande sätt.

Statsbolagens skatteansvar

Till ägarpolitikens viktiga uppgifter hör också att agera som föregångare som socialt, ekologiskt och ekonomiskt ansvarsfull ägare. Staten kan genom sitt eget exempel sända starka signaler till marknaden, signaler som kan förändra tillvägagångssätten i större utsträckning.

Ur denna synvinkel är det problematiskt att den statliga ägaren inte har varit villig att främja statsbolagens offentliga land-för-land-rapport trots att saken fastställdes redan 2014 och trots att målet också bekräftades i det ägarpolitiska principbeslutet där samhällsansvaret definieras som "en grundläggande värdering för varje statsbolag".

Land-för-land-rapporten om bokslutet, som ger en heltäckande specifikation av olika nyckeltal, anses vara ett av de främsta sätten att ingripa i krackelerande skattebas, konstgjord överföring av vinster och aggressiv skatteplanering. Det ger myndigheter, medborgare och medier möjlighet att bedöma om internationellt verksamma bolag redovisar sina vinster i olika länder enligt faktisk värdeökning och om de betalar skatt vederbörligen i respektive länder.

Tills vidare har dock inte ett enda statsbolag med verksamhet i stater med låg beskattning i sitt offentliga bokslut rapporterat om sin verksamhet i fråga om dessa länder. Det huvudsakliga problemet är att anvisningarna för statsrådets kansli i dag ger företagen fria händer att bedöma vilka uppgifter de anser värda att rapportera. Då kan de utesluta precis de uppgifter som är viktigast för att bedöma om det handlar om ansvarsfull eller aggressiv skattebetalning.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 14

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar riksdagen en utförlig utredning om det faktiska behovet och användningssyftet i fråga om den nya typen av ägarpolitiska utvecklingsbolag och att staten avhåller sig från att sälja innehav som har strategisk betydelse för Finlands ekonomi och näringslivets utveckling eller vars avkastning klart överskrider räntnivån för Finlands statslån.

Reservationens förslag till uttalande 15

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

Riksdagen förutsätter att statens innehav i Neste Abp också framöver är över 50 procent.

Reservationens förslag till uttalande 16

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart ger en ny ägarpolitisk anvisning som ålägger de bolag som staten är majoritetsägare i att rapportera minst uppgifterna enligt Organisationen för ekonomiskt samarbete och utvecklings (OECD) så kallade BEPS-projekt offentligt och specificerat för alla länder där de har dotterbolag eller en fast verksamhetsplats. Det innebär att rapporteringen ska visa personalmängd, personalkostnader, omsättning, vinst, betalade och influtna samfundsskatter och centrala finansieringsuppgifter.

Huvudtitel 24

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Krishantering

21. Civilpersonalens deltagande i krishantering (fast anslag)

Konflikterna och krigen har ändrat karaktär, vilket visar hur begränsade möjligheterna är att genom vapenmedel och militära medel förebygga och lösa våldsamma konflikter.

Den civila krishanteringen representerar en integrerad krishanteringsvision där man försöker stabilisera konfliktområdena i världen och hindra spridningen av nya globala hot. Den inbegriper också mer långvariga interimistiska åtgärder vars syfte är att stärka den offentliga förvaltningen, rättsstatsprincipen, de mänskliga rättigheterna och demokratin.

Målet för Finlands nationella strategi för civil krishantering är att i genomsnitt 150 finländska experter årligen deltar i de internationella insatserna. På nuvarande anslagsnivå kan Finland årligen emellertid bara bidra med 120 experter. Enligt utrikesministeriets uppskattning är de årliga kostnaderna för en sådan expert i snitt 120 000 euro. Med andra ord skulle det behövas uppemot 3,6 miljoner till för att målet i nationella strategin, 150 experter, ska kunna nås.

Deltagande i internationell civil krishantering är en viktig del av Finlands utrikes- och säkerhetspolitik och tillräckliga resurser måste reserveras för detta.

För att citera strategin för civil krishantering: ”När ett tillräckligt stort antal finländska sakkunniga skickas till EU:s, FN:s, OSSE:s och andra internationella organisationers organ erbjuder detta en möjlighet för Finland att påverka utvecklandet av internationell civil krishantering samt planeringen och genomförandet av insatser”. Samtidigt bär Finland sin del av det internationella ansvaret och stöder förebyggande och lösning av konflikter och fredsuppbyggnad.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 24.10.21 med 3 600 000 euro för att öka antalet experter som deltar i civil krishantering.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

30. Internationellt utvecklingssamarbete

66. Egentligt utvecklingssamarbete (reservationsanslag 3 år)

Finland bör ta sitt ansvar och främja en positiv utveckling också utanför våra gränser. Genom utvecklingssamarbetet bidrar vi till att motarbeta fattigdom, förbättra de mänskliga rättigheterna, främja demokratin, förebygga konflikter och dämpa klimatförändringen. Miljöproblem kopplade till klimatförändringen är allt oftare en orsak till flyktingskap. Enligt beräkningar finns det mer än 20 miljoner nya klimatflyktingar årligen.

De plötsliga nedskärningar på flera hundra miljoner euro som genomfördes utan ordentlig beredning 2016 minskade medlen för utvecklingssamarbete med 40 procent i ett slag. Dessa enorma nedskärningar var ett direkt bortfall från de grundläggande behoven och välfärden för flera miljoner av världens allra fattigaste. De har lett till att många framgångsrika projekt har avslutats i förtid och försämrat Finlands internationella anseende. Samtidigt har vi brutit oss loss från den nordiska värdegemenskap som vi så gärna ser oss tillhöra.

Om ekonomin nästa år växer enligt finansministeriets prognos kommer utvecklingssamarbetets andel av bruttonationalinkomsten (BNI) att sjunka till 0,38 procent. Och denna siffra kan bli ännu sämre eftersom ekonomin sannolikt växer snabbare än ministeriet förutspår. År 2014 var andelen 0,59 procent och 2015 låg den fortfarande på 0,55 procent. Finlands ”officiella åtagande” är fortfarande att nå 0,7-procentsmålet, men trots det förbättrade ekonomiska läget gör regeringen ingenting för att öka BNI-andelen, utan minskar den ytterligare.

Det är också anmärkningsvärt att de minst utvecklade länderna bara får 0,16 procent av bruttonationalinkomsten i stöd, vilket innebär att också löftet i regeringsprogrammet på 0,2 procent till dessa länder förblir ouppfyllt.

Samtidigt som utvecklingssamarbetet körts i botten har bland annat kraven på en större flyktingkvot eller på humanare asylpraxis förbigåtts med hänvisning till att de ”bakomliggande orsakerna” ska åtgärdas ”på ort och ställe”.

Både storleken på nedskärningarna och deras fördelning måste uppmärksammas. Regeringen har skurit framför allt i det egentliga utvecklingssamarbetet och försökt reparera skadan med att något öka de utgifter som kan rapporteras som utvecklingssamarbete och investeringsarrangemang. Mest har regeringen tagit av frivilligorganisationerna och av multilaterala organisationer vars verksamhet enligt utredningar varit särskilt effektiv.

Det är olika projekt inom den privata sektorn som får allt mer uppmärksamhet och resurser. Utveckling av den sektorn är viktig, men ändå bör det uppmärksammas att det på den privata sektorns projekt tillämpas etablerade standarder med anknytning till utvecklingssamarbetets öppenhet och resultat, att det handlar om en genuint förmånstagarorienterad verksamhet och inte exportstöd maskerat till utvecklingssamarbete och att stödet till de minst utvecklade länderna och de allra fattigaste människorna inte minskar när resurser riktas mer marknadsdrivet.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

Vi anser inte finansutskottets beslut vara motiverat när det öronmärker 400 000 euro i ytterligare finansiering till investeringsstödet PIF som utgör exportstöd till finländska företag som tas från anslaget för utvecklingssamarbete. Det är i och för sig motiverat att hjälpa inhemska företag att komma ut på den internationella marknaden och också till den globala marknaden söderöver, men medlen för detta borde tas från annat håll än anslagen för egentligt utvecklingssamarbete.

I fortsättningen måste Finland årligen höja sin budget för utvecklingssamarbete så att vi inom rimlig tid når en andel av bruttonationalinkomsten på 0,7 procent som överensstämmer med våra åtaganden. En betydande andel av finansieringen bör riktas till frivilligorganisationer och klimatarbete. Frivilligorganisationernas arbete för påverkan och utvecklingskommunikation bör stödjas med ett separat stödinstrument liksom hittills.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 24.30.66 med 120 000 000 euro för egentligt utvecklingssamarbete och klimatfinansiering och att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 17

Riksdagen förutsätter att regeringen höjer Finlands anslag för utvecklingssamarbete årligen betydligt så att vi inom rimlig tid når en andel av bruttonationalinkomsten på 0,7 procent som överensstämmer med våra internationella åtaganden. Klimatfinansieringen bör bidra till utvecklingssamarbetet och en större andel av den måste vara gåvobistånd.

Reservationens förslag till uttalande 18

Riksdagen förutsätter att regeringen av allt sitt utvecklingssamarbete allokerar en andel av bruttonationalinkomsten på minst 0,2 procent till de allra fattigaste, det vill säga de så kallade LDC-länderna i enlighet med de internationella åtagandena.

Reservationens förslag till uttalande 19

Riksdagen förutsätter att klimatfinansieringens andel av Finlands utvecklingssamarbete i budgetpropositionen öppnas mer detaljerat så att den tydligare än nu anger andelen för faktisk och internationellt rapporterad klimatfinansiering och dess användningsändamål.

Reservationens förslag till uttalande 20

Riksdagen förutsätter att regeringen inte rapporterar kostnader som uppstår i Finland av mottagning av flyktingar eller asylsökande, kostnader för studerande som kommer från utvecklingsländer till Finland eller skuldlättnader till utvecklingsländer som en del av sitt officiella utvecklingssamarbete.

Reservationens förslag till uttalande 21

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

Riksdagen förutsätter att de medel som budgeterats för frivilligorganisationernas utvecklings- och påverkansarbete och kommunikation om utvecklingssamarbete även i fortsättningen ger organisationerna möjlighet att arbeta med utvecklingsfrågor på eget initiativ och mångsidigt, att de helt och hållet kan sökas av frivilligorganisationerna och att de till sin andel av anslaget åtminstone motsvarar det nuvarande stödet för kommunikations- och globalfostran.

88. Höjning av Finnfunds (Fonden för industriellt samarbete) kapital (reservationsanslag 3 år)

Samtidigt som det egentliga utvecklingssamarbetet har kringskurits, har kapitalet för utvecklingsfinansieringsinstitutionen Finnfund och de s.k. finansinvesteringarna för utvecklingssamarbetet ökat betydligt de senaste åren. Flera oroväckande uppgifter har framkommit om ansvarsfullheten, utvecklingseffekterna och skattefotavtrycket när det gäller Finnfunds investeringar, och hittills finns det inga garantier för att fondens praxis skulle ha ändrats. Ändå avser regeringen att tilldela Finnfund ytterligare 10 miljoner euro nästa år.

Offentliga utvecklingsfinansieringsinstitutioner som Finnfund har sin givna plats och uppgift, men i nuläget kan ny kapitalisering inte anses befogat.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 24.30.88 med 10 000 000 euro.

89. Finansinvesteringar inom utvecklingssamarbetet (reservationsanslag 3 år)

Det finns ytterst lite information att tillgå om finansinvesteringarnas användningsändamål och allokering. Regeringen måste mer öppet berätta vad dessa pengar används till och hur man för deras vidkommande sörjer för att biståndet ger resultat och utvecklingseffekter samt är ansvarsfulla skattemässigt och fullgör åtagandena i fråga om öppenhet.

Regeringen avser att för nästa år använda 130 miljoner euro till ”finansinvesteringar inom utvecklingssamarbetet” på samma sätt som i år. Hur de här pengarna ska användas, avsättas och följas upp och hur konsekvenserna ska granskas har det funnit mycket lite förhandsinformation om. Det är således oklart om investeringarna kommer att användas i överensstämmelse med Finlands mål och principer för utvecklingssamarbetet. Exempelvis fick vi först i slutet av året veta något om användningen av årets anslag, inklusive klimatinvesteringssamarbetet mellan Finland och finansinstitutet IFC under Världsbanken, och även då var informationen knapphändig.

Det är problematiskt med avseende på demokrati och god förvaltningssed att riksdagen i samband med behandlingen av budgeten för 2018 ger sitt godkännande för ett så stort anslag på basis av bristfällig information.

När anslagen för egentligt utvecklingssamarbete fortsatt är osedvanligt små innebär en stark ökning av finansinvesteringarna att åtgärder på marknadsmässiga villkor och de finansiella institutens relativa andel i utvecklingssamarbetet betonas markant.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 22

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart lämnar till riksdagen en utredning om det planerade användningsändamålet och den planerade allokeringen när det gäller finansinvesteringarna för utvecklingssamarbete och om hur det i fråga om investeringarna säkerställs att kriterierna för det allmänna utvecklingsbiståndets resultat och öppenhet fullgörs. I fortsättningen ska denna information stå till riksdagens förfogande i samband med behandlingen av budgetpropositionen.

Huvudtitel 25

JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Svart ekonomi och skattesmitning

Svart ekonomi, ekonomisk brottslighet och skatteflykt förorsakar en dryg räkning för de offentliga finanserna och utgör ett väldigt strukturellt problem. Den svarta ekonomin har i olika utredningar bedömts motsvara 5—14 procent av Finlands bruttonationalprodukt. Enligt en annan uppskattning går Finland årligen miste om 430—1 400 miljoner euro i samfundsskatteinkomster när multinationella företag bedriver aggressiv skatteplanering. Att täta läckorna i skattebasen och bromsa upp skatteflykten skulle lyfta upp de offentliga finansernas finansiella ställning, effektivisera marknadsmekanismens funktion och förbättra konkurrensläget för ärliga och små företag.

Utöver en fungerande lagstiftning är det med avseende på bekämpning av svart ekonomi och ekonomisk brottslighet viktigt att trygga tillräckliga myndighetsresurser och att underlätta samarbetet mellan myndigheterna. Tyvärr har satsningarna på bekämpningen av svart ekonomi som helhet börjat minska och är otillräckliga också i den budgetproposition som nu behandlas. Inte heller statsrådets strategi och åtgärdsprogram för bekämpning av grå ekonomi från 2016 innehåller med avvikelse från det tidigare programmet några betydande resurssatsningar. I dagen läge ligger myndighetsresurserna på en otillräcklig nivå.

För att bekämpningen av ekonomisk brottslighet ska vara effektiv måste anslagen höjas för skatteförvaltningen, polisen, åklagarväsendet, domstolarna, tullen och utskökningsväsendet och konkursbevakningen. I Vänsterförbundets alternativ höjs anslagen för dessa funktioner med totalt 12 miljoner euro.

10. Domstolar och rättshjälp

03. Omkostnader för övriga domstolar (reservationsanslag 2 år)

Ärendebalansen och de allt längre behandlingstiderna är ett stort problem, särskilt i de större allmänna domstolarna. De allmänna domstolarna belastas extra mycket av stora rättegångar om ekonomiska brott.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

De föreslagna större resurserna skulle främja avarbetningen av ärendebalansen och göra rättgångarna kortare.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 25.10.03 med 2 000 000 euro för bekämpning av den svarta sektorn och för att lindra anhopningen av handläggningar vid domstolarna.

20. Betalningsstörningar, utsökning och konkursbevakning

01. Utsökningsväsendets och konkursbevakningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

En effektiv verksamhet med tillräcklig resurstilldelning vid utsökningsväsendet och konkursbevakningen bidrar till att förhindra ekonomisk brottslighet och svart ekonomi.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 25.20.01 med 2 000 000 euro för utsökningsväsendets och konkursbevakningens omkostnader och bekämpning av svarta sektorn.

30. Åklagarna

01. Åklagarväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Åklagarväsendet har framgångsrikt bekämpat svart ekonomi. Under de senaste åren har den ekonomiska vinning av brott som konfiskerats till staten i de straffprocesser om svart ekonomi som ekobrottsåklagarna drivit uppgått till ca 100 miljoner euro per år. Förhållandet mellan input och output är således synnerligen bra från statsfinansiell synpunkt.

I praktiken handlar det om grova skatte-, gäldenärs- och bokföringsbrott, där ekobrottsutredningens genomslag i hög grad beror på hur bra åklagarväsendet förmår sköta de ärenden som kommer till handläggning. En tilläggsfinansiering för åklagarväsendet för bekämpning av svart ekonomi skulle stärka förverkligandet av det straffrättsliga ansvaret och innebära extra inkomster till staten.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 25.30.01 med 2 000 000 euro för åklagarväsendets omkostnader för bekämpning av svart ekonomi.

40. Verkställighet av straff

01. Brottspåföljdsmyndighetens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Pelso fängelse är i så dåligt skick att det krävs akuta reparationsinvesteringar. I fjol upptäcktes allvarliga problem med inomhusluften i de fångavdelningar som byggdes på 1960-talet. Därför

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

stängde man helt de avdelningarna i början av oktober 2016. Som en följd av detta minskade antalet fängplatser till 58. Också de fånglokaler från 1980-talet som nu används är på grund av dröjsmål med ombyggnaden i ytterst dåligt skick. Det bör omedelbart anvisas behövliga anslag för att reparera lokalerna eller för planering och byggande av lokaler som ersätter de nuvarande lokalerna.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 25.40.01 med 7 000 000 euro för ombyggnad av eller nybyggnad vid Pelso fängelse.

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Polisväsendet

01. Polisväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Bekämpning av ekonomisk brottslighet och svart ekonomi

Tidigare innehöll polisens anslag ett separat moment för att bekämpa ekonomisk brottslighet och svart ekonomi.

Med den extra finansieringen har myndigheterna tills vidare kunnat hålla åtgärderna mot den svarta sektorn på en relativt bra nivå trots sparbetingen i övrigt. Senare har det separata momentet ändå strukits, trots att en viss finansieringsandel ändå har reserverats för bekämpning av ekonomisk brottslighet, och enligt Polisstyrelsens anvisningar ska pengarna i sin helhet användas till det ändamålet. Exempelvis 2015 och 2016 flyttades utredare av ekobrott ändå till andra uppgifter till följd av en snabb ökning av antalet asylsökande.

I ramarna är tilläggsanslagen till polisen öronmärkta dels för bekämpning av svart ekonomi och dels för automatisk trafikövervakning. Polisens resurser för att bekämpa svart ekonomi håller alltså tydligt på att minska. Dessutom kommer merparten av resurserna för att bekämpa svart ekonomi ur polisens basfinansiering, som också under de kommande åren kommer att skäras ner betydligt. Detta kommer oundvikligen att märkas i polisens förmåga att bekämpa ekobrott och svart ekonomi.

Samtidigt har antalet polisanmälda ekobrottsärenden vuxit sedan 2016. De senaste åren har ekobrottsenheterna fått även andra brott på sitt bord än de traditionella ekonomiska brotten. Det rör sig exempelvis om ockerliknande diskriminering i arbetslivet, människohandelsbrott och livsmedelsbedrägerier, korruptionsrelaterade brott och bedrägeribrott relaterade till företagsverksamhet. Det är i synnerhet i huvudstadsregionen som trycket av nya ärenden märks av. Enligt Skatteförvaltningens uppgifter kommer antalet mål och ärenden inte att minska i framtiden.

Vi föreslår

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

att riksdagen ökar moment 26.10.01 med 2 000 000 euro för bekämpning av svart ekonomi.

Övervakningen av tung trafik

Tullen och besiktningsmyndigheten utförde 2016 en överraskningskontroll av den tunga trafiken i Hangö. Av tio kontrollerade tunga fordon från Paldiski i Estland ålades varannat direkt körförbud och förarna bötfälldes för äventyrande av körsäkerheten och fordonsförseelser. Alla fordon som fick körförbud var registrerade i Baltikum.

Bland orsakerna till körförbudet kan nämnas allvarliga bromsfel. Exempelvis hade en fordonståg så svaga bromsar att de inte låstes över huvud taget. Fordonets last bestod av 10 000 kilo murbruk.

Övervakningen av den tunga trafiken på våra vägar har minskat sedan rörliga polisen lades ner. Övervakningen av tung trafik kräver specialkompetens och yrkesskicklighet. Därför behöver den tunga trafiken en egen övervakningsenhet. Att inrätta en separat övervakningsenhet skulle öka säkerheten för all trafik på Finlands landsvägar.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 26.10.01 med 10 000 000 euro för att inrätta en enhet för övervakning av tung trafik.

40. Invandring

21. Mottagande av flyktingar och asylsökande (förslagsanslag)

Globalt har mer än 65 miljoner människor tvingats lämna sina hem för att fly undan krig och förföljelse. Av dem är över 22 miljoner flyktingar utanför sitt hemland. Ansvaret för att hjälpa flyktingarna är inte jämnt fördelat staterna emellan. Totalt 84 procent av alla flyktingar befinner sig i fattiga länder och utvecklingsländer. Exempelvis finns det mer än en miljon syriska flyktingar i Libanon, som till sin befolkning motsvarar Finland, och i Turkiet bor cirka tre miljoner flyktingar.

FN:s flyktingkommissariat UNHCR samordnar omplacering av flyktingar, och detta är ett kontrollerat sätt att hjälpa de allra mest sårbara flyktingarna. Omplaceringen erbjuder de allra mest nödställda en trygg väg till skydd, som de är i trängande behov av, och ger möjlighet till en nystart för människor som ofta levt flera år på flyktingläger. Till kvotflyktingar väljs bland annat offer för tortyr, kvinnor som fått utstå våld, personer med funktionsnedsättning och barnfamiljer. Av de kvotflyktingar som Finland har tagit emot under de senaste åren har omkring hälften varit barn.

Enligt UNHCR behöver 1,2 miljoner flyktingar omplaceras till ett annat land än det där de befinner sig. Men ändå kan bara en liten del av dem årligen erbjudas denna möjlighet.

I stället för stängda gränser och lägen där nödställda tvingas välja livsfarliga rutter behöver vi trygga rutter för att bistå de allra mest utsatta flyktingarna.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

Finland har redan länge och exemplariskt deltagit i mottagandet av kvotflyktingar. Den årliga flyktingkvotens storlek har emellertid inte avspeglat den historiska flyktingsituationen i världen. Kvoten har legat på 750 personer per år sedan början av 2000-talet, med undantag för 2014 och 2015, då den höjdes till 1 050 särskilt på grund av situationen i Syrien. Sedan dess har det humanitära läget försämrats ytterligare i Syrien, och även många andra utdragna konflikter tvingar människor att fly från sina hemländer. Trots detta sänktes flyktingkvoten till 750 år 2016 och den har ännu inte höjts även om inrikesministeriet föreslagit det och antalet asylsökande som kommer till Finland normaliserats efter 2015.

Av våra grannländer tar Norge i år emot 3 120 kvotflyktingar och Sverige 3 400. Även Finland har råd att hjälpa mer. Vänsterförbundet föreslår att Finlands årliga flyktingkvot höjs till 2 500. På detta sätt kan vi hjälpa till med att få de mest sårbara flyktingarna bort från flyktinglägren på ett kontrollerat sätt. I fortsättningen bör vi ambitiöst höja kvoten ytterligare.

Under de senaste åren har det blivit märkbart svårare att beviljas skydd i Finland. Vi måste förhålla oss seriöst till de observerade allvarliga problemen när det gäller asylbesluten och de folkrättsligt problematiska tvångsutvisningarna.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 26.40.21 med 3 200 000 euro för mottagande av flyktingar och asylsökande för att höja flyktingkvoten till 2 500 personer och godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 23

Riksdagen förutsätter att regeringen inför s.k. humanitärt visum på det sätt som viseringsregelverket tillåter för att möjliggöra trygg resa till Finland för personer som är i behov av internationellt skydd.

Reservationens förslag till uttalande 24

Riksdagen förutsätter att regeringen tar fram och för riksdagen för behandling lägger fram en samlad analys av de ändringar i lagstiftningen som gjorts de senaste åren och som försämrat flyktingarnas och de asylsökandes situation och av Migrationsverkets åtstramade praxis samt av dessa förändringars samlade verkan.

Reservationens förslag till uttalande 25

Riksdagen förutsätter att regeringen tar tillbaka sina beslut om begränsad rättshjälp för asylsökande, kortare besvärstider och ändrade arvoden till assistenter.

Reservationens förslag till uttalande 26

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att avbryta landets praxis att återsända asylsökande till platser där allvarliga konflikter pågår och där de riskerar att utsättas för människorättskränkningar.

Reservationens förslag till uttalande 27

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition till riksdagen som gäller slopande av det försörjningskrav som infördes som villkor för familjeåterförening för personer som får internationellt skydd.

Reservationens förslag till uttalande 28

Riksdagen förutsätter att regeringen inför en möjlighet att ansöka om familjeåterförening vid vilken finländsk representation som helst.

Huvudtitel 27

FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Under denna och nästa riksdagsperiod kommer man att fatta de största försvarsanskaffningsbesluten någonsin i Finlands historia. Omstruktureringarna inom försvarsmakten har för sin del medfört ett tryck på försvarsförvaltningens verksamhet, och den parlamentariska arbetsgruppen har förbundit sig till betydande nivåhöjningar av försvarsanslagen.

Också omvärlden har förändrats. Beskrivningen av verksamhetsmiljön under försvarsministeriets huvudtitel i budgetpropositionen stöder sig tyvärr i högre grad på försvarsredogörelsens ensidiga och färgade bild än på riksdagens uttalade vilja.

Ekonomiska åtaganden och politiska lösningar måste övervägas allt noggrannare. Det är ytterst svårt för riksdagen att bilda sig en helhetsuppfattning om nivån på försvarsanslagen och om allokeringen av anslagen för en längre tid än ett år. Samtidigt blir situationen för arbetstagarna och deras arbetshälsa allt mer akut. Utmattning i arbetet är ett alltför bekant fenomen bland den civila och militära personalen inom försvarsförvaltningen.

Försvarsministeriets mål är att ändra beräkningssättet för Finlands försvarsbudget så att det överensstämmer med Nato-modellen. Även om man använder ett enhetligt beräkningssätt som är jämförbart med det som finns i andra länder har man ändå ingen praktisk nytta av det. Vår försvarsmakts kapacitet bedöms enligt andra kriterier än bara ett procenttal. Ett enhetligt mätningssätt kan användas som politisk påtryckning också mot ett land som inte är medlem i Nato. Till exempel uppfyller Finland Natos krav på en andel av två procent av BNP för försvarsutgifterna efter de strategiska anskaffningarna (HX och Flottilj 2020). Till det kommer kostnaderna för det fördjupade försvarssamarbetet inom EU.

De betydande ökningar av försvarsutgifterna som har gjorts och kommer att göras och de nya riktlinjerna påverkar helheten. På årsnivå används 50 miljoner euro mer till höjning av beredskapen. Anslaget för materielanskaffningar har åren 2017—2020 planerats stiga så att det 2021 ligger på

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 3 vänst

omkring 150 miljoner euro per år. Samtidigt finns ett tryck på att höja materielanskaffningarnas andel av försvarsutgifterna till en tredjedel (i dag cirka en fjärdedel). Vid sidan av Flottilj 2020-projektet finns det dessutom annan finansiering på 80—100 miljoner euro, utöver det tidigare angivna beloppet på 1,2 miljarder euro, för övriga anskaffningar.

De strategiska projekten är till storleksklassen enorma. HX-projektet är sannolikt det största enskilda anskaffningsbeslutet i Finlands historia. Om man antar att de strategiska anskaffningarna görs som planerat och alla anslagsökningar som det beslutats om tidigare förverkligas, kommer försvarsutgifterna att uppgå till betydligt mer än två procent av bnp. Till det kommer kostnaderna för EU:s försvarsfond och det fördjupade försvarssamarbetet inom EU.

Försvarsutskottet har redan en längre tid fått rapporter om problem med personalens arbetshälsa. Också förberedelserna av cyberförsvaret, underrättelselagarna och planeringen av de strategiska anskaffningarna kommer att i hög grad belasta personalen. Kraftigare satsningar måste göras på de anställdas välbefinnande.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 29

Riksdagen förutsätter att regeringen i fortsättningen i beredningen av försvarsministeriets huvudtitel som utgångspunkt tar den syn på Finlands omvärld som riksdagen tydligt uttryckt exempelvis i samband med den utrikes- och försvarspolitiska redogörelsen.

Huvudtitel 28

FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning

Beredningen av den ekonomiska politiken

Regeringen bereder de centrala linjedragningarna för Finlands finanspolitik på grundval av finansministeriets kostnads- och konsekvensberäkningar. Finansministeriets prognoser för konsekvenserna av regeringens politiska åtgärder för tillväxt, sysselsättning och andra samhällsverkningar framställs för riksdagen och allmänheten som ett slags sanningar om den kommande utvecklingen utan att de antaganden som prognoserna grundar sig på förklaras.

Eftersom resultaten av modeller som gäller framtiden i avgörande grad beror på vilka teorier, antaganden och betoningar som ligger bakom, bör regeringen redogöra för dessa grunder utförligt och så tydligt som möjligt i samband med budgetpropositionerna. Det skulle öppna för att bedöma regeringens finanspolitiska val och påståenden kritiskt och i relation till olika alternativ. Det skulle också öppna för bättre kvalitet i den finanspolitiska debatten.

Exempelvis har framtidsutskottet kritiserat regeringen för att Agenda 2030 och de ingående målen för hållbar utveckling inte syns tillräckligt i planen för de offentliga finanserna. Man kan säga

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 3 vänst

detsamma om budgeten. Vänsterförbundet instämmer i framtidsutskottets ståndpunkt om att s.k. temaorienterad budgetering bör användas mer i budgetpropositionerna och att den ekonomiska politiken bör beredas och bedömas också utifrån andra mått än bruttonationalprodukten. Finansministeriet har förbundit sig att utveckla ”beaktandet” av målen för en hållbar utveckling, men arbetet har inte hunnit längre än till inledningsskedet, och åtminstone hittills ter det sig som om statsrådet saknar ambition för större reformer exempelvis när det gäller användningen av välfärdsindikatorer.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 30

Riksdagen förutsätter att regeringen offentliggör bakgrundsantagandena och kalkyleringsgrunderna inklusive källorna för sina centrala propositioner utförligt och allmänbegripligt i samband med budgetpropositionerna och planerna för de offentliga finanserna.

Reservationens förslag till uttalande 31

Riksdagen förutsätter att regeringen i fortsättningen i budgetberedningen inbegriper såväl försök med temaorienterad budgetering som minst en välfärdsindikator som komplement till bruttonationalprodukten.

10. Beskattningen och Tullen

01. Skatteförvaltningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Skatteförvaltningen intar en central roll både i den inhemska och den gränsöverskridande bekämpningen av ekobrottslighet och svart ekonomi. Satsningar under tidigare år som har lett bland annat till grundandet av en separat enhet för utredning av svart ekonomi, och bättre utredning av missbruk i företags internationella internprissättning har återbetalat sig i form av ökade skatteinkomster. Skatteförvaltningen har i Finland unik kompetens i att analysera komplicerade finansieringsarrangemang och skatteplaneringsförfaranden.

Därför är det beklagligt att statsrådets strategi och åtgärdsprogram mot svart ekonomi 2016 inte innehåller några betydande nya verksamhetsresurser. Budgetpropositionen för 2018 förbättrar inte situationen.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 28.10.01 med 2 000 000 euro för Skatteförvaltningens omkostnader.

02. Tullens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Den kraftigt växande näthandeln ställer också nya krav för att det ska gå att kontrollera de försändelser bland den ökande trafikströmmen som misstänks innehålla varor som omfattas av förbud

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

eller begränsningar eller avviker från vad som uppgetts. Övervakningsautomatiken kan användas till att förbättra övervakningens täckning och rikta de personella resurserna effektivare. Det är ytterst positivt att finansutskottet bestämde sig för att höja Tullens anslag för automatisering av tullövervakningen av postlinjen.

Samtidigt vill vi påpeka att Tullen inte över huvud taget har beaktats i den särskilda resurstilldelningen för svart ekonomi efter 2015. Tullen har fått mindre pengar samtidigt som nya former av internationell ekonomisk brottslighet har ökat Tullens uppgifter och gjort dem mer komplicerade. Tullens nuvarande finansiering medger inte en adekvat övervakning av svart ekonomi och skattekontroll eller införande av modern tillsynsteknik.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 28.10.02 med 2 000 000 euro för Tullens omkostnader.

90. Stöd till kommunerna

30. Statsandel till kommunerna för ordnande av basservice (förslagsanslag)

Enligt propositionen uppgår statsandelarna till kommunerna under 2018 till 10,6 miljarder euro. Av detta belopp reserveras 8,5 miljarder för kommunal basservice. Statsandelen för basservice innehåller finansiella resurser för social- och hälsovård, men också för småbarnspedagogik, förskola och grundläggande utbildning, bibliotek och vissa tjänster inom kultursektorn. Statsandelen för kommunal basservice kommer att minska med ca 30 miljoner euro 2018 efter den kompletterande propositionen.

Räknat i euro beror de största ändringarna i nedskärningen av statsandelarna för basservice 2018 på konkurrenskraftsavtalet (468 miljoner euro), justeringen av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna (68 miljoner euro efter den kompletterande propositionen) och kompensering av skattebortfallet (en ökning med 131 miljoner euro). Regeringen föreslår att statsandelen höjs med 0,11 procentenheter till 25,34 procent 2018. Kommunernas självfinansieringsandel blir då 74,66 procent av statsandelens kalkylerade kostnader (74,77 procent 2017).

Enligt utredning från finansministeriet sker ändringen av statsandelsprocenten så att som tillägg beaktas 0,09 procentenheter i anknytning till kompenseringen av sänkta avgifter för småbarnspedagogiken med 25 miljoner euro samt 0,03 procentenheter i anknytning till fullgörandet av nya och mer omfattande åligganden så att statsandelsprocenten är 100. Som avdrag beaktas 0,01 procentenheter i anknytning till minskningen av kommunernas förvaltningsutgifter, eftersom det grundläggande utkomststödet har överförs till Folkpensionsanstalten. Den minskning av statsandelen med 468 miljoner euro som beror på konkurrenskraftsavtalet ska enligt förslaget genomföras genom ett avdrag på 85,47 euro per invånare från statsandelen för kommunal basservice. Det föreslås att statsandelen minskas med 7,72 euro per invånare i anknytning till minskningen av det belopp som motsvarar förändringen i kostnadsnivån för statsandelen (indexhöjning).

Jourreformen och centraliseringen av den specialiserade sjukvården väntas leda till ett inkomstbortfall för kommunerna på 125 miljoner euro 2018 och i anslutning till reformen görs ett avdrag

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 3 vänst

på 32 miljoner euro från statsandelarna för kommunal basservice. Det är ändå osannolikt att sådana besparingar kan uppnås i praktiken.

Regeringen Sipilä har skurit ner statsandelarna och försämrat kommunernas möjligheter att tillgodose kommuninvånarnas behov. Vänsterförbundets alternativ ger kommunerna en möjlighet att erbjuda invånarna högkvalitativa tjänster inom småbarnspedagogik, utbildning och socialvård.

Vänsterförbundet vill höja statsandelarna för småbarnspedagogiken i kommunerna med sammanlagt 36 miljoner euro jämfört med vad regeringen föreslår. Vi vill anslå 30 miljoner euro för att förbättra den grundläggande utbildningen och minska gruppstorlekarna, 220 miljoner till yrkesskolorna och 5 miljoner för det fria bildningsarbetet. För att förbättra personaldimensioneringen i äldreomsorgen föreslår vi att statsandelarna höjs med 20 miljoner euro för detta ändamål.

Den småbarnspedagogiska verksamhetens betydelse för barnets utveckling är allmänt erkända. Men regeringens beslut har försvårat utvecklingen av verksamheten. En av de mest betydande försämringarna är beslutet att upphöra med den subjektiva rätten till dagvård. Dessutom ökade regeringen gruppstorlekarna i dagvården för barn över 3 år, vilket försvagar kvaliteten på småbarnspedagogiken märkbart. Utöver barnen innebär större grupper en oskälig belastning för daghemspersonalen. Detta förvärrar den brist på arbetskraft som länge varit ett problem för daghemmen.

Också inom den småbarnspedagogiska verksamheten ökar ojämlikheten regionalt, mellan könen och beroende på barnets bakgrund. Det bästa sättet att öka jämlikheten inom utbildningen och att förbättra inlärningsresultaten är att öka deltagarfrekvensen. Viktiga instrument för att nå ett sådant mål är att återinföra den subjektiva rätten till småbarnspedagogisk verksamhet, minska gruppstorlekarna, sänka avgifterna för småbarnspedagogik och genomföra försök med gratis dagis.

Det talas också mycket om brister i äldreomsorgen. Problemen beror ofta på för lite personal. För mycket jobb försvagar välbefinnandet både för de äldre och för vårdpersonalen. De som lidit mest av regeringen Sipiläs nedskärningar och sänkta behörighetsvillkor är de mest utsatta och ensamma äldre.

Vänsterförbundet föreslår att hvc-avgiften slopas i hela landet. Det behov av tilläggsresurser på 40 miljoner euro som detta leder till bör fullt ut täckas med statsandelar.

Vänsterförbundet har från första början motarbetat det så kallade konkurrenskraftsavtalet. I vår skuggbudget föreslår vi att statsandelsminskningen på 468 miljoner euro på grund av konkurrenskraftsavtalet återtas. Vi vill också återta regeringens indexnedskärningar.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 32

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

Riksdagen förutsätter att regeringen återtär sin reform som leder till en kvalitativ försämring av äldreomsorgen och reserverar tillräckliga anslag för statsandelarna till kommunerna för att äldreomsorgen och äldreården ska bli bättre.

Reservationens förslag till uttalande 33

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövlga åtgärder för att förbättra personaldimensioneringen inom småbarnspedagogiken, för att minska gruppstorlekarna och för att trygga den subjektiva rätten till dagvård.

Reservationens förslag till uttalande 34

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövlga åtgärder för att hälsocentralsavgifterna ska kunna slopas i hela landet och att kommunerna fullt ut kompenseras för kostnaderna för detta genom statsandelar.

Reservationens förslag till uttalande 35

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövlga åtgärder för att återta alla de minskningar av statsandelarna som beror på indexnedskärningarna och konkurrenskraftsavtalet.

91. Stöd för sysselsättningen och näringslivet

41. Energiskattestöd (förslagsanslag)

Finland har olika företags- och näringsstöd till ett belopp av flera miljarder euro. Enligt statsrådets fjolårsutredning delas direkta företagsstöd årligen ut för cirka 1,3 miljarder och skattestöd med konsekvenser för företagens verksamhet för 6 miljarder.

Många stöd behövs med tanke på att främja den ekonomiska tillväxten, konkurrenskraften eller strukturförändringen. Vissa stödformer kan tjäna andra samhällsrelaterade syften.

Men alla subventioner kan inte motiveras trovärdigt med några som helst argument. Föregående regering identifierade i en undersökning företagsstöd för 850 miljoner euro som ”bromsar strukturförändringen eller som annars är skadliga.” Miljöperspektivet måste på grund av klimatförändringen ligga i fokus när företagsstöden ses över.

Mycket diskussion har förts kring stöd för hundratals miljoner till den energiintensiva industrin. Exempelvis energiskatteåterbärningarna till industrin, vilkas värde har mer än tiofaldigats sedan 2011, har inte förbättrat konkurrenskraften enligt en undersökning av Statens ekonomiska forskningscentral Vatt. I stället minskar de incitamenten för att finna lösningar med lägre utsläpp och är också minus för andra offentliga funktioner. I fjol lanserades ett nytt kompensationsstöd för utsläppshandeln, men även behovet av det stödet kan i nuläget ifrågasättas.

Tänker man på en hållbar strukturförändring och konkurrenskraften i framtiden så är problemet att en stor del av företagsstöden riktas till stora, gamla företag och att de inte motiverar tillräckligt

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

till att utveckla nya lösningar. Systemet för företagsstöd ses för närvarande över av en parlamentarisk arbetsgrupp. Vänsterförbundets riksdagsgrupp stöder en ambitiöst upplagd reformering av stöden som sporrar till att skapa nytt, till miljöhållbarhet och till nyanställning.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 36

Riksdagen förutsätter att regeringen som en del av reformeringen av företagsstöden bereder en proposition för att banta skattestödet till energiintensiv industri exempelvis till hälften av den nuvarande nivån.

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Var och en måste oberoende av sin bakgrund ha rätt och möjlighet till god uppfostran och utbildning från daghem till universitet och vuxenutbildning. Att lära sig nytt, komma till nya insikter och utveckla sig själv är en grundläggande rättighet för var och en och en förutsättning för att samhället ska utvecklas. Ett välfungerande och jämlikt utbildningssystem fyller en viktig funktion både för jämlikheten i samhället och för samhällsekonomin.

Över lag ligger fokus i budgetpropositionen för 2018 på att med små satsningar försöka reparera skadan för de enorma nedskärningarna. Men dimensionerna på de korrigerande åtgärderna är helt andra än på nedskärningarna.

Nedskärningarna ha redan tidigare orsakat ofantliga skador för den utbildningsmässiga jämlikheten och för utbildningens kvalitet och nåbarhet. Det mest förödande draget i regeringens nedskärningar är att de är så slumpmässiga — de vilar inte på någon utbildningspolitisk helhetssyn och inte heller på någon konsekvensbedömning värd namnet.

Finland behöver en utbildnings- och forskningsstrategi som identifierar relevanta orsakssammanhang. Strategin bör täcka alla utbildningsnivåer från småbarnspedagogiken till högskoleutbildningen och ha klara mål och medel för att trygga kvaliteten och rätten till jämlik utbildning. Strategin måste också ta hänsyn till utbildningens och forskningens betydelse för den ekonomiska utvecklingen och därigenom för välfärden i hela samhället.

Det är redan i sig värdefullt att lära sig nytt, men kunskapskapitalet är också Finlands viktigaste resurs. Därför är det oroväckande att internationella jämförelser har visat att Finland tappat i förhållande till de viktigaste referensländerna i fråga om kunskaper och utbildningsnivå både när det gäller unga och när det gäller befolkningen i arbetsför ålder. Vi måste få denna trend att vända.

Vi måste höja andelen unga vuxna som avlagt högskoleexamen till 50 procent. De främsta metoderna för att nå dit är ett flexibelt och avgiftsfritt utbildningssystem, minskning av utbildningens tendens att gå i arv och livslångt lärande. Syftet är att fostra kunniga, tänkande medborgare som är medvetna om sina rättigheter och skyldigheter.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

En genuint avgiftsfri utbildning på andra stadiet

Enligt 16 § 2 mom. i grundlagen ska det allmänna, enligt vad som närmare bestäms genom lag, säkerställa lika möjligheter för var och en att oavsett medellöshet enligt sin förmåga och sina särskilda behov få även annan än grundläggande utbildning och utveckla sig själv.

Enligt föreningen Rädda Barnen är andelen finländare som inte avlägger examen på andra stadiet innan de fyller 25 år hela 15 procent. Andelen är särskilt stor bland barn i låginkomsttagarfamiljer, vilket visar på ekonomisk ojämlikhet. Upp till en fjärdedel av dem som avbryter sin utbildning på andra stadiet anger kostnaderna för studierna vara orsaken.

De som mest lider av brist på pengar är de som valt yrkesutbildning. Studieavhoppet på andra stadiet är flest inom utbildningarna på yrkesläroanstalter, och penningbrist har inverkat på avbrottet åtminstone i någon mån för uppemot var tredje studerande. Det är också vardag inom yrkesutbildningen att studerande måste gallra bland studiealternativen eller skjuta upp slutförandet av studierna av ekonomiska orsaker.

Inom gymnasieutbildningen är det läroböckerna som kostar mest. Totalkostnaderna för att slutföra gymnasiet uppgår ändå upp till 2 600 euro, vilket är ett stort belopp för familjer med knappa resurser. De höga kostnaderna strider också mot tanken om universalitet och avgiftsfrihet. Den finländska utbildningspolitiken har utgått från och haft som mål att alla ska ha möjlighet att utbilda sig oavsett föräldrarnas inkomster.

Situationen måste rättas till — vi har helt enkelt inte råd att låta unga marginaliseras. Dessutom är det mycket svårt att få jobb med enbart grundläggande utbildning. Utanförskap och långtidsarbetslöshet står oss dyrt både rent mänskligt sett och även pekuniärt.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 37

Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål tar fram en utredning om en övergång till en genuint avgiftsfri utbildning på andra stadiet och utifrån den lämnar riksdagen behövliga förslag om hur den avgiftsfria utbildningen ska genomföras.

Reservationens förslag till uttalande 38

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en utbildnings- och forskningsstrategi som täcker in alla utbildningsstadier från småbarnspedagogik till högskola och som innehåller klara mål och metoder för att trygga kvaliteten på utbildningen och en utbildningsmässig jämlikhet.

10. Allmänbildande utbildning och småbarnspedagogisk verksamhet

30. Statsandelar och statsunderstöd för driftkostnader för allmänbildande utbildning och småbarnspedagogik (förslagsanslag)

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

Grundskolan blir allt mer ojämlik. Studieresultaten har sjunkit och skillnaderna har ökat både mellan regioner och mellan könen. Skillnaderna mellan skolorna ökar snabbt mellan kommunerna och inom kommunerna. Allt färre studerande når minimimålen för grundläggande utbildning och allt fler behöver stödundervisning eller specialstöd. Också skoltrivseln har minskat och elevernas motivation är inte längre på tidigare nivå. Inom grundläggande utbildning finns grupper med upp till 38 barn.

Barnens socioekonomiska bakgrund inverkar mer än förr på studieresultaten. Pisaundersökningen visar att barn med invandrabakgrund uppvisar bland de sämsta resultaten i Finland bland OECD-länderna och att skillnaden till majoritetsbefolkningen är stor. Grundskolan garanterar således inte alla barn lika möjligheter till nya kunskaper, trivsel i skolan och framgång i studierna.

Den grundläggande utbildningen behöver utvecklas och den behöver få tilläggsresurser. Dessutom måste man satsa på specialundervisning. Styrkan i det finländska grundskolesystemet i framtiden måste ligga i att varje barn oavsett bakgrund och hemort har rätt till undervisning av hög kvalitet. Mindre undervisningsgrupper möjliggör individuell undervisning och beaktande av elevernas specialbehov och skoltrivsel. Det måste finnas tillräckligt med undervisningspersonal för att individuella studievägar ska kunna genomföras.

Regeringen har skurit ner medel som siktar till att förbättra den utbildningsmässiga jämlikheten. Nästa års extra satsning, 25 miljoner euro för att stärka jämlikheten i grundskolan räcker inte för att korrigera utvecklingen mot ojämlikhet i grundskolan. Vänsterförbundet vill säkerställa att den finländska grundskolan också framöver är en av de bästa för alla barn.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.10.30 med 3 000 000 euro för att minska gruppstorlekarna och förbättra den kvalitativa jämlikheten inom grundläggande undervisning.

31. Statsandelar och statsunderstöd för driftkostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete (förslagsanslag)

Fritt bildningsarbete intar i Finland en betydande roll när det gäller att främja livslångt lärande och människors välbefinnande och jämlikhet. Läroanstalterna har omkring en miljon studerande.

Statsandelarna och statsunderstöden för läroanstalterna för fritt bildningsarbete har skurits ner under flera års tid. Dessutom försvåras arbetet i läroanstalter för fritt bildningsarbete av regeringens beslut om att frysa indexhöjningen inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde för åren 2016—2019. Det väcker också oro hos utbildningsanordnare att det talas om att indexfrysningarna kanske ska bli bestående. Nedskärningen av finansieringen och den ökade osäkerheten försvårar väsentligen planeringen av verksamheten. Vänsterförbundet kräver att indexfrysningarna ska återtass.

Samtidigt som nedskärningarna görs är efterfrågan på utbildning inom fritt bildningsarbete ändå stor. Nedskärningarna har under de senaste åren tvingat fram en höjning av utbildningsavgifterna

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

och en inskränkning av utbudet på utbildning särskilt i glesbygder, vilket äventyrar den utbildningsmässiga jämlikheten och utbildningens regionala täckning.

Läroanstalterna för fritt bildningsarbete får ett tillägg till driftskostnaderna i budgetpropositionen för 2018, men det räcker inte till för att ersätta de senaste årens nedskärningar.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.10.31 med 5 032 000 euro för statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete.

20. Yrkesutbildning

30. Statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningen (förslagsanslag)

Regeringen har gjort kraftiga nedskärningar i yrkesutbildningen under denna regeringsperiod. Som mest förlorar den enskilda utbildningsanordnaren över en femtedel av sin finansiering. De utlovade tilläggspengarna för att genomföra reformen av yrkesutbildningen täcker inte de tidigare nedskärningarna. Största delen av skolorna har tvingats banta sina budgetar med mer än en tiondel.

Totalt 1 600 arbetstillfällen gick i fjol förlorade vid läroanstalterna. Det är uppenbart att så omfattande uppsägningar försämrar undervisningens innehåll och stämningen i läroanstalterna, samtidigt som de ska förbereda sig för en omfattande reformering av yrkesutbildningen. Gruppstorlekarna blir större och närundervisningen minskar. Minskad närundervisning är en utmaning för många studerande som genomlever tonåren, men särskilt drabbas elever med inlärningssvårigheter, psyk- eller missbruksproblem eller annat behov av särskilt stöd. Närundervisning är särskilt viktigt i fråga om utbildning och integration för invandrare. Alla unga behöver på tröskeln till vuxenlivet stöd av en lärare i att studera och att lära sig för arbetslivet.

Det måste finnas yrkesutbildning överallt i Finland. Regeringens nedskärningar utgör ett allvarligt hot mot en sådan tillgänglighet. Marginaliseringen bland unga tar sig olika uttryck i olika landsändar och har ökat särskilt i norra och östra Finland. I tillväxtorter är konkurrensen om studieplatser hård och det leder till marginalisering av invandrare, om problemen inte tacklas med adekvata resurser. Redan nu finns det alltför många unga som bara har grundskoleutbildning och som hotas av utslagning. Deras antal hotar att öka betydligt till följd av regeringens nedskärningar.

Regeringens nedskärningar i yrkesutbildningen äventyrar genomförandet av reformen av yrkesutbildningen. Ungefär hälften av de ungdomar som går ut grundskolan fortsätter i yrkesutbildning och reformen berör uppskattningsvis 300 000 studerande. Många lärare upplever att timmarna inte räcker till för målen i läroplanerna. Att i tilltagande utsträckning lära på jobbet kan passa många studerande, men utmaningen ligger i att få tillräcklig handledning. Emfas på arbetslivet får inte bli enbart en ny sparmetod vars pris betalas av de studerande.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

En tillräcklig finansiering av utbildningen på andra stadiet måste garanteras för att yrkesutbildningsreformen ska kunna genomföras på ett vettigt sätt. I Vänsterförbundets skuggbudget tilldelas yrkesutbildningen 220 miljoner euro mer än i regeringens budgetproposition.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 39

Riksdagen förutsätter att regeringen i 2018 års budget lämnar riksdagen en proposition som upphäver nedskärningen i yrkesutbildningen och säkerställer en tillräcklig finansiering för yrkesutbildningen.

33. Kompetensprogrammet för unga vuxna (fast anslag)

Under den förra regeringsperioden byggde man upp en samhällsgaranti för unga för att motverka ungdomsarbetslöshet, ojämlikhet och marginalisering. Ungdomsgarantin måste genomföras långsiktigt, regionalt heltäckande och med en räckvidd som når ut till alla unga, också unga invandrare.

Som ett led i ungdomsgarantin har man genomfört kompetensprogrammet för unga vuxna. Personer i åldrarna 20–29 år som bara har gått ut grundskolan har möjligheter att avlägga yrkes- eller specialyrkesexamen alternativt yrkesinriktad grundexamen. De har avlagt yrkes- eller specialyrkesexamen som fristående examen. Förberedande utbildning för fristående examen har getts av läroanstalter och inom läroavtalsutbildning.

Kompetensprogrammet för unga vuxna har nått övertygande resultat och det borde få en fortsättning. Regeringen har emellertid bestämt sig för att avsluta programmet.

Alla bör tryggas en möjlighet till en examen på minst andra stadiet. Det är en förutsättning också för att få upp sysselsättningen och förebygga utslagning.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 40

Riksdagen förutsätter att regeringen åter blåser liv i kompetensprogrammet för unga vuxna och anvisar tillräckliga anslag för det ändamålet.

40. Högskoleundervisning och forskning

50. Statlig finansiering av universitetens verksamhet (reservationsanslag 2 år)

År 2015 ändrades universitetslagen på förslag av regeringen temporärt så att de anslag i budgeten som anvisas 2016—2019 för universitet inte höjs enligt den årliga förhöjningen i kostnadsnivån enligt universitetsindex. Vänsterförbundet anser att indexfrysningarna måste slopas.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

Men denna frysning av universitetsindexet är bara en av de nedskärningar som den nuvarande regeringen riktar mot universiteten. År 2016 berövades universiteten permanent 50 miljoner euro i basfinansiering. Dessutom har regeringen dragit in den s.k. apotekskompensationen, som uppgick till mer än 30 miljoner euro per år.

Projektf finansiering har skjutits till i någon utsträckning, men det rättar inte till problemet med basfinansieringen. En stabil och förutsägbar finansiering är viktig för att utveckla forskningen och undervisningen. Regeringens beslut har underminerat universitetens basfunktioner och lett till massiva uppsägningar. Uppsägningarna har försvårat universitetens förmåga att förnyas och att förnya samhället.

Vänsterförbundets mål är att öka basfinansieringen av högskolorna, vilket är en högprioriterad metod för att genomföra universitetens autonomi och skapa förutsättningar för en långsiktig grundforskning.

Universiteten har också samhälleliga förpliktelser gentemot de studerande. Undervisningskvaliteten och utbudet av undervisning blir lidande. När förvaltningen skärs ned minskar samtidigt studiehandledningen och den övriga studierådgivningen, vilket fördröjer utexamineringen. Det dröjer alltid länge innan följderna av förändringar inom utbildningen får genomslag. Därför måste utvecklingen av utbildningen ske långsiktigt. Vänsterförbundet stöder målet att höja den nationella kompetensnivån och andelen unga vuxna som avlagt högskoleexamen till 50 procent.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.40.50 med 78 900 000 euro för universitetens verksamhet och godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 41

Riksdagen förutsätter att regeringen återinför universitetens apotekskompensation eller att den vidtar behövliga åtgärder för att täppa den lucka i finansieringen som dess slopande innebär.

55. Statlig finansiering av yrkeshögskolornas verksamhet (reservationsanslag 2 år)

År 2015 ändrades yrkeshögskolelagen på förslag av regeringen temporärt så att de anslag i budgeten som anvisas 2016—2019 för yrkeshögskolorna inte höjs enligt den årliga förhöjningen i kostnadsnivån enligt yrkeshögskoleindex. Enligt undervisnings- och kulturministeriets kalkyl var effekten för yrkeshögskolorna av att inte höja indexet cirka sju miljoner euro 2017. Vänsterförbundet kräver att indexfrysningen återtass.

Indexfrysningen är bara en av de nedskärningar som den nuvarande regeringen riktar mot yrkeshögskolorna. Enligt ett tidigare beslut skär regeringen årligen 25 miljoner euro av yrkeshögskolorna med förevändningen att rationalisera högskolorna. Som en följd av konkurrenskraftsavtalet förminskas finansieringen för yrkeshögskolorna med cirka tre procent åren 2017—2019. Dessa

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 3 vänst

nedskärningar lamslår verksamheten i yrkeshögskolorna som redan kämpar med ekonomiska svårigheter samt försvagar kvaliteten och utbudet på undervisningen och studiehandledningen.

Yrkeshögskolorna har under de senaste åren genomfört omfattande uppsägningar, och personal som avgått med pension har inte ersatts med ny personal. Olika slags arbetsmiljöbarometrar visar att det står mycket illa till med arbetshälsan i yrkeshögskolorna. Arbetshälsan har försvagats och arbetsbelastningar har ökat, vilket kan återspegla sig också på de studerande. Nivån på yrkeshögskolornas basfinansiering måste korrigeras.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.40.55 med 39 000 000 euro för yrkeshögskolornas verksamhet.

70. Studiestöd

55. Studiepenning och bostadstillägg (förslagsanslag)

Regeringen Sipilä har tagit drygt en fjärdedel av det månatliga studiestödet för studenterna på högskolestadiet och dessutom förkortat den tid stöd beviljas. Ur de studerandes perspektiv är försämringarna helt orimliga.

Den ökande tyngden för studiestödets lånedel kommer sannolikt att leda till att de studerande arbetar mer under studierna och att fler håller ett eller flera mellanår efter studierna på andra stadiet, vilket förlänger studietiden ytterligare. Det är inte lockande att ta lån i ett läge där det är osäkert om man får jobb efter studierna och där den framtida räntan på banklån är oviss.

De studerande är redan i dag den befolkningsgrupp som har de lägsta inkomsterna och nedskärningen innebär ett enormt avbräck för deras uppehälle. Undersökningar visar att viljan att ta lån är kopplad till den studerandes socioekonomiska bakgrund. Det innebär ytterligare ökad ojämlikhet inom högskoleutbildningen.

Det är oroväckande vanligt att studerande har mentala problem. Sedan 2000 har diagnoserna depression och ångest fördubblats bland de studerande. Nedskärningarna i och de åtstramade villkoren för studiestödet försvagar studiemöjligheterna för studerande med mentala problem. Oron och stressen för hur de ska klara av studierna ökar, varigenom också risken för mentala problem växer.

Det har under de senaste åren gjorts ett flertal ändringar i studiestödet och effekterna av dem borde utvärderas ordentligt. Studiestödssystemet bör utvecklas utifrån dagens studiepenningsdominerade modell för att ge de studerande möjlighet att fokusera på studierna i stället för att ständigt tvingas oroa sig över sin försörjning.

I Vänsterförbundets skuggbudget återtas de försämringar som regeringen Sipilä gör i studiepenningen. Till följd av vårt förslag kommer exempelvis en högskolestuderandes studiepenning att stiga från 250 till 340 euro i månaden.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

Om nedskärningen i studiepenningen återtass kostar det i sig staten 98 miljoner euro. Samtidigt minskar dock utgifterna för bostadsbidrag med 10 miljoner och för utkomststöd med 4 miljoner. Dessutom ökar kommunernas (och t.ex. kyrkans) skatteinkomster med totalt 17 miljoner till följd av höjningen. När även detta beaktas blir reformens nettoeffekt för de offentliga finanserna 67 miljoner euro.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 42

Riksdagen förutsätter att regeringen återtass nedskärningarna i studiestödet och utvecklar studiestödssystemet på grundval av den nuvarande modellen med betoning på studiepenning så att de studerandes grundläggande försörjning tryggas.

80. Konst och kultur

06. Omkostnader för Nationella audiovisuella institutet (reservationsanslag 2 år)

Nationella audiovisuella institutet är både en minnesorganisation (film-, tv-, och radioarkiv) och en tillsynsmyndighet. Den har i uppgift att bevara och förmedla det audiovisuella kulturarvet och främja en säker mediemiljö och mediefostran.

Dess anslag har minskat med 22 procent 2014—2017. Enligt vad undervisnings- och kulturministeriet uppger är institutets budget för 2018 hela 300 000 euro för liten med den nuvarande personalstyrkan. År 2019 uppskattas gapet vara 800 000 euro.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.80.06 med 300 000 euro till omkostnader för Nationella audiovisuella institutet

31. Statsandel och statsunderstöd för driftkostnader för teatrar, orkestrar och museer (förslagsanslag)

I ett litet land som Finland är statligt stöd av nöden för att möjliggöra en vital och mångsidig konst och kultur som täcker hela landet. Utan statligt stöd vore det omöjligt för många museer, teatrar och orkestrar att fungera.

Under senaste regeringsperiod drogs redan statsandelarna för kulturen ned betydligt och nya nedskärningar kan inte längre göras utan att funktionerna naggas i kanten kännbart. Som en följd av de nedskärningar som gjorts med konkurrenskraftsavtalet som förevändning håller kulturen på att bli verkligt illa trängd, och att utveckla området med ständiga nedskärningar är allt annat än enkelt.

Kulturbranschen är en arbetskraftsintensiv bransch och regionalt en betydande arbetsgivare. Nedskärningarna slår oundvikligen till mot personalstyrkan.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 3 vänst

I ett utvecklat samhälle ingår det att ha ett heltäckande, mångsidigt och högkvalitativt konst- och kulturliv i hela landet, med teatrar, museer och orkestrar. Denna nationella källa till stolthet bör främjas och inte medvetet utarmas.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.80.31 med 2 230 000 euro för statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för teatrar, orkestrar och museer.

50. Vissa understöd (reservationsanslag 3 år)

Kultursedel för unga

Många arbetstagare i Finland har njutit av kultursedeln som anställningsförmån. De unga som ofta studerar eller på annat sätt är utanför arbetslivet har inte haft en motsvarande förmån.

Kultursedeln är ett utmärkt sätt att få folk att på bred front intressera sig för samhällets utbud av konst- och kulturtjänster enligt egna intressen. Men priset på inträdesbiljetter är ofta för högt för unga. Kultursedeln skulle öka användningen av kulturtjänster och bidra till att främja mångfald i kulturlivet i Finland. Det skulle också få en regionalt betydande sysselsättande effekt inom den arbetskraftsintensiva konst- och kulturbranschen.

I Italien får 18 år fyllda ungdomar från september 2016 en kultursedel värd 500 av staten. Summan kan användas exempelvis för inträdesbiljetter till teatrar, museer och annan kultur och konst och till bokköp. Sedeln fås i bruk och avgifter kan betalas genom en mobilapp. Summan ska användas före utgången av nästa år.

Ett motsvarande försök bör inledas också i Finland, exempelvis med en sedel värd 100 euro, och på grundval av erfarenheterna kan summan justeras senare. Åldersklassen 18-åringar omfattar i Finland cirka 57 000 personer. Sammanlagt skulle projektet innebära en årlig kostnad på sex miljoner euro inklusive inlednings-, förvaltnings- och uppföljningskostnader.

Stöd till frivilligorganisationer

Ett aktivt, omfattande och pluralistiskt civilt samhälle är ett viktigt inslag i vår finländska demokrati. Olika föreningar erbjuder möjligheter till deltagande, kanaliserar medborgarnas känslor, bildar oss, livar upp lokalsamhällen och producerar värdefull kunskap och service.

I Finland har vi förstått att det behövs statligt stöd för att hålla liv i ett stort och diversifierat utbud av organisationer. Tyvärr har pengarna till frivilligorganisationerna minskat kännbart de senaste åren.

Fredsorganisationerna är viktiga aktörer och debattörer i samhället. De ger människor chansen att delta och påverka och de fostrar människor till fred och är aktiva internationellt och i samarbetet med närområdena. Icke våld, antirasism och tolerans har alltid varit viktiga element i fredsarbetet.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

Som säkerhets- och samhällsläget ser ut i dag i Europa och våra närområden behövs det aktivt fredsarbete, men också vitala fredsorganisationer. Krig, flyktingskap och tilltagande rasism ställer nya och höga krav på frivilligorganisationerna. Fredsorganisationerna behövs som en aktiv part i samhällsdebatten och för fredsfostran i skolorna, informationsspridning, publikationsverksamhet, tillställningar och internationellt samarbete på gräsrotsnivå.

Det finländska människorätts- och fredsarbetet måste få behålla sina verksamhetsmöjligheter. Finansministeriets beslut att öka momentet med 100 000 euro för Förbundet för mänskliga rättigheter rf:s verksamhet och 100 000 euro för fredsorganisationerna är motiverat, men vi anser att totalbeloppet för understöd till organisationer med fog kan ökas mer än för att stärka det civila samhällets viktiga roll.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.80.50 med 1 000 000 euro för att stödja frivilligverksamhet, föreningsarbete och ett aktivt civilt samhälle och främja fredsarbetet och att den godkänner ett uttalande.

Reservationens förslag till uttalande 43

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder och för riksdagen lägger fram en proposition om en kultursedel för unga.

52. Penningspelsverksamhetens vinstmedel för främjande av konst (förslagsanslag)

Konstnärernas problem att försörja sig är ett av de största hindren för att utöva konst. För att garantera konstnärerna en tryggad försörjning måste vi starta en konstnärsallians också i Finland.

Konstnärsallianser finns redan i Sverige och Norge. Grundtanken är att för kompetenta frilansare skapa ett professionellt, ekonomiskt och socialt skyddsnät i form av anställningar. Också i Finland har allianserna diskuterats flitigt och olika modeller tagits fram. Ett pilotprojekt bör startas utifrån dem. I fortsättningen bör vi granska om alliansmodellen kan vara lämplig också för andra med atypiska anställningsförhållanden.

Alliansen bör finansieras både genom arbets- och näringsministeriets och undervisnings- och kulturministeriets budget eftersom det är fråga inte bara om att stödja konsten utan också sysselsättningen. Alliansmodellen kräver sektorsövergripande samarbete.

Finansutskottet inser behovet av konstnärsallianser och ökar momentet med 50 000 euro för en utredning av frågan. Vi anser att anslaget bör vara bra mycket större så att ett pilotprojekt kan startas redan 2018.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.80.52 med 500 000 euro för att genomföra en utredning och ett pilotprojekt i fråga om konstnärsallianser.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

90. Idrottsverksamhet

52. Statsandel för idrottsutbildningscenter samt finansiering för kostnader för utvärdering av idrottsvetenskapliga projekt (fast anslag)

Kostnaderna för barns och ungas idrottsaktiviteter har under innevarande årtusende stigit oskäligt. Enligt undersökningar kan aktivitet i idrottsföreningar vara alltför dyrt redan för två av tre finländska familjer. Alla barn och ungdomar bör ha rätt till idrottsaktiviteter och staten ska bidra till att alla kan vara med i gruppträning.

År 2013 uppställdes som mål för statens direkta föreningsstöd att sänka kostnaderna för fritidsaktiviteter. Som ett ovillkorligt tak har verksamhet som stöd fått kosta högst 50 euro per månad. Gränsen har uppställts för att föreningsstödet faktiskt ska sänka kostnaderna.

Enligt undersökningar höjde det tidigare föreningsstödet rentav kostnaderna då andelen frivilliga insatser minskade. Nivån på föreningsstödet höjdes betydligt under föregående riksdagsperiod. Från 2011 till 2014 trefaldigades föreningsstödet och uppgick till fem miljoner euro. År 2015 började man skära ner föreningsstödet och 2016 skars det ner ytterligare. Regeringen har offentligt betonat möjligheterna till fritidsaktiviteter för barn och unga och behovet av att sänka kostnaderna för idrott. Men beslutet att skära i stödet till föreningarna gick stick i stäv med de uttalade målen.

Stödet till föreningarna betalas ur tippningsvinstmedel och ministern har i fråga om dem direkt makt att bestämma vad de ska användas till. För att öka andelen stöd till föreningar med 2 miljoner euro ur tippningsvinstmedel för idrott (moment 29.90.50) föreslår vi att statsandelsfinansieringen för idrottsutbildningscentren överförs till att finansieras från ett budgetmoment. Det genomförs genom att öka anslaget under moment 29.90.52 (Statsandel till idrottsutbildningscenter och finansiering av kalkylerade kostnader för idrottsvetenskapliga projekt) med 2 miljoner euro.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.90.52 med 2 000 000 euro för statsandel till idrottsutbildningscenter och finansiering av kalkylerade kostnader för idrottsvetenskapliga projekt.

91. Ungdomsarbete

51. Verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsarbete (reservationsanslag 2 år)

Det går att främja ungdomars möjligheter att få jobb och livskunskap också med hjälp av ungdomsverkstäder. I verkstäderna lär sig deltagarna växelverkan, att arbeta tillsammans och arbetsuppgifter inom olika områden under ledning av coacher i arbetsträning och individuell träning. Verkstäderna är viktiga för de ungas framtid eftersom drygt 80 procent av deltagarna finner en väg framåt i livet efter tiden på verkstaden.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

Uppsökande ungdomsarbete ger tidigt stöd till unga som är utan utbildning, jobb eller praktikplats eller som i övrigt behöver hjälp för att få nödvändiga insatser. Det uppsökande ungdomsarbetet har årligen nått över 20 000 unga av vilka över 15 000 har behövt långvarigare handledning.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.91.51 med 7 000 000 euro för verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsarbete.

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning och forskning

01. Jord- och skogsbruksministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Regeringen har meddelat som sitt mål att trygga djurens hälsa och förbättra djurens välbefinnande. Att dra in djurskyddsombudsmannens uppgift står i stark konflikt med detta mål.

Den tidsbundna uppgiften som djurskyddsombudsman inrättades för att det iaktogs ett tydligt behov för en självständig myndighet som skulle främja djurens välbefinnande, utföra upplysningsarbete och upprätthålla diskussion med olika myndigheter, forskare, organisationer och experter.

I det nutida samhället är djuren ytterst sårbara och beroende av människan. Det gäller såväl produktionsdjur, keldjur som naturlevande djur. Att testa matproduktion och läkemedel på djur är exempel på frågor som berör de flesta finländare. Det är människornas skyldighet att säkerställa djurens välbefinnande och möjlighet till ett arttypiskt beteende.

När riksdagen förkastade ett medborgarinitiativ som krävde förbud mot pälsnäringen, krävde den samtidigt tydliga förbättringar i fråga om djurens välbefinnande. Indragningen av djurskyddsombudsmannens uppgift visar att riksdagens krav inte tas på allvar.

Finland behöver också i fortsättningen en självständig myndighet som driver på djurfrågor, anställer en djurskyddsombudsman eller en djurombudsman med ett vidare uppgiftsfält.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 35.20.55 med 310 000 euro till djurskydd och att följande uttalande godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 44

Riksdagen förutsätter att regeringen i samband med en total översyn av djurskyddslagen inrättar uppgiften för oberoende djurskyddsombudsman eller en djurombudsman.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

40. Naturresursekonomi

31. Stödjande av vattenhushållnings- och fiskeriprojekt (reservationsanslag 3 år)

Under regeringen Katainen upprättades en fiskevägsstrategi, men genomförandet har gått långsamt eftersom vattenkraftbolagen varit avogt inställda och de offentliga anslagen varit alltför små. Läget är oräddvinst. Vattenkraftverken har utnyttjat våra gemensamma resurser för att generera egen vinst och slutresultatet är att bestånd av vandringsfisk dött ut eller utsatts för stor risk.

Det enda rätta hade varit att redan från början kräva fiskvägar i samband med kraftverksbyggen, men senast nu måste frågan lösas. Det måste vattenkraftbolagen som har ansvaret för att bygga fiskvägar, men staten ska ange prioriteringsordningen utifrån strategin för fiskvägar. Bolagen kan ges statligt stöd för att bygga fiskvägarna.

För kraftverkens lönsamhet spelar den vattenvolym som behövs för fiskvägar en underordnad roll. För små vattenkraftverk utan större ekonomisk betydelse bör vi införa en skrotningspremie eller något annat verktyg som tillåter rivning utan att de kulturella värdena förstörs.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 45

Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att fiskevägsstrategin genomförs och gör behövliga lagstiftningsändringar för att vattenkraftsbolagens ansvar tydliggörs.

45. Främjande av vården av skogsnatur (reservationsanslag 3 år)

Målet för programmet för mångfald i skogarna i södra Finland METSO är att stoppa upp tillbakagången av skogshabitat och skogslevande arter före utgången av 2025. Det konkreta målet för programmet, som baserar sig på frivilligt skydd, är att permanent skydda cirka 96 000 hektar och få tidsbundet skydd och naturvårdsprojekt att omfatta 82 000 hektar.

Programmet METSO har varit framgångsrikt. Av målet har ungefär hälften nåtts. Programmet bygger på frivilliga insatser och har förbättrat acceptansen för naturvården samtidigt som samarbetet mellan aktörerna inom skogs- och miljöområdet har ökat. Programmets metoder är effektiva i förhållande till kostnaderna och de har dessutom gjort det möjligt att trygga skogsnaturens mångfald genom skogsvårdens metoder. Att främja skogsvården är ett väsentligt element i METSO-programmet.

Nu har emellertid finansieringen av METSO drabbats av nedskärningar. Nu hotar målen gå om intet på grund av otillräcklig finansiering. Besparingen på tre miljoner euro enligt regeringsprogrammet måste annulleras.

Vi föreslår

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

att riksdagen ökar moment 30.40.45 med 3 000 000 euro för att främja värden av skogsnatur.

51. Främjande av fiskerihushållningen (reservationsanslag 2 år)

Kemi älv är Finlands längsta älv. Laxbeståndet gick förlorat när älvmynningen täpptes till 1949. Det här innebar slutet för Finlands finaste laxälv.

Fiskevårdsskyldigheterna för kraftverken i Kemi älv måste uppdateras. I praktiken betyder det att fiskvägar måste byggas i anslutning till kraftverken och att vandringsfiskbestånd återinförs i vattendragen på området. Målet måste vara att genom nya fiskvägar återinföra de naturliga möjligheterna för lax och öring att fortplanta sig i Ounasjoki älv, älven ovanför Kemi älv och Raudanjoki älv där det finns fortplantnings- och yngelproduktionsområden. Kraftverken måste utöver detta upplåta tillräckliga vattenmängder så att lax och öring hittar rutter till fiskvägarna.

Den gällande fiskevårdsskyldigheten har varit i kraft i 35 år. Ursprungligen har det bestämts att utplanteringsarterna är tvååriga öringar och sommargamla sikyngel. Enligt Lapplands NTM-central är emellertid de karga miljöförhållandena kring uppdämningsbassängerna inte en lämplig livsmiljö för dessa arter. Därför har man i stället föreslagit utplantering av gös och öring som uppnått fångsstorlek samt regnbågsforell.

NTM-centralen har dessutom påpekat att utplanteringen av havslax och öring på havsområdena borde ökas. NTM-centralen, som är fiskehushållningsmyndighet, har beslutat lämna in en ansökan till Regionförvaltningsverket i Norra Finland om en översyn av fiskevårdsskyldigheterna för Kemi älv.

Projektet kommer inte att avancera utan en övergripande strategi, en kraftig insats från statens sida, utnyttjande av EU-fonder, kommunernas deltagande och en uppdatering av Kemijoki Oy/PVO-Vesivoima Oy:s skyldigheter. Staten måste bära det huvudsakliga ansvaret och visa vägen.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 30.40.51 ökas med 2 000 000 euro för att återinföra lax i Kemi älv.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning och verksamhetsområdets gemensamma utgifter

01. Kommunikationsministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Den parlamentariska arbetsgruppen för finansiering av transportnätet drog upp riktlinjer för en tillräcklig finansiering av åtgärdsplanen för gång och cykling i sin mellanrapport i augusti 2017. Trots det har planen inte tilldelats finansiering i 2018 års budget.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

Cykling och gång är inte bara utsläppsfria utan också ett hälsosamt sätt att röra sig. Med stöd av åtgärdsplanen kan man bland annat stödja kommunernas investeringar i gång och cykling, planera och utveckla rikstäckande nätverk för gång- och cykling, koordinera arbetet för att främja gång och cykling samt understöda anskaffning av elcyklar och stödja organisationer som arbetar för hållbara trafikformer. Åtgärdsprogrammet borde så snart som möjligt sättas i verket.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 31.01.01 med 20 000 000 euro för att genomföra åtgärdsplanen för gång och cykling.

10. Trafiknätet

77. Utveckling av trafikledsnätet (reservationsanslag 3 år)

Av persontrafiken i vårt land går bara fem procent på räls. En bättre spårtrafik skulle underlätta att nå utsläppsmålen för trafiken. Samtidigt kunde trafikstockningarna minskas och vägtrafiken göras smidigare.

Men en ökad spårtrafik kräver att bannätet är i skick. Först måste de flaskhalsar avlägsnas som är ett hinder för att bygga ut spårtrafiken och orsakar felsituationer och förseningar.

Vänsterförbundet har föreslagit att ett konkret åtgärdsprogram för utveckling av spårtrafiken tas fram som slår fast utvecklingsinsatserna och finansieringen utifrån en parlamentarisk överenskommelse som sträcker sig över flera valperioder. Utöver de cirka 100 miljoner euro som finns att tillgå för pågående banprojekt krävs det minst lika mycket till per år. Det borde med andra ord reserveras ca 200 miljoner euro på årsnivå under de kommande valperioderna för investeringar i bannätet. Investeringsprogrammet bör genomföras utanför finansramarna.

När det gäller att prioritera olika projekt kan man luta sig mot Trafikverkets sakkunnigbedömningar. Som exempel på brådskande objekt kan nämnas förbättring av banavsnittet Böle—Riihimäki, reparation av förbindelselederna Uleåborg—Kemi och Ylivieska—Idensalmi, elektrifieringen av Hangöbanan samt moderniseringen av bangårdarna i Joensuu, Kouvola och Kuopio.

Det är positivt att finansutskottet håller med om att det absolut behövs en plan som sträcker sig över valperioderna. När utskottet hörde sakkunniga kom det också fram att transportinvesteringarna i budgeten inte bör behandlas som en utgiftspost eftersom de får samhälleligt genomslag för flera årtionden framåt och är nödvändiga för exporten. Tyvärr beslutade utskottet inte föreslå ett större anslag som skulle medge att nödvändiga reformer kan påskyndas redan nästa år.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 46

Riksdagen förutsätter att regeringen i samråd med riksdagspartierna inleder beredningen av ett investerings- och åtgärdsprogram för spårtrafiken med sikte på betydande investe-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

ringar i bannäten och med en parlamentarisk överenskommelse om finansieringen för en period som sträcker sig över flera valperioder.

30. Stöd till trafiken och köp av tjänster

63. Köp och utvecklande av kollektivtrafiktjänster (reservationsanslag 3 år)

Regeringen Sipilä har under de senaste åren skurit ner på stödet till kollektivtrafiken. Det syns i form av indragna tåg- och busssturer. Människor väljer var de bosätter sig utifrån transportförbindelsernas smidighet.

Nedskärningarna måste återtas för att områdesutvecklingen inte ska snedvridas om kollektivtrafiken läggs ner. En kollektivtrafik som täcker hela landet garanterar regional likställdhet.

Att höja kvantiteten och kvaliteten på spårtrafiken förbättrar sysselsättningen och erbjuder ett bra alternativ till privatbilismen. Kollektivtrafiken måste vara förmånligare än privatbilismen och på så sätt bidra till mindre utsläpp

De stora stadsregionerna har fått kollektivtrafikstöd så sent som från 2010. Inom metropolområdet är en smidig och skäligt prissatt kollektivtrafik väsentlig för tillgången till arbetskraft. När det har blivit alltför dyrt att bo i staden måste man kunna ta sig smidigt till jobbet också från längre bort belägna bostadsområden. En skäligt prissatt kollektivtrafik är också viktigt med avseende på att förhindra ojämlikhet. Vi slår ut människor från samhället om de inte kommer åt att röra sig.

I huvudstadsregionen är pressen på att höja kollektivtrafikens biljettpriser stort. Den ekonomiska tillväxten för hela landet är i hög grad beroende av att huvudstadsregionen blomstrar. I exempelvis vårt grannlands huvudstad Tallinn har man gått över till gratis kollektivtrafik. Stödet till huvudstadsregionens kollektivtrafik måste öka.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 31.30.63 ökas med 40 000 000 euro för köp och utveckling av kollektivtrafiktjänster.

66. Nationalparkernas tillgänglighet och utveckling av servicen (nytt moment)

Det finns 40 nationalparker i Finland med vida naturskyddsområden. De bidrar till att bevara naturens mångfald och erbjuder varierande möjligheter till uteliv och rekreation. Nationalparkerna sköts av Forststyrelsen och det kostar ingenting att besöka dem så var och en har en chans att röra sig i och lära känna Finlands natur.

Bara ett fåtal nationalparker kan nås med en fungerande kollektivtrafik och i många parker är servicenivån otillfredsställande. För att nationalparkerna i verkligheten ska stå öppna för alla måste trafikförbindelserna till dem och servicen förbättras.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

Vi anser att det bör reserveras ett specifikt anslag i statsbudgeten för ett nytt moment för förbättring av kollektivtrafiken till och servicenivån i nationalparkerna.

Med stöd av det som sägs ovan och med hänvisning till BM 317/2017 rd föreslår vi

att riksdagen under det nya moment 31.30.67 under kapitel 31.30 anvisar 3 000 000 euro för att förbättra nationalparkernas tillgänglighet och servicenivå.

40. Kommunikationstjänster och kommunikationsnät samt stöd för kommunikation

45. Stöd till nyhets- och aktualitetsverksamhet vid kanaler som betjänar allmänintresset (reservationsanslag 3 år)

Statsrådet föreslår att det under momentet beviljas 2 miljoner euro för stöd till nyhets- och aktualitetsverksamhet vid kanaler som betjänar allmänintresset. Programmet gäller för tiden 1.7.2017—30.6.2019.

Användningsändamålet, användningsobjektet och bevilningsgrunden tål inte en kritisk granskning, eftersom stödet i praktiken har avgränsats i fråga om vilken teknik som stöds och vilka som kan få stödet.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 47

Riksdagen förutsätter att regeringen förnyar mediestödet så att det rättvist beaktar olika tekniker och medietyper och rättvist betonar den samhälleliga betydelse och nytta som olika aktörer och verksamhetsmodeller medför.

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

20. Närings- och innovationspolitik

En hög kompetens är Finlands främsta trumfkort. Ett starkt utbildningssystem har möjliggjort framstående forskning, utveckling och innovation som bedrivs såväl inom forskningsinstitut och i tankesmedjor som i företag. Dessa funktioner har en central roll för Finlands framtid. Ekonomins livskraft, skapande av arbetstillfällen och övergång till ett koldioxidsnålt produktionssystem med högt mervärde kräver att näringsstrukturen förnyas radikalt. Konkurrenskraften för vår exportindustri är beroende av den produktionstekniska utvecklingen och nya innovationer.

Offentliga satsningar på forskning och produktutveckling betalar sig tillbaka. Arbetet i forskningsinstituten skapar grunden för kommersiella lösningar och stöden till företagens egen forskning och utveckling möjliggör risktagning och nyskapande.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 3 vänst

Ändå har andelen av utgifterna för FoU-verksamhet av bruttonationalprodukten minskat i Finland sedan 2009. Under regeringen Sipiläs tid har betydelsen av stöd för forskning, utveckling och innovationer i näringspolitiken minskat ytterligare. I fjol sjönk FoU-funktionernas andel av bruttonationalprodukten redan under tre procent vilket är betydligt mindre än i våra viktigaste jämförelseländer. Exempelvis i Sverige är stödbeloppet två gånger och i Förenta staterna tre gånger så stort som i Finland.

Utöver beloppen på satsningarna i forskning och utveckling bör uppmärksamhet riktas också på hur beloppen riktas in. För närvarande fokuserar företagen mycket på att förbättra existerande produkter. Andelen helt nya innovationer är bara några procent. att ersätta allmänna skattestöd med direkta innovationsstöd kan bidra till att förbättra läget.

Forskning är ytterst arbetskraftsintensivt. Nedskärningarna i finansieringen för forskningsinstitutens och företagens FoU-funktioner har således också förvärrat arbetslösheten. Analogt syns extra satsningar på forskning omedelbart i form av nya arbetstillfällen.

Att bromsa klimatförändringen och leva i harmoni med jordens kapacitet är en av de största utmaningarna för mänskligheten. Genomsnittsfinländarens ekologiska fotavtryck är tre eller fyra gånger större än vad en hållbar utveckling klarar av.

Att utforma en hållbar strukturförändring är en lika viktig ”mission” som att skapa ett välfärdsamhälle. En övergång till en koldioxidsnål livsstil kräver enorma förändringar med avseende på produktion, konsumtion, boende och trafik. Vi måste få en mer tvingande miljöreglering, en prisättning för externa effekter (t.ex. via beskattning) som motsvarar hur negativa de faktiskt är, samt enorma offentliga satsningar på infrastruktur och forskning. Samtidigt måste vi värna jämlikheten i samhället genom beskattningsåtgärder och tillräcklig social trygghet.

Såväl den offentliga sektorn som företag, föreningar och hushåll måste stödja förnybar energi, effektiv resursanvändning, cirkulär ekonomi och överhuvudtaget lösningar som stödjer hållbara modeller.

Ett sätt att främja en övergripande strukturförändring är en offentlig utvecklingsbank eller ett investeringsverk som för en längre tid framåt skulle samla in och kanalisera finansiering utifrån en samhällsvisionär missionstanke. I t.ex. Tyskland har ett offentligt finansieringsverk varit en viktig aktör när man har slagit in på nya vägar för energiförsörjningen. Finlands regeringen borde vidta åtgärder för att grunda ett offentligt investeringsverk. Samtidigt borde också privatpersoner förmås att bidra till verkets kapital.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 48

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att höja finansieringen av forskning och utveckling till samma nivå som våra centrala konkurrentländer och att en större andel av stöden än nu riktas till utveckling av nya innovationer och verksamhetsmodeller.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

Reservationens förslag till uttalande 49

Riksdagen förutsätter att regeringen inleder beredning för att inrätta en offentlig utvecklingsbank eller investeringsfond som samlar och kanaliserar medel på lång sikt utifrån en samhällsvisionär missionstanke för en övergripande och hållbar strukturförändring.

01. Geologiska forskningscentralens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Geologiska forskningscentralen utför ett betydelsefullt arbete som stärker Finlands kompetensbas och förutsättningarna för en ekologiskt hållbar ekonomisk tillväxt.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.20.01 med 2 000 000 euro för Geologiska forskningscentralens omkostnader.

40. Stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (förslagsanslag)

Expertisen är enig om att det är helt väsentligt för Finlands framtida välfärd att näringsstrukturen förnyas, produktiviteten förbättras och att nya innovationer uppstår. Det offentliga stödet har varit ett effektivt och oersättligt element i vår ekonomiska utveckling.

Mot den bakgrunden är det obegripligt att Finland skär ner på anslagen för forskning, utveckling och innovationer. För att det ska åstadkommas arbetstillfällen med högt mervärde och en ekologiskt hållbar strukturuomvandling måste de offentliga stöden ökas kännbart. Finland böra ställa som mål att sammanlagt fyra procent av BNI läggs på FUI-verksamhet och att den offentliga FUI-finansieringen är minst en procent av BNI.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.20.40 med 120 000 000 euro för stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet.

49. Statsunderstöd för Teknologiska forskningscentralen VTT Ab:s verksamhet (reservationsanslag 2 år)

VTT intar en central roll som utvecklare av Finlands kompetensbas och producent av värdefull forskningsdata. Att drastiskt skära ner dess verksamhetsresurser har varit ett ödesdigert misstag.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.20.49 med 5 000 000 euro för Teknologiska forskningscentralen VTT Ab:s verksamhet.

30. Sysselsättnings- och företagsamhetspolitik

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

51. Offentlig arbetskrafts- och företagsservice (reservationsanslag 2 år)

Arbetslösheten blir dyr och medför en lång rad samhällseliga problem. En hållbar balansering av de offentliga finanserna är möjlig bara om vi lyckas höja sysselsättningen och minska arbetslösheten. Särskilt oroväckande är det att långtidsarbetslösheten fortfarande ligger på en mycket hög nivå. En lång period av arbetslöshet försämrar arbetsförmågan och yrkesskickligheten vilket leder till att det blir allt svårare att komma in på arbetsmarknaden på nytt.

Regeringens viktigaste medel för att förbättra sysselsättningen är att försvaga anställningsvillkoren och att hunsas med de arbetslösa. Att öka andelen billig arbetskraft och införa arbetskraftspolitiska sanktioner representerar en världsbild där ojämlikhet är acceptabelt och arbetslösheten anses bero på de arbetslösas lättja.

Vänsterförbundet vill tillförsäkra ett bra arbete för så många som möjligt — oavsett om det handlar om traditionellt förvärvsarbete, småskalig företagsamhet eller en kombination av olika arbetsformer.

Den viktigaste enskilda arbetskraftspolitiska åtgärden är en hållbar utveckling av Finlands makroekonomi. Det är likaså viktigt att trygga tillräckliga sysselsättningsanslag och avsätta tilläggsanslag för mer effektfulla sysselsättande åtgärder, i synnerhet för lönesubventioner, där anslaget har reducerats kraftig. Vänsterförbundet har föreslagit att systemet med lönesubvention ska förnyas utifrån den så kallade Myllykoskimodellen.

Föreningarna och stiftelserna har en central roll när det gäller att erbjuda lönesubventionerade jobb. De når i många fall också personer som företag inte anställer ens om de får stöd för det. Regeringen har dock begränsat organisationernas hundraprocentiga lönesubvention till 3 000 årsverken, vilket betyder att stödpengarna i vissa fall tar slut redan under årets första hälft. Så var fallet under 2017. Vänsterförbundet har konsekvent krävt att denna begränsning slopas.

Det måste göra enklare för arbetslösa att bedriva självständiga studier och alla villiga bör erbjudas offentliga arbetskraftstjänster av god kvalitet. Väsentligt med tanke på sysselsättningen är att stöd och tjänster erbjuds genast i början av arbetslösheten. Karriärhandledning, utbildning, lönesubventionerat arbete och satsningar på effektiv arbetsförmedling betalar sig tillbaka.

Ändå har arbets- och näringsbyråernas resurser skurits ner radikalt under de senaste åren. Exempelvis i Sverige finns det ungefär lika många arbetslösa som i Finland, men inom arbetskraftstjänsterna jobbar sex gånger fler människor. I praktiken innebär detta att i Finland betjänar en funktionär hundra personer, i Sverige några tiotal. Arbets- och näringscentralerna har för närvarande otillräckliga resurser och kan inte erbjuda god service som motsvarar kundernas behov. Anslaget borde höjas med minst tiotals miljoner euro, om man vill höja personalstyrkan och servicen till ens en nöjaktig nivå.

Det är dock inte enbart anslagsnivån som är problematisk i regeringens politik. Också handlingsmodellerna och privatiseringen och utkontrakteringen av arbetskraftstjänster äventyrar likabehandlingen av klienterna, servicens kvalitet och kostnadseffektivitet samt det myndighetsansvar som hör till en demokrati och är relevant med tanke på rättstryggheten.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

Den så kallade aktiveringsmodellen är en följdriktig fortsättning på regeringens sysselsättningspolitik. Modellen grundar sig på idén om lata och arbetsskygga arbetslösa, och de kriterier som ska påvisa ”aktivitet” är godtyckliga, oändamålsenliga och administrativt tunga.

De unga måste garanteras möjligheten att få arbetserfarenhet som motsvarar utbildning genast efter slutförda studier. Ju längre tid man behöver söka ett jobb inom den egna branschen, desto större är sannolikheten att man aldrig finner det.

Språkundervisning och annan utbildning såsom yrkesutbildning eller komplettering av den är centralt för att invandrarna ska kunna anpassa sig snabbt och för att deras kompetens ska komma samhället till del. Integrationsutbildningen ska tilldelas tillräckliga resurser och tjänsterna ska vara tillgängliga för alla invandrare. Man ska få börja studera språket så snart man kommit till Finland.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.30.51 med 65 000 000 euro, varav 35 000 000 euro för att trygga högklassig basal arbetskrafts- och företagsservice och 30 000 000 euro för lönesubventioner,

att begränsningen av lönesubventioner till föreningar och stiftelser stryks ur momentets beslutsdel och

att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 50

Riksdagen förutsätter att regeringen avsevärt höjer anslagen för lönesubvention och reviderar lönesubventionssystemet utifrån den så kallade Myllykoskimodellen.

Reservationens förslag till uttalande 51

Riksdagen förutsätter att regeringen avstår från sina planer att utkontraktera och privatisera sysselsättningstjänsterna och i stället utvecklar dem så att de offentliga myndigheterna och arbets- och näringscentralerna också i fortsättningen bär huvudansvaret för ordnandet av servicen och att regeringen i stället för att införa mer sanktioner och övervakning fokuserar på att förbättra servicenivån utifrån önskemålen och behoven hos dem som använder tjänsterna.

60. Energipolitik

Det kommersiella stödsystemet för förnybar energi ses över nästa år. Den planerade teknologineutrala auktionsmodellen är värd allt stöd den mängd energi som enligt planerna ska produceras är ohjälpligen alltför liten.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

Det är inte bara industrin utan också hushållen och gårdsbruken som har stor potential när det gäller förnybar energi och energieffektivitet, som till dags dato inte har utnyttjats fullt ut. Hushålls-avdraget borde utvecklas så att det också skulle få användas i bostadsaktiebolag men alla kan inte utnyttja avdragen. Därför behövs det ett separat reparationsstöd.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 52

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder och till riksdagen lämnar förslag till ett energireparationsstöd som ska användas för att förbättra bostadsaktiebolags och bostadsandelslags småskaliga produktion av förnybar energi och för att förbättra energieffektiviteten.

Reservationens förslag till uttalande 53

Riksdagen förutsätter att regeringen genom nya stödformer avsevärt höjer produktionsmålet för förnybar energi och föreslår behövliga anslag i en tilläggsbudget 2018.

44. Produktionsstöd för förnybar energi (förslagsanslag)

Vänsterförbundet föreslår att skattestödet för torv minskas på grund av de stora koldioxidutsläppen torvproduktionen genererar. Sipiläs regering har gjort det allt mer lockande att utnyttja torv. Genom den energibeskattnings som framgår av budgetförslaget för nästa år förbättrar regeringen indirekt torvens konkurrenskraft i förhållande till andra energikällor.

Vänsterförbundets ståndpunkt är att beskattningen av torv bör återställas till samma nivå som 2014, det vill säga till 4,9 euro per megawattimme i stället för 1,9 euro. Ändringen bör genomföras gradvis på så sätt att skatten nästa år ligger på motsvarande nivå som vid den senaste skattesänkningen, alltså på 3,4 euro per megawattimme. Då styrs energiförbrukningen i en miljövänligare riktning samtidigt som priset på torv stiger närmare den nivå som är motiverad med hänsyn till miljö- och klimataspekter.

Produktionsstödet för skogsflis har bundits till skattenivån på torv. Produktionsstöd för skogsflis betalas också för flis som har tillverkats av massaved och stockar som lämpar sig för högre förädling. Det här är inte motiverat eftersom virke av högre kvalitet borde användas för produkter med lång livslängd och en högre förädlingsgrad. Som en följd av att skattestödet för torv sänks bör också stödet för skogsflis sänkas och bevillningsgrunderna för mer högkvalitativt virke begränsas snabbare än regeringen har planerat.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 54

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 3 vänst

Riksdagen förutsätter att regeringen sänker stödet för skogsflis så att det motsvarar det sänkta skattestödet för torv och att regeringen skyndsamt inför begränsningar för skogsflis så att sådant inte längre beviljas för högklassigt massa- och stockvirke.

46. Kompensationsstöd för utsläppshandelns indirekta kostnader (förslagsanslag)

Kompensationen för de indirekta kostnaderna för utsläppshandeln är i dagsläget onödig och dyr. Stödet har motiverats med risken för kolläckage men det finns bara svaga bevis för att problemet existerar. Stödet har sannolikt inte genererat nya arbetstillfällen och har inte heller varit nödvändigt för att trygga existerande jobb. Det handlar i själva verket om att överföra skattebetalarnas pengar till företagens vinster.

Avsikten med stödet är bokstavligen att kompensera för det högre priset på el som följer på utsläppsrättens pris. Men priset på el har i själva verket inte gått upp utan är fortfarande mycket förmånligt för Finlands industri. Den energiintensiva industrin stöd årligen med flera hundra miljoner euro också i form av energi- och elskattelättnader.

För att EU:s utsläppshandel ska ha den avsedda styrningseffekten, måste priset på en utsläppsrätt vara minst 30 euro. Men detta skulle kräva att det nuvarande priset på en utsläppsrätt fyr-, fem- eller sexdubblas. Om det genomsnittliga priset på utsläppsrätterna skulle överskrida exempelvis det nämnda beloppet på 30 euro, skulle man kunna börja tillämpa utsläppshandelskompensationen. Då borde stöd inte beviljas för energianvändning utan för investeringar som förbättrar företagens energieffektivitet.

Finlands energi- och klimatpolitik bör vara övergripande och basera sig på forskning och vetenskap. När världen i stort går mot en kolneutral produktion är det inte klokt att uppmuntra industrin att klamra sig fast vid gamla lösningar. Stöden borde riktas in på att förbättra energieffektiviteten, främja användningen av förnybar energi och för forskning, utveckling och innovationer. Att vara föregångare när det gäller att införa ren teknik leder också till nya arbetstillfällen och exportintäkter.

Vi föreslår

Att riksdagen stryker moment 32.60.46 om kompensationsstöd för utsläppshandelns indirekta kostnader.

70. Integration

30. Statlig ersättning för integrationsfrämjande verksamhet (förslagsanslag)

Globalt har mer än 65 miljoner människor tvingats lämna sina hem för att fly undan krig och förföljelse. Av dem är över 22 miljoner flyktingar utanför sitt hemland. Ansvaret för att hjälpa flyktingarna är inte jämnt fördelat staterna emellan. Totalt 84 procent av alla flyktingar befinner sig i fattiga länder och utvecklingsländer. Exempelvis finns det mer än en miljon syriska flyktingar i Libanon, som till sin befolkning motsvarar Finland, och i Turkiet bor cirka tre miljoner flyktingar.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 3 vänst

FN:s flyktingkommissariat UNHCR samordnar omplacering av flyktingar, och detta är ett kontrollerat sätt att hjälpa de allra mest sårbara flyktingarna. Omplaceringen erbjuder de allra mest nödställda en trygg väg till skydd, som de är i trängande behov av, och ger möjlighet till en nystart för människor som ofta levt flera år på flyktingläger. Till kvotflyktingar väljs bland annat offer för tortyr, kvinnor som fått utstå våld, personer med funktionsnedsättning och barnfamiljer. Av de kvotflyktingar som Finland har tagit emot under de senaste åren har omkring hälften varit barn.

Enligt UNHCR behöver 1,2 miljoner flyktingar omplaceras till ett annat land än det där de befinner sig. Men ändå kan bara en liten del av dem årligen erbjudas denna möjlighet.

Finland har redan länge och exemplariskt deltagit i mottagandet av kvotflyktingar. Den årliga flyktingkvotens storlek har emellertid inte avspeglat den historiska flyktingsituationen i världen. Kvoten har legat på 750 personer per år sedan början av 2000-talet, med undantag för 2014 och 2015, då den höjdes till 1 050 särskilt på grund av situationen i Syrien. Sedan dess har det humanitära läget försämrats ytterligare i Syrien, och även många andra utdragna konflikter tvingar människor att fly från sina hemländer. Trots detta sänktes flyktingkvoten till 750 år 2016 och den har ännu inte höjts även om inrikesministeriet föreslagit det och antalet asylsökande som kommer till Finland normaliserats efter 2015.

Av våra grannländer tar Norge i år emot 3 120 kvotflyktingar och Sverige 3 400. Även Finland har råd att hjälpa mer. Flyktingkvoten bör stegvis höjas märkbart.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.70.30 med 8 600 000 euro för statlig ersättning för integration för att höja flyktingkvoten från 750 till 2 500 personer.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Finland måste även i fortsättningen vara ett land där alla oavsett familjebakgrund eller samhällsklass har möjlighet till ett bra liv. Regeringen Sipilä har särskilt gjort det svårare för låginkomsttagare. Den har tagit av arbetslösa, studerande och pensionärer. Den offentliga servicen och läkemedels- och reseersättningarna har försämrats. Budgeten för nästa år förändrar inte läget trots små förbättringar.

Regeringen har skurit ner de förmåner som är knutna till folkpensionsindexet med 0,85 procent och fryst indexhöjningarna. Detta har lett till att många grundläggande förmåner ligger på en klart lägre nivå än de borde vara enligt den permanenta lagstiftningen. Exempelvis räckte nivån på grundskyddet inte till för att garantera alla en skälig minimikonsumtion ens när regeringsprogrammet utarbetades och efter nedskärningarna är situationen ännu värre. Också höjningen av klientavgifterna har försvårat livet för många. Regeringen ökar ojämlikheten genom sin socialpolitik.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 3 vänst

I Vänsterförbundets modell återtas alla nedskärningar i till exempel arbetsmarknadsstödet, grunddagpenningen, folkpensionen, garantipensionen, sjukdagpenningen och handikappbidraget och höjs alla förmåner enligt FPA-indexet.

Bra service för alla

Bra hälso- och sjukvård och socialvård utgör den bas som ger människor möjlighet att som fullvärdiga samhällsmedlemmar och med behållen funktionsförmåga bidra till samhället. Jämlikheten är hotad om tjänster inte finns eller om de är av dålig kvalitet eller dyra. Om social- och hälsovården produceras av den offentliga sektorn fattas besluten om tjänsterna tillsammans i demokratisk ordning. Internationella erfarenheter visar att omfattande offentliga social- och hälsovårdstjänster är kostnadseffektiva.

Vänsterförbundet anser att ett av de viktigaste målen med social- och hälsovården är att minska ojämlikheten. De som behöver hjälp ses inte som föremålet för åtgärden, utan utvecklingen av tjänsterna sker genom att både brukare och anställda hörs och uppmuntras till aktivitet. Medborgarnas självbestämmanderätt och egenmakt är utgångspunkter för social- och hälsovårdspolitiken. Den påverkar inte bara på individnivå, utan också på lokal nivå och samhällsnivå. Beslut fattas demokratiskt och efter att hört sakkunniga, och besluten gäller rationell och rättvis resursallokering.

Det är den offentliga sektorn som måste ha ansvar för att ordna social- och hälsovården och även det huvudsakliga ansvaret för tjänsteproduktionen. Ansvaret för tjänsterna överförs till landskapen, som bättre än kommunerna klarar av att se till att tjänsterna är tillgängliga och avgifterna jämlika. De ska också ansvara för flexibel samordning för dem som behöver många tjänster. Landskapen utgör också en tillräckligt stor befolkningsbas för tjänsteproduktion.

Offentliga sektorn styr den samlade social- och hälsovården och anlitar organisationer, andelslag, stiftelser och företag för komplettering servicen.. Samarbetet mellan socialvården och hälso- och sjukvården byggs upp så att bådadas primära uppdrag stärks och framför allt så att klienterna och patienterna får bättre vård och service. En god vård ska vara garanterad i hela landet och ingen ska få bollas hit och dit mellan olika vårdställen, köer och specialister. Tjänsterna utgör en integrerad helhet som svarar mot människans livssituation. Det gäller unga såväl som gamla och barnfamiljer såväl som dem i arbetsför ålder.

Social- och hälsovårdstjänsterna organiseras på ett sätt där valfriheten inte beror på individens inkomstnivå eller förmåga att finna eller skaffa sig de behövliga tjänsterna. Alla får läkartid snabbt, och även den psykiatriska vården och äldreomsorgen ges till skäligt pris. Tjänsteutbudet är brett och motsvarar varierande behov. Hemvård, serviceboende och gruppboende erbjuds som alternativ för de äldre, allt i enlighet med deras egna val och behov. De som har psykiska problem erbjuds allt från lättillgänglig samtalshjälp, gruppterapi och psykoterapi till medicinering. Individuella budgetar införs inom tjänsterna för personer med funktionshinder för att stärka deras självbestämmanderätt.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

Socialvården ges förutsättningar och åläggs skyldighet att åtgärda strukturer och praxis i vardagen som påverkar jämlikheten. Det kan gälla boende, utbildning, kultur och idrott, arbetslivet och livsmiljön.

Dessutom satsar vi också mycket stort på tillgängliga offentliga tjänster till rimligt pris.

På grundval av det ovanstående föreslår vi att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 55

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar frysningen av förmånerna bundna till folkpensionsindexet och nivånedskärningen på 0,85 procent i förmånerna och återför dem till indexet.

02. Tillsyn

05. Omkostnader för Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (reservationsanslag 2 år)

I alkohollagstiftningen föreslås ändrade tillståndsvillkor, nya tillsynsuppgifter och rapportering som alla kräver omfattande ändringar i tillsynsmyndigheternas register- och informationssystem.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira) håller på med en totalreform av alkoholnäringsregistret. Det är meningen att det nya registret ska tas i drift tidigast 2019. Att föra totalreformen av registret till slut förutsätter extra finansiering till verket.

Om de ändringar som den nya alkohollagen kräver måste göras inom ramen för det nuvarande registret, måste registret ajourföras, vilket kräver mer pengar och personal.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.02.05 med 350 000 euro, av vilka 50 000 euro används till de register- och informationssystemändringar som verkställigheten av den nya alkohollagen medför och 300 000 euro till totalreformen av alkoholnäringsregistret.

03. Forskning och utveckling

04. Omkostnader för Institutet för hälsa och välfärd (reservationsanslag 2 år)

Anslaget till Institutet för hälsa och välfärd har minskat i flera år. Institutets budgetfinansiering har 2015—2018 minskat totalt 19,7 procent, men om man också beaktar institutets nya uppgifter har anslaget reellt sett sjunkit med 26,8 procent. Nedskärningarna har gällt institutets forsknings- och utvecklingsverksamhet, eftersom man inte kan skära i institutets många lagstadgade myndighetsuppgifter utan att samtidigt ändra lagstiftningen.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

Nedskärningarna innebär att social- och hälsovårdsministeriet och övrig statsförvaltning, kommunerna och social- och hälsovårdssektorn får mindre expertstöd, och samtidigt äventyras institutets kapacitet att ta fram beslutsunderlag för främjande av hälsa och välfärd, förebyggande av sjukdomar och sociala problem och utveckling av social- och hälsovårdstjänsterna.

Vänsterförbundet anser att den långvariga onda cirkeln av minskat anslag för Institutet för hälsa och välfärd måste brytas och att finansieringen av institutet livsviktiga forskning inom social- och hälsovården måste tryggas.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 33.03.04 med 13 000 000 euro för omkostnader för Institutet för hälsa och välfärd.

10. Utjämning av familje- och boendekostnader, grundläggande utkomststöd samt vissa tjänster

51. Barnbidrag (förslagsanslag)

I slutet av 2016 fick drygt 550 000 familjer barnbidrag. Antalet barn i dessa familjer uppgick till sammanlagt över en miljon, vilket utgör 18 procent av befolkningen. Samtidigt fick 102 148 familjer tillägg för ensamförsörjare, vilket är 18,5 procent av alla familjer som fick barnbidrag. Antalet barn för vilka tillägg för ensamförsörjare betalades uppgick till 163 378.

Barnbidragets tillägg för ensamförsörjare ökas nästa år med 4,75 per barn. Efter höjningen är ensamförsörjarförhöjningen 53,30 euro i månaden. Vänsterförbundet välkomnar i sig denna ändring. Ensamförsörjarna har det på många sätt svårare än hushåll med två föräldrar, så det är motiverat att de har rätt till ett högre barnbidrag. Bland enföräldersfamiljerna är låginkomstgraden mer än tre gånger så stor jämfört med familjerna med två försörjare.

Samtidigt bör man notera att om man vill stärka ensamförsörjarhushållens — och över lag barnfamiljernas — ekonomi, så krävs avsevärt större förändringar än de föreslagna. Höjningen för nästa år har bara marginell effekt på ensamförsörjarhushållens inkomstbildning. De disponibla inkomsterna för de familjer som får utkomststöd påverkas inte alls av höjningen av ensamförsörjartillägget. Också sloandet av barnavdraget i beskattningen motverkar höjningen, och den negativa effekten av det indragna avdraget är i de flesta ensamförsörjarhushåll större än den nu föreslagna höjningen. För att ensamförsörjartillägget verkligen ska förbättra försörjningen borde höjningen vara klart högre än vad som nu föreslås.

Vi bör också minnas att barnbidraget ändrats ett flertal gånger under de senaste åren. Under Sipiläs regering har ändringarna försämrat ekonomin för barnfamiljerna, med undantag av den nu föreslagna höjningen av ensamförsörjartillägget. I början av 2016 slopades indexbindningen av barnbidraget. För 2017 sänktes barnbidragen med 0,91 procent. I dag är det reella värdet av barnbidragen 30 procent lägre än 1994. Vi anser att försämringarna av barnbidraget måste åtgärdas omedelbart och att barnbidraget i fortsättningen ska höjas enligt index.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

Dessutom har många andra regeringsbeslut försvårat försörjningen och vardagen särskilt för barnfamiljer med låga inkomster. De offentliga tjänsterna har försvagats och nedskärningar har gjorts i förmåner och inkomstöverföringar och exempelvis har den subjektiva rätten till dagvård begränsats. Enligt en beräkning gjord av riksdagens utredningstjänst i september har regeringens beslut ökat fattigdomsgraden bland barn och unga under 18 år.

Regeringen har genomfört försämringarna en i sänder utan någon bedömning av deras sammanlagda konsekvenser. En bra familjepolitik och främjandet av barnens rättigheter kräver uttryckligen en övergripande politik.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 56

Riksdagen förutsätter att regeringen gör upp en övergripande bedömning av hur deras reformer påverkar barnfamiljernas utkomst och barnfattigdomen och lämnar bedömningen till riksdagen för behandling.

Reservationens förslag till uttalande 57

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar de försvagningar av barnbidraget som den genomfört under regeringsperioden och återinför indexbindningen av barnbidraget.

54. Bostadsbidrag (förslagsanslag)

Regeringen Sipilä har försämrat det allmänna bostadsbidraget bland annat genom att frysa nivån på maximala boendeutgifter och sänka utgiftsgränsen i vissa områden. Även försämringarna i folkpensionsindex har sänkt bostadsbidraget. År 2018 avser regeringen fortsätta med frysningsen av maximinivån och koppla utgifterna till levnadskostnadsindex i stället för hyresindex. Levnadskostnadsindexet stiger långsammare än hyrorna, vilket innebär att också detta är en nedskärning. I fortsättningen kommer bostadsbidraget således att släpa efter hyrorna allt mer. De som drabbas är låginkomsttagare som bor på hyra.

Regeringens bidragspolitik bygger på en felaktig uppfattning om bostadsbidragets natur och effekter. Till exempel har finansminister Petteri Orpo påstått att bostadsbidraget täcker hyran till etthundra procent och att bidraget är ett direkt pålägg på hyrorna. Ingetdera av dessa påståenden stämmer.

Bostadsbidraget innefattar en bassjälvrisk och en övre gräns för godkända boendeutgifter. Självriskandelen påverkas av bruttoinkomsterna och antalet barn. Personer med små inkomster, som exempelvis lever på arbetsmarknadsstöd, har ingen bassjälvrisk alls. Också då är bostadsbidraget högst 80 procent av de gotagbara boendeutgifterna.

Nivån på de maximala boendeutgifter som godkänns beror på den kommun bidragstagaren bor i. År 2016 var denna s.k. normhyra som bidraget räknas ut på lägre än den faktiska hyran för om-

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 3 vänst

kring 70 procent av bostadsbidragstagarna. År 2015 var läget enligt Folkpensionsanstalten sådant att bostadsbidraget täcker omkring 49 procent av den faktiska hyran.

Dessutom är heller inte kopplingen mellan bostadsbidrag och hyrespriser så enkel som regeringen låtit förstå. Vi vet från tidigare år att hyrorna stigit snabbt också när bostadsbidragsnormen inte har förändrats.

Den klart största orsaken till att utgifterna för bostadsbidraget har ökat de senaste åren är att allt fler får bostadsbidrag. Detta beror i sin tur på att allt fler arbetslösa bara har grundskyddet att leva på.

Ur ett välfärdsperspektiv är det största problemet med bostadsbidraget att den högsta hyresnivån inom bidragssystemet ligger långt under marknadshyrorna. Lösningen på det här problemet kan inte vara en försämring av bostadsbidraget och frysning av de högsta godkända boendeutgifterna, vilket skulle betyda att självriskandelen höjs och försörjningsproblemen ökar. Många som får bostadsbidrag är redan nu beroende av utkomststöd, och regeringen har själv räknat ut att mer än 40 procent av besparingarna när bostadsbidraget försämras förvinner eftersom utgifterna för utkomststöd ökar.

Vänsterförbundet motsätter sig försämringarna i bostadsbidraget. I vår skuggbudget knyts bostadsbidraget åter till hyresindex och frysningarna återtas. I fråga om de alltför höga hyrorna finns det en mänskligare och betydligt effektivare metod än bidragsnedsänkningar, nämligen en betydande produktionsökning av hyresbostäder till rimligt pris och en utredning av åtgärder för att stävja hyreshöjningar.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 58

Riksdagen förutsätter att regeringen till riksdagen lämnar en proposition där regeringens försämringar av det allmänna bostadsbidraget återtas och där bostadsbidraget åter knyts till hyresindex.

Reservationens förslag till uttalande 59

Riksdagen förutsätter att regeringen utreder och för riksdagen för behandling presenterar sådana åtgärder för att stävja stora hyreshöjningar som inte bygger på försämring av bostadsbidraget.

20. Utkomstskydd för arbetslösa

Regeringen Sipilä har försvårat de arbetslösas situation på många olika sätt. Att de arbetskraftspolitiska sanktionerna ökar och utkomstskyddet för arbetslösa, dvs. arbetslöshetsersättningen, försämras berättar om en världsbild där ojämlikhet kan accepteras och arbetslöshet anses bero på de arbetslösas egen lättja.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 3 vänst

I Vänsterförbundets skuggbudget återtas indexnedskärningarna i arbetslöshetsersättningen, förkortningen av ersättningstiderna, sänkningen av kostnadsersättningarna och andra försämringar och inga nya sanktioner införs. Arbetslöshetsersättningen måste utvecklas i sådan riktning att det blir möjligt för de arbetslösa att vara aktiva på eget initiativ och att man bättre beaktar olika sätt att vara sysselsatt och ordna sin anställning.

Att beakta småföretagarnas svårigheter har blivit nedprioriterat i jämförelse med andra politiska frågor i diskussionen om exempelvis pensionssystemet, social trygghet och arbetslöshetsersättning, beskattning eller företagsstöd. Den lagstadgade arbetslöshetsersättningen gäller också företagare, men motsvarar inte dagens behov tillräckligt väl.

Inkomst för att sälja arbete bör bemötas lika oavsett hur länge utförandet räcker och hur det utförs. Ett steg i denna riktning vore en kombinationsförsäkring inom arbetslöshetsersättningen, varvid en självanställd samtidigt kan försäkra både arbets- och företagsrelaterade inkomster. En medlem av löntagarkassan kan således ta en tilläggsförsäkring exempelvis för företagsinkomster som influtit genom uppdraget, och företagaren kan försäkra också sina löneinkomster i företagarkassan. Det är positivt att regeringen lovat utreda saken och för riksdagen lägga fram en proposition som gäller kombinationsförsäkringar, vilket Vänsterförbundet länge krävt.

Företagarnas rätt till utkomtskydd för arbetslösa bestäms enligt om personen bedöms stå till arbetsmarknadens förfogande. I praktiken avgörs frågan av arbets- och näringsbyråns bedömning av huruvida företagsverksamheten är heltids- eller deltidsverksamhet. Eftersom arbets- och näringsbyråerna inte klart har definierat sina spelregler vågar många inte bedriva affärsverksamhet alls av fruktan för att förlora arbetslöshetsersättningen. Definitionerna av företagsamhet på deltid och heltid bör preciseras och tolkningarna bör belysas med klarspråkliga anvisningar och exempel. Vid sidan av begripliga och entydiga bestämmelser måste det skapas ett system för förhandsbeslut där en person kan få en bindande myndighetsståndpunkt om följderna av sina val redan på förhand.

”Aktiveringsmodellen” måste överges

Riksdagen har godkänt regeringens proposition om en s.k. aktiveringsmodell i fråga om utkomtskyddet för arbetslösa, som regeringen tror ska öka sysselsättningen med uppemot 10 000 personer. Modellen går ut på att karensdagarna i början av arbetslösheten minskar från sju till fem och att karenstiden blir längre när arbetslösheten drar ut på tiden. De arbetslösas aktivitet granskas i granskningsperioder på tre månader. Om ”aktivitetsvillkoret” inte uppfylls, blir följden en karensdag per månad under de följande tre månaderna. Karensen eller självriskan ska genomföras genom att minska förmånen med 4,65 procent per utbetalningsdag.

Aktiveringsvillkoret uppfylls om en person under granskningsperioden har förvärvsarbetat så att antalet timmar under en kalendervecka räcker för att räknas in i arbetsvillkoret. Analogt skulle förvärvsinkomst av företagsverksamhet under de senaste 3 månaderna tjänad under en vecka vara en tillräcklig relativ andel av det eurobelopp som krävs av en företagares arbetsvillkor. Aktivitetsvillkoret uppfylls också om den som får arbetslöshetsförmån under de senaste tre månaderna har deltagit minst 5 dagar i sysselsättningsfrämjande service eller visat aktivitet i verksamhet som rekryteringsförsök eller rekryteringsutbildning.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 3 vänst

Motiveringen för aktiveringsvillkoren är svag och rentav godtycklig. Det är svårt att förstå en modell där utkomstskyddet för arbetslösa sänks om en arbetslös inte lyckas hitta jobb. Alla arbetslösa har inte heller samma förutsättningar att hitta sysselsättning. Det tar ofta längre tid än normalt för partiellt arbetsföra, personer med funktionsnedsättning och äldre arbetslösa att hitta jobb. Aktiveringsmodellen straffar dem allra mest. Regeringen bedömer själv att reformen ökar utgifterna för utkomststöd med 10 miljoner euro och utgifterna för bostadsbidrag med 4 miljoner euro.

Aktiveringsmodellen försätter dessutom de arbetssökande i en ojämlik ställning beroende på den sökandes hemort och yrke. Modellen beaktar inte den sökandes jobbsökningsinsatser eller bristen på arbetstillfällen och tjänster. Modellen skapar heller inte i sig nya arbetstillfällen och uppmuntrar inte heller i sig de arbetssökande att snabbare hitta jobb. Om det helt enkelt inte finns jobb att få, kan nedskärningen i arbetslöshetsdagpenningen inte främja sysselsättningen oberoende av hur aktiv eller motiverad den arbetslöse är.

Eftersom de arbetssökande har ett incitament för att söka sig till en tjänst som tryggar nivån på utkomstskyddet för arbetslösa och arbets- och näringsbyråerna har ett incitament för att erbjuda tjänsten för så många som möjligt, kan aktiveringsmodellen leda till att tjänsterna splittras och läggs ut på ett sätt som inte är ändamålsenligt med avseende på faktisk sysselsättning.

Vi ser gärna att karensdagarna minskar från sju till fem i början av arbetslösheten, men i övrigt motsätter vi oss de presenterade reformerna.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 60

Riksdagen förutsätter att regeringen snarast bereder ett nytt lagförslag om den så kallade aktiveringsmodellen, där de konstitutionella problemen i den godkända lagen korrigeras.

Reservationens förslag till uttalande 61

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att återta de försämringar i utkomstskyddet för arbetslösa som genomförts under regeringsperioden.

Reservationens förslag till uttalande 62

Riksdagen förutsätter att regeringen höjer det skyddade beloppet för utkomstskyddet för arbetslösa och bostadsbidraget till 500 euro i månaden och att detta skyddade belopp utöver löneinkomster också gäller alla andra inkomstformer.

Reservationens förslag till uttalande 63

Riksdagen förutsätter att regeringen påskyndar en proposition om en kombinationsförsäkring för arbetslöshetsskyddet, med hjälp av vilken en självanställd samtidigt kan försäkra både arbets- och företagsrelaterade inkomster.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

Reservationens förslag till uttalande 64

Riksdagen förutsätter att regeringen utvecklar utkomstskyddet för arbetslösa i sådan riktning att det blir möjligt för de arbetslösa att vara aktiva på eget initiativ och att man bättre beaktar olika sätt att vara sysselsatt och ordna sin anställning.

Reservationens förslag till uttalande 65

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att precisera definitionerna av företagsverksamhet på deltid och heltid, ge tydliga anvisningar och exempel för myndighetstolkningar och för att arbetslösa som överväger att starta företag kan ges ett bindande förhandsbesked om huruvida den planerade företagsverksamheten kan leda till förlust av utkomstskyddet för arbetslösa.

Reservationens förslag till uttalande 66

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en proposition genom vilken det görs läggare för arbetslösa att bedriva självständiga studier och att behovsprövningen för utkomstskyddet för arbetslösa slopas för deras vidkommande. Det ska också vara tillåtet för arbetslösa arbetssökande att studera på deltid om de står till förfogande på arbetsmarknaden.

30. Sjukförsäkring

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av sjukförsäkringslagen (förslagsanslag)

Reformen av familjeledigheterna

Den nuvarande modellen för föräldraledighet uppfyller inte de uppställda målen för att främja barnens välbefinnande och jämställdhet mellan könen. Kvinnor använder merparten av både föräldraledighet och vårdledighet. Pappornas andel är mindre än tio procent.

Vi vill introducera 6+6+6-modellen där båda föräldrarna har en öronmärkt halvårsperiod och kan dela den tredje perioden sinsemellan. En ensamförsörjare skulle få fulla 18 månader.

Läkemedels- och reseersättningarna måste bli bättre

Den viktigaste funktionen med systemet för läkemedelsersättningarna är att tillförsäkra dem som ofta är sjuka och som har låga inkomster möjligheter till tillräcklig medicinalvård. Så blir det inte nu. Under de senaste åren har läkemedelsersättningarna minskat radikalt. Regeringen Sipiläs nedskärningar gäller bland annat långtidssjuka som lider av typ 2-diabetes. Diabetiker med små inkomster tvingades redan före dessa försämringar pruta på vården av sin sjukdom på grund av alltför höga kostnader för läkemedel. En bristfälligt vårdad diabetes ger utsatthet för många relaterade sjukdomar vars vård är en av hälso- och sjukvårdens största utgiftsposter.

Regeringen har också försämrat reseersättningarna inom sjukförsäkringen. Reseersättningarna anknyter oftast till specialiserad sjukvård och de är ytterst angelägna särskilt för personer som har

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

svårt att röra sig, som bor långt från tjänsterna och som har låga inkomster. Att skära i reseersättningarna har bidragit till att försvaga finländarnas lika rätt till adekvat vård. Nedskränkningarna i läkemedels- och reseersättningarna kostar mycket i mänskligt lidande, och de är inte heller förnuftiga i termer av totalkostnader för folkhälsan.

Vänsterförbundets skjuter till 40 miljoner euro för läkemedels- och reseersättningar i sin skuggbudget.

Slopade FPA-ersättningar för privata läkare

Folkpensionsanstalten betalar ersättning för en del av utgifterna för besök hos privatläkare eller privat tandläkare. Det rör sig om ett bidrag till bättre bemedlade som försämrar jämlikheten. Utgångspunkten och det primära målet måste vara att förbättra kvaliteten på den offentliga hälsovården. De medel som sparas in när FPA-ersättningen för privata läkarbesök slopas bör användas för detta ändamål.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 67

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder förslag till ändring av moderskaps-, faderskaps- och föräldraledighet till modellen 6+6+6 där bägge föräldrarna har en 6 månaders period och föräldrarna får använda en period efter fritt val.

Reservationens förslag till uttalande 68

Riksdagen förutsätter att regeringen till riksdagen för behandling lägger fram en lag som förnyar systemet med läkemedelsersättningar så att nivån på läkemedelsersättningar i fråga om vård av exempelvis typ 2-diabetes tryggas på minst 2016 års nivå.

Reservationens förslag till uttalande 69

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att återställa gränsen för självrisken för reseersättning till 16 euro.

Reservationens förslag till uttalande 70

Riksdagen förutsätter att regeringen börjar bereda en mer övergripande reformering av social- och hälsovårdsavgifterna där avgiftstaken för service-, rese- och läkemedelsavgifter slås ihop och det nya avgiftstaket ligger klart lägre än i dag.

Reservationens förslag till uttalande 71

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att slopa FPA-ersättningen för besök hos privatläkare och privattandläkare och att den ser till att alla får den offentliga hälso- och sjukvård de behöver.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

40. Pensioner

Pensionspolitiken måste främja pensionärernas jämlikhet, garantera alla pensionärer en tillräcklig utkomst och säkerställa att pensionssystemet fungerar nu och i framtiden. För närvarande kämpar en stor del av landets kring 1,5 miljoner pensionärer med att få inkomsterna att räcka till. Nästan två tredjedelar av dem får mindre än 1 500 euro i månaden i pension, och cirka 340 000 pensionärer har en pension på mindre än 1 000 euro. Drygt 100 000 pensionärer lever enbart på folkpension, och mer än en tredjedel får folkpension och en liten arbetspension.

Pensionärernas ekonomi påverkas inte bara av pensionens storlek utan också av hur höga boendeavgifterna, läkemedels- och reseersättningarna och klientavgifterna inom social- och hälsovården är.

Regeringen har både sänkt pensionsnivån och skurit i de offentliga tjänsterna och ersättningarna. Samtidigt har serviceavgifterna höjts. Regeringen har genom sina beslut enligt uträkningar av riksdagens utredningstjänst bidragit till att öka fattigdomen bland pensionärer.

Vänsterförbundet har konsekvent motsatt sig nedskärningar som leder till en försämrad vård, höjda klientavgifter och sänkta ersättningar samt försämrad offentlig service. I vår skuggbudget garanteras nivån på servicen och priserna hålls på en skälig nivå.

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av folkpensionslagen och vissa andra lagar (förslagsanslag)

En centralt bidragande orsak till pensionärernas problem med försörjningen är att folkpensionen inte utvecklats i takt med den allmänna löne- och prisnivån. Om man vill att folkpensionens köpkraft ska ligga på samma nivå som i början av 1990-talet borde den vara minst 200 euro mer än i dag.

Efter den nedskärning på 0,85 procent som regeringen verkställde vid ingången av 2017 var folkpensionen 628 euro i månaden för ensamstående och 558 euro i månaden för dem som lever i parförhållande. År 2018 kommer folkpensionärernas ställning att försämrats ytterligare när regeringen avser att inte göra de normala höjningarna enligt folkpensionsindex och hålla frysningen i kraft.

De som får en mycket liten arbets- eller folkpension garanteras en månatlig statlig minimipension. Av denna s.k. garantipension skär regeringen bort mer än 7,5 euro per månad vid ingången av 2017. I nuläget uppgår garantipensionen till 760 euro. I 2018 års budget föreslås det att garantipensionen ska höjas med 15 euro i månaden. Förslaget är ett steg i rätt riktning men det är inte tillräckligt.

Vänsterförbundet menar att låginkomstpensionärernas ställning måste förbättras genom en märkbar höjning av folkpensionen och garantipensionen. Båda pensionsformerna borde genast från och med början av nästa år höjas med minst 50 euro i månaden i förhållande till den nivå som föreslås i budgetpropositionen. I Vänsterförbundets modell minskas avdragskoefficienten för pen-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

sionsinkomster samtidigt på så sätt att nyttan med en höjd nivå på folkpensionen främst gäller dem som har låg eller medelstor pension.

Regeringen måste också börja bereda en ansevärdare höjning av folkpensionen och garantipensionen. Det kunde göras stegvis under några år. Målet måste vara att ingen får en pension på under 1 000 euro. Indexjusteringarna av folkpensionen och garantipensionen måste i fortsättningen göras enligt den permanenta lagstiftningen. Det bör alltså säkerställas att de lägsta pensionerna justeras varje år åtminstone i samma grad som förändringarna i prisnivå. På de lägsta pensionerna bör index enbart ha höjande effekt.

Folkpensionen för dem som lever i parförhållande bör ligga på samma nivå som för ensamstående.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 72

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att garantera pensionärer en skälig försörjning och förbättra situationen för dem med små pensioner.

Reservationens förslag till uttalande 73

Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt lämnar riksdagen en proposition om att höja folkpensionen och garantipensionen med 50 euro.

Reservationens förslag till uttalande 74

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om att avskaffa folkpensionens makeavdrag för att pensionärer som lever i parförhållande och som lever ensamma i detta avseende ska behandlas lika.

60. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

37. Statlig ersättning till kommunerna för kostnader på grund av brådskande socialvård för personer som uppehåller sig illegalt i landet (förslagsanslag)

Anslaget under momentet får användas för att betala kommunerna ersättning ”för kostnader som uppstår på grund av brådskande socialvård som getts till personer som uppehåller sig illegalt i landet”. Det motiveras med att kommunerna kan erbjuda tillfällig logi och betala ersättning för mat och nödvändig medicin. Det är Folkpensionsanstalten som beviljar ersättningen och bestämmelser om vilka kostnader som ger rätt till ersättning utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

I praktiken kan de som befinner sig i landet utan uppehållstillstånd eller som ”papperslösa” närmast uppsöka jourpoliklinik, medan uppföljning och medicinering för långvariga sjukdomar inte

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

har erbjudits. Detta har lett till att exempelvis diabetespatienter insjuknat allvarligt och fått dyr vård och behandling på akuten och vårdavdelningar.

Vänsterförbundet anser att allas grundläggande mänskliga rättigheter ska tillgodoses oavsett uppehållsstatus.

Därför är det mycket välkommet att Helsingfors stadsfullmäktige nyligen godkände ett initiativ som garanterar dem som vistas i landet utan uppehållstillstånd vissa minsta rättigheter som krävs för ett människovärdigt liv och som de internationella människorättsöverenskommelserna förutsätter. I detta anses ingå åtminstone nödvändiga läkarordinerade läkemedel, logi och mat. Rent konkret kommer en patient att få brådsnande vård, men även annan för honom eller henne nödvändig vård. Inkvartering som papperslösa erbjuds kommer att vara nödinkvartering i enlighet med grundlagen, dvs. exempelvis plats på hem. Att få plats på hem innebär i praktiken en madrass att sova på. Alternativet för många är att sova ute. Gravida kvinnor och familjer med 0—2-åriga barn ska garanteras nödinkvartering, som alltid är ett tillfälligt arrangemang.

Vi anser att staten bör uppmuntra andra kommuner att följa Helsingfors exempel. Detta kräver att staten ser över grunderna för beviljande av kommunersättningen och höjer anslaget.

Vi föreslår

att riksdagen i moment 33.60.37 ändrar uttrycket ”personer som uppehåller sig illegalt i landet” i rubriken till ”personer som uppehåller sig i landet utan uppehållstillstånd” och godkänner ett uttalande.

Reservationens förslag till uttalande 75

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder och lämnar riksdagen en proposition som medger en mer omfattande användning av kommunersättningen för att de som vistas i landet utan uppehållstillstånd överallt i Finland kan garanteras läkarordinerade läkemedel samt behövlig vård, logi och mat.

38. Statsunderstöd för kostnader i fråga om pilotprojekt för valfrihet (reservationsanslag 2 år)

Det föreslås att ett anslag på sammanlagt 100 miljoner euro anvisas för statsunderstöd som beviljas för kostnader som föranleds av pilotprojekt om valfrihet för kunder inom social- och hälsovården och personlig budgetering.

Den s.k. valfrihetsmodellen inom vårdreformen har kritiserats kraftigt av såväl experter och social- och hälsovårdsfolket som från politiskt håll, vilket lett till att regeringen flera gånger tvingats återta och komplettera propositioner. Det är inte bara önskvärt utan också mycket möjligt att regeringens planerade modell inte blir verklighet. Modellen gynnar privata vårdkoncerner och sätter jämlikheten på spel.

Även om lagstiftningen om social- och hälsovård godkänns i riksdagen våren 2018 går det inte att starta pilotprojekt förrän i sommar. I detta avseende ter sig ett anslag på 100 miljoner oskäligt.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 33.60.38 med 80 000 000 euro.

52. Statlig finansiering av utgifterna för skyddshemsverksamhet (reservationsanslag 2 år)

Enligt en utredning av social- och hälsovårdsministeriet utsätts 100 000 kvinnor i Finland årligen för fysiskt eller sexuellt våld eller hot om det från makens sida. Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter publicerade 2014 en undersökning där 47 procent av de intervjuade, över 15 år gamla kvinnorna i Finland hade utsatts för fysiskt eller sexuellt våld. Av misshandelsfallen i hemmen drabbar 71 procent kvinnor, 15 procent män och återstoden barn under 15 år. Över 20 kvinnor dör årligen av familjevåld.

Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet (Istanbulkonventionen) trädde i kraft den 1 augusti 2015 för Finlands del. Konventionen kräver att det inrättas ett tillräckligt antal lättillgängliga skyddshem för att våldsoffer, i synnerhet kvinnor och barn, ska kunna erbjudas säker inkvartering och hjälpas i förebyggande syfte. I konventionens motiveringspromemoria hänvisas det till rekommendationen av Europarådet, enligt vilken det ska finnas en skyddshemsplats för varje 10 000 invånare. I ett land av Finlands storlek betyder det mer än 500 skyddshemsplatser.

I dagens läge finns det 23 skyddshem i Finland. I slutet av året kommer det att finnas bara 143 familjeplatser i hela landet; familjeplatser är platser för en vuxen och medföljande barn. Antalet borde vara flerdubbelt.

År 2016 fanns det totalt 3 535 boende i skyddshemmen. Ökningen jämfört med året innan var 16 procent. Av de vuxna i skyddshem var 94 procent kvinnor. Under året fick uppemot 1 200 personer som sökte skydd inte plats på skyddshem. Platsbristen har varit särskilt stor i huvudstadsregionen. Samtidigt är det av högsta prioritet i ett land av Finlands storlek att platserna täcker in ett så stort geografiskt område som möjligt. På grund av bristen på platser har offer för våld i nära relationer hänvisats till skyddshem på hundratals kilometers avstånd.

Enligt Institutet för hälsa och välfärd krävs det åtminstone 40 miljoner euro för att skyddshemsnätet ska vara tillräckligt stort. Anslaget för skyddshem bör målmedvetet höjas årligen för att dels kunna upprätthålla det nuvarande skyddshemsnätet, dels kunna inrätta nya skyddshemsplatser, förbättra den regionala täckningen och beakta att lokalerna ska vara tillgängliga. I dagens läge kommer anslaget för skyddshem genom de föreslagna höjningarna att nästa år uppgå till 19,55 miljoner euro. Den föreslagna takten innebär att vi når det platsantal som Istanbulkonventionen kräver tidigast 2029. Vi måste skapa fler skyddshemsplatser nu.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 33.60.52 med 6 000 000 euro för utgifterna för skyddshemsverksamhet för att gradvis öka antalet skyddshemsplatser till den nivå som Istanbulkonventionen kräver.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

Huvudtitel 35

MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Miljöförvaltningens omkostnader

04. Finlands miljöcentralers omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Finlands miljöcentral (SYKE) är ett av finska statens forsknings- och sakkunnigorgan. Den producerar information om miljön, dess tillstånd och inverkande faktorer, bedömer alternativa utvecklingsscenarier och tar fram lösningar för att främja hållbar utveckling. Centralens roll är oersättlig när det gäller att samla in och distribuera miljöinformation.

Dess omkostnader och personalstyrka minskar hela tiden. År 2015 hade centralen personal motsvarande 648 årsverken, och under denna valperiod har personalen minskats år för år så att anslaget för nästa år bara tillåter 505 årsverken.

Det går inte att lösa miljöproblem utan forskningsresultat. För sådan evidensbaserad kunskap behövs det miljöexperter. Därför är det mycket kortsiktig politik att spara på centralens personalutgifter, Den politiken kan stå oss dyrt i framtiden.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 35.01.04 ökas med 5 000 000 euro för Finlands miljöcentralers omkostnader för att öka personalstyrkan.

65. Understöd till organisationer och miljövard (reservationsanslag 3 år)

Det arbete som de rikstäckande miljöorganisationerna utför är viktigt för miljöskyddet, stödet till det civila samhället och miljöutbildningen. Miljöorganisationerna är viktiga expertorganisationer och deras expertis anlitas i stor omfattning. Arbetet är också internationellt.

Att utnyttja frivilliga arbetsinsatser är ett utmärkt sätt att öka finländarnas miljömedvetenhet och göra konkreta insatser för miljöskyddet. Vidare är det ett viktigt samhälleligt mål att säkerställa och utveckla miljöorganisationernas verksamhetsmöjligheter.

Finansutskottet anser att understöden under momentet behövs, eftersom relativt små understöd har räckt till för att effektivt stödja aktörer inom det civila samhället när de förbättrar miljömedvetenheten och genomför olika åtgärder på miljö-, bygg- och bostadsområdet. Utskottet ökar momentet med 105 000 euro för understöd till organisationer. Anslagsökningen är välkommen, men vi menar att en större höjning vore motiverad för att stärka förutsättningarna för det civila samhället.

På grundval av det ovanstående föreslår vi att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 76

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 3 vänst

Riksdagen förutsätter att regeringen i samband med tilläggsbudgeten för 2018 lämnar riksdagen en proposition om att öka budgetunderstödet till miljöorganisationer.

10. Miljö- och naturvård

63. Utgifter för förvärv av och ersättning för naturskyddsområden (reservationsanslag 3 år)

Handlingsplanen för den biologiska mångfalden i skogarna i södra Finland Metso har som mål att förbättra nätverket av skyddade områden och utveckla naturvården i ekonomiskogar. Tillbakagången i skogbevuxna livsmiljöer och skogsarter bör stoppas före utgången av 2025. Det konkreta målet för programmet, som baserar sig på frivilligt skydd, är att permanent skydda cirka 96 000 hektar och få tidsbundet skydd och naturvårdsprojekt att omfatta 82 000 hektar.

Metso har varit framgångsrikt i flera avseenden. Handlingsplanen bygger på frivilliga insatser och har förbättrat acceptansen för naturvården samtidigt som aktörerna inom skogs- och miljöområdet har intensifierat sitt samarbete. Metsos metoder är effektiva i förhållande till kostnaderna. Därför är det mycket kortsiktigt att skära ner anslagen. Nu hotar målen gå om intet på grund av otillräckliga anslag.

Finland har förbundit sig att iaktta FN:s biodiversitetskonvention enligt vilken minst 17 procent av våra skogar bör skyddas. Det är långt till måluppfyllelse. I södra Finland är bara 2 procent av skogarna skyddade.

Därför är det viktigt att säkerställa anslagen till Metso-programmet. Också nu när anslagen har höjts med 8 miljoner euro efter alla nedskärningar behövs det 2 miljoner till för att vi ska nå målen.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 35.10.63 med 2 000 000 euro för förvärv av naturskyddsområden.

20. Samhällen, byggande och boende

Det är en grundläggande rättighet att ha boende. Vi måste garantera alla högklassigt boende till rimligt pris. Bostadspolitiken måste motsvara de nya krav på planering, byggande och utbud som ställs av urbaniseringen, internationaliseringen, den åldrande befolkningen, det ökande antalet ensamboende och klimatförändringen.

Bostadspolitiken måste vara långsiktig och planmässig. Marknaden kan inte ersätta en målinriktad bostadspolitisk planering och styrning och inte heller det politiska beslutsfattandet. Ägarboende, delägarboende, bostadsrättsboende och hyresboende måste behandlas jämlikt och de boende får inte diskrimineras utifrån boendekommun eller relationerna mellan de boende. Det offentligt stödda boendet måste vara sådant att det minskar skillnaderna mellan olika befolkningsgrupper när det gäller boendeförhållanden.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 3 vänst

Bostadspriserna, såväl för ägarbostäder som för hyresbostäder, ligger utanför all kontroll i de stora städerna. Den viktigaste åtgärden för att avhjälpa problemet är en tillräcklig bostadsproduktion. Samtidigt som det råder bostadsbrist i stora städer står många lägenheter tomma. De tomma bostäderna måste fås i aktiv användning exempelvis genom hyresförmedling.

En av de största orsakerna till det dyra boendet är att kommunerna inte erbjuder tillräckligt med tomter. I slutet av 1990-talet började kommunerna överlåta tomter direkt till byggfirmorna. Dessutom har vissa kommuner bedrivit planeringssamarbete med byggfirmorna också i fråga om kommunalt ägd byggmark. Ett långsiktigt tomtutbud till skäligt pris kan garanteras genom att kommunerna äger marken, planlägger och producerar tomter.

En god kommunal bostadspolitik kan säkerställas om staten och stadsregionerna ingår avtal om markanvändning, boende och transport (MBT) där man garanterar en tillräcklig tomtproduktion, en varierad invånarstruktur i olika områden, byggande nära kollektivtrafikförbindelser och service. Kommunerna ska förutsättas planera och producera en högre andel bostäder med reglerade boendekostnader (minst 30 procent). Denna andel ska gälla bostadsområdesvis. Det ska insisteras på att kommunerna skaffar tomtmark och efter behov använder alla markpolitiska instrument, också förköpsrätt och tvångsinlösen samt bygguppmaningar och höjd fastighetsskatt för obbyggda byggplatser.

Fram till 2040 behövs det minst 800 000 nya bostäder i de tio snabbast växande stadsregionerna. Det går inte att öka bostadsproduktionen till den nivå befolkningsutvecklingen kräver med dagens bostadspolitiska instrument. Nyckeln till ökad bostadsproduktion ligger i en bättre planering och samordning av trafikpolitiken och bostadspolitiken. Det gäller att utnyttja det faktum att investeringar i kollektivtrafik också bidrar till att nya bostäder byggs. Skäliga boendekostnader kräver att planeringen, bostadspolitiken och trafikpolitiken sammanförs till en enhetlig politik för samhällsstrukturen.

Statens produktionsstöd i kombination med avtal med kommunerna om utveckling av markanvändning, boende och trafik tillgodoser det övergripande samhällsintresset och garanterar i synnerhet för de bostadsbehövandes del det bästa sättet att avhjälpa bostadsbristen och andra problem med boendet. Produktionsstödet är ett utmärkt sätt att främja bostadsbyggande under en lågkonjunktur då kostnaderna är mindre än vanligt.

Tillväxtcentrum som lider av brist på hyresbostäder behöver statligt stödd bostadsproduktion, som kan påskyndas genom större startbidrag. Bara på detta sätt kan efterlängtade hem till rimligt pris skapas och byggarna erbjudas arbete. Medlen i Statens bostadsfond ska användas till ökad bostadsproduktion och de får inte föras över till budgeten för att täcka utgifter i allmänhet eller för trafikprojekt.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 77

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en proposition med förslag till en boendegarantilag som tillförsäkrar var och en rätt till en trygg bostad till skälig kostnad.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

Reservationens förslag till uttalande 78

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder ett förslag där kommunerna i planläggningen och bostadsproduktionen avkrävs en högre andel bostadsproduktion med reglerade boendekostnader. Andelen skulle exempelvis kunna vara 30 procent.

Reservationens förslag till uttalande 79

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder lagförslag genom vilka hyresgästernas rättigheter och uppsägningsskydd tryggas starkare vid hyreshöjningar, att det föreskrivs om en skyldighet för hyresvärden att bevisa hyreshöjningens skälighet och att oskäliga höjningar av hyror förhindras.

01. Omkostnader för Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (reservationsanslag 2 år)

På senare år har Finansierings- och utvecklingscentralen för boende tilldelats ett flertal nya resurskrävande uppgifter, exempelvis att övervaka hyrorna i ARA-bostäder, utöva kontroll över bostadsrätter, övervaka energicertifikat och ha hand om vissa frågor kring reparationsstöd till äldre. Men samtidigt har omkostnadsanslagen inte ökat.

I sitt sakkunnigyttrande säger ARA att centralen utan extra anslag de närmaste åren måste minska personalen med 6—8 medarbetare samtidigt som den har fått nya uppgifter som tar flera årsverken i anspråk.

På grundval av det ovanstående föreslår vi att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 80

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att säkerställa Finansierings- och utvecklingscentralen för boendets personella resurser och öka centralens finansiering när uppgifterna ökar.

55. Understöd för reparationsverksamhet (reservationsanslag 3 år)

Det finns enormt många daghem, skolor, vårdanstalter och andra byggnader som lider av fukt- och mögelskador i Finland.

Problem med inomhusluft är en betydande olägenhet för folkhälsan. Upp till 800 000 finländare beräknas dagligen bli utsatta för orenligheter som beror på mögel- och fuktskador. Hälsokostnaderna på grund av dem uppgår till minst 450 miljoner euro årligen.

Problemen har varit kända länge, men situationen har tillåtits bli värre. Det så kallade eftersatta underhållet för daghem, skolor och vårdanstalter har vuxit till över 4,5 miljarder euro. Många fastighet är så illa därav att i stället för att repareras borde de rivas och ersättas med nybyggen.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 3 vänst

Vi måste ingripa i situationen nu. Utöver att ett omfattande reparationsprojekt skulle förbättra folkhälsan och människornas livskvalitet, skulle det skapa de arbetstillfällen vi så desperat behöver. Med hjälp av partiellt statligt stöd (under 25 procent av totalkostnaderna) kan kommunernas investeringar ökas varvid den totala effekten på ekonomin är betydligt större än statens stödandel.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 81

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att det under moment 35.20.55 kan betalas understöd för reparation av daghem, skolor och vårdanstalter som lider av mögel, fukt- och andra inomhusluftproblem och att regeringen i en tilläggsbudget för 2018 avsätter 100 000 000 euro för ändamålet.

60. Överföring till statens bostadsfond

Fullmakten för investeringsstöd till förbättring av bostadsförhållandena för grupper med särskilda behov föreslås i budgetpropositionen vara högst 105 miljoner euro 2018. Det är 25 miljoner euro mindre än för 2017.

Utfrågade sakkunniga har i riksdagen ansett att fullmakten är alltför liten. Särskilt oroväckande är konsekvenserna av den minskade fullmakten för bostadsprojekten i den lägsta stödkategorin (stödkategori 1, stödet högst 10 procent av de godtagbara kostnaderna) eftersom de särskilt avser projekt för unga och studerande. När fullmakten minskar kan det hända att projekten i den lägsta stödkategorin körs över av andra projekt trots att det är de som kan ge flest bostäder i relation till stödbeloppet.

Vi föreslår

att punkten Understöd i momentets beslutsdel ändras enligt följande: År 2018 får det ur statens bostadsfond beviljas understöd enligt lagen om understöd för förbättring av bostadsförhållandena för grupper med särskilda behov (1281/2004) för sammanlagt högst 105 000 000 euro.

INKOMSTPOSTER

Avdelning 11

SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR

Det finländska skattesystemets förmåga att jämna ut skillnader i inkomst och förmögenhet har redan länge hållit på att försämrats. Andelen skatteinkomster som samlas in genom progressiva skatter har minskat betydligt och utgör nu mindre än en tiondel av alla skatteinkomster. Över 90 procent av skatteinkomsterna samlas alltså in genom platt skatt, om den inkomstskatt på förvärvsinkomst som betalas till staten och arvs- och gåvoskatten definieras som genuint progressiva. Kom-

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 3 vänst

munalskatten är progressiv i detta avseende främst i de små inkomstklasserna. Beskattningen av förmögenhet är tämligen lindrig i Finland.

Om man ser till de skatter och avgifter (inkl. socialförsäkringsavgifter) som tas ut via personbeskattningen, har andelen progressiv skatt på förvärvsinkomster minskat från över 40 procent vid decennieskiftet 1980—1990 till cirka 15 procent i dag.

Sipiläs regering har försämrat skattesystemets inkomstutjämningseffekt ytterligare. Regeringens skattepolitik har ökat ojämlikheten under hela regeringsperioden. Den största nyttan av skatteändringarna har gått till höginkomsttagarna. Enorma skattelättnader i miljardklassen har försvagat den finansiella ställningen i statsfinanserna och gjort det svårare att upprätthålla välfärdsstaten — inte minst för att den strama finanspolitiken samtidigt har fortsatt.

I vårt alternativ blir skattesystemet betydligt mer progressivt och skatten på stora inkomster är också proportionellt sett större. Samtidigt ingriper vi mer aktivt mot skatteflykt för att säkerställa ett brett skatteunderlag.

01. Skatter på grund av inkomst och förmögenhet

01. Skatt på förvärvs- och kapitalinkomster

En rättvis beskattning kräver att var och en betalar skatt enligt betalningsförmåga och att beskattningen jämnar ut inkomstskillnaderna. Regeringens proposition om inkomstskatteskalen för 2018 i kombination med andra propositioner fortsätter på samma linje som ökar inkomstskillnaderna i landet.

I vår skattemodell blir skattesystemet betydligt mer progressivt och skatten på stora inkomster är också proportionellt sett större. Vi återtar de nya skattelättnader som regeringens inkomstskateskala beviljar höginkomsttagarna och dessutom inför vi en ny skatteklass för dem som tjänar över 100 000 euro per år (skatten vid den nedre gränsen är 16 647,50 euro och 34 procent för den del som överskrider den nedre gränsen).

Vår generella ståndpunkt är att alla inkomster ska beskattas samordnat. Det finländska skattesystemet gynnar kapitalinkomsttagare, vilket är en av de viktigaste egenskaperna som ökar ojämlikheten. Regeringen bör genast inleda beredning för att införa en kombinerad skateskala.

Särskilt generöst behandlas hos oss förmögna personer som äger företag och som kan omvandla förvärvsinkomster till kapitalinkomster, som de tar ut enligt en mycket låg skattesats. Allt sedan skattereformen 1993 har frukterna av den ekonomiska tillväxten gått till dem som har de högsta inkomsterna, medan låginkomsttagarnas förvärvsinkomster var de som ökade mest under de föregående decennierna. Nästan alla ledande experter har på olika sätt talat för att de oskäligen skatteförmånerna för ägare till icke-börsnoterade bolag ska slopas, men regeringen har inte varit beredd att göra detta. Den nuvarande separata skateskalen för kapitalinkomster är också orättvis för låginkomsttagare som har små kapitalinkomster.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 3 vänst

I nästa års budget föreslår vi en reform som genast ska genomföras för att sätta stopp för de orättvisa fördelarna för utdelningar från icke noterade företag. Detta ska göras genom att gränsen för skattefria utdelningar enligt 33 b § i inkomstskattelagen (den s.k. normalavkastningsgränsen) sänks från åtta till tre procent.

Grundavdrag vid kommunalbeskattningen

Enligt propositionen ska maximibeloppet för grundavdraget vid kommunalbeskattningen enligt 106 § i inkomstskattelagen höjas från 3 060 euro till 3 100 euro. Grundavdraget görs efter alla andra avdrag och höjer köpkraften för låginkomsttagarna.

Vänsterförbundet föreslår att grundavdraget höjs till 3 320 euro. Jämfört med förslaget i propositionen ökar vår grundavdragsmodell klart de disponibla inkomsterna för löntagare, pensionärer och dagpenningstagare med låga inkomster.

Hushållsavdraget

För ett år sedan ändrade regeringen bestämmelserna om hushållsavdrag i 127 b § i inkomstskattelagen så att ersättningsprocenten höjdes med fem procentenheter i fråga om både den utbetalda arbetsersättningen och lönen. Målet med reformen var att främja användningen av omsorgstjänster. Det kan i sig understödjas, men den valda metoden är inte den bästa möjliga. Den huvudsakliga nyttan av de föreslagna höjningarna av ersättningsgraden går till renovering av hem och fritidsfastigheter som ägs av människor med jämförelsevis höga inkomster, vilket inte kan anses motiverat med tanke på den sociala rättvisan.

Vi föreslår därför att ersättningsnivån återställs till nivån för 2016.

Med tanke på ökad likabehandling av medborgarna bör självriskerna på 100 euro i fråga om hushållsavdraget slopas. Det vore med hänsyn till likabehandlingen och miljöaspekterna motiverat att också utvidga avdragets användningsområde så att det kan betalas ut exempelvis för energihållbarhetsprojekt i bostadsaktiebolag och bostadsandelslag. Med beaktande av att de med de allra lägsta inkomsterna överhuvudtaget inte kan utnyttja hushållsavdraget vore det skäl att jämsides med hushållsavdraget utveckla ett motsvarande system för hushållsunderstöd i enlighet med Vänsterförbundets förslag.

Företagaravdrag

Regeringen införde 2017 en ny typ av företagaravdrag. Med stöd av det avdras i beskattningen av privata näringsidkare (firmor, öppna bolag och kommanditbolag) samt jordbruk och renskötare fem procent när resultatet beaktas i beskattningen av en fysisk person eller ett dödsbo. Vid beskattningen av skogsbruk beaktas ett motsvarande avdrag. Med andra ord blir 95 procent av inkomsten skattepliktig för företagare och fem procent blir helt skattefritt. Företagarens återstående skattepliktiga inkomst delas upp i förvärvsinkomst och kapitalinkomst.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 3 vänst

Det uttalade målet med reformen är att uppmuntra människor att bedriva företagsverksamhet. Målet att stödja företagsamhet är välkommet, men det samma kan inte sägas om de metoder som regeringen har valt. Företagaravdraget är en dyr, ineffektiv och ojämlig reform.

Priset för företagaravdraget, över 120 miljoner, är högt i relation till effekterna som också enligt de effektbedömningar som ingår i propositionen är osäkra och blygsamma. Propositionen skulle också öka inkomstskillnaderna eftersom den främst skulle gynna den lilla minoritet av företagarna som tjänar mest. Över 40 procent (53 miljoner euro) av skattelättnaden skulle gälla den högsta inkomstdecilen och klart över hälften (73 miljoner euro) de två högsta decilerna. För en vanlig småföretagare blir nyttan blygsam. Fyra av fem personbolag har en årlig inkomst på under 30 000 euro. En eventuell om också osäker och moderat tillväxt kan enligt regeringens bedömning ske främst i personföretag vars resultat överstiger 100 000 euro. Deras antal är cirka 5 000.

Företagaravdraget har också minskat skattebasen och komplicerat skattesystemet. Beskattningen av olika inkomster har differentierats allt mer.

Privata pensionsförsäkringar

Med tanke på likabehandlingen av medborgarna är den i 54 d § i inkomstskattelagen avsedda avdragsrätten för privata pensionsförsäkringsarrangemang och långsiktiga sparavtal inte motive-rad. Den här skatteutgiften minskar statens skatteintäkter med cirka 90 miljoner euro per år och gynnar i huvudsak höginkomsttagare. Vänsterförbundet stöder ett slopande av denna skatteför-mån.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 82

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om ändring av inkomstskat-teskalan enligt vänsterförbundets modell så att skattelättnaderna för höginkomsttagare återtas och det införs en ny skatteklass för dem som tjänar över 100 000 euro per år.

Reservationens förslag till uttalande 83

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart lämnar riksdagen en proposition om att gränsen för skattefria utdelningar enligt 33 b § i inkomstskattelagen (den s.k. normalav-kastningsgränsen) sänks från åtta till tre procent.

Reservationens förslag till uttalande 84

Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål bereder en proposition om en kännbar ökning av progressionen i kapitalbeskattningen, varvid det slutliga målet är att kapitalin-komster ska behandlas på samma sätt som andra inkomster i beskattningen.

Reservationens förslag till uttalande 85

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att höja kommunalbeskattningens grundavdrag kännbart.

Reservationens förslag till uttalande 86

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart lämnar riksdagen en proposition om att återställa ersättningsprocenten för hushållsavdraget till nivån för 2016, slopa hushållsavdragets självrisk på 100 euro och bredda tillämpningsområdet för hushållsavdraget så att det kan betalas också till bostadsaktiebolag och bostadsandelsslag.

Reservationens förslag till uttalande 87

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar det så kallade företagaravdraget i beskattningen och till riksdagen lämnar reformer som verkligen förbättrar ställningen för småföretagare, såsom en automatisk lönesubventionsmodell som underlättar anställning av en första arbetstagare.

Reservationens förslag till uttalande 88

Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål lämnar riksdagen en proposition om upphävning av den avdragsrätt för frivilliga individuella pensionsförsäkringar och inbetalningar enligt långsiktiga sparavtal som avses i 54 d § i inkomstskattelagen.

02. Samfundsskatt

Finlands beslut nyligen att gå med i den europeiska skattekonkurrensen och sänka företagsskatten till 20 procent var dåligt underbyggt. Samfundsskattesatsen i Finland är för närvarande klart lägre än genomsnittet i EU- och OECD-länderna. De ”dynamiska effekterna” som skattesänkningen motiverades med har inte varit så stora som utlovades när beslutet fattades.

Rent generellt är tanken på samfundsskattens ”konkurrenseffekter” problematisk. Empiriskt är det svårt att motivera påståendet om att uttryckligen företagsskattesatsen skulle vara central när företagen överväger investeringar eller etablering. När man frågar företagen är det ofta andra faktorer som är viktigast. Samtidigt har sänkningen av samfundsskatten ändå en omedelbar och betydande effekt i form av en svagare finansiell ställning för staten. Den sänkning av företagsskattesatserna som pågått redan länge nästan överallt åtminstone i de s.k. utvecklade länderna har gjort det svårt för staterna att garantera offentliga tjänster och inkomstöverföringar som främjar medborgarnas jämlikhet.

Vänsterförbundet motsatte sig sänkningen av samfundsskatten. Vi föreslår en moderat höjning av företagsskatten från 20 till 22 procent, vilket motsvarar nivån i till exempel Sverige. På längre sikt vore det önskvärt att man inom Europeiska unionen kunde komma överens om en miniminivå för samfundsskatten.

I det här sammanhanget bör man också notera att den effektiva skatt som särskilt stora internationella företag betalar ofta är långt ifrån den egentliga skattesatsen. Detta gäller också för Finland.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

Viktigare än t.o.m. den nominella skattesatsen är således att skattebaserna håller och att man effektivt förhindrar möjligheterna till aggressiv skatteplanering och skatteflykt. För att främja detta syfte har vänsterförbundet föreslagit ett flertal åtgärder i Finland, inom EU och på global nivå.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 89

Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt förelägger riksdagen en proposition om höjning av samfundsskattesatsen till 22 procent.

Reservationens förslag till uttalande 90

Riksdagen förutsätter att regeringen aktivt vidtar åtgärder för att bereda och införa en gemensam bolagsskattebas och en gemensam konsoliderad bolagsskattebas inom EU.

Reservationens förslag till uttalande 91

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder och förelägger riksdagen en proposition om att organisationer som är registrerade i utlandet är allmänt skattskyldiga i Finland om de i verkligheten leds från Finland.

04. Skatt på arv och gåva

I budgeten för 2017 lindrade regeringen beskattningen av arv och gåvor. Arvsskatten sänktes med 6—10 procent och gåvoskatten med 12—14 procent. Skatteändringen uppskattades då minska statens skatteintäkter med cirka 58 miljoner euro om året. Reformen var varken befogad med avseende på statsfinanserna eller rättvis, eftersom nyttan av den till största delen tillföll de rikaste i landet. Till arvsbeskattningen hänför sig sammanlagt 15 olika skattesubventioner, av vilka den största är skattelättnaden i samband med generationsväxling.

Vid reformen för ett år sedan lade regeringen inte fram några som helst sysselsättande eller tillväxtfrämjande effekter som motivering. Däremot ifrågasattes dess grundlagsenlighet av flera sakkunniga. Man bör också notera att beskattningen av egendom generellt är lindrigare i Finland än i många andra EU-länder.

Vänsterförbundet motsatte sig regeringens reform för ett år sedan och gör det fortfarande.

Skogsgåvoavdrag

I samband med budgeten för 2017 drev regeringen också igenom det så kallade skogsgåvoavdraget. Avdragsrätten uppstår på grundval av den gåvoskatt som betalas vid generationsväxlingen. Avdraget görs från kapitalinkomst av skogsbruk såsom inkomst av virkesförsäljning. Avdragsrätten beror på skogens beskattningsvärde och areal.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 3 vänst

Skogsgåvoavdraget var bokstavligen en gåva från regeringen till de som besitter stora skogsegendomar. Enligt MTK får över två tredjedelar av skogsägarna ingen fördel alls av avdraget. Avdraget är komplicerat och administrativt tungrott. Med avseende på likabehandling är avdraget problematiskt eftersom det endast gäller skogsmark och endast skogsmarksgåvor som överskrider en viss minimistorlek.

Det har inte visats på någon fördel för samhällsekonomin av skogsgåvoavdraget (eller också har fördelen konstaterats vara ”moderat”). Det låser också skogsegendom till de nuvarande ägarläkterna och höjer sannolikt priserna på skogslotter. Lättnaden kan antas öka efterfrågan på virke eftersom fördelen aktualiseras endast om den skattskyldige har inkomster av skogen. Virkeshandeln var livlig redan före reformen, och inte heller av den orsaken behövs det några generösa gåvor till stora skogsägare.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 92

Riksdagen förutsätter att regeringen förelägger riksdagen en proposition som upphäver de lindringar som i budgeten för 2017 gjordes i arvs- och gåvobeskattningen och ökar progressionen i arvs- och gåvobeskattningen.

Reservationens förslag till uttalande 93

Riksdagen förutsätter att regeringen gör en samlad bedömning av 55—57 § i lagen om skatt på arv och gåva i syfte att säkerställa att det bara är de företagstillgångar som jordbruksföretaget eller något annat företag behöver för sin verksamhet som överförs till mottagaren med skattelättnad i samband med en generationsväxling.

Reservationens förslag till uttalande 94

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar det s.k. skogsgåvoavdraget och lämnar en proposition till riksdagen om en total översyn av skogsbeskattningen, som främjar en rättvis beskattning av förmögenhet och en hållbar skogsvård och bioekonomi.

04. Skatter och avgifter på grund av omsättning

01. Mervärdesskatt

Höjning av den nedre gränsen för mervärdesskatteskyldighet

Mervärdesskatten är en konsumtionsskatt som försäljaren lägger på försäljningspriset på en vara eller tjänst och redovisar till staten. Momsskyldigheten gäller alla som i form av affärsverksamhet bedriver försäljning eller uthyrning av varor eller tjänster eller jämförbar verksamhet.

De sänkta momssatserna gäller huvudsakligen förnödenheter där andelen inhemsk produktion är stor.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 3 vänst

Den låga nedre gränsen för moms skadar uppenbart tillväxten för små företag. De reagerar på gränsen för omsättning genom att begränsa eller minska sin försäljning. Därför bör den nedre gränsen för momspiktig försäljning höjas från nuvarande 10 000 till 25 000 euro och den övre gränsen som berättigar till skattelättnad från 30 000 till 39 000 euro.

Då befrias företagare som bedriver småskalig affärsverksamhet från momsskyldighet vilket lindrar byråkratin, förbättrar företagarnas marknadsposition, sporrar till tillväxt och förbättrar de små företagens ekonomi.

Mervärdesskatten på reparationstjänster

Ofta är det billigare att köpa nytt än att reparera gammalt. Ett sätt att öka livslängden på varor är att göra det mer lockande att reparera dem. Staten kunde understödja detta genom beskattningen.

Vänsterförbundet anser att Finland borde införa en lägre momssats för reparationstjänster när det gäller cyklar, skor, lädervaror, kläder och hemtextilier. Dessutom borde man utreda möjligheterna att inom ramen för EU-direktivet utvidga den lägre momssatsen till att omfatta också reparationstjänster när det gäller kylskåp, tvättmaskiner och andra hushållsapparater.

Reformen skulle uppmuntra till sällanköp och öka efterfrågan på inhemska tjänster.

Mervärdesskatt på restaurangförsäljning av alkohol

Alkoholförsäljningen är förknippad med många viktiga näringspolitiska aspekter. Branschen sysselsätter ett stort antal människor direkt och indirekt såväl vid tillverkning som vid försäljning och inom turism- och restaurangverksamhet. Efter de skattehöjningar som föreslås för 2018 kommer prisskillnaden att öka mellan de inhemska butikerna och försäljningsställena inom rese- och restaurangbranschen å ena sidan, och den skattefria försäljningen på passagerarfärjor å andra sidan.

Av de olika sätten att sälja alkohol på är det servering på restaurang som inbringar mest skatteintäkter och sysselsätter mest. Restaurangförsäljningen har minskat oavbrutet sedan 1997. Då uppgick alkoholkonsumtionen på restaurang till 21 procent av totalkonsumtionen. I dag är andelen omkring 10 procent, och den fortsätter att minska. Cirka 63 procent av alla vars sysselsättning hänger samman med alkoholnäringslivet jobbar på krog. Enligt en uppskattning som gjorts sysselsätter restaurangbranschen 10 000–15 000 personer mindre än den skulle sysselsätta om krogserveringens andel fortfarande uppgick till uppemot 20 procent samtidigt som totalkonsumtionen av alkohol låg kvar på nuvarande nivå. Och samtidigt ligger statens skatteintäkter långt ifrån den nivå de potentiellt skulle kunna uppnå.

Försäljningen av alkohol på krog har dessutom inte bara näringspolitiska aspekter, utan även en till alkoholkulturen kopplad infallsvinkel. Om vi lyckas flytta fokus från alkoholkonsumtion i hemmen till konsumtion i övervakade lokaler som främjar social samvaro kan vi eventuellt få de negativa effekterna av alkohol att minska och samtidigt främja restaurangkulturen.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 3 vänst

Ett sätt att ge incitament till sådana konsumtionsvanor vore att sänka priset på alkohol när den serveras på krog i förhållande till den inhemska detaljförsäljningen och införseln från utlandet. Mervärdesskatten på restaurangtjänster (inkl. mat) ligger i dagens läge på 14 procent, men för alkohol på restaurang tas fulla 24 procent i mervärdesskatt ut. Om beskattningen för alkoholservering låg på samma nivå som för andra restaurangtjänster skulle prisskillnaden minska mellan restaurangförsäljning och annan alkoholförsäljning. Detta skulle motivera till en förskjutning av konsumtionsmönstret.

Enligt en statisk beräkning kommer en sänkt moms på servering att minska statens skatteintäkter med drygt 120 miljoner euro om året. I praktiken skulle nettoeffekten på statsfinanserna att vara betydligt mindre eftersom sänkningen skulle öka efterfrågan på restaurangtjänster och restaurangprodukter, vilket i sin tur skulle öka skatteintäkterna och sysselsättningen.

Olika uppskattningar har gjorts av de dynamiska effekterna av ändrad mervärdesskatt. Det har exempelvis påpekats att undersökningar visar att den sänkta momsen för frisersalonger och restaurangtjänster inte i någon nämnvärd utsträckning märks i konsumentpriserna. Detta påstående kan ifrågasättas för restaurangtjänsternas del. Enligt Statistikcentralens statistik syns den sänkning till 78 procent av mervärdesskatten på restaurangmat som gjordes 2010 i priserna inom hela restaurangbranschen. Också Konsumentforskningscentralens utredning visar att skattesänkningen storsliten sänkt priset på restaurangrätterna.

Under alla omständigheter ter det sig ytterst sannolikt att skattebortfallet i fråga om restaurangförsäljning skulle vara klart mindre än den ökning av skatteintäkter som en höjning av punktskatten på alkohol skulle ge. Dessutom skulle en reform påverka alkoholkulturen och den inhemska restaurangkulturen överlag positivt på det sätt som presenteras ovan. (I det här sammanhanget är det svårt att bedöma betydelsen av hälso- och övriga konsekvenser ur statsfinansiell synvinkel.)

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 95

Riksdagen förutsätter att regeringen förelägger riksdagen en proposition som höjer de nedre gränserna för momspliktig försäljning.

Reservationens förslag till uttalande 96

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder och förelägger riksdagen en proposition om sänkning av momssatsen för reparationstjänster när det gäller cyklar, skor, lädervaror, kläder och hemtextilier och utreder möjligheterna att inom ramen för EU-direktivet utvidga den lägre momssatsen till att omfatta också reparationstjänster när det gäller kylskåp, tvättmaskiner och andra hushållsapparater.

Reservationens förslag till uttalande 97

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder och för riksdagen lägger fram en proposition om att sänka momsen för alkoholservice på restaurang till samma nivå som för andra restaurangtjänster.

08. Punktskatter

05. Punktskatt på läskedrycker

Vissa särskilda skatter gynnar folkhälsan. Finland hade till utgången av 2016 en hälsobaserad punktskatt på sötsaker, glass och läskedrycker. Från början av 2017 avskaffades punktskatten på sötsaker och glass med hänvisning till EU-lagstiftningen. Samtidigt bestämdes det att icke-smak-satta växtbaserade drycker som ersätter mjölk samt isbitar inte ska omfattas av punktskatten på läskedrycker.

Världshälsoorganisationens (WHO) konstaterar i en rapport att en tillräckligt kännbar beskattning av sockerhaltiga drycker kan minska fetma, typ 2-diabetes och karies. Minskad konsumtion av sockerhaltiga drycker har konstaterats minska sockerintaget, förbättra kvaliteten på kostsammansättningen och minska de ovan nämnda problemen. Enligt rapporten är det sannolikt att det totala antalet arbetstillfällen ökar i de branscher som erbjuder produkter som konsumeras i stället för de skadliga produkterna.

Med stöd av EU:s livsmedelsförordning blev det i december 2016 obligatoriskt att för förpackade livsmedel ange mängden energi, kolhydrater, total sockermängd, fett, mättade fetter, salt och protein. Det innebär att den administrativa bördan för aktörerna i branschen inte skulle öka nämnvärt, om punktskatten baserades på näringsvärdesdeklarationen.

Om skatten bestäms utifrån hälsoaspekter kunde skattebeloppet fastställas enligt produktens näringsämnen så att skatten höjs när mängden av ett skadligt näringsämne ökar. Skatten skulle i så fall påverka dels konsumenternas köpbeslut genom priset, dels industrins produktutveckling. Skatten skulle bemöta olika produktgrupper neutralt. En hälsobaserad skatt kunde dessutom locka till bruk av nyttiga näringsämnen. Det är till exempel viktigt för folkhälsan att motverka fetma och livsstilssjukdomar hos barn och unga, men det har också positiva verkningar för samhällsekonomin.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 98

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart inleder beredningen av bestämmelser för att utveckla en hälsobaserad punktskatt på livsmedel.

07. Energiskatter

Finland har olika företags- och näringsstöd till ett belopp av flera miljarder euro. Enligt statsrådets fjolårsutredning delas direkta företagsstöd årligen ut för cirka 1,3 miljarder och skattestöd

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 3 vänst

med konsekvenser för företagens verksamhet för 6 miljarder. En stor del av dessa subventioner hänförs till energibeskattningen.

Många av subventionerna behövs för att främja den ekonomiska tillväxten, konkurrenskraften eller strukturförändringen. Vissa stödformer kan tjäna andra samhällsrelaterade syften. Men alla subventioner kan inte motiveras trovärdigt med några som helst argument. Föregående regering identifierade i en undersökning företagsstöd för 850 miljoner euro som ”bromsar strukturförändringen eller som annars är skadliga.” Miljöperspektivet måste på grund av klimatförändringen ligga i fokus när skattesystemet ses över.

Mycket diskussion har förts kring stöd för hundratals miljoner till den energiintensiva industrin. Exempelvis energiskatteåterbäringarna till industrin, vilkas värde har mer än tiofaldigats sedan 2011, har inte förbättrat konkurrenskraften enligt en undersökning av Statens ekonomiska forskningscentral Vatt. I stället minskar de incitamenten för att finna lösningar med lägre utsläpp och är också minus för andra offentliga funktioner.

Systemet för företagsstöd ses för närvarande över av en parlamentarisk arbetsgrupp. Energiskattestöden är en av de viktiga frågor som arbetsgruppen väntas ta itu med. Vänsterförbundets riksdagsgrupp understöder en ambitiöst upplagd reformering av stöden som sporrar till att skapa nytt och till miljöhållbarhet. Vi anser att skattestyrningen av all användning av fossila energikällor behöver bli starkare för att minskningen av växthusgasutsläppen ska snabbas upp.

Regeringens sätt att lämna propositioner om reformer av energiskatten till riksdagen i form av enskilda mindre översyner har gjort det svårt att överblicka regeringens politik.

Om ändringarna i energibeskattningen är till typen regressiva, bör deras konsekvenser kompenseras inom det övriga skatte- eller förmånssystemet så att inte ojämlikheten i samhället ökar.

Vänsterförbundet föreslår i sin alternativa budget en del konkreta åtgärder som borde börja beredas omedelbart. Vi är redo att jämka skatteåterbäringarna till den energiintensiva industrin med 110 miljoner euro. Vi vill återställa skattesatsen för gruvdriftens elskatt. Också de höjningar som gjorts i skattesubventionen för torv och skogsflis under de senaste åren måste återtas av miljöskäl. Man bör slopa kompensationsstödet för indirekta kostnader för handeln med utsläppsrätter.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 99

Riksdagen förutsätter att regeringen förelägger riksdagen en heltäckande och aktuell utredning om de sammantagna effekterna för inkomstfördelningen av genomförda och planerade energiskatteändringar, där konsekvenserna specificeras i fråga om olika grupper av inkomsttagare, typ av boende, energiförbrukningsprofiler och bostadsområden.

Reservationens förslag till uttalande 100

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

Riksdagen förutsätter att regeringen tillställer riksdagen en ekologisk total översyn av beskattningen som täcker in åtminstone produktion och förbrukning av energi, industri, trafik, boende och jord- och skogsbruk och som inte minskar skattesystemets progressivitet.

10. Övriga skatter

Royaltyskatt på gruvdrift

I Finland fanns det tio metallmalmsgruvor och 27 industrimineralgruvor 2016. Omsättning av deras produktion var omkring 2 miljarder euro. Två av metallmalmsgruvorna är i finländsk ägo, de övriga ägs av utländska företag.

De mineraler som utvinns är en del av Finlands nationalförmögenhet, men tyvärr skänker man bort denna förmögenhet till storbolag nästan gratis. Till exempel 2011—2014 bröt man malm ur den finländska jordmånen till ett värde av 4 miljarder euro, men under samma period betalade metallgruvbolagen bara 92 miljoner euro i samfundsskatt. Bakom det låga beloppet ligger aggressiv internationell skatteplanering.

Man bör ingripa i skatteflykten till exempel genom att begränsa rätten till ränteavdrag, men det är också befogat att införa en särskild royaltyskatt på gruvdriften, vars belopp skulle grunda sig på värdet av den brutna malmen.

En motsvarande skatt finns i många andra länder, och genom den kunde man säkerställa att också det omgivande samhället får sin del av värdet av nationalförmögenheten — i synnerhet som det är staten som i sista hand får bära ansvaret för eventuella miljöskador. Den brytningsersättning som Finland tar ut i dag är bara en bråkdel av den royalty som allmänt tillämpas i övriga delar av världen. En moderat royaltyskatt på 2 procent på metallmalmer skulle exempelvis ha inbringat ungefär 31 miljoner euro 2015, och under den senaste tiden har prisutvecklingen på malm varit mycket gynnsam.

Dessutom borde man på nytt överväga behovet av en allmän marktäktsskatt. En effektiv marktäktsskatt skulle sporra till användning av alternativa resurser, till exempel industri- och byggavfall. Skatten kunde också öka återvinningen och bidra till ett effektivare utnyttjande av material.

Uttaget av grus-, sand- och bergstensmaterial uppgår till ca 100 miljoner ton. Om skatten skulle vara till exempel en euro per ton, skulle skatteinkomsterna bli ca 100 miljoner euro. Om skatten enbart skulle gälla grus och sand, vilket kunde vara motiverat för att öka användningen av bergstensmaterial, skulle motsvarande skatt inbringa ca 50 miljoner euro.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 101

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder och förelägger riksdagen en proposition om en royaltyskatt på gruvdrift vars belopp grundar sig på värdet av den brutna malmen.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

Avdelning 13

RÄNTEINKOMSTER, INKOMSTER AV FÖRSÄLJNING AV AKTIER OCH INTÄKTSFÖRING AV VINST

05. Intäktsföring av de statliga affärsverkens vinst

01. Intäktsföring av de statliga affärsverkens vinst

Forststyrelsen förvaltar vår nationalförmögenhet, statens skogar. En ansvarsfull skogsvård och en hållbar användning av naturresurserna samt ett samhälleligt sysselsättningsansvar ingår i Forststyrelsens uppgifter. Tidigare år har det upptäckts att ett högt mål för intäktsföring hindrar en hållbar skogsvård. Också Forststyrelsens arbetsgivarpolitik har fått kritik.

Forststyrelsen har arbetat inom sin nya organisation i drygt ett år. Under den tiden har det tyvärr inte synts några förändringar i vare sig verksamhetsprinciper eller skogsvårdsmetoder. Detta trots att den nya lagen föreskriver att Forststyrelsen och skogsbruksbolaget har det samhälleliga uppdraget att skydda och öka den biologiska mångfalden. I höst har vi sett en del dåliga exempel bland annat i Keuru där gammelskog som skulle skyddas höggs ner när den var felskyldad. Och i Kajanaland har det planerats avverkningar på rekreationsöar som ingår i Natura.

Forststyrelsen intäktför uppskattningsvis 94,9 miljoner euro för 2018 i statsbudgeten. Vi anser att beloppet är för högt, eftersom dess avigsida är att den biologiska mångfalden försämras i stat-sägda skogar, alltså allas vår nationalförmögenhet.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 102

Riksdagen förutsätter att regeringen minskar intäktsföringen av Forststyrelsens vinst till staten för att genomföra en hållbar användning av skogarna och en ansvarsfull arbetsgivarpolitik.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till budget för 2018 enligt utskottets betänkande men med de ändringar som föreslås i reservationen,

att de 102 uttalandena ovan godkänns och

att misstroendeförklaringen i den allmänna motiveringen ovan godkänns.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 3 vänst

Helsingfors 11.12.2017

Li Andersson vänst
Kari Uotila vänst

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

RESERVATION 4 sv

Allmän motivering

Inledning

Politik handlar om värderingar. Det är alltid möjligt att prioritera och välja annorlunda. Vi vill i vår alternativa budget visa att det går att föra en ansvarsfull ekonomisk politik utan massiva och kortsiktiga nedskärningar i utbildning, forskning, studiestöd eller bistånd.

Vi vill också visa att det är möjligt att genomföra nödvändiga reformer såsom en familjepolitisk helhetsreform och slopandet av arvs- och gåvoskatten vid generationsväxlingar genom att omprioritera. Vår alternativa budget ökar inte upplåningen mer än vad regeringens budgetförslag gör. Det finns alltid alternativ i politiken. Vårt budgetförslag är ett bättre alternativ för Finland.

De viktigaste helheterna i vår alternativa budget

Vi behöver en familjepolitisk helhetsreform

Vi vill öka antalet kvinnor i arbetslivet, göra det lättare att kombinera familj och arbete samt minska löne- och pensionsskillnaderna mellan kvinnor och män. Samtidigt vill vi förbättra pappornas möjligheter till familjeledigheter och ge fler barn möjlighet att delta i småbarnspedagogiken. Därför föreslår vi en tredelad familjepolitisk helhetsreform som består av en reform av familjeledigheterna enligt 6 + 6 + 6-modellen, förkortande av hemvårdsstödet och av att varje barn som är över tre år gammalt har rätt till fyra timmar avgiftsfri småbarnspedagogik per dag.

Löntagaren ska få mera i handen.

Vi behöver en skattepolitik som ger vanliga löntagare mera i handen. Vi är övertygade om att hushåll med större disponibla inkomster stimulerar ekonomin och ger en mångsidigare serviceproduktion. Vi anser att det är rätt att sänka skatten på arbete, bara det sker på ett socialt rättvist sätt. Momshöjningar anses ofta vara ett dåligt alternativ för låginkomsttagare, pensionärer och studerande. Men det är inte vår modell. I vår modell höjer vi garantipensionen mer än vad regeringen gör, slopar indexfrysningen av folkpensionerna, sänker dagvårdsavgifterna och höjer studiestödet till den nivå det var på före regeringens nedskärningar. Beskattningen ska motivera till arbete och företagande. Finlands ekonomi håller farten uppe för närvarande. Genom vår skatteväxling vill vi stimulera ekonomin ytterligare. Det handlar om en åtgärd som både på kort och lång sikt gynnar vanliga löntagare.

Nationellt program för mental hälsa.

Psykiska problem förorsakar mänskligt lidande och miljardkostnader för samhället årligen. Tyvärr har den mentala hälsan blivit i skymundan i vårdreformen. Vi behöver ett långsiktigt nationellt program för mental hälsa, men också omedelbara satsningar på tidigt ingripande och ett tillräckligt antal psykiatriska sjukvårdare vid hälsocentralerna. Vi bör fästa uppmärksamhet vid

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

mental hälsa redan vid ett tidigt skede. Mera kunskande behövs bland annat i familjerådgivningen, skolorna och primärvården för att stödja mental hälsa och identifiera risker. Finland behöver låg-tröskelmottagningar dit vem som helst kan gå när han eller hon behöver hjälp. I arbetet för mental hälsa är möjligheten att använda sitt eget modersmål ytterst viktig.

Slopad arvs- och gåvoskatt för generationsväxlingar.

Vi föreslår att generationsväxlingar i familjeföretag befrias från arvs- och gåvoskatt. Nya jobb uppstår främst i små och medelstora företag. Många av dessa är familjeföretag där flexibel generationsväxling är en förutsättning för att affärsverksamheten ska kunna fortsätta. En lyckad generationsväxling är således också en sysselsättningsfråga där beskattningen är en av de största utmaningarna.

Utbildning, kunskande och forskning är nyckeln till Finlands framgång.

Vi anser att en avgiftsfri och kvalitativ utbildning samt en högklassig forskning är nyckeln till Finlands framgång. Vi godkänner inte de massiva nedskärningarna i universitetens och yrkeshögskolornas anslag, frysningen av universitets- och yrkeshögskoleindexet eller otillräckliga resurser till Business Finlands forskningsanslag. Vi ökar också anslagen för det fria bildningsarbetet och för att trygga kvaliteten och jämlikheten i grundskolan. Vi vill också trygga den regionala tillgängligheten till yrkesutbildning på andra stadiet och närundervisningen.

Nya jobb leder till bättre ekonomi och välfärd.

Endast genom en hållbar tillväxt och en hög sysselsättningsgrad som ger skatteintäkter kan välfärdssamhällets beständighet garanteras på lång sikt. Regeringens målsättning att skapa 110 000 nya jobb och höja sysselsättningsgraden till 72 procent är rätt. Tyvärr har regeringen inte lyckats kombinera ord och handling. Därför föreslår vi ett eget sysselsättningspaket med åtgärdsförslag för att förbättra sysselsättningen. Samtidigt sätter vi målsättningen för sysselsättningen högre än regeringen.

Vi bryr oss om de äldre.

Pensionärer med låga inkomster är en grupp som vi särskilt beaktar i vår alternativa budget. Regeringen föreslår 15 euro till i månaden på garantipensionen. Vi föreslår ytterligare tio euro, så att garantipensionen totalt höjs med 25 euro per månad nästa år. Utöver det vill vi förbättra situationen för dem som lever på små pensioner genom att befria folkpensionen från regeringens indexfrysning. Vi vill också öka anslagen för rehabilitering. Vi höjer i synnerhet anslaget för rehabiliteringen av våra krigsveteraner.

Starkare social trygghet.

Vi vill stärka den sociala tryggheten. Ensamförsörjarfamiljerna har flera utmaningar utsatta i samhället. Därför satsar vi på barnbidragets ensamförsörjartillägg och ändrar bestämmelserna på så sätt att ensamförsörjartillägget inte längre minskar utkomststödet. På detta sätt kan ensamförsörjarnas ekonomiska situation förbättras. Vi stöder också kvinnor som blivit utsatta för sexuell

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

eller annat våld genom att grunda 18 nya skyddshem och tre våldtäktskriscenter. Vi vill minska risken för förutslagning av unga genom att öka anslagen för ungdomsverkstäder och uppsökande ungdomsarbete.

Alla barn ska ha rätt till småbarnspedagogisk verksamhet och jämlik skola.

En avgiftsfri utbildning är den bästa garantin för ett jämlikt Finland. Samtidigt vet vi att familjens socioekonomiska ställning har fått en allt större betydelse för skolframgången. Vi vill stoppa denna utveckling och ge alla barn lika förutsättningar att klara sig. Därför föreslår vi höjda anslag för att öka jämlikheten inom grundskolan. Grunden för barns jämlika förutsättningar skapas redan inom småbarnspedagogiken. Därför föreslår vi också att alla barn som fyllt tre år ska ha rätt till fyra timmar avgiftsfri småbarnspedagogik per dag.

Höj studiepenningen och sluta straffa studerande.

Alla ska ha samma möjligheter till högskolestudier, oberoende av socioekonomisk bakgrund. Vi godkänner inte regeringens studiestödsnedsänkningar. Ingen annan befolkningsgrupp har under denna valperiod fått så stora nedsänkningar i sin försörjning som studerande. Därför vill vi återta regeringens nedsänkningar och höja studiepenningens belopp tillbaka till den tidigare nivån. Dessutom ska man sluta straffa studerande som jobbar. Därför föreslår vi att inkomstgränserna för studiestöd höjs med 50 procent.

Högre flyktinkvot och ökade biståndsanslag

Vi anser att Finland bör bära sitt internationella ansvar. Vi godkänner inte regeringens skamlösa nedsänkningar i utvecklingsbiståndet. Därför föreslår vi att biståndsanslagen höjs med 213 miljoner euro. Antalet flyktingar i världen kommer inte att minska, tvärtom. Den humanitära krisen i Syrien och Irak är akut. Därför vill vi höja flyktinkvoten från 750 till 2 500.

Så finansierar vi vår alternativa budget - det handlar om att prioritera.

Vi föreslår en halvering av regeringens spetsprojekt, eftersom vissa av spetsprojekten mer verkar handla om att trixa med pengar än verkliga satsningar på något nytt. Vi anser också att det ineffektiva energiskattstödet för elintensiva företag och kompensationsstödet för utsläppshandel ska slopas, såsom bland annat VATT rekommenderat. Vi anser att staten inte ska finansiera privat ägande och därför är vi beredda att slopa skattefriheten för köp av första bostad. Samtidigt tycker vi att de 140 miljoner euro regeringen har reserverat för krediter och finansinvesteringar inom utvecklingssamarbetet i stället ska användas på egentligt utvecklingssamarbete. Vi anser inte heller att regeringens sänkning av bilskatten är motiverad. Den minskar statens inkomster med uppskattningsvis 117 miljoner euro.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

Reservationens förslag till uttalande 1

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att genomföra en familjepolitisk helhetsreform enligt 6+6+6 modellen i fråga om familjeledigheter genom att halvera tiden med rätt till hemvårdsstöd till högst 13 månader och reformera den småbarnspedagogiska verksamheten så att varje barn över tre år har rätt till avgiftsfri småbarnspedagogik i fyra timmar om dagen.

Reservationens förslag till uttalande 2

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att utreda en modell för minijobb, där unga under 30 lättare får jobb exempelvis genom rätt att tjäna 500 euro månatligen utan att bidrag eller andra förmåner påverkas, samtidigt som arbetsgivarna får rätt till lägre avgifter när de anställer en ung person.

Reservationens förslag till uttalande 3

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en lagändring som syftar till att slopa behovsprövningen av utländsk arbetskraft.

Reservationens förslag till uttalande 4

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar skyndsamma åtgärder för att förbättra förutsättningarna för lokala avtal.

Reservationens förslag till uttalande 5

Riksdagen förutsätter att regeringen tar fram ett nationellt program för arbetsvälmående.

Reservationens förslag till uttalande 6

Riksdagen förutsätter att regeringen halverar anslagen för sina spetsprojekt.

Reservationens förslag till misstroende

Regeringen Sipilä har ännu inte tillräckligt korrigerat de massiva nedskärningar som den gjort i utbildningen. Regeringens nedskärningar i utbildningen utgör ett reellt hot mot undervisningens och forskningens kvalitet, jämlikheten i utbildningen och landets konkurrenskraft. Trots ett klart behov är regeringen inte heller beredd att betydligt reformera familjeledigheterna, hemvårdsstödet och småbarnspedagogiken. Samtidigt borde regeringen genomföra skattelättnader på ett socialt rättvist sätt och så att de gagnar alla inkomsttagare. Många av regeringens åtgärder som nedskärningarna i studiestödet och ändringar som drabbar minst bemedlade pensionärer ökar ojämlikheten mellan människorna. Regeringen tänker inte heller korrigera nedskärningarna i biståndet som direkt drabbar de mest utsatta. Följaktligen konstaterar riksdagen att regeringen inte har riksdagens förtroende.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 23

STATSRÅDETS KANSLI

01. Förvaltning

22. Statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet (reservationsanslag 3 år)

Forskning ska vara en resurs som gynnar landets utveckling och välfärd. Målsättningen ska vara att Finland har en högklassig och relevant forskning som föder nya tankar och innovationer. För att forskningsanslagen ska riktas rätt så är det därför viktigt att anslagen för utveckling och forskning ska bedömas och beslutas av de instanser som har den bästa insikten och de bästa förutsättningarna att göra välgrundade och vetenskapliga bedömningar. Till dessa oberoende instanser kan exempelvis Finlands Akademi och Tekes räknas. Däremot är statsrådet inte en instans som har de bästa förutsättningarna att bedöma hur forskningsanslag ska riktas och det är inte politikernas uppgift att välja nästa vinnare.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 23.01.22 med 7 000 000 euro för statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet.

Huvudtitel 24

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

30. Internationellt utvecklingssamarbete

66. Egentligt utvecklingssamarbete (reservationsanslag 3 år)

Regeringen föreslår i budgeten för 2018 att anslaget för internationellt utvecklingssamarbete är 544 266 000 euro. Efter att regeringen både 2016 och 2017 drastiskt sänkt biståndet, är årets höjning på drygt 15 miljoner euro endast marginell. Nivån på anslagen för utvecklingssamarbete beräknas ligga på ungefär 0,38 procent av bruttonationalinkomsten år 2018, vilket de facto är en sänkning från förra året då nivån låg på 0,4 procent. Detta innebär att Finland drar sig längre från den målsättning Finland för länge sedan bundit sig till: att på lång sikt höja biståndet till FN:s mål på 0,7 procent av bruttonationalinkomsten. Det är en målsättning Finland länge sedan gått in för. Finland har inte kommit upp till den nivån och den radikala sänkning av biståndet 2016 samt 2017 gör att målet kommer att vara betydligt svårare att nå.

Finlands utvecklingspolitik vill lägga större vikt vid att stärka utvecklingsländernas egen företagsverksamhet och egna skattebaser samt att förbättra utvecklingssamarbetets resultat, effekter

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

och mätbarhet. Dessa målsättningar kommer att vara svåra att uppnå med tydliga resultat då regeringens inbesparingar drabbar speciellt multilateralt utvecklingssamarbete och utvecklingssamarbete med enskilda länder och regioner. De föreslagna inbesparingarna kommer även att negativt påverka sysselsättningen bland finländare som arbetar med utvecklingsfrågor då inbesparingarna drabbar ett flertal frivilligorganisationer.

Vi vill att Finland ska vara en pålitlig aktör i internationellt utvecklingsarbete och en nation som tar ett ansvar i biståndspolitiken. Det ska göras både på hemmaplan genom mottagande av människor som blivit tvungna att fly sina hem, men även genom aktivt engagemang i globala miljö-, klimat- och utvecklingsfrågor och övergripande stöd till utvecklingsländernas ekonomiska utveckling. Vi tycker att målsättningen med biståndspolitiken ska vara att rädda människoliv, lindra mänskligt lidande och hjälpa de mest utsatta i världen. Vi vill inte att Finland drar undan sitt stöd för FN-organisationer eller att biståndsbudgeten slaktas. Vi kan inte acceptera att Finland inte tar sitt globala ansvar och att inbesparingar görs så att världens fattigaste och mest nödställda blir bortglömda.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 24.30.66 med 213 000 000 euro för egentligt utvecklingssamarbete.

88. Höjning av Finnfunds (Fonden för industriellt samarbete) kapital (reservationsanslag 3 år)

Finnfund erbjuder riskfinansiering i form av eget kapital, långfristiga investeringslån och kunskaper inom investeringar i utvecklingsländer med över 30 års erfarenhet. Det är fråga om en verksamhet som har goda målsättningar och behöver stöd, men inte på bekostnad av det långsiktiga biståndsarbete finländska organisationer har byggt upp. En plötslig och stor höjning av medlen skulle knappast ge den effekt man är ute efter. Vi vill inte urvattna finländska frivilligorganisationers långsiktiga och kontinuerliga arbete i utvecklingssektorn eller skära i finansieringen till FN-organisationer på det sätt regeringen föreslår. De föreslagna inbesparingarna kommer även att påverka sysselsättningen negativt bland finländare som arbetar med utvecklingsfrågor.

Vi vill att Finland ska vara en pålitlig aktör i internationellt utvecklingsarbete och en nation som tar ett ansvar i biståndspolitiken. Utrikesministeriet presenterade nyligen en utredning som visar att frivilligorganisationernas utvecklingsarbete är effektivt och leder till resultat. Utredningen fastslår dock också att redan nedskärningarna som gjordes 2016 var misslyckade och att finansieringen borde höjas igen. Följderna av nedskärningarna syns redan nu i att ett flertal frivilligorganisationers projekt lagts ner och färre personer kan ta del av den hjälp som tidigare fått stöd av finländskt utvecklingsarbete. Denna trend stöder inte bilden av Finland som en globalt ansvarstagande aktör. Därför vill vi att tilläggsfinansieringen på 10 000 000 euro till Finnfund i stället allokteras till egentligt utvecklingssamarbete.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 24.30.88 med 10 000 000 euro för höjning av Finnfunds (Fonden för industriellt samarbete Ab) kapital.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

89. Finansinvesteringar inom utvecklingssamarbetet (reservationsanslag 3 år)

Målsättningen med biståndspolitiken ska vara att rädda människoliv, lindra mänskligt lidande och hjälpa de mest utsatta i världen. Det görs bäst genom egentligt utvecklingssamarbete. Regeringen föreslår i budgeten för 2018 att anslaget för internationellt utvecklingssamarbete ska vara 0,38 procent av BNP, vilket är en 0,02 procents sänkning från budgeten 2017. Finansinvesteringar inom utvecklingssamarbetet beviljas ett anslag på 130 000 000 euro, vilket däremot är en klar ökning från föregående år. Det innebär i praktiken att man väljer att flytta verksamheten inom utvecklingssektorn från FN-organisationer och finländska frivilligorganisationer inom utvecklingssektorn till placeringar i internationella utvecklingsbanker eller fonder som förvaltas av andra utvecklingsaktörer och som stöder den privata sektorn. Vi vill prioritera egentligt utvecklingssamarbete.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 24.30.89 med 130 000 000 euro för finansinvesteringar inom utvecklingssamarbetet.

Huvudtitel 25

JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Ministeriet och förvaltningen

50. Understöd (fast anslag)

Samerna är vårt och Europas enda ursprungsfolk. De har en skyddad ställning i vår grundlag och Finland har under långa tider starkt förespråkats ursprungsfolkens rättigheter i internationella sammanhang.

Det arbete sametinget gör för att stärka samernas kultur och näringar är till fullo värt att befrämja från statsmaktens sida. Det är en realitet att förutsättningarna för samernas traditionella näringar har försvagats. Med de traditionella näringarna finns det risk att även den samiska kulturen och det samiska språket dör ut. Denna utveckling måste stoppas och därför bör ett tillräckligt stort statsanslag för sametinget tryggas.

Sametinget gör också ett viktigt arbete för att öka förståelsen för den samiska kulturen. Därutöver behöver sametinget tillräckliga resurser för att stärka det parlamentariska arbetet och den internationella verksamheten.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 25.01.50 med 410 000 euro för understöd till sametinget.

10. Domstolar och rättshjälp

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

03. Omkostnader för övriga domstolar (reservationsanslag 2 år)

Rättsvården är en av grundpelarna för vår demokratiska rättsstat. En fungerande rättsvård förutsätter också att alla delar i kedjan, det vill säga polis, åklagare, domstol, fängvård och utsökning, fungerar. Detta betyder att resursproblem till exempel hos åklagarväsendet kommer att märkas senare i domstolarna, eftersom ärendena blir liggande. Det uppstår alltså ett slags propp inom kedjan. Det leder i sin tur till förlängda behandlingstider, vilket försämrar medborgarnas rättskydd. En fungerande rättsvård är avgörande för vårt lands konkurrenskraft. Företagen måste kunna lita på att deras ärenden blir behandlade smidigt och effektivt inom domstolarna. Vårt land har inte råd att äventyra ett fungerande rättsväsende och människors grundläggande rätt till rättskydd. Därför är det ytterst viktigt att trygga en tillräcklig resursnivå för rättsvården.

Före riksdagsvalet 2015 rådde det en stor enighet mellan de politiska partierna om att rättsvården behöver en nivåhöjning. Tyvärr har regeringen inte förverkligat denna målsättning i tillräckligt hög grad.

Den grå ekonomin i Finland orsakar stora förluster av skatteintäkter för samhället. Dessutom försvagar den grå ekonomin den allmänna skattemoralen och försvårar konkurrensmöjligheterna för företag som bedriver laglig verksamhet. Enligt vissa undersökningar (riksdagens revisionsutskott 2010) uppgår den svarta ekonomin till 10—14 miljarder euro, vilket motsvarar 5,5—7,5 procent av bruttonationalprodukten. Detta betyder att den grå ekonomin orsakar ekonomiska förluster på 4—6 miljarder euro per år för samhället.

Bekämpningen av den grå ekonomin kräver målmedvetna åtgärder av staten. Det centrala är att minska möjligheterna att begå brott, öka risken att åka fast samt förbättra myndigheternas förmåga att reagera när det gäller avslöjande och bekämpning av grå ekonomi. Polisen, åklagarväsendet, domstolsväsendet, Tullen och skatteförvaltningen behöver därför tillräckliga resurser för att effektivt kunna bekämpa den grå ekonomin. Det är värt att komma ihåg att satsningarna på bekämpningen av den svarta ekonomin snabbt betalar sig mångfaldigt tillbaka i form av skatteintäkter som inte annars skulle komma staten till godo.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 25.10.03 med 7 168 000 euro varav 3 500 000 euro för bekämpning av den grå ekonomin.

20. Betalningsstörningar, utsökning och konkursbevakning

01. Utsökningsväsendets och konkursbevakningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Rättsvården är en av grundpelarna för vår demokratiska rättsstat. En fungerande rättsvård förutsätter också att alla delar i kedjan, det vill säga polis, åklagare, domstol, fängvård och utsökning, fungerar. Detta betyder att resursproblem till exempel hos åklagarväsendet kommer att märkas senare i domstolarna, eftersom ärendena blir liggande. Det uppstår alltså ett slags propp inom kedjan. Det leder i sin tur till förlängda behandlingstider, vilket försämrar medborgarnas rättskydd. En fungerande rättsvård är också avgörande för vårt lands konkurrenskraft. Företagen

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

måste kunna lita på att deras ärenden blir behandlade smidigt och effektivt inom domstolarna. Vårt land har inte råd att äventyra ett fungerande rättsväsende och människors grundläggande rätt till rättsskydd. Därför är det ytterst viktigt att trygga en tillräcklig resursnivå för rättsvården.

Före riksdagsvalet 2015 rådde det en stor enighet mellan de politiska partierna om att rättsvården behöver en nivåhöjning. Tyvärr har regeringen inte förverkligat denna målsättning i tillräckligt hög grad.

Den grå ekonomin i Finland orsakar stora förluster av skatteintäkter för samhället. Dessutom försvagar den grå ekonomin den allmänna skattemoralen och försvårar konkurrensmöjligheterna för företag som bedriver laglig verksamhet. Enligt vissa undersökningar (riksdagens revisionsutskott 2010) uppgår den svarta ekonomin till 10—14 miljarder euro, vilket motsvarar 5,5—7,5 procent av bruttonationalprodukten. Detta betyder att den svarta ekonomin orsakar samhället ekonomiska förluster på 4—6 miljarder euro per år.

Bekämpningen av den grå ekonomin kräver målmedvetna åtgärder av staten. Det centrala är att minska möjligheterna att begå brott, öka risken att åka fast samt förbättra myndigheternas förmåga att reagera när det gäller avslöjande och bekämpning av grå ekonomi. Polisen, åklagarväsendet, domstolsväsendet, Tullen och skatteförvaltningen behöver därför tillräckliga resurser för att effektivt kunna bekämpa den grå ekonomin. Det är värt att komma ihåg att satsningarna på bekämpningen av den svarta ekonomin snabbt betalar sig mångfaldigt tillbaka i form av skatteintäkter som inte annars skulle komma staten till godo.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 25.20.01 med 1 664 000 euro varav 500 000 euro för bekämpning av den grå ekonomin.

30. Åklagarna

01. Åklagarväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Rättsvården är en av grundpelarna för vår demokratiska rättsstat. En fungerande rättsvård förutsätter också att alla delar i kedjan, det vill säga polis, åklagare, domstol, fängvård och utsökning, fungerar. Detta betyder att resursproblem till exempel hos åklagarväsendet kommer att märkas senare i domstolarna, eftersom ärendena blir liggande. Det uppstår alltså ett slags propp inom kedjan. Det leder i sin tur till förlängda behandlingstider, vilket försämrar medborgarnas rättsskydd. En fungerande rättsvård är avgörande för vårt lands konkurrenskraft. Företagen måste kunna lita på att deras ärenden blir behandlade smidigt och effektivt inom domstolarna. Vårt land har inte råd att äventyra ett fungerande rättsväsende och människors grundläggande rätt till rättsskydd. Därför är det ytterst viktigt att trygga en tillräcklig resursnivå för rättsvården.

Före riksdagsvalet 2015 rådde det en stor enighet mellan de politiska partierna om att rättsvården behöver en nivåhöjning. Tyvärr har regeringen inte förverkligat denna målsättning i tillräckligt hög grad.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

Den grå ekonomin i Finland orsakar stora förluster av skatteintäkter för samhället. Dessutom försvagar den grå ekonomin den allmänna skattemoralen och försvårar konkurrensmöjligheterna för företag som bedriver laglig verksamhet. Enligt vissa undersökningar (riksdagens revisionsutskott 2010) uppgår den svarta ekonomin till 10—14 miljarder euro, vilket motsvarar 5,5—7,5 procent av bruttonationalprodukten. Detta betyder att den svarta ekonomin orsakar samhället ekonomiska förluster på 4—6 miljarder euro per år.

Bekämpningen av den grå ekonomin kräver målmedvetna åtgärder av staten. Det centrala är att minska möjligheterna att begå brott, öka risken att åka fast samt förbättra myndigheternas förmåga att reagera när det gäller avslöjande och bekämpning av grå ekonomi. Polisen, åklagarväsendet, domstolsväsendet, Tullen och skatteförvaltningen behöver därför tillräckliga resurser för att effektivt kunna bekämpa den grå ekonomin. Det är värt att komma ihåg att satsningarna på bekämpningen av den svarta ekonomin snabbt betalar sig mångfaldigt tillbaka i form av skatteintäkter som inte annars skulle komma staten till godo.

Till skillnad från Katainens och Stubbs regeringar har Sipiläs regering tyvärr inte valt att prioritera bekämpningen av den svarta ekonomin.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 25.30.01 med 3 168 000 euro varav 1 000 000 euro för bekämpning av den grå ekonomin.

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Polisväsendet

01. Polisväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Den grå ekonomin i Finland orsakar stora förluster av skatteintäkter för samhället. Dessutom försvagar den grå ekonomin den allmänna skattemoralen och försvårar konkurrensmöjligheterna för företag som bedriver laglig verksamhet. Enligt vissa undersökningar (riksdagens revisionsutskott 2010) uppgår den svarta ekonomin till 10—14 miljarder euro, vilket motsvarar 5,5—7,5 procent av bruttonationalprodukten. Detta betyder att den svarta ekonomin orsakar samhället ekonomiska förluster på 4—6 miljarder euro per år.

Bekämpningen av den grå ekonomin kräver målmedvetna åtgärder av staten. Det centrala är att minska möjligheterna att begå brott, öka risken att åka fast samt förbättra myndigheternas förmåga att reagera när det gäller avslöjande och bekämpning av grå ekonomi. Polisen, åklagarväsendet, domstolsväsendet, Tullen och skatteförvaltningen behöver därför tillräckliga resurser för att effektivt kunna bekämpa den grå ekonomin. Det är värt att komma ihåg att satsningarna på bekämpningen av den svarta ekonomin snabbt betalar sig mångfaldigt tillbaka i form av skatteintäkter som inte annars skulle komma staten till godo.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

Till skillnad från Katainens och Stubbs regeringar har Sipiläs regering tyvärr inte valt att prioritera bekämpningen av den svarta ekonomin.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 26.10.01 med 5 000 000 euro för bekämpning av den grå ekonomin.

40. Invandring

21. Mottagande av flyktingar och asylsökande (förslagsanslag)

Finlands flyktingkvot har år 2014 och 2015 legat på 1 050 flyktingar per år och 750 flyktingar år 2016 och 2017. För nästa år föreslår regeringen en kvot på så lite som 750 flyktingar. Detta samtidigt som flyktingströmmarna inte varit lika stora sedan andra världskrigets slut. I dag tvingas en människa fly sitt hem var tredje sekund och antalet flyktingar uppgår till 65,6 miljoner. Av flyktingarna är 51 procent barn. De största mottagarländerna vid slutet av 2016 var Turkiet (2,9 miljoner), Pakistan (1,4 miljoner), Libanon (1,0 miljoner), Iran (979 400), Uganda (940 800) och Etiopien (791 600). Europa tar emot 17 procent av världens flyktingar.

Finland är ett av världens rikaste och jämlikaste länder och vi bör visa solidaritet med de som har det sämre. Det är vår tur att erbjuda andra det skydd som tidigare givits oss. Flyktingpolitiken ska bygga på humanitet och på skydd av mänskliga rättigheter. Ingen ska tvingas leva i otrygghet och misär. En ordentlig höjning av flyktingkvoten är ett bra sätt att långsiktigt hjälpa människor som har det svårt.

Vi vill se en ordentlig och stegvis höjning av flyktingkvoten. Finland tar emot många asylsökande, och det motiverar en något lägre flyktingkvot än på längre sikt. Därför föreslår Svenska riksdagsgruppen en höjning av flyktingkvoten från 750 till 2 500 flyktingar årligen.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 26.40.21 med 3 300 000 euro för mottagande av flyktingar och asylsökande för att höja flyktingkvoten från 750 till 2 500 personer.

Huvudtitel 27

FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Militärt försvar

50. Stödjande av försvarsorganisationernas verksamhet (fast anslag)

Med frivilligt försvarsarbete avses ideell medborgarverksamhet, som förstärker medborgarnas försvarsvilja och som stöder myndigheters och medborgarnas förmåga att klara av olika säkerhetssituationer.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

Den frivilliga försvarsutbildningen sköts i Finland framför allt av Försvarsutbildningsföreningen (MPK) och dess medlemsorganisationer. MPK är en riksomfattande samarbetsorganisation för den frivilliga försvarsutbildningen och har även offentliga förvaltningsuppgifter. MPK har 15 medlemsföreningar med cirka 60 anställda och runt 2 800 frivilliga utbildare. År 2015 deltog nästan 25 000 medborgare i MPK:s kurser. Det sammanlagda antalet utbildningsdygn var ca 44 000, vilket är en ökning på ca 1 000 dygn jämfört med året innan.

Den militära beredskapen är ett kärnområde för den frivilliga försvarsutbildningen. Frivilligt försvarsarbete stöder även andra myndigheters än försvarsmaktens beredskapsarbete, och genom utbildning har man exempelvis kunnat skapa beredskap att stödja polis- och räddningsmyndigheterna. Under de senaste åren har frivilliga också utbildats bland annat för att söka människor som gått vilse, för att hjälpa till vid oljeolyckor och för att fungera i olika stöd- och underhållsuppgifter t.ex. vid långvariga elavbrott.

I Finland har nyligen en försvarsmaktsreform genomförts, med syftet att skapa en mindre och mera effektiv försvarsmakt. I och med att den krigstida reserv som kallas in till försvarsmaktens reservövningar nu blivit avsevärt mindre, blir verksamhet som den MPK och dess medlemmar bedriver allt viktigare. MPK:s verksamhet bygger på medborgares vilja att lägga sin fritid på att utbilda och utveckla försvarskunskaperna i Finland, något som ska uppmuntras och inte hämmas. Dessutom möjliggör den en större beredskap och en högre kunskapsnivå till ett förhållandevis lågt pris. Frivilligverksamhet som tjänar ett allmänbildande syfte och stöder den offentliga verksamheten bör stödjas.

Enligt budgetförslaget skulle anslaget för den frivilliga försvarsverksamheten minska med drygt 400 000 euro jämfört med i fjol. Budgetförslaget har redan lett till att MPK inlett samarbetsförhandlingar med personalen. Detta kan komma att innebära nedskärningar i beredskaps- och säkerhetsutbildningen, som bl.a. är ämnad för kvinnor, unga och handikappade.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 27.10.50 med 403 000 euro för att också i fortsättningen trygga den frivilliga försvarsverksamheten och det allmännyttiga arbete den gör.

Huvudtitel 28

FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Beskattningen och Tullen

01. Skatteförvaltningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Den grå ekonomin i Finland orsakar stora förluster av skatteintäkter för samhället. Dessutom försvagar den grå ekonomin den allmänna skattemoralen och försvårar konkurrensmöjligheterna för företag som bedriver laglig verksamhet. Enligt vissa undersökningar (riksdagens revisionsutskott 2010) uppgår den svarta ekonomin till 10—14 miljarder euro, vilket motsvarar 5,5—7,5

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

procent av bruttonationalprodukten. Detta betyder att den svarta ekonomin orsakar samhället ekonomiska förluster på 4—6 miljarder euro per år.

Bekämpningen av den grå ekonomin kräver målmedvetna åtgärder av staten. Det centrala är att minska möjligheterna att begå brott, öka risken att åka fast samt förbättra myndigheternas förmåga att reagera när det gäller avslöjande och bekämpning av grå ekonomi. Polisen, åklagarväsendet, domstolsväsendet, Tullen och skatteförvaltningen behöver därför tillräckliga resurser för att effektivt kunna bekämpa den grå ekonomin. Det är värt att komma ihåg att satsningarna på bekämpningen av den svarta ekonomin snabbt betalar sig mångfaldigt tillbaka i form av skatteintäkter som inte annars skulle komma staten till godo.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 28.10.01 med 5 000 000 euro för skatteförvaltningens omkostnader för bekämpning av den grå ekonomin.

02. Tullens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Det finns ett behov av att effektivisera myndighetsuppgifterna som gäller livsmedelssäkerhet. En del av effektiviseringen är att minska på uppgifter där två myndigheter i praktiken sköter samma uppgifter. Livsmedelssäkerhetsverkets verksamhet kunde effektiviseras på två punkter. Den första är laboratorietjänsterna för livsmedelssäkerhet inom Livsmedelssäkerhetsverket och Tullen. Genom att överföra laboratorietjänsterna till Tullen, kunde arbetet effektiviseras utan att konsumenternas säkerhet äventyras. En överföring av laboratorietjänsterna skulle förutsätta att anslagen för Tullens omkostnader ökas med 1 500 000 euro. Överföringen skulle således ge en inbesparing på 3 miljoner euro.

Den andra delen är övervakningen av djurvälstånd samt djur- och växthälsa. För tillfället kan Livsmedelssäkerhetsverkets och NTM-centralens övervakare besöka gårdar och inspektera samma djur och papper, men på olika dagar. Genom att överföra övervakningen till NTM-centralerna, kan man bättre koordinera gårdsbesöken och antalet besök skulle minska. Då skulle verksamheten bli effektivare och mer kostnadseffektiv och det skulle underlätta gårdarnas liv. Genom att skära 14 miljoner kunde man föra över 7 miljoner till NTM-centralerna för deras ökade uppgifter och fortfarande få en inbesparing på 7 miljoner.

Den grå ekonomin i Finland orsakar stora förluster av skatteintäkter för samhället. Dessutom försvagar den grå ekonomin den allmänna skattemoralen och försvårar konkurrensmöjligheterna för företag som bedriver laglig verksamhet. Enligt vissa undersökningar (riksdagens revisionsutskott 2010) uppgår den svarta ekonomin till 10—14 miljarder euro, vilket motsvarar 5,5—7,5 procent av bruttonationalprodukten. Detta betyder att den svarta ekonomin orsakar samhället ekonomiska förluster på 4—6 miljarder euro per år.

Bekämpningen av den grå ekonomin kräver målmedvetna åtgärder av staten. Det centrala är att minska möjligheterna att begå brott, öka risken att åka fast samt förbättra myndigheternas förmåga att reagera när det gäller avslöjande och bekämpning av grå ekonomi. Polisen, åklagarväsendet, domstolsväsendet, Tullen och skatteförvaltningen behöver därför tillräckliga resurser för att

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

effektivt kunna bekämpa den grå ekonomin. Det är värt att komma ihåg att satsningarna på bekämpningen av den svarta ekonomin snabbt betalar sig mångfaldigt tillbaka i form av skatteintäkter som inte annars skulle komma staten till godo.

Till skillnad från Katainens och Stubbs regeringar har Sipiläs regering tyvärr inte valt att prioritera bekämpningen av den svarta ekonomin.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 28.10.01 med 6 500 000 euro varav 5 000 000 euro för bekämpning av den grå ekonomin.

80. Överföringar till landskapet Åland

30. Avräkning till Åland (förslagsanslag)

En höjning av avräkningsgrunden har varit uppe till diskussion vid flera tillfällen tidigare. I mars 2016 inleddes en process baserad på politiska överläggningar mellan Ålands landskapsregering och rikets regering om att höja grunden för avräkningen till Åland. Det klarlades då att regeringen inför behandlingen av statens budget för 2017 avsåg bereda ett beslut om höjning av avräkningsgrunden från 0,45 % till 0,48 %. Denna justering har dock inte funnits med i statsbudgetarna för varken 2017 eller 2018.

Efter att gällande ekonomiska system för självstyrelsen infördes har två utredningar gjorts som berör avräkningsgrunden och förändringar i statsbokslutets uppbyggnad. Då olika uppfattningar har funnits om vilka förändringsfaktorer som borde föranleda en ändring av avräkningsgrunden formulerade finansministeriet och landskapsregeringen gemensamt två frågor till Ålandsdelegationen år 2015. Ålandsdelegationen konstaterade i sitt utlåtande att med beaktande av de ändringar som gjordes under beredningen av självstyrelselagen ger bestämmelserna rum för en relativt vid juridisk prövning, varvid även bedömningar av de ekonomiska konsekvenserna kan tas i beaktande. Ålandsdelegationen noterade även att de angivna grunderna för höjande respektive sänkande av avräkningsgrunden endast utgör en allmän bestämmelse och därmed kan betraktas som exempel på när ändringar ska göras. Slutligen konstaterades att en översyn av avräkningsgrunden är befogad, då avräkningsgrunden inte ändrats under den tid den nu gällande självstyrelselagen varit i kraft sedan 1.1.1993.

De huvudsakliga orsakerna till att nuläget kräver en höjning av avräkningsgrunden innefattar strukturella förändringar som skett i statsbokslutets grunder som konsekvens av bolagiseringar av statliga verksamheter, förändrade befolkningsförhållanden, kostnader för förpliktelser som följer av EU-medlemskapet (t.ex. omfattande digitalisering) samt internationella krav på klimatrelaterade åtgärder. Situationen föranleder att avräkningsgrunden bör höjas och anslaget ökas för att reflektera rådande strukturer.

Som grunder för en höjning av avräkningsgrunden anförde landskapsregeringen i sitt utlåtande till finansministeriet i maj 2016 de strukturella förändringar som skett i statsbokslutet samt ovan nämnda orsaker. Omständigheten att det ankommer på riksdagen att i en lag med lagtingets sam-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

tycke stadga om ändringar i avräkningsgrunden tyder på att lagstiftaren ansett att beslutsprocessen till sin karaktär i hög grad är politisk. Mot bakgrund av detta samt Ålandsdelegationens uttalande är det därmed motiverat att beakta alla ovannämnda faktorer.

En höjning av avräkningsgrunden från 0,45 % till 0,48 % skulle motsvara ca 15 000 000 euro. Trots att regeringen inte tog upp höjningen i statsbudgeten för 2018 finns det starka befogade grunder som motiverar en höjning av de statsmedel som överförs till landskapet. Utöver de nämnda orsakerna bör det t.ex. stå klart att en större befolkning medför högre utgifter för att upprätthålla den offentliga servicen. Under den tid självstyrelselagen har varit i kraft har befolkningsandelen ökat och uppgick vid årsskiftet 2016—2017 till närmare 0,53 %, från att ha utgjort bara 0,48 % då systemet trädde i kraft. Ålands befolkning har med andra ord ökat med dryga 16 % sedan 1993, medan Finlands befolkning har ökat med 8 %. Åland står också för en betydande del av statens direkta skatter. För beskattningsåret 2015 betalade Åland 0,71 % av rikets sammanlagda direkta skatter. Även de höga IT-kostnader som följer av EU-relaterade krav är motiverade att ta i beaktande, då kostnaderna för landskapet till följd av de små volymerna blir mycket höga.

Enligt ovan anförda skäl är det därmed motiverat att öka anslaget för avräkningen till Åland med 15 000 000 euro, som skulle motsvara en höjning av avräkningsgrunden till 0,48 %.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 7

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja avräkningen till Åland.

90. Stöd till kommunerna

30. Statsandel till kommunerna för ordnande av basservice (förslagsanslag)

Minska kommunernas uppgifter

Vår vision är starka primärkommuner också i fortsättningen. På det sättet kan man trygga närservice och lokal demokrati. För att detta ska lyckas behöver vi en kommunreform som komplement till en vårdreform. Vi vill ha kommuner med tydliga och viktiga uppgifter. Via frivilliga kommunsammanslagningar och omorganisering av kommunernas uppgifter kan kommunerna sätta fokus på sådana uppgifter som tryggar deras livskraft även i framtiden.

Kommunerna hade år 2012 totalt 535 lagstadgade uppgifter. De baserade sig på över 130 lagar och förordningar. De flesta tillkom på 1990-talet, men också under 2000-talet har utvecklingen gått mot allt fler och mer detaljerade uppgifter. Flera nya uppgifter har tillkommit även om man också målmedvetet under senaste åren har arbetat med att minska kommunernas uppgifter. Det arbetet bör fortsätta.

Vi vill minska kommunernas uppgifter så att kommunerna i stället kan koncentrera sig på sin kärnverksamhet — bra närservice åt finländarna. Genom att minska kommunernas uppgifter och

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 4 sv

effektivisera administrationen och arbetssätten anser vi att man kan göra inbesparingar i kommunernas statsandelar.

Förhindra marginaliseringen av de unga

Vi vill att våra barn och unga ska må så bra som möjligt. I dagens läge har det i många fall visat sig vara svårt för elever i den grundläggande utbildningen och studerande på andra stadiet att inom rimlig tid få besöka en skolkurator, skolpsykolog och ibland även hälsovårdare. Antalet elever och studerande som skolkuratorerna och psykologerna ansvarar för per person är väldigt stort. Vi vill att tillgången ska bli bättre för våra barn och unga. Att ha fungerande lågtröskelverksamhet där barnen finns, det vill säga i skolan, och att resurserna är tillräckliga är centralt för att våra barn och unga ska ha förutsättningar att må bättre och i tid få den vård de behöver.

Vårt lands framtid hänger på att vi ger kommande generationer bästa möjliga förutsättningar inför framtiden. Där är den grundläggande utbildningen och utbildningen på andra stadiet i nyckelposition, men för att barn och unga ska kunna genomföra den grundläggande och andra stadiets utbildning framgångsrikt måste de må bra. För fungerande förebyggande åtgärder och att lätt kunna uppsöka skolkuratorer, skolpsykologer och hälsovårdare krävs nya åtgärder och mer finansiella resurser där barnen och de unga rör sig. Därför anser vi att man borde lägga till 20 miljoner euro till anslaget för statsandel till kommunerna för ordnande av basservice och uttryckligen till finansieringen för tillgången till skolkuratorer, skolpsykologer och hälsovårdare.

Mental hälsa som nationellt prioriterat projekt

Psykiska problem förorsakar mänskligt lidande och miljardkostnader för samhället årligen. Tyvärr har den mentala hälsan blivit i skymundan i vårdreformen. Därför vill vi göra mental hälsa till en nationell politisk prioritet. Vi behöver ett långsiktigt nationellt program för mental hälsa, men också genast satsningar på tidigt ingripande och ett tillräckligt antal psykiatriska sjukvårdare vid hälsocentralerna.

Grundande av våldtäktskriscenter

Enligt artikel 25 i Istanbulkonventionen ska Finland grunda stödcentrum för brottsoffer som blivit utsatta för våldtäkt eller annat sexuellt våld. För tillfället finns det endast två våldtäktskriscenter i Finland. Enligt experter borde Finland grunda åtminstone tre våldtäktskriscenter. Ett så kallat lågtröskelkriscenter skulle kosta cirka 300 000 euro om året.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 8

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att minska kommunernas uppgifter.

Reservationens förslag till uttalande 9

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förhindra utslagningen av unga.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

Reservationens förslag till uttalande 10

Riksdagen förutsätter att regeringen gör mental hälsa till en nationell politisk prioritet och utarbetar ett långsiktigt nationellt program för mental hälsa.

Reservationens förslag till uttalande 11

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att grunda tre våldtäktskriscenter.

31. Ekonomiskt stöd för kommunsammanslagningar (reservationsanslag)

Finland har idag en bit över 300 kommuner. Över hälften av kommunerna har färre än 6 000 invånare. Antalet kommuner har minskat under de senaste åren till följd av målmedvetna åtgärder från statsmakten. Så sent som 1997 uppgick antalet kommuner till 452. De små kommunerna täcker hälften av landets areal men har bara 15 procent av invånarna och 10 procent av arbetstillfällena. Det finns nio städer med fler än 100 000 invånare: Helsingfors, Esbo, Tammerfors, Vanda, Uleåborg, Åbo, Jyväskylä, Lahtis och Kuopio. Dessa städer har 37 procent av Finlands invånare och 40 procent av arbetstillfällena.

Vår vision är starka primärkommuner också i fortsättningen. På det sättet kan man trygga närservice och lokal demokrati. I och med social- och hälsovårdsreformen och landskapsreformen överförs största delen av social- och hälsovården till de 18 nya landskapen från och med 2020. Det betyder att en betydande del av kommunens uppgifter flyttas bort från det lokala beslutsfattandet. Vi tycker att kommunerna även i framtiden ska kunna ha ansvar för exempelvis den grundläggande socialvården. För att detta ska lyckas behöver vi stöd för att kommuner ska kunna ingå frivilliga kommunsammanslagningar, som komplement till vårdreformen. Vi vill ha kommuner med tydliga och viktiga uppgifter istället för att ansvaret förs över till nya områden.

Vi vill öka det statliga stödet för kommunreformer för att trygga ett starkt kommunfält också i framtiden.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 28.90.31 med 25 000 000 euro för ekonomiskt stöd för kommunsammanslagningar.

91. Stöd för sysselsättningen och näringslivet

41. Energiskattestöd (förslagsanslag)

Sysselsättningen och näringslivet stöds med energiskattestöd. Det är tänkt att allmänna energiskattestöd ska främja konkurrenskraften för yrkesmässig verksamhet och energiintensiv industri samt konkurrenskraften för och användningen av förnybara energikällor. Det kan till viss del låta bra, men med facit på handen används stöden som företagsstöd för storföretag som använder mycket energi. Samtidigt förvränger energiskattestöd marknaden eftersom möjligheten att få stöd

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

varierar för olika branscher och företag. Exempelvis behandlas små och stora producenter i dagens läge olika.

Årligen uppskattas staten förlora 200 miljoner euro i skatteintäkter av denna typ utan att få någon kompensation för utgiften. Totalt uppskattas staten förlora upp till ungefär 400 miljoner euro på skattestöd på en sänkt elskatt till industrin. Detta bekräftar även Statens ekonomiska forskningscentral - VATT i sin utredning. I tillägg till det har det påvisats att företagets konkurrenskraft inte är avhängig av energiskattestöden samt att stöden står i strid med Finlands klimatmål. VATT har konstaterat att denna form av skattestöd inte är klok användning av offentliga medel och att stödet kunde slopas i sin helhet.

Vi vill genom en förbättrad skatte- och sysselsättningspolitik skapa förutsättningar för samt underlätta för företagarna att utveckla sin verksamhet och nyanställa. Det ska gälla alla företag på lika villkor. Stödet fördelas inte rättvist till olika företag. I detta ekonomiska läge behövs insatser av alla sektorer och därför vill vi slopa skatteåterbäringen för energiintensiva företag och därmed göra en inbesparing på 230 000 000 euro.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 12

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att slopa skatteåterbäringen till energiintensiva företag.

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning, kyrkliga ärenden och gemensamma utgifter inom ansvarsområdet

50. Vissa understöd (fast anslag)

Folktinget är ett samarbetsorgan för den svenskspråkiga befolkningen i Finland som fungerar över de politiska gränserna. Alla riksdagspartier med svensk verksamhet deltar i arbetet. Med tanke på de viktiga uppgifter som Folktinget utför, är det nödvändigt att statsunderstödet höjs. Folktingets lagstadgade uppgift är att stödja och stärka det svenska språkets ställning och kulturen på svenska och att bevaka och främja den svenskspråkiga befolkningens rättigheter samt att ge information om det svenska. De aktuella reformerna och särskilt vård- och regionförvaltningsreformen har märkbart ökat Folktingets arbetsuppgifter.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.01.50 med 102 000 euro till Svenska Finlands folkting.

10. Allmänbildande utbildning och småbarnspedagogisk verksamhet

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

30. Statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för allmänbildande utbildning och småbarnspedagogik (förslagsanslag)

Finlands skola är än så länge bland de bästa i världen och därför ska vi satsa på den. En avgiftsfri skola är den bästa garanten för ett jämlikt och jämställt Finland. En bred allmänbildning, mångsidiga språkkunskaper och sociala färdigheter är viktiga för medborgarnas och landets framgång. Under recessionen på 1990-talet förstod man att skona kunskapssatsningarna från nedskärningarna och det var klokt, det borde vi hålla i minnet också nu.

Genom att satsa på den allmänbildande utbildningens kvalitet satsar man på barnens välmående och färdigheter. Den allmänbildande utbildningen ska vara en av symbolerna för utbildning och kunskande i Finland.

Vi föreslår

att moment 29.10.30 ökas med 32 000 000 euro för att höja kvaliteten på den allmänbildande utbildningen.

31. Statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete (förslagsanslag)

Fritt bildningsarbete är en viktig del av ett livslångt lärande. Det finns 308 aktörer i Finland som erbjuder fritt bildningsarbete och var femte finländare deltar årligen i verksamhet som ordnas runtom i landet. Den fria bildningen arrangeras i fem olika institutionsformer: medborgarinstitut, folkhögskolor, sommaruniversitet, studiecentraler och idrottsinstitut. Fritt bildningsarbete är öppet för alla, fördelaktigt och lätt för alla att nå. Det har haft en särskilt avgörande betydelse för att integrera invandrare. Framför allt i anstalterna inom fritt bildningsarbete har invandrarna haft möjligheten att lära sig nationalspråken i Finland.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.10.31 med 5 000 000 euro för statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete.

51. (29.10.51 och 52) Statsunderstöd för organisationer (fast anslag)

Kvinnoorganisationernas Centralförbund är en paraplyorganisation och ett samarbetsforum för kvinnoorganisationer som främjar jämställdheten mellan könen, kvinnors rättigheter och flickors och kvinnors mänskliga rättigheter och som består av 58 medlemsorganisationer med sammanlagt över 400 000 medlemmar. Naisjärjestöt Yhteistyössä - Kvinnoorganisationer i Samarbete NYTKIS är en takorganisation med alla riksdagspartiers kvinnoorganisationer och Kvinnoaksförbundet Unionen, Kvinnoorganisationernas Centralförbund och Sällskapet för genusforskning. Målsättningen för NYTKIS är jämställdhet mellan könen, stopp för diskriminering av kvinnor och fullföljande av kvinnors mänskliga rättigheter. Monika-Naiset liitto ry är en mångkulturell organisation inom den sociala sektorn som tar fram och tillhandahåller särskilda tjänster för invandrarkvinnor och invandrabarn som upplevt våld, är sakkunnig och aktör i frågor som gäller

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

etnisk jämlikhet och etniskt våld och främjar integration genom att stödja invandrarnas frivilligverksamhet.

Kvinnoorganisationerna gör ett värdefullt och respekterat jobb genom att modigt och aktivt stå upp för jämställdheten och har ett nära samarbete såväl med sina medlemsorganisationer som med andra medborgarorganisationer, offentlig förvaltning – olika ministerier, riksdagen, kommunerna – och den privata sektorn. Kvinnoorganisationerna stöder ett brett fält av medlemsorganisationer, tar upp aktuella teman och påminner om betydelsen av kvinnornas rättigheter i Finland och internationellt. Att utnyttja kvinnoorganisationernas sakkunskap exempelvis i arbetet med olika ministerier och andra aktörer inom den offentliga förvaltningen gagnar båda parterna.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.10.51 med 325 000 euro för kvinnoorganisationer: Kvinnoorganisationernas Centralförbund, NYTKIS ry och Monika-Naiset liitto.

20. Yrkesutbildning

30. Statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningen (förslagsanslag)

I samband med budgetpropositionen 2017 överlämnade regeringen till riksdagen en proposition enligt vilken man ska genomföra stora inbesparingar inom yrkesutbildningen genom att ändra lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamheten (1705/2009). Nedskärningarna görs utan att det finns en realistisk plan för hur yrkesutbildningen kunde reformeras.

Vi anser att nedskärningarna är omöjliga att göra i sin helhet ifall man samtidigt önskar bibehålla kvaliteten på undervisningen. Nedskärningarna leder dessutom till stor ojämlikhet mellan olika regioner och deras invånare. Nedskärningar i föreslagen utsträckning kommer att leda till att utbildningsutbudet i många regioner kommer att bli sämre. Vi är särskilt bekymrade för att regeringen verkställer den kraftiga nedskärningen i yrkesutbildningen, utan att ha en genomarbetad plan för hur nedskärningen ska genomföras.

För studerande på andra stadiet finns det en vikt av att det finns lokala anordnare av yrkesutbildning eftersom en flytt till en ort långt borta från hemmet för en minderårig person kan vara ett stort steg att ta. Många utbildningsanordnare har samarbetsförhandlat eller kommer att inleda samarbetsförhandlingar till följd av budgetberedningen för 2017. Situationen inom yrkesutbildningen är mycket oklar och ekonomiskt osäker. För att den regionala tillgängligheten bättre ska kunna tryggas och för att yrkeskunniga personer även i framtiden ska kunna utbildas mångsidigt, föreslår vi ett tilläggsanslag på 10 miljoner euro för yrkesutbildningen.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.20.30 med 10 000 000 euro för statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningens driftskostnader och att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

Reservationens förslag till uttalande 13

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att garantera kvaliteten på yrkesundervisningen.

Reservationens förslag till uttalande 14

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart vidtar åtgärder för att trygga den regionala tillgången till yrkesutbildning på andra stadiet och utbildningsutbudet på svenska.

40. Högskoleundervisning och forskning

01. Finlands Akademis omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Finlands Akademi finansierar framstående forskning i Finland, verkar som sakkunnig inom vetenskap och forskningspolitik och stärker ställningen för vetenskap och forskning. Finlands Akademi bidrar till att stärka den finländska forskningens förnyelseförmåga och göra forskningen mångsidigare och mer internationell. Verksamheten är av stor vikt och en framgångsfaktor som Finland behöver för att trygga den högre utbildningen i vårt land.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.40.01 med 250 000 euro.

50. Statlig finansiering av universitetens verksamhet (reservationsanslag 2 år)

Hög kompetens, utbildning och bildning har under hela självständigheten utgjort grunden för Finlands framgångar. Utbildningen är också en avgörande nyckel till morgondagens framgångar. Vi måste satsa på kunnskap och utbildning för att inte tappa konkurrenskraft och för att klara oss internationellt. Finland måste ligga i framkant när det gäller kompetens, utbildning och forskning. Högklassig och kostnadsfri utbildning är den främsta förutsättningen för att alla medborgare oberoende av bakgrund får jämlika möjligheter till ett framgångsrikt liv.

Före riksdagsvalet lovade de nuvarande regeringspartierna att det inte ska skäras ned på utbildningen. Nu skär regeringen Sipilä mycket hårdhänt i högskoleutbildning och forskning. Nedsänkningarna riktar sig mot universiteten, yrkeshögskolorna, Finlands Akademi och Tekes. Regeringen har dessutom fryst universitetsindexet och yrkeshögskoleindexet fram till 2019.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.40.50 med 68 300 000 euro för universitetens verksamhet.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

(52) Särskild statlig finansiering för undervisning och forskning vid Helsingfors universitet och Östra Finlands universitet (fast anslag)

Regeringen har också slopat den s.k. apotekskompensationen för Helsingfors universitet och Östra Finlands universitet. Kompensationen för Helsingfors universitet har varit ca 30 miljoner euro för Östra Finlands universitet ca en miljon euro. Regeringens massiva nedskärningar i utbildningen drabbar särskilt Helsingfors universitet som för närvarande är vårt mest framgångsrika universitet. Vi godkänner inte dessa nedskärningar och anser att apotekskompensationen bör återinföras.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 15

Riksdagen förutsätter att Helsingfors universitets och Östra Finlands universitets apotekskompensation återinförs.

55. Statlig finansiering av yrkeshögskolornas verksamhet (reservationsanslag 2 år)

Hög kompetens, utbildning och bildning har under hela självständigheten utgjort grunden för Finlands framgångar. Utbildningen är också en avgörande nyckel till morgondagens framgångar. Vi måste satsa på kunnskap och utbildning för att inte tappa konkurrenskraft och för att klara oss internationellt. Finland måste ligga i framkant när det gäller kompetens, utbildning och forskning. Högklassig och kostnadsfri utbildning är den främsta förutsättningen för att alla medborgare oberoende av bakgrund får jämlika möjligheter till ett framgångsrikt liv.

Före riksdagsvalet lovade de nuvarande regeringspartierna att det inte ska skäras ned på utbildningen. Nu skär regeringen Sipilä mycket hårdhänt i högskoleutbildning och forskning. Regeringen har dessutom fryst universitetsindexet och yrkeshögskoleindexet fram till 2019.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.40.50 med 32 000 000 euro för yrkeshögskolornas verksamhet.

70. Studiestöd

52. Statsborgen för studielån (förslagsanslag)

Vi godkänner inte regeringens studiestödsnedskärningar. Samtidigt innebär det att studiestödet inte heller ska bli lånebaserat, såsom regeringen föreslår, och därmed minskar behovet av statsborgen för studielån.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

Reservationens förslag till uttalande 16

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att utveckla studiestödet så att lånebetoningen minskar.

55. Studiepenning och bostadstillägg (förslagsanslag)

Högre studiepenning och bostadstillägg

Studiestödet utgör grundtrygghet för studerande. Så stora nedskärningar har inte satts in mot den grundläggande försörjningen för någon annan befolkningsgrupp. Det vittnar om att regeringen nonchalerar studerande och utbildning. Studerande måste kunna leva utan tvånget att ta lån, och därför måste regeringen återta sina planer på att skära i studiestödet.

Att försvaga studiestödet och göra det lånebetonat minskar jämlikheten inom utbildningen. I ett läge där den akademiska arbetslösheten ökar vill regeringen öka oron och rädslan för att fastna i skuldsättning hos de studerande som söker sig till en osäker arbetsmarknad. Det skapar ingen framtidstro, utan kan i värsta fall rasera den.

Studerandes inkomstgränser bör höjas med minst 50 procent

Samtidigt som regeringen skär hårt i studiestödet höjer den ändå inte studiestödets inkomstgränser för studerande. Detta är paradoxalt eftersom studerandes behov att arbeta vid sidan av studierna ökar då regeringen skär i studiestödet. Studiestödets inkomstgränser orsakar problem för många studerande som tvingas betala tillbaka stödmånader eller avbryta sitt jobb. Dessutom är arbetserfarenheten under studietiden en viktig första kontakt till arbetslivet och inom många branscher en förutsättning för att få jobb. Samtidigt går onödiga arbetstimmar inom förvaltningen till återbetalningsbyråkrati kring studiestödet. Svenska riksdagsgruppen föreslår därför att studiestödets inkomstgränser höjs med 50 procent.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 17

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att återställa studiepenningen för högskolestuderande till 2016 års nivå.

Reservationens förslag till uttalande 18

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att studerandes inkomstgränser ska höjas med 50 procent.

91. Ungdomsarbete

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

51. Verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsarbete (reservationsanslag 2 år)

Det är på vårt ansvar att arbeta för att de unga får bästa möjliga start i livet och att samhället aktivt stöder dem som är i behov av särskilt stöd. Det krävs resurser för att nå detta mål. Alternativet till att inte hjälpa de unga till rätta, skapar på sikt betydligt högre kostnader. Utöver att det är en ekonomisk förlustaffär är det givetvis också en personlig tragedi när en ung människa slås ut. Varje ung människa måste garanteras en möjlighet att komma vidare i livet, och det uppsökande ungdomsarbetet är ett verktyg för att så ska kunna ske. Förebyggande verksamhet som uppsökande ungdomsarbete och verkstadsarbete är mycket viktiga för hindrande av utslagning av unga.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.91.51 med 10 000 000 euro för verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsarbete.

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Utveckling av landsbygden

50. Statsbidrag för utvecklande av landsbygdsnäringarna (reservationsanslag 3 år)

Landsbygdsrådgivningen bör tryggas

Avsikten med anslagen för landsbygdsfinansiering är att trygga rådgivning av hög kvalitet som är regionalt och innehållsmässigt täckande, vilket i sig skapar förutsättningar för jordbruksproduktion i hela landet. Genom landsbygdsrådgivningen vill man förbättra landsbygdsföretagares konkurrenskraft och kvaliteten på produkter och verksamhet, förbättra miljön och landsbygden bl.a. genom uppgörande av odlingsplaner samt bredda mångsidigheten i landsbygdsnäringarna till att även omfatta t.ex. energiproduktion, landsbygdsturism och entreprenad. Landsbygdsföretagen blir allt större vilket medför att jordbrukarens tid och kunskap blir en begränsande faktor och därmed ökar behovet av stöd och rådgivning. Landsbygdsrådgivningen har under de senaste åren satsat speciellt på företagsekonomi, företagsledning och att finna kostnadseffektiva metoder över hela produktionsprocessen. Det har varit nödvändigt med tanke på de nuvarande produktpriserna och den lönsamhetskris som jordbruket nu befinner sig i.

Att låta rådgivningsorganisationernas statsbidrag ytterligare sjunka känns därför omotiverat. Enligt statsrådets förslag till statsbudget för år 2018 kommer anslaget till landsbygdens rådgivningsorganisationer att skäras ner rejält, ca 40 procent. För föreningar och sammanslutningar som tillhandahåller landsbygdsrådgivning innebär detta en ohållbar utveckling. De senaste årens kraftiga nedskärningar av statsunderstödet leder otvivelaktigt till stora ändringar i rådgivningsverksamheten. Utbudet av rådgivningstjänster till lantbruksföretagarna minskar och blir dyrare. Det finns också risk för att det uppkommer regionala skillnader i utbudet av olika rådgivningstjänster.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

I grund och botten är det fråga om att trygga den inhemska livsmedelsproduktionen. Det råder stor enighet om att man ska satsa på inhemsk livsmedelsproduktion, på ekologiskt producerade livsmedel och på närproducerad mat. Alla tänkbara åtgärder måste därför vidtas för att det målet ska uppnås. Till det hör också rådgivning. Nu när landsbygdsföretagare är allt mer sysselsatta med pappersarbete i form av stödansökningar, tillstånd och rapportering är rådgivning för landsbygdsföretagare av allra största vikt för att klara av de alltjämt ökande myndighetskraven. Då är det också skäligt att staten kommer emot genom att öka, i stället för att minska, finansieringen av dylik rådgivning.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 30.10.50 med 2 400 000 euro för att utveckla och trygga landsbygdsrådgivningen.

55. Statsbidrag för 4H-verksamhet (reservationsanslag 2 år)

4H är en av Finlands största ungdomsorganisationer. Organisationen fungerar i hela landet med betoning på landsbygden. I ca 2699 4H-klubbar lär man sig bl.a. interaktiva färdigheter och praktiska färdigheter och klubbarna erbjuder utvecklande hobbyverksamhet uttryckligen för barn och unga på landsbygden. 4H hjälper barn och unga att hitta meningsfull sysselsättning och en mångsidig hobby. Tre steg till arbetslivet -modellen motsvarar just de mål som ställs upp i regeringsprogrammet för att förhindra utslagning och främja företagsamhet och arbetslivskunskap hos unga människor. Genom verksamheten får unga färdigheter för samhällsengagemang, företagsamhet och arbetsliv.

Riksdagen har i flera års tid höjt anslaget i budgetpropositionen för 4H-ungdomsverksamhet och förutsatt att regeringen beaktar riksdagens vilja vid beredningen av nästa budget. Trots detta har regeringen beslutat att i budgetpropositionen för 2018 föreslå att anslagen ska skäras ner med 600 000 euro eller 15,4 procent.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 30.10.55 med 600 000 euro för 4H-organisationernas verksamhet.

20. Jordbruk och livsmedelsekonomi

02. Livsmedelssäkerhetsverkets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Det finns ett behov av att effektivisera myndigheternas arbete när det gäller livsmedelssäkerhet. En del av effektiviseringen är att minska på uppgifter där två myndigheter i praktiken sköter samma uppgifter. Livsmedelssäkerhetsverkets verksamhet kunde effektiviseras på två punkter. Den första är laboratorietjänsterna för livsmedelssäkerhet inom Livsmedelssäkerhetsverket och Tullen. Genom att överföra laboratorietjänsterna till Tullen kunde arbetet effektiviseras utan att konsumenternas säkerhet äventyras. En överföring av laboratorietjänsterna skulle förutsätta att

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

anslagen för Tullens omkostnader ökas med 1 500 000 euro. Överföringen skulle således ge en inbesparing på 3 miljoner euro.

Den andra delen är övervakningen av djurvälstånd samt djur- och växthälsa. För tillfället kan Livsmedelssäkerhetsverkets och NTM-centralens övervakare besöka gårdar och inspektera samma djur och papper, men på olika dagar. Genom att överföra övervakningen till NTM-centralerna kan man bättre koordinera gårdsbesöken och antalet besök skulle minska. Då skulle verksamheten bli effektivare och mer kostnadseffektiv och det skulle underlätta gårdarnas liv. Genom att skära 14 miljoner kunde man föra över 7 miljoner till NTM-centralerna för deras ökade uppgifter och fortfarande få en inbesparing på 7 miljoner.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 30.20.02 med 18 500 000 euro för Livsmedelssäkerhetsverkets omkostnader.

44. Kompensationsersättningar (reservationsanslag 3 år)

Kompensationsersättningarna är en viktig del av jordbruks- och livsmedelsekonomin och med dem ersätts jordbruksföretagare för naturskador orsakade av bestående ofördelaktiga naturliga förhållanden. Syftet med kompensationsersättningar är att trygga jordbrukets verksamhetsförutsättningar och kontinuitet och bevara jordbruksmarken i jordbruksanvändning. Åtgärden bidrar till en balanserad utveckling i fråga om antalet gårdar samt till att gårdsbruksenheter som är ekonomiskt livskraftiga bevaras och på detta sätt till att sysselsättningen på landsbygden upprätthålls och den ekonomiska utvecklingen i landsbygdsområdena främjas.

I enlighet med regeringsprogrammet har regeringen beslutat skära ner kompensationsersättningarna med 33 miljoner euro.

I budgetmanglingen 2018 kom man överens om att nedskärningarna i kompensationsersättningar för 2018 halveras genom att sammanlagt 21 miljoner euro överförs för detta ändamål. Trots att exporten börjat öka har detta inte underlättat jordbruksföretagarnas trångmål. Därför räcker 21 miljoner euro inte till att ersätta alla de nedskärningar som gjorts i kompensationsersättningarna och det är på sin plats att höja anslaget.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 30.20.44 med 11 000 000 euro för att ersätta nedskärningarna i kompensationsersättningar.

40. Naturresursekonomi

51. Främjande av fiskerihushållningen (reservationsanslag 2 år)

Finlands EU-medlemskap, en ökad internationell konkurrens samt vissa nationella faktorer har under de senaste åren förändrat fiskerinäringens verksamhetsförutsättningar i vårt land. Näring-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

ens utveckling har till många delar varit negativ även om man kunnat notera ett allt större intresse för fiskprodukter på marknaden. Konsumenternas tillgång till inhemsk fisk har dock under den senaste tiden försämrats. Fiskerinäringen står därför inför stora utmaningar.

För att bibehålla arbetstillfällena inom fiskerinäringen i våra kustbygder och i insjöområdet samt för att också i framtiden kunna erbjuda konsumenterna inhemska fiskprodukter måste näringen kontinuerligt utvecklas av fiskets organisationer och våra myndigheter. Finlands Yrkesfiskarförbund har som yrkesfiskarnas organisation härvidlag en central position. Yrkesfiskarförbundet måste i denna situation tilldelas extra resurser för att effektivisera utvecklandet av näringen och informationsspridningen till fiskeriföretagarna. Anslaget ska användas för att förmedla information till fiskeriföretagarna, för att långsiktigt utveckla företagsverksamheten och företagsstrukturen inom näringen samt för att öka samarbetet mellan fiskeriföretagarna. Finlands Yrkesfiskarförbund finansierar sin verksamhet med medlemsavgifter från fiskarkåren. Emedan fiskarkåren en längre tid minskat har finansieringen försvårats. Finlands Yrkesfiskarförbund anlitas regelbundet som sakkunniginstans av myndigheterna och innehar en central roll i utvecklandet av fiskerinäringen i Finland.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 30.40.51 med 50 000 euro för understöd till Finlands Yrkesfiskarförbund.

62. Främjande av fiskerinäringen (reservationsanslag 3 år)

Det största hotet mot Östersjön är övergödningen, som påverkar vattenkvaliteten, ekosystemens funktion samt vattendragens friluftsanvändning. Vattendragens fiskbestånd har ändrats så att mörtfisk och braxen har ökat märkbart, vilket försvårar fiskandet av andra arter och minskar fritidsanvändningen av våra vattendrag. Reduceringsfiskets syfte är att fiska underutnyttjad fisk och med den ta bort fosfor och kväve från eutrofierade vattenområden. Reduceringsfisket har åren 2011—2017 stötts med årliga understöd i statsbudgeten inom ramen för de normer som gäller inom EU. Finland har i och med HELCOM:s aktionsplan (BSAP) för Östersjön förbundit sig till att reducera fosforutsläppen i Östersjön. Genom reduceringsfisket skulle en del av detta mål kunna uppfyllas. I jämförelse med många andra vattendragsinvesteringar är reduceringsfiske en mycket kostnadseffektiv åtgärd.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 30.40.62 med 100 000 euro för minskning av vattendragens näringsämneshalter genom reduceringsfiske.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Trafiknätet

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

20. Bastrafikledshållning (reservationsanslag 2 år)

För människors och företags rörlighet och möjlighet att vara verksamma behövs fungerande bastrafikleder som underhålls. Under anslaget för bastrafikledshållning hör bland annat skötsel, användning och reparation av trafikledsnätet, livscykelhantering, egendomsförvaltning, planering, investeringar för att förbättra trafiklederna, trafikledningssystem samt styrning av och information om trafiken, forsknings- och utvecklingsverksamhet samt isbrytning, landsvägsfärjetrafik, sjökartläggning och andra uppgifter som den som upprätthåller trafikleder, banor eller farleder har ansvar för samt betalning av skadestånd som föranleds av trafikledshållningen.

I ett stort land kan det ibland vara utmanande att klara av att sköta alla uppgifter som finansieras under momentet bastrafikledshållning. Vi anser att det i ekonomiskt krävande tider ska sättas fokus på att upprätthålla befintliga bastrafikleder och inte bygga upp konkurrerande förbindelser som gör att resurserna sprids ut på flera leder mellan samma start- och slutorter. Därför vill vi minska anslaget för bastrafikledshållningen med 10 000 000 euro.

I samband med kompletteringen av budgetpropositionen för 2018 föreslår regeringen ett tilläggsanslag på 2 000 000 euro för att förbättra säkerheten vid plankorsningar. Redan tidigare hade det reserverats 2,7 miljoner euro för 2018 för att förbättra säkerheten vid plankorsningar.

Det finns ca 2 800 plankorsningar i Finland på statens bannät på stambanorna och bibanorna. Av dessa är 2 102 obehövade plankorsningar. Till en säker spårtrafik hör väsentligen säkra plankorsningar, och trots att säkerheten har blivit bättre på många ställen, finns det ännu en hel del att göra. Plankorsningsolyckor är inte sällsynta. Det senaste exemplet var olyckan i Raseborg där fyra människor omkom.

Myndigheterna har varit medvetna om att säkerheten vid farliga järnvägs korsningar måste förbättras men arbetet har framskridit för långsamt. Åtgärderna för att förbättra säkerheten måste effektiviseras. Det måste göras en kartläggning av var det finns plankorsningar som absolut måste avvecklas eller som kräver bättre säkerhet.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 31.10.20 med 10 000 000 euro.

77. Utveckling av trafikledsnätet (reservationsanslag 3 år)

Vi vill använda en del av de anslag som har reserverats för motorvägsprojektet Rv 4 Kirri—Tikkakoski för förbättring av säkerheten.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 31.10.77 med 20 000 000 euro för finansieringen av projektet Riksväg 4 Kirri—Tikkakoski.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning

02. Närings-, trafik- och miljöcentralernas omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Effektivare övervakning av livsmedelssäkerhet

Vi måste effektivisera myndighetsuppgifterna som gäller livsmedelssäkerhet. En del av effektiviseringen är att minska på uppgifter där två myndigheter i praktiken sköter samma uppgifter. Livsmedelssäkerhetsverkets verksamhet kunde effektiviseras på två punkter. Den första är laboratorietjänsterna för livsmedelssäkerhet inom Livsmedelssäkerhetsverket och Tullen. Genom att överföra laboratorietjänsterna till Tullen, kunde arbetet effektiviseras utan att konsumenternas säkerhet äventyras. En överföring av laboratorietjänsterna skulle förutsätta att anslagen för Tullens omkostnader ökas med 1 500 000 euro. Överföringen skulle således ge en inbesparing på 3 miljoner euro.

Den andra delen är övervakningen av djurvälstånd samt djur- och växthälsa. För tillfället kan Livsmedelssäkerhetsverkets och NTM-centralens övervakare besöka gårdar och inspektera samma djur och papper, men på olika dagar. Genom att överföra övervakningen till NTM-centralerna kan man bättre koordinera gårdsbesöken och antalet besök skulle minska. Då skulle verksamheten effektiviseras och bli mer kostnadseffektiv och det skulle underlätta gårdarnas liv. Genom att skära 14 miljoner kunde man föra över 7 miljoner euro till NTM-centralerna för deras ökade uppgifter och fortfarande få en inbesparing på 7 miljoner.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.01.02 med 7 000 000 euro för närings-, trafik- och miljöcentralernas omkostnader.

20. Närings- och innovationspolitik

40. Stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (förslagsanslag)

Vi vill att stödjandet av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet görs via oberoende instanser, som Business Finland. Det ska inte ligga en politisk styrning i vilka branscher eller företag som ska ges möjligheter att genom offentlig finansiering kunna utvecklas. Möjligheten för nya innovationer att uppstå och utvecklas måste finnas även utanför säsongsbundna politiskt prioriterade områden. Att skära i finansieringen för forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet och allokera anslag till politiska spetsprojekt kan leda till att det satsas på olönsamma affärsidéer istället för på Finlands nya Nokia. Trots att det allokeras tilläggsresurser till det nya Business Finland ligger finansieringsnivån under 2015 års nivå för Tekes och Finpros sammanlagda finansiering.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

Finland kan inte konkurrera globalt med kvantitet, vi kan endast vinna med kvalitet. Samhällsutvecklingen formar efterfrågan på marknaden och därför behövs förbättrat samarbete mellan näringslivet, utbildningen och forskningen. Det skapar förutsättningar för nya innovationer att växa fram. Därför anser vi att de finansiella resurserna till Business Finlands och forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamheten ska ökas. Speciellt nu då Business Finland ligger i startgroparna behöver det resurser för att bygga upp en god grund för verksamheten.

Forskningsanslag för träbyggande

Främjande av träbyggande ingår i regeringsprogrammet. De största hindren för träbyggande är för tillfället brandsäkerhetsbestämmelserna och avsaknaden av gemensamma standarder. För att korrigera detta är det önskvärt att starta ett forskningsprojekt för att se över brandsäkerhetsbestämmelserna.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.20.40 med 44 100 000 euro varav 1 100 000 euro för forskning i träbyggande.

30. Sysselsättnings- och företagsamhetspolitik

01. Arbets- och näringsbyråernas omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Effektivare arbetsförmedling

För att kunna garantera finländarna ett gott arbetsliv under hela karriären krävs det att staten är med och stöder under de perioder som det av olika skäl blir avbrott i arbetet. Finland behöver fler som arbetar och betalar skatter för att trygga välfärdssamhället. Det förutsätter bättre rehabilitering och fortbildning av dem som nu går arbetslösa.

Den finländska arbetsmarknaden har under ett par decennier lidit av en obalans mellan utbud och efterfrågan. Det har delvis utbildats för stora årskurser inom vissa utbildningsområden medan antalet arbetsplatser minskat inom industri och produktion under 2000-talet. Utmaningen har legat i att hitta ett läge där arbetssökande och arbetsgivare finner varandra effektivare och snabbare.

Bollandet med de långtidsarbetslösa mellan olika myndigheter måste upphöra och konkreta sysselsättningsåtgärder måste införas. Sysselsättningstjänsterna och arbetsförmedlingen måste göras effektivare och mer resultatorienterade. Idag finns ett stort antal lediga jobb och ett stort antal arbetslösa. Ändå hittar inte de här två varandra. En konkurrensutsättning av arbetskraftstjänsterna bör i högre grad möjliggöras för att skapa effektivare tjänster. Tilläggsutbildning ska ligga i fokus för att öka den arbetssökandens attraktivitet på arbetsmarknaden.

Det är uppenbart att de ovan nämnda åtgärderna inte kan implementeras i vårt nuvarande sätt att sköta arbetsförmedling. För att lösa de strukturella problemen krävs en omfattande reform där konkurrensutsättning av arbetskraftstjänster i högre grad möjliggörs. Det vill vi stödja samtidigt som vi anser att det då är ändamålsenligt att minska på de offentliga arbetskraftstjänsterna.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 32.30.01 med 25 000 000 euro för arbets- och näringsbyråernas omkostnader.

51. Offentlig arbetskrafts- och företagsservice (reservationsanslag 2 år)

Arbetskraftsservicen ska kunna konkurrensutsättas

Finland behöver fler som arbetar och betalar skatter för att trygga välfärdssamhället. Det förutsätter bättre rehabilitering och fortbildning av dem som nu går arbetslösa. Bollandet med de långtidsarbetslösa mellan olika myndigheter måste upphöra och konkreta sysselsättningsåtgärder måste införas. I stället behövs det konkreta sysselsättningsåtgärder. Sysselsättningstjänsterna måste bli effektivare, och arbetsförmedlingen måste göras effektivare och mer resursorienterad. Tilläggsutbildning ska ligga i fokus för att öka den arbetssökandes attraktivitet på arbetsmarknaden.

I enlighet med regeringsprogrammets skrivelse om försökskultur inkluderades ett nettoanslag på 5 miljoner euro för privata arbetsförmedlingstjänster i regeringens budgetförslag för åren 2016 och 2017. Detta var ett steg i rätt riktning, även om anslaget förblev på en alltför blygsam nivå. I förslaget till statsbudget för 2018 har detta anslag dragits bort helt och hållet, trots att vi ännu ligger långt ifrån målsättningen att nå en sysselsättningsgrad på 72 procent. Att dra tillbaka anslaget för privata arbetsförmedlingstjänster är inte ansvarsfull arbetsmarknadspolitik och främjar inte en snabbare sysselsättning av de arbetslösa. Vi anser att det bästa sättet att reformera sysselsättningstjänsterna är att avdela ordentliga anslag för försöket med de privata arbetsförmedlingstjänsterna så att tjänsterna på allvar kan införas.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.30.51 med 15 000 000 euro för privata arbetsförmedlingstjänster.

60. Energipolitik

46. Kompensationsstöd för utsläppshandelns indirekta kostnader (förslagsanslag)

Tidigare riktades auktioneringen av utsläppsrätter till finansieringen av Finlands utvecklings- och klimatarbete och det förfarandet fick positiv uppmärksamhet internationellt. Regeringen vill nu i stället att utsläppshandelns intäkter riktas till den energiintensiva industrin. Detta trots att Statens ekonomiska forskningscentral har sågat arbets- och näringsministeriets ändringar i lagen om utsläppshandeln. VATT har även gjort en utredning kring de negativa effekterna av energiskattestöden. Nu vill regeringen i enlighet med regeringsprogrammet finansiera stödet med inkomster från auktioneringen av utsläppsrätter. Momentet motiveras bland annat även med att målet är att trygga den elintensiva exportindustrins konkurrenskraft. Även detta har VATT motbevisat eftersom det har påvisats att företagets konkurrenskraft inte är avhängig av energiskattestöden samt att stöden står i strid med Finlands klimatmål.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

Att regeringen flyttar inkomsterna från finansieringen av Finlands utvecklings- och klimatarbete gör att Finlands internationella anseende blir lidande eftersom vi i stället väljer att stöda industrin, som har den största energiförbrukningen. Finlandsbilden lider av de stora nedskärningarna i utvecklingsarbetet och att Finland efter att Parisavtalet godkänts tar till åtgärder som inte gynnar vår klimatpolitik.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 19

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att slopa kompensationsstödet för utsläppshandelns indirekta kostnader.

70. Integration

30. Statlig ersättning för integrationsfrämjande verksamhet (förslagsanslag)

Finlands flyktingkvot har år 2014 och 2015 legat på 1 050 flyktingar per år och 750 flyktingar för åren 2016—2017. För nästa år föreslår regeringen en kvot på 750 flyktingar. Detta samtidigt som flyktingströmmarna inte varit lika stora sedan andra världskrigets slut. Idag tvingas en människa fly sitt hem var tredje sekund och antalet flyktingar uppgår till 65,6 miljoner. Av flyktingarna är 51 procent barn. Europa tar emot 17 procent av världens flyktingar.

Finland är ett av världens rikaste och jämlikaste länder och vi bör visa solidaritet med de som har det sämre. Det är vår tur att erbjuda andra det skydd som tidigare givits oss. Flyktingpolitiken ska bygga på humanitet och på skydd av mänskliga rättigheter. Ingen ska tvingas leva i otrygghet och misär. En ordentlig höjning av flyktingkvoten är ett bra sätt att långsiktigt hjälpa människor som har det svårt.

Vi vill se en ordentlig och stegvis höjning av flyktingkvoten. Finland tar emot många asylsökande, och det motiverar en något lägre flyktingkvot än på längre sikt. Därför föreslår Svenska riksdagsgruppen en höjning av flyktingkvoten från 750 till 2 500 flyktingar årligen. För att en person, som inte talar landets språk, inte är bekant med Finlands lagstiftning och normer och dessutom eventuellt har erfarenheter som är traumatiska ska hitta sin plats i samhället behövs fungerande integration. Därför vill vi öka finansieringen av statlig ersättning för integrationsfrämjande verksamhet.

I Sverige och Norge har utmaningen med integration lösts genom att ha en särskild kurs i samhällsorientering på det egna modersmålet. Den sortens utbildning ger bättre förutsättningar för integration och för att alla ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället. Därför vill vi att liknande verksamhet initieras i Finland också.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.70.30 med 8 600 000 euro för statlig ersättning för integrationsfrämjande verksamhet.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Utjämning av familje- och boendekostnader, grundläggande utkomststöd samt vissa tjänster

50. Moderskapsunderstöd och statens understöd vid internationell adoption (förslagsanslag)

Kvinnor som beviljats asyl i Finland har rätt till moderskapsförpackning, men de kvinnor som kommit till Finland men ännu väntar på beslut om asyl får ingen moderskapsförpackning. Det är självklart att de som väntar på beslut har minst lika stort behov av hjälp och stöd om de har ett nyfött barn. Nyfödda barn hör till den mest oskyldiga gruppen som tvingas lida av de rådande orättvisorna. Därför anser Svenska riksdagsgruppen att även denna grupp bör få moderskapsförpackningen.

Väntetiden för ett asylbeslut kan fortfarande bli lång och eventuella besvär över beslutet hos förvaltningsdomstolen förlänger tiden med flera månader. Moderskapsförpackningen skulle vara ett av de mest praktiska och konkreta sätten att hjälpa dessa barn och mammor.

Även om antalet asylsökningar minskat från toppåret 2015 kommer det att komma tusentals asylsökande till Finland på årsnivå. Därmed kommer det över hundra spädbarn och barn som föds i Finland under väntetiden. Värdet på en moderskapsförpackning är ca 300 euro. Detta betyder att med en relativt liten summa kan vi välja att hjälpa de mest utsatta och oskyldiga i den rådande katastrofen.

Med stöd av det som sägs ovan och med hänvisning till BM 138/2017 rd föreslår vi

att riksdagen ökar moment 33.10.50 med 40 000 euro för moderskapsförpackning till asylsökande.

51. Barnbidrag (förslagsanslag)

Barnfattigdomen i Finland ökar. Samtidigt som den allmänna inkomstnivån stigit har fattigdomen bland barnfamiljer ökat. Antalet barn i mindre bemedlade familjer har nästan tredubblats på tjugo år.

Barnfattigdom är vanligast i familjer med endast en försörjare. I ungefär 20 procent av samtliga familjer finns det bara en försörjare, och i de flesta av dessa fall (86 %) är det mamman som försörjer familjen. I dag är 20 procent av ensamförsörjarfamiljerna låginkomstfamiljer. I mitten av 1990-talet var andelen cirka 10 procent. För jämförelsens skull kan vi konstatera att 7 procent av familjerna med två försörjare hör till låginkomsttagarna. Att ensamförsörjarna har så låga inkomster beror på såväl arbetslösheten som indexfrysningen av inkomstöverföringar.

De universella förmånerna och tjänsterna utgör grunden för bekämpningen av fattigdom bland barnfamiljer. Regeringen föreslår i sin budgetproposition en höjning av barnbidragets ensamför-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

sörjartillägg. Vi vill stärka situationen för ensamförsörjare ytterligare genom att anvisa 11,7 miljoner euro för barnbidragets ensamförsörjartillägg.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 20

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja ensamförsörjartillägget till barnbidraget.

57. Grundläggande utkomststöd (förslagsanslag)

Ensamförsörjarna hör till barnfamiljer med den allra svagaste ekonomin. Det ter sig orättvist att de i dagens läge i många fall går miste om nyttan med barnbidragets ensamförsörjartillägg. Därför bör kopplingen mellan barnbidragets ensamförsörjartillägg och utkomststöd slopas.

Idag påverkar ensamförsörjartillägget storleken på utkomststödet. Utredningar visar att ensamföräldrars hushåll är mer beroende av utkomststöd än andra barnfamiljer. För att de ensamförsörjarhushåll där situationen är speciellt utmanande ska ha nytta av en höjning av ensamförsörjartillägget, måste kopplingen till utkomststödet slopas. Vi vill göra denna ändring för att stödja en av de grupper som har det allra svårast i vårt samhälle, nämligen ensamförsörjarna.

Reservationens förslag till uttalande 21

Riksdagen förutsätter att kopplingen mellan utkomststödet och ensamförsörjartillägget till barnbidraget slopas.

20. Utkomstskydd för arbetslösa

50. Statsandel till grunddagpenning (förslagsanslag)

Finland måste höja sin sysselsättningsnivå eftersom vi behöver fler som jobbar för att få statsfinanserna i balans och för att trygga välfärdsstaten. För högre sysselsättning behöver enskilda anställda stöd, framför allt när de av en eller annan anledning måste sluta jobba. I det läget behövs det både rehabiliterande verksamhet och fortbildning, men också ekonomiska incitament för att det ska löna sig att arbeta.

Vår arbetsmarknad har redan länge haft ett matchningsproblem, det vill säga vi har både hög arbetslöshet och samtidigt svårigheter att tillsätta lediga platser. Långtidsarbetslösa bOLLAS mellan myndigheterna i stället för att man tar tag i saken och kommer med konkreta sysselsättningsåtgärder. De arbetslösa måste få aktiva sysselsättningsåtgärder på arbets- och näringsbyråerna genast när de förlorat jobbet eller har permitterats. Samtidigt måste staten motivera de arbetslösa att själva vara aktiva. Det inkomstrelaterade utkomstskyddet för arbetslösa måste alltså bli mer motiverande genom att dagpenningen höjs och utbetalningstiden samtidigt förkortas. Danmark har goda erfarenheter av en sådan modell. Undersökningar i Finland visar att största delen av de som

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

får ett nytt jobb får det genast i början eller i slutet av den tid de har rätt till dagpenning. Vi tror att en sådan modell motiverar människor att snabbare börja jobba igen.

Reservationens förslag till uttalande 22

Riksdagen förutsätter att systemet med inkomstrelaterad dagpenning utvecklas så att det blir mer motiverande. Detta kan göras om stödet ges ut en kortare tid, men stödbeloppet höjs under de första 100 dagarna av arbetslöshetsperioden.

30. Sjukförsäkring

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av sjukförsäkringslagen (förslagsanslag)

Regeringen vill öka konkurrenskraften genom att minska kostnaderna på arbetsmarknaden. Samtidigt vill man förlänga arbetskarriärerna både i början, mitten och slutet. Regeringen vill helt enkelt att finländarna ska jobba lite mera och längre.

Om vi vill nå dessa mål är det av största vikt att vi även satsar på arbetshälsan. Professor Guy Ahonen har i en rapport konstaterat att samhället förlorar upp till 25 miljarder euro per år på grund av sjukpensioner, sjukfrånvaro, sjuknärvaro och arbetsolycksfall. Genom att satsa på välmående i arbetslivet och rehabilitering kan samhället spara miljarder samtidigt som individens livskvalitet höjs.

Att spara på rehabiliteringen får lätt dyra konsekvenser, sparplanerna riskerar också leda till uppsägning av personal vid de olika rehabiliteringsenheterna.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 33.30.60 med 10 000 000 euro för yrkesinriktad rehabilitering.

40. Pensioner

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av folkpensionslagen och vissa andra lagar (förslagsanslag)

Höjd garantipension

Pensionärer som arbetat hela sitt liv och därmed förtjänat sitt levebröd har under sin livstid bidragit med stora skatteintäkter till staten. Dessa skatteintäkter har i sin tur bidragit till att bygga upp och upprätthålla ett fungerande välfärdssamhälle.

De pensionärer som är beroende av garantipension hör till de mest utsatta i samhället. Svenska riksdagsgruppen vill därför höja beloppet av garantipensionen med 10 euro i månaden utöver den höjning som regeringen föreslår. Vi föreslår således att momentet ökas med 12 000 000 euro.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

Kompensation för indexfrysning av folkpensionen

Vi vill särskilt uppmärksamma pensionärer som lever på mycket små pensioner. Alla pensionärer med låga inkomster berörs inte av höjningen av garantipension. Därför vill vi höja folkpensionen på så sätt att regeringens indexfrysning inte ska gälla den. Vår nivåhöjning är lika stor, 0,9 procent, som den indexhöjning som uteblir nästa år.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 23

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja garantipensionen och kompensera indexfrysningen av folkpensionen.

50. Stöd till veteraner

56. Utgifter för rehabilitering av frontveteraner (reservationsanslag 2 år)

Krigsveteranerna har gjort en stor insats för vårt land och självständigheten. I dag är antalet krigsveteraner cirka 17 000. Medelåldern bland dem är 91 år. Under de senaste åren har anslagen minskat eftersom veteranerna blivit färre. Veteranorganisationerna har dock uttryckt allvarlig oro gällande de otillräckliga anslagen. Det gäller såväl rehabiliteringen av veteraner som servicen i hemmen. Eftersom antalet veteraner ständigt minskar är det motiverat att slopa systemet med ersättningar som bygger på invaliditetsprocent. Däremot bör alla veteraner erbjudas tjänster som grundar sig på en individuell bedömning av behovet av rehabilitering och andra tjänster.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 33.50.56 med 10 000 000 euro för rehabilitering av krigsveteraner.

60. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

52. Statlig finansiering av utgifterna för skyddshemsverksamhet (reservationsanslag 2 år)

Finland har ratificerat Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet, den så kallade Istanbulkonventionen. Syftet med den är att förebygga och utrota våld mot kvinnor, att skydda offer för våld samt att ställa våldsförövare till svars för sina gärningar. Konventionen blev för Finlands del bindande den 1 augusti 2015 och förbinder parterna att bekämpa och förebygga våld mot kvinnor och våld i hemmet.

Ett av målen med konventionen är att garantera skyddshemsplatser för offer och en nationell, avgiftsfri telefontjänst för våldsoffer som är öppen dygnet runt. Enligt konventionen borde det finnas en skyddshemsplats per 10 000 invånare. I dag finns det 23 producenter av skyddshemstjänster i Finland med sammanlagt 143 platser. Enligt rekommendationen borde det finnas 500 platser. För närvarande finns det inte plats för alla som behöver skydd och stöd.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

Eftersom Finland har förbundit sig till Istanbulkonventionen krävs det att fler skyddshem och skyddshemsplatser grundas. Vi föreslår därför en tilläggsfinansiering för skyddshemsverksamheten på 11 miljoner euro. Det skulle innebära att 18 nya skyddshem kunde påbörja verksamhet och att skyddshemsplatserna skulle öka med 126 nya platser.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 33.60.52 med 11 000 000 euro för statlig finansiering av utgifterna för skyddshemsverksamhet

INKOMSTPOSTER

Avdelning 11

SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR

Vi vill förskjuta tyngdpunkten så att beskattningen av arbete minskar och beskattningen av konsumtion i stället ökar. En moderat höjning av mervärdesskatten (0,5 procentenheter) i alla momsklasser möjliggör större inkomstskattelättnader än regeringens.

I vår alternativa budget har vi använt de drygt 400 miljoner euro som vi får in på momshöjningen till inkomstskattelättnader, men också för andra åtgärder som särskilt stärker låginkomsttagares och pensionärers disponibla inkomster. Skatteväxlingen genomförs så att inkomstklyftorna i samhället inte ökar.

För att sporra till företagande vill vi höja hushållsavdragets storlek från 2 400 till 3 000 euro. Dessutom vill vi öka den avdragbara andelen av arbetsersättningen från nuvarande 50 procent till 60 procent och den avdragbara andelen av utbetald lön från nuvarande 20 procent till 30 procent. Det höjda hushållsavdraget beräknas minska statens skatteintäkter med 90 miljoner euro.

De extra satsningarna för att bekämpa grå ekonomi kombinerat med det höjda hushållsavdraget förväntas ha dynamiska effekter. Fler arbetsplatser inom servicesektorn och minskad grå ekonomi förväntas inbringa extra skatteinkomster på sammanlagt 180 miljoner euro.

Vi anser att regeringens sänkning av bilskatten inte är motiverad i detta ekonomiska läge och föreslår att den slopas. Den ger 117 miljoner euro mera i skatteintäkter.

För att utöka skatteintäkterna föreslår vi också att staten slopar skattefriheten för köp av första fastighet och första aktielägenhet vilket beräknas ge 95 miljoner extra i statskassan. Ytterligare föreslår vi att mervärdesskatten för digital distribution ska vara densamma som för tryckt innehåll, som har den lägsta momssatsen. Denna enskilda stödåtgärd för utgivning av digitala publikationer beräknas minska statens inkomster från moms med 6 miljoner euro.

01. Skatter på grund av inkomst och förmögenhet

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

01. Skatt på förvärvs- och kapitalinkomster

Skatteväxling

Vi menar att beskattningen ska samla in så mycket medel som behövs för att upprätthålla vårt nordiska välfärdssamhälle. Skatterna ska uppbäras effektivt och rättvist och grunda sig på betalningsförmågan. Beskattningen ska också motivera till arbete och företagande, och den bör främja ekonomisk tillväxt och sysselsättning. Bara genom en hållbar tillväxt och en hög sysselsättningsgrad som genererar skatteintäkter kan välfärdssamhället garanteras, även på lång sikt.

Finlands position på World Economic Forums lista över världens mest konkurrenskraftiga länder har nyligen sjunkit till en tionde plats. Vår konkurrenskraft är inte tillräckligt bra och det ser vi, enligt Företagarna i Finland, bland annat på att vår exportökning är långsammare än tillväxten på exportmarknaden över lag. Vi har alltså goda möjligheter att reformera vår ekonomi. En premiss är att det alltid ska vara lönsamt att ta emot jobb och att jobba. För att nå det målet krävs ett flertal åtgärder. En av dem är att sänka skatten på arbete. Genom en sänkt skatt minskar risken för olika bidragsfällor och tröskeln för att ta emot jobb sjunker. Vi vill förskjuta tyngdpunkten så att beskattningen av arbete lindras och beskattningen av konsumtion i stället ökar. Det gör vi genom att höja samtliga tre momssatser med 0,5 procentenheter.

Största delen av mervärdesskattebasen utgörs av hushållens konsumtion, som står för nästan 70 procent av mervärdesskatteintäkterna. Därför är det helt fundamentalt för oss att en höjning av mervärdesskatten går hand i hand med en inkomstskattesänkning, som vi även föreslår. Därför vill vi genom vår skatteväxling öka intäkterna och höja mervärdesskatten med 428 miljoner euro.

Höjt hushållsavdrag

Den finländska arbetsmarknaden förändras hela tiden. Andelen löntagare med ett fast anställnings- eller tjänsteförhållande minskar samtidigt som antalet frilansare och ensamföretagare ökar. Bland landets företagare har andelen ensamföretagare och näringsidkare stigit till två tredjedelar. Det visar att frilansarna och ensamföretagarna utför en stor del av det arbete som tidigare sköttes av löntagare.

I dagsläget innehåller vårt skattesystem många typer av skatteavdrag. En del av avdragen gynnar företagsamhet och sysselsättning, en del minskar på svartjobben och en del gynnar utsatta grupper i samhället. Alla skatteavdrag bör bedömas mot deras beräknade sysselsättande effekt. Nya avdrag är motiverade om de bedöms stimulera sysselsättningen och därmed bidra till skatteintäkter. Hushållsavdraget är ett bra exempel på en avdragsform som bidrar till skatteintäkter, gynnar företagsamhet och förbättrar sysselsättningsgraden. Hushållsavdraget bidrar dessutom till att motverka svart ekonomi. Tidigare utvärderingar har visat att bortfallet av skatteintäkter på grund av avdraget betalat sig tillbaka i och med att sysselsättningen och därmed också skatteintäkterna ökat. Därför vill vi höja hushållsavdragets maximibelopp från 2 400 till 3 000 euro. Därutöver vill vi höja den avdragbara andelen av ersättningen för arbete från 50 procent till 60 procent och den avdragbara andelen av utbetald lön från 20 procent till 30 procent.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

Bekämpning av grå ekonomi

Den grå ekonomin i Finland orsakar stora förluster av skatteintäkter för samhället. Dessutom försvagar den grå ekonomin den allmänna skattemoralen och försvårar konkurrensmöjligheterna för företag som bedriver laglig verksamhet. Enligt vissa undersökningar (riksdagens revisionsutskott 2010) uppgår den svarta ekonomin till 10—14 miljarder euro, vilket motsvarar 5,5—7,5 procent av bruttonationalprodukten. Det betyder att den grå ekonomin orsakar samhället ekonomiska förluster på 4—6 miljarder euro per år. Bekämpningen av den grå ekonomin kräver målmedvetna åtgärder av staten. Det centrala för att uppnå resultat är att minska möjligheterna att begå brott, öka risken att åka fast samt förbättra myndigheternas förmåga att reagera när det gäller avslöjande och bekämpning av svart ekonomi. Polisen, åklagarväsendet, domstolsväsendet, Tullen och skatteförvaltningen behöver därför tillräckliga resurser för att effektivt kunna bekämpa den grå ekonomin. Det är värt att komma ihåg att satsningarna på bekämpningen av den svarta ekonomin snabbt betalar sig mångfaldigt tillbaka i form av skatteintäkter som inte annars skulle komma staten till godo. Därför har vi valt att avsätta tilläggsresurser på 20 miljoner euro för bekämpning av grå ekonomi som i sin tur uppskattas ge tilläggsinkomster på 70 miljoner euro.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 24

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en skattereform enligt SFP:s modell, där beskattningen av arbete minskas och beskattningen av konsumtion höjs måttligt.

Reservationens förslag till uttalande 25

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition till riksdagen om att höja hushållsavdragets belopp från 2 400 till 3 000 euro per år, den avdragbara andelen av ersättningen för arbete från 45 procent till 60 procent och den avdragbara andelen av utbetald lön från 15 procent till 30 procent.

Reservationens förslag till uttalande 26

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar beslutsamma åtgärder för att bekämpa den grå ekonomin.

04. Skatt på arv och gåva

Vi föreslår att generationsväxlingar i familjeföretag befrias från arvs- och gåvoskatt. Nya jobb uppstår främst i små och medelstora företag. Många av dessa är familjeföretag där flexibel generationsväxling är en förutsättning för att affärsverksamheten ska kunna fortsätta. En lyckad generationsväxling är således också en sysselsättningsfråga där beskattningen är en av de största utmaningarna.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

Reservationens förslag till uttalande 27

Riksdagen förutsätter att regeringen slopar arvs- och gåvoskatten för generationsväxlingar.

04. Skatter och avgifter på grund av omsättning

01. Mervärdesskatt

Vi menar att beskattningen ska samla in så mycket medel som behövs för att upprätthålla vårt nordiska välfärdssamhälle. Skatterna ska uppbäras effektivt och rättvist och grunda sig på betalningsförmågan. Beskattningen ska också motivera till arbete och företagande, och den bör främja ekonomisk tillväxt och sysselsättning. Bara genom en hållbar tillväxt och en hög sysselsättningsgrad som genererar skatteintäkter kan välfärdssamhället garanteras, även på lång sikt.

Finlands position på World Economic Forums lista över världens mest konkurrenskraftiga länder har nyligen sjunkit till en tionde plats. Vår konkurrenskraft är inte tillräckligt bra och det ser vi, enligt Företagarna i Finland, bland annat på att vår exportökning är långsammare än tillväxten på exportmarknaden över lag. Vi har alltså goda möjligheter att reformera vår ekonomi. En premiss är att det alltid ska vara lönsamt att ta emot jobb och att jobba. För att nå det målet krävs ett flertal åtgärder. En av dem är att sänka skatten på arbete. Genom en sänkt skatt minskar risken för olika bidragsfällor och tröskeln för att ta emot jobb sjunker. Vi vill förskjuta tyngdpunkten så att beskattningen av arbete lindras och beskattningen av konsumtion i stället ökar. Det gör vi genom att höja samtliga tre momssatser med 0,5 procentenheter. Största delen av mervärdesskattebasen utgörs av hushållens konsumtion, som står för nästan 70 procent av mervärdesskatteintäkterna. Därför är det helt fundamentalt för oss att en höjning av mervärdesskatten går hand i hand med en inkomstskattesänkning, som vi även föreslår. Därför vill vi genom vår skatteväxling öka intäkterna och höja mervärdesskatten med 428 miljoner euro.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 28

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition till riksdagen om höjning av alla mervärdesskattesatser med 0,5 procentenheter.

10. Övriga skatter

03. Bilskatt

Regeringen har föreslagit en sänkning av bilbeskattningen med sammanlagt ca 200 miljoner euro under regeringsperioden. Lindringen genomförs stegvis 2016—2019. Som en följd av regeringens förslag skulle bilskattens intäkter år 2018 minska med 117 000 000 euro. Vi anser inte att en sänkning av bilskatten är motiverad i dagens ekonomiska läge och vi tror inte att den har väntade dynamiska effekter. Vi anser att den summa som staten förlorar i och med bilskattesänkningen i stället bör användas för att finansiera åtgärder som främjar sysselsättningen, vilket i sin tur med-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 4 sv

för ökade skatteintäkter för att finansiera välfärden. Därför föreslår vi att bilskatten ska hållas på 2015 års nivå.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 29

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att återställa bilskatten till 2015 års nivå.

05. Överlåtelseskatt

En av de största skatteutgifterna under momentet är befrielsen från överlåtelseskatt vid köp av första bostad, vilken uppgår till uppskattningsvis 95 000 000 euro. I ekonomiskt svåra tider finns det behov av att se över de offentliga utgifterna och se till att alla på ett rättvist sätt deltar i att förbättra den ekonomiska situationen. Det är inte statens primära uppgift att via skattelättnader uppmåna till privat ägande. Därför anser vi att köp av första fastighet och första aktielägenhet är en förmån vi finländare kunde avstå från i detta läge. Det kan ha vissa mindre effekter på bostadsmarknaden, men sannolikt påverkar inte förändringen marknaden i någon större mån. Därmed anser vi att man kan göra en inbesparing på 95 000 000 euro genom att slopa befrielsen från överlåtelseskatt vid köp av första bostad.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 30

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar riksdagen en proposition om att slopa befrielsen från överlåtelseskatt vid köp av första bostad.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till budget för 2018 enligt utskottets betänkande men med de ändringar som föreslås i reservationen,

att riksdagen godkänner de 30 uttalandena ovan och

att riksdagen godkänner misstroendeförklaringen i den allmänna motiveringen ovan.

Helsingfors 11.12.2017

Mats Nylund sv
Joakim Strand sv

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 5 kd

RESERVATION 5 kd

Allmän motivering

Tack vare de internationella konjunkturerna vände Finlands ekonomi uppåt under det senaste året. Uppsvinget i den ekonomiska tillväxten har ökat skatteintäkterna och gjort det möjligt att minska skuldsättningen jämfört med de senaste åren. Den ekonomiska tillväxten väntas fortsätta under de närmaste åren. Situationen är ändå inte så positiv som den ser ut just nu. Exporttillväxten har avtagit och vi befinner oss fortfarande långt ifrån toppsiffrorna 2007. Vår handelsbalans uppvisar fortfarande ett underskott.

På längre sikt är vår ekonomiska situation mer oroväckande. Räntorna kommer oundvikligen att börja stiga i något skede. Det kommer att försämra hushållens köpkraft och samtidigt öka de offentliga utgifterna betydligt. Förutom skuldbördan finns det också andra orosmoment i Finlands ekonomi. Försörjningskvoten försvagas och de åldersrelaterade utgifterna ökar under de kommande åren. Regeringens vårdreform ger ingen lösning på detta, utan snarare kommer hälsovårdsutgifterna att öka. Vårdreformen bör slutföras men på så sätt att man beaktar de ursprungliga målen med reformen som gällde integrering av vården och tillgången till tjänster samt målet att dämpa kostnadsökningen.

Kristdemokratiska riksdagsgruppen beaktar de ekonomiska realiteterna. Vår alternativa budget är därför ansvarsfull och moderat. Vi är medvetna om att staten inte obehärskat kan öka utgifterna under en högkonjunktur, särskilt som vår skuldbörda fortfarande ökar. Kristdemokratiska riksdagsgruppens alternativ är ett balanserat förslag som korrigerar de värsta bristerna i regeringens proposition.

Jämfört med propositionen föreslår vi förbättringar till ett värde av 750 miljoner euro. I förslagen om mer anslag läggs fokus på barnfamiljerna och åldringarna. De här grupperna har på många sätt tvingats betala för regeringens anpassningsåtgärder. Dessutom vill vi satsa betydande extra anslag på att avhjälpa problemen med inomhusluften. Kristdemokratiska riksdagsgruppen vill också satsa mer på att förbättra förutsättningarna för ekonomisk tillväxt och sysselsättning.

Genom utvecklingssamarbetet hjälper vi de allra fattigaste i världen. En rapport som utrikesministeriet publicerade i september visar att frivilligorganisationernas utvecklingssamarbete ger resultat och är effektivt. I konklusionerna säger ministeriet att det var fel att skära i stödet till organisationerna 2015. Nedskränningarna i början av valperioden genomfördes oöverbärgat och snabbt, och det syns. Projekt har lagts ner och hjälpmottagarna har minskat med mer än en miljon. Anslagen för utvecklingssamarbete har under Sipiläs regering sjunkit från 0,55 procent av bni till 0,38 procent nästa år. Vi måste gradvis återställa finansieringen och rikta den till frivilligorganisationerna, som bedriver ett effektivt utvecklingssamarbete.

De centrala problemen inom justitieministeriets förvaltningsområde anknyter särskilt till basfinansieringen av domstolarna. Den låga finansieringsnivån har varit ett orosmoment redan länge. De små satsningar regeringen gjort är långtifrån tillräckliga. Rättsväsendets uppgift är att säkra rättstryggheten, som hör till de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheter-

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 5 kd

na. Var och en har rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol som är behörig enligt lag och att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättskipningsorgan. Ett domstolsväsende av hög standard är därför en nödvändighet i en rättsstat. Allmänhetens förtroende för rättsväsendet bygger i hög grad på att alla tillförsäkras rättstrygghet och att rättegångarna upplevs hålla hög standard.

Kristdemokratiska riksdagsgruppen omfattar lagutskottets oro angående basfinansieringen av åklagarväsendet. När det gäller den grå sektorn vill jag också framhålla att åklagarna där har en viktig roll och behöver ytterligare resurser. Den grå sektorn utgör ett växande problem och trots den tidigare nivåhöjningen krävs det en mer ingående behandling i budgetpropositionen. En framgångsrik bekämpning av den grå ekonomin ger staten avsevärda inkomster.

Samhällets uppgift är att stärka medborgarnas tilltro till att Finland fortfarande är ett tryggt land att bo, leva, arbeta och bedriva företagsamhet i. Man bör kraftfullt bemöta hotet från organiserad brottslighet och terrorism. Kristdemokratiska riksdagsgruppen vill stärka polisens och skyddspolisens resurser och kapacitet i krävande situationer. Bekämpning av svart ekonomi stärker företagarnas tilltro till att spelreglerna i samhället är hederliga. Vi vill ge polisen, skatteförvaltningen, tullen och rättsväsendet extra resurser för att bekämpa svart ekonomi. De satsningar vi föreslår betalar sig i form av större skatteinkomster och böter. När hederliga företag kan konkurrera på mer lika villkor uppstår det samtidigt också dynamiska effekter för näringslivet.

Den evangelisk-lutherska kyrkan har lagstadgade uppgifter i anslutning till begravningsväsendet, folkbokföringen och kulturhistoriskt värdefulla byggnader och värdefullt lösöre. Regeringen har beslutat att inte göra de tidigare överenskomna indexjusteringarna i den finansiering som kyrkan får för att sköta sina samhällsuppgifter. De lagstadgade uppgifterna måste kompenseras fullt ut. Registrerade religionssamfund som sköter samhälleliga uppgifter bör likaså få extra finansiering för fastighetsunderhåll. I budgetpropositionen är stödet underdimensionerat i förhållande till antalet medlemmar i dessa samfund och de omfattande arbetsuppgifterna.

Alltför stora barngrupper i skolor och daghem försämrar möjligheterna för vår kvalificerade och kompetenta personal att bemöta och beakta barnen individuellt och stödja deras utveckling och lärande. Vi föreslår att den maximala gruppstorleken för barn över tre år ska minskas inom småbarnspedagogiken. Vi föreslår också ett särskilt understöd för att kunna ha mindre undervisningsgrupper i den grundläggande utbildningen. Utbildningen på andra stadiet har blivit allt dyrare för de studerande på grund av ökade kostnader för material och böcker. Vi måste få ner dessa kostnader.

Finlands framgång är beroende av vår höga kompetens och om vi kan vara ett ledande land när det gäller vetenskaplig forskning. Vi måste konstant förbättra verksamhetsförutsättningarna för universiteten och yrkeshögskolorna och utbildningens kvalitet. Resurserna för forskning måste ökas på alla utbildningsnivåer, och dessutom måste Teknologiska forskningscentralen VTT få mer finansiering för forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet så att vi får nya tillväxtföretag och större sysselsättning. Också Institutet för hälsa och välfärd behöver mer anslag för att utveckla sin forskningsverksamhet under vårdreformens brytningsår. Vi vill överföra anslag som beviljats för statsrådets forskningsprojekt till fri forskning.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 5 kd

Många studerande familjer lever under fattigdomsgränsen. Det måste bli lättare att kombinera familj och studier. Den försörjarförhöjning på 75 euro som regeringen föreslår i sin budgetproposition är ett steg i rätt riktning, men den är otillräcklig. Kristdemokratiska riksdagsgruppen föreslår i sin alternativa budget att försörjarförhöjningen fördubblas.

Varje ung person måste ha möjlighet att utbilda sig och skaffa ett yrke. Uppsökande ungdomsarbete och ungdomsverkstäder är precis den typen av förebyggande investering som betalar sig mångfalt tillbaka. Vi vill också satsa på läroavtalsutbildningen, som är det bästa sättet för många unga att komma in i arbetslivet. I stället för regeringens sparåtgärder behöver vi fler utbildningsplatser särskilt inom läroavtalsutbildningen. I dag är det ofördelaktigt för företagen och kräver alltför mycket arbete att utbilda elever inom läroavtalsutbildningen.

Jordbruket och den inhemska matproduktionen har under de senaste åren råkat i kris. Sänkta producentpriser, Rysslands importförbud, uppskjutna utbetalningar av stöd och krävande väderleksförhållanden; allt detta har inneburit svåra bakslag för jordbruket. Många gårdar har tvingats upphöra med sin verksamhet under de senaste åren. Samtidigt överväger många jordbruksföretagare att lägga ner sina livskraftiga företag eftersom producentpriserna inte längre täcker ens produktionskostnaderna. Den inhemska matproduktionen är hotad. Odlarna måste få tryggade villkor för att deras andel i värdekedjan för livsmedel ska vara sådan att en lönsam produktion är möjlig. För närvarande är man bekymrad över livsmedelsmarknadens funktion, inte bara i Finland utan också i Europa. Vi måste tackla problemen bland odlarna och inom livsmedelsindustrin.

Regeringen föreslår i sin budgetproposition många nedskärningar som försvagar landsbygdens livskraft. Nedskärningarna gäller bland annat pengar för utveckling av landsbygden och 4H-verksamheten som ska stödja ungas företagsamhet på landsbygden. Vår riksdagsgrupp föreslår i sin alternativa budget att dessa besparingar ska återtas och välkomnar beslutet enligt utskottets betänkande att återställa dessa anslag. Regeringen föreslår också besparingar för Finlands skogscentral, som stöder en hållbar vård av skogarna i Finland. Också denna nedskärning bör återtas.

Försämringen av trafikförbindelserna urholkar landskapens förutsättningar att locka till sig investeringar i företag, arbetskraft, studerande och turister. Den förra regeringen slog fast i sin trafikpolitiska redogörelse att "Finlands regionstruktur utvecklas som en nätverksinriktad helhet som har många centra och goda trafikförbindelser". Man bör inte avstå från denna princip. Det behövs tillräckliga satsningar på nya trafikprojekt och att upprätthålla trafikledsnätet i hela landet. Vi behöver likaså extra satsningar på stöd för kollektivtrafiken. Kristdemokratiska riksdagsgruppen föreslår extra satsningar på köpta tjänster för kollektivtrafiken särskilt utanför huvudstadsregionen.

Den ekonomiska tillväxten har äntligen kommit igång med exporten som draghjälp. Trots de positiva ekonomiska nyheterna släpar sysselsättningen ännu efter. Arbetskraften och arbetstillfällena möts inte alltid. Med de 30 miljoner till för lönesubventioner och startpengar som vi föreslår kan den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen inta en mer aktiv roll och minska arbetslösheten.

Föreningar och stiftelser sysselsätter de långtidsarbetslösa som för att få jobb behöver särskilt stöd och personlig handledning och vars möjligheter att få jobb på den öppna arbetsmarknaden är dåliga. Den tredje sektorn betonar i sin sysselsättande verksamhet den sociala aspekten och den

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 5 kd

offentligt subventionerade sysselsättningsverksamheten ger denna sektor möjlighet till flexibilitet i produktivitets- och resultatförväntningarna. Kristdemokratiska riksdagsgruppen tycker att det inte är en bra utveckling att lönesubventioner nu i större utsträckning har riktats till företag på den tredje sektorns kostnad. Extraanslagen bör riktas in så att vi kan bevara nivån på lönesubventioner som står till tredje sektorns förfogande.

Fastän arbetslösheten är fortsatt hög finns det branscher och regioner i Finland som lider av svår arbetskraftsbrist. Det råder brist på ingenjörer, byggarbetare och kodare i många regioner. Båtbyggnadsindustrin och den privata säkerhetsbranschen lider likaså regionvis av brist på arbetskraft. Regeringen fokuserar för mycket på arbetslöshets- och sysselsättningsprocenten utan att det tas fram klara lösningar på bristen på arbetskraft. Bristen på arbetskraft är den största tillväxthindrande faktorn och nu behöver vi extra satsningar för att korrigera den.

En kritisk genomgång av företagsstöden har länge varit på agendan. Vissa stöd bör skäras ner och anslag bör samtidigt allokeras om. För att få fart på tillväxten föreslår kristdemokraternas riksdagsgrupp marknadsföringsbidrag som stöd för små och medelstora företag för att de ska kunna delta i exportfrämjande säljevenemang utomlands. Nya jobb och tillväxt uppstår i små och medelstora företag. Det lönar sig att stödja deras tillväxt och internationalisering.

Kristdemokraternas riksdagsgrupp anser att barnfamiljernas väl och ve ligger till grund för välfärden i hela samhället. Vi behöver ett barnvänligt klimat och en långsiktig familjepolitik. Genom lösningar som stärker barnfamiljernas ställning kan vi öka familjernas tro på sin framgång och sporra dem till större antal barn. Barnbidraget är den viktigaste förmånen som jämnar ut inkomstfördelningen mellan barnlösa och barnfamiljer, men dess realvärde har sjunkit med hela 30 procent sedan 1994 och köpkraften för barnbidraget sjunker ytterligare nästa år. Utöver att behålla barnavdraget behövs en kompenserande nivåhöjning i barnbidraget som kompenserar nedskärningarna.

Familjeledigheterna och stödet för barnavård vill vi förnya på ett sätt som ger familjerna större valfrihet och flexibilitet i den bråda vardagen. Som bas för vår reform föreslår vi en modell med småbarnsbonus (Taaperobonus), där pengarna följer barnet och förmånen kan användas till att köpa vårdtjänster eller till hemvård.

Många äldre pinas av den fattigdomsfälla de hamnat i på grund av försvagad pension och ökande sjukkostnader. Regeringens indexnedskärning och indexfrysningen av folkpensionen måste återtå. Dessutom behövs en rejäl höjning av garantipensionen. Kristdemokratiska riksdagsgruppen föreslår ett omfattande system med servicesedlar för äldreomsorg och en sänkning av den årliga självriskandelen för läkemedelsutgifter.

Regeringens frysning av folkpensionsindex slår alltså mot de människor som redan nu har det sämst ställt i samhället. Inte nog med detta. Regeringen inför också andra nedskärningar som drabbar samma grupp, och slutresultatet blir orimligt när man ser till de sammantagna konsekvenserna. Pensionärerna med de lägsta pensionerna är bland de sämst bemedlade i vårt land och de som behöver mest stöd.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 5 kd

Garantipensionen tryggar en minimipension för i Finland bosatta personer, om alla pensioner före skatt understiger garantipensionen. Försörjningen för pensionärer med små inkomster måste förbättras mer än vad regeringen föreslår i propositionen. En ordentlig höjning av garantipensionen skulle göra det betydligt lättare för många pensionärer att klara av vardagen. En större höjning av garantipensionen än planerat är motiverad när man beaktar regeringens övriga beslut som ökar pensionärernas utgifter.

Kristdemokratiska riksdagsgruppen föreslår ett omfattande system med servicesedlar inom äldreomsorgen, eftersom de äldre måste kunna skaffa vård flexibelt beroende på sitt behov. Många äldre behöver antingen individuella högkvalitativa tjänster för att kunna bo kvar i sitt hem eller vård av hög kvalitet på ett äldreboende. De alldeles för stora projektanslagen till vårdreformen bör hellre användas till ett pilotförsök med servicesedlar inom äldreomsorgen.

Utgifterna för läkemedel belastar seniorhushållen hårt, särskilt i början av året när de ännu inte kommit upp till avgiftstaket för självriskandelen för läkemedelsersättningar. Reglerna för läkemedelsersättningar måste ses över. Avgiftstaket måste sänkas och det måste bli möjligt att fördela kostnadsbelastningen i början av året över flera månader. Kstersättningen till personer med celiaki måste finnas kvar eftersom kosten är den enda behandlingen vid celiaki, men kostnaderna för specialkost inte längre ersätts.

Med högkvalitativ vård i livets slutskede kan man skingra rädsla inför livets slut och lindra både den döende människans och de anhörigas ångest. Vi måste se till att jordelivet får ett värdigt slut med respekt för människovärdet. Finland har tagit fram ett flertal utmärkta modeller för vård i livets slutskede. Det behövs dock mer resurser och utbildning för personalen för att exemplen på god praxis ska spridas i hela landet.

Uppskattningsvis 800 000 finländare utsätts årligen för fuktskador i byggnader och anknytande besvär till följd av inomhusluften. Tiotusentals personer känner av besvären dagligen. Det gäller att kraftfullt ta tag i problemen med inomhusluften, och för det behövs det ett brett upplagt nationellt program. I vår skuggbudget föreslår vi att ett program för frågor kring inomhusluften startar och att det avsätts ett tillräckligt stort anslag för det, nämligen 100 miljoner euro. De vetenskapliga bevisen för sambandet mellan fuktskador och olika sjukdomar och besvär är förvirrande motstridiga och otydliga.

Vi behöver mer akademisk forskning kring frågorna och gemensamma handlingsmodeller för bedömning av exponering och hälsorisker. Dessutom behöver universitetssjukhusen få polikliniker för sjukdomar och inomhusmiljö. Det måste införas en sjukdomsklassifikation för människor som blivit sjuka av inomhusmiljön och starkare social trygghet för denna grupp. Kommunerna har en enorm press på sig att investera i reparationer för att åtgärda problemen med inomhusluften. När problem med inomhusmiljön har upptäckts, måste det snabbt skaffas fram ersättande lokaler. Kommunerna måste få hjälp med att bekosta sina byggnadsinvesteringar för bättre inomhusmiljö och för att exempelvis ordna undervisning i hemmet för barn som insjuknat.

Många får problem med studierna eller på jobbet på grund av psykisk ohälsa, och i vissa fall kan problemen leda till bestående arbetsoförmåga. Det är vettigt i både mänskligt och ekonomiskt hänseende att vård och behandling ges vid rätt tidpunkt och på rätt sätt.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 5 kd

Kristdemokratiska riksdagsgruppen är bekymrad över alla utsatta grupper i vårt samhälle. Varje vecka står drygt 20 000 människor i brödkö för att få mat. Det finns all anledning att fortsätta ge stöd till de organisationer som delar ut mat, eftersom många av dem som har det sämst ställt är beroende av den mathjälp de får från församlingar och organisationer. Allt fler människor drabbas av överskuldssättning och alla bör ges möjlighet att börja om från början. Därför behövs det tillräckligt omfattande ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning.

Det krävs vägval inom miljöskyddet. Det är ekonomiskt rationellt och bra för miljön att satsa på mer produktion och användning av biogas. Vi är för ökad användning av biogas för transporter och större produktion av biogas ute på lantgårdar. Än så länge behövs det stöd till investeringar för att produktionen och användningen ska få luft under vingarna. I de tusen sjöarnas land tar inte behovet av vattenvård slut. Många av våra vattendrag utsätts för en alltför stor belastning och är i behov av skydds- och restaureringsåtgärder. Regeringen har dock skurit avsevärt i anslagen till vattenskydd. Den anslagshöjning som regeringen föreslår för 2018 räcker inte för att korrigera nedskärningarna.

I vår skuggbudget föreslår vi nya inkomster och sparåtgärder som täcker våra anslagsökningar. Kristdemokratiska riksdagsgruppen är positivt inställd till regeringens förslag att sänka inkomstskatterna. Utöver det föreslår vi ett flertal befogade och nödvändiga ändringar i inkomstbeskattningen. Våra förslag går ut på att förlänga barnavdraget i inkomstbeskattningen, utvidga rätten till skatteavdrag till att också gälla stöd till organisationer som bedriver utvecklingssamarbete och att inskränka rätten till skatteavdrag för medlemsavgifter till arbetsmarknadens organisationer.

Vår riksdagsgrupp skulle huvudsakligen finansiera förbättringarna i vår reservation genom särskilda hälsorelaterade skatter som utöver att de har ekonomiska effekter också främjar människors hälsa. Sockerskatten tillämpas rättvist på olika produktgrupper och den grundar sig på mängden tillsatt socker i livsmedlen. Alkoholskatten måste höjas mer än vad regeringen föreslår i budgetpropositionen. Ännu mer angelägen blir höjningen när regeringen vill öka alkoholtillgången med en ändring av alkohollagen.

Antalet alkoholrelaterade skador står i direkt proportion till totalkonsumtionen av alkohol. Det bästa sättet att minska alkoholmissbruket är att påverka åtkomsten och priset. En viktig åtgärd är att gradvis höja alkoholskatten för att minska de alkoholrelaterade skadorna. Tidigare skattehöjningar har visat att prishöjningar har en direkt effekt på totalkonsumtionen av alkohol. Alkoholskatten ska ligga på en sådan nivå att den minskar alkoholkonsumtionen och att skatteintäkterna står i en vettig relation till samhällets kostnader för alkoholbruket.

Vårt alternativ är en framställning som beaktar de ekonomiska realiteterna och är balanserad. Vi vill skapa ett hållbart och medmänskligt samhälle där vi bryr oss om de svagaste, där barnfamiljerna mår bra, där människor är friskare, där vi satsar på utbildning och säkerhet och där det känns tryggt att leva och bli gammal.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 1

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 5 kd

Riksdagen förutsätter att regeringen går in för att fortsatt minska skuldsättningen i de offentliga finanserna och att finna trovärdiga metoder för att lösa problemen i ekonomin på lång sikt.

Reservationens förslag till uttalande 2

Riksdagen förutsätter att regeringen genomför social- och hälsovårdsreformen med hänsyn till de ursprungliga målen att integrera servicen och förbättra vårdtillgången och målet att dämpa kostnadsökningen.

Reservationens förslag till uttalande 3

Riksdagen förutsätter att regeringen satsar tillräckligt stora resurser på att förbättra förutsättningarna för ekonomisk tillväxt och i synnerhet för högre sysselsättning.

Reservationens förslag till uttalande 4

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att säkerställa verksamhetsförutsättningarna för rättsväsendet, garantera medborgarnas rättssäkerhet och trygga de språkliga rättigheterna.

Reservationens förslag till uttalande 5

Riksdagen förutsätter att regeringen effektivt bekämpar svart ekonomi och avsätter nödvändiga resurser för myndigheterna.

Reservationens förslag till uttalande 6

Riksdagen förutsätter att regeringen ger myndigheterna med ansvar för den inre säkerheten bättre möjligheter att möta nya hotbilder i ett läge när säkerhetsmiljön blir en allt större fråga.

Reservationens förslag till uttalande 7

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att säkerställa högkvalitativ och jämlik undervisning för alla barn och unga oberoende av utbildningsstadium.

Reservationens förslag till uttalande 8

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att öka antalet studieplatser i yrkesutbildningen och läroavtalsutbildningen.

Reservationens förslag till uttalande 9

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att öka anslagen för forskning och utveckling i högskolorna och de centrala forskningsinstituten.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 5 kd

Reservationens förslag till uttalande 10

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra ställningen för primärproducenterna av livsmedel i livsmedelskedjan och för att höja producentpriserna.

Reservationens förslag till uttalande 11

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att ta ansvar för problemen inom branscher och regioner med brist på arbetskraft.

Reservationens förslag till uttalande 12

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra barnfamiljers ställning genom att återta tidigare nedskärningar som riktas till barnfamiljer.

Reservationens förslag till uttalande 13

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förnya stöden för ledighet av familjeskäl och stöd för vård av barn på ett sätt som ökar familjernas valfrihet och tillför familjernas vardag flexibilitet.

Reservationens förslag till uttalande 14

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att garantera en god vård för äldre genom att ta i bruk ett omfattande system med servicesedlar för äldre personer.

Reservationens förslag till uttalande 15

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att trygga ordnandet av mathjälp för mindre bemedlade i framtiden.

Reservationens förslag till uttalande 16

Riksdagen förutsätter att regeringen utreder orsakerna till ökade försörjningsproblem och betalningssvårigheter och söker lösningar för att förebygga extrem fattigdom och desperation.

Reservationens förslag till uttalande 17

Riksdagen förutsätter att regeringen flyttar på tyngdpunkten i beskattningen till beskattning av produkter som är skadliga för människorna och samhällsekonomin och lindrar skatterna på arbete, familjer och företagsamhet.

Reservationens förslag till misstroende

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 5 kd

Riksdagen konstaterar att regeringen har riktat sina sparbetting under regeringsperioden till barnfamiljer och den äldre befolkningen. Till följd av regeringens åtgärder har ojämlikheten i samhället ökat och situationen för de mest utsatta har blivit eländigare. Samtidigt har regeringen misslyckats i att åstadkomma och genomföra den viktigaste enskilda reformen. Regeringens vårdmodell motsvarar inte reformens ursprungliga mål. Följaktligen konstaterar riksdagen att regeringen har misslyckats och inte har riksdagens förtroende.

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 24

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

30. Internationellt utvecklingssamarbete

66. Egentligt utvecklingssamarbete (reservationsanslag 3 år)

Anslagen för utvecklingssamarbete har sjunkit märkbart under Sipiläs regering. I början av perioden var dess andel 0,55 procent av bni, men nästa år kommer den att vara bara 0,38 procent. I strid med regeringens beslut rekommenderar utrikesministeriet i sin egen bedömning att anslagen till frivilligorganisationerna höjs.

Kristdemokratiska riksdagsgruppen kräver att anslagen för utvecklingssamarbete ska fördelas så att medlen återgår till det framgångsrika och effektiva utvecklingssamarbete som frivilligorganisationerna utför.

Det bistånd dessa organisationer lämnar riktas bland annat via utbildningsinsatser och hälso- och sjukvård direkt till de fattiga i målländerna och hjälper dem att komma ur fattigdomen. En satsning på utvecklingssamarbete är samtidigt en satsning på fred och stabilitet i hela världen.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 24.30.66 med 30 000 000 euro för frivilligorganisationernas utvecklingssamarbete och godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 18

Riksdagen förutsätter att anslagen till frivilligorganisationer med utvecklingssamarbete säkerställs och att betydelsen av deras arbete för att hjälpa de mest utsatta människorna uppmärksammas.

Huvudtitel 25

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 5 kd

JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Domstolar och rättshjälp

03. Omkostnader för övriga domstolar (reservationsanslag 2 år)

Allmänhetens förtroende för rättsväsendet bygger i hög grad på att alla tillförsäkras rättstrygghet och att rättegångarna upplevs hålla hög standard. Rättsprocesserna får inte heller bli oskäligt långa. Ett högkvalitativt och effektivt domstolsväsende förutsätter förutom att resurstilldelningen är tillräcklig också att den är stabil och långsiktig.

Den låga nivån på basfinansieringen av domstolarna har varit ett orosmoment redan länge. De små satsningar regeringen gjort är långtifrån tillräckliga. Det krävs ytterligare satsningar för att verksamheten vid domstolarna ska kunna säkerställas och människornas förtroende för rättsväsendet stärkas.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 25.10.03 ökas med 2 000 000 euro för att trygga finansieringen av domstolarnas verksamhet.

30. Åklagarna

01. Åklagarväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Den svarta ekonomin orsakar stora skatteinkomstbortfall för samhället. Samtidigt påverkar den konkurrensmöjligheterna för de laglydiga företagen. Ekonomisk brottslighet och svart ekonomi är brottstyper som breder ut sig snabbt och ändrar form.

Åklagarna spelar en framträdande roll i kampen mot den svarta sektorn och för att se till att straffansvaret fullföljs. Den ekonomiska brottsligheten och en aktiv kamp mot den svarta sektorn kräver ändå tillräckligt stora resurser. Noteras bör att antalet mål som åklagarna ska handlägga har ökat under de senaste åren. Dessutom har de krävande fallen blivit fler, liksom brottsrubriceringarna överlag. Åklagarväsendet måste få mer resurser så att man effektivare kan ingripa i de ekonomiska brotten.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 25.30.01 med 2 000 000 euro till åklagarväsendets omkostnader för effektivare bekämpning av den svarta ekonomin.

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Polisväsendet

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 5 kd

01. Polisväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Myndigheterna måste få tillräckligt stora resurser för att kunna stärka den inre säkerheten och aktivt bekämpa svart ekonomi. Särskilt polisen har en framträdande roll i det här arbetet. Brottsligheten ökar och det gäller i synnerhet den organiserade och den allvarliga brottsligheten. I det läget måste vi se till att stärka polisens verksamhetsmöjligheter. Också kampen mot svart ekonomi har betydande effekter för samhället, eftersom arbetet inte bara syftar till att öka engångsböter och straffskatter utan också att öka den avskräckande effekten och den vägen bidra till fri och hederlig konkurrens.

Det behövs tillräckligt stor personal för att den inre säkerheten ska kunna värnas och för att polisen ska kunna utreda ekobrottslighet och samarbeta med andra myndigheter. Utan tillräckliga personella resurser och långsiktiga satsningar kan målen inte nås. Enligt förslaget i Kristdemokratiska riksdagsgruppens alternativa budget ska 13 000 000 euro av tilläggsanslaget gå till polisens omkostnader för att främja den inre säkerheten och 4 000 000 euro till polisens omkostnader för att effektivare bekämpa den svarta ekonomin.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 26.10.01 med 17 000 000 euro till polisens omkostnader för att främja den inre säkerheten och effektivare bekämpa den svarta ekonomin.

02. Skyddspolisens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Skyddspolisens centrala uppgift är att förebygga sådana gärningar och förehavanden som kan utgöra hot mot den nationella säkerheten. Som regeringen säger i budgetpropositionen krävs det för att garantera den nationella säkerheten i en verksamhetsmiljö som är under stor förändring att Skyddspolisens verksamhetsförutsättningar säkerställs och kapaciteten utvecklas. De små tillägg som regeringen föreslår i Skyddspolisens anslag för att bekämpa terrorism och förbättra den inre säkerheten går i rätt riktning, men de är otillräckliga om man ser till behovet. Det behövs tilläggsresurser för att förbättra Skyddspolisens funktionsförmåga och bevaka personer som hotar den nationella säkerheten.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 26.10.02 med 3 000 000 euro för skyddspolisens omkostnader.

Huvudtitel 28

FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Beskattningen och Tullen

01. Skatteförvaltningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 5 kd

Skatteförvaltningen är en central aktör vid bekämpningen av svart ekonomi och sköter bland annat skattegranskningar, olika slags projekt, kampanjer och styrning och tillsyn i samband med beskattningen. Skatteförvaltningen har ett nära samarbete med inhemska och utländska myndigheter vid skattegranskningar som hänför sig till svart ekonomi. Tack vare internationellt samarbete kring skattegranskningar går det också att ingripa vid internationell skatteflykt. I en alltmer globaliserad värld kräver arbetet särskild kompetens, men också såväl ekonomiska som andra resurser.

En effektiv kamp mot den svarta ekonomin kräver tillräckliga resurser. Minskade resurser leder bland annat till sämre övervakning och myndighetssamarbete. Genom extra satsningar och aktiv utveckling av övervakningen får vi mångfaldig avkastning i form av ökade skatteinkomster. Och genom att ingripa mot ohederlig verksamhet förbättrar vi villkoren för hederliga företag.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 28.10.01 med 10 000 000 euro till Skatteförvaltningen för att effektivare bekämpa den svarta ekonomin.

02. Tullens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Tullen har en viktig roll i bekämpningen av svart ekonomi. Hit hör bland annat preventiva åtgärder och kontroll i realtid och i efterskott. Arbetet utförs i samarbete med andra myndigheter. De resurser som satsas på Tullens övervakning och brottsutredning får samhället mångfalt tillbaka i form av influtna avgifter och böter och ökade skatteinkomster. De direkta inkomsterna som staten får från bekämpningen av svart ekonomi vid Tullen har ökat de senaste åren.

Den ökade brottsligheten och de nya brottsformerna och också ökningen av den organiserade gränsöverskridande brottsligheten ställer myndigheterna inför nya utmaningar. För att bekämpningen av svart ekonomi ska vara effektiv också i framtiden behövs det tillräckliga resurser.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 28.10.02 med 3 000 000 euro till Tullen för effektivare bekämpning av den svarta ekonomin.

90. Stöd till kommunerna

30. Statsandel till kommunerna för ordnande av basservice (förslagsanslag)

Ca 800 000 finländare utsätts årligen för mögel och fuktskador, och flera tiotals tusen av dem får symptom varje dag. Toxiner från mögel och andra mikrober vid fuktskador, t.ex. bakterier, och andra farliga föroreningar i inomhusluften orsakar sjukdomar. Kommunerna står inför ett stort och växande problem med inomhusluften, men de har inte tillräckliga resurser för att lösa problemet. Det behövs ett särskilt program för inomhusluften, där kommunerna får stöd för de utgifter som inomhusluftsproblemen orsakar. I det program som Kristdemokratiska riksdagsgruppen föreslår i sin alternativa budget avsätts 20 000 000 euro för att inrätta inomhusluftspolikliniker vid

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 5 kd

universitetscentralsjukhusen, 10 000 000 euro för att ordna hemundervisning för skolbarn som insjuknat på grund av dålig inomhusluft och 50 000 000 euro för att skaffa tillfälliga lokaler så snart som möjligt.

Mentalvårdstjänster

Från olika städer har det under den senaste tiden rapporterats att kontakterna från unga med psykiska problem ökade i början av året och att man skrivit ut fler remisser. Också bland vuxna ökar de psykiska problemen. Vuxna som inte har tillgång till skol- eller företagshälsovård har de sämsta möjligheterna att få lämplig vård i tid. En effektiv vård vid rätt tidpunkt ökar också säkerheten i samhället. Satsningar på mentalvårdsarbete skulle betala sig tillbaka på lång sikt. Kommunerna behöver mer stöd för att klara av det växande behovet av mentalvård. I Kristdemokratiska riksdagsgruppens alternativ föreslår vi ett tillägg på 10 000 000 euro till kommunerna för ordnande av basservicen för att stärka mentalvårdsarbetet i kommunerna.

Vården i livets slutskede måste utvecklas

I dag är vården i livets slutskede mer utvecklad än någonsin tidigare i människans historia. Vården och tillgången till den har förbättrats bland annat genom att öka antalet vårdplatser, inrätta nya enheter för vård i livets slutskede, utveckla vårdkedjorna och satsa på utbildning samt öka personalens kompetens och medvetenhet. Trots alla anvisningar och rekommendationer är möjligheten att få vård i livets slutskede ändå alltför slumpmässig hos oss.

För att garantera en tillräcklig vård i livets slutskede på lika villkor krävs det att vården vid behov finns att tillgå för var och en, oberoende av var man bor eller vilken sjukdom man har. I dag är ändå skillnaderna mellan kommunerna för stora när det gäller tillgången och kvaliteten på tjänsterna, och jämlikheten förverkligas inte. Genom att rikta mer resurser till vården i livets slutskede kunde man främja en jämlik tillgång på tjänsterna i hela landet. Förutom resursbrist råder det också brist på kompetens. Därför måste man också satsa på utbildning. Kristdemokratiska riksdagsgruppen föreslår i sitt alternativ ett tillägg på 20 000 000 euro i nästa års budget för att främja vård i livets slutskede i hela landet.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 19

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att finansiera och införa ett brett och verkningsfullt program för bättre inomhusluft i hela landet.

Reservationens förslag till uttalande 20

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att stärka mentalvårdsarbetet i hela landet.

Reservationens förslag till uttalande 21

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 5 kd

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra möjligheterna att få god vård i livets slutskede med respekt för människovärdet i hela landet på lika grunder.

91. Stöd för sysselsättningen och näringslivet

41. Energiskattestöd (förslagsanslag)

För att bekämpa klimatförändringen måste vi övergå från fossila till förnybara bränslen. Inom jordbruket betyder detta satsningar på produktion av biogas. Särskilt viktigt är det att utveckla produktionsanläggningar för biogas på gårdarna eftersom man då kan utnyttja gårdarnas egna råvaror, såsom gödsel, gräs från skyddszoner samt halm. Gårdarnas egna naturresurser behöver då inte transporteras någon annanstans för biogasproduktion, vilket är olönsamt. Produktionen av biogas grundar sig på utnyttjande av naturresurserna på gårdarna och i deras näromgivning. Genom att producera biogas kan man minska utsläppen av växthusgaser, öka självförsörjningsgraden i fråga om energi och minska konsumtionen av fossila bränslen och samtidigt producera den gödsel som gården behöver, vilket minskar behovet av konstgödsel. För att möjliggöra övergången till att stödja biogas måste man överföra medel från stödjandet av användningen av fossila bränslen till främjande av produktionen och användningen av biogas.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 22

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att omfördela energiskattestödet så att medel överförs från stödjandet av användningen av fossila bränslen till främjande av användningen av biogas.

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning, kyrkliga ärenden och gemensamma utgifter inom ansvarsområdet

51. Understöd för kyrklig och religiös verksamhet (fast anslag)

Enligt utredningar som gjorts inom statsförvaltningen bör de registrerade religionssamfundens samhälleliga arbete stödjas på samma sätt som evangelisk-lutherska kyrkans skötsel av vissa samhällsuppgifter. De religiösa samfundet utför ett viktigt samhälleligt arbete bland annat när det gäller att förebygga utslagning och stödja barn, ungdomar och barnfamiljer. Samfundet behöver olika lokaler för sin verksamhet. Att skaffa, upprätthålla och ställa i skick lokalerna kräver stora ansträngningar av samfund som saknar beskattningsrätt.

Finansieringen av dessa lokaler bygger till stora delar på frivilligarbete och donationer, vilket innebär att kostnaderna för underhåll av byggnader och liknande kan bli tämligen höga jämfört med inkomsterna. I vissa fall kräver tillgängligheten och säkerheten i lokalerna specialarrange-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 5 kd

mang. I propositionen är stödet till dessa sammanslutningar underdimensionerat i förhållande till antalet medlemmar och de omfattande arbetsuppgifterna.

Jag föreslår

att moment 29.01.51 ökas med 1 000 000 euro för investeringar i reparationer och kompletteringar i byggnader som ägs av registrerade religionssamfund.

52. Statlig finansiering av evangelisk-lutherska kyrkans samhällsuppgifter (förslagsanslag)

I början 2016 reformerades systemet för ersättning av kostnader för de samhällsuppgifter som sköts av den evangelisk-lutherska kyrkans församlingar i Finland. Man övergick från ett system som baserade sig på samfundsskatt till lagfäst statsunderstöd. I samband med övergången kom man överens om att finansieringen höjs årligen med ett belopp som motsvarar förändringen i den allmänna prisnivån enligt konsumentprisindex. Regeringen skyndade sig ändå att ändra lagen så att ingen indexjustering längre gjordes i budgeten för 2017 och 2018.

Finansieringen av evangelisk-lutherska kyrkans samhällsuppgifter grundar sig på de lagstadgade uppgifterna i anslutning till begravningsväsendet, folkbokföringen och kulturhistoriskt värdefulla byggnader och värdefullt lösöre. Evangelisk-lutherska kyrkans samhällsuppgifter orsakar kyrkan sammanlagda nettokostnader på i genomsnitt 146 miljoner euro varje år. Slopandet av indexhöjningarna betyder att en allt större del av de uppgifter som staten i lag påfört kyrkan finansieras med kyrkoskatteintäkter. Kyrkans medlemmar betalar alltså också kostnader för medborgare som inte hör till kyrkan.

Enligt den prognos som finansministeriet publicerade den 19 september 2017 kommer konsumentprisindexet att stiga med 0,9 procent 2017 och 1,5 procent 2018. Om man skulle göra indexhöjningen i 2018 års budget för 2018 och dessutom också retroaktivt för 2017, skulle anslaget under momentet öka med 2 800 000 euro.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 29.01.52 med 2 800 000 euro för evangelisk-lutherska kyrkans samhällsuppgifter och godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 23

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition till riksdagen om upphävande av indexfrysningen av finansieringen av evangelisk-lutherska kyrkans samhällsuppgifter.

10. Allmänbildande utbildning och småbarnspedagogisk verksamhet

30. Statsandelar och statsunderstöd för driftkostnader för allmänbildande utbildning och småbarnspedagogik (förslagsanslag)

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 5 kd

Alltför stora barngrupper försämrar möjligheterna för kvalificerad och kompetent personal att bemöta och beakta barnen individuellt och stödja deras utveckling och lärande. Detta får effekter långt senare i barnens liv och kan exempelvis försämra skolframgången. I själva verket medför regeringens inbesparingar ökade kostnader när minskat förebyggande stöd i tidigt skede tvingar till tyngre korrigerande åtgärder. Kristdemokratiska riksdagsgruppen föreslår i sin alternativa budget att 7 000 000 euro ska återinföras i statsandelen för småbarnspedagogisk verksamhet i kommunerna.

Undervisnings- och kulturministeriet har sedan 2010 anvisat ett särskilt understöd för att kunna ha mindre undervisningsgrupper, men regeringen har slopat dessa medel i år och nästa år. Vi föreslår att understöden ska återinföras och vi vill avdela 43 miljoner euro för ändamålet. Med färre elever i gruppen har läraren bättre möjligheter att bemöta varje elev individuellt och att stödja elevernas utveckling och lärande. En stark grundläggande utbildning är en hörnsten för det finländska kunnandet.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 29.10.30 med 50 000 000 euro för att minska gruppstorlekarna inom småbarnspedagogisk verksamhet och grundläggande utbildning och att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 24

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att minska gruppstorlekarna så att man kan trygga en högkvalitativ småbarnspedagogik och grundläggande utbildning.

Skäligare priser på läromedel för gymnasiet

Varje ung människa måste kunna avlägga åtminstone examen på andra stadiet. Det har emellertid blivit allt dyrare för de studerande att gå gymnasiet eller skaffa sig en yrkesutbildning. De obligatoriska läroböckerna är dyra i gymnasiet. Enligt Finlands Gymnasistförbunds kalkyler tvingas en gymnasiestuderande använda upp till 2 000 euro för böcker. För många låginkomsttagarfamiljer kan läromedlen utgöra en stötesten, särskilt om familjen har flera barn. Man måste se till att barn i mindre bemedlade familjer såsom ensamförälderfamiljer eller familjer med många barn inte tvingas avbryta sina studier eller att deras studier inte försvåras för att pengarna inte räcker till studiematerialet. För närvarande har de unga inte likvärdiga möjligheter att studera.

Man bör få ner kostnaderna för studiematerial. Detta kunde göras med statsunderstöd. Samtidigt kunde jämlikheten för de studerande förbättras.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 29.10.30 med 5 000 000 euro för att göra priserna på studiematerial för gymnasiet skäligare för de studerande.

20. Yrkesutbildning

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 5 kd

30. Statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningen (förslagsanslag)

Inom yrkesutbildningen krävs det att de studerande skaffar material, maskiner och utrustning som ibland kan vara mycket dyra. För många låginkomsttagarfamiljer kan läromedlen utgöra en stötesten, särskilt om familjen har flera barn. Man måste se till att barn i mindre bemedlade familjer såsom ensamförälderfamiljer eller familjer med många barn inte tvingas avbryta sina studier eller att deras studier inte försvåras för att pengarna inte räcker till studiematerialet. För närvarande har de unga inte likvärdiga möjligheter att studera. Man bör få ner kostnaderna för studiematerial. Detta kunde göras med statsunderstöd. Samtidigt kunde jämlikheten för de studerande förbättras.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 29.20.30 med 5 000 000 euro för att göra priserna på studiematerial inom yrkesutbildningen skäligare.

Läroavtalsutbildning

Genom satsningar på läroavtalsutbildning och utveckling av utbildningen kan man förebygga marginalisering av unga och hjälpa dem att komma ut på arbetsmarknaden. Om man främjar möjligheterna till läroavtalsutbildning sänker man också tröskeln för arbetsgivarna att sysselsätta unga. Genom läroavtalsutbildningen kan en ung person skaffa sig en yrkesexamen genom lärande i arbetet. Särskilt för specialelever och invandrare som ska integreras är läroavtalsutbildningen en bra inkörsport till ett yrke. Vid sidan av studierna får man en stark kontakt till arbetslivet, vilket främjar sysselsättning.

Under Sipiläs regering har möjligheterna för unga vuxna att få läroavtalsutbildning blivit sämre. Kristdemokratiska riksdagsgruppen föreslår i sin alternativa budget en satsning på 15 000 000 euro för att göra det möjligt att fortsätta läroavtalsutbildningen och utveckla den.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 29.20.30 med 15 000 000 euro för att stödja läroavtalsutbildningen.

40. Högskoleundervisning och forskning

20. Gemensamma utgifter inom högskoleväsendet och vetenskapens område (reservationsanslag 3 år)

Till yrkeshögskolornas grundläggande uppgifter hör förutom undervisning också forskning, utveckling och innovationer. Det forskningsarbete som utförs av det breda nätet av yrkeshögskolor är till nytta för näringslivet i hela landet. Den arbetslivsbaserade forskningen ökar också företagens vilja att delta i forskningsverksamheten. Yrkeshögskolorna stärker skapandet av lokala nätverk inom arbets- och näringslivet. Anslagen för yrkeshögskolornas forskning, utveckling och innovationer från de gemensamma utgifterna inom högskoleväsendet och vetenskapens område bör ökas så att yrkeshögskolorna kan satsa mera på denna verksamhet.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 5 kd

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 29.40.20 med 10 000 000 euro för forskning, utveckling och innovationer vid yrkeshögskolorna.

50. Statlig finansiering av universitetens verksamhet (reservationsanslag 2 år)

Finlands framtida välfärd är beroende av en hög kompetens. Utan en högkvalitativ högskoleundervisning kommer vår konkurrenskraft att rasa i en internationell jämförelse. I stället för att satsa på undervisningen har regeringen under denna valperiod genomfört tunga sparåtgärder. Verksamhetsförutsättningarna för universiteten kommer att försämrats också 2018, då universitetsindexet inte längre beaktas i deras finansiering.

Uti från finansministeriets makroekonomiska prognoser kan det uppskattas att frysningens konsekvenser uppgår till ca 11 600 000 euro 2018. För att förbättra universitetens verksamhetsförutsättningar och säkerställa kvaliteten inom utbildningen bör universitetens finansiering stärkas genom ett tillägg som motsvarar universitetsindexet.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 29.40.50 med 24 500 000 euro för universitetens verksamhet och godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 25

Riksdagen förutsätter att regeringen överlämnar en proposition till riksdagen genom vilken man upphäver indexfrysningen av universitetens finansiering.

54. Strategisk forskningsfinansiering (förslagsanslag)

Finansieringen av forskningsprojekt som statsrådet fattar beslut om har ökat betydligt under de senaste åren och lett till en svagare finansiering av sektorsforskningen. Samtidigt finns det ett utbrett missnöje i riksdagen över att man inte gör ordentliga konsekvensbedömningar vid lagberedningen, vilket är särskilt tydligt inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde. För att konsekvensbedömningar för medborgarnas välfärd ska bli en regelbunden rutin i lagberedningen bör de koncentreras till Institutet för hälsa och välfärd och institutet få tillräckliga forskningsverktyg. De är en del av en meningsfull strategisk forskning. På samma sätt förutsätter social- och hälsovårdsreformen en effektivare uppföljning och övervakning speciellt i brytningskedet och för ändamålet ska det tas fram ett datorbaserat uppföljnings-, övervaknings- och bedömningssystem. Den strategiska forskningsfinansieringen kan minskas och forskningsfinansiering överföras till de ändamål som anges ovan.

Jag föreslår

att riksdagen minskar anslaget under moment 29.40.54 för strategisk forskningsfinansiering med 5 000 000 euro.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 5 kd

55. Statlig finansiering av yrkeshögskolornas verksamhet (reservationsanslag 2 år)

Finlands framtida välfärd är beroende av en hög kompetens. Utan en högkvalitativ högskoleundervisning kommer vår konkurrenskraft att rasa i en internationell jämförelse. I stället för att satsa på undervisningen har regeringen under denna valperiod genomfört tunga sparåtgärder. Verksamhetsförutsättningarna för yrkeshögskolorna kommer att försämrats också 2018, då yrkeshögskoleindexet inte längre beaktas i deras finansiering.

Utifrån finansministeriets makroekonomiska prognoser kan det uppskattas att frysningens konsekvenser uppgår till ca 11 600 000 euro 2018. För att förbättra yrkeshögskolornas verksamhetsförutsättningar och säkerställa kvaliteten inom utbildningen bör yrkeshögskolornas finansiering stärkas genom ett tillägg som motsvarar indexförhöjningen.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 29.40.55 med 11 600 000 euro för yrkeshögskolornas verksamhet och godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 26

Riksdagen förutsätter att regeringen överlämnar en proposition till riksdagen genom vilken man upphäver indexfrysningen av yrkeshögskolornas finansiering.

70. Studiestöd

55. Studiepenning och bostadstillägg (förslagsanslag)

Många studerande familjer lever i dag under fattigdomsgränsen. Det har blivit ytterst svårt och ekonomiskt utmanande att kombinera studier och familjeliv. Samhället måste stödja studerande familjer så att det blir möjligt att bilda familj redan under studietiden. Genom att stödja studerande familjer får också fler unga kvinnor möjlighet att gå ut i arbetslivet efter studierna, vilket ökar jämställdheten i arbetslivet.

Den försörjarförhöjning som träder i kraft vid årets början är ett steg i rätt riktning för att göra det möjligt att bilda familj redan under studietiden. Det anslag på 10 000 000 euro som regeringen föreslår för försörjarförhöjningen och som på individnivå skulle betyda en försörjarförhöjning på 75 euro i månaden är ändå inte tillräckligt. Studerande med familj behöver mer stöd. Försörjarförhöjningen behöver därför vara dubbelt så stor.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 27

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja försörjarförhöjningen till 150 euro per månad.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 5 kd

91. Ungdomsarbete

51. Verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsarbete (reservationsanslag 2 år)

Inom ramen för ungdomsgarantin avsatte den förra regeringen mer pengar för ungdomsverkstäder och uppsökande ungdomsarbete. Sipiläs regering har ändå skurit ner denna finansiering. Man bör satsa mer på åtgärder mot utslagning av unga och lägga särskild vikt vid möjligheterna till tidigt ingripande. Varje enskilt fall när man lyckas hindra att någon marginaliseras är av stor betydelse både för personen själv och för samhället. Samhället har inte råd med att unga marginaliseras och aldrig kommer ut i arbetslivet.

Uppsökande ungdomsarbete och ungdomsverkstäder är den typen av förebyggande insatser där anslagen betalar sig mångfalt tillbaka. Kristdemokratiska riksdagsgruppen föreslår i sin alternativa budget ett tilläggsanslag på 5 000 000 euro för att stödja ungdomsverkstäder och uppsökande ungdomsarbete.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 29.91.51 med 5 000 000 euro för att stödja verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsarbete.

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

40. Naturresursekonomi

46. Statsbidrag till Finlands skogscentral (reservationsanslag 2 år)

Den viktigaste målgruppen för Finlands skogscentralens verksamhet är de enskilda skogsägarna. Skogscentralen övervakar att lagarna om skogsbruk iakttas och sköter de övriga myndighetsuppgifter som enligt lagen hör till den. Skogscentralen behandlar årligen ca 110 000 anmälningar om användning av skog och ca 114 000 ansökningar om Kemerastöd. I samband med behandlingen av budgeten för 2017 ökade finansutskottet anslagen till skogscentralen med 400 000 euro för att avarbeta ärendebalansen i fråga om ansökningar inom Kemerasytemet. Utskottet ansåg att skogscentralen behövde mer resurser för att sköta sina centrala uppgifter.

I budgeten för nästa år föreslår regeringen att tillägget av engångsnatur slopas och dessutom en ytterligare nedskärning på 1 400 000 euro av skogscentralens omkostnader. En så omfattande nedskärning försvårar en behörig handläggning av anmälningar och ansökningar och försämrar en hållbar skötsel av skogarna.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 30.40.46 med 1 800 000 euro för statsbidrag till Finlands skogscentral.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 5 kd

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

20. Myndighetstjänster för trafiken

42. Stöd för anskaffning av eldrivna personbilar samt stöd för gas- och etanolkonverteringar av personbilar (reservationsanslag 3 år)

Uti från ett livscykelperspektiv är användningen av biogas i trafiken miljövänligare än till exempel att öka antalet elbilar. Regeringen föreslår ett anslag på bara sex miljoner euro under momentet för stöd för anskaffning av eldrivna personbilar samt stöd för gas- och etanolkonverteringar av personbilar. Det är vettigt att stödja konvertering av befintliga bilar, men man måste under momentet också möjliggöra stöd för köp av gasdrivna bilar. Det anslag som regeringen föreslår är alltför litet när man beaktar målet att det ska finnas 250 000 elbilar och 50 000 gasdrivna bilar i Finland 2030. Det krävs framförhållning för att målet ska uppnås. För att öka produktionen av biogas för trafiken krävs det en ökad efterfrågan, alltså ett större antal gasdrivna bilar. Också bilparken växer när tankstationerna i närheten av produktionsanläggningar för förnybara drivmedel blir fler.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 31.20.42 med 5 000 000 euro för stöd för anskaffning av eldrivna personbilar samt stöd för gas- och etanolkonverteringar av personbilar.

30. Stöd till trafiken och köp av tjänster

63. Köp och utvecklande av kollektivtrafiktjänster (reservationsanslag 3 år)

Försämringen av trafikförbindelserna urholkar landskapens förutsättningar att locka till sig investeringar i företag, arbetskraft, studerande och turister. Den förra regeringen slog fast i sin trafikpolitiska redogörelse att ”Finlands regionstruktur utvecklas som en nätverksinriktad helhet som har många centra och goda trafikförbindelser”. Man bör inte avstå från denna princip. I budgetpropositionen ökar regeringen stödet för kollektivtrafik med 5 500 000 euro för att genomföra åtgärder i enlighet med energi- och klimatstrategin. Anslagsnivån är dock totalt sett alltför låg om man ser till behovet. Det behövs fler satsningar för att underhålla och utveckla kollektivtrafiken, särskilt utanför huvudstadsregionen.

Jag föreslår

att moment 31.30.63 ökas med 5 000 000 euro för köp av kollektivtrafiktjänster.

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 5 kd

01. Förvaltning

40. Statsunderstöd för främjande av företagens internationalisering samt entreprenörskap (reservationsanslag 3 år)

De små och medelstora företagens marknadsföringsinsatser måste ökas för att förbättra exportmöjligheterna. Nya jobb uppstår till stor del i små och medelstora företag. Dessa företag har ändå ofta problem med att växa. Särskilt svårt är det för dem att komma in på den utländska marknaden. Det är i synnerhet i marknadsföringen av produkter som de finländska små och medelstora företagen förlorar i jämförelser med utländska företag.

Det skulle vara enkelt att ge företagen ett skäligt marknadsföringsstöd så att de kan delta i ett internationellt marknadsföringsevenemang enligt eget val, till exempel i en branschmessa utomlands. Man kunde också stödja möjligheterna att delta i marknadsföringsevenemang genom att producera marknadsföringsmaterial på främmande språk/sätta upp försäljningsavdelningar, skapa marknadsföringsstrategier och visuella profiler samt utbilda och rekrytera personer för marknadsföring. Genom en liten anslagsökning kunde man förbättra internationaliseringen av finländska företag i mycket hög grad.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 32.01.40 med 7 000 000 euro i statsbidrag för främjande av företagens internationalisering och entreprenörskap.

20. Närings- och innovationspolitik

40. Stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (förslagsanslag)

Enligt en internationell utredning kommer anslagen för teknisk forskning återbetala sig trefaldigt tack vare nya patent, produkter, innovationsbaserade tillväxtföretag och sysselsättning. Sådan finansiering förmedlas av Innovationsfinansieringsverket Tekes. I budgeten för 2015 anvisades 367,6 miljoner euro för stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet. I budgeten för 2018 är anslaget bara 250,9 miljoner euro. De minskade fullmakterna till Tekes har negativa effekter för verksamheten på bland annat Teknologiska forskningscentralen VTT Ab eftersom Tekes är den största offentliga beställaren. För att få nya tillväxtföretag och öka sysselsättningen måste finansieringen för forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet ökas.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 32.20.40 med 20 000 000 euro för stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet.

49. Statsunderstöd för Teknologiska forskningscentralen VTT Ab:s verksamhet (reservationsanslag 2 år)

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 5 kd

Anslagen för Teknologiska forskningscentralen VTT har minskats med över 20 miljoner euro sedan 2015. Man har tvingats säga upp forskare, och lovande forskningsinriktningar har lagts ner. För att få nya tillväxtföretag och öka sysselsättningen måste finansieringen av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet ökas.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 32.20.49 med 10 000 000 euro i statsunderstöd för Teknologiska forskningscentralen VTT Ab:s verksamhet.

30. Sysselsättnings- och företagsamhetspolitik

51. Offentlig arbetskrafts- och företagsservice (reservationsanslag 2 år)

Sysselsättningsläget i Finland är fortfarande dåligt, även om den ekonomiska tillväxten har tagit fart. Reformerna och tilläggsanslagen i regeringens sysselsättningspaket är välkomna. De nya projekten och resurserna för dem räcker dock inte för att kompensera för de nedskärningar som gjorts i sysselsättningsåtgärderna under denna regeringsperiod utan det behövs fortfarande satsningar för att öka sysselsättningen.

Tilläggsanslag behövs i synnerhet för lönesubventioner och för startpengar till nyblivna företagare. I stället för att ha utdragen arbetslöshet måste vi stödja aktiva åtgärder som förbättrar möjligheterna till egenanställning genom företagande, eller ge människor tillfälle att komma ut i arbetslivet med hjälp av lönesubvention eller återgå i arbete efter långvarig arbetslöshet eller någon annan frånvaroorsak. Med 30 000 000 euro till för lönesubventioner och startpengar kan den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen inta en mer aktiv roll 2018. Med satsningar på aktiva insatser minskar behovet av passiva arbetslöshetsersättningar och får i slutändan arbetslösheten att sjunka.

Jag föreslår

att moment 32.30.51 ökas med 30 000 000 euro för offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

40. Företagens omvärld, marknadsreglering och arbetslivet

31. Ersättning för ordnandet av ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning (reservationsanslag 2 år)

Indrivnings- och utsökningssystemet har under de senaste årtiondena lett till överbelastning inom rättsväsendet och blivit ett stort problem i sig. Antalet skuldärenden i domstolarna har sedan 2000 ökat från 50 000 till 300 000, vilket i dag motsvarar nästan 70 procent av alla ärenden.

Förebyggande åtgärder, jämkning av skulder, ränte- och skuldlättnader och pauser i betalningen minskar utsökningsbeloppet och ökar betalningsförmågan, företagsamheten och sysselsättningen. Dessutom får samhället skatteinkomster, och man kan göra inbesparingar i utgifterna för

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 5 kd

bland annat social trygghet. Det viktigaste är ändå att ekonomin för överskuldsatta människor och företag kan fås i ordning på lång sikt. Den ekonomiska rådgivningen och skuldrådgivningen bör snabbt fördubblas. Det förutsätter att ersättningarna från staten fördubblas för de kommuner eller andra serviceproducenter som har ingått ett avtal med regionförvaltningsverket.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 32.40.31 med 5 000 000 euro i ersättning för ordnandet av ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning.

60. Energipolitik

45. Investeringsstöd för förnybar energi och ny energiteknik (reservationsanslag 3 år)

För att bekämpa klimatförändringen måste vi övergå från fossila till förnybara bränslen. Inom jordbruket betyder detta satsningar på produktion av biogas. Särskilt viktigt är det att utveckla produktionsanläggningar för biogas på gårdarna eftersom man då kan utnyttja gårdarnas egna råvaror, såsom gödsel, gräs från skyddszoner samt halm. Gårdarnas egna naturresurser behöver då inte transporteras någon annanstans för biogasproduktion, vilket är olönsamt. Produktionen av biogas grundar sig också på utnyttjande av naturresurserna på en gård och i dess näromgivning, den minskar utsläppen av växthusgaser, ökar självförsörjningsgraden i fråga om energi och minskar konsumtionen av fossila bränslen och producerar samtidigt den gödsel som gården behöver, vilket minskar behovet av konstgödsel. För att möjliggöra övergången till ökad produktion och användning av biogas måste man konsekvent och snabbt öka stödet till gårdarna för investeringar i produktionsanläggningar för biogas.

Jag föreslår

att moment 32.60.45 ökas med 5 000 000 euro till investeringsstöd för förnybar energi och ny energiteknik.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

03. Forskning och utveckling

04. Omkostnader för Institutet för hälsa och välfärd (reservationsanslag 2 år)

Under denna regeringsperiod har det funnits ett utbrett missnöje i riksdagen med att man inte gör ordentliga konsekvensbedömningar i lagberedningen. Särskilt tydligt är detta inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde. För att en grundlig bedömning av lagförslag som har konsekvenser för medborgarnas välfärd ska bli rutin vid lagberedningen måste bedömningen koncentreras till Institutet för hälsa och välfärd. Samtidigt måste institutet få tillräckliga forskningsverktyg och en tillräcklig personal.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 5 kd

Behovet av uppföljning och tillsyn kommer att öka under social- och hälsovårdsreformens brytningsår. Trots det kommer regeringen att genomföra de inbesparingar i institutets omkostnader som ingår i regeringsprogrammet. I stället för de föreslagna inbesparingarna behöver institutet tilläggsanslag bland annat för att utveckla sin egen forskning.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 33.03.04 med 5 000 000 euro för omkostnader för Institutet för hälsa och välfärd.

63. Vissa specialprojekt (reservationsanslag 3 år)

Mathjälpen har blivit ett viktigt led i biståndet till de som har det allra sämst ställt och en form av social trygghet som kompletterar den offentliga verksamheten, eftersom det företrädesvis är människor som lever på grundtrygghetsförmåner eller som har en dålig ställning på arbetsmarknaden som är hänvisade till brödköerna. Den hjälp som inleddes 2016 bör fortsätta, eftersom matbehovet inte har försvunnit. Trots den ekonomiska tillväxten är allt fler finländare beroende av den mathjälp som ges av församlingar och organisationer. Regeringen har ändå inte beaktat detta behov i sin budgetproposition för 2018. Det behövs anslag för att förbättra och säkerställa verksamhetsmöjligheterna för organisationer som delar ut mathjälp till mindre bemedlade.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 33.03.63 med 1 000 000 euro till riksomfattande organisationer som delar ut mathjälp till mindre bemedlade.

10. Utjämning av familje- och boendekostnader, grundläggande utkomststöd samt vissa tjänster

51. Barnbidrag (förslagsanslag)

Under den pågående regeringsperioden har regeringen skurit ner på barnbidragen på tre olika sätt. Indexhöjningarna av barnbidragen slopades helt efter att tidigare ha varit temporärt frysta. Uppskattningsvis leder enbart slopandet av indexbundenheten till att barnbidragen sjunker med 4,1 procent fram till 2019. Barnbidragen bands till index 2011 och indexhöjningar gjordes 2011 och 2012. Det gjordes inga indexhöjningar före det och det har inte heller efter det gjorts några höjningar. I början av 2015 sänktes barnbidragen med 8,1 procent, vilket kompenserades genom ett barnavdrag i beskattningen. Också barnavdraget i inkomstbeskattningen slopas vid ingången av 2018. Dessutom skar regeringen ner barnbidragen med 0,85 procent i budgeten för 2017. Höjningen av ensamförsörjartillägget i budgeten för 2018 räcker inte för att kompensera för de nedskärningar som gjorts i barnbidraget ens för ensamförsörjarna.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 28

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 5 kd

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att de nedskärningar som gjorts i barnbidraget denna valperiod kompenseras fullt ut, och att det vid ingången av 2018 görs en justering i barnbidragen som motsvarar indexförhöjningen.

30. Sjukförsäkring

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av sjukförsäkringslagen (förslagsanslag)

Regeringen har minskat läkemedelsersättningarna flera gånger under den innevarande regeringsperioden. Högre självrisker är ett direkt ingrepp i äldre människors redan nu dåliga möjligheter att försörja sig. Kristdemokratiska riksdagsgruppen föreslår i sin alternativa budget ett tillägg på 50 000 000 euro för läkemedelsersättningar. Tillägget bör användas för att sänka avgiftstaket så att stödet går till långtidssjuka och äldre personer, som har de högsta läkemedelskostnaderna, och direkt förbättrar deras levnadsstandard. Samtidigt bör läkemedelsersättningarna ses över så att kostnadsbelastningen i början av året inte blir orimlig. Den som har nått upp till taket för läkemedelsersättningar det föregående året måste kunna dela upp kostnaderna på flera månader.

Det har visat sig finnas problem i fråga om den sociala tryggheten för personer som insjuknat på grund av dålig inomhusluft. Situationen måste rättas till. Det är svårt för miljööverkänsliga personer att få sjukledigt eller sjukpension, trots att de är arbetsoförmögna. En mögelsjukdom kan leda till ekonomisk katastrof, till exempel förlust av studie- eller arbetsplats eller ett fuktskadat hem. En person som insjuknat på grund av dålig inomhusluft och är oförmögen att vara på sin arbetsplats måste ha rätt till bland annat sjukdagpenning, yrkesinriktad rehabilitering eller arbetspension. Sociala grunder måste beaktas vid fattandet av beslut om rehabiliteringsstöd, på samma sätt som hälsoskäl. Dessa åtgärder kräver ökat statligt stöd och en anslagsökning på 10 000 000 euro.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 29

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att sänka avgiftstaket för läkemedelsersättningar och reformera läkemedelsersättningarna så att kostnadsbelastningen i början av året inte blir oskälig.

Reservationens förslag till uttalande 30

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att utveckla sjukförsäkringslagen så att den beaktar sjukledigheter och arbetsoförmåga på grund av dålig inomhusluft.

40. Pensioner

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av folkpensionslagen och vissa andra lagar (förslagsanslag)

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 5 kd

Den höjning av garantipensionen som regeringen föreslår höjer garantipensionens belopp med 15 euro i månaden. Också efter den obetydliga höjningen är garantipensionen bara 775 euro per månad mot nuvarande 760,26 euro per månad.

Försörjningen för pensionärer med små inkomster måste förbättras mer än vad regeringen föreslår i propositionen. En ordentlig höjning av garantipensionen skulle göra det betydligt lättare för många pensionärer att klara av vardagen. En större höjning av garantipensionen än planerat är motiverad när man beaktar regeringens övriga beslut som ökar pensionärernas utgifter. Kristdemokratiska riksdagsgruppen föreslår i sin alternativa budget en ytterligare höjning med 30 euro utöver den av regeringen föreslagna höjningen på 15 euro. Den totala höjningen skulle då vara 45 euro per månad, och nivån på garantipensionen skulle stiga till över 800 euro per månad. Den föreslagna reformen skulle öka statens pensionsutgifter med 51 000 000 euro, men den skulle samtidigt minska utgifterna för utkomststødet och bostadsbidraget och öka skatteintäkterna. Konsekvenserna för de offentliga finanserna skulle vara sammanlagt 38 000 000 euro.

Utan regeringens indexnedskärning 2017 och indexfrysning 2018 skulle folkpensionsutgifterna vara ungefär 50 miljoner euro större 2018. Om folkpensionerna hade höjts på normalt sätt 2017 och 2018, skulle den fulla folkpensionen för ensamboende vara ungefär 14 euro större 2018 än efter nedskärningen och frysningen av folkpensionsindexet. Pensionärerna med de lägsta pensionerna är bland de sämst bemedlade i vårt land och de som behöver mest stöd. Indexnedskärningarna och indexfrysningen måste kompenseras med motsvarande höjning av folkpensionerna. Höjningen av folkpensionen minskar också garantipensionen och bostadsbidraget till pensionstagar.

Celiaki är en allvarlig ärftlig sjukdom och livslång glutenfri eller naturligt glutenfri kost är den enda behandlingen. Kosten är alltså medicin för människor med celiaki. Redan små mängder gluten i kosten är en hälsorisk för personer med celiaki och ökar risken för att få andra allvarliga sjukdomar, exempelvis osteoporos och lymfkörtelcancer i tunntarmen.

Personer med celiaki kunde 2002—2015 få kotersättning för merkostnaderna vid glutenfri kost. I slutet av 2015 var ersättningen 23,60 euro i månaden för personer som är 16 år eller äldre. Regeringen beslutade slopa stødet, och kotersättning som betalas av FPA har inte längre beviljats efter den 1 januari 2016. En tillräcklig och hälsosam kost ingår i befolkningens grundläggande trygghet. Därför måste kotersättningen återinföras.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 31

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja garantipensionen med 30 euro i månaden utöver den höjning som regeringen föreslår i sin budgetproposition.

Reservationens förslag till uttalande 32

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 5 kd

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att genom en nivåhöjning fullt ut kompensera de indexnedskärningar och den indexfrysning som gjorts i folkpensionen under denna valperiod.

Reservationens förslag till uttalande 33

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att återinföra kostersättningen till personer med celiaki enligt den modell som tillämpades tidigare.

60. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

32. Statlig ersättning till hälso- och sjukvårdsenheter för forskning på universitetsnivå (fast anslag)

Under den senaste tiden har man kunnat se en ökning av de sjukdomar som orsakas av problem med inomhusluften. Ett stort problem just nu är att det inte finns några bra diagnostiska metoder. Diagnostiken grundar sig därför på en övergripande klinisk bedömning där det är av stor betydelse att läkaren tror på patienten. Det har inte gått att fastställa några hälsomässiga gränsvärden för mögel- eller andra föreningar. Antalet inverkanse faktorer kan vara stort, och olika personer reagerar olika på dem. Någon kan vistas i en fuktskadad byggnad i 20 år medan någon annan får svåra symptom efter två månader. Toxiner från mögel och andra mikrober vid fuktskador, till exempel bakterier, orsakar sjukdomar. De vetenskapliga bevisen för sambandet mellan fuktskador och olika sjukdomar och besvär är förvirrande motstridiga och otydliga. Det krävs gemensamma handlingsmodeller för att bedöma exponering och sanitära olägenheter. Man måste snabbt och professionellt klarlägga och avhjälpa problemen med inomhusluften, vilket kräver samarbete mellan olika aktörer men också mer forskning på universitetsnivå.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 33.60.32 med 10 000 000 euro för statlig ersättning till hälso- och sjukvårdsenheter för forskning på universitetsnivå om sambandet mellan fuktskador och olika sjukdomar.

38. Statsunderstöd för kostnader i fråga om pilotprojekt för valfrihet (reservationsanslag 2 år)

Regeringens social- och hälsovårds- och landskapsreform har inte avancerat enligt den ursprungliga tidtabellen. Just nu är det fortfarande oklart hur den slutliga reformen kommer att se ut, och reformen har inte i sin helhet godkänts av riksdagen. Trots att reformen är halvfärdig satsar regeringen stora belopp av skattebetalarnas pengar på projekt som stöder reformen, varav de mest betydande hänför sig till pilotprojekt med valfrihet. Det är motiverat att inleda pilotprojekt i liten skala, men nu håller regeringen på att genomföra pilotprojekten genom att styra finansiering till bolagisering av den offentliga hälso- och sjukvården. Finansieringen av pilotprojekten bör vara skäligare och medlen riktas till genuint verkningsfulla försök med valfrihet.

Jag föreslår

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 5 kd

att riksdagen minskar moment 33.60.38 med 75 000 000 euro av det föreslagna anslaget för statsunderstöd för kostnader för pilotprojekt med valfrihet.

Skapande av ett system med servicesedlar för äldre

Regeringens sparåtgärder drabbar särskilt hårt de äldre, även om regeringen har återtagit de allra värsta sparåtgärderna mot dem efter oppositionens kritik. I budgeten för 2018 sparar man åter i äldreomsorgen som en följd av översynen av kvalitetsrekommendationerna. En högklassig äldreomsorg skulle kräva extra satsningar i stället för inbesparingar.

Många äldre behöver antingen individuella högkvalitativa tjänster för att kunna bo kvar i sitt hem eller vård av hög kvalitet på ett äldreboende. Kristdemokratiska riksdagsgruppen föreslår i sin alternativa budget att man inför och finansierar ett omfattande system med servicesedlar så att äldre kan skaffa den service de behöver. Det behövs öronmärkt finansiering för detta ändamål.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 33.60.38 med 50 000 000 euro för skapande av ett system med servicesedlar för äldre.

Huvudtitel 35

MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Miljö- och naturvård

61. Främjande av vatten- och miljövård (reservationsanslag 3 år)

Regeringens sparåtgärder har i hög grad drabbat anslagen för vattenskydd. Den anslagshöjning som föreslagits för 2018 räcker inte för att korrigera nedskärningarna. I en gemensam undersökning som gjordes av Naturresursinstitutet (Luke) och Finlands miljöcentral (SYKE) märkte man att näringshalterna i avrinningsvatten är större ju längre tid det har gått sedan dikningen. Kontentan av att belastningen på vattendragen var större än beräknat på fem dikningshektar, dvs. ungefär en fjärdedel av skogsarealen, är att de nuvarande belastningskalkylerna har underskattat skogsbrukets konsekvenser för vattendragen. De nuvarande belastningskalkylerna för skogsbruket måste två- eller rentav tredubblas i hela landet. I områden som domineras av myrmark kan belastningen på vattendragen vara mångdubbla jämfört med de tidigare kalkylerna. Ett orosmoment är att belastningen på vattendragen ökar ytterligare i framtiden. Många av våra vattendrag utsätts för en alltför stor belastning och är i behov av skydds- och restaureringsåtgärder. Därför bör den inbesparing som regeringen föreslår återtogs.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 35.10.61 med 2 200 000 euro för att främja vatten- och miljövård.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 5 kd

INKOMSTPOSTER

Avdelning 11

SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR

01. Skatter på grund av inkomst och förmögenhet

01. Skatt på förvärvs- och kapitalinkomster

Barnavdraget kommer att försvinna från och med ingången av 2018, vilket leder till att incitamentet för vårdnadshavare i barnfamiljer att söka jobb minskar. Deras effektiva skattesats kan stiga betydligt när förvärvsinkomsterna är små, vilket gör det olönsamt att arbeta. Höga effektiva skattesatser beror på att stöden till barnfamiljerna minskar, medan dagvårdsavgiften och beskattningen stiger brant även om förvärvsinkomsterna är små. Barnavdraget infördes för att kompensera nedskärningen av barnbidragen. Avdraget bör inte slopas i beskattningen, eftersom det kan bidra till att rätta till de värsta missförhållandena för barnfamiljerna. Ett fortsatt barnavdrag skulle minska skatteintäkterna med ca 64 000 000 euro 2018.

När den offentliga finansieringen av utvecklingssamarbetet minskar, ökar betydelsen av donationer från enskilda och sammanslutningar ytterligare. Man bör sträva efter att öka antalet donationer till utvecklingssamarbete genom att bevilja dem som gör dessa donationer avdragsrätt. Enligt det donationsavdrag som Kristdemokratiska riksdagsgruppen föreslår i sin alternativa budget ska fysiska personer, dödsbon och sammanslutningar i förvärvsinkomstbeskattningen få dra av penningdonationer som gjorts till aktörer som bedriver utvecklingssamarbete i syfte att främja utvecklingssamarbetet. En utvidgning av avdragsrätten skulle minska skatteintäkterna med uppskattningsvis 10 000 000 euro 2018.

Avdragsgillhet för medlemsavgifter till fackförbund är en kvarleva från gångna tider som är svår att förstå. Inte heller medlemmar i andra allmännyttiga organisationer har rätt att dra av medlemsavgifterna i beskattningen. Dessutom har vissa fackförbund innehav som de använder för operationer på den fria marknaden som företag. Då kan deras medlemmars skatteavdrag rentav betraktas som ett slags indirekt företagsstöd. Att helt och hållet avveckla avdragsrätten för medlemsavgifter till fackförbund skulle enligt riksdagens utredningstjänst ge en extra inkomst på 205 miljoner till staten. Det är inte skäl att göra en så här stor ändring på en gång utan gradvis genom att halvera avdragsrätten. Det skulle innebära ökade skatteinkomster till staten med 102 500 000 euro 2018. För en jämlik behandling av arbetsmarknadsorganisationerna måste också arbetsgivarorganisationernas rätt att dra av medlemsavgifterna i beskattningen slopas. Dess effekt på skatteinkomsterna kan uppskattas till åtminstone 25 000 000 euro.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 34

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förlänga barnavdraget i beskattningen.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 5 kd

Reservationens förslag till uttalande 35

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att utvidga avdragsrätten till att omfatta penningdonationer från fysiska personer och sammanslutningar till aktörer som bedriver utvecklingssamarbete i syfte att främja utvecklingssamarbetet.

Reservationens förslag till uttalande 36

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att halvera avdragsrätten för medlemsavgifter till arbetstagarorganisationer och helt slopa avdragsrätten för medlemsavgifter till arbetsgivarorganisationer vid ingången av 2018.

08. Punktskatter

04. Skatt på alkoholdrycker

I budgetpropositionen föreslår regeringen en höjning av punktskatten på alkoholdrycker. Skattehöjningen på 100 000 000 euro i enlighet med propositionen är mycket riktigt ett steg i rätt riktning. Men höjningens faktiska syfte är ändå att minska de skador som följer på regeringens egna åtgärder. Regeringens totalreform av alkohollagen kommer att medföra ett flertal lindringar i alkoholpolitiken jämfört med nuläget och i praktiken innebära att tillgången på alkohol ökar samtidigt som priserna sjunker på grund av indirekta verkningar. Den ökning av totalkonsumtionen som följer på att tillgången på alkohol ökar vill man minska genom att höja alkoholskatten. Men höjningen enligt propositionen är inte tillräckligt stor, i synnerhet om alkoholhalten i de drycker som säljs i detaljhandeln höjs i enlighet med regeringspartiernas önskemål. Att flytta starkare öl från Alko till matbutikerna skulle märkbart sänka priserna och således samtidigt öka totalkonsumtionen. Kristdemokratiska riksdagsgruppen föreslår i sin alternativa budget och i lagmotion LM 77/2017 rd en totalhöjning av alkoholskatten på 200 000 000 euro, det vill säga 100 000 000 mer än regeringen föreslår.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 37

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja punktskatten på alkoholdrycker till en sådan nivå att det minskar ökningen av totalkonsumtionen på grund av en ökad tillgång på alkohol och lägre priser i detaljhandeln.

Sockerskatt (ny)

I regeringen Sipiläs skattepolitiska linjer i regeringsprogrammet ingick att sötsaksskatten ska höjas, men regeringen beslutade i stället att slopa den av Europeiska kommissionen kritiserade skatten vid ingången av 2017. Det finns fortsatt ett folkhälsorelaterat behov av en hälsoskatt som minskar sockerkonsumtionen. Också EU-lagstiftningen möjliggör en sådan skatt. Sötsaksskatten bör därför ersättas med en hälsobaserad sockerskatt.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 5 kd

Sockerskatten tillämpas rättvist på olika produktgrupper och den grundar sig på mängden tillsatt socker i livsmedlen. Skatten gynnar hälsan och minskar kostnaderna för hälso- och sjukvård. Meningen är att sockerskatten ska tas ut för tillsatt socker, alltså sackaros. Skatteplikten ska gälla socker som tillverkats i Finland, importerat socker och alla importerade sockerhaltiga produkter. Det blir möjligt att i Finland fastställa en sockerskatt när lagstiftningen om förpackningsmärkingar revideras och det blir obligatoriskt att ange sockermängden i livsmedlen.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 38

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att införa en sockerskatt.

Förslag

Jag föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till budget för 2018 enligt utskottets betänkande men med de ändringar som föreslås i reservationen,

att riksdagen godkänner de 38 uttalandena ovan och

att riksdagen godkänner misstroendeförklaringen i den allmänna motiveringen ovan.

Helsingfors 11.12.2017

Peter Östman kd

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

RESERVATION 6 saf

Allmän motivering

Vår ekonomi har börjat växa tack vare tillväxten i den globala ekonomin. Men frukterna av den ekonomiska tillväxten har fördelats ojämnt och inte minst den planerade vårdreformen är förknippad med betydande riskfaktorer. Asylkrisen kostar fortfarande vårt land flera hundra miljoner euro årligen, och budgetpropositionen verkar inte visa på någon större nedgång i kostnaderna.

Vi sannfinländare vill att Finland ska fortsätta på den inslagna tillväxtvägen, driva på tillväxten ytterligare och säkerställa att alla medborgare får njuta frukterna av den ekonomiska tillväxten. Vi vill satsa på Finland och finländarna och vi vill erbjuda ett bättre och rättvisare alternativ. Bland de viktigaste målen i vår skuggbudget märks sysselsättningsförbättrande åtgärder, lägre kostnader för boende, effektivare offentlig sektor, stöd till äldre och såväl inre som yttre säkerhet. Vårt alternativ består av följande paket:

Modell för billigare boende. Vi i Sannfinländarna anser det viktigt med bibehållna förutsättningar för att bo och arbeta överallt. Boendekostnaderna får inte hindra någon för att ta ett jobb eller flytta till följd av jobberbjudande. Målet med sannfinländarnas bostadspolitik är att säkerställa rimliga boendekostnader – såväl skatter som direkta kostnader – oberoende av om man bor i egen bostad eller i hyresbostad.

Vårt paket för företagande, sysselsättning och utbildning har till syfte att lyfta vår sysselsättningsnivå till de övriga nordiska ländernas nivå samt att förbättra situationen för små och medelstora företag. Vår låga sysselsättningsnivå är ett problem som rör varje finländare. Arbetslösheten är hög bland personer över 55 år och bland unga. Dessutom är långtidsarbetslösheten ett stort problem. Syftet med vårt program för att aktivera partiellt arbetsförmögna och långtidsarbetslösa är att hjälpa alla som kan och vill arbeta att få ett jobb. Vi vill stödja små och medelstora företag genom att höja den nedre gränsen för momspliktig verksamhet och införa en beskattningsmodell för sysselsättande små och medelstora företag enligt estländsk modell. Vi vill avskaffa onödig reglering och gå in för smidigare tillståndsbyråkrati.

Vi anser också att jämlik och högkvalitativ utbildning är grunden för ett framgångsrikt Finland. Följaktligen vill vi öka resurserna för att minska undervisningsgrupperna i grundskolan. Vidare vill vi satsa på en modell med mästare och gesäll i läroavtalsutbildningen och utöka stödet till yrkesutbildningen.

Vårt paket för hemvård, omsorg och vård har till syfte att förbättra villkoren för de medborgare, barn och äldre som har det allra sämst ställt. Vi är redo att höja grundtryggheten och stödet till närståendevård samt att satsa mer på stöd till barn, unga och familjer. Vi vill garantera kommunerna en betryggande finansiell bas bland annat genom stöd till närståendevårdare och bättre hemvård för äldre. Dessutom har vi ett effektivt paket för människor med besvär från inomhusluften. Krigsveteranerna ska få service som är värdig dem.

Betänkande FiUB 22/2017 rd

Reservation 6 saf

Vårt säkerhets- och välfärdspaket har till syfte att trygga medborgarnas grundläggande trygghet. Vi är inte som regeringen beredda att pruta på den inre eller yttre säkerheten ens i glesbygden. Vi kräver mer resurser till polisen, gränsbevakningsväsendet, tullen och rättsväsendet för att de ska kunna fullgöra sina uppgifter och garantera medborgarnas säkerhet i hela landet.

Vårt åtgärds paket gör offentlig verksamhet effektivare och gör beskattningen rättvisare enligt principen nationens bästa först. Vi vill spara kostnader genom att se över finansieringen av utvecklingsbiståndet och revidera företagsstöden. Det ligger en stor besparingspotential i framför allt asylpolitiken och flyktingförläggningarna. Dessutom kräver vi rimligare medlemsavgifter i EU och måtta med partistöden. Vi är också för att stora stiftelser och föreningar ska skatta för sina kapitalinkomster. Samtidigt vill vi sänka skatterna för låginkomsttagare och barnfamiljer genom att ha kvar barnavdraget.

Vad beträffar vårdreformen konstaterar vi att de nu föreslagna modellerna för valfrihet inte kommer att leda till eftersträövade besparingar, utan snarare ökar vi kostnaderna samtidigt som den specialiserade sjukvården hotar klappa ihop. För att kostnaderna ska kunna dämpas måste ökningen av valfriheten vara baserad på forskningsbaserad kunskap. Också olika försök måste utnyttjas. Sannfinländarna föreslår att valfriheten bör konstrueras i en form där privata tjänsteproducerer kompletterar de offentliga tjänsterna.

Statens ansvar och garantier har vuxit oroväckande mycket de senaste åren. Samtidigt har statens balansräkning försvagats i och med ständig upplåning. ECB:s verksamhet har lett till en ödesgemenskap mellan banker och vårdstater och samtidigt har ansvaren för centralbankerna och staterna ökat. Den konstgjort låga räntenivån och pengar utan motprestation har lett till en sorglös skuldsättning och en ökning av det solidariska ansvaret. Eftersom solidaritet inte ligger i Finlands nationella intresse, anser vi sannfinländare att Finland med hänvisning till ett nationellt intresse bör utarbeta ett konkret program för att gardera sig inför en upplösning av euroområdet.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 1

Riksdagen förutsätter att regeringen ändrar sin ekonomiska politik för att frukterna av tillväxten ska fördelas rättvist mellan befolkningsgrupperna och mellan stad och landsbygd.

Reservationens förslag till uttalande 2

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en genomgripande skattereform för att beskattningen ska motivera till arbete och finländskt företagande, minska inkomstskillnaderna och behandla de som får förvärvsinkomster, kapitalinkomster och pensionsinkomster rättvist.

Reservationens förslag till uttalande 3

Riksdagen förutsätter att regeringen ser över sin politik för arbetskraft och utkomstskydd vid arbetslöshet, vilket innebär att de åtgärder som försämrar den grundläggande försörj-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

ningen för arbetslösa slopas och att personer som söker arbete eller utbildningsplats uppmuntras till större aktivitet.

Reservationens förslag till uttalande 4

Riksdagen förutsätter att regeringen bantar ner byråkratin, effektiviserar ämbetsverken och utökar resultatansvaret för förvaltningsområdena och enheterna.

Reservationens förslag till uttalande 5

Riksdagen förutsätter att regeringen utarbetar relevanta och offentliga kriterier för alla bidrag och stöd som betalas ut av statliga medel.

Reservationens förslag till misstroende

Regeringen har inte avsatt tillräckligt stora åtgärder i budgetpropositionen för att minska boendekostnaderna, främja företagande, sysselsättning och utbildning, trygga hemvård, omsorg och vård eller stärka vårt nationella intresse och vår inre solidaritet och säkerhet. Följaktligen konstaterar riksdagen att regeringen inte har riksdagens förtroende.

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 23

STATSRÅDETS KANSLI

01. Förvaltning

02. Avlöningar till ministrar och deras statssekreterare och specialmedarbetare (förslagsanslag)

Vi i sannfinländarna anser att det i åtgärderna för att effektivisera statsförvaltningen bör ingå en omvärdering av antalet politiskt tillsatta tjänstemän på ministerierna och deras ställning. Överlag bör det vara så att personer som arbetar politiskt och inte tillsätts i ett öppet ansökningsförfarande utan på politiska meriter inte är anställda av ministerierna utan av partierna. Som det ser ut idag rörs politisk beredning och tjänstemannaberedning ihop. Det gör att systemet är rörigt och att beredningen är dålig. Politisk styrning hör inte hemma på enskilda ministerier utan tjänstemannaapparaten ska koncentrera sig på att genomföra god förvaltning. Den politiska ledningen och styrningen måste förläggas till finanspolitiska ministerutskottet och de politiska specialmedarbetarna måste bli färre.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

Reservationens förslag till uttalande 6

Riksdagen förutsätter att regeringen drar ner på antalet politiska specialmedarbetare och ser över systemet med statssekreterare.

10. Ägarstyrningen

Vi i sannfinländarna anser att statsrådets ägarstyrning på grund av problemen de senaste åren bör genomgå en kritisk granskning och att det måste säkerställas att ägarstyrningen följer principerna för god förvaltning. Revisionsutskottet har föreslagit att statsägda företag ska ges allmänna anvisningar om riskhantering och principerna för ägarstyrning preciseras, särskilt vad beträffar företag som helt och hållet ägs av staten. Det finns all anledning att omsätta rekommendationerna i praktiken och säkerställa att ägarstyrningen driver den statliga ägarens, samhällets och företagets långsiktiga intressen. Extra viktigt med intensifierad ägarstyrning är det i de företag som arbetar i kontaktytor med allmänheten och som har ett viktigt samhälleligt serviceuppdrag, exempelvis Posti och VR.

Vidare är det viktigt att säkerställa ett långsiktigt nationellt intresse med avseende på sysselsättning, regional utveckling och försörjningstrygghet. I sin politik för ägarstyrning kan och måste den statliga ägaren understryka att Finlands nationella intresse spelar en framträdande roll. Vidare anser vi att staten måste behålla bestämmande inflytande inte minst i företag som arbetar med uppgifter av stor relevans för att säkerställa samhällsverksamhet i krissituationer, exempelvis energiförsörjning eller trafik och transport. Det gäller också att titta närmare på företagets vinstutdelning. I situationer när företagen har den typen av tillgångar i balansräkningen som inte är nödvändiga för verksamheten på längre sikt bör ägaren, alltså staten, ta ut de överflödiga medlen och investera dem på ett lönsamt sätt, exempelvis i utbildning och forskning och i tillväxtföretag med regionala sysselsättningseffekter.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 7

Riksdagen förutsätter att regeringen stärker statens ägarstyrning, särskilt i de företag som arbetar i kontaktytor med allmänheten och som har ett viktigt samhälleligt serviceuppdrag, exempelvis Posti och VR.

Reservationens förslag till uttalande 8

Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att statens balansräkning genererar resultat och att det på så sätt uppkommer nya innovativa företag och arbetstillfällen för framtiden och att utbildningen och forskningen blir starkare, men att staten behåller bestämmande inflytande över de bolag som spelar en viktig roll för försörjningstrygghet eller regional utveckling.

20. Understödjande av politisk verksamhet

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

50. Understödjande av partiverksamhet (fast anslag)

Vi föreslår att partistödet sänks med 15 procent jämfört med nivån 2017. Det är rimligt att partistödet behandlas på samma sätt som andra liknande anslag som regeringen skurit i.

Vi föreslår

att riksdagen minskar anslaget för understödjande av partiverksamhet under moment 23.20.50 med 4 445 000 euro.

Huvudtitel 24

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Utrikesförvaltningen

01. Utrikesförvaltningens omkostnader

Exporthandel är ett område som kräver hårt arbete och kompetens. Samtidigt spelar lokalkännedom en stor roll i flera hänseenden. Så sent som i januari–september uppvisade vår handelsbalans ett underskott på nästan 1,7 miljarder euro. Mot den bakgrunden är det klart att samhället måste satsa mer på att stödja exportföretag. Samtidigt upplever turismen till Finland ett uppsving och i början av året hade Finland den snabbaste ökningen i antalet utländska turister i hela Norden, men vår flygplats- och hotellkapacitet riskerar att bli ett stort hinder för tillväxten. I vår skuggbudget lägger vi fram konkreta förslag till en utbyggnad av kapaciteten inom turismen. För att den positiva sysselsättningsutvecklingen ska befästs och turist- och exportföretagen få det stöd de behöver för sin samhällsekonomiskt viktiga verksamhet måste regeringen se till att våra beskickningar i utlandet kan satsa mer på exportfrämjande insatser och på stöd till turismen till Finland. Beskickningarna måste ha identifiering av möjligheter för exporthandel som ett viktigt insatsområde i sin verksamhet, särskilt hjälp till små och medelstora företag i deras exportansträngningar och aktivt samarbete med turistbranschen för att kunna backa upp turismen till Finland. Vi sannfinländare anser att ambassaden i Kabul kan dras in och relationerna med Afghanistan skötas via någon annan ambassad.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 9

Riksdagen förutsätter att regeringen på alla våra beskickningar flyttar över ekonomiska och personella resurser till arbete med att främja vår export och öka turismen till Finland.

Reservationens förslag till uttalande 10

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att dra in ambassaden i Kabul och för att relationerna med Afghanistan ska skötas från någon annan ambassad.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

30. Internationellt utvecklingssamarbete

66. Egentligt utvecklingssamarbete (reservationsanslag 3 år)

Utvecklingsbistånd betyder att pengar flyttas utanför riksgränserna och det kan inte anses vara en av statens kärnuppgifter. Målet måste vara att skifta fokus för att generera bättre resultat och avstå från ineffektiva projekt. Vi sannfinländare anser att anslaget till utvecklingssamarbete är för stort i det rådande ekonomiska läget.

Vi sannfinländare föreslår en ny modell för att finansiera utvecklingssamarbetet. Målet måste vara att skifta fokus för att generera bättre resultat och avstå från ineffektiva projekt. I stället för att stödja multilaterala projekt där det är svårt att utreda vad som åstadkommit kan fokus koncentreras på att stödja medborgaraktiviteter och på att ge människorna möjligheter att själva välja hur de vill använda biståndspengarna. Det allra viktigaste elementet är att inrätta en biståndsfond som sorterar under utrikesministeriet och som i första hand finansieras av enskilda. De som bidrar till fonden får då välja vilka projekt de vill stödja bland ett antal som är godkända av utrikesministeriet. De som vill kan investera pengarna i en statlig fond för utvecklingssamarbete som sedan förmedlar bidragen vidare. Staten ger fonden en basfinansiering på 250 miljoner euro och sporrar medborgarna att stödja utvecklingssamarbete genom att erbjuda skattebetalare som placerar i fonden en skattemorot: att stödja biståndsfonden ger rätt till ett avdrag på upp till 200 euro. Det är det belopp som en skattebetalare i snitt förväntas investera. Fondmodellen siktar på att bevara den nuvarande nivån på vårt utvecklingsbistånd, och genomförd med framgång får vi rentav en höjning.

Vi föreslår

att riksdagen minskar anslaget till egentligt utvecklingssamarbete under moment 24.30.66 med 75 000 000 euro och godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 11

Riksdagen förutsätter att regeringen se över utvecklingssamarbetet enligt Sannfinländarnas modell och höjer bidragen till det utvecklingssamarbete som finländska frivilligorganisationer utför.

Huvudtitel 25

JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Ministeriet och förvaltningen

01. Justitieministeriets omkostnader

Företagande är alltid förknippat med en risk för att misslyckas. När företagande slutar i konkurs, kan det vara en personlig tragedi för företagen och hela familjen. Men Finland behöver de arbetstillfällen som företagen och företagarna skapar. Därför finns det all anledning att se till att före-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

tagaren inte drabbas av orimliga följder när ett företag tvingas sluta och konkursen inte har något samband med gäldenärssvek eller oredlighet som gäldenär. I vårt nuvarande system dras företagare med sina skulder länge när det inte finns någon möjlighet att gå i personlig konkurs. Vi sannfinländare anser att det är slöseri med resurser att personer som misslyckas i sitt företagande utesluts från arbetslivet och att personer med överskuldsättning måste garanteras möjlighet att återgå i arbetslivet. En konkurs ska inte per automatik vara något skamligt, företagare som gått i konkurs måste ges möjlighet att göra nytta och dela med sig av sina erfarenheter i företagslivet. Regeringen bör snabbt sätta i kraft lagstiftning om personlig konkurs.

Många EU-länder har ett positivt kreditregister där långivare kan kontrollera vilka andra lån och inkomster den som söker lån har. Ett sådant register visar på personens förmåga att hantera sin betalningsskyldighet. Men i Finland har vi bara ett negativt kreditregister som registrerar betalningsanmärkningar. På senare år har konsumtionskrediter beviljats i snabb takt. Skuldsättningen har ökat och antalet finländare med betalningsanmärkningar ökar med flera tusen varje år. Med ett positivt kreditregister kunde den som beviljar lån ta reda på vilka tidigare län en sökande har och på så sätt förhindra överskuldsättning. Vi anser att regeringen bör vidta åtgärder för att förebygga överskuldsättning och göra nödvändiga ändringar i lagstiftningen för att ett positivt kreditregister ska inrättas.

När lagen om skuldsanering för privatpersoner reviderades 2015, togs fortfarande ingen hänsyn till nödläget bland gäldenärerna från den ekonomiska krisen på 1990-talet. Statens penningpolitik och devalvering gjorde att en våg av konkurser sköljde över landet, och det får många av gäldenärerna fortfarande betala för. Det vore både rimligt och mänskligt att ge dessa människor en ny chans efter mer än tjugo år av skulder efter en konkurs. Följaktligen uppmanar vi regeringen att vidta åtgärder för att äntligen befria gäldenärerna från 1990-talets ekonomiska kris från deras skulder.

Skattebetalarna får betydande kostnader när det förrättas rikstäckande val. Riksdagsvalet 2015 kostade nästan 16 miljoner euro. Om två år, 2019, är det både riksdagsval och val till Europaparlamentet. Vi kan spara stora kostnader om valen förrättas samtidigt, och det kan också öka valdeltagandet. Vi i sannfinländarna vädjar till regeringen för att den ska vidta åtgärder för att förrätta riksdagsvalet och valet till Europaparlamentet 2019 samtidigt i syfte att minimera kostnaderna.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 12

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder lagstiftning som tillåter personlig konkurs i Finland.

Reservationens förslag till uttalande 13

Riksdagen förutsätter att regeringen snabbt vidtar åtgärder för att minska betalningsanmärkningarna med hjälp av ett positivt kreditregister.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

Reservationens förslag till uttalande 14

Riksdagen förutsätter att regeringen snabbt vidtar åtgärder för att befria gäldenärer från 1990-talets ekonomiska kris från deras ekonomiska åtaganden.

Reservationens förslag till uttalande 15

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att riksdagsvalet och valet i Europaparlamentet kan förrättas samtidigt 2019.

10. Domstolar och rättshjälp

Sannfinländarna anser att ett av de stora problemen med rättssäkerheten i vårt land är att rättegångskostnaderna i tvistemål är så enormt höga för den förlorande parten. Extra stort blir problemet när privatpersoner och stora företag, exempelvis försäkringsbolag, är motparter. På grund av risken för höga kostnader kan ärenden inte gå vidare till domstol, utan nämndbeslut är slutliga också när det hade behövts större rättssäkerhet till exempel i patientsäkerhetsärenden. Vi anser att staten måste göra något åt problemet och vidta åtgärder för att rättssäkerheten ska fungera. Å ena sidan måste gratis rättshjälp vara tillgänglig exempelvis i de nämnder som behandlar patientsäkerhetsärenden och å andra sidan vid rättegångar där parterna är mycket ojämlika. Dessutom måste det bli mycket lättare att sänka rättegångskostnaderna till en rimlig nivå.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 16

Riksdagen förutsätter att regeringen förbättrar finländarnas rättssäkerhet och därför sänker kostnaderna för rättegångar.

Vi anser vidare att straffen måste ha ett mycket tydligare samband med hur allvarlig eller klandervärd en gärning är. I synnerhet de lindriga straffen för sexual- och våldsbrott mot barn rimmar illa med människors rättsuppfattning. I offerrollen är barn mycket utsatta och därför är sexualbrott mot barn mycket klandervärda. Trots det har brottsrekvisitet för våldtäkt tolkats bland annat så att samlag med ett tioårigt barn inte betraktats som grovt våldtäkt, eftersom domstolen inte ansett det bevisat att offret inte gett sitt samtycke. Brottsrekvisitet för sexual- och våldsbrott mot barn och straffskalorna måste genomgå en kritisk granskning. Detta för att förövarna inte ska komma undan med mindre straff exempelvis när det är svårt att höra offret som vittne på grund av personens unga ålder och för att straffen ska ligga i linje med hur grova gärningarna är och vilken skada offret har åsamkats.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 17

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja straffen för sexualbrott.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

03. Omkostnader för övriga domstolar

För ett fungerande rättsväsen och för människors rättssäkerhet är det viktigt att juridiska tjänster är tillgängliga i hela landet. När tingsrätter dras in blir vägen till närmaste tingsrätt mycket längre och benägenheten att vända sig till rättsväsendet minskar ytterligare. Risken är att också juridisk service försvinner på de orter där tingsrätter dras in. Om tillgången till juridisk service försämras kan det öka den regionala ojämlikheten. Vi menar därför att man måste se kritiskt på indragningarna tingsrätter och att tingsställena i Idensalmi, Varkaus, Brahestad, Kotka och Träskända måste finnas kvar.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 18

Riksdagen förutsätter att regeringen har kvar tingsställena i Idensalmi, Varkaus, Brahestad, Kotka och Träskända.

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning

De finländska skattebetalarna har drabbats av enorma kostnader för mottagningsverksamheten. År 2015 var de 168,4 miljoner euro och 2016 var de uppe i ett svindlande belopp, nämligen 619,1 miljon euro. Även om det i år varit färre som ingått i mottagningen, betalar skattebetalarna fortfarande 260,6 miljoner euro för verksamheten. Målet att stänga de dyrare förläggningarna har inte infriats eftersom de flesta kostnader per enhet inte har sjunkit. Tvärtom riskerar de att stiga i budgeten för 2018. Vi anser att staten måste få bukt med kostnaderna för mottagningsverksamhet. Därför förutsätter vi att regeringen låter göra en oberoende och grundlig utredning av hur de förläggningar som inrättades 2015–2017 använt och förvaltat sina pengar och lämnar utredningen till riksdagen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 19

Riksdagen förutsätter att regeringen låter göra en oberoende och grundlig utredning av hur de förläggningar som inrättades 2015–2017 använt och förvaltat sina pengar och lämnar utredningen till riksdagen.

01. Inrikesministeriets omkostnader

Asylkrisen har också medfört stora kostnader för andra än staten, exempelvis för kommunerna. När det var som värst kostade ett inkvarteringsdygn på förvarsenheten vid förläggningen i Joutseno 443 euro. Företagen som driver förläggningarna har fått miljonvinster av verksamheten. För

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

att vi ska ta lärdom av det som har hänt och inte upprepa samma fel är det av största vikt att ta reda på vad som ligger bakom den nota på hundratal miljoner euro som skattebetalarna får stå för. Sannfinländarna förutsätter att regeringen utreder och genast publicerar de totala kostnaderna för asylsökande.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 20

Riksdagen förutsätter att regeringen utreder och genast publicerar de totala kostnaderna för asylsökande.

10. Polisväsendet

01. Polisväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Syftet med vårt säkerhets- och välfärdspaket är att garantera medborgarnas grundläggande trygghet. Vi är inte som regeringen beredda att pruta på den inre eller yttre säkerheten ens i glesbygden. Därför kräver vi mer resurser för polisen för att den ska kunna fullfölja sitt uppdrag inom den inre säkerheten.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 26.10.01 med 15 000 000 euro för polisens omkostnader.

Statistik från Europeiska kommissionen visar att Finland har det lägsta antalet poliser i Europa i relation till befolkningen. Andra europeiska länder har i snitt en polis per 400 invånare, men i Finland är det en polis på nästan dubbelt fler invånare. Poliserna har minskar med flera hundra på 2010-talet. När också flera polisstationer har försvunnit har utryckningstiderna i glesbygden blivit längre samtidigt som den regionala ojämlikheten i tillgången till polisservice har ökat. Till detta kommer att det allmänna säkerhetsläget har försämrats och vårt land drabbas av nya hot, bland annat terrorhot, till följd av asylkrisen. Vi i Sannfinländarna är oroade över säkerheten i landet och förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att garantera medborgarnas säkerhet. Polisen måste garanteras resurser för sin verksamhet och antalet poliser permanent höjas till minst 7 500 fram till 2022.

Finland har årligen kostnader till uppskattningsvis flera hundra miljoner euro till följd av uteblivna skatteinkomster. Information om medel som placerats i skatteparadis har kommit ut i offentligheten via flera olika dokument, bland annat Panamadokumentet och paradisdokumentet. Dokumentet har avslöjat att hundratal finländare är ägare i företag som finns i skatteparadis. Sannfinländarna anser att det krävs effektivare åtgärder för att komma åt de medel som har gömts undan skattemyndigheterna och finns i skatteparadis. Materialet måste undersökas med en gång, uppdagat missbruk åtgärdas, och regeringen måste göra något för att förhindra att missbruket fortsätter i framtiden.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

Reservationens förslag till uttalande 21

Riksdagen förutsätter att regeringen förbättrar polisens verksamhetsförutsättningar för att garantera den inre säkerheten och för att fler brott ska kunna utredas. För det krävs det att antalet poliser permanent höjs till 7 500 fram till 2022.

Reservationens förslag till uttalande 22

Riksdagen förutsätter att regeringen kraftfullt satsar på att undersöka informationen i Panamadokumentet och paradisdokumentet, vidta de åtgärder som eventuellt fusk kräver och förhindra att liknande fenomen uppstår.

02. Skyddspolisens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Det är viktigt att polisen kan ingripa vid brott så tidigt som möjligt, om man vill maximera den totala säkerheten i samhället och minimera kostnaderna. Syftet med vårt säkerhets- och välfärdspaket är att garantera medborgarnas totala säkerhet och förebygga eventuella våldshandlingar riktade mot stora folkmassor. Säkerhetsläget har förändrats snabbt och därför föreslår vi med hänvisning till inkommen information större anslag till skyddspolisen.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 26.10.02 med 3 000 000 euro för Tullens omkostnader.

20. Gränsbevakningsväsendet

01. Gränsbevakningsväsendets omkostnader

Syftet med vårt säkerhets- och välfärdspaket är att garantera medborgarnas grundläggande trygghet. Vi är inte som regeringen beredda att pruta på den inre eller yttre säkerheten ens i glesbygden. Därför kräver vi större resurser till Gränsbevakningsväsendet för att det ska kunna fullfölja sitt uppdrag att säkerställa Finland integritet.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 26.20.01 med 3 000 000 euro för Gränsbevakningsväsendets omkostnader.

De senaste åren har Europa och framför allt Schengenområdet översköljts av en aldrig tidigare skådad våg av asylsökande. Trots att EU:s yttre gräns läcker som ett såll, gör Finland inga inrese- eller utresekontroller i trafiken vid den inre gränsen till 26 Schengenländer. Därför kan folkmassorna från områden utan för EU röra sig obehindrat i EU, vilket strider mot EU:s egna regler. Ofta söker människor högre levnadsstandard, men en del gör sig också skyldiga till allvarliga brott. Eftersom gränserna inte kontrolleras, vet vi inte vilka människor som vistas i landet, och det är svårt att gardera sig mot säkerhetsrisker. Vårt land lyckas inte ens få utvisningsbeslut verkställda effektivt. Vi anser att regeringen måste räkna med att säkerhetsläget kan förändras mycket snabbt

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

och att den därför skyndsamt måste utarbeta en handlingsplan, som tillåter att in- och utresekontroller återinförs snabbt vid alla våra yttre gränser, när situationen kräver det.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 23

Riksdagen förutsätter att regeringen utarbetar en plan för att snabbt införa in- och utresekontroller vid alla våra yttre gränser, om situationen kräver det.

40. Invandring

01. Migrationsverkets och statliga förläggningars omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Vi i Sannfinländarna föreslår att kostnaderna för mottagning skärs ner. Enligt vår mening orsakar invandring på felaktiga grunder Finland enorma kostnader, och de måste utredas. Det finns flera ställen som det kan sparas in på i kostnaderna för invandring.

Finland måste införa strängare villkor för asyl och familjeåterförening, eftersom det finns många som står på kö med ansökningar.

Vi föreslår

att anslaget under moment 26.40.01 för strategisk forskningsfinansiering minskas med 41 600 000 euro.

Regeringen sammanställde ett flyktingpolitiskt åtgärdsprogram 2015, där målet på kort sikt var att få bukt med den okontrollerade strömmen av asylsökande, få asylkostnaderna under kontroll och effektivt integrera dem som fått asyl. Åtgärderna i programmet har emellertid inte genomförts och bara för mottagningsverksamhet föreslår regeringen ett anslag på 191 miljoner euro för 2018. Vi sannfinländare förutsätter att regeringen genomför det asylpolitiska åtgärdsprogrammet fullt ut för att de attraktionsfaktorer som lockar asylsökande särskilt till Finland ska avskaffas, personer med avslag på sin asylansökan utvisas och de kostnader skattebetalarna har för asylkrisen ska fås under kontroll.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 24

Riksdagen förutsätter att regeringen fullt ut genomför det asylpolitiska handlingsprogrammet från 2015.

22. Frivillig återresa

Med asylkrisen har vi fått en stor grupp människor som fått avslag på sin asylansökan men som blivit kvar i landet utan att ha någon laglig rätt att vistas här. Inte bara att personer som vistas olag-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

ligt landet medför stora kostnader för samhället bland annat för att de får utkomststöd. Dessutom kan en del personer med avslag på sin asylansökan bli en säkerhetsrisk för vårt samhälle. Redan i januari år fanns det drygt 300 personer som fått avslag på sin ansökan men som polisen inte lyckats avlägsna ur landet. Vi anser att utvisningsprocessen måste bli effektivare för att personer med avslag på sin asylansökan ska avlägsnas ur landet. För att utvisningsprocessen garanterat ska fungera måste personer med avslag på sin asylansökan i förekommande fall tas i förvar.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 25

Riksdagen förutsätter att regeringen effektivare avlägsnar de personer ur landet som fått avslag på sin asylansökan och som vistas olagligt här.

Huvudtitel 27

FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Försvarspolitik och förvaltning

Enligt Finlands grundlag leds utrikespolitiken av presidenten i samverkan med statsrådet. De försvarspolitiska riktlinjerna för att upprätthålla, utveckla och tillämpa Finlands försvarsförmåga läggs fast i statsrådets redogörelse om försvaret. När det nu planeras en stor internationell militärövning med omkring 20 000 soldater, måste beslutet fattas i den ordning som grundlagen föreskriver och med hänsyn till de försvarspolitiska riktlinjerna. Sannfinländska riksdagsgruppen framhåller att statsrådet, om det planeras en militärövning, måste informera både republikens president och de berörda riksdagsutskotten i god tid innan företrädare för främmande stater bjuds in.

Vi sannfinländare känner respekt för de värnpliktiga som fullgör sin medborgerliga plikt och för personer som deltar i repetitionsövningar. Försvarsverksamhet är tungt arbete, och det kan förekomma farliga situationer med olycksfallsrisk. Vi har lämnat in en motion som syftar till att införliva de som fullgör värnplikt och deltar i repetitionsövningar i behörigt olycksfallsskydd. Samtidigt uppmanar vi i sannfinländska riksdagsgruppen regeringen att genast vidta åtgärder för att höja olycksfallsskyddet och olycksfallsersättningarna till samma nivå som för de som deltar i krishanteringsinsatser.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 26

Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att informera både republikens president och de berörda riksdagsutskotten i förväg och i god tid innan företrädare för främmande stater bjuds in till internationella militärövningar.

Reservationens förslag till uttalande 27

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

Riksdagen förutsätter att militärlagstiftningen och olycksfallslagstiftningen ses över för att praxis med ersättningar till värnpliktiga och de som deltar i repetitionsövningar ligger på samma nivå som för personer som deltar i krishanteringsinsatser.

10. Militärt försvar

01. Försvarsmaktens omkostnader

Sett i historiskt perspektiv har infanteriminorna varit en viktig del av vårt försvar. Minorna är inget anfallsvapen utan ett kostnadseffektivt försvarsvapen av stor relevans för ett trovärdigt försvar när det gäller att hindra fienden från att röra sig. En utredningsgrupp vid försvarsministeriet har konstaterat att infanteriminorna är prisvärda och effektiva och anser att försvaret inte har något annat kvantitativt sett fullgott vapensystem, som lika effektivt kan fördröja och stoppa en mekaniserad angripare. Försvarsministeriet motsatte sig ett finländskt tillträde till Ottawakonventionen om truppminor. När vi gett avkall på minor är det svårt att försvara landet. Blir vårt land angripet landvägen, lider vårt försvar betydligt större förluster. Med avseende på det internationella samfundet var det inte nödvändigt att tillträda konventionen eftersom också USA, Ryssland, Indien och Kina ställt sig utanför. Vi föreslår därför att regeringen inleder åtgärder för att Finland ska avsäga sig Ottawakonventionen i syfte att säkerställa förutsättningarna för vårt försvar.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 28

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för ett finländskt utträde ur Ottawakonventionen som förbjuder truppminor.

18. Anskaffning av försvarsmateriel

Det är mycket viktigt att Finland har sin egen fungerande vapenindustri. I kristider ger det oss tryggad tillgång till vapen och stridsutrustning, också när fienden har stoppat sjö- och lufttrafiken. Framgångarna inom vår finländska försvarsindustri får inte bara vara beroende av export till utlandet, utan också försvarsmakten måste aktivt köpa vapen och stridsutrustning här hemma. Också vid upphandling av livsmedel, andra dagligvaror och tjänster bör försvarsmakten lyfta fram inhemsk produktion för att förbättra sysselsättningen och backa upp företagandet.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 29

Riksdagen förutsätter att regeringen i så stor utsträckning som möjligt riktar in upphandlingar inom försvarsmakten på produkter som tillverkas i Finland för att främja sysselsättning och företagande.

50. Stödjande av försvarsorganisationernas verksamhet

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

Det frivilliga försvaret spelar en viktig roll för den totala säkerheten i vårt samhälle eftersom det befäster försvarsandan och försvarsförmågan och tjänar som stöd för myndigheterna. Vidare tillför det frivilliga försvaret vår försvarskapacitet en viktig resurs eftersom det förbättrar allmänhetens möjligheter att klara sig vid störningar och undantagstillstånd samt kompletterar och stöder myndigheterna såväl under normala förhållanden som i kristider. I framtiden kan de frivilliga försvarsorganisationerna, inte minst med sitt arbete på det lokala planet, uppnå en stor säkerhetsvinst både regionalt och nationellt. Vi sannfinländare anser det viktigt att de frivilliga försvarsorganisationerna får adekvata resurser för att ha tryggade verksamhetsförutsättningar.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 30

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer verksamhetsförutsättningarna för försvarsorganisationerna.

Huvudtitel 28

FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

I euroområdet ingår länder som uppvisar betydande skillnader i priskonkurrens och produktivitet. Detta gör att vi kommer att ha bestående och allt djupare skillnader i levnadsstandard eftersom euroområdet har hållits ihop på konstlad väg med åtgärder från ECB. De vägvalen har skapat en ödesgemenskap mellan bankerna och värdstaterna, ökat staternas exponeringar och hindrat att investerarskydd införs. De konstlat låga räntenivåerna och den skenbara tillgången till gratispengar har lett till oansvarig skuldsättning samtidigt som man med hänvisning till solidaritet utgår från att någon annan, i det här fallet framför allt centralbanken, tar ansvar för riskerna. Regeln No bailout har saknat trovärdighet och därför har marknaden betraktat också dåligt skötta bankers dåliga fordringar som i det närmaste riskfria. Den här typen av stöd till sjuka strukturer leder redan i sig till krav på solidaritet. Eftersom solidaritet inte ligger i Finlands nationella intresse, anser vi sannfinländare att Finland med hänvisning till ett nationellt intresse bör utarbeta ett konkret program för att gardera sig inför en upplösning av euroområdet.

När reformen av värdepapperscentraler behandlades i maj godkände riksdagen en kläm som förutsatte att regeringen lägger fram lagändringar för att trygga offentligheten för uppgifter om innehav av värdepapper som motsvarar direkt innehav. Offentlighet för uppgifter om innehav är ett viktigt mål dels för att motverka undandragande av skatt, dels för att förhindra att förtroende på marknaden och insiderinformation missbrukas. Vi sannfinländare förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att öka offentligheten för uppgifter om innehav på det sätt som det sägs i riksdagens kläm.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 31

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

Riksdagen förutsätter att regeringen motsätter sig att EU/EMU utvecklas till en federation och att regeringen utarbetar en plan för Finland med tanke på att EMU och euron kan spricka.

Reservationens förslag till uttalande 32

Riksdagen förutsätter att regeringen ökar offentligheten för uppgifter om innehav på det sätt som riksdagen beslutade i samband med den nya lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

90. Stöd till kommunerna

I vår skuggbudget föreslår vi ett så kallat äldrepaket. Det består av en rad anslagsökningar som ska ge våra äldre bland annat bättre vård än vad som erbjuds idag. Paketet innehåller följande tillägg: Lagstiftningen måste innehålla en personaldimensionering för vårdare för att säkerställa god äldreomsorg, hemvården måste få större resurser, närståendevårdarna måste få bättre stöd och Finland behöver en lag om vård i livets slutskede. I vårt förslag finansieras åtgärderna med högre utdelning av samfundsskatten till kommunerna. Därmed får kommunerna in 45 miljoner mer i inkomster.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 33

Riksdagen förutsätter att regeringen utarbetar ett äldrepaket på 45 miljoner euro i överensstämmelse med förslagen i sannfinländarnas alternativa budget.

30. Statsandel till kommunerna för ordnande av basservicen (förslagsanslag)

Bara en sjättedel av kostnaderna för småbarnspedagogisk verksamhet finansieras med avgifter. Verksamheten är lagstadgad och den utgör en stor kostnadspost för kommunerna och de bör därför få ersättning fullt ut för kostnaderna. Sannfinländarna anser att regeringen måste vidta åtgärder för att kommunerna ska få full ersättning för sina kostnader för småbarnspedagogisk verksamhet. Det kan man göra genom att utdelningen till kommunerna av intäkterna från samfundsskatten höjs.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 34

Riksdagen förutsätter att regeringen kompenserar kommunerna fullt ut för det inkomstbortfall som de drabbas av när avgifterna för småbarnspedagogisk verksamhet sjunker. Det kan regeringen göra genom att höja utdelningen till kommunerna av intäkterna från samfundsskatt.

92. EU och internationella organisationer

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

69. Avgifter till Europeiska unionen

Största delen av vårt medlemskap har Finland varit nettobidragsgivare i EU med bidrag som tillfört vår samhällsekonomi kostnader i mångmiljardbelopp. Exempelvis de första sexton åren av EU-medlemskapet betalade Finland 2,6 miljarder mer än vi fick i bidrag. Bland de övriga medlemsstaterna har Storbritannien förhandlat fram mindre medlemsavgift till sig själv, och det får de övriga medlemmarna stå för. Tyskland, Nederländerna, Österrike och Sverige lyckades dock 2000 förhandla sig fram till en nedsättning med 75 procent av ”det brittiska tillägget”. Samma länder har också lyckats få lägre momsbaserad avgift, och dessutom har Nederländerna och Sverige fått minskad BNP-relaterad avgift. Finland har varken begärt eller fått lägre avgifter. När Storbritannien går ut ur EU riskerar Finland att få ännu större avgifter. Redan jordbruket riskerar att få en extra nota på 100 miljoner euro. Sannfinländarnas åsikt är att det inte hör till Finland att finansiera de övriga medlemsstaternas verksamhet på alla möjliga villkor, utan Finland måste kräva att få en mer rimlig betalningsbörda. Det bästa alternativet vore att skära ner EU-budgeten ordentligt och sluta sänka medlemsavgifterna helt och hållet. Ett annat alternativ är att Finland förhandlar fram likadana avgiftsminskningar som flera andra stater har fått.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 35

Riksdagen förutsätter att regeringen arbetar för att Finland nettobidrag till EU inte stiger på grund av brexit och att det sjunker nästa finansperiod.

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Allmänbildande utbildning och småbarnspedagogisk verksamhet

01. Omkostnader för statlig allmänbildande utbildning

Sedan 2005 har antalet grundskolor minskat med ungefär tusen efter att staten dragit in bidraget till små skolor. Många kommuner planerar att ytterligare dra in ett antal skolor. När skolor dras in kan det hända att eleverna får längre dagliga skolresor, särskilt för mindre skolbarn kan skolvägen bli orimligt lång. Vi sannfinländare anser att regeringen måste vidta åtgärder för att säkerställa regional jämlikhet, det vill säga se till att by- och närskolor har tryggade möjligheter att fortsätta med sin verksamhet.

För vitaliteten i mindre städer är det regionalpolitiskt vettigt att decentralisera universitetsenheter. Dessutom har de studerande ofta lägre boendekostnader i mindre städer. Sett i ett helhetsperspektiv är det inte bra att flytta fungerande enheter mellan olika orter, om man ser till de studerandes och undervisningspersonalens behov. Indragningen av lärarutbildningen i Nyslott ska spara in två miljoner euro årligen, vilket är ett relativt obetydligt belopp. Vi sannfinländare anser att nyttan av indragningen inte väger upp den åsamkade skadan. Därför föreslår vi att den planerade indragningen av lärarutbildningen i Nyslott återtogs.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

År 2016 fanns det cirka 115 071 personer i åldrarna 20–29 år som bara hade grundutbildning. Det var 17 procent av hela årskullen. Andelen har stigit sedan början av 2000-talet. Uppgifter från Statistikcentralen visar att utbildningsnivån spelar stor roll för de ungas möjligheter att få jobb: sannolikheten att en arbetslös person under 30 år får jobb är cirka 50 procent, för en person i samma ålder med studier på mellanstadiet är sannolikheten 40 procent och för en person med grundskola bara 17 procent. Både för de unga själva och för samhället vore det till fördel att hänvisa personerna till fortsatta studier.

Läroplikten upphör det år som en person fyller sexton år. Merparten av de som går ut grundskolan på våren fortsätter i gymnasiet eller inom yrkesutbildningen i augusti. I den här övergången finns det några tusen unga som inte kommer in på eller inte söker in till någon läroanstalt på mellanstadiet. Inga arbetsplatser anställer minderåriga. De unga som av olika orsaker helt och håller utestängs från utbildning eller avbryter sina studier löper stor risk att hamna ut i marginalen. Då drabbas de själva, deras närstående och hela samhället av problem och kostnader med långsiktiga konsekvenser.

Vi stöder inte fortsatt läroplikt eftersom det är både dyrt och för det mesta onödigt. I stället föreslår vi att det införs en studieplikt för de som har gått ut grundskolan. De kunde studera bland annat språk, datateknik, medborgarkunskap, ekonomi och andra ämnen som de är intresserade av. Studierna kunde exempelvis omfatta 20 timmar i veckan. Studieplikten kan upphöra det år som personen blir myndig, det vill säga fyller arton år. Samhället måste vara berett att ordna med denna möjlighet.

Syftet med ungdomsgarantin var att ge ungdomar möjlighet att studera eller få arbetspraktik. Det har tyvärr inte utfallit så väl eftersom de unga inte är skyldiga att delta i verksamheten.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 36

Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att by- och närskolorna har tryggade villkor och att eleverna har dagliga skolresor av rimlig längd.

Reservationens förslag till uttalande 37

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att återta indragningen av lärarutbildningen i Nyslott.

Reservationens förslag till uttalande 38

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att införa studieplikt för ungdomar efter att de passerat läropliktsåldern fram till dess att de fyller arton år.

20. Allmänna utgifter för allmänbildande utbildning, småbarnspedagogisk verksamhet och fritt bildningsarbete

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

Högkvalitativ utbildning på alla stadier är livsviktigt för att säkerställa Finlands konkurrensförmåga i framtiden. Finlands placering i Pisaundersökningen har emellertid sjunkit sedan 2016. De senaste åren har flera utbildningsstadier drabbats av en rad nedskärningar. Det verkliga priset för neddragningarna kommer vi att se först om många år. Vi sannfinländare anser att högkvalitativ utbildning är en investering i framtiden och att det är kortsiktigt och strider mot vårt samhällsintresse att tumma på utbildningsstandarden. Utbildning och forskning måste få fullgoda resurser. Dessutom gäller det att se till att resurserna fördelas jämnt över hela landet.

Vi anser det inte ändamålsenligt med obligatoriska studier i det andra inhemska språket och vi kunde uppnå betydande vinster med valfrihet i språkämnen eftersom språkutbudet då kan breddas och gagna exempelvis turismen. Det behövs mer undervisning i de viktiga världsspråken för att vi ska kunna tillgodose behoven inom turismen från exempelvis Kina och Ryssland. Varje medborgare i vårt land behöver inte kunna svenska för att servicen till den svenskspråkiga befolkningen ska kunna tillgodoses. Mer relevant vore det att anställa tillräckligt många tjänstemän med goda kunskaper i svenska för de arbetsuppgifter där det finns ett verkligt behov av kunskaper i svenska.

På initiativ av Sannfinländarna togs en skrivning om ett språkförsök in i regeringsprogrammet. Det centrala innehållet i försöket är att eleverna kan studera något annat språk än det andra inhemska språket som obligatoriskt språk. Vi anser att det inte räcker med 2 000 elever i försöket för att resultaten ska kunna utvärderas. För att försöket ska ge faktiska resultat måste det utvidgas, det vill säga det behövs fler skolor från hela landet och ett heltäckande urval studerande.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 39

Riksdagen förutsätter att regeringen höjer anslagen till olika utbildningsformer i hela landet och på alla stadier från småbarnspedagogisk verksamhet till högskolor, läroanstalter för fritt bildningsarbete och fortbildningen och till brett upplagd forskning och innovationsverksamhet.

Reservationens förslag till uttalande 40

Riksdagen förutsätter att regeringen utvidgar försöket med frivilliga studier i det andra inhemska språket till att omfatta 5 000 elever. Målet bör vara att svenska ska bli ett valfritt läroämne och att undervisningen i viktiga världsspråk utökas i skolorna.

20. Yrkesutbildning

21. Gemensamma utgifter för yrkesutbildningen (reservationsanslag 3 år)

Vi tycker att yrkesutbildningens situation och framtid är oroväckande om man ser till budgeten för nästa år. Det är allmänt känt att yrkesutbildningen har drabbats av omfattande nedskärningar redan i flera år. Det har inverkat negativt på utbildningen i termer av både tillgång och kvalitet. Nedskärningarna har också haft konsekvenser för övergångsfasen i yrkesutbildningen, eftersom

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

det är uppenbart att yrkesutbildningen ter sig mindre lockande för de som går ut grundskolan, när de ekonomiska resurserna krymper och eleverna blir fler.

Vissa nedskärningar i samband med reformen av yrkesutbildningen ökar dessutom administrationen men leder till omställningar i undervisningen. Det inverkar utan vidare också på utbildningens kvalitet och attraktionskraft. Utan ett utbud på utbildning av hög kvalitet upplever de unga inte yrkesutbildning som ett potentiellt alternativ, och på så sätt kan det bli svårare för enskilda elever att i en övergångsfas finna den mest lämpliga och intressanta utbildningen.

Vi är oroliga över denna utveckling och vill därför öka flexibiliteten inom yrkesutbildningen och betona behovet av studiehandledning. Det är angeläget att tillgängligheten till yrkesutbildning och möjligheterna till fortsatta studier tryggas i hela landet för att utbildningen fortsatt ska vara attraktiv.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.20.21 med 20 000 000 euro för utgifterna för yrkesutbildningen.

Ungdomsarbetslösheten är fortfarande ett allvarligt problem i vårt land. Vidare föreslår vi att regeringen satsar på en modell med mästare och gesäll i läroavtalsutbildningen för att ge de unga fortsatt utbildning för arbete inom tillverkningsindustrin, byggbranschen, gruvindustrin och maskinverkstäder. Både unga och lite äldre arbetstagare kan ha nytta av modellen. Gesällutbildningen ger unga utan arbetserfarenhet bättre möjligheter att få jobb, och med mästar-coachuppdraget kan äldre arbetstagare arbeta kvar längre och samhället motverka tidig pensionering. Gesällutbildningen ska huvudsakligen vara förlagd till arbetsplatserna med mästare som ansvarar för handledningen. Utbildningen ger unga arbetstagare med grundutbildning inom branschen bättre praktiska färdigheter, när de saknar praktisk arbetslivserfarenhet.

I vår modell utbildas mästarna till coacher för fortbildning. Fackfolk inom branschen kan selekteras till mästare och de kan på så sätt arbeta kvar längre när arbetsuppgifterna blir lättare. I gesällskolan utbildas gesällen av mästaren och gesällen lär sig av mästaren. De principer som gesällskolan följer är överföring av kompetens och tysta kunskaper om gamla traditioner, arbetsmetoder och material från mästaren till gesällen i kombination med praktisk yrkesskicklighet och arbetslivsfärdigheter. Det faller sig naturligtast att genomföra modellen i samarbete med yrkesläroanstalter eller kurscentra som också de kan handleda de kommande mästarcoacherna i deras arbete.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 41

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att utöka läroavtalsutbildningen och införa målinriktade utbildningsmodeller med mästare och gesäller.

80. Konst och kultur

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

31. Statsandel och statsunderstöd för driftskostnader för teatrar, orkestrar och muséer

Vidare vill vi när Finland firar självständighetens 100-årsjubileum tänka tillbaka på de stunder när nationens framtid var som mest hotad och hedra de hjältar som med sina personliga uppoffringar säkerställde att vi fick behålla vår självständighet. En av de avgörande striderna i vinterkriget stod vid Kollaanjoki där Finlands armé med en division försvarade sig med framgång mot fienden som gick till angrepp med fyra divisioner. I juli öppnades museet över vinterkriget till minne av striden vid Kollaanjoki och en av dess största hjältar, skarpskytten Simo Häyhä. Museet finns på det historiska kasernområdet i Mietttilä i Rautjärvi. Vi sannfinländare föreslår att regeringen höjer stödet till vinterkrigsmuseet för att verksamheten ska kunna utvecklas.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 42

Riksdagen förutsätter att regeringen höjer stödet till vinterkrigsmuseet i Rautjärvi, som är tillägnat minnet av Simo Häyhä.

51. Stipendier åt konstnärer, författare och översättare

Sedan musik kunnat distribueras digitalt har branschen genomgått en stor omvälvning. Musik distribueras på webben av ett fåtal internationella storföretag och musikproducenterna har få eller inga förhandlingsmöjligheter. Vi sannfinländare anser att regeringen bör vidta åtgärder för att ge finländska musikproducenter bättre villkor.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 43

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra villkoren för finländska musikproducenter som är trängda av stora internationella företag.

90. Idrottsverksamhet

30. Understöd till programmet Skolan i rörelse

Regeringen har som mål att ge barn och unga en hobbygaranti. De pengar som läggs ner på att barn och unga ska må bra är en betydande investering i ett mer jämlikt samhälle, men det behövs pengar om det ska gå att investera. Sannfinländarna anser det vara lämpligt att satsa på fritidsaktiviteter direkt via organisationer. Då kan pengarna användas med så små administrativa kostnader som möjligt. Därför föreslår vi att organisationerna ska få större anslag.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

Reservationens förslag till uttalande 44

Riksdagen förutsätter att regeringen utökar satsningarna på idrotts- och fritidsverksamhet så mycket att varje barn och ungdom kan garanteras minst en hobby. Extra viktigt är det att ge barn i familjer med låga inkomster möjligheter att utveckla ett idrottsintresse.

91. Ungdomsarbete

50. Penningspelsverksamhetens vinstmedel för främjande av ungdomsarbete

I motsats till kriterierna för partistöden är kriterierna för stöden till politiska ungdomsorganisationer inte demokratiskt underbyggda och bygger inte på partiernas valframgång. Däremot spelar tidigare stödbelopp en viktig roll. Vi sannfinländare anser att systemet inte är rättvist och att det inte hör hemma i ett demokratiskt samhälle, eftersom fördelningen av stöden inte återspeglar folkets vilja, utan i stället syftar till att behålla de rådande politiska styrkeförhållandena. Stödsystemet till politiska ungdomsorganisationer måste bli betydligt öppnare. Det betyder att bidragen till stora delar måste bygga på resultatet från föregående riksdagsval och att medel avsatta för ungdomsverksamhet i kommuner eller andra delar av den offentliga sektorn inte får användas till att stödja organisationer som inrättats av partipolitiskt bundna personer eller för en viss politisk idé.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 45

Riksdagen förutsätter att regeringen ändrar kriterierna för bidragen till politiska ungdomsorganisationer för att den andel som organisationerna får ska motsvara det antal riksdagsledamöter som det berörda partiet fick föregående riksdagsval.

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Utveckling av landsbygden

50. Statsbidrag för utvecklande av landsbygdsnäringarna

Produktionen av svinkött i Finland är i svårigheter. Producentpriset på svinkött är nu lägst i hela EU. Den låga nivån på producentpriser har lett till att svinköttsproduktionen under innevarande års första halvår har sjunkit fyra procent jämfört med föregående år. På motsvarande sätt väntas antalet svingårdar under innevarande år minska med 11 procent. Sannfinländarna anser att regeringen bör vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa verksamhetsförutsättningarna för en lönsam svinhushållning.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

Reservationens förslag till uttalande 46

Riksdagen förutsätter att regeringen ser till verksamhetsförutsättningarna för en lönsam svinhushållning.

54. Främjande av hästhushållningen med den avkastning av penningsspelverksamhet som är avsedd för att främja hästuppfödning och hästsport

Utöver Finlands 100 år gamla självständighet kan vi i år också fira att den finska hästen fick sin stambok för 110 år sedan. Den finska hästen var en oersättlig hjälp i Finlands krig och under gångna decennier i skogsbruket och en betydande arbetshäst vid återuppbyggnaden av Finland. I och med urbaniseringen har den också blivit en mångsidig universalhäst i många slags fritidsaktiviteter. Partnerskapet mellan häst och människa har funnit en ny form i hästintresset; den finska hästen används både som rid- och dragdjur. För att hedra den finska hästens ställning föreslår sannfinländarna att regeringen utlyser den finska hästen till jubileumsdjur för vårt lands självständighet.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 47

Riksdagen förutsätter att regeringen utlyser den finska hästen till jubileumsdjur för vårt lands självständighet.

20. Jordbruk och livsmedelsekonomi

02. Livsmedelssäkerhetsverkets omkostnader

Konsumenternas medvetenhet och intresse i fråga om matens ursprung har ökat samtidigt som matproduktionen har blivit mer internationell: tillverkningslandet och ursprungslandet är inte längre ens tillnärmelsevis samma sak, och exempelvis ett bröd som bakats eller mjölk som förpackats i Finland kan komma från utlandet. Särskilt i fråga om produkter med animaliskt ursprung är konsumenterna intresserade av om produktionen är etiskt hållbar. Sannfinländarna föreslår att regeringen vidtar åtgärder för att utveckla livsmedlens ursprungsmärkning så att konsumenten får mer detaljerade uppgifter om produktens ursprung och om produktionssättet är etiskt hållbart.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 48

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att få märkning på livsmedel för att säkerställa att konsumenten får uppgifter om produktens ursprung och om huruvida produktionssättet är etiskt hållbart.

44. Kompensationsersättningar

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

I och med EU-bestämmelserna tvingades Finland från och med början av 2016 avstå från statsfinansierade försäkringar mot skador på skörden, som i åkerbruket ersatte förlust av skörd förorsakad av ogynnsamma väderfenomen såsom exceptionellt regn och översvämningar. I den tidigare modellen var självrisken dock hög och försäkringsvillkoren sådana att ersättningar ofta inte fick att få i praktiken. Av försäkringsbolagen erbjuder endast en del försäkringar mot skördeskador och försäkringsprodukterna är svåra att jämföra när villkoren är komplicerade och avviker från varandra. Många odlare har därför lämnat försäkringen därhän. Sannfinländarna känner oro över jordbruksnäringens framtid i Finland och vill att odlarna har tillgång till försäkringsskydd till skäliga kostnader för skador på skörden till skäliga villkor. Därför är det befogat att skapa ett nytt system för försäkring mot skador på skörden. På lång sikt bör försäkringssystemet finansieras genom försäkringspremier som betalas av odlarna, men samhället kan delta i att skapa försäkringssystemet och i kostnader för införandet i inledningsskedet.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 49

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder ett nytt offentligt drivet system för försäkring mot skördeskador för odlarna.

47. Utvecklande av livsmedelskedjan

Jordbrukspolitiken hotas under de närmaste åren av en omställning på grund av Storbritanniens avgång från EU: när EU:s totala budget i och med Brexit minskar med uppskattningsvis 10–11 miljarder euro, måste jordbrukspolitiken jämte stöd, som utgör det största delområdet i EU:s budget, omvärderas. Då måste också Finland omvärdera sin stödpolitik. En central utmaning också med avseende på försörjningsberedskapen är att trygga en jordbruks- och livsmedelsproduktion som motsvarar det egna behovet i alla förhållanden. Sannfinländarna förutsätter att regeringen vidtar nödvändiga åtgärder för att i Finlands jordbruks- och livsmedelsproduktion under alla omständigheter trygga produktionen av de centrala produkterna som motsvarar behovet hos det egna folket.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 50

Riksdagen förutsätter att regeringen agerar för att det i Finlands jordbruks- och livsmedelsproduktion under alla omständigheter tryggas produktionen av de centrala produkterna som motsvarar behovet hos det egna folket.

40. Naturresursekonomi

22. Främjande av naturresurs- och bioekonomi

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

Aska från förbränning av ved, torv och biomassa är ett utmärkt gödselämne som används ganska lite av en eller annan orsak. Sannfinländarna anser att denna aska bör användas som gödselämne i Finlands skogar mer än nu.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 51

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att öka användningen av aska från förbränning av ved, torv och biomassa som gödsel i skogarna.

31. Stödjande av vattenhushållnings- och fiskeriprojekt

Fisketurismen ökar i Finland: ungefär en tredjedel av finländarna sysslar med fiske och dessutom fiskar många utländska turister i Finland. I Finland fungerar ett drygt hundratal företag inom fisketurismen och inom fiskerihushållning sammantaget cirka 1 700 företag. Fisketurismens ekonomiska effekter gagnar också andra i regionen, exempelvis de som erbjuder logi, säljer livsmedel eller hyr ut båtar. Sannfinländarna ser en stor potential i fisketurismen i Finland och föreslår att för att lindra underskottet i bytesbalansen och öka turisminkomsterna skapar regeringen ett nationellt program för att utveckla fiskerinäringen och fisketurismen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 52

Riksdagen förutsätter att regeringen tar fram ett nationellt program för att utveckla fiskerinäringen och fisketurismen.

50. Främjande av vilthushållningen

Organisationerna både inom natur- och jaktbranschen inser att det förekommer tjuvskytte i Finland. Men om problemets vidd råder det delade meningar. Offer för tjuvskytte blir ofta rovdjur såsom varg, järv, björn och örn. Det beräknas att endast cirka tio procent av fallen med tjuvskytte kommer till tillsynsmyndighetens kännedom eftersom det inte finns tillräckliga resurser för utredning. Sannfinländarna vill att jakten ska vara kontrollerad och föreslår att regeringen både ökar resurserna för övervakning av tjuvskytte och höjer straffskalan för jaktbrott.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 53

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förebygga tjuvskytte bland annat genom att förbättra övervakningen och effektivisera straffen.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning och verksamhetsområdets gemensamma utgifter

01. Kommunikationsministeriets omkostnader

Bland annat enligt uppgifter i medierna har regeringen planerat att förnya systemet för trafikböter så att redan mycket lindriga fortkörningar ska bötfällas; med andra ord avstår man från praxis att överskridning på två till tre kilometer i timmen ursäktas för att eliminera mätarfel. Vi anser att det är urbotat dumt och regeringen bör återta planer som dessa.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 54

Riksdagen förutsätter att straff för bilisters lindriga fortkörningar inte stramas åt.

10. Trafiknätet

20. Bastrafikledshållningen

Enligt Trafikverket har Finlands trafikledsnät förfallit som följd av knappa medel förunderhåll och det eftersatta underhållet uppgår nu till cirka 2,5 miljarder euro. Trots att det har beviljats tilläggsfinansiering på 600 miljoner euro för att minska det eftersatta underhållet för åren 2016—2018, har alla objekt i dåligt skick inte kunnat rustas upp. Sannfinländarna föreslår därför mer resurser för att förkorta det eftersatta underhållet av trafikleder och för att säkerställa trafiksäkerheten.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 55

Riksdagen förutsätter att regeringen ökar satsningar på att förkorta det eftersatta underhållet av trafikleder.

77. Utveckling av trafikledsnätet

Finansieringen av vägarna i Finland är budgetbaserad; finns det inte pengar kan välbehövliga vägprojekt inte inledas. Det vill sannfinländarna ändra på. Regeringen måste utvidga finansieringen av stora projekt för väginfrastrukturen genom en fondmodell. Ett annat alternativ vore den redan använda modellen med offentligt-privat partnerskap där man använder privata medel och där staten betalar ersättning för användningen. Dessutom kunde man genom en vinjettavgift för långtradare särskilt under tider av ekonomisk tillväxt samla in beaktansvärda summor för detta ändamål.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 56

Riksdagen förutsätter att regeringen förnyar finansieringsmodellen för stora trafikledsprojekt.

EU-kommissionen stöder utvecklingen av ett enhetligt trafiknät för att främja den inre marknaden, den regionala sammanhållningen och ett hållbart transportsystem i form av TEN-T-finansiering. Ur TEN-T-projektens fleråriga program stöds i huvudsak EU:s prioriterade projekt och några Europatäckande projekt som kommissionen prioriterar. Planeringen av en snabb tågförbindelse mellan Helsingfors och Åbo har redan inletts och den nya snabba tågförbindelsen stärker regionens ekonomiska tillväxt och utvecklingsmöjligheter. Men Finland har hittills använt TEN-T-finansieringen betydligt mindre än exempelvis Sverige. Sannfinländarna anser att regeringen bör vidta nödvändiga åtgärder för att vårt land med dess långa avstånd och glesa bosättning ska få tillräckligt med stöd för att utveckla vårt trafikledsnät.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 57

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer att Finland får del av Europeiska unionens TEN-T-finansiering.

Den nuvarande kommunikationsministern är mycket aktiv i fråga om stora transportfrågor. Men utvecklingen av bannätet har tyvärr rönt blygsam uppmärksamhet i regeringen, anser vi. Vårt bannät ger ypperliga möjligheter att utveckla Finland till ett centrum för den nordeuropeiska järnvägstrafiken eftersom man från Finland kommer ända till Stilla havet.

En väsentlig del av utvecklingen av vårt bannät handlar om säkerhet. Olyckor i plankorsningar är beklagligt vanliga och för detta behöver vi nolltolerans. Det kan nås genom att avskaffa farliga plankorsningar och markera platser som upplevts som farliga med ordentliga säkerhetsanordningar. För att vi ska kunna utnyttja bannätet fullt ut bör regeringen utarbeta ett program för utveckling av bannätet, som ska innehålla behovet av att förbättra kapaciteten på viktiga banförbindelser, förnyande av säkerhetsanläggningar och slopande av plankorsningar.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 58

Riksdagen förutsätter att regeringen utarbetar ett program för utveckling av bannätet, som ska innehålla behovet av att förbättra kapaciteten på viktiga banförbindelser, förnyande av säkerhetsanläggningar och slopande av plankorsningar.

Som ett led i att utveckla landets trafikleder har Trafikverket utrett möjligheten att bygga Ishavsbanan genom Lappland till Kirkenes i Norge. Banan blir ett projekt i miljardklass men skulle möj-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

liggöra användningen av Nordostpassagen för fartygstransporter från Fjärran östern till marknaderna i Mellaneuropa och skulle öka sysselsättningen och turismen i Lappland. Norge stöder banprojektet och en möjlighet att få finansiering för banan finns 2023 då spetsprojekten för europeiska trafiknät ses över. Också kineserna har uttryckt intresse för att finansiera banan. Sannfinländarna föreslår att regeringen påskyndar byggandet av Ishavsbanan och går in för att påverka att EU-kommissionen finansierar banan som en del av TEN-T-finansieringen för trafikledsnät.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 59

Riksdagen förutsätter att regeringen påskyndar byggandet av en banförbindelse till Ishavet.

30. Stöd till trafiken och köp av tjänster

63. Köp och utvecklande av kollektivtrafiktjänster

Det finns stora regionala skillnader i tillgången till kollektivtrafiktjänster i vårt land. Särskilt tvärtrafiken är knapp och utanför Trängsselfinland är det ofta glest mellan turerna. Särskilt i tågtrafiken finns mycket att förbättra. Sannfinländarna uppmanar regeringen att vidta åtgärder för att öka den regionala jämlikheten i tillgången till kollektivtrafik och säkerställa utbud på kollektivtrafik till skäligt pris i hela landet.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 60

Riksdagen förutsätter att regeringen tryggar tillräckliga kollektivtrafiktjänster till skäligt pris i hela landet.

40. Kommunikationstjänster och kommunikationsnät samt stöd för kommunikation

45. Stöd till nyhets- och aktualitetsverksamhet vid kanaler som betjänar allmänintresset (reservationsanslag 3 år)

Sannfinländarna vill satsa på mångsidigt nyhetsutbud i Finland. Finska notisbyrån är en nyhetskanal som till största delen ägs av privata mediehus tillsammans och som ger basinformation till en stor del av nyheterna. FNB erbjuder nyheter, medietjänster och bilder globalt oavsett kanal från radio till sociala medier dygnet runt. Att en sådan infokanal fortsätter är viktigt.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 31.40.45 med 3 000 000 euro för att säkerställa FNBs verksamhet.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

Finska notisbyrån är en nyhetskanal som till största delen ägs av privata mediehus tillsammans och som ger basinformation till en stor del av nyheterna. FNB erbjuder nyheter, medietjänster och bilder globalt oavsett kanal från radio till sociala medier dygnet runt. FNB har under de senaste åren varit i ekonomiska svårigheter. Sannfinländarna vill satsa på ett mångsidigt nyhetsutbud i Finland och ser FNB:s kontinuitet som informationskanal som viktig. Sannfinländarna föreslår att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att kontinuiteten tryggas för mångsidiga och oberoende medier i vårt land.

För att trygga verksamhetsförutsättningar för mångsidiga och oberoende medier anser sannfinländarna också att medborgarna bör ha större frihet att bestämma hurdana medietjänster som produceras med deras skattemedel. I stället för att hos medborgarna som skatt ta ut en summa som automatiskt riktas för att stödja Yles verksamhet bör medborgarnas valfrihet ökas. I stället för att stödja Yles verksamhet bör medborgarna erbjudas möjligheten att rikta en summa motsvarande Yleskatten till lokal eller ideologisk radio eller till en valfri innehållsproducent för att användas till produktion av nyheter och aktualitetsprogram.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 61

Riksdagen förutsätter att regeringen agerar för att Finland har mångsidiga och oberoende medier.

Reservationens förslag till uttalande 62

Riksdagen förutsätter att regeringen skapar möjligheten för medborgarna att rikta ett belopp motsvarande Yleskatten till lokal eller ideologisk radio eller till valfri innehållsproducent för produktion av nyheter och aktualitetsprogram.

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning

01. Arbets- och näringsministeriets omkostnader

Sannfinländarna föreslår att småföretagare ska få tillgång till en modell med arbetskonto, som är en förenklad modell för företagsverksamhet där utövare av småskalig företagsverksamhet befrias från överdriven byråkrati. Villkoret för att få bli lättföretagare är att företagaren inte är styrelsemedlem i andra företag, inte har flera företag och årsinkomsterna för företagsverksamheten är högst 40 000 euro, det vill säga en summa som motsvarar maximibeloppet på den momslettad som vi föreslår. Om inkomsterna för företagsverksamheten överskrider denna summa, omfattas företaget av normal företagsbeskattning. En väsentlig del av modellen med arbetskonto är ett bankkonto som öppnas med företagarens personbeteckning och genom vilket företagets alla transaktioner går. Den bank som sköter kontot innehåller av betalningar till kontot en skatt enligt

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

den högsta momssatsen, som den redovisar direkt till beskattaren. Det möjliggör konkurrensneutralitet för modellen i relation till andra företagare. I analogi med det undviker lättföretagaren, när transaktionerna går genom arbetskontot, separat bokföring och skattedeklaration eftersom arbetskontots kontoutdrag fungerar som bokföring och uppgifterna och betalningarna överförs automatiskt till skattemyndigheten. På motsvarande sätt innehåller banken socialskydds- och pensionsavgifter från kontot.

Sannfinländarna anser att resurserna för arbetskraftstjänster bör utnyttjas så ändamålsenligt som möjligt. Äldre långtidsarbetslösa är en av de mest svårssysselsatta grupperna. För att resurserna för arbetskraftstjänster ska riktas in mer effektivt vore det förnuftigt att ta pensionsstödet för 60 år fyllda långtidsarbetslösa permanent i bruk. Stödet skulle till beloppet motsvara garantipensionen och den skulle betalas tills stödtagaren som varit arbetslös fem år i följd fyller 65 eller får arbetspension.

Sannfinländarna vill i stället för att erbjuda käpp som regeringen gör erbjuda morot för att främja sysselsättningen. Med tanke på sysselsättning och ekonomisk tillväxt är det viktigt att verksamheten på arbetsmarknaden kan förbättras och att matchningsproblem kan minskas. Det kan ordnas genom åtgärder som främjar arbetskraftens rörlighet såsom förbättring av regional rörlighet. På så sätt påverkar vi att arbetskraften kan flyttas från regioner med hög arbetslöshet till orter där arbete erbjuds och där utbudet på arbetskraft är lågt i förhållande till efterfrågan. En sådan rörlighet bland arbetskraften kan också i någon mån lindra lönetrycket i tillväxtområden. Med tanke på arbetstagaren som flyttar efter jobb är det väsentligt att undvika att bli sittande med två bostäder. Genom att ta i bruk flyttbidraget kan vi i stället sporra arbetstagare att ta emot jobb också när det kräver flytt till annan ort och bara att ta emot jobb således skulle medföra kostnader för arbetstagaren. Särskilt viktigt vore detta för att ersätta kostnader för två bostäder när ett nytt jobb inbegriper en lång provotid och arbetstagaren därför tvingas fatta beslut om att flytta utan säkerhet om att jobbet består. Sannfinländarna föreslår att regeringen vidtar åtgärder för att inleda ett pilotprojekt för introduktion av flyttbidrag exempelvis för nästa två år.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 63

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en modell för arbetskonto för småföretagare som eliminerar företagarens ekonomiska och administrativa börda och sporrar till att bli företagare.

Reservationens förslag till uttalande 64

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en proposition för att ta pensionstöd för 60 år fyllda långtidsarbetslösa i permanent bruk.

Reservationens förslag till uttalande 65

Riksdagen förutsätter att regeringen som ett led i sysselsättningspolitiken inleder beredningen av skapandet av ett system för flyttbidrag.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

20. Närings- och innovationspolitik

40. Stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet

Statsrådet tillsatte på hösten en arbetsgrupp vars mål är att skapa en långsiktig plan för att ta fram överskådligare företagsstöd som bättre stöder förnyelse och produktivitet i företagen, är mer kostnadseffektiva i ett statsfinansiellt perspektiv och väger in målen i energi- och klimatstrategin. Sannfinländarna anser att arbetsgruppens arbete är viktigt och stöder målet att förflytta tyngdpunkten i företagsstödsystemet i en riktning som främjar företagens och näringarnas produktivitet på lång sikt. På grundval av arbetsgruppens arbete bör regeringen därför utan dröjsmål vidta åtgärder för att slopa stödformer som är skadliga, ineffektiva och som snedvrider konkurrensen.

Malmletning visar tecken på återhämtning i Finland efter några tystare år. I Finland bedrivs malmletning främst av kanadensiska och australiska bolag. Intresset gäller särskilt koppar, nickel och guld. Finlands gruvpolitik har varit alltför osjälviskt och gått emot det nationella intresset. Finland har i praktiken förklarat sina mineraler som hela världens gemensamma egendom så att finländarna inte har bättre rätt till mineraler än utlänningar och det tas inte ut någon separat gruvskatt för gruvorna. Sannfinländarna föreslår att Finland ska förnya sin gruvpolitik med nationellt intresse i blickpunkten och skapa förutsättningar för inhemsk malmletning och grundande av ett bolag som fokuserar på gruvindustri för att säkerställa att en större del av vinsterna från gruvdriften i fortsättningen stannar i Finland.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 66

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart gallrar bort näringsstöd som är skadliga, ineffektiva och snedvrider konkurrensen.

Reservationens förslag till uttalande 67

Riksdagen förutsätter att regeringen skapar förutsättningar för inhemsk malmletning och grundande av ett företag som fokuserar på gruvindustri.

42. Utvecklande av tillväxtekosystem och innovativ offentlig upphandling

Sannfinländarna föreslår en ändring i systemet för stöd till värme- och energiproduktionen för att öka andelen inhemska råvaror. Sågverken har mycket spån och bark som inte utnyttjas som bränsle eller fortsatt förädling. Det beror på olägenheter i stödsystemet som bör korrigeras.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 68

Riksdagen förutsätter att regeringen ändrar stödsystemet så att biprodukter från inhemska sågverk vidareförädlas och utnyttjas för produktion av el och värme.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

20. Närings- och innovationspolitik

89. Kapitalinvestering i Tekes Venture Capital Ab (reservationsanslag 3 år)

Sannfinländarna föreslår ett tillägg på 10 000 000 euro för finansieringen av Tekes. Vi anser att innovationsstöden intar en betydande position vid kommersialisering av innovationer och att det i praktiken har visat sig att de företag som fått stöd av Tekes för sin tillväxt har förmått öka sin omsättning betydligt mer än den genomsnittliga nivån för motsvarande små och medelstora företag.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.20.89 med 10 000 000 euro för Tekes omkostnader.

30. Sysselsättnings- och företagsamhetspolitik

10. Flyttbidrag på grund av arbetsplats

Med tanke på sysselsättning och ekonomisk tillväxt är det viktigt att verksamheten på arbetsmarknaden kan förbättras och att matchningsproblem kan minskas. Det kan ordnas genom åtgärder som främjar arbetskraftens rörlighet såsom förbättring av regional rörlighet. På så sätt påverkar vi att arbetskraften kan flyttas från regioner med hög arbetslöshet till orter där arbete erbjuds och där utbudet på arbetskraft är lågt i förhållande till efterfrågan. En sådan rörlighet bland arbetskraften kan också i någon mån lindra lönetrycket i tillväxtområden. Därför föreslår sannfinländarna en ökning på 15 000 000 euro för flyttbidrag på grund av arbetsplats i överensstämmelse med Budgetmotionen BM 305/2017.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.30.10 med 15 000 000 euro för flyttbidrag på grund av arbetsplats.

30. Sysselsättnings- och företagsamhetspolitik

51. Offentlig arbetskrafts- och företagsservice (reservationsanslag 2 år)

Sannfinländarna föreslår 10 miljoner euro mer för läroavtalsutbildning. Läroavtalsutbildningen i Finland har utnyttjats bristfälligt trots att den lämpar sig som väg till behörighet i många yrken. Den erbjuder studerande möjligheten att få yrkeskompetens genom praktiskt arbete, med stöd av teoristudier. Detta är till fördel för både den studerande och arbetsgivaren.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.30.51 med 10 000 000 euro för att genomföra läroavtalsutbildning.

51. Offentlig arbetskrafts- och företagsservice (reservationsanslag 2 år)

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

Långtidsarbetslöshet är fortfarande ett betydande samhällsproblem och särskilt sysselsättningen av personer med funktionsnedsättning har visat sig vara ytterst svårt. I Sverige har sysselsättningen av partiellt arbetsföra och personer med funktionsnedsättning ordnats genom den riksomfattande organisationen Samhall. Numera sysselsätter Samhall ca 20 000 personer. Samhall har verksamhet i ett flertal branscher, bland dem produktion, installation, packning, lagerhållning och logistik, fastighets- och områdesservice, städning och äldreomsorg. Av finansieringen för Samhall betalas största delen (70 %) ur Svenska statens budget och återstoden täcks genom försäljningsintäkter från verksamheten

Sannfinländarnas riksdagsgrupp föreslår ett pilotförsök med ett sysselsättningssystem motsvarande Sveriges Samhall-modell i Finland för att särskilt personer med funktionsnedsättning och långtidsarbetslösa ska få nya möjligheter.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.30.51 med 24 000 000 euro till stöd för sysselsättning för långtidsarbetslösa och personer med funktionsnedsättning.

51. Offentlig arbetskrafts- och företagsservice (reservationsanslag 2 år)

Regeringen planerar att ta i bruk en aktiveringsmodell för utkomtskydd för arbetslösa. Men modellen betyder i praktiken nedskärning av utkomtskydd för arbetslösa, eftersom arbetsplatser och sysselsättningstjänster inte finns för alla som vill ha dem. Trots att sysselsättningsnivån har förbättrats är långtidsarbetslösheten samtidigt rekordhög och utgör en stor börda för samhället. När regeringen har skurit ner sysselsättningstjänsterna, innebär introduktionen av aktiveringsmodellen för utkomtskydd för arbetslösa en allt djupare misär för de arbetslösa. Sannfinländarna anser att regeringen bör avstå från planerna på att ta i bruk aktiveringsmodellen för sysselsättningen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 69

Riksdagen förutsätter att regeringen inte genomför en sådan aktiveringsmodell för sysselsättningen som driver arbetslösa till allt djupare misär.

50. Regionutveckling och strukturfondspolitik

40. Införande av regionala innovationer och försök

I östra Finland utvecklas ekonomin långsammare än i det övriga Finland. Det försvagar regionens utveckling och villkoren för konkurrenskraft. Regionens främsta utmaningar har redan länge varit att befolkningen minskar och att arbetslösheten är hög. Också inom regionen har skillnaderna ökat: städerna och den närliggande landsbygden ser ut att klara sig bättre än den mer perifera glesbygden. Sannfinländarna anser att regeringen bör uppmärksamma utvecklingen och öka satsningarna på att utveckla näringarna i de regioner i östra Finland som går back, och att höja sysselsättningstalet i regionen för att dämpa utflyttningen och öka vitaliteten.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

Enligt företagarna i Finlands enkät för ensamföretagare eftersträvar ensamföretagarna tillväxt primärt genom att söka nya kunder och marknader och sekundärt genom att samarbeta med andra företagare. Att utveckla nya produkter är tredje i viktighetsordning. Sannfinländarna vill underlätta livet för ensamföretagarna inte bara genom modellen med arbetskonto, utan också genom ett regionalt pilotprojekt för att stödja ensamföretagare. Därför föreslår sannfinländarna att regeringen inleder ett regionalt pilotprojekt i södra och mellersta Österbotten som ska fokusera på att förbättra omvärldsvillkoren och ställningen för ensamföretagare genom att bland annat stödja ensamföretagarnas nätbildning, produktutveckling och marknadsföring.

Turismen i Lappland har ökat i popularitet och särskilt mängden kinesiska turister har ökat: mängden kinesiska turister ökade från 2015 till 2016 med nästan 35 procent och Finland besöktes av 356 000 kinesiska turister som använde över 300 miljoner euro i landet. Sannfinländarna ser en stor potential i turismen till Lappland och föreslår för att lindra underskottet i bytesbalansen och för att öka inkomsterna från turismen att regeringen vidtar åtgärder för att eliminera flaskhalsar som skadar turismen bland annat genom att öka flygkapaciteten och främja operationen av direkflyg från Kina till flygplatserna i Lappland.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 70

Riksdagen förutsätter att regeringen ökar satsningarna på att utveckla näringarna i de regioner i östra Finland som går back, och att höja sysselsättningstalet i regionen för att dämpa utflyttningen och öka vitaliteten.

Reservationens förslag till uttalande 71

Riksdagen förutsätter att regeringen som regionalt pilotprojekt i södra och mellersta Österbotten inleder ett projekt för att förbättra omvärldsvillkor och ställning för ensamföretagare.

Reservationens förslag till uttalande 72

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att eliminera flaskhalsar som skadar turismen i Lappland bland annat genom att öka flygkapaciteten.

60. Energipolitik

20. Främjande av energieffektivitet och användning av förnybar energi

Sannfinländarna anser att åtgärderna för att avstå från kolförbränning bör för snabbas. Minskningen bör gå hand i hand med tryggandet av den inhemska försörjningsberedskapen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

Reservationens förslag till uttalande 73

Riksdagen förutsätter att regeringen påskyndar åtgärderna för att upphöra med kolförbränning i produktionen av värme- och energi, dock så att behoven för att trygga försörjningsberedskapen beaktas.

44. Produktionsstöd för förnybar energi

Sannfinländarna anser att vindkraftverkens miljö- och hälsoproblem seriöst bör vägas in i villkoren för stödbesluten och de till sin nivå oskäligen stöden för vindkraft bör återtas för att sanera konkurrensläget.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 74

Riksdagen förutsätter att regeringen seriöst uppmärksammar vindkraftverkens miljö- och hälsoproblem i villkoren för stödbesluten och återtar oskäligen stöd för vindkraft.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Enligt Institutet för hälsa och välfärds forskningsrapport från december 2016 är var tionde barnfamilj fattig. Fattigdomen bland barn och barnfamiljer visar åter en växande trend efter att i några år ha minskat, och starkast ökar fattigdomen bland familjer med småbarn och två vårdnadshavare. Under undersökningstiden fanns det 63 400 fattiga barnfamiljer med 126 000 barn. Efter lågkonjunkturen från 1995 till 2007 tredubblades fattigdomsgraden och har därefter på 2010-talet enligt Institutet för hälsa och välfärds rapport förblivit på ungefär tio procents nivå. Försörjningen har enligt rapporten försvagats också på grund av att realvärdet på inkomstöverföringar har sjunkit och på grund av många ändringar i beskattning och avgifter. Samhällets stöd till barnfamiljer ökade inte under åren av tillväxt men under recessionsåren i början av 1990-talet och på 2010-talet har barnfamiljer blivit föremål för nedskärningar. Sannfinländarna anser att barnfamiljers fattigdom är ett allvarligt problem och förutsätter att systemet med stöd till familjer förnyas för att garantera försörjning och välfärd för barnfamiljer.

Klientavgifterna inom kommunal hälso- och sjukvård har ett avgiftstak enligt kalenderår, 691 euro åren 2016 och 2017, och analogt har läkemedelskostnaderna sitt eget tak enligt kalenderår som är 605,13 euro 2017. Utanför avgiftstaket blir dock bland annat tandvård och sjuktransporter. Sannfinländarna anser att hälso- och sjukvårdsavgifterna utgör en ansevärd utgiftspost för sjuka småinkomsttagare och uppmanar regeringen att vidta åtgärder för att skapa ett enhetligt och skäligt avgiftstak för sjukvården för att insjuknande inte ska äventyra försörjningen för våra mindre bemedlade medborgare.

Sannfinländarna föreslår att regeringen vidtar åtgärder för att inkludera dimensioneringen av vårdare i äldreomsorgen i äldreomsorgslagen och att stegvis öka minimipersonalen vid intensifierat

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

serviceboende till 0,60 vårdanställda per kund. Ökningen ska ske småningom med början där dimensioneringen nu är under 0,50 och genom att initiera ett lagändringsprojekt där dimensioneringen höjs till 0,60 år 2019. På vårdavdelningar vid hälsocentraler eller andra vårdenheter med kunder i långvård vars vårdbehov är motiverat medicinskt eller för att säkerställa en trygg vård, bör minimidimensioneringen fastställas till 0,70 vårdanställda per kund. Minimidimensioneringen av personalen avser dimensioneringen av sådan personal som faktiskt deltar i vården och där frånvarande anställdas andel ersätts med vikarier. Till minimipersonalstyrkan räknas bara social- och hälsovårdsanställda med yrkesutbildning.

Vård i livets slutskede är god och värdig vård av patienten inför den annalkande döden. Sannfinländarna anser att vård i livets slutskede bör höras till välfärdsstaten som en subjektiv rättighet, ett tillräckligt antal vårdplatser vilket nu regleras av mjukare normer bör skrivas in i lag och även yrkeskompetensen hos personalen bör säkerställas. Den nuvarande lagstiftningen och de mjukare styrmedlen, såsom rekommendationer om vård i livets slutskede, kan inte för närvarande trygga en god vård i livets slutskede för alla som behöver den. Det finns variationer i ordnandet och kompetens i fråga om vård i livets slutskede i olika delar av Finland, liksom det finns fler som behöver vård än det finns platser. Att hälso- och sjukvårdens ekonomiska resurser försvagas och en allmän ojämlikhet i samhället breder ut sig kan dessutom äventyra en rättvis tillgång till vård. För att råda bot på nuläget behövs en lag som definierar förutsättningarna för en god vård i livets slutskede. Lagen ska garantera en god tillgång till vård för alla som behöver vård i livets slutskede i hela Finland. Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt. Samtidigt föreslår sannfinländarna att regeringen ska vidta skyndsamma åtgärder för att se till utbildningen för personalen inom social- och hälso- och sjukvården särskilt inom områdena för vård i livets slutskede, bedömning av funktionsförmågan och teknik.

Försäkringsläkarnas ställning inom finländsk hälso- och sjukvård är speciell. Försäkringsläkarna har kunnat utarbeta bedömningar av patienter utan att de behöver underteckna dokument ”på heder och samvete” olik övrig yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården. I sina beslut har de rentav kunnat sidsteppa intyg från specialistläkare vid universitetssjukhus och avslå ersättningar utan att träffa patienten. Obetalda ersättningar för hundratals miljoner euro förblir i försäkringsbolagens kassa som deras egendom. Summan fördelas som utdelning till delägarna som är staten och kommunerna och till arbetstagar- och arbetsgivarorganisationerna, medan medborgarna lider. Sannfinländarna kräver att denna orättvisa korrigeras genom att ändra lagen så att försäkringsbolagens ersättnings- och pensionsbeslut principiellt fattas på grundval av diagnos utförd av den försäkrades egen läkare. Försäkringsbolagens läkare ska inte kunna avslå ersättningar om de inte på medicinska grunder kan bevisa att ansökan om ersättning till väsentliga delar är felaktig. Vid ersättningar ska det tillämpas omvänd bevisbörda på försäkringsbolagen så att försäkringsbolaget kan befrias från att betala ut ersättning endast om det kan bevisa att den diagnos enligt vilken ersättning ska betalas till den försäkrade till väsentliga delar är felaktig.

Närståendevårdare har enligt lagen rätt till lediga dagar. Så är ändå inte fallet i praktiken. Också stöd för närståendevård är i relation till de samhällsbesparingar som närståendevården medför mycket bristfälligt och beskattningen tär på det ytterligare. Vi menar att regeringen bör se till att närståendevårdarnas lagstadgade lediga dagar genomförs, att det finns vikarier och att stödet för närståendevård blir skattefri inkomst, dock utan att påverka närståendevårdarnas intjäning av pension negativt.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

I Finland är så kallad familjevård en mindre känd vårdform. Sannfinländarna anser därför att vi bör utnyttja och stödja familjevård i hela landet i större skala än nu. Också äldreomsorgen kan enligt vår mening inkluderas i familjevården.

I Finland är det beklagligt många unga som mår dåligt och upp till en fjärdedel har diagnos på psykiska problem. Trots satsningar på ungdomsarbete har vi inte lyckats nå den målgrupp som mest behöver stöd. Tredje sektorn bildar ett stödnät och en närmaste krets särskilt i situationer där den egna familjen inte gör det och är en naturligare hjälpare än myndigheterna för unga med sammansatta problem. Särskilt mobbning marginaliserar barn från unga år. Arbete som stöder skolhälsan måste fås med i vardagen i skolan på ett naturligt och positivt sätt: genom att visa barnet hur viktigt det är att ta hand om och uppmuntra varandra. Att värdesätta andra börjar med att var och en känner sig värdefull. Skolorna behöver kampanjer och skolbesök som stöder målet. Sannfinländarna uppmanar regeringen att utarbeta ett välfärdsprogram för barn och ungdomar som stärker mentalvårdstjänsterna för barn och ungdomar och effektiviserar samarbetet mellan skolor och hälso- och sjukvård för att förebygga problemen.

Frysningarna av index ökar i synnerhet mindre bemedlades och pensionärers problem med försörjning och ökar ojämlikheten i vårt samhälle. Som regeringen själv har konstaterat ökar frysningarna av indexen också utgifterna på annat håll: exempelvis bostadsbidraget för pensionärer, utkomststødet och läkemedelsersättningarna väntas stiga om indexet blir fryst. Sannfinländarna uppmanar regeringen att avstå från indexfrysningarna för att säkerställa en sådan nivå på förmåner att de som har rätt till dem klarar sig utan att behöva söka utkomststød. Dessutom förutsätter sannfinländarna att regeringen bereder en ändring av arbetspensionssystemet genom vilket det så kallade brutna indexet återställs för pensionärer med låga och medelstora inkomster till index 50/50 gradvis före utgången av 2022.

Vårdreformen är förenad med betydande riskfaktorer. Lagstiftningspolitiken kring reformen ser inte bra ut. Följden blir hotbilder om att regleringens förmåga att uppfylla grundläggande uppgifter försvagas. Reformen har getts omfattande mål, av vilka ett är att spara pengar. Sannfinländarna anser att för att kostnaderna ska kunna dämpas måste ökningen av valfriheten vara baserad på forskningsbaserad kunskap. Också olika försök måste utnyttjas. Endast så kan vi identifiera de ekonomiska, sociala och andra bakgrundsfaktorer och sådana allmängiltiga mekanismer som kan användas i detta regelverk. Sannfinländarna föreslår vidare att valfriheten bör konstrueras i en form där privata tjänsteproducenter kompletterar de offentliga tjänsterna.

Mängden ensamföretagare har ökat kraftig under de senaste tio åren. Samtidigt har ensamföretagarnas betydelse för hela samhället ökat. Det är önskvärt att antalet fungerande företag ökar. Arbete och företagsamhet påverkar ekonomins förmåga att skapa nya arbetstillfällen och välfärd. Ändringar i företagsbeståndet kan påverkas genom lagstiftning, företagsbeskattning och företagsstød. Sannfinländarna vill ingripa i småföretagarnas svaga ställning i ett skede där företagsverksamhet inte har framgång som planerat. Därför bör ensamföretagare stødjas genom att förbättra tryggheten i fråga om konkurs, arbetslöshet, arbetshälsa, olycksfall och annat motsvarande.

Den internationella mansdagen har firats sedan 1999. Avsikten är att utgöra en motvikt till de ofta negativa manskilderna som erbjuds av medierna. Mansdagen behövs eftersom den främjar att pojkar och män kan producera en positiv insats för närstående och samhället. Men i Finland firas

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

mandagen inte enligt Helsingfors universitets kalender, inte ens fast denna almanacka som institution har ett betydande socialt inflytande. Mandagen har ändå uppmärksamats av många organisationer runtom i världen och av FN. Sannfinländarna anser att våra grundläggande gemensamma juridiska värderingar inkluderar att främja jämställdheten mellan könen. Empiriskt är det emellertid inte så. På dessa grunder tillstyrker sannfinländarna att internationella mandagens ställning och firande ska stärkas också i Finland.

Brandmännens pensionsålder avviker inte från pensionsåldern hos andra finländare. I praktiken får många brandmän invalidpension på grund av olika fysiska besvär. För att ingripa i det behövs analytiska redskap, kunskapsmässigt stöd och kritiska synpunkter. För att bilda en välgrundad uppfattning i frågan måste åtgärderna för att sänka brandmännens pensionsålder på ovan relaterade grunder utredas.

Den nyligen inträffade tågolyckan där flera beväringar förolyckades visar att den finländska beväringen är i en mycket sårbar ställning vid olycksfall. Statens ersättningar till de anhöriga till en beväring som skadat sig eller i värsta fall omkommit är obefintliga eller minimala. Därför förutsätter sannfinländarna att regeringen vidtar skyndsamma åtgärder för att förnya lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom på ett sätt som förbättrar beväringarnas och stampersonalens ställning och rättigheter vid alla olycksfall.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 75

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder ett nytt system för familjestöd så att inkomstskillnaderna hos barnfamiljerna minskar och alla familjer tillförsäkras en tillräcklig försörjning.

Reservationens förslag till uttalande 76

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för införande av ett gemensamt avgiftstak inom sjukvården.

Reservationens förslag till uttalande 77

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en lagändring för att öka antalet vårdare inom äldreomsorgen så att vårdens nivå och vårdarnas arbetshälsa tryggas.

Reservationens förslag till uttalande 78

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer att det stiftas en lag om vård i livets slutskede i överensstämmelse med ledamot Arja Juvonens m.fl. lagmotion till riksdagen.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

Reservationens förslag till uttalande 79

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer att det föreskrivs om sanningsläggande för försäkringsbolag och försäkringsläkare och en omvänd bevisbörda i överensstämmelse med lagmotionen om den så kallade Lex Ronkainen.

Reservationens förslag till uttalande 80

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer att närståendevårdarnas lagstadgade lediga dagar genomförs och att den ersättande vården för personer i närståendevård håller en god kvalitet, och utreder möjligheterna att förskriva om skattefrihet för ersättning till närståendevårdare så att närståendevårdarna inte förlorar sin rätt till intjänad pension.

Reservationens förslag till uttalande 81

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att göra familjevården känd och säkerställa att äldres möjlighet att få familjevård stöds jämlikt överallt i Finland.

Reservationens förslag till uttalande 82

Riksdagen förutsätter att regeringen stärker mentalvårdstjänsterna för barn och ungdomar och effektiviserar samarbetet mellan skolor och hälso- och sjukvård för att förebygga problemen.

Reservationens förslag till uttalande 83

Riksdagen förutsätter att regeringen återställer indexjusteringarna för alla förmåner och pensioner för vilka de har frusits.

Reservationens förslag till uttalande 84

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en ändring av arbetspensionssystemet genom vilket det så kallade brutna indexet återställs för pensionärer med låga och medelstora inkomster till index 50/50 gradvis före utgången av 2022.

Reservationens förslag till uttalande 85

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder valfriheten i vårdreformen baserad på forskningsbaserad kunskap, pilotprojekt och regionala försök samt så att de offentliga vårdtjänsterna är systemets grund och privata tjänsteproducenter kompletterar de offentliga tjänsterna.

Reservationens förslag till uttalande 86

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra ensamföretagarnas trygghet i fråga om konkurs, arbetslöshet, arbetshälsa, olycksfall och annat motsvarande.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

Reservationens förslag till uttalande 87

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att stärka statusen för och firandet av internationella mansdagen (den 19 november) också i Finland.

Reservationens förslag till uttalande 88

Riksdagen förutsätter att regeringen utreder åtgärder för att sänka brandmännens pensionsålder.

Reservationens förslag till uttalande 89

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förnya lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom bland annat i fråga om ersättningspraxis för beväringar i överensstämmelse med Arja Juvonens m.fl. lagmotion.

05. Omkostnader för de barnskyddsenheter som lyder under Institutet för hälsa och välfärd

Enligt en utredning som sammanställts av regionförvaltningsverken har ett flertal kommuner svårt att genomföra barnskyddsuppgifter inom utsatt tid. Enligt barnskyddslagen ska behovet av service börja utredas inom sju vardagar. Utredningen av behovet ska i sin tur bli klar inom tre månader från aktualiseringen. Så sker inte i många kommuner. Många kommuner har haft problem också bland annat med personalmängden i barnskyddet, genomförande av övervakningen av vården utom hemmet och med förfarandena. Det finns inte tillräckligt med kompetenta anställda och de har alldeles för många klienter. Enbart i södra Finland anfördes cirka 100 klagomål i barnskyddsärenden 2016. Totalt har regionförvaltningsverken tagit cirka 50 kommuner under övervakning i år och föregående år. Sannfinländarna förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att lösa problemen med krisen inom barnskyddet.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 90

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar skyndsamma åtgärder för att lösa problemen med krisen inom barnskyddet.

10. Utjämning av familje- och boendekostnader, grundläggande utkomststöd samt vissa tjänster

56. Tolk tjänster för personer med funktionsnedsättning

Handikapporganisationernas samarbetsorganisation Handikappforum uttrycker oro över kvalitet och tillgång beträffande tolktjänster för handikappade. Enligt Handikappforum minskar FPA:s upphandling som upphörde den 19 oktober betydligt mängden tolkresurser som upphandlas, och FPA:s mål att säkerställa tillräckliga och högkvalitativa tolktjänster för handikappade kommer inte att uppfyllas för någon av kundgrupperna. Att ordna arbetslivstolkning har varit svårt redan

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

under innevarande upphandlingsperiod och minskningen av tolkresurserna kommer att skada möjligheterna särskilt för handikappade personer att få jobb och att behålla jobben när det hotar bli svårare att få den tolkning som behövs i jobbet. Sannfinländarna anser att tillräckliga tolktjänster för handikappade är en jämlikhetsfråga och regeringen bör vidta åtgärder för att lösgöra tolktjänsterna från konkurrensutsättningen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 91

Riksdagen förutsätter att upphandlingsförfarandet i fråga om tolktjänster för handikappade slopas.

30. Sjukförsäkring

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av sjukförsäkringslagen

Regeringen har skurit ner ersättningar för hälso- och sjukvård med hård hand: av arvoden till privatläkare eller tandläkare ersätts en mindre del än förr, och läkemedelsersättningarna är föremål för en nedskärning på 150 miljoner euro. Sannfinländarna förutsätter att utöver att skapa ett enhetligt och skäligt avgiftstak vidtar regeringen åtgärder för att moderera nedskärningarna i läkemedelsersättningar särskilt i fråga om låginkomsttagare.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 92

Riksdagen förutsätter att regeringen modererar nedskärningarna i läkemedelsersättningar för låginkomsttagare.

50. Stöd till veteraner

51. Ersättning för skada, ådragen i militärtjänst

Som en följd av bortgångar och att vårdbehovet har förändrats till följd av åldrande är skadegradsklassificeringen i lagen om skada, ådragen i militärtjänst från 1948 och begreppet för 10 procents invaliditet enligt lagens 6 § inte längre befogad för de som tjänstgjorde i Finlands krig 1939—1945. Sannfinländarna anser att allt upptänkligt stöd måste ordnas också för den sista veteranen och uppmanar regeringen till åtgärder för att säkerställa resurser för serviceutbudet till veteranerna.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

Reservationens förslag till uttalande 93

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att avstå från skadegradsklassificeringen i lagen om skada, ådragen i militärtjänst i enlighet med ledamot Elomaas lagmotion.

56. Utgifter för rehabilitering av frontveteraner (reservationsanslag 2 år)

Sannfinländarna vill stödja den förbättring av förmåner för veteraner som gemensamt har föreslagits av Finlands Krigsveteranförbund och Frontveteranernas förbund. Sannfinländarna anser att allt upptänkligt stöd måste ordnas också för den sista veteranen. Därför anser vi det viktigt att våra sista veteraners funktionsförmåga främjas så länge det är möjligt.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 33.50.56 med 8 000 000 euro för rehabilitering av veteraner.

De som tjänade i krigen gav en oersättlig insats för det självständiga Finland som firar hundraårsjubileum, och det är motiverat att utvidga mängden av personer som har rätt till förmåner enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst till alla som tjänat i Finlands krig åren 1939—1945. På grund av veteranernas höga ålder är det bråttom med lagändringar som förbättrar deras ställning: även om antalet veteraner minskar ökar vårdbehovet som följd av deras höga ålder. Därför behövs det tjänster inom slutenvård mer än förr i förhållande till veteranernas antal och behovet av öppen vård inom social- och hälso- och sjukvård samt äldreomsorgen ökar. Sannfinländarna anser att allt upptänkligt stöd måste ordnas också för den sista veteranen och uppmanar regeringen till åtgärder för att säkerställa resurser för serviceutbudet till veteranerna.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 94

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer att våra krigsveteraner till livets slut får rehabiliterings- och hemtjänster fullt ut.

60. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

37. Statlig ersättning till kommunerna för kostnader på grund av brådskande socialvård för personer som uppehåller sig illegalt i landet (förslagsanslag)

Sannfinländarna föreslår nedskärning av kostnader på grund av brådskande socialvård för personer som uppehåller sig illegalt i landet. Vi anser att det inte är en uppgift för de finländska skattebetalarna att bekosta tjänster för personer som uppehåller sig illegalt i landet, utan de som fått avslag på asylansökan bör avlägsnas ur landet omedelbart efter beslutet och för att säkerställa att avlägsnandet blir genomfört bör de tas i förvar före återsändande för att säkerställa att återsändandet blir genomfört i stället för att de får röra sig fritt i vårt land, och potentiellt äventyra den nationella säkerheten och anlita kommunala tjänster.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 33.60.37 med 5 346 000 euro ur anslaget för kostnader för kostnader på grund av socialvård för personer som uppehåller sig illegalt i landet.

80. Avbytarverksamhet för lantbruksföretagare och pälsdjursuppfödare

40. Statlig ersättning för kostnaderna för avbytar-service för lantbruksföretagare (förslagsanslag)

Jordbruksproducenterna utför ett värdefullt arbete för den finländska livsmedelsförsörjningen. Arbetet i sig är mycket bindande särskilt inom boskapsskötsel och pälsnäring. Då blir det lätt omöjligt att hålla semester eftersom det är svårt att få kompetenta avbytare.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 33.80.40 med 5 000 000 euro till ökning av lantbruksavbytare.

Det råder skriande brist på lantbruksavbytare på många håll i Finland. Orsaker till det är att boskapsstorlekarna ökar och att gårdarna mekaniseras vilket har lett till ökat utbildningsbehov bland avbyterna. Situationen försvåras ytterligare av att kraven på yrkesgruppens kännedom om djuren och vården av dem har ökat. Att jordbruksföretagare kan ta semester är ändå viktigt. Lantbruksavbyterna sköter det praktiska arbetet när företagarna är lediga eller sjuka. Därför är det naturligt att jordbruksföretagarnas möjligheter till kompetenta avbytare är viktigt med avseende på arbetshälsan. Bristen på avbytare måste därför åtgärdas genom lämpliga lösningar och metoder.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 95

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra avbytertjänsterna för utövare av lantbruk och renhushållning.

90. Understöd för främjande av hälsa och social välfärd

50. Understöd till samfund och stiftelser för främjande av hälsa och social välfärd

I Finland finns nästan tiotusen bostadslösa varav cirka en femtedel lever helt utan bostad. För att avhjälpa situationen har det inte hittats tillräckligt effektiva metoder. Det allmänna ska främjas vars och ens rätt till bostad och möjligheter att själv ordna sitt boende. En utmaning är också bland annat skolmarginaliseringen. En socialt hållbar arbetsmiljö i skolorna, en hållbar utveckling och att förebygga mobbning är frågor som det bör hittas lämpliga metoder för. Såna personer som behöver trygghet och omedelbar omsorg som är nödvändig för ett människovärdigt liv finns det också i andra grupper som lider av olikartade problem. Bland samhällslivets sektorer har särskilt frivilligorganisationer och frivillig medborgarverksamhet en viktig funktion härvidlag. För att lindra dessa olägenheter måste det av avkastningen från Social- och hälsoorganisationernas un-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

derstödscentral ordnas 100 miljoner euro för stöd till bostadslösa, utslagna, skolavhoppare och andra som lider av motsvarande problem, i samarbete med tredje sektorn.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 96

Riksdagen förutsätter att regeringen av Steas avkastning reserverar en bidragspott på 100 miljoner euro för stöd till bostadslösa, utslagna, skolavhoppare och andra som lider av motsvarande problem, i samarbete med tredje sektorn.

Huvudtitel 35

MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Miljöförvaltningens omkostnader

01. Miljöministeriets omkostnader

I framtiden kommer vi att ställas inför stora utmaningar inom bostadsproduktionen. Särskilt krävande är läget uttryckligen i huvudstadsregionen med kranskommuner där bostadspriser och hyror redan är skyhöga. För att finländarna ska ha råd att bo också i fortsättningen behövs bland annat rätlinjig bostadsproduktion, ett paket för flyttbidrag och energi till skäligt pris. Vi anser att det måste satsas mer på boende till rimligt pris. Men vi behöver också betydligt större avreglering av tillståndsbyråkratin. Det sätter fart på investeringar och skapar också fler arbetstillfällen.

Sannfinländarna lägger stor vikt vid att beloppen på reparationsstöden höjs till en relevant nivå. Vi är i skriande behov av större anslag och satsningar för att de bostadsreparationer som gör att äldre och funktionshindrade kan bo kvar ska kunna göras. Regeringens anslag för reparationsunderstöd är ohjälpligen alltför snävt tilltaget.

Dessutom ingriper vi i prissättningen på elöverföring genom att sänka avkastningskravet på elöverföring och vi höjer inte skatten på uppvärmningsbränslen.

Inomhusluftrelaterade mögel- och fuktskadesjukdomar är ett omfattande problem i vårt västliga samhälle. Vår riksdagsgrupp anser att det inte räcker med att veta det – någonting måste göras. Därför föreslår vi vidare som riksdagsgrupp att i samband med den eventuella förestående vårdreformen bör man agera konkret och inrätta en inomhusklimatpoliklinik i varje landskap. Vi reserverar medel för det i år alternativa budget redan nu, vilket markerar en stark blick mot framtiden.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 97

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart bereder ett program för billigare bostäder, där det satsas bland annat på produktion av hyresbostäder och reparationsbyggnad, elimi-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

nering av bostadslöshet, lägre boendekostnader genom att sänka värmekostnader, fastighetsskatt och överlåtelseskatt, sänkning av priset på elöverföring, förhindrande av spekulation med tomtmark, försnabbande av planläggningen, ingripande i oskäligen hyror och stöd för flyttning för att få eller byta jobb.

Reservationens förslag till uttalande 98

Riksdagen förutsätter att regeringen inbegriper i vårdreformen ett åläggande att i varje landskap inrätta en enhet specialiserad på skötsel av sjukdomar relaterade till inomhusluft.

20. Samhällen, byggande och boende

01. Omkostnader för Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet

Sannfinländarnas riksdagsgrupp anser det vara viktigt att alla finländska medborgare ska få njuta av välfärdsstatens förmåner, det vill säga i detta fall få stöd för att ordna boende till skäligt pris och få tillgång till behövliga social-, hälsovårds- och kulturtjänster. Ändå har det på senare tid erkänts och identifierats att det bland de bostadslösa finns gott om människor vars boende inte fungerar utan särskilda åtgärder och tilläggsresurser vid anskaffning av bostad. Därför avkräver vår riksdagsgrupp regeringen omedelbara särskilda åtgärder för att anvisa och bygga vägar ut ur bostadslösheten för stambefolkningen så att det i slutändan av vägen går att klara sig med boende och dagligt liv självständigt, utan specialstöd.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 99

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder åtgärder för att eliminera bostadslöshet bland finländare med samma fart som den ordnade boende för en stor mängd asylsökande.

02. Digitalisering av den byggda miljön och byggandet

Finlandsturismen bland asiatiska turister har de senare åren ökat kraftigt särskilt i Lappland. Enligt aktuella uppgifter har turist- och restaurangbranschen en väldig potential, men flygplats- och logikapaciteten hotar bli en flaskhals. Härmed föreslår sannfinländarnas riksdagsgrupp att större eurobelopp ska satsas på att eliminera flaskhalsarna – och utveckla verksamheten i rätt riktning. Dessutom anser vår riksdagsgrupp att för att utveckla delnings- och plattformsekonomin inom turismen vidtar vi också utvecklingsåtgärder för att sektorn bättre ska kunna möta framtidens utmaningar. Vår grupp menar att i fortsättningen kan digitala turismplattformar användas för att starkare presentera vårt lands turistobjekt såsom nationalparker, i synnerhet i form av videor. I samma format passar också bra sektorerna för vildmarks-, fiske- och jaktturism. På så sätt kan vi också hjälpa upp den regionala turismen och utvecklingen av den.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

Reservationens förslag till uttalande 100

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att öka turismen i nationalparker genom att stöda skapandet av en digital plattform för att stärka deras tjänsteutbud.

55. Understöd för reparationsverksamhet

Problemen med dålig och osund inomhusluft är omfattande i vårt land. I termer av ekonomiska konsekvenser handlar det om en fråga i miljardklassen eftersom även en försiktig bedömning visar att upp till 800 000 personer dagligen utsätts för mögel- och fuktskador i daghem, skolor och på arbetsplatser. Ändå har problemets omfattning ännu inte förstås allmänt. Sannfinländarna ser det som viktigt att problemen åtgärdas raskt och i tillräckligt bred omfattning. Därför föreslår vår riksdagsgrupp konkreta åtgärder i sin egen alternativa budget för att korrigera läget. Vi ingriper bland annat i att de berörda personerna ska ha tillgång till adekvata rehabiliteringstjänster och drägliga boendelokaler. Vi föreslår också att redan insjuknade personer ska tillförsäkras en rättvis social trygghet. För att läget inte ska förvärras ytterligare föreslår vi ökningar till eurobelopp för sanering av inomhusklimat och åtgärder förorsakade av skötseln av problem med inomhusluften.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 101

Riksdagen förutsätter att regeringen skyndsamt vidtar åtgärder för att förebygga och korrigera problem med byggnaders inomhusklimat.

INKOMSTPOSTER

Avdelning 11

SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR

Som slutresultat av regeringens skattemässiga besparingar och beslut om indexbesparingar har den ekonomiska misären för i synnerhet barnfamiljer med små och medelstora inkomster ökat alarmerande. Vårt lands ekonomi har redan en längre tid visat en uppgående trend, men frukterna av denna tillväxt fördelas njuggt till dem som tidigare har berövats dem. Vi menar att regeringen omedelbart bör vidta åtgärder för skäligare beskattning av barnfamiljer med små och medelstora inkomster.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 102

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart vidtar åtgärder för skäligare beskattning av barnfamiljer med små och medelstora inkomster.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

01. Skatter på grund av inkomst och förmögenhet

01. Skatt på förvärvs- och kapitalinkomster

Sannfinländarna anser att vårt lands beskattningsprioriteringar bör ändras. Numera beskattas arbete strängare än egentligen någonting annat. En skillnad är att kapitalskatten är låg i relation till arbetsbeskattningen. Vi anser att regeringen bör vidta åtgärder för att gradvis minska skillnaderna i procentsats mellan förvärvs- och kapitalinkomster.

Sannfinländarna vill bredda skatteunderlaget på ett rättvist sätt genom att utsträcka beskattningen till stora stiftelsers och föreningars kapitalinkomster, såsom vinstutdelning, hyresinkomster och försäljningsvinster. Statens revisionsverk (SRV) bedömer att de fem största stiftelserna ensamma haft en skatteförmån på 29–45 miljoner euro 2004–2005. SRV uppskattar att stiftelsernas tillgångar ligger kring 12–15 miljarder euro. Det är oskäligt att också de minsta företagen som är utsatta för marknadsrisker måste betala kapitalskatt, medan verkligt förmögna föreningar och stiftelser får sina stadiga kapitalinkomster skattefria.

Den reform som Sannfinländarna planerar gäller bara de största stiftelserna och mycket välbärgade föreningar. Vi vill inte att universitet i stiftelseform omfattas av kapitalbeskattningen. Reformen ska inte heller alls beröra merparten av finländska föreningar och stiftelser, bland annat Stiftelsen Barnens Dag som driver Borgbacken lämnas utanför.

Vi föreslår att förmögenhetsskatten återställs så att årlig förmögenhetsskatt betalas på beskattningsbar förmögenhet som överstiger en halv miljon euro. En bostad som den skattskyldige använder som ordinarie bostad ska inte omfattas av förmögenhetsskatten. På så sätt räknar vi med ett tillskott på 50 miljoner euro i statens kassa från de högsta förmögenhetsklasserna 2018 med beaktande av ökningen av den allmänna förmögenheten efter 2005 då förmögenhetsskatten slopades på förslag av finansminister Eero Heinäluoma (sd).

I Finland finns utöver det ovan relaterade en till särskild beskattningsmässig oproportionerlighet mellan arbetsbeskattning och övrig beskattning, nämligen beskattningen av pensionstagare. Pensionerna är överlag mindre än lönerna under tiden i arbetslivet, men ändå beskattas pensionerna strängare än löner. Fattigdomen bland pensionärer är fortfarande ett svårt problem i vårt land och det finns fortfarande rikligt med pensionärer med små inkomster. Pensionerna har uppenbart stigit långsammare än lönerna och dessutom är beskattningen i de vanligaste inkomstklasserna strängare för pensionsinkomst än för löneinkomst. Sannfinländarna känner oro över pensionstagarnas försörjning och uppmanar regeringen att vidta åtgärder för att stärka försörjningen för i synnerhet de pensionärer som har de lägsta inkomsterna. Systemet med arbetspension bör förnyas så att utvecklingen av pensionernas köpkraft bättre än nu motsvarar löneutvecklingen och den inkomst som man får i handen av pensionsinkomst motsvarar löneinkomst. Med andra ord, att det alltid blir samma eurobelopp i handen för en inkomst av samma storlek.

Dessutom föreslår vi åtgärder för att det eurobelopp som blir i handen efter skatt alltid ska vara minst 1 000 euro i månaden.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

Nuvarande beskattningspraxis för upphovsrättsersättningar inom kreativa branscher upplevs i många avseenden som orättvist. Ett särskilt problem är små aktörers svaga möjligheter att försörja sig med kreativt arbete och den nuvarande beskattningen tär på dessa möjligheter ytterligare. I praktiken är exempelvis att göra musik till sin karaktär företagsmässig verksamhet och ofta grundas ett företag för ändamålet. Därför har det väckt missnöje att upphovsrättsersättningar betraktas som lön. Sannfinländarna föreslår att upphovsrättsersättningar inom kreativa branscher ska göras till beskattningsbar näringsinkomst.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 103

Riksdagen förutsätter att skillnaderna i nivå för procentsatserna för förvärvs- och kapitalinkomster gradvis minskas.

Reservationens förslag till uttalande 104

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder kapitalskatteplikt för stora stiftelser och stora föreningar med undantag för universiteten.

Reservationens förslag till uttalande 105

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder ett återtagande av den 2006 slopade förmögenhetsskatten så att skatt tas ut för nettoförmögenhet som överstiger 500 000 euro, dock så att ordinarie bostad inte räknas till nettoförmögenheten.

Reservationens förslag till uttalande 106

Riksdagen förutsätter att beskattningen av löntagare och pensionstagare regleras så att det alltid blir samma eurobelopp i handen för en inkomst av samma storlek.

Reservationens förslag till uttalande 107

Riksdagen förutsätter att det eurobelopp som blir i handen efter skatt alltid ska vara minst 1 000 euro i månaden.

Reservationens förslag till uttalande 108

Riksdagen förutsätter att upphovsrättsersättningar inom kreativa branscher ska göras till beskattningsbar näringsinkomst.

02. Samfundsskatten

Sannfinländarna anser att Finland strängare bör ingripa i konstgjort skattefiffel som utförs med hjälp av företagens internprissättning, koncernbidrag och koncernens interna lån. Utöver att åtgärder mot aggressiv skatteplanering skulle tillföra mer skatteinkomster skulle det också förbätt-

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

ra finländarnas och de små och medelstora företagens möjligheter till jämn konkurrens med internationella storföretag som för närvarande kan dumpa priserna eftersom de deponerar sina vinster i skatteparadis.

Finnwatch bedömer att Finland årligen förlorar 430—1 400 miljoner euro i skatteinkomster på grund av missbruk med så kallad internprissättning. Sannfinländarna kräver ökade resurser för kontrollen av internprissättning. Ett annat sätt att sänka beskattningen för finländska dotterbolag är intern långivning inom koncernen. Oftast görs det så att ett dotterföretag i Finland tar lån av ett utländskt företag som hör till samma koncern. Räntekostnaderna för detta lån kan det finländska dotterföretaget avdra i sin beskattning. Moderföretaget som får ränteinkomsten är i sin tur beläget i ett skatteparadis där det beskattas ytterst lindrigt varvid koncernens skattegrad som helhet lindras betydligt. Regeringen är i färd med att strama åt avdragsrätten för räntekostnader i fråga om koncernens interna lån, men vi anser att lagstiftningen bör stramas åt så att rätten att dra av räntor som överskrider gängse marknadsränta slopas. Dessutom bör Finland stifta en lag som förbjuder så kallad underkapitalisering, där maximibeloppet för rätten att avdra ränta ska vara baserad på proportionen mellan skuld och eget kapital. Åtminstone bör avdragsrätten stramas åt när ett koncernföretag är beläget i ett land med karaktär av skatteparadis.

För att bekämpa skattesmitning bör uppmärksamhet också ägnas insyn i ägarskap och offentlighet för faktiska förmånstagare samt uppställa tillräckligt stränga regler i vår nationella lagstiftning för rätten att avdra ränteutgifter och för utländska bassamfund. För att avslöja aggressiv skatteplanering bör den offentliga land-till-land-rapporteringen utvecklas. I momstillsynen bör det i Finland och i fortsättningen i hela EU användas en tillsynsteknik baserad på blockkedjor. Blockkedjor kan ha många betydande konsekvenser för att minska momsbedrägerier: verifiering av affärstransaktioner, synkronisering av bokföring, eliminering av dubbla kvitton, oavvisliga och snabba transaktioner.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 109

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att få bukt med företags aggressiva skatteplanering.

04. Skatter och avgifter på grund av omsättning

01. Mervärdesskatt

Det vore möjligt att göra något åt ett flertal former av ekonomisk brottslighet, om man inför ett system för momskontroll som bygger på blockkedjor. Med blockkedjor kunde man verifiera affärstransaktioner, synkronisera bokföringen, förhindra att dubbla kvitton används, få transaktioner som inte kan bestridas och snabba upp kontrollen avsevärt. Därutöver underlättar blockkedjeteknik internationell beskattning eftersom internprissättningens riktighet kan verifieras genom att visa vilken andel av vinsterna som hör till respektive delar av affärsverksamheten. Vi föreslår att regeringen vidtar åtgärder för att skapa ett system för momskontroll som bygger på blockkedjeteknik och arbetar för att systemet införs i EU.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

Reservationens förslag till uttalande 110

Riksdagen förutsätter att regeringen skapar ett system för moms kontroll som bygger på blockkedjeteknik.

10. Övriga skatter

Möjligheten till privatbilism till skäligt pris är enligt vår mening en grundläggande rättighet för medborgarna och dessutom i samhällets intresse: medborgarna måste kunna röra sig och arbete bör inte göras olönsamt för dem som bor i glesbygd genom att öka kostnaderna för arbetsresor oskäligt mycket. Vi menar att hela landet också framgent ska hållas bebott. Därför är vi fortsättningsvis mycket kritiskt inställda till höjningarna av bruksavgifter inom trafiken. Likaså skulle en höjning av bränsleskatten indirekt höja priserna på alla produkter och försvaga konkurrenskraften för den finländska tunga trafiken. Det vore också orättvist att begränsa rätten att dra av kostnaderna för arbetsresor i beskattningen, eftersom alla inte har samma möjlighet att utnyttja kollektivtrafiken i stället för egen bil. Regeringen bör avhålla sig från åtgärder och beslut som ökar skatte- och avgiftsbelastningen för trafiken.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 111

Riksdagen förutsätter att regeringen inte ökar belastningen för trafiken av skatter och avgifter.

03. Bilskatt

Regeringen bör enligt sannfinländarnas mening lindra beskattningen av biltrafiken exempelvis genom att fortsätta med gradvisa lindringar av bilskatten.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 112

Riksdagen förutsätter att regeringen fortsätter att genomföra en gradvis sänkning av bilskatten.

19. Övriga inkomster av skattenatur

05. Vissa avgifter för trafiken

Inom Europeiska unionen insamlas olika slag av avgifter för användning av vägar i alla andra länder utom i Finland, Estland, Lettland och Litauen. Exempelvis norska företag använder hellre det finländska vägnätet för sina transporter eftersom det är gratis för dem. För underhållet av vägnätet svarar den finländska skattebetalaren utan att utländska företag på något vis deltar i vägunderhållet.

Betänkande FiUB 22/2017 rd
Reservation 6 saf

Genom en avgift för användning av vägar eller så kallad vinjett kan utländska företag i transportbranschen fås att medverka i att upprätthålla den inhemska trafikinfrastrukturen och iaktta samma spelregler som finländska företag. Det skulle inte helt lösa vårt problem med konkurrenskraften, men det skulle betydligt förbättra de finländska företagens ställning. Dessutom skulle vägavgifterna tillföra staten välkomna extra inkomster i det nuvarande svåra ekonomiska läget. Också intressebevakningsorganisationer för företag som erbjuder godstransport- och logistiktjänster på landsvägarna har redan länge krävt vägavgifter för utländska företag i transportbranschen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 113

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart bereder inrättandet av en väganvändningsavgift som gäller utländsk tung trafik (så kallad vinjett).

Avdelning 15

LÅN

03. Statens nettouplåning och skuldhantering

01. Nettouplåning och skuldhantering

Utskottet föreslår att riksdagen ökar momentet med 40 295 000 euro för nettouplåning till nominellt värde. Beloppet för nettouplåning till nominellt värde är då 3 129 932 000 euro.

I överensstämmelse med sannfinländarnas reservation är nettouplåningen -4 391 000 euro, det vill säga att vi tar 44 686 000 euro mindre i lån än regeringen. Det nominella värdet på vår nettouplåning är 3 085 246 000 euro.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till statsbudget för 2018 enligt betänkandet men med ändringarna ovan,

att riksdagen godkänner de 113 uttalandena ovan och

att riksdagen godkänner misstroendeförklaringen i den allmänna motiveringen ovan.

Helsingfors 11.12.2017

Ville Vähämäki saf
Toimi Kankaanniemi saf
Mika Niikko saf

Betänkande FiUB 22/2017 rd – RP 106/2017 rd, RP 176/2017 rd

Bilaga

- Budgetmotion BM 1/2017 rd Touko Aalto gröna m.fl. Budgetmotion om ökade skatteintäkter till följd av begränsning av företagavdraget (23 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 2/2017 rd Touko Aalto gröna m.fl. Budgetmotion om ökade skatteintäkter till följd av sänkt avdrag för resor mellan bostad och arbetsplats (58 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 3/2017 rd Touko Aalto gröna m.fl. Budgetmotion om ökade skatteintäkter till följd av rimligare kilometerersättningar (140 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 4/2017 rd Touko Aalto gröna m.fl. Budgetmotion om att minska de beräknade intäkterna från bilskatten (-35 000 000 euro) 11.10.03
- Budgetmotion BM 5/2017 rd Touko Aalto gröna m.fl. Budgetmotion om att minska de beräknade intäkterna från fordonsskatten (-800 000 euro) 11.10.07
- Budgetmotion BM 6/2017 rd Touko Aalto gröna m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för FPA-ersättningar till privatläkare (-30 000 000 euro) 33.30.60
- Budgetmotion BM 7/2017 rd Anders Adlercreutz sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för elektrifiering av bansträckan Hangö—Hyvinge (18 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 8/2017 rd Olavi Ala-Nissilä cent Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av Haitula bro i Loimaa (400 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 9/2017 rd Outi Alanko-Kahiluoto gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera ett utvidgat försök med basinkomst (10 000 000 euro) 33.03.31
- Budgetmotion BM 10/2017 rd Outi Alanko-Kahiluoto gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för bostadsbidrag (28 000 000 euro) 33.10.54
- Budgetmotion BM 11/2017 rd Outi Alanko-Kahiluoto gröna m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för pilotprojekt med valfrihet (-50 000 000 euro) 33.60.38
- Budgetmotion BM 12/2017 rd Li Andersson vänst m.fl. Budgetmotion om avgiftsfria läromedel för gymnasieutbildningen 29.10
- Budgetmotion BM 13/2017 rd Li Andersson vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra vårdardimensioneringen inom småbarnspedagogiken (16 000 000 euro) 29.10.20
- Budgetmotion BM 14/2017 rd Li Andersson vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återinföra den subjektiva rätten till dagvård (6 600 000 euro) 29.10.20

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 15/2017 rd Li Andersson vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att minska gruppstorlekarna och förbättra den kvalitativa jämlikheten inom den grundläggande utbildningen (30 000 000 euro) 29.10.30
- Budgetmotion BM 16/2017 rd Li Andersson vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för driftskostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete (5 032 000 euro) 29.10.31
- Budgetmotion BM 17/2017 rd Li Andersson vänst m.fl. Budgetmotion om avgiftsfria läromedel för yrkesutbildningen 29.20
- Budgetmotion BM 18/2017 rd Li Andersson vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för yrkesutbildningen (220 000 000 euro) 29.20.30
- Budgetmotion BM 19/2017 rd Li Andersson vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till universitetens verksamhet (78 900 000 euro) 29.40.50
- Budgetmotion BM 20/2017 rd Li Andersson vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till yrkeshögskolornas verksamhet (39 000 000 euro) 29.40.55
- Budgetmotion BM 21/2017 rd Li Andersson vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att slopa principen om bostadsbidrag för del av en bostad (4 000 000 euro) 33.10.54
- Budgetmotion BM 22/2017 rd Sirkka-Liisa Anttila cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Marttaliitto ry för utveckling av handlingsmodellen Miesliesi (550 000 euro) 29.10.51
- Budgetmotion BM 23/2017 rd Sirkka-Liisa Anttila cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för extra arbeten på riksväg 2 på sträckan Helsingfors—Björneborg i Humppila (4 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 24/2017 rd Paavo Arhinmäki vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för civil krishantering (3 600 000 euro) 24.10.21
- Budgetmotion BM 25/2017 rd Paavo Arhinmäki vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för egentligt utvecklingssamarbete (200 000 000 euro) 24.30.66
- Budgetmotion BM 26/2017 rd Paavo Arhinmäki vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandelar och statsunderstöd för teatrar, orkestrar och museers driftskostnader (2 230 000 euro) 29.80.31
- Budgetmotion BM 27/2017 rd Paavo Arhinmäki vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statens konstnärstipendier (610 000 euro) 29.80.51
- Budgetmotion BM 28/2017 rd Paavo Arhinmäki vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stöd till föreningar (2 000 000 euro) 29.90.52

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 29/2017 rd Paavo Arhinmäki vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att köpa och utveckla kollektivtrafiktjänster (30 000 000 euro) 31.30.63
- Budgetmotion BM 30/2017 rd Eva Biaudet sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Kvinnoorganisationernas Centralförbund, NYTKIS rf och Monika-Naiset liitto ry (450 000 euro) 29.10.51
- Budgetmotion BM 31/2017 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsunderstöd till Svenska Finlands Folkting (102 000 euro) 29.01.50
- Budgetmotion BM 32/2017 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för landsbygdsrådgivning (2 400 000 euro) 30.10.50
- Budgetmotion BM 33/2017 rd Thomas Blomqvist sv Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla nationalparken i i Jussarö i Ekenäs skärgård (500 000 euro) 30.64.50
- Budgetmotion BM 34/2017 rd Thomas Blomqvist sv Budgetmotion om ökat anslag för att slutföra beläggningen av Labbyvägen—Hindersbyvägen inom Nylands NTM-centrals ansvarsområde (300 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 35/2017 rd Thomas Blomqvist sv Budgetmotion om ökat anslag för att förse Påvalsbyvägen—Hommansbyvägen med beläggning i Nyland (800 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 36/2017 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förse Liljendal—Hardomvägen (väg 1761) och Herrgårdsvägen—Eskilomvägen med ny beläggning (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 37/2017 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att inleda planeringen av en förbättring av Kustbanan (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 38/2017 rd Thomas Blomqvist sv Budgetmotion om ökat anslag för förbättring av riksväg 25 på sträckan Hangö—Mäntsälä (5 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 39/2017 rd Thomas Blomqvist sv Budgetmotion om ökat anslag för basväghållningen i Nyland (5 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 40/2017 rd Juho Eerola saf Budgetmotion om ökat anslag till polisens omkostnader för bekämpning av hatbrott på somaliska och arabiska (128 000 euro) 26.10.01
- Budgetmotion BM 41/2017 rd Juho Eerola saf Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra trafiksäkerheten i Paimenportti korsning i Kotka (500 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 42/2017 rd Juho Eerola saf Budgetmotion om ökat anslag för fortsatt planering och inledande förberedelser för Hyväntuulentie i Kotka (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 43/2017 rd Juho Eerola saf Budgetmotion om ökat anslag för stöd för hemvård och privat vård (200 000 euro) 33.10.52
- Budgetmotion BM 44/2017 rd Juho Eerola saf Budgetmotion om ökat anslag för TBE-vaccinationer i skärgården i Kymmenedalen (72 000 euro) 33.70.20
- Budgetmotion BM 45/2017 rd Ritva Elomaa saf Budgetmotion om ökat anslag för stöd till fritidsaktiviteter för barn och unga i mindre bemedlade familjer (1 000 000 euro) 29.91.50
- Budgetmotion BM 46/2017 rd Ritva Elomaa saf Budgetmotion om ökat anslag till Åbo Djurskyddsförening (50 000 euro) 30.20.20
- Budgetmotion BM 47/2017 rd Ritva Elomaa saf Budgetmotion om ökat anslag för att bygga en underfart på Lupajantie under Kaukurintie i Perniö och tillhörande gång- och cykelleder (300 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 48/2017 rd Ritva Elomaa saf Budgetmotion om ökat anslag för reparation av Postitie på sträckan Himoinen—Tövsala (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 49/2017 rd Ritva Elomaa saf Budgetmotion om ökat anslag för att främja vänverksamheten för veteraner (250 000 euro) 33.50.56
- Budgetmotion BM 50/2017 rd Ritva Elomaa saf Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra vägledningen i fråga om rehabilitering av frontveteraner (1 000 000 euro) 33.50.56
- Budgetmotion BM 51/2017 rd Ritva Elomaa saf Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla barnskyddet och höja dess kvalitet i Egentliga Finland (500 000 euro) 33.60.31
- Budgetmotion BM 52/2017 rd Eeva-Johanna Eloranta sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för avgiftsfri småbarnspedagogik på deltid för 5-åringar (58 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 53/2017 rd Eeva-Johanna Eloranta sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till yrkeshögskolorna för innovationsekosystem (50 000 000 euro) 29.40.54
- Budgetmotion BM 54/2017 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Vi-aDia ry för arbete som stöder samhällsanpassning av fångar och frigivna fångar (150 000 euro) 25.01.50
- Budgetmotion BM 55/2017 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Skatteförvaltningens omkostnader för att effektivisera bekämpningen av svart ekonomi (10 000 000 euro) 28.10.01

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 56/2017 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för jämlik tillgång till motion och idrott (1 000 000 euro) 29.90.50
- Budgetmotion BM 57/2017 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 5 på sträckan Siilinjärvi—Iisalmi (95 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 58/2017 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för elektrifiering av banan på sträckorna Iisalmi—Ylivieska—Kontiomäki och Yara—Siilinjärvi (110 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 59/2017 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för biogaskonvertering av bilar (5 000 000 euro) 31.20.42
- Budgetmotion BM 60/2017 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att köpa kollektivtrafiktjänster (5 000 000 euro) 31.30.63
- Budgetmotion BM 61/2017 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för investeringsstöd till biogasanläggningar (5 000 000 euro) 32.60.45
- Budgetmotion BM 62/2017 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja nivån på folkpensionerna (50 000 000 euro) 33.40.60
- Budgetmotion BM 63/2017 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för forskning i inomhusluftsproblem och relaterade sjukdomar (10 000 000 euro) 33.60.32
- Budgetmotion BM 64/2017 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att starta ett pilotprojekt med servicesedel för äldre (50 000 000 euro) 33.60.38
- Budgetmotion BM 65/2017 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för pilotprojekt med valfrihet (-75 000 000 euro) 33.60.38
- Budgetmotion BM 66/2017 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att främja vatten- och miljövard (2 200 000 euro) 35.10.61
- Budgetmotion BM 67/2017 rd Tarja Filatov sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för genomförande av en planskild anslutning till Moreeni—Rastikangas på riksväg 3 (4 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 68/2017 rd Jukka Gustafsson sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för studiesedelsunderstöd till folkhögskolor (1 000 000 euro) 29.10.20
- Budgetmotion BM 69/2017 rd Jukka Gustafsson sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för fler nybörjarplatser vid Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu i Nyslott (1 500 000 euro) 29.40.55

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 70/2017 rd Pekka Haavisto gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för egentligt utvecklingssamarbete (125 000 000 euro) 24.30.66
- Budgetmotion BM 71/2017 rd Teuvo Hakkarainen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra landsväg 659 i Viitasaari (1 500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 72/2017 rd Teuvo Hakkarainen saf m.fl. Budgetmotion om minskat anslag till televisions- och radiofonden (-50 000 000 euro) 31.40.60
- Budgetmotion BM 73/2017 rd Teuvo Hakkarainen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Kehittämisyhtiö Witas Oy i norra Mellersta Finland (100 000 euro) 32.01.40
- Budgetmotion BM 74/2017 rd Hanna Halmeenpää gröna m.fl. Budgetmotion om högre skatteintäkter till följd av återtagen sänkning av elskatt för gruvor (19 000 000 euro) 11.08.07
- Budgetmotion BM 75/2017 rd Hanna Halmeenpää gröna m.fl. Budgetmotion om högre skatteintäkter till följd av införandet av brytningsskatt för gruvor (20 000 000 euro) 11.10
- Budgetmotion BM 76/2017 rd Hanna Halmeenpää gröna m.fl. Budgetmotion om lägre in-
täktsföring av vinst för Forststyrelsen (-10 000 000 euro) 13.05.01
- Budgetmotion BM 77/2017 rd Hanna Halmeenpää gröna m.fl. Budgetmotion om minskat
anslag för skatteåterbäring till energiintensiva företag (-230 000 000 euro) 28.91.41
- Budgetmotion BM 78/2017 rd Hanna Halmeenpää gröna m.fl. Budgetmotion om ökat an-
slag för fiskeriekonomiska istandsättnings- utvecklings- och försöksprojekt (1 000 000 eu-
ro) 30.40.31
- Budgetmotion BM 79/2017 rd Hanna Halmeenpää gröna m.fl. Budgetmotion om ökat an-
slag för främjande av vården av skogsnatur (1 000 000 euro) 30.40.45
- Budgetmotion BM 80/2017 rd Hanna Halmeenpää gröna m.fl. Budgetmotion om ökat an-
slag för att få fart på produktionen av solenergi i bostadsaktiebolag (15 000 000 euro)
32.60.40
- Budgetmotion BM 81/2017 rd Hanna Halmeenpää gröna m.fl. Budgetmotion om ökat an-
slag till energistöd för att få fart på investeringar i biogas (25 000 000 euro) 32.60.40
- Budgetmotion BM 82/2017 rd Hanna Halmeenpää gröna m.fl. Budgetmotion om ökat an-
slag för att inleda anbudsförfarande för förnybar energi (5 000 000 euro) 32.60.44
- Budgetmotion BM 83/2017 rd Satu Hassi gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till en
klinisk forskningsenhet för miljömedicin (500 000 euro) 29.40.50

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 84/2017 rd Satu Hassi gröna m.fl. Budgetmotion om att minska anslaget till produktionsstöd för skogsflis (-15 000 000 euro) 32.60.44
- Budgetmotion BM 85/2017 rd Satu Hassi gröna m.fl. Budgetmotion om minskat anslag till kompensationsstöd för utsläppshandelns indirekta kostnader (-27 000 000 euro) 32.60.46
- Budgetmotion BM 86/2017 rd Satu Hassi gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stödet till organisationer (300 000 euro) 35.01.65
- Budgetmotion BM 87/2017 rd Satu Hassi gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för förvärv av och ersättning för naturskyddsområden (20 000 000 euro) 35.10.63
- Budgetmotion BM 88/2017 rd Satu Hassi gröna m.fl. Budgetmotion om anslag till startbidrag för träbyggda ARA-bostäder 35.20.60
- Budgetmotion BM 89/2017 rd Lasse Hautala cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för 4H-verksamhet (600 000 euro) 30.10.55
- Budgetmotion BM 90/2017 rd Lasse Hautala cent Budgetmotion om ökat anslag för att förse regionalväg 17187 (Pysäkkitie) med beläggning i byn Äystö i Östermark (100 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 91/2017 rd Lasse Hautala cent Budgetmotion om ökat anslag för att bygga om regionalväg 274 på sträckan Kauhajärvi—Karvia och förse den med beläggning (300 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 92/2017 rd Lasse Hautala cent Budgetmotion om ökat anslag för en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik längs regionalväg 672 (Tokerotie) på sträckan stamväg 67—Vennanmäentie i Kauhajoki (400 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 93/2017 rd Lasse Hautala cent Budgetmotion om ökat anslag för en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik längs bygdeväg 17107 på sträckan Aninkuja—Kaksoisveräjä i Kauhajoki (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 94/2017 rd Lasse Hautala cent Budgetmotion om ökat anslag för en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik längs bygdeväg 17129 i Lustila i Kauhajoki (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 95/2017 rd Lasse Hautala cent Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad och beläggning av bygdeväg 17109 mellan Jalasjärvi och Kauhajoki på sträckan mellan riksväg 3 och Kauhajoki kommungräns (600 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 96/2017 rd Lasse Hautala cent Budgetmotion om ökat anslag för en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik längs stamväg 67 på sträckan Aronkylä—Harjankylä i Kauhajoki (1 000 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 97/2017 rd Lasse Hautala cent Budgetmotion om ökat anslag för en ny bro över Kyro älv på sträckan 7200 Reiniläntie–Alapääntie i Ylistaro, Seinäjoki (1 500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 98/2017 rd Hannakaisa Heikkinen cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra och underhålla stamvägar, regionalvägar och förbindelsevägar som är viktiga för näringslivet (50 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 99/2017 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att bevara kulturarvet i Aulanko skogspark och åtgärda det eftersatta underhållet (1 000 000 euro) 30.64.50
- Budgetmotion BM 100/2017 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra stamväg 54 på sträckan Tammela—Hollola (5 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 101/2017 rd Eero Heinäluoma sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att starta och genomföra planeringen av byggarbetena på anslutningen till Ring I i Kvarnbäcken (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 102/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om lägre avkastningskalkyl för skatt på förvärvs- och kapitalinkomster (-90 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 103/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om att öka de uppskattade intäkterna från bilskatten (117 000 000 euro) 11.10.03
- Budgetmotion BM 104/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om att öka de uppskattade intäkterna från överlåtelseskatt till följd av slopad befrielse på skatt för köp av första bostad (95 000 000 euro) 11.10.05
- Budgetmotion BM 105/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet (-7 000 000 euro) 23.01.22
- Budgetmotion BM 106/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för bidrag till Sametinget (410 000 euro) 25.01.50
- Budgetmotion BM 107/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för omkostnader för övriga domstolar för att bekämpa svart ekonomi (3 500 000 euro) 25.10.03
- Budgetmotion BM 108/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för omkostnader för övriga domstolar för att upprätthålla rättssäkerheten (3 668 000 euro) 25.10.03

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 109/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utsökningsväsendets och konkursbevakningens omkostnader (500 000 euro) 25.20.01
- Budgetmotion BM 110/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utsökningsväsendets och konkursbevakningens omkostnader (1 164 000 euro) 25.20.01
- Budgetmotion BM 111/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till åklagarväsendet omkostnader för att bekämpa svart ekonomi (1 000 000 euro) 25.30.01
- Budgetmotion BM 112/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för åklagarväsendets omkostnader (2 168 000 euro) 25.30.01
- Budgetmotion BM 113/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till polisväsendet omkostnader för att bekämpa svart ekonomi (5 000 000 euro) 26.10.01
- Budgetmotion BM 114/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja flyktingkvoten (3 300 000 euro) 26.40.21
- Budgetmotion BM 115/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Skatteförvaltningens omkostnader för att bekämpa svart ekonomi (5 000 000 euro) 28.10.01
- Budgetmotion BM 116/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Tullens omkostnader (1 500 000 euro) 28.10.02
- Budgetmotion BM 117/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Tullens omkostnader för att bekämpa svart ekonomi (5 000 000 euro) 28.10.02
- Budgetmotion BM 118/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandel till kommunerna för ordnande av basservice (40 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 119/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till ekonomiskt stöd för kommunsammanslagningar (25 000 000 euro) 28.90.31
- Budgetmotion BM 120/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till särskild statlig finansiering för undervisning och forskning vid Helsingfors universitet och Östra Finlands universitet (31 700 000 euro) 29.40.52
- Budgetmotion BM 121/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för den statliga finansieringen av yrkeshögskolornas verksamhet (32 000 000 euro) 29.40.55

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 122/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om minskat anslag till statsborgen för studielån (-23 000 000 euro) 29.70.52
- Budgetmotion BM 123/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja inkomstgränserna i fråga om studiestöd (14 000 000 euro) 29.70.55
- Budgetmotion BM 124/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja studiepenningen och bostadstillägget (53 500 000 euro) 29.70.55
- Budgetmotion BM 125/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för restaurering av krigsskadeståndsskonaren Vega samt varvsområdet i Gamla hamn i Jakobstad (2 000 000 euro) 29.80.50
- Budgetmotion BM 126/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ungdomsverkstäder och uppsökande ungdomsarbete (10 000 000 euro) 29.91.51
- Budgetmotion BM 127/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för 4H-verksamhet (600 000 euro) 30.10.55
- Budgetmotion BM 128/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för Livsmedelssäkerhetsverkets omkostnader (-18 500 000 euro) 30.20.02
- Budgetmotion BM 129/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för kompensationsersättning (11 000 000 euro) 30.20.44
- Budgetmotion BM 130/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om att öka anslaget för Finlands yrkesfiskarförbund (100 000 euro) 30.40.51
- Budgetmotion BM 131/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om att öka anslaget för minskning av vattendragens näringsämneshalter genom reduceringsfiske (100 000 euro) 30.40.62
- Budgetmotion BM 132/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för lån för bastrafikledshållning (-10 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 133/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för närings-, trafik- och miljöcentralernas omkostnader (7 000 000 euro) 32.01.02
- Budgetmotion BM 134/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för företagens internationalisering och främjande av företagsamhet (150 000 euro) 32.01.40
- Budgetmotion BM 135/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att främja forskning i träbyggande (1 100 000 euro) 32.20.40

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 136/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för integrationsersättningar till staten (8 600 000 euro) 32.70.30
- Budgetmotion BM 137/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för mer vaccineringsupplysning och bättre vaccinationstäckning i Österbotten (100 000 euro) 33.03.04
- Budgetmotion BM 138/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för moderskapsförpackning (40 000 euro) 33.10.50
- Budgetmotion BM 139/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för yrkesinriktad rehabilitering (10 000 000 euro) 33.30.60
- Budgetmotion BM 140/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för garantipension (12 000 000 euro) 33.40.60
- Budgetmotion BM 141/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för prehospital akutsjukvård och räddningshelikopterverksamhet i Österbotten (6 000 000 euro) 33.60.40
- Budgetmotion BM 142/2017 rd Anna-Maja Henriksson gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utgifter för skyddshemsverksamhet (11 000 000 euro) 33.60.52
- Budgetmotion BM 143/2017 rd Reijo Hongisto blåa Budgetmotion om ökat anslag för en gång-, cykel- och mopedväg vid Koskenvarrentie på sträckan Alajärvi centrum—Väärämäentie (100 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 144/2017 rd Laura Huhtasaari saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra trafiksäkerheten i korsningen mellan riksväg 2 och stamväg 43 i Harjavalta (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 145/2017 rd Laura Huhtasaari saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att genomföra en anslutning till Kanan från riksväg 2 i Björneborg (600 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 146/2017 rd Laura Huhtasaari saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att avveckla plankorsningar på bansträckan Björneborg–Tammerfors (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 147/2017 rd Susanna Huovinen sd Budgetmotion om ökat anslag för att bygga en gång-, cykel- och mopedväg och bygga om vägen på sträckan Muurame—Säynätsalo (1 200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 148/2017 rd Susanna Huovinen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 4 på sträckan Kirri—Tikkakoski (10 000 000 euro) 31.10.77

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 149/2017 rd Katja Hänninen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för omkostnader för övriga domstolar (11 000 000 euro) 25.10.03
- Budgetmotion BM 150/2017 rd Katja Hänninen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utsokningsväsendets och konkursbevakningens omkostnader (3 800 000 euro) 25.20.01
- Budgetmotion BM 151/2017 rd Katja Hänninen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för åklagarväsendets omkostnader (1 000 000 euro) 25.30.01
- Budgetmotion BM 152/2017 rd Katja Hänninen vänst Budgetmotion om ökat anslag för Brottpåföljdsmyndighetens omkostnader (7 200 000 euro) 25.40.01
- Budgetmotion BM 153/2017 rd Katja Hänninen vänst Budgetmotion om ökat anslag för att åtgärda mögel- och fuktskador (20 000 000 euro) 29.10
- Budgetmotion BM 154/2017 rd Katja Hänninen vänst Anslag för ombyggnad av Koskenkankaantie i Ruukki på sträckan Sammalkangas-Huumola (600 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 155/2017 rd Katja Hänninen vänst Budgetmotion om ökat anslag för att förlänga vägen för gång-, cykel- och mopedtrafik i Olkijoki (1 050 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 156/2017 rd Katja Hänninen vänst Budgetmotion om ökat anslag för att förlänga vägen för gång-, cykel- och mopedtrafik vid stamväg 88 på sträckan Brahestad—Kopsa (3 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 157/2017 rd Katja Hänninen vänst Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 22 på sträckan Uleåborg—Kajana—Vartius (5 800 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 158/2017 rd Olli Immonen saf Budgetmotion om ökat anslag till Karjalan Kielen Seura ry för att fortsätta med ett program för det karelska språket och den karelska kulturen (200 000 euro) 29.01.50
- Budgetmotion BM 159/2017 rd Kauko Juhantalo cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för en fortsatt utredning kring ibruktagning av banan på sträckan Björneborg—Parkano—Haapamäki och ett försök med gasdrivet lok (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 160/2017 rd Arja Juvonen saf Budgetmotion om ökat anslag för att stärka kompetensen i patientsäker vård inom yrkesutbildningen (200 000 euro) 29.20.21
- Budgetmotion BM 161/2017 rd Arja Juvonen saf Budgetmotion om ökat anslag för projekt för vägar för gång-, cykel- och mopedtrafik i Nyland (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 162/2017 rd Arja Juvonen saf Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad och reparation av landsvägar i Haapajärviområdet (1 000 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 163/2017 rd Arja Juvonen saf Budgetmotion om ökat anslag för att inleda beredning av en lag om palliativ vård (200 000 euro) 33.01.01
- Budgetmotion BM 164/2017 rd Arja Juvonen saf Budgetmotion om ökat anslag för stöd för funktionsförmågan hos demenssjuka äldre som bor i hemmet (200 000 euro) 33.60.31
- Budgetmotion BM 165/2017 rd Arja Juvonen saf Budgetmotion om ökat anslag för att närstående vårdarna ska ha avgiftsfritt tillträde till simning och gym, dvs. att motionskortet för närstående vårdarna i Esbo ska förankras i Finland (400 000 euro) 33.60.31
- Budgetmotion BM 166/2017 rd Heli Järvinen gröna m.fl. Budgetmotion om höjning av de beräknade inkomstskatteintäkterna till följd av att sockerskatt införs (100 000 000 euro) 11.08.05
- Budgetmotion BM 167/2017 rd Heli Järvinen gröna Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla gränsstationen i Parikkala (3 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 168/2017 rd Heli Järvinen gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för offentlig arbetskrafts- och företagsservice (40 000 000 euro) 32.30.51
- Budgetmotion BM 169/2017 rd Heli Järvinen gröna Budgetmotion om ökat anslag för att köpa ett servicefartyg till Vuoksens vattendrag, Saimen (450 000 euro) 35.01.65
- Budgetmotion BM 170/2017 rd Ilkka Kanerva saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för finansiering av det tekniska samarbetsuniversitetet FITech Turku (2 000 000 euro) 29.40.20
- Budgetmotion BM 171/2017 rd Ilkka Kanerva saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ersättningsinvestering gällande Rävunds bro (3 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 172/2017 rd Ilkka Kanerva saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att inleda förbättringsarbeten på riksväg 9 mellan Åbo och Tammerfors på sträckan Lundo station—Aura (3 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 173/2017 rd Ilkka Kanerva saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att bygga en planskild anslutning på riksväg 8 i Laitila (23 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 174/2017 rd Ilkka Kanerva saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för förbättra E18 Åbo ringväg (35 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 175/2017 rd Ilkka Kanerva saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för företagens utvecklingsfinansiering till stöd för positiv strukturuomvandling (4 000 000 euro) 32.20.40
- Budgetmotion BM 176/2017 rd Ilkka Kanerva saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att starta ett rikstäckande centrum för läkemedelsutveckling (970 000 euro) 33.03.25

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 177/2017 rd Toimi Kankaanniemi saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera och inleda byggarbetena på ett dubbelspår på bansträckan Tammerfors–Jyväskylä (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 178/2017 rd Emma Kari gröna m.fl. Budgetmotion om att öka de beräknade inkomstskatteintäkterna (220 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 179/2017 rd Emma Kari gröna m.fl. Budgetmotion om ökade beräknade skatteintäkter till följd av skärpt skatt på utdelning från icke-börsnoterade bolag (288 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 180/2017 rd Emma Kari gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för småbarnspedagogik för att förbättra den subjektiva rätten till dagvård, vårdardimensioneringen och kvaliteten (50 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 181/2017 rd Emma Kari gröna m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för kompensation till kommunerna för skattebortfall till följd av det höjda grundavdraget från kommunalskatten (-260 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 182/2017 rd Emma Kari gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stöd till Förbundet för mänskliga rättigheter (200 000 euro) 29.80.50
- Budgetmotion BM 183/2017 rd Emma Kari gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att främja fredsarbete (400 000 euro) 29.80.50
- Budgetmotion BM 184/2017 rd Johanna Karimäki gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för omkostnader för övriga domstolar (2 000 000 euro) 25.10.03
- Budgetmotion BM 185/2017 rd Johanna Karimäki gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för åklagarväsendets omkostnader (2 000 000 euro) 25.30.01
- Budgetmotion BM 186/2017 rd Johanna Karimäki gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för polisens omkostnader (2 000 000 euro) 26.10.01
- Budgetmotion BM 187/2017 rd Johanna Karimäki gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för skatteförvaltningens omkostnader (2 000 000 euro) 28.10.01
- Budgetmotion BM 188/2017 rd Johanna Karimäki gröna Budgetmotion om ökat anslag för stöd till enkäter om inomhusluft i skolor (1 000 000 euro) 29.10.20
- Budgetmotion BM 189/2017 rd Johanna Karimäki gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för driftskostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete (1 001 000 euro) 29.10.31
- Budgetmotion BM 190/2017 rd Johanna Karimäki gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för teatrar, orkestrar och museers driftskostnader (583 000 euro) 29.80.31

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 191/2017 rd Johanna Karimäki gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för läkemedelsersättningar och för reseersättningar till patienter (34 000 000 euro) 33.30.60
- Budgetmotion BM 192/2017 rd Johanna Karimäki gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utgifter för skyddshemsverksamhet (3 000 000 euro) 33.60.52
- Budgetmotion BM 193/2017 rd Johanna Karimäki gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att skydda hotade arter (2 000 000 euro) 35.10.21
- Budgetmotion BM 194/2017 rd Jyrki Kasvi gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera ökad spårkapacitet på sträckan Helsingfors—Tammerfors (10 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 195/2017 rd Jyrki Kasvi gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra banavsnittet Tammerfors—Jyväskylä (17 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 196/2017 rd Jyrki Kasvi gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att starta andra etappen på projektet för att förbättra banavsnittet Böle—Riihimäki (30 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 197/2017 rd Jyrki Kasvi gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla kollektivtrafiken i medelstora städer och främja tjänstefieringen av trafiken (3 500 000 euro) 31.30.63
- Budgetmotion BM 198/2017 rd Jyrki Kasvi gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att köpa tågtrafiktjänster (13 000 000 euro) 31.30.63
- Budgetmotion BM 199/2017 rd Jyrki Kasvi gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Cybersäkerhetscentrets omkostnader (4 000 000 euro) 31.40.01
- Budgetmotion BM 200/2017 rd Elsi Katainen cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandel till kommunerna för basservice (20 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 201/2017 rd Krista Kiuru sd Budgetmotion om ökat anslag för finska skolan i S:t Petersburg (50 000 euro) 29.10.30
- Budgetmotion BM 202/2017 rd Krista Kiuru sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att stärka kompetensen i positiv strukturomvandling i Satakunta (3 000 000 euro) 29.40.20
- Budgetmotion BM 203/2017 rd Krista Kiuru sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för fyr-filig väg på riksväg 8 på sträckan Laani—Ruutukuoppa (2 200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 204/2017 rd Kimmo Kivelä blåa m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Nurmeksen Immanuel-jouludraaman kannatusyhdistys ry (5 000 euro) 29.01.50

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 205/2017 rd Kimmo Kivelä blåa m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 5 på sträckan Leppävirta—Kuopio (110 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 206/2017 rd Esko Kiviranta cent Budgetmotion om ökat anslag för att stödja försvarsorganisationernas verksamhet (400 000 euro) 27.10.50
- Budgetmotion BM 207/2017 rd Esko Kiviranta cent Budgetmotion om ökat anslag till organisationer som bedriver rådgivning i huslig ekonomi (400 000 euro) 29.10.51
- Budgetmotion BM 208/2017 rd Esko Kiviranta cent Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av vägen mellan Sagu och Pyhäloukas 31.10.20
- Budgetmotion BM 209/2017 rd Anna Kontula vänst m.fl. Budgetmotion om ändringar i motiveringen till momentet Offentlig arbetskrafts- och företagsservice 32.30.51
- Budgetmotion BM 210/2017 rd Hanna Kosonen cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Finlands skogsmuseum Lusto för att bygga en modern miljö för produktion och förevisning av förnybar energi och modernisera tekniken på utställningen och i lokalerna (200 000 euro) 29.80.31
- Budgetmotion BM 211/2017 rd Kari Kulmala blåa Budgetmotion om ökat anslag för att stärka bestånden av insjölax i Saimen (160 000 euro) 30.40.31
- Budgetmotion BM 212/2017 rd Kari Kulmala blåa m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra landsväg 5071 på sträckan Vuonismahti—stamväg 73 (1 200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 213/2017 rd Kari Kulmala blåa m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ett projekt gällande korsningen mellan riksväg 6 och stamväg 71 samt leder för gång-, cykel- och mopedtrafik (3 720 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 214/2017 rd Antti Kurvinen cent Budgetmotion om ökat anslag för att bygga om landsväg 738 på sträckan Voltti—Kortesjärvi och förse den med beläggning (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 215/2017 rd Antti Kurvinen cent Budgetmotion om ökat anslag för att planera ombyggnaden av landsväg 733 på sträckan Kauhava—Karvala (3 150 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 216/2017 rd Antti Kurvinen cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för flygplatser som inte hör till Finavias flygplatsnät (300 000 euro) 31.10.41
- Budgetmotion BM 217/2017 rd Antti Kurvinen cent Budgetmotion om ökat anslag till Kuluttajaliitto-Konsumentförbundet ry (120 000 euro) 32.40.50

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 218/2017 rd Seppo Kääriäinen cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja hastighetsnivån på Savolaxbanan mellan Kouvola och Kajana (75 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 219/2017 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för frivilligorganisationernas utvecklingssamarbete (30 000 000 euro) 24.30.66
- Budgetmotion BM 220/2017 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till rättsväsendet (2 000 000 euro) 25.10.03
- Budgetmotion BM 221/2017 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till åklagarnas omkostnader för att effektivisera bekämpningen av svart ekonomi (2 000 000 euro) 25.30.01
- Budgetmotion BM 222/2017 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket (- 5 000 000 euro) 28.91.41
- Budgetmotion BM 223/2017 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för investeringar i reparationer och kompletteringar av byggnader som ägs av registrerade religionssamfund (1 000 000 euro) 29.01.51
- Budgetmotion BM 224/2017 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Kristillisten koulujen ja päiväkotien liitto ry (200 000 euro) 29.10.51
- Budgetmotion BM 225/2017 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att ordna ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning (5 000 000 euro) 32.40.31
- Budgetmotion BM 226/2017 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till omkostnader för Institutet för hälsa och välfärd (5 000 000 euro) 33.03.04
- Budgetmotion BM 227/2017 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till riksomfattande organisationer som delar ut mathjälp till mindre bemedlade (1 000 000 euro) 33.03.63
- Budgetmotion BM 228/2017 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja nivån på barnbidraget (30 000 000 euro) 33.10.51
- Budgetmotion BM 229/2017 rd Rami Lehto saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera och inleda projektet gällande Kisapuisto stadion i Lahtis (500 000 euro) 29.90.50
- Budgetmotion BM 230/2017 rd Rami Lehto saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik längs Sipurantie från Kaarlaakso till Savontie i Lahtis (800 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 231/2017 rd Rami Lehto saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Lahden ensi- ja turvakoti ry (50 000 euro) 33.60.52
- Budgetmotion BM 232/2017 rd Rami Lehto saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Omaishoitajat ja Läheiset ry:s distrikt i Päijänne-Tavastland (100 000 euro) 33.90.50
- Budgetmotion BM 233/2017 rd Rami Lehto saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Hämeenlinnan seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry:s distrikt i Egentliga Tavastland (100 000 euro) 33.90.50
- Budgetmotion BM 234/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för egentligt utvecklingssamarbete (100 000 000 euro) 24.30.66
- Budgetmotion BM 235/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för organisationer som arbetar kring teman som är centrala i Finlands utrikespolitik (1 000 000 euro) 24.90.50
- Budgetmotion BM 236/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till tingsrätternas omkostnader (7 500 000 euro) 25.10.03
- Budgetmotion BM 237/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Skatteförvaltningens omkostnader (1 700 000 euro) 28.10.01
- Budgetmotion BM 238/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Tullens omkostnader (3 100 000 euro) 28.10.02
- Budgetmotion BM 239/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till hemservice för barnfamiljer (5 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 240/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återta begränsningen av den subjektiva rätten till dagvård (6 600 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 241/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för äldreomsorg (13 050 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 242/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att minska gruppstorlekarna för dagvårdsbarn över tre år (15 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 243/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att genomföra löftet om fritidsaktiviteter (4 000 000 euro) 29.10.30
- Budgetmotion BM 244/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förlänga läroplikten och för avgiftsfri utbildning på andra stadiet (10 000 000 euro) 29.10.30

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 245/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för höjt bidrag till en högkvalitativ och jämlik grundläggande utbildning (15 000 000 euro) 29.10.30
- Budgetmotion BM 246/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till statsandelar för den allmänbildande utbildningens driftskostnader (18 000 000 euro) 29.10.30
- Budgetmotion BM 247/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för driftskostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete (5 000 000 euro) 29.10.31
- Budgetmotion BM 248/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förlänga läroplikten och för avgiftsfri utbildning på andra stadiet (10 000 000 euro) 29.20.30
- Budgetmotion BM 249/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för yrkesinriktad arbetskraftsutbildning och integrationsutbildning (10 000 000 euro) 29.20.30
- Budgetmotion BM 250/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för yrkesutbildningens driftskostnader (20 000 000 euro) 29.20.30
- Budgetmotion BM 251/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för yrkesutbildningen (190 000 000 euro) 29.20.30
- Budgetmotion BM 252/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för kompetensprogrammet för unga vuxna (20 000 000 euro) 29.20.33
- Budgetmotion BM 253/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till stöd för högskolorna inom regioner för positiv strukturomvandling (5 000 000 euro) 29.40.20
- Budgetmotion BM 254/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stöd till projektet Tampere3 (10 000 000 euro) 29.40.50
- Budgetmotion BM 255/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ökning av antalet nybörjarplatser på högskolestaditet (10 000 000 euro) 29.40.50
- Budgetmotion BM 256/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för finansiering av universitetens verksamhet (69 000 000 euro) 29.40.50
- Budgetmotion BM 257/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för finansiering av yrkeshögskolornas verksamhet (44 000 000 euro) 29.40.55
- Budgetmotion BM 258/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återta nedskärningen av studiepenningen (105 400 000 euro) 29.70.55

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 259/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandelar till museer, teatrar och orkestrar (3 000 000 euro) 29.80.31
- Budgetmotion BM 260/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statliga bidrag till organisationerna (1 700 000 euro) 29.80.50
- Budgetmotion BM 261/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till idrottsutbildningscenter (174 000 euro) 29.90.52
- Budgetmotion BM 262/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utveckling av trafikledsnätet (100 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 263/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för köp av tågtrafiktjänster (10 000 000 euro) 31.30.63
- Budgetmotion BM 264/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för arbets- och näringsministeriets omkostnader (2 000 000 euro) 32.01.01
- Budgetmotion BM 265/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (60 000 000 euro) 32.20.40
- Budgetmotion BM 266/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till arbets- och näringsbyråerna för att söka arbete och tillhandahålla personlig service (10 000 000 euro) 32.30.01
- Budgetmotion BM 267/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för organisationernas sysselsättnings- och integrationsprojekt och för att slopa lönetaket (10 000 000) 32.30.51
- Budgetmotion BM 268/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ungdomsgarantin och för förlängning av kompetensprogrammet för unga vuxna (NAO) (20 000 000 euro) 32.30.51
- Budgetmotion BM 269/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för yrkesinriktad arbetskraftsutbildning och integrationsutbildning (20 000 000 euro) 32.30.51
- Budgetmotion BM 270/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för lönesubventionerad sysselsättning (60 000 000 euro) 32.30.51
- Budgetmotion BM 271/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Konkurrens- och konsumentverkets omkostnader (1 500 000 euro) 32.40.01
- Budgetmotion BM 272/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för regionala arbetarskyddsmyndigheters omkostnader (1 500 000 euro) 33.02.07

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 273/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återta nedskärningarna i det allmänna bostadsbidraget (29 500 000 euro) 33.10.54
- Budgetmotion BM 274/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återta indexsänkningen av statsandelen för den inkomstrelaterade dagpenningen för arbetslösa (8 400 000 euro) 33.20.50
- Budgetmotion BM 275/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandelen för den inkomstrelaterade dagpenningen för arbetslösa för att återta självriskdagarna i aktiveringsmodellen (16 000 000 euro) 33.20.50
- Budgetmotion BM 276/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återta indexsänkningen av statsandelen för grunddagpenningen för arbetslösa (2 500 000 euro) 33.20.51
- Budgetmotion BM 277/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandelen för grunddagpenningen för arbetslösa för att återta självriskdagarna i aktiveringsmodellen (3 000 000 euro) 33.20.51
- Budgetmotion BM 278/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återta indexsänkningen av statsandelen för arbetsmarknadsstödet (12 700 000 euro) 33.20.52
- Budgetmotion BM 279/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandelen för arbetsmarknadsstödet för att återta självriskdagarna i aktiveringsmodellen (18 000 000 euro) 33.20.52
- Budgetmotion BM 280/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återta indexsänkningen av statsandelen för alterneringsersättning (200 000 euro) 33.20.56
- Budgetmotion BM 281/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återta indexsänkningen av de lägsta dagpenningarna (800 000 euro) 33.30.60
- Budgetmotion BM 282/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för läkemedlersättningar för diabetes (20 000 000 euro) 33.30.60
- Budgetmotion BM 283/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återta indexsänkningen av förmåner som betalas enligt folkpensionslagen (27 200 000 euro) 33.40.60
- Budgetmotion BM 284/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att öka antalet platser på skyddshem till den nivå som Istanbulkonventionen kräver (2 000 000 euro) 33.60.52

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 285/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till miljöorganisationer (200 000 euro) 35.01.65
- Budgetmotion BM 286/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om att öka anslaget till Forststyrelsens naturtjänster för att ge unga sysselsättning (1 000 000 euro) 35.10.52
- Budgetmotion BM 287/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för förvärv av och ersättning för naturskyddsområden (10 000 000 euro) 35.10.63
- Budgetmotion BM 288/2017 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ändringar i fullmakterna för Statens bostadsfond 35.20.60
- Budgetmotion BM 289/2017 rd Mats Löfström sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för avräkning till Åland (15 000 000 euro) 28.80.30
- Budgetmotion BM 290/2017 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om höjning av de beräknade inkomstskatteintäkterna till följd av kapitalbeskattning av stora stiftelser och föreningar (50 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 291/2017 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om höjning av de beräknade inkomstskatteintäkterna till följd av att en vinjett för tung trafik införs (5 000 000 euro) 11.19.05
- Budgetmotion BM 292/2017 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om sänkning av de beräknade inkomstskatteintäkterna till följd av att höjningarna av bruksavgifter inom trafiken slopas (-5 000 000 euro) 11.19.05
- Budgetmotion BM 293/2017 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för statsrådets kanslis omkostnader (-6 200 000 euro) 23.01.01
- Budgetmotion BM 294/2017 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för stöd till partiverksamhet (-445 000 euro) 23.20.50
- Budgetmotion BM 295/2017 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för egentligt utvecklingssamarbete (-546 266 000 euro) 24.30.66
- Budgetmotion BM 296/2017 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för diskrimineringsombudsmannen (-1 337 000 euro) 25.01.03
- Budgetmotion BM 297/2017 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till polisens omkostnader för att bekämpa svart ekonomi (15 000 000 euro) 26.10.01
- Budgetmotion BM 298/2017 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för förläggningar (-41 600 000 euro) 26.40.21

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 299/2017 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Tullens omkostnader för att bekämpa svart ekonomi (5 000 000 euro) 28.10.02
- Budgetmotion BM 300/2017 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att minska gruppstorlekarna inom den grundläggande utbildningen (10 000 000 euro) 29.10.30
- Budgetmotion BM 301/2017 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för hjälp till personer som insjuknat på grund av inomhusluft (36 000 000 euro) 28.90
- Budgetmotion BM 302/2017 rd Leena Meri saf Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla riksväg 25 på sträckan riksväg 3—Hyvinge (200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 303/2017 rd Leena Meri saf Budgetmotion om ökat anslag för en plan för infartsparkering i Hyvinge (200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 304/2017 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Finska notisbyrån (3 000 000 euro) 31.40.45
- Budgetmotion BM 305/2017 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ett pilotprojekt för att införa flyttbidrag (15 000 000 euro) 32.30
- Budgetmotion BM 306/2017 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utöka läroavtalsutbildningen (10 000 000 euro) 32.30.51
- Budgetmotion BM 307/2017 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att avskaffa självriskan för läkemedelskostnader i de två lägsta inkomstdecilerna (10 762 500 euro) 33.30.60
- Budgetmotion BM 308/2017 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återta nedskärningarna av index relaterade till folkpensionslagen och vissa andra lagar (27 630 000 euro) 33.40.60
- Budgetmotion BM 309/2017 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att minska avdraget för invaliditetsklass gällande krigsveteraner (5 000 000 euro) 33.50.51
- Budgetmotion BM 310/2017 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för socialvård till personer som vistas olagligt i landet (-5 346 000 euro) 33.60.37
- Budgetmotion BM 311/2017 rd Leena Meri saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stöd till idrottsaktiviteter för barn i mindre bemedlade familjer (1 000 000 euro) 33.90.50
- Budgetmotion BM 312/2017 rd Krista Mikkonen gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att ta emot kvotflyktingar (1 000 000 euro) 26.40.21

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 313/2017 rd Krista Mikkonen gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stöd till mögelreparationer (100 000 000 euro) 28.90
- Budgetmotion BM 314/2017 rd Krista Mikkonen gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsbidrag till kommunerna för att sanera mögelskolor (30 000 000 euro) 29.10.34
- Budgetmotion BM 315/2017 rd Krista Mikkonen gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandelar till museer, teatrar och orkestrar (1 000 000 euro) 29.80.31
- Budgetmotion BM 316/2017 rd Krista Mikkonen gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för integrationsersättningar till kommunerna (9 000 000 euro) 32.70.30
- Budgetmotion BM 317/2017 rd Silvia Modig vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra kollektivtrafikförbindelserna till nationalparker (3 000 000 euro) 31.30
- Budgetmotion BM 318/2017 rd Silvia Modig vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för fler skyddshemsplatser (6 000 000 euro) 33.60.52
- Budgetmotion BM 319/2017 rd Silvia Modig vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Finlands miljöcentrals omkostnader för att utöka personalen (5 000 000 euro) 35.01.04
- Budgetmotion BM 320/2017 rd Silvia Modig vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för förvärv av naturskyddsområden (2 000 000 euro) 35.10.63
- Budgetmotion BM 321/2017 rd Markus Mustajärvi vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återställa laxbeståndet i Kemi älv (2 000 000 euro) 30.40.51
- Budgetmotion BM 322/2017 rd Markus Mustajärvi vänst Budgetmotion om ökat anslag för att reparera vägen mellan Martti och Tulppio (5 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 323/2017 rd Markus Mustajärvi vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för fördjupning av Ajos farled in till hamnen i Kemi (21 200 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 324/2017 rd Markus Mustajärvi vänst Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra serviceutrustningen i Urho Kekkons nationalpark (2 000 000 euro) 35.10.52
- Budgetmotion BM 325/2017 rd Riitta Myller sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förnya bangården i Joensuu och utveckla stationsområdet (4 440 000 euro) 32.50.65
- Budgetmotion BM 326/2017 rd Jari Myllykoski vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Tullen för upphandling av ett system med automatiska kontrollinjer (1 500 000 euro) 28.10.02
- Budgetmotion BM 327/2017 rd Jari Myllykoski vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för djurskyddet (310 000 euro) 30.20.20

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 328/2017 rd Jari Myllykoski vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för främjande av vården av skogsnatur (1 000 000 euro) 30.40.45
- Budgetmotion BM 329/2017 rd Jari Myllykoski vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att arbeta fram en vägplan för en anslutningsramp i riktning mot Helsingfors i den plan-skilda korsningen i Friitala vid riksväg 2 (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 330/2017 rd Jari Myllykoski vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra anslutningen till riksväg 2 vid Haistila (1 300 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 331/2017 rd Merja Mäkisalo-Ropponen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra landsväg 518 på sträckan Eno—Ahveninen—stamväg 73 (1 400 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 332/2017 rd Merja Mäkisalo-Ropponen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förnya bangården i Joensuu och utveckla stationsområdet (4 440 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 333/2017 rd Merja Mäkisalo-Ropponen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 9 på sträckan Kuopio—Joensuu (15 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 334/2017 rd Martti Mölsä blåa Budgetmotion om ökat anslag för förbättring av beläggningen på väg 12753 (Myllytie) i Punkalaidun (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 335/2017 rd Mika Niikko saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för arbete mot sexuellt utnyttjande av barn på webben (245 000 euro) 26.10.01
- Budgetmotion BM 336/2017 rd Mika Niikko saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till stöd för mentalvårdstjänster för studerande på andra stadiet i Nyland (1 000 000) 33.60.31
- Budgetmotion BM 337/2017 rd Mika Niikko saf Budgetmotion om ökat anslag för att främja hälsan (130 000 euro) 33.70.50
- Budgetmotion BM 338/2017 rd Ville Niinistö gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till universitetens verksamhet (150 000 000 euro) 29.40.50
- Budgetmotion BM 339/2017 rd Ville Niinistö gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till yrkeshögskolornas verksamhet (60 000 000 euro) 29.40.55
- Budgetmotion BM 340/2017 rd Ilmari Nurminen sd Budgetmotion om ökat anslag för att främja fredsarbete (200 000 euro) 29.80.50
- Budgetmotion BM 341/2017 rd Ilmari Nurminen sd Budgetmotion om ökat anslag för att sätta flygplatsen i Mänttä i skick (500 000 euro) 31.10.41

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 342/2017 rd Ilmari Nurminen sd Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 12 på sträckan Tammerfors—Kangasala (5 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 343/2017 rd Ilmari Nurminen sd Budgetmotion om ökat anslag för att planera och bygga en hälsovårdscentral i Nokia stad (10 000 000 euro) 33.60.38
- Budgetmotion BM 344/2017 rd Mikaela Nylander sv Budgetmotion om ökat anslag för polisstationen i Lovisa (2 000 000 euro) 26.10.01
- Budgetmotion BM 345/2017 rd Mikaela Nylander sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till statsandelar och statsunderstöd för den allmänbildande utbildningens driftskostnader (32 000 000 euro) 29.10.30
- Budgetmotion BM 346/2017 rd Mikaela Nylander sv Budgetmotion om ökat anslag för att slutföra beläggningen av Labbyvägen—Hindersbyvägen i Lappträsk (600 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 347/2017 rd Mikaela Nylander sv Budgetmotion om ökat anslag för Borgå skärgårdsväg (3 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 348/2017 rd Mikaela Nylander sv Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad och underhåll av bansträckan Lovisa—Lahtis (6 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 349/2017 rd Mikaela Nylander sv Budgetmotion om ökat anslag för omkostnader för ett samordnande organ för att bekämpa våld mot kvinnor och våld i hemmet (200 000 euro) 33.03
- Budgetmotion BM 350/2017 rd Mikaela Nylander sv Budgetmotion om ökat anslag för vård av psykiatriska patienter (1 500 000 euro) 33.03
- Budgetmotion BM 351/2017 rd Mats Nylund sv Budgetmotion om ökat anslag för att kartera sur sulfatjord och lägga upp ett förebyggande program (500 000 euro) 30.40.21
- Budgetmotion BM 352/2017 rd Mats Nylund sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att bygga en fjärde ramp i korsningen vid Edsevö mellan stamväg 68 och riksväg 8 (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 353/2017 rd Mats Nylund sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra trafiksäkerheten på regionalväg 748 i Kronoby (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 354/2017 rd Mats Nylund sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av landsväg 7390 och förbindelseväg 17903 i Pedersöre kommun (1 910 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 355/2017 rd Mats Nylund sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för verksamhet mot omskärelse av kvinnor (80 000 euro) 33.03.04

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 356/2017 rd Johanna Ojala-Niemelä sd Budgetmotion om ökat anslag för reparation av bron över Jeesiöjoki vid riksväg 4 i Sodankylä (6 100 000) 31.10.20
- Budgetmotion BM 357/2017 rd Johanna Ojala-Niemelä sd Budgetmotion om ökat anslag för upprustning av flygplatsen i Enontekis (500 000 euro) 31.10.41
- Budgetmotion BM 358/2017 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för förbättring av landsväg 955 mellan Kittilä och Enare på sträckan Köngäs—Hanhimaa (7 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 359/2017 rd Johanna Ojala-Niemelä sd Budgetmotion om ökat anslag för elektrifiering av bansträckan Torneå—Laurila (10 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 360/2017 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att reparera vägen mellan Köngäs och Tepasto (12 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 361/2017 rd Johanna Ojala-Niemelä sd Budgetmotion om ökat anslag för elektrifiering av Kolaribanan (50 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 362/2017 rd Johanna Ojala-Niemelä sd Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av riksväg 21 mellan Muonio och Kilpisjärvi (50 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 363/2017 rd Johanna Ojala-Niemelä sd Budgetmotion om ökat anslag för det riksomfattande bredbandsprojektet (16 000 000 euro) 31.40.50
- Budgetmotion BM 364/2017 rd Johanna Ojala-Niemelä sd Budgetmotion om ökat anslag för att trygga tillgången till social- och hälsovård på samiska (200 000 euro) 33.60.36
- Budgetmotion BM 365/2017 rd Sirpa Paatero sd m.fl. Budgetmotion om minskat inkomstflöde i fråga om farledsavgifter (-474 000 000 euro) 11.19.06
- Budgetmotion BM 366/2017 rd Sirpa Paatero sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 15 (26 400 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 367/2017 rd Sirpa Paatero sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utvidga tillgången på avgiftsfritt vaccin mot fästingburen hjärninflammation (5 000 000 euro) 33.70.20
- Budgetmotion BM 368/2017 rd Tom Packalén saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att öka antalet poliser (72 000 000 euro) 26.10.01
- Budgetmotion BM 369/2017 rd Markku Pakkanen cent Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av föreningshuset i Myllykoski (20 000 euro) 29.80.50
- Budgetmotion BM 370/2017 rd Markku Pakkanen cent Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av Muurikkalantie (14746) i Miehkälä (20 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 371/2017 rd Markku Pakkanen cent Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av Onnenmäentie (3751) i Kouvola (30 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 372/2017 rd Markku Pakkanen cent Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av norra delen av Mäntyharjuntie 4164 i Mäntyharju (30 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 373/2017 rd Markku Pakkanen cent Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av Häppiläntie i Vederlax (200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 374/2017 rd Olli-Poika Parviainen gröna m.fl. Budgetmotion för höjda skatteintäkter till följd av bekämpningen av svart ekonomi och skatteflykt (130 000 000 euro) 11.01.02
- Budgetmotion BM 375/2017 rd Olli-Poika Parviainen gröna m.fl. Budgetmotion för höjda skatteintäkter till följd av upphävandet av sänkningen av bilskatten (50 000 000 euro) 11.10.03
- Budgetmotion BM 376/2017 rd Olli-Poika Parviainen gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja kvaliteten på Migrationsverkets asylprocesser (5 000 000 euro) 26.40.01
- Budgetmotion BM 377/2017 rd Olli-Poika Parviainen gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att främja infrastrukturen för eltrafik (3 000 000 euro) 32.60.47
- Budgetmotion BM 378/2017 rd Olli-Poika Parviainen gröna m.fl. Budgetmotion om att öka anslagen för högre kommunersättning för invandrare (10 000 000 euro) 32.70.30
- Budgetmotion BM 379/2017 rd Aino-Kaisa Pekonen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 10 på sträckan avtaget vid Katuma—södra avtaget (5 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 380/2017 rd Aino-Kaisa Pekonen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för beredningen av landets första interkommunala 5G-försöksområde (1 400 000 euro) 31.40.01
- Budgetmotion BM 381/2017 rd Aino-Kaisa Pekonen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till omkostnader för Institutet för hälsa och välfärd (13 000 000 euro) 33.03.04
- Budgetmotion BM 382/2017 rd Aino-Kaisa Pekonen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för inkomstrelaterad dagpenning (35 500 000 euro) 33.20.50
- Budgetmotion BM 383/2017 rd Aino-Kaisa Pekonen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för grunddagpenning (45 000 000 euro) 33.20.51
- Budgetmotion BM 384/2017 rd Aino-Kaisa Pekonen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för arbetsmarknadsstöd (18 000 000 euro) 33.20.52

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 385/2017 rd Aino-Kaisa Pekonen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja garantipensionen (45 000 000 euro) 33.40.60
- Budgetmotion BM 386/2017 rd Aino-Kaisa Pekonen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja folkpensionen (500 000 000 euro) 33.40.60
- Budgetmotion BM 387/2017 rd Mika Raatikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för att övervaka och bekämpa hets och olaglig verksamhet från islamistiska extremrörelsens sida (1 500 000 euro) 26.10.02
- Budgetmotion BM 388/2017 rd Mika Raatikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för att effektivisera utvisningen av personer som befinner sig olagligt i landet (1 500 000 euro) 26.10.20
- Budgetmotion BM 389/2017 rd Mika Raatikainen saf Budgetmotion om minskat anslag för det föreslagna bidraget till asylsökande förläggningar (-500 000 euro) 29.01.53
- Budgetmotion BM 390/2017 rd Mika Raatikainen saf Budgetmotion om ökat anslag för verkstäder och uppsökande ungdomsarbete (500 000 euro) 29.91.51
- Budgetmotion BM 391/2017 rd Antti Rantakangas cent Budgetmotion om ökat anslag för Tomujoki landsväg 18029 i Himango i Kalajoki (400 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 392/2017 rd Jari Ronkainen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra landsväg 14024 i Hollola (300 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 393/2017 rd Jari Ronkainen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att bygga en under- eller överfartsbro som förbättrar säkerheten vid Järvelä järnvägsstation (600 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 394/2017 rd Jari Ronkainen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik på sträckan Kirkkotie—Pyhäniementie i Hollola (600 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 395/2017 rd Jari Ronkainen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik längs landsväg 313 på sträckan Vääksy—Vierumäki (1 900 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 396/2017 rd Jari Ronkainen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att främja förbättringsarbeten och miljöskyddet vid Hälvälä skjut- och övningsbana i Hollola (200 000 euro) 35.01.65
- Budgetmotion BM 397/2017 rd Jari Ronkainen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att främja vårdprogrammet för Vesijärvi i Lahtis (200 000 euro) 35.10.61

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 398/2017 rd Markku Rossi cent Budgetmotion om ökat anslag för att genomföra projektet för att effektivisera undervisningen i det karelska språket och den karelska kulturen (200 000 euro) 29.01.50
- Budgetmotion BM 399/2017 rd Markku Rossi cent Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av landsvägar utan beläggning i västra Kuopio (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 400/2017 rd Markku Rossi cent Budgetmotion om ökat anslag för trafiksäkerheten på och ombyggnaden av landsväg 551 på sträckan Haminalahti—Karttula i Kuopio (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 401/2017 rd Markku Rossi cent Budgetmotion om ökat anslag för att planera och inleda ombyggnad av vägar på influensområdet för gruvan i Kylylahti och anrikningsverket i Luikonlahti (750 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 402/2017 rd Markku Rossi cent Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad ombyggnad och beläggning av väg 5460 på sträckan Vaajasalmi—Tervamäki (Saikarivägen) i Inre Savolax (900 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 403/2017 rd Markku Rossi cent Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra trafiksäkerheten och funktionen på riksväg 9 på sträckan Kuopio —Jyväskylä (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 404/2017 rd Markku Rossi cent Budgetmotion om ökat anslag för att fortsätta byggandet av bullerskydd vid riksväg 5 på sträckan Kellolahdentie–Päiväranta i Kuopio (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 405/2017 rd Markku Rossi cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av person- och godsbangårdarna i Kuopio (40 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 406/2017 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Polisens omkostnader för att och främja den inre säkerheten och effektivisera bekämpningen av svart ekonomi (17 000 000 euro) 26.10.01
- Budgetmotion BM 407/2017 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för skyddspolisens omkostnader (3 000 000 euro) 26.10.02
- Budgetmotion BM 408/2017 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att inrätta polikliniker för problem med inomhusluft vid universitetscentralsjukhus (20 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 409/2017 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ett rikstäckande främjande av palliativ vård (20 000 000 euro) 28.90.30

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 410/2017 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till statlig medfinansiering för evangelisk-lutherska kyrkans samhällsuppgifter (2 800 000 euro) 29.01.52
- Budgetmotion BM 411/2017 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att minska gruppstorlekarna inom småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen (50 000 000 euro) 29.10.30
- Budgetmotion BM 412/2017 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stöd till verkstäder och uppsökande ungdomsarbete (5 000 000 euro) 29.91.51
- Budgetmotion BM 413/2017 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utarbeta en utredningsplan för tilläggsspår på stambanan på sträckan Riihimäki–Tavastehus (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 414/2017 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för läkemedelsersättningar (50 000 000 euro) 33.30.60
- Budgetmotion BM 415/2017 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för kostersättning till celiakipatienter (10 000 000 euro) 33.40.60
- Budgetmotion BM 416/2017 rd Kristiina Salonen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera korsningsområdet på riksväg 8 i Eurajoki (800 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 417/2017 rd Kristiina Salonen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att restaurera Säbbskärs hamn i Bottenhavets nationalpark (1 200 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 418/2017 rd Kristiina Salonen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för arbetskraftspolitisk utbildning som stödjer positiv strukturomvandling i Satakunta (1 000 000 euro) 32.30.51
- Budgetmotion BM 419/2017 rd Kristiina Salonen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för sjuk- och föräldradagpenningens samt rehabiliteringspenningens minimibelopp (25 000 000 euro) 33.30.60
- Budgetmotion BM 420/2017 rd Hanna Sarkkinen vänst Budgetmotion om ökat anslag för elektrifiering av Torneåbanan (15 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 421/2017 rd Hanna Sarkkinen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (120 000 000 euro) 32.20.40
- Budgetmotion BM 422/2017 rd Hanna Sarkkinen vänst Budgetmotion om ökat anslag för investeringsstöd till projektet för en energireserv i Pyhäsalmi (30 000 000 euro) 32.60.45

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 423/2017 rd Hanna Sarkkinen vänst m.fl. Budgetmotion om att slopa moment 32.60.46 om kompensation för utsläppshandeln (27 000 000 euro) 32.60.46
- Budgetmotion BM 424/2017 rd Sami Savio saf Budgetmotion om ökat anslag till kostnader för att utveckla en företagsamhetsbetonad gymnasieundervisning jämte försöksprojekt (1 500 000 euro) 29.10.20
- Budgetmotion BM 425/2017 rd Sami Savio saf Budgetmotion om att öka anslaget för en gång-, cykel- och mopedväg i Ylöjärvi mellan Sorvajärventie och Susikiventie (250 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 426/2017 rd Sami Savio saf Budgetmotion om ökat anslag för att planera ombyggnaden av riksväg 65 och inleda ombyggnaden på sträckan Kyrönlahti—Viridis (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 427/2017 rd Sami Savio saf Budgetmotion om minskat stöd till förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport (-19 500 000 euro) 31.30.43
- Budgetmotion BM 428/2017 rd Sami Savio saf Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla Ylöjärven Yrityspalvelu Oy:s verksamhet (100 000 euro) 32.01.40
- Budgetmotion BM 429/2017 rd Sami Savio saf Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla affärsverksamheten i ECO3-företagsområdet i Kolmenkulma i Birkaland (250 000 euro) 32.01.40
- Budgetmotion BM 430/2017 rd Sami Savio saf Budgetmotion om ökat anslag till organisationer som erbjuder mathjälp (1 000 000 euro) 33.03.63
- Budgetmotion BM 431/2017 rd Matti Semi vänst Budgetmotion om ökat anslag till polisen för att inrätta en övervakningsenhet för tung trafik (10 000 000 euro) 26.10.01
- Budgetmotion BM 432/2017 rd Matti Semi vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till polisen för att bekämpa svart ekonomi (10 000 000 euro) 26.10.01
- Budgetmotion BM 433/2017 rd Matti Semi vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja flyktingkvoten (3 200 000 euro) 26.40.21
- Budgetmotion BM 434/2017 rd Matti Semi vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att främja fredsarbete (600 000 euro) 29.80.50
- Budgetmotion BM 435/2017 rd Matti Semi vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 23 på sträckan Varkaus–Viinjärvi (42 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 436/2017 rd Matti Semi vänst Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 5 på sträckan Leppävirta–Kuopio (99 000 000 euro) 31.10.77

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 437/2017 rd Matti Semi vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja flyktingkvoten (8 600 000 euro) 32.70.30
- Budgetmotion BM 438/2017 rd Ville Skinnari sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för en vägplan för riksväg 24 (750 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 439/2017 rd Ville Skinnari sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för en planskild korsning och en vägförbindelse mellan riksväg 4 och regionalväg 140 i Tuusliharja (3 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 440/2017 rd Joakim Strand sv Budgetmotion om ökat anslag för att planera hamnvägen i Vasa (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 441/2017 rd Joakim Strand sv Budgetmotion om ökat anslag för att anlägga en industribana till logistikcentralen i Vasa (7 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 442/2017 rd Joakim Strand sv Budgetmotion om ökat anslag för att göra havsfarleden till Vasa djupare (3 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 443/2017 rd Joakim Strand sv Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra Förbindelsevägen i Vasa (7 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 444/2017 rd Joakim Strand sv Budgetmotion om ökat anslag för att skapa en forskningsplattform för smarta nät och energilagring i Vasa (2 500 000 euro) 32.20.40
- Budgetmotion BM 445/2017 rd Satu Taavitsainen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Ekoinstitutet (240 000 euro) 30.01.05
- Budgetmotion BM 446/2017 rd Satu Taavitsainen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för snabbare trafik på Savolaxbanan (10 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 447/2017 rd Satu Taavitsainen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra stickspåret för industrin i Pellos–Mäntyharju (15 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 448/2017 rd Katja Taimela sd Budgetmotion om ökat anslag för att bredda Perniöntie i korsningen Sauruntie (50 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 449/2017 rd Katja Taimela sd Budgetmotion om ökat anslag för att förlänga Mahtinaisentie i Salo (20 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 450/2017 rd Martti Talja cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att för att förbättra vägsäkerheten på sträckan Kurhila–Hillilä–Asikkala kyrkby (500 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 451/2017 rd Martti Talja cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 12 på sträckan Lahtis–Kouvola (35 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 452/2017 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Tullens omkostnader för att effektivisera bekämpningen av svart ekonomi (3 000 000 euro) 28.10.02
- Budgetmotion BM 453/2017 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandel till kommunerna för psykisk hälsovård (10 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 454/2017 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till kommunerna för att täcka kostnader förorsakade av dålig inomhusluft (60 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 455/2017 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för skälligare kostnader för studiematerial i gymnasiet (5 000 000 euro) 29.10.30
- Budgetmotion BM 456/2017 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till universitetens verksamhet (24 500 000 euro) 29.40.50
- Budgetmotion BM 457/2017 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till yrkeshögskolornas verksamhet (11 600 000 euro) 29.40.55
- Budgetmotion BM 458/2017 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja försörjartillägget till studiepenningen, avsett för studerande med familj (10 000 000 euro) 29.70.55
- Budgetmotion BM 459/2017 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för offentlig arbetskrafts- och företagsservice (30 000 000 euro) 32.30.51
- Budgetmotion BM 460/2017 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla den sociala tryggheten för personer som insjuknat på grund av dålig inomhusluft (10 000 000 euro) 33.30.60
- Budgetmotion BM 461/2017 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja garantipensionen ytterligare (51 000 000 euro) 33.40.60
- Budgetmotion BM 462/2017 rd Sari Tanus kd Budgetmotion om ökat anslag för Tamperen NNKY:s Itu-projekt (70 000 euro) 33.70.50
- Budgetmotion BM 463/2017 rd Sari Tanus kd Budgetmotion om ökat anslag för statsunderstöd till Frälsningsarmén för att utveckla återvinningsverksamheten (300 000 euro) 35.01.65

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 464/2017 rd Ville Tavio saf Budgetmotion om minskat anslag för att bekämpa hatretorik och ökat anslag för att bekämpa terrorism (1 000 000 euro) 26.10.01, 26.10.02
- Budgetmotion BM 465/2017 rd Lenita Toivakka saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att inrätta centret Muisti för krig och fred (1 000 000 euro) 29.80.31
- Budgetmotion BM 466/2017 rd Jani Toivola gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för undervisning som förbereder för den allmänbildande utbildningen och för gruppstorleks- och kvalitetspengar (70 000 000 euro) 29.10.30
- Budgetmotion BM 467/2017 rd Jani Toivola gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till yrkesutbildningen (80 000 000 euro) 29.20.30
- Budgetmotion BM 468/2017 rd Jani Toivola gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till studiestöd (100 000 000 euro) 29.70.55
- Budgetmotion BM 469/2017 rd Jani Toivola gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till verksamheten vid allmänna bibliotek (200 000 euro) 29.80.30
- Budgetmotion BM 470/2017 rd Maria Tolppanen sd Budgetmotion om ökat anslag för en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik längs landsväg 717 i Vasaregionen (1 700 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 471/2017 rd Maria Tolppanen sd Budgetmotion om ökat anslag för att ändra Förbindelsevägen i Vasa till väg med fyra körfält (48 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 472/2017 rd Pilvi Torsti sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att göra en utredning om en sammanhållen och jämlik studieväg för 3–18-åringar (1 000 000 euro) 29.10.01
- Budgetmotion BM 473/2017 rd Kari Uotila vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att genomföra åtgärdsplanen för gång och cykling (20 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 474/2017 rd Kari Uotila vänst Budgetmotion om ökat anslag för att elektrifiera bansträckan Hangö–Hyvinge (5 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 475/2017 rd Antero Vartia gröna m.fl. Budgetmotion om att öka de beräknade intäkterna från samfundsskatten (100 000 000 euro) 11.01.02
- Budgetmotion BM 476/2017 rd Antero Vartia gröna m.fl. Budgetmotion om minskat anslag till förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport (-15 000 000 euro) 31.30.43

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 477/2017 rd Antero Vartia gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet via Tekes (40 000 000 euro) 32.20.40
- Budgetmotion BM 478/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla världsarvsområdet i Kvarken (300 000 euro) 29.80.52
- Budgetmotion BM 479/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera områdesreserveringar i syfte att förbättra trafikkapaciteten på stambanan på sträckan Tammerfors–Seinäjoki och för att planera snabbare trafik på sträckan Vasa–Seinäjoki (800 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 480/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera åtgärder för att utveckla stamväg 67 på sträckan Seinäjoki–Ilmajoki (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 481/2017 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för rakare sträckning av riksväg 18 på sträckan Myllymäki–Multia i Etseri (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 482/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra landsväg 711 på sträckan Kuortane–Alajärvi (3 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 483/2017 rd Lasse Hautala cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för en planskild korsning mellan riksväg 19 och riksväg 3 i Jalasjärvi (6 500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 484/2017 rd Vesa-Matti Saarakkala blåa m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av bansträckan Seinäjoki–Kaskö (22 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 485/2017 rd Lasse Hautala cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att anlägga en korsning i Pelmaa (3 500 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 486/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för trafikregleringar på riksväg 8 i Heinolaområdet i Karleby (4 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 487/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 8 på sträckan Vassor–Kärklax (7 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 488/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra stamväg 63 på sträckan Evijärvi–Kaustby (10 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 489/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Anslag för att förbättra vägförbindelsen mellan stamväg 68 och Jakobstads hamn (11 200 000 euro) 31.10.77

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 490/2017 rd Vesa-Matti Saarakkala blåa m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 19 på sträckan Seinäjoki–Lappo (21 700 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 491/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till exportandelslaget Viexpo (350 000 euro) 32.01.40
- Budgetmotion BM 492/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla laboratoriet för smarta nät vid Vaasa Energy Business Innovation Centre VEBIC (500 000 euro) 32.20.40
- Budgetmotion BM 493/2017 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om ökade intäkter från skatt på förvärvs- och kapitalinkomster i och med åtgärderna mot grå ekonomi (70 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 494/2017 rd Stefan Wallin sv Budgetmotion om höjning av de beräknade inkomstskatteintäkterna till följd av den sänkta rätten till avdrag för medlemsavgifter till arbetsmarknadsorganisationer (75 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 495/2017 rd Sami Savio saf m.fl. Budgetmotion om ökade intäkter från skatt på förvärvs- och kapitalinkomster i och med en höjning av hushållsavdraget (1 10 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 496/2017 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om minskade intäkter från arvs- och gåvoskatt (-74 000 000 euro) 11.01.04
- Budgetmotion BM 497/2017 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för egentligt utvecklingssamarbete (213 000 000 euro) 24.30.66
- Budgetmotion BM 498/2017 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för höjningen av Finnfunds kapital (-10 000 000 euro) 24.30.88
- Budgetmotion BM 499/2017 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för finansinvesteringar inom utvecklingssamarbetet (-130 000 000 euro) 24.30.89
- Budgetmotion BM 500/2017 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för den frivilliga försvarsverksamheten (403 000 euro) 27.10.50
- Budgetmotion BM 501/2017 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandel till kommunerna för ordnande av basservice (20 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 502/2017 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för statsandelar till kommunerna (-130 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 503/2017 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för skatteåterbäring till energiintensiva företag (-230 000 000 euro) 28.91.41

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 504/2017 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete (5 000 000 euro) 29.10.31
- Budgetmotion BM 505/2017 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningens driftskostnader (10 000 000 euro) 29.20.30
- Budgetmotion BM 506/2017 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för den statliga finansieringen av universitetens verksamhet (68 300 000 euro) 29.40.50
- Budgetmotion BM 507/2017 rd Stefan Wallin sv Budgetmotion om ökat anslag för en grundlig reparation av Västeruddsvägen i Kimitoöns kommun (600 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 508/2017 rd Stefan Wallin sv Budgetmotion om ökat anslag för en gång- och cykelväg mellan Släts och Kulla by i Kimitoöns kommun (700 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 509/2017 rd Stefan Wallin sv Budgetmotion om att öka anslaget för en gång-, cykel- och mopedväg mellan Nagu och Prostvik med (2 800 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 510/2017 rd Stefan Wallin sv Budgetmotion om ökat anslag för att förverkliga en fast förbindelse mellan Pargas och Nagu (2 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 511/2017 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (43 000 000 euro) 32.20.40
- Budgetmotion BM 512/2017 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för arbets- och näringsbyråernas omkostnader (-25 000 000 euro) 32.30.01
- Budgetmotion BM 513/2017 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för privata arbetsförmedlingstjänster (15 000 000 euro) 32.30.51
- Budgetmotion BM 514/2017 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för kompensationsstöd för utsläppshandelns indirekta kostnader (-27 000 000 euro) 32.60.46
- Budgetmotion BM 515/2017 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för barnbidragets ensamförsörjartillägg (11 700 000 euro) 33.10.51
- Budgetmotion BM 516/2017 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för grundläggande utkomststöd (13 800 000 euro) 33.10.57
- Budgetmotion BM 517/2017 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för statsandelen till inkomstrelaterad dagpenning (-40 000 000 euro) 33.20.50

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 518/2017 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för rehabilitering av frontveteraner (10 000 000 euro) 33.50.56
- Budgetmotion BM 519/2017 rd Ozan Yanar gröna m.fl. Budgetmotion om ökade skatteintäkter till följd av lägre avdrag för ränta på bostadslån (25 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 520/2017 rd Ozan Yanar gröna m.fl. Budgetmotion om höjning av de beräknade intäkterna av arvs- och gåvoskatten på grund av återtagandet av lättnaderna i arvs- och gåvoskatten vid generationsväxlingar (40 000 000 euro) 11.01.04
- Budgetmotion BM 521/2017 rd Ozan Yanar gröna m.fl. Budgetmotion om ökade intäkter från energiskatter till följd av lägre skatteutgift för torv (12 000 000 euro) 11.08.07
- Budgetmotion BM 522/2017 rd Ozan Yanar gröna m.fl. Budgetmotion om ökade intäkter från energiskatter till följd av lägre skatteutgift för dieselbränsle (220 000 000 euro) 11.08.07
- Budgetmotion BM 523/2017 rd Ozan Yanar gröna m.fl. Budgetmotion om ökade intäkter från energiskatter till följd av lägre skatteutgift för lätt brännolja (454 000 000 euro) 11.08.07
- Budgetmotion BM 524/2017 rd Ozan Yanar gröna m.fl. Budgetmotion om lägre avkastningskalkyl för fordonskatten (-120 000 000 euro) 11.10.07
- Budgetmotion BM 525/2017 rd Ozan Yanar gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för skatteåterbäring på bränslen för arbetsmaskiner (344 000 000 euro) 28.91.41
- Budgetmotion BM 526/2017 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för skäligare kostnader för studiematerial för yrkesutbildning (5 000 000 euro) 29.20.30
- Budgetmotion BM 527/2017 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för läroavtalsutbildning (15 000 000 euro) 29.20.30
- Budgetmotion BM 528/2017 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsarbete i yrkeshögskolorna (10 000 000 euro) 29.40.20
- Budgetmotion BM 529/2017 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om minskat anslag till strategisk forskningsfinansiering (-5 000 000 euro) 29.40.54
- Budgetmotion BM 530/2017 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utveckling av landsbygdsnäringarna (1 900 000 euro) 30.10.50
- Budgetmotion BM 531/2017 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för 4H-verksamhet som ökar landsbygdens livskraft (600 000 euro) 30.10.55

Betänkande FiUB 22/2017 rd

BILAGA: Budgetmotioner BM 1 - 535/2017 rd, åtgärdsmotion AM 51/2017 rd

- Budgetmotion BM 532/2017 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsbidrag till Finlands skogscentral (1 800 000 euro) 30.46.46
- Budgetmotion BM 533/2017 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för främjande av företagens internationalisering (7 000 000 euro) 32.01.40
- Budgetmotion BM 534/2017 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (20 000 000 euro) 32.20.40
- Budgetmotion BM 535/2017 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till VTT för forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (10 000 000 euro) 32.20.49
- Åtgärdsmotion AM 51/2017 rd Anna-Maja Henriksson sv Åtgärdsmotion om regeringens spetsprojekt